COLECȚIA

Jubirii de poveste

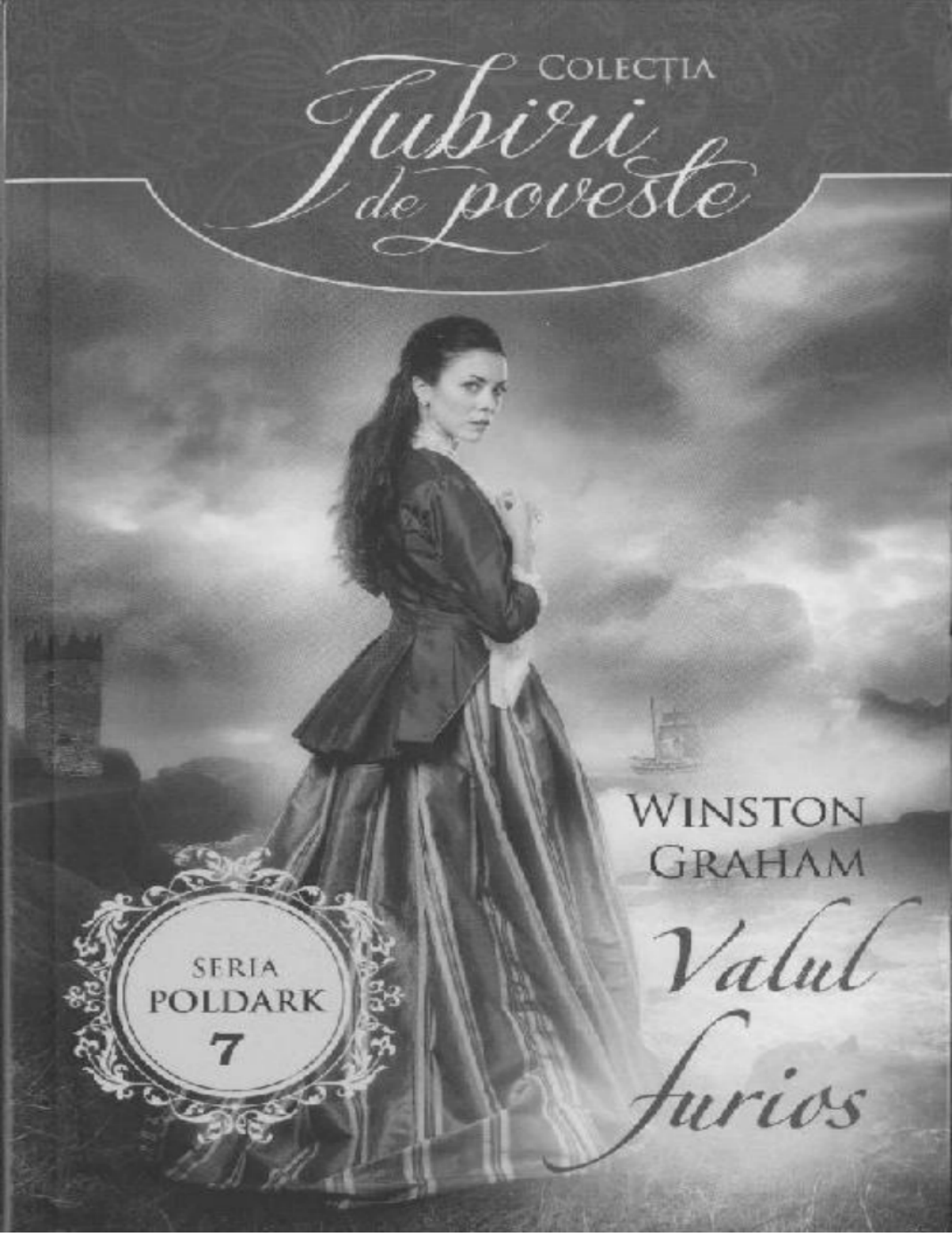

WINSTON GRAHAM

Valul furios

SERIA POLDARK 7

Winston Graham

POLDARK

Volumul VII

Valul furios

Traducere din limba engleză:
Manuela Bulat / Graal Soft

Editura Alma
Grupul editorial Litera, 2017

Coperta: FLORI ZAHIU

Titlul original:
Winston Graham
POLDARK
The Angry Tide
1977

Corectură [V1.0]: aug. 2018; [V2.0]: ian. 2019

Pentru Jean

Cartea întâi

Capitolul 1

I

Bătea vântul. Cerul palid al după-amiezii era ferfeniţit de nori, iar drumul, tot mai prăfos şi mai denivelat, era plin de frunze ruginii.

În trăsură erau cinci oameni, un bărbat slab, într-un costum lucios, cu aspect de funcţionar şi cu faţa ciupită de vărsat, şi mai slaba lui soţie, fiica lor în pragul adolescenţei şi alţi doi pasageri, un bărbat înalt, trist, cu înfăţişare distinsă, care se apropia de patruzeci de ani, şi un cleric robust, cu câţiva ani mai tânăr. Bărbatul înalt purta o haină din catifea maro cu nasturi de alamă, cei mai mulţi fiind descheiaţi şi lăsând la vedere cămaşa curată şi vesta galben-închis, pantaloni crem strâmţi şi cizme de călărie. Clericul, dacă n-ar fi avut gulerul caracteristic, ar fi putut trece drept un dandy, fiind îmbrăcat cu un costum din mătase verde cu model, asortat cu mantia din mătase, cu ciorapii stacojii şi cu pantofii negri cu catarame.

Bărbatul cu aspect de funcţionar şi soţia lui, impresionaţi de compania în care se aflau, îşi vorbeau în şoaptă în timp ce trăsura sălta şi se clătina peste hârtoape. Cu toate că era linişte în clipa aceea, mai devreme *existase* o conversaţie, aşa că aflaseră cine le erau tovarăşi de drum. Bărbatul înalt era căpitanul Poldark, un om cu faimă în ţinut, care reprezenta în parlament oraşul Truro. Clericul era reverendul Osborne Whitworth, vicarul parohiei St Margaret din Truro şi vicar nerezident la St Sawle-with-Grambler, de pe coasta nordică.

Existase o conversaţie, dar fusese urmată de o tăcere nu prea prietenoasă – schimbul de cuvinte avusese de la început o notă acidă. Căpitanul Poldark urcase în diligenţă la St Blazey, iar domnul Whitworth, la scurt timp după aceea, în St Austell. Imediat spusese:

— Hei, Poldark, deci te-ai întors. Te bucuri, de bună seamă, să fii din nou acasă. Cum a fost la Westminster? Pitt şi Fox **[1]** , şi toate alea. Unchiul meu zice că e o cloacă de bârfe.

— Asta îl faceţi voi să fie, ripostă căpitanul Poldark. La fel cum faceţi cu multe alte lucruri.

— Sigur că da! Aşa spunea şi George, vărul meu prin alianţă, când era acolo. Ştii, amarnică lovitură i-ai dat când l-ai lăsat fără scaun. Cele douăsprezece luni cât a fost deputat i-au stârnit apetitul. George a fost foarte posomorât o vreme.

Căpitanul Poldark nu zise nimic. În trăsură mirosea a praf şi a respiraţie râncedă.

Domnul Whitworth îşi trase atunci într-un mod neelegant pantalonii strâmţi.

— Să ştii că domnul Warleggan nu e genul care să se lase pe tânjală când e vorba de interesul lui. N-am nicio îndoială că vei auzi cât de curând de el.

— Aştept cu interes, spuse Poldark privindu-l de-a lungul nasului său puternic.

— Avem nevoie de toţi oamenii capabili pe care îi putem aduna, continuă Whitworth. Acum, mai mult decât niciodată. Nemulţumiri interne, cluburi iacobine, revolte navale cu steaguri roşii înălţate, falimente peste tot, iar de curând, această rebeliune irlandeză. Ai cumva veşti dacă a fost înăbuşită?

— Încă nu.

— Dezgustătoarele atrocităţi comise de catolici trebuie pedepsite aşa cum se cuvine. Poveştile care se aud amintesc de cele mai cumplite crime ale Revoluţiei Franceze.

— Toate atrocităţile sunt pedepsite aşa cum se cuvine – sau măcar sunt răzbunate. Niciodată nu se ştie cine le porneşte, ci doar că declanşează un şir de consecinţe care nu se mai încheie.

Domnul Whitworth se uită pe geam la peisajul verde care se clătina odată cu hurducăturile trăsurii.

— Desigur, ştiu că domnul Pitt al dumitale susţine emanciparea catolicilor. Din fericire, sunt mici şanse să treacă de parlament.

— Cred că ai dreptate, dar mă îndoiesc că ăsta-i un motiv de bucurie. Oare nu ne închinăm cu toţii la acelaşi Dumnezeu?

Nasul domnului Whitworth avea o formă diferită de a căpitanului Poldark, dar nici el nu avea vreo dificultate să privească în lungul lui – bănuind că i se punea la îndoială judecata, şi încă pe teren propriu –, aşa încât conversaţia încetă pentru o vreme. Totuşi, tânărul cleric nu era genul care să se lase descurajat de micile eşecuri, aşa că, după ce trăsura se opri preţ de cinci minute pentru ca vizitiul şi câţiva dintre pasagerii de afară să mute o creangă căzută, Whitworth zise:

— Mi-am petrecut două nopţi la familia Carlyon. Îi cunoşti?

— După nume.

— Tregrehan este o reşedinţă foarte confortabilă şi spaţioasă. Tata şi mama îi cunoşteau pe soţii Carlyon, iar eu am păstrat relaţia. Au o bucătăreasă tare bună, o adevărată comoară.

Căpitanul Poldark se uită la pântecul rotunjit al domnului Whitworth, dar nu făcu niciun comentariu.

— Mielul lor de primăvară – excepţional de fraged… desigur, cu sparanghel şi inimă de viţel friptă. Potrivirea felurilor de mâncare face ca o masă să fie bună. Totuşi, pe cuvântul meu că nu ştiu dacă asta a

fost mai bună decât fileul de viţel fiert, cu umplutură cu salvie şi rozmarin, servit cu sosul dulce pe care îl au doar ei. Îi zic mereu nevestei mele că nu e vorba de ingredientele în sine, ci de felul cum sunt combinate.

— Sper că soţia dumitale e bine sănătoasă.

Măcar acela era un teren comun.

— E foarte prost dispusă. Doctorul Behenna crede că splina nu-i funcţionează bine. Însă mă bucur să spun că fiul meu este într-o formă excelentă. N-am văzut niciodată un copil de doi ani atât de puternic. Un băieţel bine făcut şi tare frumuşel… Domnul Whitworth se scărpină. Foarte diferit faţă de micuţa creatură palidă şi cocoloşită a soţilor Enys. Este un copil slab şi plăpând, cu capul mult prea mare, iar din gură îi curge salivă cât e ziua de lungă… Jur că trăsura asta este plină de purici! Am pielea delicată, foarte sensibilă la purici, iar orice pişcătură mi se face cel puţin cât o monedă de o guinee.

— Ar trebui să folosiţi Pudra fumigantă a doctorului Leach, interveni funcţionarul pe un ton care sugera că i se părea o mare îndrăzneală să vorbească. Este folosită în cele mai nobile case.

Whitworth îl privi fix.

— Vă sunt îndatorat, domnule. Am auzit de ea.

Diligenţa îşi vedea de drum hurducându-se.

*

II

„Viaţa mea pare să se desfăşoare după tipare repetitive, se gândea Ross.

Cu mulţi ani în urmă – am uitat cât de mulţi –, m-am întors de la Bristol cu o astfel de trăsură. Eram tânăr, şchiopătam, aveam cicatrice din Războiul American, iar tovarăşii mei de călătorie erau asemănători. Un funcţionar cu soţia lui, dar ei aveau un bebeluş, nu o fată slabă şi cu chipul ciupit de vărsat. Dar şi în acea trăsură era un cleric. Halse, care acum e bătrân şi care îmi displăcea la fel de mult ca acesta. Ne-am contrazis şi ne-am despărţit supăraţi unul pe altul. Era altă perioadă a anului, octombrie, dar astăzi sunt frunze pe jos din cauza furtunii de ieri, aşa că parcă ar fi toamnă deja. Poate singura diferenţă majoră este că atunci eram sărac – şi urma să fiu şocat când, ajungând acasă, aveam să descopăr cât de sărac eram cu adevărat –, iar acum sunt prosper. Şi tot atunci urma să am parte de un şoc şi mai mare aflând că fata de care eram îndrăgostit plănuia să se mărite cu vărul meu. Acum am o soţie… ei bine, da, am o soţie…

Dar pe vremea aceea eram tânăr şi plin de o energie fantastică. Acum am treizeci şi opt de ani, deci nu mai sunt atât de tânăr. Şi poate

nici atât de plin de viaţă.

În rest, existenţa mea pare să urmeze acelaşi curs – la fel cum se întâmplă acum. De două ori, impulsivitatea m-a făcut să atac închisori şi să eliberez prizonieri – o dată în Anglia, lucru pentru care am fost condamnat de clasa căreia îi aparţin, a doua oară în Franţa, ispravă pentru care am avut parte de admiraţie şi de laude la fel de nemeritate. În afară de câte o scurtă aventură din când în când, am iubit doar două femei în viaţa mea, iar amândouă s-au îndreptat spre alţi bărbaţi. Am deschis două mine. Am doi copii. Şi inventarul ar putea continua.

Probabil că este firesc ca, pe măsură ce îmbătrâneşti, să ai impresia că situaţiile se repetă. Probabil că e o senzaţie pe care o are oricine trăieşte suficient de mult. Dacă stai să te gândeşti la rutina şi plictisul în care îşi duc traiul majoritatea oamenilor, poate că ar trebui să mă consider norocos că viaţa mea e atât de variată.

Dar nu asta-i ideea. Îţi contrazici propriul argument…”

— *Poftim?* Whitworth îl întrebase ceva. O, nu, Camera nu îşi va încheia sesiunea decât peste şase sau şapte săptămâni.

— Atunci, te întorci mai devreme?

— Am nişte afaceri de care trebuie să mă ocup, zise Ross. Am lipsit prea mult timp.

— A, da, afaceri. Gândul atinse o coardă în inima lui Osborne Whitworth. Apropo, având în vedere că îl cunoşti atât de bine pe vicontele Falmouth… Făcu o pauză, dar Ross nici nu-i confirmă, nici nu-i infirmă spusele, aşa că reluă: Având în vedere că *sigur* îl cunoşti pe vicontele Falmouth ca pe propriul buzunar – sau, mă rog, pe-aproape –, ai putea, te rog, să te foloseşti de bunele relaţii cu el pentru a mă ajuta să capăt parohia Luxulyan? Sigur, el însuşi nu-mi poate oferi parohia, dar cu certitudine cuvântul lui are greutate, iar semnătura lui pe o recomandare m-ar ajuta enorm.

— Îmi pare rău că pleci din Truro, spuse Ross maliţios.

— O, dar nu plec, îl asigură Ossie Whitworth. Răposatul vicar din Luxulyan rar stătea acolo. Aş vrea să-mi sporesc venitul modest, care, sunt sigur că înţelegi, abia dacă îmi ajunge pentru viaţa de zi cu zi, pentru a le oferi soţiei şi familiei în creştere cele necesare traiului. Plata slujitorilor bisericii nu e deloc pe măsura pretenţiilor avute de la ei. Din păcate, nu putem supravieţui dacă n-avem două sau mai multe surse de venit.

— Dar ai deja două surse de venit, sublinie Ross. Acum doi ani ai preluat parohia mea, Sawle.

— Da, dar este cumplit de săracă. Cheltuielile pentru întreţinerea bisericii îmi înghit aproape tot câştigul. Luxulyan este o parohie mai bogată, iar moşierii şi gentlemenii sunt mult mai generoşi. După cum ştii şi tu, coasta sudică a fost mereu mai bine privită decât cea de la

miazănoapte.

În momentul în care trăsura străbătu un pâlc de copaci cu ramurile foarte joase se auziră strigătele de protest ale pasagerilor de afară. O creangă zgârie un geam lateral. Funcţionarul şi soţia lui făcuseră un schimb de priviri când subiectul conversaţiei se schimbase, domnul Whitworth neezitând deloc să-l abordeze în prezenţa lor, de parcă ei nici n-ar fi existat. Dar căpitanul Poldark nu părea să mai aibă nimic de spus pe tema respectivă. Funcţionarul nu-şi putu reprima gândul că reverendul Whitworth şi-ar fi putut formula cererea cu mai mult tact.

Ossie se uită pe geam.

— Ei bine, aproape că am ajuns acasă, slavă Domnului! Toată hurducăiala asta este îndeajuns să dea peste cap bila unui om. Am fost pe mare o singură dată, dar jur că nu m-am simţit mai rău decât acum. Sper că pramatia aia de Harry mă aşteaptă ca să-mi ia bagajul. A, da, iată-l!

Vicarul îşi ridică bastonul şi bătu de trei ori cu putere în acoperiş. Roţile scrâşniră uşurel pe pământul moale, toate bucăţile de fier şi de piele protestară când mişcarea încetă, apoi trăsura se opri. Vizitiul sări de pe capră, deschise uşa şi îşi scoase pălăria în speranţa unui bacşiş. Ossie nu se grăbea să coboare. Se scărpină din nou şi începu să-şi încheie haina.

— Gândeşte-te că, la un moment dat, aş putea fi în măsură să-ţi fac un serviciu, Poldark. Poate că nu ştii, dar unchiul meu, Conan Godolphin, este prieten apropiat cu prinţul de Wales, iar uneori, un prieten la Curte – chiar la Curte – poate fi un avantaj important pentru un membru al Camerei Comunelor. Mai ales dacă este vorba de reprezentantul unui orăşel îndepărtat care n-are nici titlu, nici relaţii, aşa cum e cazul tău. Unchiul Conan cunoaşte toate marile familii liberale şi mulţi nobili influenţi, aşa că ar exista un schimb reciproc avantajos în toată povestea asta.

— Într-adevăr, spuse Ross după un minut. Un schimb reciproc avantajos zici?

— Da. Asta sugerez.

— Nu sunt sigur că asta sugerezi.

— O, haide, Poldark! Cred că m-am exprimat clar.

— La Sawle ai un ajutor de vicar. Odgers este un omuleţ foarte muncitor. Când ai fost numit preot al parohiei, i-ai mărit leafa de la 40 la 45 de lire pe an.

— Da, aşa este. A fost un gest generos şi în pas cu timpurile. Totuşi, având în vedere că trăieşte aproape numai din roadele pământului şi că abia dacă are cheltuieli, mi-e greu să-mi imaginez ce face cu banii.

— Ei bine, te pot asigura că n-o duce bine. Cultivă legume pentru a le vinde la piaţă. Soţia lui face economii la sânge şi cârpeşte straiele şi

transformă lucrurile copiilor mai mari pentru a fi purtate de cei mici, iar copiii n-au niciodată haine noi şi nici educaţia la care o faţă bisericească e firesc să spere pentru odraslele sale. Mi-ai spus cât de grea e viaţa de cleric. Ei bine, cu 45 de lire pe an, Odgers abia dacă trăieşte mai bine decât un potcovar sau un fierar.

— Atunci, tot ce pot să zic e că probabil îşi gestionează prost afacerile! Întotdeauna l-am considerat un omuleţ incompetent.

Ross îi aruncă o privire aspră.

— Whitworth, m-aş putea gândi la acel schimb reciproc avantajos dacă îi măreşti leafa domnului Odgers la 100 de lire pe an. Nu-i voi cere unchiului tău să intervină pentru mine, dar aş fi dispus să-l rog pe lordul Falmouth să facă asta pentru dumneata.

— Să-i dau 100 de lire pe an! Domnul Whitworth începu să se umfle, având talentul de a face acest lucru atunci când se înfuria. Este o capacitate caracteristică unor animale şi păsări, dar, în mod ciudat, şi Ossie o poseda. Îţi dai seama că venitul *total* pe care îl primesc de la Sawle este de 200 de lire pe an? Cum te aştepţi să rămân vicar dacă trebuie să-i dau jumătate unui ajutor lipsit de orice instruire?

— Ei bine, sublinie Ross, el face toată treaba.

Ossie Whitworth îşi ridică pălăria. Harry, servitorul lui, îi dăduse jos valiza şi aştepta lângă vizitiu, având pe faţă un rânjet prostesc de bun venit.

— Asta ar putea presupune o persoană neinformată.

— Asta presupun eu, având în vedere că locuiesc foarte aproape de biserica dumitale.

— Dumnezeu este viaţa mea. Îţi urez o după-amiază frumoasă, căpitane Poldark.

Ossie se dădu jos din trăsură curăţându-şi cu mâna liberă reverele hainei, de parcă ar fi alungat nu doar puricii care îl necăjiseră, ci şi aluzia complet nejustificată. Nu privi îndărăt în trăsură, nici nu-i dădu vreun bacşiş vizitiului, ci porni pe străduţa îngustă către casa parohială a bisericii St Margaret şi braţele neprimitoare ale soţiei lui. Înalt şi crăcănat, Harry porni pe urmele paşilor mici ai stăpânului său. Râul se întrezărea printre copacii aplecaţi de vânt.

Vizitiul urcă pe capră, plescăi din limbă pentru a-şi îndemna caii, plesni din bici, iar trăsura scârţâi şi porni clătinându-se să parcurgă ultimii doi kilometri ai drumului spre Truro.

III

Demelza Poldark luase ceaiul cu Rosina Hoblyn. Rosina, care şchiopăta doar foarte puţin după ce doctorul Enys îi vindecase piciorul beteag, nu reuşise să se mărite după tragedia nunţii ratate cu Charlie Kempthorne, dar avea numai douăzeci şi cinci de ani şi era

fermecătoare într-un mod dulce şi blând. Parthesia, sora ei mai mică, era căsătorită cu un lucrător de pe o moşie şi deja avea un copil. Rosina, mereu cea tăcută din familia sa, poate din cauza infirmităţii, încă locuia împreună cu părinţii ei şi se ocupa cu confecţionarea de pălării de damă.

Demelza o descoperise cu doar câteva săptămâni în urmă şi, cu ardoarea ei obişnuită când era vorba de prietenii, cultiva asiduu noua relaţie. Fata nu era doar o companie agreabilă, ci şi o modistă foarte pricepută. Rosina făcuse bonete de soare şi şepci pentru copii şi le adusese de la Sawle ca să vadă dacă nu aveau nevoie de ajustări. În timpul vizitei luase ceaiul cu stăpâna casei, iar aceasta îşi comandase o pălărie de paie. Când îşi condusese noua cunoştinţă, Demelza observase, în lumina slabă a serii, ravagiile furtunii din ziua precedentă.

La Wheal Maiden se opri şi îşi luă rămas-bun de la Rosina, dar nu se întoarse imediat, ci privi silueta fetei înaintând anevoie pe sumbra câmpie mocirloasă în direcţia bisericii din Sawle. Se gândi că era păcat că o fată atât de drăguţă se irosea, o fată atât de frumuşică, de talentată, cu un bun-gust şi maniere surprinzătoare, având în vedere că tatăl ei era veşnic încruntatul Jacka. În definitiv, era normal s-o simpatizeze pe Rosina, având în vedere că propriul ei tată l-ar fi făcut pe Jacka să pară, prin comparaţie, un om blând şi rezonabil. Ea şi Rosina aveau atât de multe în comun, erau „fete bune”, diferite de părinţii lor, cumva „mai bune”, dacă asta însemna că aveau idei şi gusturi mai presus de condiţia lor.

Pe de altă parte, Dumnezeu ştia câte din aceste calităţi s-ar fi trezit în ea în caz că n-ar fi avut şansa să dea peste Ross la târgul din Redruth, cu mulţi ani în urmă. Pe vremea aceea, cum ar fi putut spera la o asemenea întâlnire? Era doar o fetişcană care ducea tot greul casei, terorizată de un tată beţiv şi copleşită de fraţii mai mici, cărora trebuise să le fie mamă de la paisprezece ani. Poate că tatăl ei s-ar fi convertit oricum la metodism, poate că ar fi reuşit să-şi găsească un loc al ei în lumea împovărată de sărăcie şi exploatare a minerilor. Însă n-ar fi fost nimic, nimic în comparaţie cu ce ajunsese să aibă – deşi nu mai era sigură că mai putea păstra în totalitate partea cea mai importantă din ce avea.

Cel puţin partea materială încă era întreagă, o putea vedea şi aprecia pretutindeni în jurul ei. O moşie (putea fi numită şi domeniu) care furniza multe din cele necesare vieţii; o mină care asigura tot restul, inclusiv un anume lux; o casă (putea fi numită şi conac) a cărei aripă (avea numai una) fusese recent extinsă şi reconstruită; patru servitori în casă, la dispoziţia ei, cu care stabilise instinctiv o relaţie pe jumătate de prietenie, pe jumătate de respect; doi copii deştepţi şi frumoşi; un loc superb, la poalele unei văi de unde, peste un zid scund,

se vedea marea. Şi tocmai împlinise douăzeci şi opt de ani – încă nu era prea bătrână, nici grasă, nici slabă, nici ridată, nici cu vergeturi pe burtă din cauza naşterilor, cu toţi dinţii în gură, în afară de doi, dar din spate, cei din faţă fiind menţinuţi albi prin frecarea în fiecare dimineaţă cu rădăcină de nalbă. Avea de-a face cu oamenii de cel mai înalt rang din Cornwall, nu doar cu micii moşieri, ci şi cu nobilii, care o acceptaseră – sau păreau s-o fi acceptat – ca pe una de-a lor. Avea de-a face şi cu mineri, şi cu pescari, care şi ei o acceptau.

Şi cu Ross. Îl avea pe Ross. Sau credea că îl are. Dar el era departe. Şi era departe de mult prea mult timp. Acela era viermele din rod, durerea din adâncul inimii ei.

Dornică să-şi alunge aceste gânduri, se aşeză pe o stâncă de granit – o parte din vechea casă Wheal Maiden care nu fusese folosită de metodişti – să privească silueta tot mai îndepărtată a Rosinei, atât de îndepărtată deja, încât aproape că nu se mai vedea. Cerul era strălucitor de limpede după furia din ajun, până şi cei câţiva nori negri care se zăreau spre sud, deasupra turlei înclinate a bisericii din Sawle, se retrăgeau în amurgul tot mai întunecat. Era de înţeles de ce oamenii prezentau unele asemănări cu natura şi de ce vântului şi furtunii le erau atribuite caracteristici umane. Furtuna din ziua precedentă fusese de o furie diabolică, înjurase, blestemase şi se certase cu toată lumea, şi aruncase cu diverse, apoi se potolise, mânia trecuse şi se instalase o pace datorată epuizării. Îţi venea greu să crezi că era aceeaşi persoană.

Necazul cu Rosina era că se afla undeva la mijloc, se gândi Demelza. Graţie priceperii degetelor ei, putea să se îmbrace cu bun-gust, dar modest, ba chiar învăţase să scrie şi să citească, dar aceste calităţi şi dorinţa ei de a fi altfel o plasau deasupra minerilor şi pescarilor de rând, cu atitudinea lor necizelată şi abordarea brutală a vieţii. Considerându-se inferiori, probabil că o evitau la fel de mult cum îi evita ea, şi asta nu-i făcea viaţa mai uşoară, având în vedere că nu se întâlnea cu nimeni altcineva.

Demelza se gândi la cei doi fraţi ai ei, ambii căzuţi în mrejele iubirii. Sam, cel mare, se îndrăgostise de gălăgioasa, vesela şi energica Emma Tregirls, care-i împărtăşea sentimentele. Numai religia lui le stătea în cale, căci ea nu-i putea înghiţi metodismul practicat cu fervoare şi nici nu se putea preface că îl accepta, deoarece era o tânără onestă. Se mutase şi se angajase ca fată în casă în Tehidy, localitate aflată la cincisprezece kilometri distanţă. Rosina s-ar fi potrivit cu Sam mult mai bine decât Emma, măcar dacă ar fi putut fi convins să vadă lucrurile astfel.

Oamenii nu alegeau însă niciodată ce li se potrivea. Conştientă de impasul total la care ajunseseră, Demelza îi sugerase Emmei să plece, urmând să revină după un an. Ea însăşi îi găsise acea slujbă. Prin urmare, nu era deloc corect să-i caute altă soţie lui Sam înainte de

isprăvirea anului.

Aşa că rămânea Drake, fratele mai mic. Drake era într-o situaţie şi mai proastă, fiindcă se îndrăgostise de Morwenna, verişoara lui Elizabeth Warleggan, însă aceasta se măritase cu reverendul Osborne Whitworth, vicarul de la St Margaret, Truro, de la care deja avea un fiu de doi ani. Într-adevăr, Drake era într-o situaţie mai proastă, dar, pentru că nu-i mai rămăsese nicio speranţă, era mult mai potrivit pentru un aranjament. O pierduse pe Morwenna pentru totdeauna. Odată creată, legătura căsătoriei era indisolubilă şi, oricât de nefericită ar fi fost Morwenna ca soţie a vicarului, nu era de aşteptat să-l părăsească şi să-şi întemeieze un cămin cu Drake, sfidând astfel toate legile şi convenţiile.

Aşa încât Drake nu mai putea nutri nicio speranţă, iar el ştia asta de aproape trei ani şi tot de trei ani, pradă unei depresii totale, nu se uitase la altă femeie. Cu doi ani în urmă, Ross îi cumpărase o mică moşie şi o fierărie aflată la doi kilometri de orăşelul St Ann's, aşa că ajunsese un negustor respectabil şi una dintre partidele bune din ţinut. Însă el nu se uita la nicio fată. Sau cel puţin nu se uita aşa cum se uită tinerii în mod normal. Era încremenit emoţional, încremenit psihic, condamnat la o burlăcie sterilă; amintirile îi dominau gândurile legate de prezent, rămânând concentrate asupra unei fete de mult pierdute. Mai grav, nimeni nu putea fi sigur că el ar fi fost o pereche potrivită chiar dacă, printr-o minune, s-ar fi arătat disponibil. Morwenna era o fată rezervată, timidă, bine educată, fiică de vicar, superioară lui Drake într-o măsură mult mai mare decât le era superioară Rosina minerilor obişnuiţi. Oare ar fi crezut cineva că era posibil să devină nevastă de fierar, să gătească, să spele rufe, să cearnă făină? Cu siguranţă, relaţia lor s-ar fi stricat foarte curând.

Desigur, Drake avea doar douăzeci şi doi de ani, dar, la vârsta aceea, trei ani nu însemnau nimic în viaţa unui bărbat. Însă Demelza nu avea încredere în vid fiindcă i se părea primejdios şi se temea că Drake nu va mai putea să scape de depresie. Era mereu o companie agreabilă, dar ei îi era dor de *veselia* lui. Odinioară, clocotise nestăpânită în el. Dintre toţi fraţii, el îi semăna cel mai mult în această privinţă, căutând şi găsind plăcere în toate lucrurile mărunte.

Prin urmare, era riscant s-o facă pe peţitoarea. Şi probabil că era şi inutil. Scânteia vine de nicăieri, nimeni n-o poate isca. Exista însă un cuvânt lung pe care Demelza îl auzise recent, iar când îi descoperise înţelesul îi plăcuse în mod deosebit. Cuvântul era „proximitate". Nu trebuia să *faci* nimic. De fapt, nimic evident. Nimic la care cineva să poată obiecta. Doar aranjai lucrurile astfel încât să existe o proximitate, după care aşteptai să apară rezultatele.

Iar dintre toţi oamenii din comitat, probabil că ea era singura capabilă să creeze o proximitate între cei doi. Trebuia doar să-şi

folosească mintea pentru a găsi cea mai bună metodă.

O adiere blândă bătea dinspre vest când ea se ridică să plece. Un călăreţ singuratic se apropia peste landă. Demelza se întoarse şi porni spre casă mulţumită de planul pe care-l ticluise. Cândva, cu mulţi ani în urmă, intrase în tot felul de necazuri încercând să aranjeze întâlniri între Verity, verişoara lui Ross, şi un căpitan de corabie din Falmouth care avea o reputaţie proastă. Ar fi trebuit să ştie că nu era indicat să se amestece în vieţile oamenilor. Şi totuşi, nu meritaseră până la urmă acele strădanii? Nu era Verity măritată cu căpitanul ei şi nu era fericită?

Se opri să-şi ridice fusta şi să se uite în spatele genunchiului, unde ceva o gâdila. Desigur, era o furnică ce coborâse de pe stâncă şi explora regiuni interzise. O azvârli cu degetul şi îşi lăsă fusta să cadă, însă nu porni mai departe. Simţi o senzaţie ciudată în capul pieptului. Care călăreţ ar fi străbătut acel drum în amurg? Şi oare nu era ceva familiar în felul în care stătea în şa? O, aiurea, el i-ar fi scris. I-ar fi dat de veste. Gimlett s-ar fi dus să-l ia din Truro. Parlamentul nu-şi încheia sesiunea decât peste câteva săptămâni. Probabil că era cineva din familia Treneglos. Sau vreun musafir de-al lor. Pe drumul acela nu puteai ajunge în altă parte. În cătunul Mellin? La casa Nampara? La reşedinţa Mingoose? Nu mai era nimic altceva înainte de vastele dune de nisip din nord-est.

Porni din nou spre creasta dealului. Se opri pe culme, lângă biserică, şi îşi duse mâna streaşină la ochi, deşi lumina venea din spatele ei. Silueta se afla mult mai aproape. Nu mai văzuse niciodată acel cal. Pe călăreţ îl mai văzuse.

Porni în fugă la vale, cu pantofii lovind pământul tare, cu părul fluturându-i, pentru a ajunge la *el*.

Capitolul 2

I

Cu câteva ore înainte ca al doilea călător obosit să fi ajuns acasă, primul sosise la destinaţie, vicariatul St Margaret din Truro, dar nicio tânără nerăbdătoare, sprintenă şi cu picioare lungi nu fugise în întâmpinarea lui.

Nu se simţi dezamăgit din această pricină pentru că nici nu se aşteptase la o astfel de primire. Nu s-ar fi aşteptat niciodată la aşa ceva din partea soţiei *lui* fiindcă, din nefericire, era nebună.

Aceasta era crucea cumplită pe care trebuia s-o poarte reverendul Osborne Whitworth. Văduvit de foarte tânăr în urma morţii fermecătoarei, dar prostuţei lui soţii, se recăsătorise rapid, grăbit nu

numai să le ofere o mamă fetiţelor sale rămase orfane, dar şi să aibă el o nouă tovarăşă de viaţă, o tânără care să-i ţină companie, care să-i fie alături la bine şi la rău, o tânără care să-l ajute să se ferească de păcatul curviei; trupul lui şi trupul ei nepângărit aveau să se unească şi, fără îndoială, ea avea să conceapă şi să-i nască şi alţi copii – mai cu seamă un băiat –, care aveau să fie crescuţi cu frica Domnului pentru a-I slăvi numele sfânt. Luând această decizie, i se păruse firesc să caute o fată care să aibă şi ceva relaţii şi bani.

Prin urmare, cu smerenie, discreţie, chibzuinţă şi cumpătare, o alesese pe Morwenna Chynoweth, o fată de optsprezece ani, înaltă, timidă, oacheşă, mioapă, care nu putea fi considerată frumoasă după standardele obişnuite, dar avea un corp perfect. Era de familie bună, fiica răposatului vicar din Bodmin, iar verişoara ei era soţia lui George Warleggan. Familia Warleggan nu era nobilă, în ciuda tuturor eforturilor sale de a părea astfel, însă era foarte bogată şi se îmbogăţea tot mai mult, iar după o negociere dură, George îi alocase Morwennei o zestre suficientă, astfel încât Osborne s-o ceară în căsătorie. Evident, era conştient de avantajele aduse de asocierea cu o familie atât de distinsă precum familia Whitworth, care, la rândul ei, era înrudită cu familia Godolphin.

Aşa încât nunta avusese loc, trecându-se uşor peste nesemnificativa chestiune a obiecţiilor Morwennei. La urma urmelor, nicio fată de vârsta aceea nu-şi cunoştea interesul, iar pentru cineva care practic nu putea să aibă aşteptări, oferirea unei asemenea uniuni era precum deschiderea unei uşi spre o nouă viaţă. Nicio persoană în toate minţile nu putea refuza o astfel de căsătorie. Cât despre aspectul fizic, Ossie era suficient de încrezător că farmecele lui masculine aveau să-i stârnească tinerei mirese o adoraţie tăcută. Desigur, nu prea conta dacă acest lucru nu se întâmpla, fiindcă dorinţa carnală şi plăcerea erau caracteristice bărbaţilor, iar femeia trebuia să se mulţumească cu atenţia primită şi să nu se aştepte la altă răsplată.

Aşa începuse totul, şi o vreme Ossie nu văzuse niciun semnal de primejdie. Morwenna i se supunea de cinci ori pe săptămână şi, cu toate că uneori atitudinea şi expresiile ei faciale erau departe de a fi măgulitoare, el nu prea le băgase în seamă. Apoi ea îi născuse un băieţel, un prunc sănătos, viguros, încrezător, dolofan şi lacom, pe care Osborne îl recunoscuse şi îl acceptase instantaneu ca fiul şi moştenitorul lui spiritual, însă ea suferise la naştere, şi acela fusese momentul în care primele semne de nebunie începuseră să se manifeste. Uşoara ei aversiune faţă de actul procreării devenise aprigă şi, susţinută de sfatul acelui nesuferit şarlatan care era doctorul Dwight Enys, începuse să-i refuze soţului său drepturile cuvenite şi firești.

Însă ce era mai rău, mult mai rău, abia urma. Îl convinsese s-o

angajeze pe Rowella, sora ei mai mică, care venea la ei ca să ajute la creşterea copiilor, iar apoi, nebunia intensificându-i-se cu fiecare oră, îşi imaginase că între Rowella şi Osborne se crease o legătură, aşa că într-o seară ţipase la el privindu-l cu ochi de femeie dementă şi cu părul atârnând ca iarba de mare, zicându-i că niciodată – absolut niciodată, să fie clar! – nu avea să mai pună mâna pe ea. Când el dăduse să ignore nesocotita pretenţie, Morwenna urlase că, dacă încerca s-o posede împotriva voinţei sale, a doua zi – chiar a doua zi, să fie clar! –, ea avea să-l ucidă, să-l omoare, să-l asasineze pe copilul lor, rodul pântecului ei, John Conan Osborne Whitworth.

Era o cruce mai grea decât i se putea cere oricărui om să poarte, iar reverendul Whitworth se gândea serios la paşii pe care ar fi putut să-i urmeze pentru a scăpa de acea povară. Un om bogat – un om cu adevărat bogat, fără obligaţii religioase – fără îndoială că ar fi găsit cu uşurinţă o cale, dar el nu se afla în această situaţie. Când cineva lucra în slujba Domnului era de aşteptat să-şi îndure cu bravură nefericirea, aşa că nu ar fi fost deloc benefic pentru cariera sa viitoare dacă fraţii lui din sânul Bisericii ajungeau la concluzia că acţionase prematur sau egoist internând-o în ospiciu. În curând trebuia să se ducă la Exeter, în audienţă la episcop, ca să-i spună oful său şi să încerce să-l atragă de partea lui. Ar fi fost un mare pas înainte, dar abordarea trebuia să fie precaută. Prostul ăla de doctor Behenna nu-i era de niciun ajutor, susţinând că doamna Whitworth nu suferea de altceva decât de o depresie care o făcea să fie melancolică.

Aşa că nu făcu niciun fel de conversaţie în timp ce, alături de servitorul său, coborî aproape de malul râului, unde străvechea biserică şi vicariatul păreau să-şi aibă picioarele înfipte în mâlul mărginit de copaci, şi apoi, ajuns acasă, intră în salonul de la parter, unde o găsi pe Morwenna şezând lângă o fereastră şi cosând în lumina piezişă a soarelui. Ea se ridică atunci când îl văzu.

— Osborne! Ai venit mai devreme decât te aşteptam. Vrei ceai?

— Trăsura a plecat mai devreme. Se apropie de poliţa şemineului, pe care se aflau trei scrisori ce veniseră în absenţa lui. Unde-i John?

— În grădină, cu Sarah şi Anne.

— N-ar trebui să-l laşi nesupravegheat. Este periculos să se joace prea aproape de râu.

— Nu e nesupravegheat, Lottie este cu ei.

Lottie era fata angajată în locul curvei de Rowella, care, căzută în dizgraţie, se măritase cu un bibliotecar local pe nume Solway. Rowella Solway. Lottie avea faţa ciupită de vărsat şi era ineficientă, dar oricine era mai bun decât fiinţa impudică şi josnică de dinainte.

Ossie îşi scoase ceasul.

— Presupun că ai terminat de pregătit cina, rosti el morocănos. Ce avem de mâncare? Nimic, fac pariu!

— Avem pui şi limbă. Şi o bucată de picior de oaie. Şi o cremă, şi nişte tartă.

— Şi toate prost gătite şi complet lipsite de gust, spuse Ossie. Ştiu. Abia după ce mănânci într-o casă mare îţi dai seama cât de jalnică este hrana de care ai parte în propria casă.

Morwenna se uită la soţul ei.

— Au decurs bine lucrurile la Tregrehan?

— Bine? Fireşte că au decurs bine. De ce crezi că ar fi putut să fie altfel? Ossie întoarse scrisorile. După scrisul inegal, îşi dădu seama că una era de la Nat Pearce, nătărăul ăla bolnav de gută, care, fără îndoială, îl invita la o partidă de whist. A doua era de la unul dintre epitropii lui, care probabil se plângea iarăşi în stilul lui cicălitor. Pe a treia, numele şi adresa erau scrise elegant, cu o peniţă fină, iar în ceara simplă de pe spate nu era imprimat niciun sigiliu. Îşi ridică privirea şi o întâlni pe a soţiei sale. Era atât de neîngrijită în ultima vreme, cu părul pieptănat superficial, cu o rochie care arăta de parcă ar fi dormit în ea. Un alt semn al demenţei. Chiar trebuia să insiste pe lângă Behenna. Ossie nu era sigur dacă trebuia să ia în serios ameninţarea că Morwenna l-ar fi ucis pe John dacă insista să se culce cu ea, dar… dar nu îndrăznise s-o provoace. Totuşi, dacă starea ei se înrăutăţea şi continua să aibă halucinaţii – ca atunci când pretinsese că el ar fi avut de-a face cu dezgustătoarea ei soră –, dacă se întâmpla una ca asta, putea foarte bine să-şi imagineze că fusese molestată împotriva voinţei sale; oare *atunci* John ar fi fost în siguranţă?

— A fost obositoare călătoria? întrebă Morwenna silindu-se să se poarte cu o amabilitate pe care nu o simţea şi încercând să descopere motivul pentru care el era atât de nervos.

— Dacă a fost obositoare? Da, a fost obositoare. Amintindu-şi cele pătimite, Ossie se scărpină. Acele diligenţe sunt o ruşine, sunt pline de purici, ploşniţe şi alte gângănii. Nu folosesc niciodată fumiganţi şi nici măcar nu perie pernele. Data viitoare o să închiriez o şaretă… Pe deasupra, în trăsură era şi boiernaşul ăla neobrăzat de Poldark.

— Poldark? Te referi la Ross Poldark?

— La cine altcineva? E doar unul, nu-i aşa? Domnul fie lăudat! La fel de arogant şi de obraznic ca întotdeauna.

— Presupun că se întorcea de la Londra, de la parlament.

— Fireşte, şi s-a întors mai devreme. George nu era atât de neglijent în privinţa îndatoririlor sale când era membru al parlamentului. Fără îndoială, Poldark are necazuri cu mina lui sau ceva de genul ăsta.

Ossie rupse sigiliul celei de-a treia scrisori.

— A spus el asta?

— Ce anume?

— A zis că e ceva în neregulă la mină?

— Nu, fireşte că n-a spus. Nu cu atât de multe cuvinte.

Scrisul era de mână, iar el îl cunoştea bine. Era un scris la fel de îngrijit şi de precis ca al domnului Pearce, dar nu la fel înflorit.

Dragă domnule vicar,

Sper că mă vei ierta pentru faptul că îţi scriu după atât de mult timp. Sper însă – mereu pomenesc de această speranţă când îmi fac rugăciunile de seară – că trecerea a doi ani a dus la o ameliorare a părerii proaste pe care ai avut-o cândva despre mine. (Deşi te asigur că niciodată n-am simţit altceva decât recunoştinţă faţă de dumneata şi de sora mea pentru căminul cumsecade şi confortabil pe care mi l-aţi oferit, precum şi pentru Atenţia şi Afecţiunea cu care m-aţi înconjurat.)

Am vrut însă de multe ori s-o văd pe Morwenna, iar ea a refuzat de fiecare dată să mă primească şi, când am încercat să-i vorbesc pe stradă, s-a îndepărtat cu răceală. Judecând după toate astea, bănuiesc că nu voi mai fi niciodată bine-venită în casa voastră sau în biserica dumitale. Pe deasupra, faptul că m-am măritat cu cineva atât de inferior mie reprezintă probabil o altă piedică în calea unei Reconcilieri depline. Totuşi, locuim în acelaşi oraş şi va trebui să o facem în continuare, aşa că mi-aş dori tare mult ca orice duşmănie care a existat între noi să se sfârşească. (Doamna Elizabeth Warleggan, verişoara mea, mă primeşte din când în când, iar în cazul în care ni s-ar întâmpla să ne întâlnim acolo într-o bună zi, stânjeneala ar fi evitată dacă ne-am putea purta fără răceală sau dispreţ făţiş.) Dacă ai vreo influenţă asupra Morwennei, te-aş ruga tare mult s-o foloseşti în această privinţă.

Domnule vicar, deja au trecut doi ani de când am plecat din casa voastră pentru a mă căsători cu Arthur, iar când am făcut-o, am luat din greşeală câteva dintre cărţile dumitale odată cu ale mele. Este vorba despre două volume cu discursurile lui Latimer şi culegerea de predici a lui Jeremy Taylor. Am vrut adesea să ţi le returnez, dar n-am reuşit să găsesc cea mai bună cale de a o face fără să las impresia că aş vrea altceva. Ştiu că, dacă aş veni la uşa voastră, n-aş fi primită. Dacă mi-ai trimite un bilet, i le-aş lăsa lui Arthur la bibliotecă sau, fiindcă eşti adesea în oraş şi treci pe lângă uşa mea, în Calenick Street nr. 17, te-ai putea opri cumva să le iei?

De obicei sunt acasă după-amiaza, şi aş considera acest gest drept un semn special de bunăvoinţă şi iertare.

Rămân sluga dumitale respectuoasă şi supusă, precum şi cumnata dumitale,

Rowella Solway

— Ce-ai spus? se răsti Ossie.

— Nu mi-ai zis dacă vrei să mănânci acum sau preferi să aştepţi până la vremea cinei, răspunse Morwenna.

Osborne se uită la ea de parcă s-ar fi confruntat cu Rowella. Ce

impertinenţă, ce lipsă de ruşine, ce trufie! Fata era revoltătoare, la fel de stricată la cap precum sora ei de fusese în stare să scrie aşa ceva. Depravată moral şi pierdută spiritual. Şi respingătoare fizic. Era un *vierme*, la fel de voluptuoasă ca o făptură abjectă care se târăşte de sub o piatră, un *şarpe* care trebuia strivit sub călcâi. Cum de îndrăznise să-i scrie?

— Nu te simţi bine? îl întrebă Morwenna. Poate că ai o febră de vară.

— Prostii! Făcând un efort, Ossie se răsuci şi se duse la oglindă, unde îşi aranjă cravata. Mâinile îi erau nesigure din pricina furiei. Spune-i lui Harry că vom mânca imediat.

II

Cina se servise puţin mai târziu la Great House, în Truro, iar imediat după desert, Elizabeth, graţioasă ca o nuieluşă de salcie, se ridicase pentru a-i lăsa pe cei doi gentlemeni cu vinul lor de Porto.

Cei trei avuseseră o conversaţie politicoasă în timp ce mâncaseră felurile alese cu grijă şi menite să impresioneze. Elizabeth, cu profundele ei cunoştinţe despre ceea ce trebuia şi ce nu trebuia făcut, îi sugerase voalat soţului ei că, având în vedere că acea masă nu se dorise a fi un dineu special, meniul era prea elaborat şi ostentativ. Însă George preferase s-o ignore. La prima cină luată împreună, trebuia să-şi impresioneze noul prieten cu bogăţia, gustul şi cunoştinţele de epicurian. Era foarte bine dacă erai un gentleman având în spate generaţii de alţi gentlemeni, poate că astfel îţi permiteai să iei o masă fără pretenţii într-un mediu neîngrijit. Mulţi dintre cunoscuţii aşa-zis superiori social ai lui George mâncau astfel – de pildă, Hugh Bodrugan, John Trevaunance, Horace Treneglos –, dar el îi dispreţuia pentru asta. *El* prefera să mănânce altfel, să se poarte altfel, să aibă alte standarde decât ei, iar dacă avea un oaspete important, dorea să-i demonstreze ce se putea cumpăra cu bani.

În orice caz, oaspetele îl cunoştea şi îi ştia originile. Spectacolul nu era pus în scenă pentru a înşela pe cineva. Nu te puteai preface în oraşul şi în ţinutul în care îţi desfăşurai toate afacerile. În plus, acea prietenie putea duce la lucruri mari, aşa că era necesar să fie onorată de la bun început.

Elizabeth cedase.

Oaspetele îşi sărbătorise a patruzecea aniversare cu câteva zile în urmă. Era un bărbat înalt, cu părul grizonant despărţit de o cărare şi dat după urechi, cu faţa dolofană şi jovială, dar cu ochi mici care sugerau deopotrivă sofisticare şi receptivitate. Christopher Hawkins de Trewithen, avocat, membru al parlamentului, cândva mare şerif de Cornwall. Membru al Royal Society, baronet, burlac şi negustor de

locuri în parlament.

După plecarea lui Elizabeth şi după ce un servitor le turnă prima porţie de vin se lăsă o scurtă tăcere, care dură cât cei doi sorbiră apreciativ.

— Mă bucur că s-a ivit ocazia să ne vizitezi, spuse George în cele din urmă. Am fi bucuroşi dacă ai rămâne peste noapte.

— Mulţumesc, zise Hawkins, dar fac numai două ore până acasă, iar mâine-dimineaţă am o afacere de care trebuie să mă ocup. Este un vin de Porto admirabil, domnule Warleggan.

— Mulţumesc. George se abţinu să spună cât costase. Totuşi, cu altă ocazie, sper că îţi vei putea aranja afacerile astfel încât să-ţi petreci o noapte sau două la noi sau la Cardew, unde locuieşte tata, sau la Trenwith, pe coasta nordică.

— Vechea casă Poldark…

— Da. Înainte de asta, Trenwith.

Hawkins sorbi din nou din vin.

— Cu siguranţă, cu mult timp înainte. Nu s-a căsătorit ultima Trenwith cu un Poldark acum vreo sută de ani?

— Cred că da, rosti George sec.

— Desigur, nu este o evoluţie neobişnuită. Un Boscawen s-a însurat cu Joan de Tregothnan şi şi-au făcut căminul acolo. Cineva din familia Killigrew s-a căsătorit cu cineva din familia Arwenack. Ia stai puţin, mai e un Poldark acolo, nu-i aşa?

— Geoffrey Charles. Da. Dar acum e la Harrow.

— Fiul lui Francis, da. Ca să nu mai vorbim, desigur, de Ross Poldark, care stă la câţiva kilometri spre est. Şi el are un fiu.

George îşi privi cu grijă oaspetele, încercând să-şi dea seama dacă acesta pomenise numele lui Ross Poldark din maliţiozitate sau din greşeală. Însă chipul lui Sir Christopher nu era uşor de citit.

— Geoffrey Charles va moşteni Trenwith când va ajunge la vârsta potrivită, zise George. Dar va avea prea puţini bani, sau chiar deloc, pentru a-l întreţine. Când tata… dacă tata va păţi ceva, eu şi Elizabeth ne vom muta la Cardew, care este o casă mult mai mare. Probabil că seamănă cu a dumitale, fiind înconjurată de copaci frumoşi şi având vedere spre coasta sudică.

— Nu ştiam că îmi cunoşti casa.

— O cunosc după reputaţie.

— Trebuie să remediem asta, spuse Hawkins politicos.

— Mulţumesc. Intuind că numele lui Ross Poldark fusese introdus în conversaţie dintr-un al treilea motiv, George se hotărî să profite. Desigur, te invidiez în special pentru un anumit lucru, Sir Christopher.

Hawkins ridică din sprâncene.

— Serios? Mă surprinzi. Credeam că ai tot ce şi-ar putea dori un om rezonabil.

— Poate că un om nu este rezonabil când a avut ceva şi l-a pierdut.

— Ce anume? Oh…

George încuviinţă din capul lui impresionant.

— După cum ştii, am fost membru al parlamentului timp de peste douăsprezece luni.

Servitorul intră din nou, dar George îi făcu semn să plece şi umplu el paharele a doua oară. Cei doi bărbaţi şezură în tăcere lângă masa care strălucea de argintărie şi cristale în lumina slabă a apusului. Cu toate că aveau cam aceeaşi vârstă, erau atât de diferiţi ca aspect, vestimentaţie, expresie şi conformaţie, încât chestiunea vârstei nu părea deloc relevantă. Durduliu, ager, sofisticat, cinic, grizonant, Hawkins arăta ca un gentleman până în măduva oaselor, însă unul care cunoştea toate tertipurile şi răutatea oamenilor. Îţi dădea impresia că firea omenească nu l-ar fi surprins niciodată. Alături de el, George părea greoi şi un pic necioplit. Lavaliera din mătase de un galben citron părea nepotrivită la gâtul puternic ca de taur. Haina din catifea bine croită nu-i ascundea muşchii puternici ai braţelor şi ai spinării. Mâinile curate şi îngrijite, deşi nu exagerat de mari, aveau ceva care sugera muncă manuală. (Nu că ar fi făcut vreodată aşa ceva.) Nici el nu purta perucă, dar nu avea niciun fir cărunt, iar bretonul îi era ridicat spre creştet, nu lipit de frunte.

— Ai venit ca reprezentant al oraşului Truro şi ai fost sub aripa lui Francis Basset, lord de Dunstanville, spuse Hawkins. După ce Basset şi-a rezolvat divergenţele cu lordul Falmouth, ai pierdut locul în favoarea lui Poldark. A fost ceva firesc. Să găseşti un alt loc în parlament în următoarele şase luni este dificil. Dar dacă eşti nerăbdător să te întorci, Basset n-are nicio sugestie?

— Basset n-are nicio sugestie.

— Au existat neînţelegeri între voi?

— Sir Christopher, în ţara asta puţine lucruri pot rămâne confidenţiale. Pentru o personalitate publică aşa cum eşti dumneata, cu atâtea mijloace de informare la îndemână, nu poate fi un secret că lordul de Dunstanville nu-mi mai oferă susţinerea din trecut. Încă avem o relaţie civilizată, dar cooperarea, cel puţin la nivel parlamentar, s-a încheiat.

— Pot întreba de ce?

— După cum te-ai exprimat chiar dumneata, au existat, neînţelegeri. Te-aş putea întreba dacă *dumneata* ai fost întotdeauna de acord cu Francis Basset?

Hawkins zâmbi subţire.

— Aproape niciodată… Dar dacă dumneata ai pierdut susţinerea lui Dunstanville şi, după cum îmi imaginez, ţi-ai făcut un duşman, cel puţin deocamdată, din lordul Falmouth, atunci nu ai prea multe opţiuni.

— Ba ar fi, având în vedere că ţinutul nostru dă patruzeci şi patru de parlamentari.

Sir Christopher îşi întinse picioarele. Se aflau în salonul de la parter, iar huruitul căruţelor pe caldarâmul de-afară le deranja conversaţia.

— După cum ştii, domnule Warleggan, eu am trei locuri, dar toate sunt ocupate de persoane importante.

— Totuşi, aş aprecia sfatul dumitale.

— Voi face tot ce pot.

— După cum ştii, Sir Christopher, sunt un om bogat şi îmi place să mă bucur de averea mea. Ştii ce se pare că a spus lordul de Dunstanville la un dineu dat la el acasă?

— Ai aflat dintr-o sursă de încredere?

— De la un oaspete. Se pare că a zis: „Bunicul domnului George Warleggan era un fierar care lucra într-un atelier din Hayle şi era sărac lipit pământului. Dar domnul George Warleggan, prin pricepere şi noroc, a adunat o avere de 200.000 de lire sterline".

Hawkins se uită la gazda sa îngustându-şi privirea, evaluator, dar nu spuse nimic. George îşi ridică ochii şi îi întâlni pe-ai oaspetelui său.

— Singura inexactitate din acel comentariu, Sir Christopher, este că fierăria bunicului nu se afla în Hayle.

Hawkins aprobă din cap.

— Ei bine, atunci meriţi felicitări pentru averea dumitale, nu-i aşa? Probabil că şi Francis Basset a gândit la fel. Nici măcar cineva cu bogăţia lui n-o poate dispreţui pe a altuia.

— Posibil. George se aplecă pentru a umple din nou paharele. Dar fiindcă am bani şi vreau să-i folosesc, ţi-aş fi îndatorat dacă m-ai sfătui cum să-mi recapăt fotoliul de parlamentar. Făcu o pauză. Fireşte, orice serviciu ţi-aş putea face în schimb…

La etaj, un copil plângea. (Valentine, care parcă era chinuit de un spirit rău la acea vârstă fragedă, avea adesea coşmaruri.)

— Domnule Warleggan, dacă m-ai fi abordat înainte de alegerile din septembrie, nu mi-ar fi fost greu să răspund la întrebarea dumitale. De obicei, guvernul are locuri de vânzare cu trei-patru mii de lire.

— Pe atunci eram membru din partea oraşului Truro.

— Da, da, înţeleg. Dar în momentul acesta…

— Nu mă interesează să cumpăr un loc oarecare, spuse George, ci locul de unic reprezentant al unei circumscripţii. Nu vreau să fiu la cheremul cuiva. Vreau să fiu eu cel care decide.

— Asta costă mult mai mult. Şi, desigur, nu este simplu. Trebuie avuţi în vedere votanţii.

— Ah, votanţii… În unele circumscripţii, nu contează. Dumneata pe care le controlezi, Sir Christopher?

— Grampound şi Saint Michael. Au drept de vot locuitorii care plătesc taxele.

— Ce înseamnă asta?

— În mare, cei care contribuie la întreţinerea afacerilor parohiei.

— Şi câţi astfel de oameni sunt în fiecare oraş?

— Oficial, ar trebui să fie cincizeci în fiecare localitate, dar în realitate sunt mai puţini.

— Şi cum îi influenţează reprezentantul pe votanţi, dacă nu cumva este un mod prea nedelicat de a întreba?

— El deţine proprietăţile unde locuiesc aceştia, rosti sec Sir Christopher.

— Ah…

— Dar cuiva trebuie să-i pese totuşi, domnule Warleggan. În cazul în care mita este făţişă, alegerile sunt declarate nule de către parlament, iar membrul sau susţinătorul care a comis frauda poate fi trimis la închisoare.

George frământă cele două guinee aflate în buzunăraşul pentru ceasornic.

— Fără îndoială, mă vei instrui în privinţa subtilităţilor acestor chestiuni. În schimb, dacă există vreo modalitate prin care te-aş putea ajuta, fie în domeniul bancar, fie dacă ai interese legate de topitorie, minerit sau transporturi, te rog să-mi dai de ştire. Mi-ar face mare plăcere să-ţi pot fi de folos.

Hawkins scrută vinul de un roşu întunecat din paharul său.

— Mă voi interesa, domnule Warleggan. Împrejurările se schimbă mereu – pot apărea oricând şanse de a cumpăra un loc aşa cum îţi doreşti sau pot să nu apară. Este în mare măsură o chestiune de noroc, de anticipare, de oportunitate. Dar cel mai mult contează banii. Aceştia deschid multe uşi.

— Bani am, spuse George, şi îi voi cheltui după cum mă sfătuieşti.

Capitolul 3

I

Celălalt călător obosit ajunsese acasă. Descălecase şi îi oferise braţul soţiei sale, după care porniseră împreună către conac, învăluiţi de amurgul ce creştea asemenea unui val mareic. Copiii tocmai se duseseră la culcare, iar Ross spusese că nu era cazul să-i trezească, avea să le facă o surpriză a doua zi dimineaţă. Se dusese să-i vadă dormind şi acceptase asigurările mamei lor că erau sănătoşi. Când coborâse la parter se stârniseră forfota şi răpăiala picioarelor, clinchetul tacâmurilor şi al farfuriilor în timp ce era adusă cina.

În timpul mesei vorbiră despre lucruri banale, legate de casă. Jinny Scoble născuse o altă fiică, pe care o botezase Betty. Jack Cobbledick îşi lovise piciorul cu o grapă şi zăcea în pat. Cei doi porci, Ebb şi Flow, conform evoluţiei fireşti a naturii, trebuiseră sacrificaţi, însă alţi doi, dintre primii născuţi de Flow, le luaseră locul şi primiseră aceleaşi nume, iar copiii începeau să se împace cu gândul. Jud Paynter se îmbătase atât de tare cu o săptămână în urmă, încât căzuse în unul dintre mormintele săpate de el şi trebuise să fie scos de-acolo. Ezekiel Scawen împlinise optzeci şi patru de ani şi susţinea că nu mai avea niciun dinte în gură de şase decenii, iar soţii Daniel îi oferiseră un tort. Tholly Tregirls avusese o întâlnire cu cei de la paza de coastă, dar scăpase fără a fi recunoscut. Verity scrisese în săptămâna precedentă şi spusese că pojarul făcea ravagii în Falmouth…

— Dwight, zise Ross, care până atunci vorbise foarte puţin. Copilul lui Caroline. Ce-i în neregulă cu el?

— Sarah? La ce te referi?

— Aşa a botezat-o? Desigur, acum îmi amintesc că mi-ai scris. Are vreo deficienţă? Mintală, vreau să spun.

— Nu, Ross, *nu!* Nu există niciun motiv pentru a presupune asta! Într-adevăr, lui Caroline i-a fost greu, şi copilul a fost mic. Încă este mic şi fragil. Dar de ce ai crezut că?…

— Măgarul ăla primejdios în haine de cleric, Osborne Whitworth, a zis asta în trăsura cu care am venit azi de la Saint Austell. A sugerat că fetiţa e retardată şi că salivează toată ziua.

— Toţi bebeluşii salivează, Ross. La fel şi bătrânii. Dar nu cred că Sarah e altfel decât ceilalţi. Probabil că a spus asta din răutate.

— Slavă Domnului! Dar căsnicia celor doi merge bine?

Demelza îşi ridică sprâncenele.

— De ce să nu meargă bine?

— Ei bine, am îndoieli uneori. Sunt total opuşi în tot ce gândesc şi ce fac.

— Se iubesc, Ross.

— Da. Nu putem decât să sperăm că ăsta-i un liant suficient.

După aceea, Jane Gimlett intră ca să strângă masa, iar ei se mutară în vechiul salon, care arăta şi mirosea la fel ca în copilăria lui Ross. Totuşi, observă că tapiţeria fotoliului fusese schimbată şi că existau două vaze noi, pline cu flori – clopoţei, lalele şi micşunele. În anii în care Demelza ieşise din copilărie şi din starea de servitute pentru a-i deveni tovarăşă şi apoi soţie, unul dintre primele semne ale schimbării prin care trecea relaţia lor fusese apariţia florilor în acea cameră. Îşi amintea limpede că, a doua zi după ce se culcaseră prima oară, Elizabeth venise în vizită, iar în timp ce el întreţinea conversaţia, Demelza intrase desculţă, cu hainele în dezordine, nepieptănată şi cu un buchet de clopoţei pe braţ. Şi i-l oferise lui Elizabeth, iar Elizabeth,

probabil simţind ceva, le refuzase. Spusese că s-ar fi veştejit până ar fi ajuns acasă. După plecarea ei, Demelza se aşezase la picioarele lui, un gest instinctiv prin care parcă decreta că pusese stăpânire pe el.

Ei bine… de atunci, viaţa se schimbase. Demelza se schimbase.

Îşi aprinse pipa cu o oarecare dificultate de la focul care abia mai mocnea. Trase un fum, apoi se aşeză la loc.

— Ai slăbit, remarcă el.

— Serios? Poate, puţin.

— Tânjeşti după Hugh?

Ea privi focul.

— Nu, Ross. Doar poate că tânjesc puţin după soţul meu.

— Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să spun asta.

— Ba ar fi trebuit s-o spui dacă asta gândeai.

— Atunci, n-ar fi trebuit să gândesc asta.

— Probabil că uneori nu ne putem abţine. Dar sper că, în tot acest timp petrecut la Londra, nu te-ai gândit că tânjesc după altcineva.

— Nu… nu…

— Nu pari foarte sigur.

— Nu. Lucrul la care mă tot gândesc din septembrie trecut este că-i foarte dificil să te lupţi cu o umbră.

Flacăra lumânării se undui în curentul de aer intrat pe fereastra deschisă.

— Nu trebuie să te lupţi cu nimeni, Ross.

— Să concurez, murmură el coborându-şi privirea spre pipă.

— Nici nu concurezi. Pentru o vreme… Hugh a intrat în viaţa mea! N-aş putea să-ţi spun de ce… şi în inima mea, unde întotdeauna fuseseşi numai tu. Dar s-a terminat. Asta-i tot ce pot să-ţi zic.

— Pentru că a murit?

— S-a *terminat*, Ross. Clipi parcă pentru a-şi alunga lacrimile din minte. S-a terminat!

— Da…

— La urma urmelor…

Demelza se ridică şi, cu o licărire în ochii întunecaţi, se duse să aţâţe focul.

— Da?

— A fost un gând lipsit de importanţă.

— Spune-l totuşi, la fel cum am făcut şi eu.

— Asta-i diferenţa dintre un bărbat şi o femeie, Ross? Pentru că, la urma urmelor, toată viaţa a trebuit să lupt nu cu o umbră, ci cu un ideal – Elizabeth. Eu… a trebuit *mereu* să concurez cu ea.

— Nu mai e cazul de mult timp. Dar probabil că ai dreptate. Ce mi-e una, ce mi-e alta…

— Nu, nu, nu, nu, nu! Ai crezut că mi-am îngăduit să simt ceva pentru Hugh din răzbunare? Cu siguranţă, n-ai putut să-ţi imaginezi

aşa ceva! Ce vreau să zic este că, având în vedere ce s-a întâmplat, spui că trebuie să concurezi cu o amintire. Asta este ce trebuie să fac eu, şi asta a trebuit să fac de când m-am măritat. Dar n-ar trebui să-i permitem să distrugă tot ce mai avem.

Pipa nu avea un tiraj bun. Se ridică şi o puse pe poliţa căminului. Părea că umerii i se lăţiseră şi devenise mai înalt de când plecase, îşi zise ea.

— Să-i permitem să distrugă tot ce mai avem? Nu. Am decis asta în septembrie. Dar această aiureală parlamentară în care sunt implicat a apărut la momentul potrivit. Am fost despărţiţi, am avut vreme să chibzuim şi să ne punem gândurile în ordine, la fel şi vieţile într-o oarecare măsură.

Demelza suspină.

— Şi tu la ce concluzie ai ajuns?

— Dar tu?

— Eu am ajuns la o concluzie în septembrie. Nu este nicio diferenţă. Nu *poate* fi vreo diferenţă… pentru mine.

— Ei bine, nici pentru mine, spuse Ross. Nici pentru mine… deşi, desigur, am văzut multe femei frumoase la Londra.

— Fireşte că ai văzut.

— Cred că femeile din Londra sunt cele mai frumoase din lume.

— Este foarte posibil să fie.

— Tu ce-ai făcut cât am fost plecat?

— Ce-am făcut? Demelza îl privi fix, indignată de schimbarea subiectului. M-am ocupat de afacerile noastre, am încercat să-ţi cresc copiii aşa cum se cuvine! Am făcut toate lucrurile banale pe care le presupune traiul de zi cu zi, am avut grijă de moşie şi de restul! Şi… şi am *aşteptat* scrisorile tale, şi ţi-am răspuns la ele! Mi-am dus viaţa ca de obicei… dar fără tine! Asta am făcut!

— Şi cât de des a încercat Hugh Bodrugan să se furişeze în patul tău cât timp am fost plecat?

Demelza izbucni în lacrimi şi se îndreptă spre uşă.

— Lasă-mă să plec! Lasă-mă în pace! ţipă ea atunci când Ross îi bară calea.

În clipa în care o apucă de braţe, tânăra femeie păru că avea de gând să-l scuipe în faţă.

— A vrut să fie o glumă, spuse el.

— A fost o glumă proastă!

— Ştiu. Nu mai putem glumi – nu-i aşa? – pentru că totul este prea proaspăt şi prea sensibil. Dumnezeu să mă ajute, dar a fost o vreme, şi nu prea demult, când toate ciondănelile noastre se încheiau cu râsete. Am pierdut asta.

— Da, am pierdut asta.

O mai ţinu câteva momente, apoi se aplecă s-o sărute. Ea îşi

întoarse capul, aşa că buzele lui îi întâlniră doar părul.

— Lasă-mă în pace! şopti ea. Eşti un străin pentru mine. Nu te mai cunosc.

— Poate că cearta noastră dovedeşte că încă avem ceva de pierdut.

— O căsnicie fără căldură, fără încredere – încredere pe care amândoi am trădat-o – ce rost mai are?

— Tu nu mă întrebi cum mi-am petrecut timpul liber la Londra, ce femei am avut?

— Probabil că n-am niciun drept s-o fac, oftă ea ştergându-şi ochii cu mâna.

— Ei bine, la urma urmelor încă eşti soţia mea. Şi fiindcă eşti soţia mea, îţi voi spune. În primele luni, în două rânduri, am invitat două femei în camera mea. Dar înainte de a apuca să se dezbrace, mi s-a făcut silă de ele şi le-am poftit să plece. Au plecat ocărând şi blestemându-mă. Una m-a făcut impotent, iar cealaltă, pederast.

— Ce înseamnă asta?

— Nu contează.

— Pot căuta în dicţionar.

— N-o să găseşti în dicţionar.

— Îmi pot imagina, spuse Demelza.

Urmă o pauză în care Ross o eliberă din strânsoare, dar o împiedică să se îndepărteze de el.

— Erau prostituate, zise ea.

— Da. Dar de mare clasă. Foarte selecte.

— Dar cum a fost cu doamnele adevărate, cu doamnele frumoase?

— Erau… pe-acolo. Însă n-am găsit niciuna pe gustul meu.

— Le-ai gustat?

— Doar din priviri. Şi în general, de la distanţă.

— Se pare că te-ai purtat ca un călugăr.

— Doar pentru că tu eşti mai frumoasă decât toate.

— Of, Ross, te *urăsc* nespus! Te urăsc pentru că mă minţi! Spune dacă doreşti să-ţi fiu soţie din nou. Îţi voi fi. Dar nu te preface.

— Dacă m-aş fi prefăcut, m-ai fi crezut – dar pentru că este adevărul, nu mă crezi, nu-i aşa?

Ea ridică din umeri fără să răspundă.

— Într-o galerie de tablouri, n-aş putea spune că trei din cinci bărbaţi n-ar alege un alt tablou decât aş alege eu, continuă el. Nu este vorba doar de frumuseţe, ci de ceea ce se află în spatele ei, de faptul că, deşi cunoşti pe cineva în mod intim, îl doreşti mereu, este vorba de implicarea totală a personalităţii, de scânteia supremă care aprinde flacăra dintre doi oameni… Dar cine ştie dacă-i va încălzi sau îi va arde? Se opri şi se încruntă la ea. Când m-am întors acasă, habar n-aveam cum va fi revederea noastră. În momentul acesta, habar n-am dacă vom mai râde vreodată împreună – în felul *acela*. Te vreau, te

vreau, dar încă există furie şi gelozie, iar aceste sentimente se sting greu. Nu pot spune mai mult de-atât. Nu-ţi pot promite că mâine relaţia noastră va fi într-un fel sau în altul. Şi sunt sigur că nici tu nu poţi. Ai dreptate să zici că-ţi sunt un străin. Dar sunt un străin care îţi cunoaşte fiecare centimetru al pielii. De-aici, trebuie să mergem mai departe… într-un fel, s-o luăm de la capăt.

II

În dimineaţa următoare, Ross se trezi la ora patru. O lăsă în pat pe Demelza, a cărei respiraţie ticăia delicat ca un metronom, ieşi din dormitor şi coborî la parter. Zorii mijeau afară, dar întunericul încă nu fusese alungat din casă, ci se ascundea prin colţuri, aşteptând să-ţi pună o piedică.

Ross ieşi din casă, se opri sub liliac şi ascultă ciripitul somnoros al cintezoilor şi al vrăbiilor. Undeva mai departe, o mierlă cânta din răsputeri printre copaci, dar păsările din apropierea casei se trezeau mai lent. Trase în piept aerul limpede, pur şi delicat, apoi ocoli casa – prilej cu care o vacă mugi la el, iar un porc grohăi –, sări pârleazul şi ajunse pe plajă. Nisipul era moale şi se răscolea la început, însă deveni tare acolo unde fusese udat de flux.

Marea încă nu se retrăsese cu totul. Valurile erau mici, dar explozive, izbucnind în mici furii pline de importanţă de sine atunci când veneau la ţărm. Ross îşi dădu jos halatul, îşi scoase papucii şi intră în apă. Marea era ca un bisturiu, rece şi tăioasă. Cu toate că era mijlocul lunii mai, corpul lui îngheţă înainte de a apuca să reacţioneze la stimuli. Aşa că nu înotă decât cinci minute, apoi ieşi cu răsuflarea tăiată, dar strălucind ca şi cum carnea i se înnoise. Îşi puse halatul în timp ce soarele se iţi deasupra dunelor şi aprinse primul coş de fum din Nampara.

Îşi aduse aminte că înotase astfel după noaptea petrecută cu o femeie pe nume Margaret, după balul din Truro, cu o zi înainte de a o cunoaşte pe Demelza. Înotase atunci de parcă ar fi vrut să scape de miasma acelei nopţi. Nu la fel stăteau lucrurile acum. Nu-şi dorise să se stoarcă de energie pentru a-şi alunga ruşinea. În definitiv, se petrecuse un lucru absolut banal – reluase viaţa sexuală cu soţia lui. Un subiect potrivit pentru un dialog licenţios în una dintre piesele londoneze la modă. Totuşi, nu fusese exact cum se aşteptase. Dar *la ce* se aşteptase? În ciuda cuvintelor lui pline de bravură, poate la ceva firesc. Sau, mai probabil, la resentimente înverşunate, la pretinderea fermă a unui drept pe care nu-l mai ceruse demult şi pe care aproape îl pierduse. Dar până la urmă lucrurile nu escaladaseră dincolo de tandreţe. Cumva, un sentiment mult ridiculizat intervenise ca să transforme totul în bunătate. Indiferent ce urma să se întâmple,

indiferent cum se purtau unul cu altul când aveau să se întâlnească în ziua aceea sau a doua zi, indiferent ce constrângeri sau răni sufleteşti sau nemulţumiri aveau să se manifeste, el trebuia să nu uite asta. Şi ştia că nici ea nu avea s-o facă. Măcar dacă ar fi putut să alunge cu totul fantomele.

Când se întoarse acasă, toată lumea încă dormea, dar soţii Gimlett şi restul servitorilor aveau să se trezească în curând. Copiii dormeau. Demelza dormea. Se îmbrăcă şi ieşi din nou. Soarele strălucea, dar norii se apropiau dinspre vest, hotărâţi ca nişte mineri revoltaţi. Se duse la Wheal Grace. Pompa mergea neobosită, scoţând apa care se acumula veşnic în puţ. Două şteampuri **[2]** zăngăneau. Intenţionase să stea de vorbă cu acela dintre fraţii Curnow care se ocupa de pompă, dar, în ultima clipă, schimbă direcţia şi se îndreptă spre Grambler. Era plin de energie şi de un soi de bună dispoziţie pe care o simţea rar în ultimul timp. Totul era în deplin contrast cu străzile zgomotoase şi pline de funingine ale Londrei. Dar poate că acel contrast era o condiţie necesară a aprecierii.

Henshawe, şeful de la Wheal Grace, locuia la capătul îndepărtat al grupului de căsuţe şi bordeie sărăcăcioase care alcătuiau satul Grambler şi era treaz şi gata de treabă, după cum se aşteptase Ross.

— Vai, domnule căpitan! Habar n-aveam că vă veţi întoarce atât de grabnic. Vă duceţi la mină, nu? Merg cu dumneavoastră, dacă asta aveţi de gând. Dar ce-aţi zice de un ceai mai întâi?

Aşa că se făcu aproape şase până să pornească, iar când ajunseră la mină, tocmai se schimbau turele. Minerii care îl cunoşteau bine se strânseră în jurul lui vorbind şi glumind, punându-i întrebări şi relatându-i bârfele locale, dar el remarcă o oarecare rezervă care nu existase înainte. Dincolo de independenţa înnăscută a oamenilor din Cornwall, care nu erau obişnuiţi să se plece adânc în faţa moşierilor, aşa cum făceau cei din restul ţării, mulţi dintre acei oameni îi fuseseră tovarăşi de joacă în copilărie. Spre deosebire de Charles, tatăl lui Francis, Joshua, tatăl lui, nu impusese bariere când Ross fusese mic, aşa că băieţii pescuiseră împreună, se luptaseră, se duseseră la picnicuri, se jucaseră pe dune, iar mai târziu navigaseră împreună până în Franţa, pentru a aduce brandy şi rom. Chiar şi după ce Ross se întorsese din America, veteran cu cicatrice şi şchiopătând la douăzeci şi patru de ani, relaţia cu ei fusese mereu destinsă, diferenţa de clasă fiind conştientizată, dar în general ignorată. Acum însă apăruse o schimbare, iar el îşi dădu seama de motiv. Acceptând invitaţia vicontelui Falmouth şi fiind ales să ocupe unul dintre cele două locuri aferente oraşului Truro, „urcase” pe scara socială. Nu mai era doar un judecător de pace care şedea pe o bancă, rezolva problemele locale şi se ocupa de împărţirea dreptăţii între săteni, ci era un membru al parlamentului, iar parlamentul, de bine, de rău, făcea noile legi ale

ţării. Probabil că în sinea lor erau de părere că oricum nu erau necesare prea multe legi, cu excepţia celor date de Dumnezeu.

Încă nu mâncase, aşa că-i era foame, dar părea momentul potrivit să-şi ia o şapcă şi un lămpaş şi să coboare cu noul schimb. Poate că asta avea să restabilească vechea camaraderie. În plus, veştile date de Henshawe nu erau grozave, iar Ross dorea să vadă totul cu ochii lui.

Trebui să amâne însă. Ceilalţi coborau pe rând scara care îi ducea la peste şaizeci de metri sub pământ, unde aveau să-şi petreacă opt ore din acea zi luminoasă, iar el îl aştepta pe Henshawe, când un pas uşor îl făcu să se întoarcă. Erau Demelza cu Jeremy şi Clowance.

— Domnule căpitan Poldark, îi spuse ea ceremonios, v-am adus doi prieteni.

Care tăbărâră pe el.

III

— N-am ştiut dacă să-ţi spun sau nu, zise Demelza. Căpitanul Henshawe a venit să-mi dea vestea, iar cum el nu scrie cu uşurinţă, m-am gândit că poate ar trebui să-ţi transmit eu.

Era aproape vremea cinei, iar ei stăteau împreună pe vechiul zid de lângă pârleaz, privind spre plaja Hendrawna. Cum vremea se răcorise, Demelza purta o pelerină. Copiii se aflau pe plajă, dar erau departe, la malul apei, supravegheaţi de Betsy Maria.

— La prima vedere, nu pare chiar atât de grav cum se teme Henshawe. Este adevărat că filonul sudic – cel pe care l-am găsit primul şi care a fost foarte bogat până acum – s-a subţiat pe neaşteptate. Asta a surprins pe toată lumea, pentru că începea la mare adâncime şi nu aveam niciun motiv să presupunem că nu are o grosime uniformă pe cea mai mare parte a lăţimii lui. Dar nu este aşa. Şi nici calitatea nu mai este la fel de bună ca înainte. Însă exploatarea va mai dura cam un an sau chiar mai mult, chiar dacă mina nu se va mai adânci „pe filon”. Pe de altă parte, filonul nordic, care practic este un culcuş de zăcământ, abia dacă a început să fie exploatat pe deplin. Sau cel puţin aşa se pare. După ce am fost atât de dezamăgit de unul, poate că mă grăbesc să-l evaluez atât de pozitiv pe celălalt. Totuşi, este – trebuie să fie – suficient de bogat pentru o exploatare de câţiva ani, iar asta e tot ce poate spera cineva care se aventurează în domeniul minier.

— Atunci, poate că n-am făcut bine că te-am chemat aici.

— Nu m-am întors doar pentru asta. Nu ăsta a fost motivul principal. Eram… obosit de Londra. Nu-ţi poţi imagina zgomotul permanent, forfota, mirosurile, pălăvrăgeala, larma, lipsa aerului. Chiar şi o singură zi, chiar şi o singură jumătate de zi, cum a fost asta, mă face să mă simt un alt om, un om complet schimbat.

— Mă bucur.

Fiind lună nouă, apa se retrăsese mult la reflux, ajungând atât de departe, încât nisipul ud se întindea pe o distanţă mare, mărginit de spuma valurilor care se spărgeau la ţărm. Betsy Maria şi copiii erau siluete minuscule, neidentificabile.

— A trecut mult timp de când n-ai mai vorbit cu mine aşa cum ai făcut-o aseară şi azi-dimineaţă. Poate că asta se datorează discursurilor pe care le ţii în parlament.

— Discursuri. Ha!

— Povesteşte-mi despre asta. Cum a fost totul? Camera ta era confortabilă? Nu mi-ai scris adevărul ca să nu mă dezamăgeşti?

— Nu, camera a fost bună. Doamna Parkins este văduvă de croitor. George Street e puţin mai departe de Strand, lângă Adelphi Buildings, şi e liniştită în comparaţie cu zarva de pe străzile principale. Am plătit optsprezece şilingi pe săptămână – ţi-am spus asta? – pentru camera mobilată şi cu covor pe jos. În general, mâncam în cafenele şi diverse localuri, însă doamna Parkins îmi gătea când îi ceream. Este destul de departe de Westminster, dar puteam să iau bacul într-acolo chiar de la baza scării.

— Şi unde vă întâlneaţi – la parlament?

— Într-un fel de sală hibridă, născută dintr-o capelă pe post de tată şi bârlogul unui urs drept mamă. Ca să ajungi acolo, treci prin Westminster Hall, care este o clădire măreaţă şi frumoasă, dar acea sală seamănă mult cu biserica din Sawle, doar că băncile sunt faţă în faţă, nu orientate spre amvon, şi sunt aşezate în pantă, astfel că poţi vedea pe deasupra celui din faţă. Uneori e insuportabil de aglomerată, alteori e aproape goală. De obicei, lucrările încep la ora trei şi pot dura până la miezul nopţii. Dar câteodată problemele discutate sunt atât de specifice unei comunităţi, încât te întrebi de ce n-au fost rezolvate la nivel local. De pildă, se discută o petiţie pentru construirea unui drum prin satul Deptford. Sau pentru divizarea parohiei Saint James din oraşul Bristol şi construirea unei biserici. Sau pentru asanarea câmpiei din parohia East Riding din Yorkshire. M-am întrebat adesea ce caut într-un astfel de loc şi cum aş putea fi măcar pe jumătate atât de util faţă de cum aş fi fost dacă aş fi rămas în parohia Sawle şi mi-aş fi văzut de afacerile mele.

Demelza îşi privi pieziş soţul.

— Dar, cu siguranţă, sunt şi lucruri importante acolo.

— Sunt şi dezbateri importante, da. Pitt a introdus o taxă pe venit pentru a contracara ceea ce el numeşte „evaziuni ruşinoase şi fraude scandaloase”. Va fi de doi şilingi la o liră sterlină pentru venituri de peste două sute de lire şi speră să strângă zece milioane pentru armată. Dar a vorbit groaznic de mult.

— Ai votat pentru asta?

— Nu. Cred că este o invadare prea mare a intimităţii.

— Dar dezbaterea despre sclavi?

— Ce-i cu ea?

— Domnul Wilberforce a lansat o astfel de discuţie în aprilie, nu-i aşa?

— Moţiunea lui a fost respinsă la limită. Cu 87 de voturi la 83.

— Dar tu ai participat la discuţie?

Ross se răsuci şi se uită la ea.

— Cine ţi-a spus?

— Cred că ar trebui să ne ducem la copii, zise Demelza ducându-şi mâna streaşină la ochi. Altminteri, vor întârzia la cină.

— Am *vorbit* foarte puţin, spuse el. A fost o intervenţie care abia dacă a durat cinci minute şi nu a fost apreciată de niciuna dintre părţi.

— Eu nu asta am citit.

— În *Mercury* n-a apărut.

— Nu. A apărut în alt ziar.

— Ce ziar?

— Nu i-am văzut numele. Unwin Trevaunance a tăiat articolul din el şi i l-a trimis lui Sir John, iar Sir John mi l-a dat mie.

Ross se ridică.

— Să-i strig pe copii?

— Nu, vântul bate din faţă. Hai să mergem la ei!

Porniră spre plajă peste iarba aspră şi pietrele ascuţite.

— De ce cuvintele tale nu au fost bine primite, Ross? Din ce am citit, se pare că ai spus ce credeam eu că gândeşti şi ce te-am auzit vorbind.

— În februarie m-am întâlnit de două ori cu Wilberforce. Este un om plăcut, cald, religios, dar surprinzător de limitat. După cum ştii, se spune că milostenia începe acasă. Ei bine, nu în cazul lui. La el este exact invers. Milostenia lui începe în străinătate. Vorbeşte cu furie despre condiţiile în care trăiesc sclavii, pe plantaţii şi pe corăbiile neguţătorilor – şi cine n-ar face-o? –, dar nu vede în ce condiţii proaste trăiesc conaţionalii lui. El şi nu puţini dintre susţinătorii lui consideră juste atât Game Laws **[3]** , cât şi măsurile lui Pitt de a limita libertatea de exprimare şi doresc ca lefurile săracilor să rămână mici. În ziua aceea m-am ridicat fără să am un discurs pregătit, ceea ce a fost o nebunie, dar trebuie să ştii că, atunci când cineva termină de vorbit, alţii se ridică, iar crainicul – care este de fapt preşedintele Camerei – decide cine va urma. Poate că m-a ales pentru că eram nou. Am fost luat prin surprindere. Este o experienţă ciudată fiindcă e ca şi cum ai vorbi într-o biserică, iar toată congregaţia moţăie, stă tolănită şi te bârfeşte. Parcă eşti în derivă pe o mare de pălării, cizme înalte şi umeri încovoiaţi…

— Continuă, te rog!

— Continui, aşa cum am făcut şi în ziua aceea. Trebuie să-ţi spun că nu m-am poticnit şi nici nu m-am bâlbâit, pentru că acea provocare, în loc să mă intimideze, după cum ar fi fost normal, m-a enervat. Dar, desigur, mă ridicasem în picioare pentru a susţine moţiunea lui Wilberforce. La fel cum a făcut şi Canning. Cum a făcut şi Pitt. Cum ar fi făcut-o orice om cu puţină compasiune. Argumentele împotrivă au fost abominabile în ingenuitatea logicii lor diforme.

— După cum ai zis.

— După cum am zis. Însă după ce am vorbit vreo trei sau patru minute… am simţit nevoia să-i *zgâlţâi* pe acei oameni, pe *toţi*, pentru a-i face să priceapă că răul există chiar sub nasul lor. Am spus că nu este… Dar ai citit.

— Continuă!

— Nu am vorbit ca un creştin devotat – fiindcă toţi membrii parlamentului, fără îndoială, asta ar susţine că sunt, mai ales cei care au vorbit împotriva moţiunii, deşi Societatea pentru Propovăduirea Evangheliei are sclavi în Barbados. Am vorbit exclusiv ca un martor la cruzimea unui om faţă de altul. Aceasta se manifestă în forma cea mai crâncenă în abominabilul comerţ cu sclavi, dar există într-o măsură mai mică, dar la fel de diabolică, în casa fiecăruia dintre cei aflaţi la şedinţă în acea zi. Am spus că în Anglia sunt o sută şaizeci de infracţiuni pentru care un om poate fi spânzurat, dar că, din cauza legilor introduse în ultimele două decenii, mulţi oameni sunt atât de săraci, încât nu pot supravieţui decât dacă comit infracţiuni – asta dacă hrănirea sa şi a familiei înfometate va fi în continuare considerată infracţiune. Oricât de cumplit este, oricât de intolerabil este că oameni negri sau albi sunt vânduţi şi cumpăraţi ca sclavi, îşi dă oare seama parlamentul că noi forme de sclavie apar în Anglia, că, de pildă, copiii angajaţi în fabricile din nordul Angliei mor cu sutele din cauza epuizării, în vreme ce părinţii lor, care nu au unde munci, sunt obligaţi să trăiască din câştigurile minuscule pe care odraslele lor le aduc acasă?

— Sună mai bine decât scria în ziar, spuse Demelza. Şi mai departe?

— Imediat, am fost chemat la ordine pentru că mă îndepărtam de subiectul dezbaterii, iar curând după aceea mi-am încheiat cuvântarea. De atunci n-am mai vorbit cu Wilberforce, dar m-a salutat de două ori cu răceală, aşa încât nu cred că intervenţia mea a fost apreciată.

Merseră mai departe. Copiii, care îi văzuseră apropiindu-se, alergau spre ei.

— Dar lordul Falmouth? Cu el te-ai întâlnit des?

— Am cinat acasă la el o dată şi am mâncat împreună la Wood's Coffee House, în Covent Garden, unde cei din provincie se întâlnesc de două sau de trei ori pe an. I se spune Cornish Club. Cred că ne-am

călcat puţin pe nervi unul pe altul, dar trebuie să-ţi spun că n-a încercat să-mi influenţeze comportamentul în Cameră atâta vreme cât îl susţineam pe Pitt pe temele principale.

Copiii se întreceau în goană. Jeremy o depăşise pe Clowance, cu picioruşele lui dolofane, iar Clowance părea gata să se bosumfle.

— Ross, vei rămâne acasă toată vara?

— Toată vara. Şi sper că ai ceva bun la cină. Noaptea trecută şi aerul acestei dimineţi mi-au stârnit foamea.

Capitolul 4

I

După încetarea persecuţiilor instituite de domnul Tankard la sugestia domnului George Warleggan, afacerea lui Drake Carne prosperase. Chiar şi pe timp de război, chiar şi în vremuri de sărăcie, chiar şi în perioadele de criză economică, oamenii aveau nevoie de un fierar, mai ales de unul care putea face şi roţi. Drake avusese un mare avantaj când preluase afacerea, chiar dacă nu mergea bine, şi anume că nu trebuise să facă faţă concurenţei. „Pally" Jewell lucrase acolo timp de patruzeci de ani înaintea lui, şi toată lumea putuse să observe că un om tânăr îl înlocuise pe unul bătrân.

Localnicii constatau cu acreală că metodiştii prosperau mai mult decât restul. Motivul era simplu – după ce absorbeau complet credinţa, renunţau la jocurile de noroc, la umblatul după femei şi în mare parte la băutură, aşa că, în afară de întrunirile religioase, nu prea aveau altceva de făcut decât să muncească. Deşi considera că bunurile lumeşti aveau o importanţă secundară, Wesley **[4]** nu le interzisese nici măcar o clipă discipolilor să prospere atâta vreme cât o făceau într-un mod evlavios, cu modestie şi sobrietate. Şi exact asta i se întâmpla lui Drake, ba chiar mult mai repede decât în cazul majorităţii, pentru că pierderea Morwennei îl lăsase fără mângâierea unei soţii şi fără distragerea reprezentată de o familie. Aşa că muncea. Din zori şi până noaptea, şi adesea chiar şi la lumina lumânării, el muncea. Pe lângă fierărie avea şi şase acri de pământ, iar recolta o vindea ca nutreţ pentru animale marilor proprietari din împrejurimi. (Desigur, nu la Trenwith.) Avea pui, capre şi câteva gâşte. Când, din anumite motive, afacerea lâncezea, făcea hârleţe, lopeţi şi scări pe care i le cumpărau cei de la mine. De curând, îşi luase doi băieţi subdezvoltaţi, de doisprezece ani, gemenii Trewinnard, care să-l ajute la treabă. Îşi depunea banii la bancă nu pentru că ar fi crezut că era o măsură folositoare, ci pentru că trebuia să-i ţină undeva.

Sam, fratele lui, încă îl vizita în fiecare marţi şi sâmbătă; stăteau de

vorbă o vreme, după care se rugau împreună. Drake renunţase să ducă o viaţă dedicată pe deplin mântuirii şi, cu toate că încă era conexionist, membru al noii mişcări metodiste, încă nu revenise la acea credinţă aşa cum i-ar fi plăcut lui Sam şi cum se ruga în fiecare seară s-o facă. Sam, care o pierduse pe Emma Tregirls tocmai din cauza religiei sale, o practica zelos şi nu vedea niciun motiv pentru care să renunţe la convingerea că iubirea divină trebuia să stăpânească spiritul celor care i se închinau lui Hristos. S-ar fi însurat bucuros cu Emma chiar dacă ea nu era mântuită, dar Emma, deşi îl iubea, nu putea să accepte ideea că avea nevoie să fie mântuită.

Într-o zi, Drake primi de la Demelza un bilet prin care îl întreba dacă avea câteva ore de irosit pentru a-i instala noul panou pe care îl cumpărase pentru partea din spate a şemineului din bibliotecă. „Nu te-am văzut *deloc* luna asta, scria ea. Am fost ocupaţi să adunăm fânul împrăştiat de furtuna care a distrus un lan, dar restul era strâns şi, din fericire, căpiţele au rezistat. Ross s-a întors de la Londra şi este atât de palid, de parcă ar fi stat într-o criptă, dar e sănătos şi deja s-a făcut remarcat în Camera Comunelor. Cu toate că el neagă. Ai timp să iei masa cu noi? Sunt patru oameni cărora le-ar plăcea asta, iar printre ei se numără iubitoarea ta soră Demelza.”

Băiatul aştepta – era Benjy Carter, care împlinise treisprezece ani şi avea o cicatrice lungă, dar pe celălalt obraz faţă de omul după care fusese botezat –, aşa că Drake îi spuse să-i transmită Demelzei că avea să vină miercurea următoare, pe la ora patru. Miercuri, lăsă forja în grija lui Jack Trewinnard, fratele mai mare cu o jumătate de oră, şi se duse la Nampara pentru a instala panoul şemineului.

Era o treabă simplă, una pe care ar fi putut s-o facă orice meşter, în opinia lui Drake, însă el fixă panoul, apoi bău ceai împreună cu sora lui în vechiul salon care rămăsese centrul casei, în ciuda modificărilor şi extinderii suferite de aceasta. Observă că Demelza arăta foarte bine – la intervale regulate, înflorea ca o floare perenă. Copiii se căţărară pe el o vreme, apoi plecară. Ross încă era la mină.

— Ai doi copii foarte reuşiţi, spuse Drake.

— Doi tartori, replică Demelza.

— Poftim?

— Tartori. Aşa le spune Jud.

Drake zâmbi.

— Au un început mai bun în viaţă decât noi.

— Tatăl lor este puţin altfel.

— Şi mama lor.

— Tu n-ai cunoscut-o pe mama, nu?

— Nu mi-o amintesc. Tu ne-ai fost… tu ai fost mereu mama noastră, pentru toţi şase.

— Eu aveam opt ani când a murit. Apoi… m-am ocupat de familia

ei. Când eşti atât de mic, nu te gândeşti, nu faci comparaţii, nu te întrebi de ce. Pe măsură ce creşti, lucrurile se schimbă. M-am întrebat adesea de ce s-a măritat cu tata. Era orfană – cred că a fost un copil născut din iubire –, dar mătuşa ei a crescut-o în gospodăria sa. Obişnuia să mă adoarmă povestindu-mi despre raţe, găini şi gâşte. Era drăguţă. Sau cel puţin aşa cred. Până am copleşit-o noi, copiii, şi toată sărăcia aia. Nu ţin minte ca tata să fi venit vreodată seara acasă până nu se îmbăta de toţi banii câştigaţi.

— Tata a arătat vreodată bine?

— Este greu de spus cu certitudine, nu-i aşa? E greu să-ţi dai seama de asta după ce oamenii îmbătrânesc. Oare doctorul Choake a arătat vreodată bine? Sau Tholly Tregirls? Sau Jud?

Drake râse.

— Trebuie să plec. Mersi pentru ceai. Jeremy va pleca la şcoală în scurt timp, nu?

Demelza se încruntă la acel gând.

— Încerc să-l învăţ eu tot ce ştiu, iar apoi va avea un preceptor. Nu-l voi reţine niciodată dacă va dori să plece, dar la şapte sau opt ani este cumplit pentru un băieţel să fie smuls din sânul familiei. Ross nu s-a dus la şcoală decât după ce mama lui a murit, când deja împlinise zece ani.

— Desigur, iar Geoffrey Charles avea unsprezece ani când a fost trimis la Harrow.

Acela era un subiect atât de dureros, încât niciunul din ei nu vorbi preţ de câteva momente.

— Uite că a venit Ross!

Urmă o conversaţie plăcută, timp în care Ross refuză un ceai proaspăt şi, fără să se aşeze, înghiţi o cană din cel făcut mai devreme, apoi îl rugă pe Drake să vină într-o dimineaţă la mină pentru că primiseră recent un transport de unelte, şuruburi, cuie şi sârmă din Bristol, iar el bănuia că erau de calitate inferioară, însă nu era suficient de sigur pentru a face o plângere.

Drake spuse că avea să vină lunea următoare, la ora şapte, după care începu să se retragă spre uşă, dar Demelza interveni:

— Cred că şi Rosina Hoblyn pleacă acum. O cunoşti, Drake? E din Sawle şi locuieşte cu familia ei. Coase pentru mine şi îmi face pălării.

Drake ezită.

— Bănuiesc că oi fi văzut-o pe-aici.

— I-am dat un taburet – cel vechi, Ross, cel din dormitorul mic. Îi va fi foarte util la ea acasă, dar Rosina şchiopătează puţin şi are mult de mers, aşa că i-ar fi greu să-l care. Demelza se duse la uşă şi strigă: Rosina!

— Da, doamnă.

Rosina veni la uşă cu acul în mână. Când îi văzu pe cei doi bărbaţi,

păru surprinsă.

— Eşti gata de plecare? Probabil că aproape ai terminat.

— O, da. Voiam să mai însăilez ceva pe ici, pe colo şi să vă aştept să-mi ziceţi dacă e bine.

— Îl cunoşti pe fratele meu, Drake Carne? Merge în drumul tău, locuieşte în Saint Ann's, aşa că nu trebuie să se abată deloc şi îţi poate căra taburetul.

— O, doamnă, mă pot descurca singură. Nu e mare greutate, iar eu sunt obişnuită să car apă şi altele asemenea.

— Ei bine, Drake merge oricum într-acolo şi e pe cale să plece. Te superi, Drake?

Când acesta clătină din cap, Demelza îi spuse Rosinei:

— Atunci, du-te şi ia-ţi boneta!

Fata dispăru şi se întoarse curând cu coşul de lucru şi cu taburetul. I-l dădu pe acesta din urmă lui Drake, care îl luă, apoi porniră la drum peste podul de lemn care scârţâia şi în sus pe drumul mărginit de flori ce ieşea din vale. Ross şi Demelza îi priviră îndepărtându-se.

— E cumva încă unul din experimentele tale matrimoniale? întrebă Ross.

Demelza îşi miji ochii.

— Văd că n-a reuşit să scape de acel mic şchiopătat, în ciuda tuturor strădaniilor lui Dwight. Dar este o fată drăguţă.

— N-am văzut niciodată o uneltire atât de flagrantă.

— A, nu, nici vorbă de aşa ceva! Nu cred… Din moment ce s-a întâmplat să fie amândoi aici în acelaşi timp…

— La invitaţia ta.

— Ross, Drake are nevoie de o soţie. Nu vreau să-l văd ofilindu-se în plină tinereţe din pricina dezamăgirii şi singurătăţii. Vreau să-l văd vesel din nou, aşa cum era înainte. Este fratele meu preferat.

Ross îşi umplu din nou cana cu ceai. Scurse din ceainic ultimele picături, în care erau resturi de frunze.

— Nu e nerezonabil ce spui. Dar ai mare grijă, că peţitoarele se ard adesea.

— N-o să mai fac asta. O să le mai aranjez doar o întâlnire sau două, atâta tot.

Ross bău şi a doua cană de ceai.

— Când te vezi cu el, Drake pomeneşte vreodată de Geoffrey Charles?

— Chiar azi l-a pomenit. De ce?

— Dacă Geoffrey Charles vine acasă la vară, Drake o să constate o mare schimbare la el. L-am scos în oraş cât am stat la Londra. Mi se pare că nu ţi-am zis, dar l-am dus la Vauxhall. Mi s-a părut potrivit să fac asta.

— George n-ar fi fost de acord.

— George n-are decât să putrezească în iad. Am ascultat muzică şi, evitând prostituatele, am băut un pahar de vin în grădină, apoi am intrat în Rotunda şi am admirat sculpturile. L-am dus înapoi la ora şapte. Este schimbat. E foarte… maturizat. Mi-a spus că, semestrul următor, lordul Aberconway va fi elevul mai mic care îi va face servicii.

— Ei bine, asta se întâmplă cu băieţii, nu-i aşa? Cresc foarte brusc. Nu se poate face nimic în privinţa asta. Dar îmi pare rău dacă schimbarea nu este în bine.

— Ei bine, nu zic că este dezagreabil acum – departe de asta! –, e un companion *foarte* plăcut. Doar că anii petrecuţi la Harrow l-au transformat într-un tânăr care pare să aibă experienţă de viaţă. Ştii ce am simţit cât a mers alături de mine? Că tatăl lui se născuse din nou. Desigur, pe Francis l-am cunoscut din copilărie, dar cel mai bine mi-l amintesc cum era în anii adolescenţei. Geoffrey Charles a devenit imaginea vie a tatălui său. Şi, la fel cum l-am plăcut pe Francis – în general –, îl plac şi pe Geoffrey Charles. Este isteţ, plin de viaţă, poate puţin cam instabil deocamdată, dar o companie foarte plăcută.

— Dar nu o companie potrivită pentru Drake.

— Nu cred că vor mai putea fi prieteni.

*

II

Pe drum şi apoi prin landă către Grambler, nimic nu se ţesea deocamdată între Drake şi Rosina. Fata purta o bonetă galbenă şi o rochie de muselină galbenă, veche, dar curată şi cu un tiv alb încreţit, de sub care ghetuţele negre ieşeau cu regularitate în timp ce păşea alături de înaltul ei companion. Şchiopătatul abia dacă se remarca pe teren drept. Cu taburetul pe umăr, Drake încerca să meargă în ritmul ei. Purta pantaloni de un verde decolorat, o cămaşă aspră descheiată sus şi o legătură verde la gât. Tăcerea durase atât de mult, încât, în cele din urmă, el se sili să-i pună capăt.

— Merg prea repede pentru tine?

— Nu, nu, e foarte bine aşa.

— Nu trebuie decât să spui.

Cu asta, conversaţia se încheie pentru o vreme.

Apoi, după ce îşi umezi buzele o dată sau de două ori, Rosina spuse:

— Mă duc acolo o dată pe săptămână. E mai uşor pentru doamna Poldark dacă îmi fac treaba la conac decât dacă îmi trimite ea lucrurile. Îi cârpesc şi îi peticesc straiele, şi toate cele.

— N-am prea văzut-o niciodată pe sora mea să coasă, zise Drake.

— Nu. Spune că nu se pricepe să mânuiască acul. Adesea, când

ajung acolo are câte o idee, iar eu fac ce doreşte ea.

— Cine te-a învăţat?

— În mare parte, am învăţat singură. Rosina îşi îndepărtă o şuviţă de păr care îi intrase în gură. Când eşti nevoit să zaci atât de mult timp, începi să faci ceva cu mâinile. Apoi am împrumutat o carte de la doamna Odgers.

— Ştii să citeşti?

— Da. Mama aducea acasă rufele de la Trenwith, şi adesea erau împachetate în ziare. Dar să ştii că nu citesc cu uşurinţă.

— Eu n-am ştiut să scriu şi să citesc până la nouăsprezece ani. Apoi sora mea m-a învăţat.

— Această soră?

— Am numai una. Şi câţiva fraţi.

— Sam e fratele tău, nu? Predicatorul. L-am văzut adesea pe-aici. Este un om deosebit de bun.

— Eşti metodistă?

— Nu. Mă duc la biserică doar duminica.

Ajunseră la marginea satului Grambler. Amândoi ştiau că, dacă străbăteau satul şi se duceau împreună până la Sawle, vestea că Drake Carne curta în sfârşit pe cineva şi că aceea era Rosina Hoblyn avea să se răspândească pretutindeni.

— Uite ce e, zise Rosina, mă descurc singură de-aici. Serios! Taburetul e foarte uşor, nu-i aşa?

El ezită în timp ce vântul insistent îl împingea din faţă.

— Da. Dar asta nu are nicio însemnătate. Asta dacă nu cumva tu doreşti altceva.

— Dacă tu asta doreşti, asta doresc şi eu.

III

Atât de preocupat era reverendul Osborne Whitworth de chestiunile care îl priveau îndeaproape, încât nu se osteni să deschidă scrisoarea de la Nathaniel Pearce decât la două zile după întoarcerea acasă. În ultimul timp, Ossie găsise tot felul de pretexte pentru a refuza invitaţia bătrânului la whist pentru că, în general când venea ziua partidei, acesta zăcea răpus de o criză de gută şi trebuia să anuleze sau, când ajungeau să joace, era prea distrat pentru a-i răspunde la culoare. Ossie suportase toate astea o vreme pentru că spera să aibă ocazia de a-i întâlni pe clienţii influenţi ai notarului, dar ajunsese la concluzia că-i întâlnise pe toţi şi îi cunoştea suficient de bine pentru a nu mai avea nevoie de un intermediar. Însă când, în cele din urmă, citi scrisoarea, constată că nu era o invitaţie la whist. Domnul Pearce era bolnav şi dorea să-l vadă de urgenţă.

Ossie mai amână două zile, apoi, ajungând în Truro cu altă treabă,

se opri în faţa unei uşi pe care scria „Nat. G. Pearce. Notar şi avocat autorizat”. În vreme ce urca scările şubrede, care păreau gata să se prăbuşească sub atacul carilor, pe urmele femeii şleampete şi cu coşuri pe faţă care îl conducea, Ossie adulmecă dezgustat izul stătut din casă, care deveni şi mai intens când intră în dormitor. Obişnuit cu mirosurile asociate vizitelor ocazionale şi cât mai scurte pe care le făcea bolnavilor, Ossie nu avea un nas sensibil, dar duhoarea aceea era deosebit de neplăcută.

Notarul şi totodată avocatul autorizat şedea pe pat în capul oaselor, îmbrăcat într-o cămaşă de noapte şi cu o scufie pe cap. Faţa lui puhavă, cu bărbie dublă, avea culoarea dudelor înainte de a da în pârg. Un foc de cărbuni ardea în şemineu, iar ferestrele erau bine închise.

— Ah, domnule Whitworth, am crezut că m-ai uitat. Intră, băiatul meu! Probabil, regreţi că mă vezi în starea asta. Şi eu regret. Toată lumea regretă. Fiica mea plânge noaptea şi rosteşte rugăciuni lângă patul meu. Ha? Ce-ai zis? Vorbeşte limpede, te rog, că guta mi-a afectat puţin auzul.

— Am fost ocupat cu treburile parohiei, ţipă Ossie fără să accepte scaunul oferit şi rămânând în picioare, cu spatele la foc. Sunt multe de făcut, având în vedere că până la Rusalii mai sunt doar două zile şi că trebuie să rezolv problemele din Sawle. Şi am treburi şi în Saint Austell. Cu ce-ţi pot fi de folos?

— Interesant la dumneata, băiete, este că întotdeauna pot auzi ce spui fără a trebui să-ţi cer să ridici vocea, zise domnul Pearce. Asta fiindcă eşti cleric, presupun, şi eşti obişnuit să ţii predici. Ei bine… Clipi de două ori din ochii injectaţi. Nu Thomas Nash a scris poemul cu „Sunt bolnav, trebuie să mor”? Ei bine, sunt bolnav, domnule Whitworth, şi nu mă îndoiesc că doctorul Behenna are dreptate când spune că şansele de a mă însănătoşi sunt derizorii. Am şaizeci şi şase de ani, băiete, deşi, Domnul să mă ajute, parcă ieri eram de vârsta dumitale. Viaţa este precum… precum căluşeii de la bâlci, te învârţi în cerc, te bucuri de fiecare moment, iar apoi… apoi muzica se opreşte…

Ossie îşi ridică pulpanele hainei, astfel că, având mâinile la spate, fiecare parte îi atârna peste un braţ. Observă că domnul Pearce era emoţionat. Într-adevăr, nişte lacrimi îi apărură în ochi şi căzură pe cearşaf. Era limpede că bătrânului neghiob îi era tare milă de sine.

— Guta-i problema? Asta nu înseamnă nimic. Mi-ai spus cândva că ai gută de douăzeci de ani. Puţin post, şi te vei înzdrăveni imediat. Te-ai lăcomit la niscaiva delicatese în Postul Paştelui? Spune-mi!

— Guta? gemu domnul Pearce. Asta ai zis, nu-i aşa? Guta o am în picioare de jumătate din viaţă, dar acum mi s-a ridicat la inimă. Noaptea, sunt momente când tremur gândindu-mă la asta, când mă întind şi încerc să mă ridic sperând să mai pot respira o dată. Băiatul

meu, într-una din nopţile sau din zilele astea n-o să mai pot respira încă o dată.

— Aş vrea să te pot ajuta, zise Ossie cu răceală. Îmi pare rău că eşti atât de bolnav.

Domnul Pearce îşi aminti de maniere.

— Un pahar cu vin de Canare? Vezi că este acolo. Diverşi nobili m-au felicitat pentru alegerea acestui vin. Serveşte-te singur, te rog! Ossie îi dădu ascultare. Nu, din păcate, eu nu pot bea până la apusul soarelui, după cum mi-a zis Behenna, cu toate că, până la urmă, cu ce mă va ajuta asta numai bunul Dumnezeu ştie… Şi apropo de bunul Dumnezeu, domnule Whitworth, ţi-aş aminti că sunt membru al parohiei dumitale. Saint Margaret se întinde până în acest colţ al Truroului, chiar dacă restul oraşului ţine de Saint Mary. În sfârşit, nu suport alinările ursuzului doctor Halse.

Ossie pricepu în sfârşit pentru ce fusese chemat. Să ofere mângâiere bolnavilor şi persoanelor îndoliate era una dintre îndatoririle sale de care era cel mai puţin atras, dar, când nu avea încotro, o făcea şi pe asta. În general, fiindcă avea o memorie bună, cita din Biblie – evident, nimic din ce ar fi putut născoci un simplu preot nu avea cum să fie atât de potrivit şi de înţelept. Însă domnul Pearce era un om educat şi fireşte că nu s-ar fi mulţumit cu primul citat care îi venea lui în minte. Până la urmă, strigă:

— Iov, la vreme de restrişte a spus: „Dacă omul, odată mort, ar putea să mai învieze, aş mai trage nădejde în tot timpul suferinţelor mele, până mi se va schimba starea în care mă găsesc. Atunci, m-ai chema şi Ţi-aş răspunde, şi Ţi-ar fi dor de făptura mâinilor Tale”.

Se lăsă tăcerea.

— Cred că un pahar cu vin mi-ar prinde bine, băiatul meu, zise domnul Pearce.

Vinul fu turnat. Fu băut. Domnul Pearce spuse:

— Eşti preot, băiatul meu. Ai fost hirotonisit. Episcopul şi-a pus mâna pe tine. Aşa că ar trebui să ştii. Asta admiţând că ştie cineva. Ce? Ce? Ce-ai zis?

— Nimic, oftă Ossie.

— A, bine, presupun că asta ar răspunde oricine s-ar confrunta cu o asemenea întrebare. Totuşi, dacă ştii, m-ar interesa răspunsul. Crezi în ceea ce predici, părinte? Crezi în viaţa de apoi? Fiica mea crede. O, da! Este metodistă şi consideră că important e să te căieşti aici şi acum, iar tot restul va veni după ce mori. În esenţă, asta spune şi Biblia, indiferent care ramură a religiei, nu-i aşa? Căieşte-te şi vei trăi din nou.

Ossie luă cuvântul:

— Însă eu sunt totdeauna cu Tine, Tu m-ai apucat de mâna dreaptă; mă vei călăuzi cu sfatul Tău, apoi mă vei primi în slavă. Pe

cine altul am eu în cer afară de Tine? Carnea şi inima pot să mi se prăpădească, fiindcă Dumnezeu va fi pururea stânca inimii mele şi partea mea de moştenire.

— Ai vorbit mai încet, remarcă Nat Pearce, notar şi avocat autorizat. Asta-i neobişnuit pentru tine, băiatul meu – tu ai una din acele voci *sonore*. Dar nu cred că ce ai dumneata de zis mi se potriveşte. Nu suntem făcuţi toţi pe acelaşi calapod. Să ştii că aş vrea să mă căiesc dacă aş crede că merită, fiindcă nu m-am comportat tocmai frumos în ultimii ani. M-am lăsat dus de valul împrejurărilor.

Ossie se apropie şovăielnic de scaun şi se aşeză.

— Sfântul Iacov spune: „Ferice de omul care rabdă ispita, căci, după ce a fost găsit bun, va primi cununa vieţii".

— Ha? Da, asta-i foarte bine. Domnul Pearce ridică o mână umflată, de culoarea dudelor necoapte, şi se scărpină pe sub volanele de pe piept. Dar eu n-am *răbdat* întru totul ispita, băiatul meu. Am *cedat* din când în când, şi despre asta-i vorba, nu-i aşa? Nu sunt tocmai împăcat cu mine şi nu doresc să ajung în faţa Creatorului meu având conştiinţa încărcată. Tu chiar crezi că există o astfel de Fiinţă, nu? Crezi în poveştile astea despre focul iadului şi osânda veşnică? Jur pe sufletul meu că nu ştiu ce să cred.

— Dumnezeu este etern, spuse Ossie. Dumnezeu e omniprezent. Dumnezeu este judecătorul suprem. Nu poate exista cale de întoarcere. Dacă cobori în străfundul iadului, El este şi acolo. Nu ai unde scăpa de El. Păcatele tinereţii sunt cele care te macină?

— Ale tinereţii? A cui tinereţe? A mea? Nu, nu. Dacă am păcătuit atunci? Poate. Dacă da, am uitat. Am uitat ce păcate am făcut. Nu, băiatul meu, păcatele vârstei mă macină. Cele din ultimii zece ani.

Ossie îşi scoase batista şi respiră în ea.

— La ce păcate te gândeşti, domnule Pearce? Lăcomie? Lene? Concupiscenţă? Mi se pare că te-am prins trişând la whist o dată.

Domnul Pearce îşi dusese mâna pâlnie în spatele urechii.

— Cum? A, aia! Măcar dacă ar fi fost numai la whist, băiatul meu… Măcar dacă ar fi fost numai la whist…

— Atunci, spune-mi, rogu-te, despre ce-i vorba. N-am toată ziua la dispoziţie ca să te ascult.

Domnul Pearce tuşi încercând să scape de flegma care i se aduna în gât.

— Din când în când m-am dedat puţin la speculaţii. Mi s-a părut ceva destul de inofensiv. Se puteau face bani în India, în Italia, cu industriile noastre înfloritoare. Pentru un avocat de ţară este dificil să se îmbogăţească, deşi toată viaţa participă la îmbogăţirea altora. Din păcate, micile mele speculaţii au fost cam ghinioniste. În principal, din vina războiului. Italia a fost invadată. Madrasul a ajuns pe mâna francezilor. Unele industrii engleze au falimentat din cauza lipsei

pieţelor de desfacere. Aşa că, în loc să fac bani, am pierdut. Cum? Cum? Zic că, în loc să fac bani, am pierdut.

— Aşa că ai mai puţini bani, spuse Ossie, care niciodată nu se grăbea să tragă concluzii înaintea interlocutorului său. Ce contează?

— Din păcate, oftă domnul Pearce, trebuie să-ţi spun că unii dintre banii cu care am făcut speculaţii nu erau… ei bine, nu erau ai mei.

IV

O jumătate de oră mai târziu, reverendul Whitworth, după ce-i oferise prietenului său bolnav şi mâhnit toată alinarea dispreţuitoare de care era capabil, intră în grajdul hanului Red Lion pentru a-şi lua calul, dar, simţind nevoia unui întăritor înainte de a porni spre casă, îi făcu semn grăjdarului să se dea la o parte din calea lui, se aplecă şi porni prin pasajul întunecat care dădea în unul dintre saloane, unde ceru o halbă de bere neagră. Prin fereastra zăbrelită intra atât de puţină lumină, încât, după strălucirea de-afară, avu nevoie de câteva secunde până să-l recunoască pe bărbatul care şedea la o masă aflată în apropiere. Se ridică imediat şi se duse la el.

— Doctore Behenna! Mă pot aşeza la masa dumitale?

— Desigur, domnule. Îţi stau la dispoziţie.

Behenna, medicul principal al oraşului, avea patruzeci de ani, era autoritar, îndesat şi fercheş. Mulţi oameni simpli ar fi tremurat la vederea celor doi împreună, pentru că însumau toate cunoştinţele pe care le putea avea cineva despre trup şi suflet. Una peste alta, Behenna era mai temut, deoarece acuzaţiile şi judecăţile lui erau imediate. Focul iadului putea fi evitat.

Şi Behenna bea bere neagră; preţ de câteva minute, conversaţia lor fu banală. Niciunul dintre ei nu era obişnuit să-şi coboare vocea, aşa că negustorii de porumb aflaţi la o altă masă auzeau foarte bine. Behenna începu să tune şi să fulgere împotriva spiţerilor din oraş, care, neavând nicio calificare, ci doar o firmă deasupra uşii prăvăliei, se credeau în măsură să prescrie leacuri pentru orice boală putea avea un om.

— Uită-te la asta, spuse el întinzând o mare coală de hârtie pe masă. Asta distribuie şi la asta fac reclamă, domnule. „Tinctura cardiacă şi pastilele analeptice ale doctorului Rymer”, „Apă de legume medicamentată pentru răni scrofuloase, bună pentru lepra diavolului, coşuri, roşeaţă şi toate afecţiunile morbide”, „Pastilele speciale ale doctorului Smyth pentru slăbiciunea funcţiilor naturale – în flacoane metalice sau de sticlă, în funcţie de dimensiune”. Unde vom ajunge, domnule Whitworth, dacă medicii oraşului trebuie să suporte asemenea şarlatani?

— Într-adevăr, zise Ossie rulând indiferent între degete marginea

afişului. Într-adevăr!

Negustorii de porumb erau pe cale să plece.

— Ar fi un bun subiect pentru predică, bombăni doctorul Behenna ştergându-şi un strop de bere de pe reverul hainei din catifea maro. Ar trebui să fie denunţaţi de către biserică, şi asta în termeni categorici. Devine un adevărat scandal.

— Într-adevăr, repetă domnul Whitworth. Cred că aş putea face ceva în privinţa asta. Nu de Rusalii, ar fi nepotrivit, dar după câteva săptămâni.

— Ţi-aş fi foarte îndatorat, pentru că mulţi dintre oamenii de rând – *majoritatea* oamenilor de rând – sunt creduli într-o anumită măsură şi puţini pot face diferenţa între un medic priceput, care a petrecut mulţi ani studiind suferinţele omeneşti, şi un şarlatan ignorant, care le va vinde o sticlă cu apă colorată zicându-le că este elixirul vieţii.

— În ce mă priveşte, spuse Ossie în timp ce negustorii de porumb ieşeau din încăpere, aş aprecia un sfat din partea dumitale într-o altă chestiune, o chestiune pe care ţi-am mai prezentat-o, dar pentru care nu mi-ai dat un răspuns pozitiv.

Medicul pufni pe deasupra mânerului bastonului, care avea o bandă aurie. Sfârşitul ultimei sale fraze păruse a fi desconsiderat de către domnul Whitworth, care o începuse pe a lui, iar doctorul Behenna, neobişnuit să fie ignorat astfel, nu acceptă cu plăcere schimbarea subiectului.

— Despre ce chestiune este vorba?

— Despre soţia mea, spuse Ossie.

În sala principală se purtau conversaţii zgomotoase, dar acea încăpere era mai retrasă. Lumina filtrată prin ochiurile murdare şi decolorate ale ferestrelor dădea nuanţe înşelătoare mesei, băncii şi scaunului, ceştilor şi paharelor, mâinilor, hainelor şi expresiilor faciale, care păreau indescifrabile.

— Iarăşi nu se simte bine?

— Cred că trupeşte se simte destul de bine, dar psihic este departe de a se simţi bine. Am remarcat o deteriorare a comportamentului ei general.

— Cum adică, domnule? În ce fel?

— Are perioade de melancolie profundă, când nu vorbeşte cu nimeni, nici măcar cu copiii. Apoi are crize de exaltare sălbatică, când tremur gândindu-mă ce ar putea face în clipa următoare. Am remarcat un declin accentuat al capacităţii ei psihice.

— Serios? Sunt mai puţin de patru săptămâni de când am vizitat-o. Trebuie s-o văd cât de curând.

Ossie bău o gură zdravănă de bere.

— Cunoşti problemele cu care mă confrunt ca slujitor responsabil al bisericii. Ştii ce ţi-am spus de Crăciun. Nu văd cum situaţia ar mai

putea continua aşa prea mult timp.

Îşi tamponă gura cu o mare batistă de olandă.

— Ştiu, domnule Whitworth. Dar trebuie să te gândeşti la ce ţi-am zis atunci. Chiar presupunând că ai putea s-o internezi pe doamna Whitworth într-un azil, tratamentul este egal cu zero. Uneori, pacienţii sunt legaţi cu lanţuri. Când nu vor să mănânce, sunt hrăniţi cu forţa, şi adesea mor sufocaţi cu mâncare. Nu cred că soţia dumitale ar supravieţui prea mult.

Ossie contemplă un moment acea perspectivă agreabilă.

— După cum ştii, se consideră că nebunia este pedeapsa celor răi, zise el în cele din urmă. Niciun bărbat bun, nicio femeie bună nu păţeşte aşa ceva. Îţi aminteşti cum Hristos a alungat spiritele rele.

Doctorul Behenna tuşi.

— Există grade de nebunie, iar eu ezit să cred că doamna Whitworth este posedată de un spirit rău.

— Nu ştiu ce altceva ar putea fi. Nu ştiu ce altceva ar putea fi. Totuşi, de la Crăciun încoace, m-am gândit la o altă modalitate de a rezolva problema. La o soluţie de compromis. În Cornwall există unul sau două ospicii particulare, unde sunt internaţi cei cu suferinţe mai puţin grave. Unul se află la Saint Neot, şi am luat legătura cu cei de-acolo. Pentru o internare la ei nu este nevoie de o hotărâre judecătorească. Ar putea-o primi pe doamna Whitworth cu discreţie, oferindu-i condiţii confortabile. S-ar ocupa de ea persoane competente să îndeplinească astfel de sarcini. Astfel, soţia mea ar scăpa de povara vieţii într-un vicariat, unde sunt atât de multe de făcut. Ar primi îngrijirea medicală constantă şi deplină de care este evident că are mare nevoie.

Behenna îl privi lung.

— N-aş fi crezut că astfel de locuri oferă – hm! – ce spui dumneata. Dar asta este. Desigur, va trebui să dai bani.

Ossie îşi înclină capul.

— Va trebui să mă împac cu asta.

— Iar într-un fel, vei fi lipsit de un ajutor important, domnule Whitworth. Totuşi, îmi dau seama de problemele cu care te confrunţi…

— Mari probleme. Sunt bărbat şi am toate nevoile naturale pe care le are un bărbat. Nu este bine ca un bărbat să sufere de privaţiunile pe care sunt silit eu să le îndur. Dintre toţi oamenii, dumneata trebuie că ştii cel mai bine că asta afectează sănătatea şi fericirea.

— Posibil…

— Nici vorbă de „posibil”, domnule doctor. Astfel de lipsuri reprezintă cel mai mare risc pentru echilibrul fizic şi psihic…

— Se poate spune şi aşa. Ce voiam să zic este că, din câte înţeleg, doamna Whitworth îşi îndeplineşte în mod adecvat sarcinile

gospodăreşti. Iar dacă va fi internată, vei pierde toate astea. Nu te poţi recăsători.

— Cu siguranţă, nu. Legătura căsătoriei este sacră şi indisolubilă. Nu, nu… Voi fi silit să angajez o menajeră.

Cei doi bărbaţi se priviră unul pe altul, apoi Behenna sorbi din bere.

— O menajeră…

— Da. De ce nu? La urma urmelor, înţeleg că şi dumneata ai una.

Doctorul puse halba pe masă. Se întrebă de unde aflase domnul Whitworth de aranjamentele lui particulare. Desigur, nimic nu era privat într-un oraş mic.

— Ei bine, da, am.

Doi beţivi care se ţineau de braţ încercară să intre pe uşă, dar nu reuşiră. După ce se împleticiră şi se certară puţin, se retraseră, mai ales că privirea clericului nu-i încurajase deloc.

Behenna ridică din umeri.

— Ei bine, dragul meu domn, cine sunt eu să-mi dau cu părerea asupra acestui subiect? Ca soţ al doamnei Whitworth, ai dreptul s-o internezi dacă pofteşti. Mă îndoiesc că ar obiecta cineva. Presupun că mama ei trăieşte, însă dumneata ai toate drepturile…

Ossie se încruntă.

— Domnule Behenna, sunt un slujitor al bisericii, aşa că poziţia mea este oarecum delicată – adică, mai delicată decât dacă aş fi un mirean oarecare. Nu consimţământul rudelor mă preocupă, ci modul în care aş putea să obţin acceptul episcopului. Sau dacă nu acceptul, măcar înţelegerea lui. Dacă aş face acest pas grav, pentru că, fără îndoială, *este* un pas grav, având în vedere că e posibil ca ea să rămână închisă toată viaţa, aş ezita să-l înştiinţez despre demersul meu în condiţiile în care decizia mi-ar aparţine doar mie. Astfel, opinia medicului care o îngrijeşte pe soţia mea ar fi de cea mai mare valoare. Acesta este motivul pentru care fac apel la dumneata.

Timp de un minut sau două se instală tăcerea.

— Eclesiastul, rosti într-un târziu Osborne terminându-şi băutura. Capitolul 38, versetul 1 şi următoarele, cred. N-am folosit niciodată un pasaj din apocrife în predicile mele, dar sunt sigur că nimeni nu va obiecta. „Onorează-l pe medic cu onoarea pe care i-o datorezi pentru că vei mai avea nevoie de el, fiindcă Dumnezeu l-a creat.” Ceva de genul ăsta. În acest context, ar fi foarte potrivit să deschid subiectul deosebirii dintre un medic adevărat şi unul fals. Nu crezi?

Doctorul Behenna îşi răsuci un nasture de alamă de la haină.

— Soţia dumitale n-a dat niciodată semne *evidente* de violenţă, nu-i aşa?

— A ameninţat în repetate rânduri viaţa fiului nostru. Ţi-am spus. Nu e suficient?

— Cu certitudine, este un semn grav. Cu toate că asemenea ameninţări pot foarte bine să fie vorbe goale.

— Cum s-ar putea şti? zise Ossie. Trebuie aşteptată *comiterea* unei crime mişeleşti? Uciderea unui copil inocent şi lipsit de apărare? N-am niciun moment de linişte.

Behenna îşi isprăvi berea.

— Înţeleg cum te simţi, domnule Whitworth. Voi veni s-o consult din nou pe doamna Whitworth. Marţi este bine?

Capitolul 5

I

În săptămâna aceea, în Cornwall ajunse vestea despre un raid desfăşurat împotriva oraşului Bruges. Ecluzele din port fuseseră distruse total, canalul şi bazinul fuseseră secate, clădirile fuseseră aruncate în aer, iar barjele de invadare fuseseră distruse. Slăbită în spatele şanţului ei de apărare, Anglia încă putea face gesturi sfidătoare impresionante. Tânărul cleric Sydney Smith **[5]** declară că, în opinia lui, războiul dintre Anglia şi Franţa nu mai era o ceartă temporară, ci o expresie a antipatiei naturale dintre două rase, precum cea dintre o nevăstuică şi un şobolan. Nu specifică însă care animal îi era asociat cărui popor.

În februarie, Directoratul **[6]** îi ceruse generalului Bonaparte **[7]** să inspecteze flota de invazie în speranţa că acesta ar fi putut s-o conducă împotriva Angliei, dar, după ce studiase eşecul lui Hoche **[8]** din anul precedent şi ştiind ce se întâmplase cu flotele combinate ale Spaniei şi Olandei când se confruntaseră cu britanicii, Bonaparte refuzase, considerând că era prea riscant. În schimb, pornise iarăşi spre o destinaţie misterioasă din sud. Chiar înainte ca Ross să părăsească Londra, sosise vestea că generalul era în Marsilia, unde aduna o flotă şi o armată.

Acum, un raport secret ajuns în Anglia arăta că o mare flotă plecase din Marsilia cu generalul la bord, flotă constând din 180 de corăbii pe care se aflau 1.000 de tunuri, 700 de cai şi 17.000 dintre cei mai buni soldaţi francezi. Se întâmpla ca amiralul Nelson, recent promovat şi înnobilat, să se afle la comanda flotei care fusese trimisă în Mediterana toamna precedentă. Fusese o mişcare îndrăzneaţă şi pripită, căreia amiralii i se opuseseră, căci temerile legate de invazie erau atunci la apogeu, dar decizia fusese luată de Spencer, Primul Lord al Amiralităţii, care îi depăşea în grad. Acum se putea dovedi o decizie fericită, fiind de presupus că cele două forţe aveau să se confrunte pe vasta întindere a Mediteranei. O fregată fusese trimisă pentru a i se

comunica amiralului activitatea inamicului.

Cu toate că acea informaţie potolise temerile legate de o invadare iminentă a Cornwallului, nu le alungase cu totul. Hoche nu mai era o ameninţare, dar Franţa avea forţe suficiente pentru a lansa două atacuri în acelaşi timp. Cât se aflase la Londra, Ross observase pregătirile făcute pentru o eventuală confruntare cu invadatorul în Sussex şi Kent. Dacă francezii debarcau, aveau să fie luate imediat măsuri drastice pentru a ascunde sau a distruge tot ce ar fi putut captura aceştia. Ross considera că în Cornwall nu se făcuseră suficiente pregătiri de acest fel, aşa că le comunicase punctul său de vedere celor din Comitetul de Vigilenţă Publică.

În iulie se ţinu un consiliu de un alt soi – în familia Warleggan. Cum starea de sănătate a lui Nicholas, tatăl lui George, fusese aşa şi-aşa de ceva vreme, el îşi petrecea tot mai mult timp în casa de la ţară. Drept urmare, conducerea afacerilor familiei Warleggan îi revenise în totalitate lui George. Cary, unchiul lui, era cufundat în problemele administrative şi se implica tot mai mult în afaceri, însă George stabilea de obicei politica de urmat.

Era o zi cenuşie, călduroasă şi umedă – genul de zi în care atmosfera din Truro, aflat între râurile acoperite de ceaţă, era cea mai apăsătoare – când Nicholas intră şchiopătând în biroul principal al băncii, încercând să preia frâiele pe care le cedase cu un an în urmă. George îi relată ce se întâmplase între timp, iar Cary, asudând pe sub cipilică, prezentă detaliile şi cifrele suplimentare dorite de şeful familiei.

Privind marele registru din faţa lui, Nicholas spuse:

— Ai făcut multe retrageri personale mari, George. Optsprezece mii de lire în ultimele trei săptămâni. Putem să ştim ce afacere te interesează?

George zâmbi.

— Nu este vorba de o afacere, tată, ci de o investiţie în viitor. În viitorul meu.

Cary îşi strânse haina lucioasă în jurul trupului şi zise:

— Este o investiţie foarte dubioasă, Nicholas. Într-adevăr, foarte dubioasă. O investiţie în consolidarea binelui personal, dacă mă pot aventura să spun asta.

George se uită nepăsător la unchiul lui, de parcă legătura de sânge nu i-ar fi trezit niciun sentiment.

— Am cumpărat nişte proprietăţi, tată. În Saint Michael. Câteva case. Câteva terenuri. Un han.

— Nişte dărăpănături, interveni Cary. Care sunt pe cale să se prăbuşească.

— Nu chiar.

— Dar o sumă atât de mare?…

— Anul trecut, din cauza unei înţelegeri stupide făcute de doi aşazişi nobili, mi-am pierdut locul din parlament, explică George. Ştii bine asta, dragă tată, fiindcă te-ai luptat cu mine până la capăt, îngăduindu-i prietenului tău Poldark să-mi ia locul. Ei bine, faptul este consumat. Dacă nu aranjăm să fie împuşcat la drumul mare, nu avem cum să-i luăm locul înapoi. Dar nu văd niciun motiv să nu am un loc în parlament. Mi-a plăcut experienţa aceea. Locurile sunt de vânzare, aşa încât cumpăr unul.

— Nu un loc, zise Cary. Un oraş. Un loc costă 2.000 sau 3.000 de lire. Dacă încerci să cumperi un oraş, te va costa de cinci sau de zece ori mai mult.

— Aşa este, spuse George. Dar cine are un loc de vânzare imediat după alegeri? Viaţa e scurtă, iar eu nu doresc să aştept. Dacă am un oraş – admiţând că reuşesc să-l obţin –, am controlul. De asemenea, pot împărţi favoruri – o casă parohială pentru cineva, un post la vamă pentru altcineva, un contract profitabil pentru un al treilea. Aşa se dobândesc influenţa şi puterea.

— Saint Michael plăteşte taxe locale, nu-i aşa? întrebă Nicholas. Din câte ştiu, este un oraş foarte dificil de controlat şi costisitor. Cheltuielile nu se încheie odată cu achiziţionarea proprietăţilor, George, ci continuă la nesfârşit. Oamenii – votanţii – obişnuiesc să formeze grupuri şi să se vândă celui care dă mai mult.

— Sunt un om bogat, declamă George. Îmi permit să fac ce vreau. Barwell, tipul ăla care a făcut o avere în India, este şi el dispus să plătească pentru ceea ce îşi doreşte. Averea mea provine din ţinutul în care m-am născut şi intenţionez să reprezint acest ţinut. Nu mai e nimic de spus, dragă tată, nu mai e nimic de spus.

— Nici aici nu mai e nimic, zise Nicholas încruntându-se în timp ce privea conturile. Nu îţi neg nicio clipă dreptul de a-ţi cheltui banii aşa cum îţi doreşti. Chiar apreciez încercarea ta de a reveni în parlament. Atâta vreme cât cunoşti capcanele…

— Cred că le cunosc. Sir Christopher Hawkins mi-a spus care sunt.

— El îţi vinde proprietăţile?

— O parte. În celelalte cazuri, el negociază vânzarea.

— Cunoaşteţi pamfletul acela despre Hawkins şi casa lui? întrebă Cary. A circulat cam cu un an în urmă.

Un mare parc fără o căprioară,
O mare pivniţă fără un vin,
O mare casă fără un ospăţ,
Aici locuieşte Sir Christopher Hawkins.

Cary chicoti.

— Cu toate astea, ar fi bine să-l păstrăm ca prieten, spuse Nicholas.

Având în vedere că ne-am certat – mă tem că irevocabil – cu cei din familia Boscawen şi fiindcă relaţia cu Basset este mai rece decât până acum, Hawkins e un aliat necesar în locurile sus-puse.

— Exact la asta mă gândesc, zise George.

Conversaţia fu întreruptă o vreme de o criză de tuse a bătrânului. Cary îşi privi fratele cu un ochi, asemenea unui cocoş.

— Ai încercat să bei ceai verde? întrebă el. Iarna trecută, când am avut gripa aia urâtă şi mă durea pieptul, a avut un efect calmant. Asta şi camforul cu care m-am frecat în spatele urechilor.

George îi aduse tatălui său un pahar de vin, iar acesta sorbi.

— Pe sufletul meu, George, niciodată în viaţa mea n-am avut probleme cu bronhiile până n-am venit la Trenwith, când s-a născut Valentine. Am căpătat o răceală în dormitorul ăla rece pe care mi l-ai dat, şi cred sincer că zgripţuroaica aia bătrână de Agatha Poldark a aruncat asupra mea o vrajă de care nu pot scăpa.

— Agatha a aruncat vrăji rele asupra tuturor, rosti George posomorât. Chiar şi asupra lui Valentine. Dacă va fi să mai avem un copil, voi avea grijă să se nască fie aici, fie la Cardew.

Nicholas îşi şterse ochii cu o batistă roşie mare cât un batic.

— Se pregăteşte aşa ceva?

— Nu asta am spus.

— Cu toate astea, băiete, un singur copil nu este îndeajuns pentru a-ţi asigura moştenirea. Ar fi mai bine să ai doi…

— *Eu* am fost suficient, replică George sec.

— Apropo de moştenire, zise Cary jucându-se cu pana tocului. Bănuiesc că amândoi ştiţi că boala lui Nat Pearce are o evoluţie proastă şi că medicul nu i-a mai dat decât câteva săptămâni de trăit.

Nicholas clătină din cap şi suspină.

— Bătrânul Nat. Chiar aşa? Dar abia dacă e cu trei ani mai în vârstă decât mine. Îl cunosc de când aveam vreo douăzeci de ani. Şi tatăl lui a fost avocat, dar a murit tânăr, iar Nat i-a preluat cabinetul la foarte scurt timp după ce şi-a terminat studiile. Tuşi din nou şi îşi tamponă gura. Desigur, pe vremea aceea nu-i ajungeam nici până la genunchi. Vorbesc despre fapte care s-au petrecut demult, înainte să avem toate astea, acum vreo patruzeci de ani.

— Lucrurile s-au schimbat în multe privinţe, comentă Cary. Astăzi, domnul Nathaniel Pearce îmi este dator vândut.

— Vei primi doar mărunţiş, zise George. E dator la toată lumea.

Cary se scobi în nas şi studie cu atenţie zăcămintele pe care le dezgropase.

— Nepoate, dacă tu îţi poţi cheltui banii cumpărând la preţ mare case dărăpănate pentru a-ţi pune două litere la coada numelui **[9]**, şi eu pot fi extravagant în felul meu. Socotesc că ştiu mai multe decât oricine despre acest oraş şi despre ce fac locuitorii săi şi am motive să

cunosc situaţia domnului Pearce foarte bine. Pot să-ţi zic că, după moartea domnului Pearce, unele persoane de pe-aici se vor alege cu ceva consistent când detaliile afacerilor sale vor ieşi la iveală.

George îşi îngustă ochii.

— Nu mi-ai spus asta. Vrei să zici că s-a folosit pentru propriul interes de o parte din banii încredinţaţi?

— Exact asta vreau să spun.

— De unde ştii? El ţi-a zis? Boscawenii sunt implicaţi?

— Din păcate, cred că nu. Sau în foarte mică măsură. Domnul Curgenven, administratorul lor, le supraveghează îndeaproape toate tranzacţiile legale şi comerciale. Dar mai sunt şi alţii.

— Cine anume?

— Există fondul Aukett. Când doamna Jacqueline Aukett a murit, le-a lăsat celor trei nepoţi, care erau minori la vremea aceea, un fond pe care îl administrează domnul Pearce. Şi mai este şi fondul familiei Trevanion. Şi mai sunt şi fabricile lăsate de Noakes Peto…

Se instală tăcerea. Respiraţia lui Nicholas se auzea ca un ceainic pe cale a începe să şuiere. George spuse:

— Unchiule Cary, eşti selectiv? E doar o întâmplare că aceia pe care i-ai menţionat aveau banii la banca lui Pascoe?

— Nu a fost deloc o întâmplare, zise Cary. În toate cazurile, banca lui Pascoe sau Pascoe însuşi au avut legătură cu fondurile.

Nicholas închise registrul şi începu să bată darabana pe copertă cu degetele lui groase.

— Cary, sper că nu presupui că există vreun risc pentru banca lui Pascoe, nu?

— Nu presupun, dar nici nu pot să nu presupun. Depinde de ce alte presiuni se vor exercita la momentul respectiv. Nu uitaţi că îl am pe ginerele lui Pascoe la degetul mic.

— Ştiu că încă are cont la noi, dar nu cunosc detaliile, spuse George.

— La scurt timp după ce s-a însurat cu fiica lui Pascoe, mi-a zis că s-a gândit să schimbe banca – asta după ce a achitat din zestrea soţiei datoriile pe care le avea la noi. Dar eu l-am convins să renunţe la acea idee. Am profitat de vanitatea şi de lăcomia lui şi l-am convins să rămână.

— Nu cred că a fost prea greu, zâmbi George. Dar oricum, spune-ne cum a fost.

— Lui Saint John Peter nu-i prea place să-i fie obligat socrului său, pe care îl cam dispreţuieşte fiindcă este doar bancher, aşa că i-am sugerat să facă un alt împrumut la noi, cu o dobândă foarte mică. I-am zis că, din motive de prestigiu, dorim să se numere în continuare printre clienţii noştri. Unii proşti sunt suficient de vanitoşi pentru a crede orice. I-am arătat că suma pe care i-o puteam oferi urma să aibă

o dobândă cu două procente mai mică decât îi aduceau noii lui bani – de fapt, banii soţiei lui – de la Pascoe. Astfel, avea să câştige făcând afaceri cu noi, fără ca soţia ori socrul lui să afle la cât se ridicau datoriile sale.

— Şi el a acceptat?

— Fiind aşa cum este, fireşte că a acceptat. Iar de atunci, trăind aşa cum trăieşte, împrumuturile lui au crescut ca valoare şi număr.

— Gândeşti pe termen lung, Cary, zise George. Probabil că te-ai gândit la asta de mult timp.

Nicholas Warleggan încă rumega ultimele informaţii.

— Pearce nu e suficient de important, afacerile lui nu sunt suficient de importante ca să afecteze banca lui Pascoe. Pascoe a supravieţuit crizei din 1796, când toţi am avut probleme. O fi fost el vulnerabil cu câţiva ani în urmă, dar acum trebuie să aibă rezerve consistente.

— Nimeni din domeniul bancar nu are rezerve atât de mari, tată, spuse George. Nici măcar noi, la o adică. Dar depinde ce surprize mai are Cary.

— Pascoe, Tresize, Annery şi Spry, murmură Cary dispreţuitor, mişcându-şi umerii pe sub haină de parcă aceasta l-ar fi jenat. Astea sunt rezervele lui. Saint Aubyn Tresize are un nume prestigios, ceva bani investiţi în terenuri, câteva antrepozite în Hayle, dar nimic *substanţial*. Frank Annery este un notar care are ceva relaţii. Spry e quaker şi, ca mai toţi quakerii, este un om cald. Dar oamenilor calzi nu le place vântul rece.

De afară se auziră un ropot zgomotos de copite şi ţipetele rândaşilor când un schimb de cai fu adus în grajdul de la hanul Fighting Cocks după ce îşi încheiase treaba pe ziua aceea.

— Ce datorie are la noi Saint John Peter?

— Circa 12.000 de lire.

— Ce face prostul ăla cu banii? întrebă George.

— În mare parte, vânează. Este preşedintele clubului Rame Hunt, iar să duci o astfel de viaţă stilată costă. În plus, s-a combinat cu o femeie din Saint Austell care are gusturi scumpe.

Se lăsă tăcerea.

— Ca fapt divers, spuse Cary, Ross Poldark are un cont substanţial la Pascoe. Luna trecută, avea peste 4000 de lire. S-ar putea să ţintim o pasăre şi să nimerim alta.

— Mă întreb de unde ştii toate astea, frate, zise Nicholas.

Mişcările abia ghicite ale colţurilor gurii lui Cary sugerară că era posibil să se fi gândit să zâmbească.

— Pascoe are un funcţionar pe nume Kingsley. Acesta e prost plătit, iar acum îşi permite să se bucure de câteva mici plăceri de care nu avea parte înainte.

— Şi mă mai întreb unde vor duce toate astea şi ce rost are

duşmănia asta continuă, spuse bătrânul. Noi suntem prea mari acum, avem prea multe interese ca să ne irosim timpul şi banii pentru a plăti poliţe vechi. Tu ai ales o cale bună, George, dorinţa ta de a te întoarce în parlament e lăudabilă. Asta se cheamă să priveşti înainte, să te pregăteşti pentru viitor. Un membru al parlamentului are multe oportunităţi de a-şi vedea de interesele sale. Dar banca lui Pascoe? Ross Poldark? Merită osteneala pe care ar trebui să v-o daţi?

Cary fu pe cale să răspundă, dar George vorbi primul:

— Tată, ştiu că tu eşti cel mai mărinimos dintre noi, şi ăsta-i un lucru vrednic de admiraţie. Şi eu pot fi mărinimos uneori, dar prefer să fiu astfel cu prietenii mei. Totuşi, sunt puţin surprins având în vedere ce ai spus după alegeri, când lordul Falmouth te-a ameninţat cu atâta trufie şi a reuşit să impună intrarea căpitanului Poldark în parlament, în locul iubitului tău fiu.

Nicholas încuviinţă din cap şi îşi luă bastonul.

— Aşa este. Dar am vorbit în fierbinţeala momentului. Probabil că, atunci când cineva este atât de bolnav cum am fost eu iarna aceasta, ajunge să aibă… alte opinii, alte perspective. Se ridică. Nu contează. A fost doar o observaţie. Mă duc s-o conduc pe mama ta acasă. Asta dacă s-a întors de la cumpărături.

II

Doamna Nicholas Warleggan încă nu se întorsese de la cumpărături, unde fusese însoţită de doamna George Warleggan.

Relaţia lui Elizabeth cu soacra ei era delicată şi nu dintre cele mai uşoare, pentru că Mary Warleggan nu evoluase odată cu urcarea pe treptele societăţii, ci rămăsese femeia simplă de la ţară care fusese atunci când se măritase, cu patruzeci de ani în urmă. La vremea aceea, fiind unica fiică supravieţuitoare a unui morar de mică anvergură, dar prosper, se căsătorise cu un bărbat inferior ei – şi anume cu fiul unui fierar, bătrânul Luke Warleggan –, lucru care nu trecuse neobservat, indiferent cât de falnic şi de puternic era acesta şi ce aspiraţii avea. Dar Nicholas – care niciodată în viaţa lui nu fusese numit Nick şi care sărise să-i bată pe toţi cei care-i spuseseră aşa – împrumutase curând bani în contul morii şi al pământului, iar când socrul lui murise, vânduse absolut totul şi se mutase din Idless împreună cu soţia şi cu micul lor fiu pentru a înfiinţa o topitorie şi o turnătorie lângă Carnon Stream. Apoi începuse să aducă fontă de la Pentyrch şi Dowlais, de lângă Cardiff, fier forjat şi bare de fier de la Bristol. Din acestea făcea piese şi unelte necesare în minerit şi în construcţii – şuruburi, cuie, tocile, grătare de foc, miniu de plumb, lingouri de plumb, vase de gătit, ibrice şi lighene. Ulterior se apucase şi de altele – confecţionarea de roţi pentru şteampuri, fabricarea de aliaje din cositorul şi cuprul

extrase local şi, în cele din urmă, fabricarea de locomotive cu abur pentru mine. Învăţând să-şi găsească asistenţi buni, cărora le dădea lefuri pe care nu le-ar fi primit nicăieri în altă parte, Nicholas îşi extinsese afacerile în toată ţara, iar după ce luase un credit pentru a intra şi în minerit, se pomenise atras de domeniul bancar. Un birou deschis în Truro devenise curând centrul activităţilor sale, iar Cary, care conducea turnătoria în locul lui, fusese chemat să se ocupe de operaţiunile financiare şi astfel îşi găsise adevăratul scop în viaţă.

Astfel începuse să se acumuleze averea lor, iar fiul lui Nicholas, moştenind dorinţa de mărire a tatălui său şi formându-şi un ochi şi mai ager pentru depistarea afacerilor profitabile, sporise şi mai mult bogăţia familiei, aşa că, la un moment dat, Mary Lashbrook, fata morarului, se pomenise stăpână peste un conac imens, cu un portic somptuos şi treizeci de dormitoare, aflat la zece kilometri de Truro, plus un teren de 500 de acri cu păşune şi pădure. Mai jenant era faptul că unicul ei fiu alesese să se însoare cu o tânără văduvă frumoasă şi săracă, a cărei familie avea aproape cel mai lung arbore genealogic din Cornwall. (Într-adevăr, fusese un moment cumplit cu doi ani în urmă, când, la o cină ce avusese loc la Trenwith şi la care, din fericire, Nicholas şi Mary Warleggan nu fuseseră invitaţi, cină dată în onoarea marelui pe atunci Sir Francis Basset, a soţiei lui şi a câtorva persoane din înalta aristocraţie, Basset remarcase neutru în cursul conversaţiei că familia lui venise în Anglia împreună cu William Cuceritorul, iar Jonathan Chynoweth, ca întotdeauna lipsit de tact, replicase fără să stea pe gânduri: „Dragul meu domn, ăsta nu-i deloc un motiv de laudă. Am consemnări ale existenţei familiei mele pe aceste meleaguri cu două secole înainte de venirea lui William Cuceritorul. Noi, cei din Cornwall, îi considerăm pe normanzi uzurpatori”.)

Prin urmare, era de înţeles de ce le venea greu celor două doamne Warleggan să găsească un teren comun. Dacă Mary ar fi reuşit să se convingă că Elizabeth îl adora cu adevărat pe George, aşa cum îl adora ea, poate că lucrurile ar fi stat cu totul altfel. Însă Elizabeth era prea rece, prea detaşată, prea aristocrată pentru a împărtăşi astfel de sentimente. Nu se putea discuta cu ea despre sănătatea lui George sau despre faptul că muncea prea mult, sau dacă nu cumva starea lui de spirit însemna că avea nevoie de prafuri pentru fiere. Valentine era cel mai apropiat punct de întâlnire, dar Elizabeth avea toate ideile mamelor moderne şi nu era dispusă să accepte cu amabilitate superstiţiile pe care le considera depăşite.

Totuşi, Mary nu considera că era vorba de lipsă de bunăvoinţă din partea nurorii sale. De pildă, în acea după-amiază Elizabeth ar fi putut să găsească o scuză şi să o lase să se ducă singură la doamna Trelask. În loc de asta, merseseră amândouă pe jos prin ceaţa după-amiezii, alunecând şi împiedicându-se când şi când pe pietrele caldarâmului,

cu fustele ţinute în mâini, printre oameni de rând care, atunci când le recunoşteau, le salutau cu respect. Iar la doamna Trelask, Elizabeth nu doar că o ajutase pe Mary să aleagă între două mătăsuri groase şi cu ape, dar îşi comandase şi ea o bonetă. La sfârşit spusese:

— N-ai cunoscut-o pe verişoara mea, nu-i aşa? Verişoara mea Rowella, cea care este măritată cu domnul Solway, bibliotecarul. Locuieşte pe strada următoare. Nu vrei să-i facem o vizită şi s-o convingem să ne ofere un ceai?

Aşa că se duseră, doamna Warleggan ştiind bine că Rowella se căsătorise cu cineva mult inferior ei şi admirând-o în secret pe Elizabeth că nu se ruşina cu asta. Se opriră în faţa uşii – locuinţa făcea parte dintr-un şir de şase căsuţe lipite, sărăcăcioase, cu acoperişuri care aveau nevoie de reparaţii, cu ramele ferestrelor deformate, cu cărămizile fărâmiţându-se deja –, care exact atunci fu deschisă de un tânăr elegant, îndesat, cu faţa dolofană, despre care oricine şi-ar fi dat seama că era cleric.

— Vai, Osborne! exclamă Elizabeth. Este acasă Rowella? Am venit să-i facem o vizită.

Capitolul 6

I

Ross îi văzuse pe Dwight şi pe Caroline de câteva ori şi o simpatizase pe mica Sarah, care, deşi firavă şi palidă, era inteligentă şi vioaie. Caroline spusese că natura avea grijă să compenseze lucrurile; aşa se făcea că o mamă atât de înaltă dăduse naştere unei fetiţe atât de micuţe. Dwight zisese că, fără îndoială, la patru luni, nici Caroline nu fusese mai mare, dar nici nu avusese o fire atât de plăcută. Caroline replicase:

— Te înşeli, doctore Enys, abia după ce m-am măritat firea mea s-a schimbat în rău.

Se vedea însă că, dincolo de glumele defensive, maternitatea o încânta şi îşi petrecea mult timp cu copilul, neglijând, după cum spunea, „caii şi alte chestiuni mai importante”.

Dwight nu se simţea prea bine, dar se ocupa neobosit de îngrijirea pacienţilor săi. Uneori, nu atât sănătatea părea să-i fie proastă, cât starea de spirit, iar la prima ocazie când Ross stătuse de vorbă cu el în particular, abordase subiectul.

— Şi Caroline îmi zice asta, oftase Dwight. Mă acuză că m-am născut pesimist, ceea ce nu-i adevărat, dar cred că, în meseria mea, este necesar să prevezi direcţia în care poate evolua o boală şi, dacă e posibil, să încerci să previi un deznodământ nefericit. Dacă ştiu că un

copil care are pojar poate să facă şi pneumonie – cum li se întâmplă multora – şi să moară din asta, sunt oare pesimist dacă recomand să fie tratat în aşa fel încât să fie ferit de complicaţii?

Se întorceau călare de la Truro, după ce se întâlniseră întâmplător la un kilometru de oraş. Dwight inspectase şantierul noului spital pentru mineri, iar Ross se întorcea de la o masă luată cu Harris Pascoe, prietenul şi bancherul său, ocazie cu care, ca de obicei, încercaseră să rezolve problemele lumii.

— Din punct de vedere financiar, spusese Pascoe, Anglia o duce mai bine… sau cel puţin guvernul o duce mai bine decât anul trecut. Normal, cu atâtea donaţii importante făcute de nobilime şi de marile companii pentru continuarea războiului. Ducele de Marlborough, 5.000 de lire. Primăria Londrei, 10.000. Iar trei firme din Manchester – doar trei! – au dat 35.000 de lire. Subscripţiile totalizează deja un milion şi jumătate. Asta uşurează povara lui Pitt.

— Părea foarte nefericit data trecută când a vorbit în parlament.

— Cred că povestea lui de dragoste s-a încheiat din pricina banilor. Spera să se însoare cu domnişoara Eden, dar lucrurile au luat o turnură proastă. Unii zic că era atât de lefter, încât i-a lipsit curajul s-o ceară în căsătorie. Ei bine, integritatea poate costa enorm în unele cazuri. Un om care a fost prim-ministrul acestei ţări atât de mulţi ani…

— Irlanda reprezintă o mare problemă, zise Ross. Ce poveste! Persecuţie, insurecţie, conspiraţie, trădare. Nu se mai sfârşeşte.

— Iar între timp, mă întreb unde s-a dus generalul Bonaparte.

— Probabil că în Est.

— Dar unde în Est? În Egipt?

— Posibil. Probabil că are ochii aţintiţi asupra Indiei.

— Ross, regreţi că ai decis să reprezinţi Truro în parlament?

Ross se încruntă.

— Nu-mi pare rău. Nu încă. Dar mă simt nerăbdător.

— Ai fost vreodată altfel?

— Nu, dar nevoile omenirii sunt atât de mari, iar procesul satisfacerii lor e atât de lent… Desigur, mă refer la nevoile fundamentale – chiar dacă ducem un război pentru propria existenţă. Harris, cred că se sfârşesc zilele când ţările se luptau fără a implica popoarele. Acum, mai ales după Carnot **[10]**, un război implică pe toată lumea. Toţi englezii se luptă cu toţi francezii, aşa încât este mai important decât oricând ca săracii să nu se mai simtă uitaţi şi desconsideraţi. Sunt la fel de englezi ca nobilii şi oamenii de afaceri.

Harris privi culoarea vinului din paharul său.

— Este produs în Franţa, zise el. Cândva îi consideram o naţie de papistaşi cu mintea întunecată. Acum îi considerăm atei revoluţionari. Dar mă întreb cât de diferiţi sunt totuşi de noi. Ai reuşit să obţii nişte

argint în Truro, azi-dimineaţă?

— Nimic. Absolut nimic.

— Oamenii au început să-l strângă. Nici nu mai poţi ţine pasul. Ai văzut realii ăia spanioli obţinuţi ca pradă şi bătuţi din nou la monetărie, cu capul regelui nostru stanţat peste celălalt?

— Mi s-au oferit, dar i-am refuzat.

— Nu trebuia. Sunt perfect legali. Unul valorează patru şilingi şi nouă penny. Dar bănuiesc că vor dispărea ca toţi ceilalţi. Crezi că mina ta va secătui curând?

Ross zâmbi.

— Văd că eşti bine informat. Exploatarea va mai dura un an sau doi, sau poate mult mai mulţi. Filonul nordic pare promiţător, şi abia dacă a fost explorat. De asemenea, am cerut să se reia lucrul spre Wheal Maiden.

— Ai un cont consistent la noi în clipa asta, Ross, aproape 4.000 de lire. Te-ai gândit să investeşti ceva în titluri de stat? Săptămâna trecută au revenit la 71.

— Este un sentiment plăcut să ştiu că am toţi banii disponibili oricând la banca ta. Caut altceva, o altă afacere de interes, cum ar fi şantierul naval Blewett sau furnalele Daniell. Cu cât îmi diversific mai mult investiţiile, cu atât mai protejat sunt faţă de capriciile minei Wheal Grace.

— Acum, că eşti membru al parlamentului, numele tău are greutate. O, nu te strâmba, este adevărat, fie că-ţi place, fie că nu. Vor apărea oameni dornici să-şi lege numele de al tău în multe afaceri.

— Voi fi ca o moştenitoare bogată care îşi suspectează de rea-credinţă toţi peţitorii, spuse Ross zâmbind. Acum serios, este totul în regulă cu vărul meu?

— Care? Saint John Peter? Pascoe ridică din umeri. Îi provoacă numai griji fiicei mele.

— Ce tânăr neghiob! Tare i-aş trage o scatoalcă! Ce poţi face cu astfel de oameni?

— Să aştepţi până devin neghiobi bătrâni. Joan îmi spune foarte puţine, dar lucrurile se află.

— Încă mai lucrează cu banca Warlegganilor?

— Da. Însă abia dacă s-a atins de banii lui Joan. Probabil că are un aranjament personal cu ei. Nu ştiu de ce natură.

Ross mormăi nemulţumit.

— Aş vrea să am o oarecare influenţă asupra lui, însă raţiunea n-a fost niciodată punctul lui forte. Mă întreb dacă n-ar trebui să stau de vorbă cu taică-său.

— Nu cred că ar ieşi ceva bun din asta. Saint John vorbeşte întotdeauna cu mare dispreţ despre el.

După câteva clipe de tăcere, Ross reluă:

— Dacă tot vorbeam de Warleggani…

— Vorbeam?

— Vorba vine. Mă bucur că încă nu l-am văzut pe George. Presupun că e în Truro, nu?

— O, da. Toţi sunt. Cred că George încearcă să-şi cumpere un loc în parlament.

— Diavolul… Cu ajutorul lui Basset?

— Nu, nu. George cumpără proprietăţi în Saint Michael, de la Sir Christopher Hawkins. Nu am detalii, dar am înţeles că e vorba de un număr substanţial de terenuri.

— Cu asta ar obţine o influenţă considerabilă, dar, fără îndoială, oraşul are deja reprezentanţi în parlament.

— Da, un om pe nume Wilbraham şi un căpitan pe care-l cheamă Howell. Cu siguranţă, Warleggan speră să-l convingă pe unul dintre ei să-şi dea demisia. Nu e imposibil dacă plăteşte bine.

Ross îşi întinse picioarele.

— Trebuie să plec, Harris. De ce nu vii niciodată în vizită la noi? E aceeaşi distanţă în ambele sensuri.

— Trebuie să fiu prin preajmă în fiecare zi, spuse Pascoe. Niciunul dintre partenerii mei nu este activ. După cum ştii, eu sperasem că soţul lui Joan se va implica în afacere, însă, tot după cum ştii, el consideră că activităţile bancare însemnă cămătărie şi nu vrea să se bage în aşa ceva.

Coborâră la parter. Banca era plină de clienţii care fuseseră la târgul din acea zi. Pascoe deschise uşa laterală.

— Dar George, zise Ross aplecându-şi capul pentru a ieşi, n-ar putea găsi o cale mai puţin costisitoare de a obţine un loc în parlament?

— O, ba da. Dar, fără îndoială, el speră ca până la urmă să controleze ambele locuri pe care le are Saint Michael. Apoi – cine ştie? – poate că îşi va dori şi mai mult. Având fotolii parlamentare de pus la dispoziţia guvernului, s-ar afla într-o poziţie puternică şi ar putea cere favoruri în contul lor. Iar Pitt, cu toate că este foarte scrupulos în privinţa vieţii lui personale, nu ezită deloc când vine vorba să cumpere susţinere pentru ideile sale politice.

— Gata, încheie subiectul, îi ceru Ross. Am un stomac sensibil.

*

II

Pe drumul de întoarcere se întâlni cu Dwight, iar împreună merseră spre casă înfruntând vântul şi ocazionalele fuioare de ceaţă. Iunie fusese o lună ploioasă. Soarele se pierduse definitiv în spatele norilor pe care-i înghesuiau pe cer curenţii de aer. Demelza dorise să

ştie de unde tot veneau. Întrebase dacă nu cumva îi producea cineva deasupra orizontului.

Dată fiind vremea neplăcută, nu era de mirare că Dwight părea chiar mai tăcut decât de obicei, mai închis în sine. Pe Ross nu-l deranja – aerul era atât de proaspăt după duhorile Londrei! Avea nevoie de soare pentru fân şi de vânt uscat pentru a-i feri cartofii de insectele dăunătoare, dar nu-i venea să se plângă acum. În cele din urmă, Dwight zise:

— E totul bine între tine şi Demelza?

— Poftim? De ce n-ar fi?

— Ei bine, Ross, îţi sunt cel mai bun prieten, pe lângă faptul că sunt doctorul tău, aşa că am îndrăznit să te întreb ştiind că… a existat o perioadă dificilă anul trecut. N-am vrut să mă amestec.

Ross îşi struni calul.

— Dacă prin „perioadă dificilă" te referi la pasiunea Demelzei pentru locotenentul Armitage, atunci da, mărturisesc că a fost o perioadă dificilă. Ce poţi face în privinţa unui tânăr – unul viteaz şi din multe puncte de vedere admirabil, dar bolnav şi, după cum s-a dovedit, suferind de o maladie fatală – care încearcă – şi reuşeşte sau dă greş, nu ştiu – să-ţi pună coarne? Şi ce faci în privinţa unei soţii a cărei loialitate a fost absolută până atunci şi care ai impresia că este ca un copăcel bătut de un uragan, aplecat până la pământ şi poate dezrădăcinat?

— O, nu ştiu dacă…

— Dar poate că tu ştii mai multe decât mine. Caroline a fost singura confidentă a Demelzei.

Dwight zâmbi şi îşi trase mai bine pălăria pe cap.

— Toţi suntem foarte apropiaţi unul de altul, Ross. Este o relaţie foarte ciudată. Uneori, cred că tu o cunoşti pe Caroline mai bine decât mine. Aşa stând lucrurile, poţi crede chiar şi pentru o clipă că orice confidenţă i-ar fi făcut Demelza ar fi ajuns la urechile mele?

Ross încuviinţă din cap.

— Dwight, trebuie să accepţi faptul că un om gelos este un om bănuitor.

— Armitage e mort. Indiferent ce-a fost, indiferent cât de puţin sau de mult, acum s-a isprăvit. Nu mai există nimic. Păstrează ce ai, Ross. Eşti atât de norocos! Şi, mai presus de toate, uită! Dacă îi îngădui să te macine…

— Să ştii că, deşi mulţi oameni cred că suntem un exemplu de devotament conjugal, relaţia mea cu Demelza a fost mereu cu scântei. În unsprezece ani am supravieţuit multor furtuni, majoritatea provocate de mine. Acum trebuie să vedem dacă putem supravieţui celei stârnite de ea.

— Ceea ce este mai dificil.

— Să ţi se greşească în loc să greşeşti tu? Desigur. Dacă problema se pune astfel, mă simt ruşinat. Dar nu întotdeauna sentimentele au de-a face cu raţiunea. Sentimentele izvorăsc din adâncul sufletului şi te copleşesc exact atunci când ai nevoie de un control de fier pentru a-ţi stăpâni limba, ochii şi chiar gândurile…

Se apropiau de locul unde drumurile lor se despărţeau. Dwight trebuia s-o ia la stânga, înspre costişa unde se afla John Jonas's Mill, cu patru case pe culme şi mina de suprafaţă, acum secătuită, îndreptată ca un deget spre cer, de acolo mai având de mers aproape un kilometru prin landă pentru a ajunge la Killewarren, iar Ross o lua drept înainte până la Bargus Crosslanes, şi de acolo spre Grambler şi Nampara.

— Văd că vorbim despre problemele mele, Dwight, spuse el. Cred însă că nu ne-am ocupat destul de ale tale.

— Ce te face să zici asta?

— Ai spus că sunt norocos. Aşa este, dar am impresia că în spatele acestor cuvinte se ascunde ceva.

— O, m-am gândit că eşti norocos comparativ cu majoritatea pacienţilor mei, bogaţi sau săraci. Sunt nişte oameni tare nefericiţi, iar vederea lor îmi întăreşte convingerea că sănătatea este prima condiţie a unei vieţi bune. Fără ea, nimic nu contează.

— Presupun că, din moment ce sunt pacienţii tăi, trebuie să fie bolnavi dacă te cheamă. Să ştii că eu întâlnesc destui oameni sănătoşi. Desigur, sănătatea este esenţială, iar cei care o au n-o apreciază până n-o pierd. Însă mi-ai spus că tu te simţi bine. Şi totuşi este ceva care îţi întunecă spiritul, Dwight.

Îşi opriseră caii la răscruce. Sheridan, calul lui Ross, era agitat şi nerăbdător să ajungă acasă.

— Poate că o să vorbim cândva despre asta, zise Dwight.

— Eu nu mă grăbesc nicăieri. Hai să descălecăm puţin! Te pot ajuta cu ceva?

— Nu… Dwight îşi bătu calul pe gât. Nu-i nevoie să descălecăm. Îţi pot spune în două cuvinte, dacă doreşti. Sarah nu va supravieţui.

Ross se holbă la el.

— *Poftim?*

— Ai băgat de seamă că fetiţa are buzele puţin albăstrii? Abia dacă se vede, dar, eu fiind şi medic, şi tată, am remarcat. S-a născut cu un defect congenital al inimii. Are un murmur cardiac. Poate chiar o perforaţie – nu ştiu asta, nimeni nu poate fi sigur.

— Dumnezeule! gemu Ross. Dumnezeule! Dumnezeule!

Dwight îşi îngustă ochii şi privi ziua mohorâtă.

— Când vezi, aşa cum văd eu, sute de copii aduşi pe lume în sărăcie, mizerie şi privaţiuni, mulţi moşiţi de femei neîndemânatice, care nu ştiu să aibă grijă de mame, care rup cordonul ombilical cu

dinţii şi care îi dau bebeluşului o picătură de gin pentru ca acesta să nu plângă, iar toţi aceşti copii, sau aproape toţi, în primele luni de viaţă, indiferent ce se întâmplă după aceea, sunt perfecţi în toate privinţele, este foarte ciudat să fii pus în faţa paradoxului de a vedea că o fetiţă născută într-o familie bogată, adusă pe lume de tatăl ei şi crescută cu toată grija şi atenţia de care are parte o prinţesă, suferă de o boală pe care omul nu e capabil s-o vindece.

Fusese un discurs lung şi rostit atât de repede, încât Ross îşi dădu seama că prietenul lui frământase în minte acele cuvinte, sau unele similare, zi şi noapte în ultimele luni.

— Dwight, nu ştiu ce să spun. Caroline… presupun că nu ştie, nu?

— Nu. Nu pot să-i zic. M-am gândit la toate modalităţile posibile. Să-i dau vestea cu blândeţe, ba chiar să-i scriu. Este *imposibil*. Trebuie să las lucrurile în voia lor.

Ross trase cu asprime de frâie pentru a-l potoli pe Sheridan. Calul îşi smuci capul, iar din bot îi picură puţină spumă.

— Să nu-i zici Demelzei, continuă Dwight. Nu că ar spune ceva, dar i-ar fi imposibil să-şi controleze expresia feţei.

— Dwight, ăsta-i cel mai rău lucru care ni s-a întâmplat – mă refer la noi patru – de la moartea Juliei. Dar, iartă-mă, cunoştinţele mele medicale se limitează la câteva lucruri simple. Chiar eşti sigur?

— Da, din nefericire. În sfârşit, nimic nu e sigur în viaţă, dar sunt cât se poate de sigur. Am văzut acest lucru întâmplându-se de şase ori – şi chiar mai des pe vremea când eram student la Londra. Boala este uşor detectabilă. Îţi pui urechea pe pieptul copilului. Bătăile normale sunt delicate, *poc, poc*. Inima lui Sarah face *huş, huş*.

— Ce-ar fi să te însoţesc o bucată de drum?

— Dacă vrei… Dar nu până la Killewarren, deoarece Caroline ar întreba de ce nu intri. Iar expresia pe care o ai pe chip în clipa asta te-ar trăda.

Ross îşi şterse nasul cu mănuşa de călărie, apoi porniră încet către Jonas's Mill. După o vreme spuse:

— Dar ea pare vioaie, alertă, pare să se simtă bine în toate privinţele. Nu mai există şi alte indicii?

— Încă nu. S-ar putea să nici nu apară. Pur şi simplu trebuie să aşteptăm prima infecţie. Când o să se ivească, anul ăsta sau la anul, inima ei n-o să aibă resurse să-i facă faţă.

Capitolul 7

I

În iulie, Drake Carne avu doi vizitatori, unul obişnuit şi aşteptat,

altul neobişnuit şi neaşteptat. Primul fu Sam, fratele lui, pe care Dumnezeu îl alesese – iar Sam simţea asta cu toată smerenia – pentru a-l ajuta să atragă sufletele pierdute spre porţile raiului. Primise în repetate rânduri pecetea Duhului Sfânt, iar inima lui privea ca într-o oglindă măreţia lui Hristos. Martor smerit, nu cerea niciodată pentru el mai mult decât le putea oferi altora. Angajat ca lucrător la Wheal Grace, îşi petrecea fiecare clipă liberă fie în clasă, fie rugându-se împreună cu colegii săi metodişti, fie ajutându-i cumva pe nevoiaşii şi bolnavii din Grambler şi Sawle. Deşi venise din Illuggan cu puţin peste patru ani în urmă, încă era considerat străin în district, la început fiind privit cu suspiciune şi cu destulă ostilitate de către cei care aveau alte convingeri religioase. Însă faptele lui bune le potoliseră adversitatea, aşa că ajunsese atât de apreciat pe cât putea fi un om care nu-şi bea minţile.

Sam îşi vizita fratele de două ori pe săptămână, dar, fiindcă avea tot mai multe treburi de făcut, stătea tot mai puţin. Refuzase de două ori oferta lui Drake de a-i deveni partener la fierărie, spunând că nu aceea era chemarea lui.

În acea zi de marţi, Sam rămase mai mult decât de obicei, ajutându-l pe Drake să fixeze hulubele unei căruţe. Când aproape terminară, spuse:

— Frate, mă bucur să aud că te întâlneşti din nou cu o fată.

— Mai ridic-o puţin, zise Drake. Acum, ţine-o aşa până mai bat un cui. Te referi la Rosina Hoblyn? Am văzut-o doar de trei ori, iar de două ori a fost întâmplător. Este exagerat să zici că mă întâlnesc cu ea.

— Ei bine… nu e treaba mea să-ţi spun ce să faci, deşi îţi voi zice totuşi că m-aş bucura să te văd însurându-te cu o fată potrivită. Nu este deloc firesc să-ţi petreci viaţa singur. Ştii cât am suferit că nu te-ai întors pe deplin în societate, dar ştiu şi cât ai suferit tu în ultimii trei ani, aşa că mi-ar creşte inima dacă aş vedea că faci primii paşi pentru a ieşi din văgăuna în care te-ai izolat.

Drake se ridică şi privi încruntat căruţa.

— Sunt drepte sau nu sunt drepte?

— Sunt drepte.

— Şi cea din partea asta? Crezi că şi asta-i dreaptă?

— Da… Drake, eşti încă tânăr, dar deja ai o afacere bună. Zi de zi, lună de lună, te-ai trezit devreme, te-ai culcat târziu şi ai mâncat o pâine câştigată cu durere. Nu este în firea ta să râvneşti bogăţii, însă o avere modestă vei avea. Dar pentru ce, frate? Mă întreb, şi trebuie să te întrebi şi tu pentru ce.

— Nu mă întreb niciodată asta, zise Drake.

— Încă nu. Pentru că ai fost lovit de durere. Dar cu vremea, până şi cele mai dureroase răni se vindecă.

— Chiar se vindecă?

— Îmi cer iertare, frate, dacă am deschis un subiect delicat. Dar trebuie să ştii că o fac din iubire şi afecţiune. Vine o vreme când cred că este necesar să priveşti lumea şi să vezi ce este de datoria ta să faci. Nu ce eşti înclinat să faci, ci ce este de datoria ta să faci. Fiindcă a-i ajuta pe alţii este cea mai bună cale de a te mântui. Dacă acum… dacă acum te-ai convins prin rugăciune că e de datoria ta creştină să renunţi la singurătate şi să te însori, atunci ţi-aş spune că există câteva tinere care ţi s-ar potrivi mai bine decât Rosina Hoblyn.

— Mi-ai spune, cum să nu?

Sam îşi studie fratele. Deşi încă zvelt, anii petrecuţi în fierărie îi dăduseră o forţă fizică impresionantă. Avea genul de muşchi care nu se vedeau decât când erau folosiţi. Şi Drake îi folosi pentru a ridica un capăt al căruţei pe o capră joasă, după care se apucă să scoată cepul roţii.

— Crezi că aş fi un soţ mai bun pentru Rosina dacă n-aş iubi-o? întrebă el.

— Iubirea s-ar putea să vină mai târziu. Dacă amândoi Îl iubiţi şi vă închinaţi la Hristos, iubirea va veni. Apoi, dacă vă va fi binecuvântată căsnicia cu preţioasele roade care sunt copiii, sufletul îţi va deveni ca o grădină înflorită şi vei cunoaşte adevărata împlinire a vieţii.

— Dar cu Morwenna cum rămâne?

Se lăsă tăcerea. Era un nume pe care niciunul din ei nu-l pomenea vreodată. Tăcerea fu curmată de o lovitură de ciocan, iar cepul căzu pe podea. Drake începu să scoată roata.

— Morwenna e măritată, spuse Sam peste câteva clipe.

— O ştiu prea bine.

— Şi este soţie de vicar şi are un copil…

— Şi viaţa ei este un iad.

— Drake, nu avem de unde să ştim asta.

— Eu ştiu. Şi în aceste condiţii, m-ai sfătui să-mi găsesc propriul rai şi s-o las pe ea în iad?

— Nu avem ce face. Drake, jeleşti pentru ceva ce nu poate fi desfăcut. Îţi distrugi viaţa jelind, jelind, jelind…

— Ah! exclamă Drake. Uneori uit. Puse roata jos şi oftă. E o ruşine din partea mea că uit atât de des. Nicio durere, nicio nefericire nu durează o veşnicie. Dar să mă însor cu altă *femeie?* Asta ar fi şi mai ruşinos, şi n-ar fi cinstit faţă de Rosina. Nu i-aş putea oferi inima mea întreagă.

— Poate că vei putea, cu timpul.

— Iar până atunci, ce să-i spun? Că mă însor cu ea pentru a-mi fi bine, că am nevoie de cineva care să aibă grijă de casa mea şi care să-mi facă o droaie de copii? Asta să-i spun?

Sam se aplecă pentru a-şi lega şiretul desfăcut.

— Poate că n-ar fi trebuit să-ţi vorbesc despre asta. Poate că ar fi fost mai bine să nu te fi întrebat. Dar îmi fac griji din pricina ta şi aş vrea să-ţi deschizi ochii, iar amărăciunea să-ţi fie îndulcită şi să dispară. Pentru că, dacă asta este voinţa lui Hristos, ai o viaţă lungă de trăit.

Trecând pe lângă el, Drake atinse umărul fratelui său.

— Mai lasă-mă puţin, Sam! Dacă am o viaţă lungă de trăit, mai dă-mi un răgaz.

Era una dintre puţinele zile frumoase după două luni de ploaie. Îl văzură pe bătrânul Pally Rogers, cu barba lui lungă încărunţită de vânt şi soare, coborând dealul cu căruţa lui care se hurduca pe denivelările drumului. Le făcu semn cu mâna când trecu prin dreptul lor.

— Se pare că mulţi oameni îşi trăiesc vieţile fără a avea parte de necazurile care au dat peste noi, zise Drake. Dar cu tine cum rămâne, Sam? Îţi faci griji pentru nefericirea mea, dar cu a ta cum rămâne?

— Nefericirea mea?

— Mă refer la Emma Tregirls. A plecat de la familia Choake şi s-a dus la Tehidy, care se află la kilometri distanţă. Nu eşti şi tu în situaţia în care sunt eu?

Sam încuviinţă din cap.

— Ba da, frate. Amândoi avem inimile îndurerate. Dar a mea este alinată de Duhul Sfânt. În fiecare seară mă rog pentru Emma. În fiecare seară mă rog ca ea să vadă şi să descopere păcatul care o înrobeşte. Dacă se va întâmpla asta, atunci va fi o dublă fericire – fericirea că un spirit a devenit interesat de sângele lui Hristos şi fericirea că o fiinţă omenească atât de frumoasă, care a trecut de la măreţie la măreţie datorită lui Dumnezeu, va veni la mine pentru a-mi fi soţie, iar atunci ne vom uni şi vom deveni un singur trup şi vom descoperi împreună libertatea iubirii perfecte, carnale şi eterne.

Fu rândul lui Drake să-şi studieze fratele, pe bărbatul înalt şi blond, cu chip tânăr, dar ridat, cu ochii albaştri blânzi şi atenţi. Se gândi că uneori Sam îşi exprima sentimentele puţin prea uşor, de parcă ar fi citat dintr-o predică pregătită dinainte. Însă ştia că nu aşa stăteau lucrurile – dacă cuvintele păreau a-i veni prea lesne, asta se explica prin faptul că le transmitea mereu învăţăturile biblice elevilor săi, vorbind cu cea mai profundă convingere.

— Şi eşti fericit cu asta, cu faptul că ai lăsat-o pe Emma să plece?

— Am încredere.

— Ai încredere că se va întoarce?

O umbră traversă chipul lui Sam.

— Nu eu am lăsat-o să plece. A plecat, iar eu n-am putut s-o opresc. M-aş fi însurat oricum cu ea, dar a zis că nu vrea să vină la mine până nu-şi găseşte salvarea. Deocamdată n-a vrut, sau n-a putut s-o găsească. Am încredere că Hristos va face ordine în viaţa mea şi în

a ei, astfel încât să-I îndeplinim cel mai bine voinţa.

Jack Trewinnard intră în curte cu o găleată într-o mână şi cu o sapă în cealaltă. Când văzu că Drake nu era singur, îşi şterse grăbit nasul cu mâneca şi porni spre grajd.

— Ei bine, frate, spuse Drake, socotesc că nu mai sunt multe de zis nici în privinţa ta, nici în a mea. Ştiu că Demelza gândeşte la fel ca tine despre Rosina, pentru că ea a fost cea care a avut grijă ca noi să ne întâlnim. Recunosc că Rosina este o persoană evlavioasă, îngrijită, curată, plăcută şi că ar face totul pentru bărbatul cu care s-ar căsători. Şi mie îmi place de ea ca om. Este… bună. Şi drăguţă. Dar toată treaba asta trebuie să mai aştepte o vreme. Este… prea curând. Dacă ar fi să fie ceva, e prea curând. Trebuie să mă laşi să-mi trăiesc viaţa aşa cum cred, Sam. Până va fi mai bine pentru toţi cei implicaţi.

II

Al doilea şi cel mai neaşteptat vizitator al lui Drake Carne veni chiar la finele lunii iulie. Drake se dusese să ia un coş cu peşte din Sawle şi îi lăsase pe fraţii Trewinnard să se ocupe de fierărie, iar când se întorsese, iniţial nu recunoscuse nici pur-sângele sur, nici pe tânărul înalt şi frumos care sporovăia cu ajutoarele lui. Tânărul se răsuci şi, când îl văzu pe Drake, scoase un strigăt. Era Geoffrey Charles Poldark, care abia se întorsese de la Harrow.

În ultimul an nu se întâlniseră deloc. Elizabeth şi George aranjaseră ca Geoffrey Charles să-şi petreacă vacanţa de vară la Norfolk, iar de Crăciun vremea fusese atât de rea, încât Warlegganii nu veniseră la Trenwith. În acea perioadă, băiatul fermecător, neîngrijit şi impulsiv se transformase, datorită influenţei şcolii şi alchimiei adolescenţei, într-un tânăr palid, îmbrăcat elegant şi lipsit de vlagă.

Îşi strânseră mâinile, apoi Geoffrey Charles şi le puse pe umerii lui Drake şi îl privi uimit.

— Pentru Dumnezeu, eşti exact aşa cum te-am lăsat, de parcă abia dacă m-aş fi întors o clipă cu spatele la tine. Şi cine sunt năzdrăvanii ăştia doi? Alţi fraţi de-ai tăi?

Nu i se transformase doar modul de a vorbi, ci şi vocea – devenise dogită şi doar ocazional îi scăpa câte o notă mai înaltă.

— Geoffrey Charles. Ce te-ai schimbat! Abia dacă te recunosc. Mă bucur tare mult să te revăd după atâta timp!

— Eu şi mama am venit aseară. Unchiul George se luptă cu achiziţia unor proprietăţi, şi cred că va sosi săptămâna viitoare. Deci o duci bine? La naiba, se vede că da.

Stătură de vorbă o vreme, Drake în picioare, Geoffrey Charles aşezat pe zidul jos, legănându-şi alene piciorul elegant. Între ei apăruse o reţinere care nu existase înainte. Cu doi ani în urmă

păruseră să fie entuziasmaţi de aceleaşi lucruri, dar acum nu mai aveau nimic în comun. Geoffrey Charles spuse:

— Ce-i în neregulă cu sprânceana ta, Drake? Seamănă cu litera grecească zeta culcată… Este o amintire a luptei cu Tom Harry? Am auzit că ai făcut o partidă cu el.

— Nu, fratele meu Sam s-a luptat cu el, zise Drake.

— Cum, metodistul? Ştie să lupte? Aş vrea să fi văzut şi eu. Aş vrea să-l fi văzut pe Tom Harry încasând-o.

— Sam a pierdut.

— Serios? Şi ai pierdut şi tu?

— E un fel de a spune. Am fost doborât de trei indivizi.

— De trei dintre ai noştri?

— Mi-a fost greu să-mi dau seama.

Geoffrey Charles îl privi fix, iar piciorul lui încetă să se legene.

— Spune-mi, Drake! Sunt prietenul tău.

— Nu vreau să te bag în vreun necaz.

— Ştiu… ai făcut-o cândva, şi chiar şi o singură dată e prea mult. Ei bine, dă-mi un indiciu măcar. Încă nu prea am cine ştie ce autoritate, Drake. Servitorii de la Trenwith încă nu tresar când îmi aud paşii. Dar cred i-aş putea complica puţin viaţa lui Harry din când în când. Ar fi o mică contribuţie la cauza prieteniei.

— S-a terminat de când lumea, spuse Drake. Nu i-am mai văzut şi nici n-am mai auzit nimic de ei de mult timp. Hai mai bine să vorbim despre altele! Despre şcoala ta, despre noii tăi prieteni…

— Şcoala mea. Geoffrey Charles căscă. E un loc destul de decent, acum că m-am obişnuit şi nu mai trebuie să-i servesc pe elevii mai mari. Nu e nevoie să faci mari eforturi, ci doar să prinzi puţină latină şi greacă. În primul an, îndrumătorul meu a fost un tip pasionat să-i bată pe alţii la fund şi un inveterat băutor de brandy pe nume Harvey. „Vino, domnule, urla el, şi dă-ţi pantalonii jos!” Am suferit mult din cauza lui, dar acum am un nătărău vesel, de vreo patruzeci de ani, pe care nu-l interesează bunăstarea mea dacă nu interferează cu a lui. Când mă voi întoarce, voi avea eu un elev mai mic care să mă servească.

Drake luă de jos coşul cu peşte, care atrăgea muştele, şi îl duse în casă. Când ieşi, văzu că vizitatorul său nu se clintise de la locul lui, ci freca o pată imaginară de pe haina de călărie din catifea verde.

— Iar semestrul următor, continuă el fără a-şi ridica privirea, îmi voi lua o amantă.

Drake se holbă la el.

— Poftim?

Geoffrey Charles văzu expresia de pe chipul lui şi izbucni într-un râs dogit.

— Ştii la ce mă refer.

— Nu sunt sigur că ştiu.

— O amantă. O femeie. O fată. A venit vremea.

— Sper că nu vorbeşti serios, spuse Drake pe un ton rigid.

— De ce nu? Face parte din viaţă. Şi mi s-a zis că nu-i o parte neplăcută. Tu ai avut vreodată o femeie, Drake?

— Nu.

Geoffrey Charles se dădu jos de pe zid şi îşi bătu prietenul pe braţ.

— Îmi cer scuze. După toate aparenţele, bunul-gust nu e în programa noastră de studiu. Dar în ceea ce mă priveşte… Ei bine, s-ar putea să n-o fac semestrul următor, dar sper că în curând. Mă voi uita să văd dacă nu găsesc pe cineva interesant. Mulţi dintre colegii mai mari au micile lor idile. Iar în familia noastră este o tradiţie să faci asta la o vârstă fragedă… Văd că te-am ofensat.

— Eu nu-s ca fratele meu.

— Bine spus, pe Dumnezeu! Iar acum, trebuie să schimbăm subiectul din nou, nu? Dar cu ce? Am auzit că unchiul Ross i-a suflat tatălui meu vitreg, George, locul din parlament, iar George nu-i va ierta niciodată pentru asta.

— Nu-i va ierta? Pe cine?

— Pe el şi pe mătuşa Demelza.

— Ce legătură are Demelza cu asta?

— Ei bine, l-am auzit doar o dată pe tatăl meu vitreg menţionând câte ceva, dar pare să creadă – sau cel puţin asta i-a intrat în capul lui sec – că lordul Falmouth şi lordul de Dunstanville au ajuns la înţelegerea cu pricina ca urmare a rolului pe care l-a avut mătuşa Demelza. Chiar nu-mi imaginez cum. Nici măcar nu ştiam că-i cunoaşte.

— Au venit în vizită anul trecut. Dar nu-mi închipui cum ar fi putut să aibă ea vreo înrâurire asupra unor persoane atât de importante.

— Ei bine… Unchiul George crede ce vrea să creadă. În sfârşit, mâine, înainte de sosirea lui, vreau să mă duc la Nampara pentru a-i vedea pe toţi. Abia dacă îi cunosc pe micuţii mei verişori sau ce mi-or fi. Veri de gradul doi?

Drake ezita de ceva vreme în privinţa întrebării; într-un târziu, se decise s-o pună.

— Dar pe Morwenna ai văzut-o?

— În treacăt. După Londra, Truro mi se pare cam prea provincial, aşa că m-am grăbit să vin la mare de îndată ce am reuşit s-o conving pe mama să se mute. Morwenna părea… bine. Mai bine decât data trecută. Dar era ocupată să distreze un vicar eparhial pe care domnul Whitworth îl invitase la ei.

Se lăsă tăcerea. Drake îşi muşcă buzele.

— Copilul ei… o duce bine?

— O, da, e un adevărat monstru. O să fie la fel de mare ca taică-său. Iar disciplina îi lipseşte total. Domnul Whitworth este un zbir cu toţi ceilalţi, dar, în opinia lui, fiul său nu poate face nimic rău, aşa încât îmi imaginez că în curând va face legea în casă.

Geoffrey Charles îşi frecă din nou pata de pe haină.

— Am încercat să schimb o vorbă între patru ochi cu Morwenna, dar nu a fost posibil. Îmi pare rău.

— Nu… Probabil că e mai bine aşa. Drake se uită la Geoffrey Charles, ale cărui sprâncene se ridicaseră. Ce rost are să încerci să prelungeşti ceva ce s-a sfârşit demult? Ea are viaţa ei acum şi este foarte ocupată, după cum bine ştiu. S-a aşezat la casa ei, este măritată, soţie de vicar, mamă. Zgândărirea vechilor amintiri nu poate aduce decât şi mai multă durere. Nu ţi-ar mulţumi dacă ai încerca s-o faci, iar eu nu trebuie să-mi *doresc* s-o faci. Am viaţa mea aici, şi la asta trebuie să mă gândesc. Ce-i trecut e bun trecut, Geoffrey Charles, oricât de dureros ar fi.

Geoffrey Charles îl privi pe unul dintre gemenii Trewinnard, care ducea o roabă plină cu lemne.

— Cum îi deosebeşti?

— Jack are o cicatrice pe mână şi alta pe genunchi.

— Deci, dacă şi-ar iţi doar capetele peste un zid, n-ai şti care cine e?

— Oricum nu contează. Dacă îl strig pe unul, amândoi dau fuga la mine.

— Drake, mă bucur să te aud spunând asta despre Morwenna. Acum că sunt un pic mai bătrân, îmi dau seama cât de mult ai fost… afectat atunci, mai ales în timpul acelei ierni lungi şi mohorâte. Îţi aminteşti de primulele pe care obişnuiai să le aduci? Dar s-a terminat. Acea perioadă a trecut. E bine că vorbeşti aşa cum ai făcut-o.

Drake aprobă din cap.

— Mai spune-mi despre tine şi despre Londra. Cât crezi că vei sta la Trenwith?

— Cred că până la mijlocul lunii septembrie. Aşa că o să mă vezi destul de des.

— Geoffrey Charles, eu nu pot fi precum prietenii tăi de la şcoală. Eu nu pot să… vorbesc cu femeile aşa cum o faci tu. Mă tem că ai ieşit din lumea mea. La urma urmelor, şi eu sunt metodist, chiar dacă nu atât de înfocat precum Sam. Stau şi muncesc în fierărie, croindu-mi un drum în viaţă. Dar tu eşti un tânăr gentleman, următorul moşier, care s-a dus la o şcoală din Londra, iar apoi, fără îndoială, va merge la Oxford sau la Cambridge. Vei întâlni mulţi alţi nobili şi mulţi tineri educaţi, care au idei potrivite clasei lor sociale. Eu nu fac parte din lumea asta, nu voi face niciodată parte din ea.

— Sunt de acord, zise Geoffrey Charles. Naiba să mă ia, sunt de

acord cu fiecare cuvânt pe care l-ai spus. Calul meu este agitat, aşa că trebuie să plec. Ai dreptate, Drake. Pe Dumnezeu, ai dreptate. Ar trebui să ne înstrăinăm cu totul. Dar sper ca toată viaţa mea să aparţin ambelor lumi – lumii eminenţei şi modei, dacă mă va accepta şi, pe legea mea, dacă îmi voi permite. Lumii amorezilor şi filfizonilor, şi a fetelor savuroase şi *disponibile*, cu ceva jocuri de noroc din când în când, cu puţină băutură şi cu puţin amor… Dar, pentru Dumnezeu, eu aparţin şi acestui pământ pe care strămoşii mei au construit Trenwith acum câteva secole, iar această lume include Saint Ann's şi Grambler, şi şubreda biserică din Sawle, şi pe morocănosul Jud Paynter, şi pe predicatorul Sam Carne, şi pe ciungul Tholly Tregirls, şi pe Beth Nanfan, fata cu ochi ca de căprioară a lui Char Nanfan, şi pe mulţi, mulţi alţii. Dar dintre ei toţi, cel de la care îmi doresc prietenie şi încredere neştirbite este fierarul Carne de la Atelierul lui Pally, din valea de sub Saint Ann's. Aşa stau lucrurile. Poţi să accepţi sau nu. Ce zici?

Sări pe zid, îşi încălecă bidiviul sur şi desfăcu frâiele pe jumătate, dar se opri o clipă ca să vadă ce efect avusese lungul său discurs asupra lui Drake. Fără să scoată o vorbă, Drake îi întinse mâna, iar cele două mâini rămaseră încleştate câteva momente. Apoi Geoffrey Charles râse cu râsul său dogit, pe jumătate masculin, şi porni călare prin vale.

III

Cam la vremea acelei întâlniri, Dwight primi o scrisoare. Era semnată de Daniel Behenna, ceea ce-l făcu s-o privească surprins. Cu toate că erau rivali doar în rare ocazii, Dwight limitându-şi activitatea – ca urmare a rugăminţii soţiei lui – la regiunea rurală din jurul casei lor, modurile în care cei doi medici îşi abordau meseria nici că ar fi putut să fie mai diferite, iar relaţia lor abia dacă depăşea o politeţe rece. Scrisoarea spunea următoarele:

Domnule,

Fără îndoială îţi aminteşti că, în urmă cu doi ani, ai îngrijit-o pe una dintre pacientele mele, doamna Morwenna Whitworth, soţia vicarului de la St Margaret, Truro. La vremea aceea suferea de consecinţele unei naşteri lungi şi dificile. Mai târziu, după cum desigur ţii minte, soţii Whitworth au renunţat la serviciile dumitale şi m-au chemat din nou pe mine.

Acum, doamna Whitworth este bolnavă din nou, dar se pare că e vorba de un dezechilibru psihic grav, în legătură cu care aş preţui opinia dumitale. Puţini dintre noi abia încep să înţeleagă în ce mod afectează creierul omenesc influenţele de natură atmosferică, cosmică sau telurică, iar eu aş spune că, dacă ne-am consulta în privinţa simptomelor pe care le

manifestă această nefericită femeie, poate am reuşi să-i oferim o soluţie mai fericită decât ar aştepta-o altminteri.

Domnule, am onoarea să fiu supusa dumitale slugă,
Daniel Behenna

Dwight se gândi că era o scrisoare ciudată. Nu era în stilul firesc al lui Behenna – asta dacă nu cumva stilul lui firesc era să scrie scrisori în totală discordanţă cu caracterul său. Era vagă – un defect pe care doctorul Behenna nu-l vădea niciodată – şi lăsa impresia – poate doar o impresie – că îi cerea ajutorul.

Dwight răspunse:

Domnule,

Am avut onoarea de a primi scrisoarea dumitale din data de 18. Voi fi bucuros să mă ocup de această pacientă, în calitate de consultant, şi m-aş simţi privilegiat să discut starea ei cu dumneata atât înainte, cât şi după vizita mea. Singura condiţie pe care o pun este că o voi vizita singur pe doamna Whitworth.

Dacă eşti de acord, te rog să stabileşti o oră şi o dată, iar eu mă voi prezenta.

Supusa dumitale slugă,
Dwight Enys

*

O săptămână mai târziu, miercuri, se întâlni cu doctorul Behenna în biroul vicarului, unde o rigidă conversaţie de zece minute îl puse la curent cu faptele, apoi fu condus în salonul de la etaj, unde îl aştepta doamna Whitworth.

Îl întâmpină ca pe un prieten drag, cu lacrimi în ochi, dar care nu i se prelinseră pe obraji când îi luă mâinile în ale ei, îi adresă un zâmbet vag, dar strălucitor, aşa cum îi reuşea uneori, apoi îi arătă fotoliul în care se putea aşeza cât stăteau de vorbă.

Discutară patruzeci de minute. La un moment dat, Morwenna izbucni în lacrimi, dar şi le stăpâni rapid, îşi ceru scuze, îşi suflă nasul şi se întoarse spre el gata să-i răspundă la următoarea întrebare. El constată că era mai vehementă decât fusese înainte, iar din când în când, în ochi îi apărea o privire sălbatică şi rătăcită. Însă îi răspunse la toate întrebările repede şi sigură pe sine, chiar şi la cele menite a o da de gol. După ce isprăvi cu chestionarea, Dwight o examină fizic – îi luă pulsul, îi ascultă inima în spate şi în faţă, îi ridică pleoapele, îi evaluă strângerea mâinii, apăsarea fiecărui picior, îi privi unghiile, pielea capului, venele şi tendoanele din spatele şi din faţa gâtului. Într-un final îi strânse grav mâna, îşi puse cealaltă mână peste a ei, îşi luă geanta şi plecă.

Colegul lui şi vicarul îl aşteptau în salonul de la parter. Era o situaţie foarte neplăcută pentru domnul Whitworth. Antipatia lui faţă de Dwight Enys avea rădăcini adânci şi fusese confirmată din plin cât medicul o îngrijise pe Morwenna. Simţise o mare uşurare când, din cauza propriilor probleme de sănătate, doctorul Enys încetase a-şi vizita pacienţii aflaţi departe de casă, cum erau cei din Truro. Ossie sperase că nu avea să-l mai vadă niciodată, cu siguranţă nu în casa lui şi exprimându-şi opinia în legătură cu sănătatea soţiei sale. Ossie se enervase foarte tare pe Behenna şi încă nu ţinuse predica de preamărire a medicilor. Behenna o văzuse pe Morwenna de trei ori – vizite pentru care fireşte că avea să-l taxeze –, şi tot nu dăduse un verdict final. Înţelegea pe deplin esenţa plângerii domnului Whitworth, recunoştea că doamna avea o stare psihică foarte instabilă, dar se simţea incapabil să scrie scrisoarea categorică pe care i-o cerea Osborne fără a avea confirmarea altui medic.

În opinia lui Osborne, asta era o prostie din partea unui om atât de plin de sine, iar numele doctorului care urma să fie invitat pentru a confirma opinia lui Behenna îi era atât de dezagreabil, încât aproape că renunţă la tot planul. Numai sentimentul că era o cauză dreaptă îl făcu să meargă mai departe.

Şi aşa se ajunsese la situaţia în care doi medici şi un soţ stăteau gravi în picioare, printre greoaiele mobile bisericeşti, discutând starea psihică a fetei înalte, brunete şi îndurerate din camera de deasupra.

— Domnule doctor, domnule Whitworth, spuse Dwight, fiindcă amândoi sunteţi aici, presupun că amândoi doriţi să-mi aflaţi opinia. Am examinat-o pe doamna Whitworth şi am discutat cu ea. Aş fi preferat să stau mai mult cu pacienta, dar nu cred că asta mi-ar fi afectat substanţial concluzia. Domnule Whitworth, am constatat că soţia dumitale este foarte anxioasă, foarte emotivă şi foarte tulburată. În mod evident, suferă din cauza efortului prelungit, dar nu aş putea să prezic că, la un moment dat în viitor, va deveni instabilă din punct de vedere afectiv. În orice caz, în clipa de faţă mi se pare perfect sănătoasă. În scurtul timp pe care l-am avut la dispoziţie am făcut tot ce mi-a stat în puţină pentru a descoperi simptome de halucinaţii, catalepsie, *folie circulaire* **[11]** , depresie morbidă, tulburări anxioase, incapacitate de concentrare sau alte indicii că îşi pierde raţiunea. N-am găsit niciunul.

Singurul sunet din încăpere era respiraţia anevoioasă a lui Ossie.

— Asta-i tot ce ai de spus?

— Nu. Nici pe departe. În opinia mea, sănătatea ei fizică este mai bună decât era cu doi ani în urmă. Subliniez, sănătatea fizică. Dar e foarte evident, domnule vicar, că soţia dumitale suferă de o anumită nevroză, iar în privinţa asta, starea ei este delicată. E posibil să nu-şi revină niciodată. Nu pot afirma cu certitudine. Însă în mod clar are

nevoie de… afecţiune… bunătate… consideraţie.

— Sugerezi că nu are parte de aşa ceva?

— Nu sugerez nimic. Faptul că sănătatea ei fizică este mai bună decât cu doi ani în urmă ar putea sugera că grija pe care i-o porţi nu e întru totul în zadar.

Doctorul Behenna îşi scoase batista şi îşi suflă nasul.

— Şi cum rămâne cu ameninţările ei că îşi va ucide fiul? se interesă Ossie.

Dwight privi grădina din care crengile copacilor atârnau grele peste râu.

— N-a făcut niciodată nimic pentru a-l răni, nu?

— A negat că a făcut acele ameninţări?

— Nu…

— Poftim! exclamă Ossie.

— Îmi dau seama de dilema dumitale, domnule Whitworth, şi ţi-o înţeleg. Dar nu crezi că este genul de ameninţare pe care n-ar pune-o niciodată în practică?

— De unde să ştiu? Chiar existenţa ameninţării este o dovadă suficientă a nebuniei sale, a faptului că e o femeie diabolică. Aş vrea să-ţi amintesc, la fel cum i-am amintit şi doctorului Behenna, că biserica este de părere că nebunia e pedeapsa dată de Dumnezeu celor răi. Hristos pedepseşte spiritele necurate şi le alungă. Niciun om bun nu păţeşte aşa ceva.

— Domnule Whitworth, nu sunt în măsură să te contrazic pe teme teologice, spuse Dwight, dar ţi-aş aminti că, de curând, această teorie a fost serios zdruncinată de suferinţa regelui, iar boala lui psihică s-a agravat atât de tare, încât a trebuit pus într-o cămaşă de forţă, însă din câte am înţeles, şi-a revenit foarte bine. Şi cred că ar fi considerată trădătoare afirmaţia că nebunia regelui a fost pricinuită de răutatea lui.

Ossie se umflă de furie, dar nu spuse nimic.

Behenna, simţind că viitorul lui ca medic al familiei Whitworth era în pericol, interveni:

— Domnule doctor, după cum nu mă îndoiesc că ştii, problema este că doamna Whitworth îi refuză domnului Whitworth drepturile conjugale ameninţându-l cu uciderea copilului ori de câte ori încearcă să şi le exercite. Nu are nicio scuză legală sau morală pentru a face asta. Amândoi au fost uniţi ca soţ şi soţie prin sacramentul bisericii. Nimeni nu-i poate despărţi. Şi nicio soţie nu-i poate refuza soţului ei ce i-a promis atunci când s-au cununat.

Ossie îşi linse buzele.

— Exact, întări Ossie lingându-şi buzele. Cum Dwight îi aruncă o privire deloc politicoasă, simţi nevoia să se justifice: Foloseşti cuvinte, *cuvinte* precum nevroză şi celelalte. Crezi că nu sufăr şi eu? Este

împotriva voinţei lui Dumnezeu ca o astfel de situaţie să continue!

— Sunt de acord cu dumneata în privinţa asta, domnule, spuse Behenna.

— Domnule doctor, zise Dwight, eu nu neg această problemă. Şi nici nu încerc s-o minimalizez. Dar este asta o problemă pentru care noi să luăm măsuri profesionale de o asemenea gravitate? Ni se cere să întocmim o scrisoare prin care să confirmăm că doamna Whitworth este *non compos mentis* **[12]** ca soţie, iar din acest motiv, trebuie închisă într-un azil de nebuni. Răspunsul meu este nu, la fel cum, neîndoielnic, e şi al dumitale. Deşi foarte tensionată, doamna Whitworth este la fel de sănătoasă psihic precum majoritatea femeilor pe care le întâlnesc zilnic… şi, una peste alta, mult mai fermecătoare. Nu suntem noi în măsură să ne pronunţăm în privinţa succesului sau eşecului unei căsnicii – şi slavă Domnului pentru asta, fiindcă văd multe care nu sunt ce-ar trebui să fie. Domnule, i se adresă lui Ossie, nu te pot ajuta. Şi nici dacă aş putea, nu te-aş ajuta în felul acesta. Poate că am fost educat altfel, dar, în opinia mea, dacă un soţ nu poate câştiga bunătatea, afecţiunea, micile drăgălăşenii şi dovezile de iubire ale soţiei lui, atunci ar trebui să-şi continue viaţa fără ea. Dacă dumneata nu crezi asta, n-am cum să-ţi schimb opinia. Este o dilemă pe care trebuie s-o rezolvi singur. Îşi luă trusa medicală şi îşi înclină capul spre cei doi bărbaţi. Văd că mă aşteaptă calul meu, aşa că nu voi mai întârzia aici.

Ieşi din casă. Doctorul Behenna plecă cinci minute mai târziu. Domnul Whitworth nu mai ţinu niciodată predica despre excelenţa şi utilitatea medicilor.

IV

Cam în acelaşi timp, necunoscuţi oamenilor din Cornwall, dar mai importanţi pentru destinele lor decât căpitanii Ross Poldark sau chiar lorzii Dunstanville ai lumii lor, doi bărbaţi puneau stăpânire pe Mediterana. Unul dintre ei, un general francez, tocmai îşi debarcase trupele la Alexandria, cucerise oraşul, îi alungase pe mameluci şi se instalase la Cairo. Era un bărbat scund, îmbrăcat mereu într-o uniformă neîngrijită ce-i stătea prost, cu părul rar şi ciufulit căzându-i pe frunte de parcă tocmai s-ar fi trezit din somn, un bărbat cu un nas mare şi puternic, o gură aprigă şi ochi sfredelitori, al cărui ten pământiu era cel mai adesea desfigurat de o iritaţie şi al cărui accent corsican era foarte pronunţat, un bărbat pe care armata lui îl adora, fiind gata să-l urmeze până la capătul lumii. Celălalt era un amiral englez, un bărbat cu o constituţie fragilă şi bolnăvicioasă, al cărui păr nisipiu încărunţea, care îşi pierduse un ochi cu patru ani în urmă, căruia acum mâncarea trebuia să-i fie tăiată de alţii şi care adesea îşi

flutura ciotul braţului când se entuziasma sau se înfuria, care după numeroase ghinioane şi erori de navigaţie ajunsese pentru a doua oară în apropiere de Alexandria, ocazie cu care văzuse catargele flotei franceze la gurile Nilului, în rada aflată de-a lungul insulei Abukir, un bărbat pe care marinarii lui îl adorau şi pe care, de asemenea, l-ar fi urmat până la capătul lumii. Acei doi bărbaţi, de fapt o parte a forţelor aflate sub comanda lor, erau pe cale să dea o bătălie de al cărei rezultat avea să depindă viitorul celei mai mari părţi a Europei, al Americii şi al Asiei.

Capitolul 8

I

Erau puţini oameni în Marea Britanie care să vorbească mai des despre virtuţile stăpânirii de sine decât reverendul Osborne Whitworth; în ceea ce-l privea, el aplica acest control strict mai ales asupra pornirilor spre autocritică. Charles al II-lea spusese cândva: „Cuvintele mele îmi aparţin, iar acţiunile mele sunt ale miniştrilor mei". Ossie ar fi fost de acord cu asta, dar s-ar fi asigurat că avea un cabinet supus.

Totuşi, până şi el stătuse să se gândească la o justificare pentru reluarea întâlnirilor cu Rowella Solway. Fusese atât de desfrânată, îl minţise şi îl înşelase într-un mod atât de meschin, îl păcălise în privinţa banilor şi îi distrusese relaţia cu soţia lui, care, până atunci, fusese cât se poate de armonioasă. Îi perindase prin faţa ochilor nurii ei feminini într-un moment în care el suferea din pricina privării voluntare de satisfacţie carnală pentru că soţia sa născuse un fiu, iar după aceea fusese bolnavă; îl ademenise în camera ei, unde îşi dăduse jos corsajul, expunându-şi cu depravare goliciunea diavolească, după care, când el căzuse în capcana ei, copleşit de toată patima acumulată în luni de abstinenţă, practic îl şantajase să continue legătura, ameninţându-l că avea să-l spună surorii ei, şi mai târziu, mult mai târziu – cea mai mişelească înşelătorie dintre toate –, pretinsese că era însărcinată cu copilul lui, aşa că îl silise – da, îl silise pe el, preotul şi cumnatul ei – să-i plătească o sumă enormă pentru a se putea mărita cu un neisprăvit de bibliotecar sărac, cu care Ossie n-ar fi fost surprins să afle că avusese o relaţie în tot acel timp.

Cu ocazia acelei cununii şi mai târziu, Ossie, dacă ar fi fost catolic, ar fi anatemizat-o, iar ca protestant, dar din Biserica Înaltă, nu din cea aşa-zis „joasă" **[13]**, ar fi trimis-o în fundul iadului. Şi, cu toate că era un om sedentar, ar fi alimentat bucuros focul de sub cazan.

Aşa stătuseră lucrurile timp de multe luni, dar înstrăinarea de

Morwenna, nevoia de a găsi alinare altundeva – lucru foarte dificil într-un oraş atât de mic, fără a da naştere la bârfe –, raritatea ocaziilor când o putea face în siguranţă şi lipsa de satisfacţie când reuşea s-o facă îl îndemnaseră să se gândească, împotriva voinţei sale, la curva aceea care îl ademenise şi care apoi îl fermecase. Mai întâi se gândise la pedepsele cumplite care trebuiau să cadă asupra ei – să ia toate bolile de piele de pe pământ, să-i cadă dinţii din gură şi nasul de pe faţă, să fie muşcată de un câine turbat şi să alerge pe străzi cu spume la gură până avea să se prăbuşească şi să moară într-un şanţ plin de noroi, să-i apară abcese în urechi sau fulgerul să-i paralizeze jumătate din trup, să… Apoi, din păcate, mintea i se îndreptase spre pedepsele pe care i le-ar fi putut aplica el – s-o lege şi s-o bată cu băţul, s-o atârne de braţe şi să-i înfigă ace în… Asta fusese o fantezie total nepotrivită, pentru că dusese la alte fantezii, în care el era mult mai implicat.

Apoi, într-o zi, o întâlnise întâmplător pe stradă, iar ea, în loc să-şi coboare ochii, să se îmbujoreze puţin şi, cu o fluturare grăbită a rochiei şi cu un răpăit grabnic al pantofilor cu toc jos, să se îndepărteze cât mai repede posibil, aşa cum făcea de obicei, se uitase în treacăt în ochii lui şi îi adresase un surâs vag. După aceea, în rarele ocazii când se văzuseră, îi zâmbise cu timiditate – aproape conciliant, asta era culmea! –, iar o dată sau de două ori, în zâmbetul ei se desluşise o nuanţă provocatoare. Aşa încât, o lună mai târziu, renunţând la ostilitatea şi precauţia de rigoare, drept răspuns la scrisoarea pe care o găsise când se întorsese de la Tregrehan, se dusese să-şi ia cărţile.

Iar comportamentul ei de-atunci nici că ar fi putut să fie mai cuviincios. Îi adusese cărţile, care fuseseră pregătite, pachetul aşteptându-l pe pervaz. Se interesase foarte îngrijorată de Morwenna şi de bebeluş. Îi povestise despre viaţa ei şi despre faptul că dorea să facă o nouă traducere a comentariilor lui Seneca, despre ambiţia domnului Solway de a mări şi îmbunătăţi biblioteca publică şi despre lipsa acută de fonduri. Accentuase că, desigur, se referise la fonduri pentru bibliotecă. În ceea ce-i privea pe ei, erau săraci, după cum domnul Whitworth putea observa. Salariul de cincisprezece lire pe an al domnului Solway fusese recent mărit la şaisprezece, dar tot lucra în fiecare seară acasă, copiind acte pentru un notar – în fiecare seară cu excepţia celor de joi, când se ducea la părinţii lui. Zisese că, desigur, fără darul generos al vicarului, care le permisese să se instaleze şi să obţină un venit de mare ajutor, n-ar fi putut supravieţui. Îi spusese că îl pomenea în fiecare seară în rugăciunile ei. Când zisese „în fiecare seară”, felul în care ochii ei îl priviseră pe lângă nasul prelung şi tremurul subtil al buzei reuşiseră să transforme o afirmaţie de natură religioasă într-una profund laică.

Ossie trăsese adânc aer în piept, după care se grăbise să plece. Dar nu înainte de a-i promite că avea să încerce s-o aducă pe Morwenna la ceai, joia următoare, sau, în caz că ea nu dorea să vină, avea să vină singur. Şi se întorsese singur, iar conversaţia fusese din nou circumspectă până când, destul de brusc, în timpul discuţiei, Rowella spusese că o strângeau pantofii şi şi-i dăduse jos pe rând, apăsând fiecare toc în podea. Întâmplător sau nu, nu purta ciorapi, iar picioarele ei, când îşi îndoi şi întinse degetele, păreau nişte mici animăluţe albe care îşi arcuiau spinările pentru a fi mângâiate. Ossie le privise cu lăcomia unui căpcăun înfometat căruia i se oferise o farfurie cu mâncarea favorită, apoi sugerase că ar fi putut s-o viziteze iarăşi săptămâna următoare, dar seara.

Aşa reîncepu relaţia lor. Rowella nu era o fată „drăguţă”, cum era Morwenna, şi nici nu era o femeie care să considere că respectabilitatea era totul în viaţă, cum era mama ei, avea aptitudinile intelectuale ale tatălui, dar fără convingerile lui religioase, iar adânc în ea, ca o sursă ascunsă de energie greşit direcţionată, pulsa sângele bunicului ei, Trelawny Tregellas, care niciodată nu fusese capabil să reziste unei speculaţii şi care dăduse faliment de mai multe ori decât oricine altcineva de pe vremea lui. Bunicul Tregellas mersese pe funia suspendată a hazardului financiar, părând atras irezistibil de pericol. Strănepoata Rowella, femeie fiind, îşi dezvoltase un talent pentru alt fel de riscuri.

În ceea ce-l privea pe vicarul de la St Margaret, riscul lui era cel mai mare. Totuşi, se străduise să-şi demonstreze că nu era aşa. În primul rând, era o măsură temporară. Pe lângă speranţa că soţia lui avea să fie internată curând, căpătase convingerea că putea găsi o „menajeră” care să se ocupe de copii şi de casă şi care să aibă grijă şi de nevoile sale fără prea multă împotrivire. Astfel, Rowella nu avea să mai fie o persoană necesară în viaţa lui.

Cum nu reuşise să obţină o justificare medicală pentru planul său, se apucă să regândească întreaga situaţie. Dacă era condamnat să trăiască în continuare cu soţia lui, atunci ea trebuia să suporte consecinţele. Indiferent ce idei îi insufla nebunia, încă avea acel trup frumos pe care îl avusese întotdeauna, iar mai devreme sau mai târziu, trebuia să-i satisfacă poftele. Începu să caute o doică potrivită pentru John Conan Osborne Whitworth. Dacă nu putea angaja o menajeră, avea să caute o doică. Hotărî că înfăţişarea ei nu avea importanţă. Trebuia să fie *puternică*, puternică şi total de încredere, şi atât de devotată copilului, încât să nu-l părăsească nici ziua, nici noaptea. După ce găsea o astfel de femeie şi era sigur că se putea bizui pe ea, putea dovedi că Morwenna blufase. Nu era un gând total neplăcut.

Deci era o măsură temporară – acea reluare a unei vechi aberaţii – şi mai puţin primejdioasă decât aventurarea printre cocioabele de

lângă doc unde locuiau prostituatele oraşului. Şi, având în vedere că era cleric, nu exista nimic suspect în vizitarea unei foste enoriaşe care îi era şi cumnată. Ar fi fost mult mai rău să fie surprins venind de la acele cumplite căsuţe dărăpănate. De asemenea, nu exista niciun risc să se îmbolnăvească. Şi în plus, era *infinit* mai excitant. Aşa era Rowella. Jumătate din timp dorea s-o stranguleze, dar se gândea la ea zi şi noapte. Iar dacă rămânea însărcinată, nu mai putea să arunce răspunderea pe umerii lui.

Desigur, era mai costisitoare, ceea ce reprezenta un neajuns considerabil, dar Rowella avea grijă ca pretenţiile ei să nu fie prea exagerate. Arthur Solway fu încântat să primească o donaţie pentru biblioteca sa din partea vicarului de la St Margaret – 20 de lire „pentru cărţi". De asemenea, remarcă faptul că Rowella avea câteva perechi de pantofi noi. Şi îşi făcuse şi două cămăşi de noapte, croite dintr-un material moale din lână, cu un imprimeu ca o blană de tigru, care abia dacă-i ajungeau până la glezne. Arthur se bucura de tânăra lui soţie şi în pat, şi în afara lui, dar avea o capacitate limitată de a se bucura, limitare impusă atât de mintea lui calculată, cât şi de fizic. Cum însă cunoştinţele ei financiare erau mult mai bogate decât ale lui, dacă ea considera că îşi permiteau acele mici extravaganţe, el era mulţumit.

O dată pe săptămână, în fiecare joi, domnul Whitworth îl vizita pe domnul Pearce, care, deşi declarat muribund, se agăţa cu obstinaţie de viaţă şi de secretele sale. Morwenna era surprinsă de atenţia pe care soţul ei i-o acorda bătrânului, dar Ossie o lămuri că, deşi domnul Pearce era ţintuit la pat, puteau juca whist francez şi, câteodată, pichet. De fapt, avea grijă să ajungă la notar chiar înainte de apusul soarelui şi pleca de îndată ce se întuneca de-a binelea. De acolo era o plimbare de doar trei minute, iar pe străzile pietruite umblau doar câţiva oameni. O privire aruncată în susul şi în josul dealului, o bătaie discretă, şi uşa se deschidea ţinută de patru degete subţiri, pentru a scârţâi cât mai puţin. Arthur Solway stătea mereu cu părinţii lui până la ora zece, aşa că Rowella avea grijă ca oaspetele ei să plece la nouă şi un sfert.

II

La Wheal Grace se făcea tot posibilul pentru adaptarea la noua situaţie – minerii abandonau treptat locurile unde zăcământul era epuizat şi se îndreptau spre filonul nordic. Cei care nu se ocupau efectiv de minerit, precum Sam Carne şi Peter Hoskin, după ce, timp de un an, construiseră elemente de consolidare şi săpaseră pasaje de legătură, trecuseră la săparea de puţuri şi de tuneluri pentru unirea cu vechea mină Wheal Maiden. Nimeni nu fusese lăsat deoparte, toţi

aveau de lucru, dar Ross se bucura că nu se extinsese aşa cum fusese tentat în primele clipe de entuziasm, mai ales că preţul cositorului nu crescuse atât de mult cum se aşteptaseră oamenii, având în vedere prelungirea războiului.

Îşi petrecu vara cu Demelza şi cu copiii într-o atmosferă liniştită, punctată din când în când de hohote de râs ca pe vremuri. Avură parte şi de momente neplăcute – răbufniri bruşte şi dureroase, care dovedeau că primejdia încă era latentă, dar nimic iritant, nimic meschin. Uneori, Ross se întreba dacă existase vreodată un cuplu care să se calce mai puţin pe nervi decât o făceau ei. Exista posibilitatea unui război făţiş, dar niciodată a unor hărţuieli.

Când veni luna septembrie, începu să-şi pună problema întoarcerii la Londra. Desigur, nu era obligat să frecventeze cu regularitate şedinţele Camerei Comunelor. Cu excepţia celor care deţineau o funcţie publică şi erau numiţi de către guvern, majoritatea membrilor parlamentului veneau şi plecau din Londra după cum pofteau, trecând pe la Cameră cum treceau alţii pe la club, discutând despre cârmuirea ţării cu prietenii şi votând când îi interesa personal câte o chestiune. Dar pentru cei mai mulţi era mai uşor decât pentru Ross. Trei sferturi din reprezentanţii Cornwallului nu erau din Cornwall, ci locuiau în şi pe lângă Londra. Dacă stăteai în Twickenham sau Guildford, sau Tunbridge Wells era mult mai simplu, veneai la Westminster, stăteai o zi, iar în următoarea te întorceai acasă. Pentru Ross, o călătorie până acolo dura cinci zile, iar pentru întoarcere avea nevoie de alte cinci, ceea ce era costisitor şi extrem de plicticos. Lorzii Falmouth şi de Dunstanville, precum şi alţii de calibrul lor, aveau case în Londra şi locuiau acolo împreună cu familiile lor o parte a anului. Ross nu-i putea duce pe Demelza şi pe copii într-o cameră mobilată – sau, dacă ar fi putut, n-ar fi vrut. Şi nici nu agrea gândul de a-i cere Demelzei să-l însoţească şi să-i lase pe copii acasă.

În august făcură două butoaie de bere tare la Nampara, iar Jeremy, pus pe rele ca de obicei şi mereu dornic să le facă un bine noilor săi prieteni Ebb şi Flow, le dădu acestora drojdia din ambele butoaie. Când Demelza ieşi, văzu că porcii se prăbuşiseră de beţi ce erau, iar Jeremy plângea crezând că-i omorâse. Animalele dormiră tot restul zilei, doi munţi sforăitori pe care nimeni nu-i putu trezi; în dimineaţa următoare, printr-o fericită coincidenţă, după cum gândi Ross, Sir Hugh Bodrugan trecu pe-acolo sperând ca Ross să fie la mină, iar el să poată admira minunile de porci Berkshire şi să încerce a o ciupi pe Demelza de vreo două ori de locurile moi.

Nu se întâmplă cum îşi dorise. Demelza părea să fie singură, dar se dovedi şi mai iscusită decât de obicei în a-l ţine la distanţă. Îl conduse prin casă, inclusiv la bucătărie, spre uimirea celor două servitoare şi a unei femei mai în vârstă, apoi traversară o cămară şi ieşiră în curtea

din spate, unde Ross stătea pe un butoiaş şi se strica de râs în vreme ce Gimlett încerca să trezească porcii din beţie. Mai întâi, după ce-l făcu pe Ebb să se ridice pe picioarele din faţă, încercă să-l facă să stea şi pe cele din spate. Moment în care cele din faţă se înmuiară ca un filfizon la colţul străzii, iar tot corpul masiv se prăbuşi lent, cu râtul în paie. Flow era într-o formă mai bună, fiind capabilă să stea pe toate cele patru picioare, dar acestea nu erau sincronizate, aşa că se clătina dintr-o parte în alta de parcă ar fi fost pe o corabie în furtună. Din când în când se lovea de câte un perete şi cădea grămadă. Râtul ei tremura şi se răsucea, iar un căscat cavernos îi deschidea gura.

— Pe legea mea! exclamă Sir Hugh. Au capie! Asta-i o boală care apare uneori la cai, dar niciodată n-am văzut aşa ceva la porci! Coniţă Demelza, mi-ai vindecat cândva calul cu vrăjile tale. Acum, fă ceva cu animalele astea, sau vor muri până la lăsarea întunericului!

— Nu-ţi miroase a nimic? întrebă Ross.

— Fireşte că-mi miroase a ceva, domnule! Arată-mi curtea unei moşii unde nu există mirosuri, iar eu voi încerca să fac rost de un nas nou. Este ceva normal când ai animale, cu toate că menajeria cu animale de companie a lui Connie duhneşte ca o latrină dimineaţa, când deschizi uşa prima oară.

— Duhneşte vreodată a cârciumă?

Sir Hugh îl privi pe sub sprâncenele stufoase.

— Nu. Acum, dacă stau să mă gândesc… La naiba, au reuşit să ajungă la bere?

— Fiul meu cel mic a încercat să-i ucidă cu blândeţe.

— La naiba, unde mă pot aşeza?

Privi încruntat în jur şi zări un alt butoiaş. Se aşeză şi începu să râdă. De când se cunoşteau, Demelza nu-l văzuse niciodată râzând cu adevărat. (Poate că nimeni nu râdea sincer în momentele în care se simţea cuprins de pofte trupeşti, cum era cazul lui când dădea cu ochii de ea.) Era un sunet oribil, o combinaţie între răgetul unui leu şi cel al unui măgar, care determină apariţia unor chipuri speriate la uşa bucătăriei şi îl făcu pe Jack Cobbledick să-şi ridice capul masiv în hambarul de alături. Până şi pe Flow o făcu să se ridice pentru scurt timp. Rămase stabilă pe toate cele patru picioare preţ de câteva clipe, uitându-se la acea extraordinară apariţie păroasă care răgea la ea, apoi se întoarse şi, cu codiţa legănându-i-se ca un vierme excentric, dispăru în cel mai întunecat ungher al cocinii.

După o vreme, Sir Hugh Bodrugan se întoarse şchiopătând în salon, rugând-o pe Demelza să-i ofere braţul pentru a se sprijini. Acolo, refuză un vin de Canare uşor, însă acceptă un pahar cu brandy şi se tolăni în cel mai bun fotoliu al lor, cu picioarele scurte şi butucănoase ţepene în faţa lui, cu câte o lacrimă scăpându-i când şi când din colţul ochiului.

Spre dezamăgirea lui, Ross li se alătură şi, în ciuda sugestiilor voalate, nu dădu niciun semn că ar fi avut de gând să se ducă la mină. În cele din urmă, încercând să vadă partea bună a situaţiei proaste, Sir Hugh comentă că acum era bucuros că Ross refuzase să-i dea o parte din Wheal Grace, deoarece auzise că mina urma să fie închisă în mai puţin de un an. Ross spuse că, din câte ştia el, lui Sir Hugh îi plăcea puţin suspans, aşa că nu dorea să parieze pe o mie de guinee că Wheal Grace avea să funcţioneze şi la intrarea în noul secol? Sir Hugh, care niciodată nu se simţea în largul lui în preajma lui Ross – nu ştiai niciodată cum va reacţiona omul, era total imprevizibil şi neprietenos –, bău restul de brandy şi întinse paharul pentru o nouă porţie.

— Nu, domnule, asta nu e mai mult decât aş fi pierdut dacă aş fi investit. Irefutabilitatea acelei logici îl convinse pe Sir Hugh că el avusese ultimul cuvânt, aşa că schimbă subiectul. Se pare că situaţia războiului escaladează, nu? Franţa aproape că este în război cu Statele Unite. Pavel **[14]** Nebunul devine antifrancez. Se spune că vom purta negocieri cu el înainte de Crăciun. Iar această revoltă din Irlanda a avut un sfârşit sumbru, sângeros.

— Iar Hoche a murit, completă Ross.

— Cine?

— Hoche. Generalul Hoche. La douăzeci şi nouă de ani. Un general la fel de mare ca Bonaparte. Asta înseamnă că riscul invadării Angliei este mai mic.

— Dar ce zici de Bonaparte? Ce pune la cale?

— Potrivit ultimului raport venit prin curier de la Constantinopol, a debarcat în Egipt în iulie, a cucerit Alexandria şi se îndrepta spre Cairo.

Sir Hugh se scărpină sub perucă.

— Voi, tinerii, le ştiţi pe toate, nu-i aşa? Iar acum, desigur, fiind membru al parlamentului… Cu ce te ocupi acolo? Cu vorbitul, bănuiesc. Vorbărie goală, domnule. Cu producţia de vorbărie goală. Dacă mina dumitale ar produce vorbărie goală, cred că ai avea destulă ca s-o foloseşti la Westminster, dacă ai putea s-o îmbuteliezi, aşa cum se face cu unele gaze, şi s-o eliberezi acolo unde ai avea nevoie de ea. Sir Horatio-Cum-Îi-Zice ar trebui s-o ia pe corăbiile sale şi s-o lanseze cu tunurile. Hugh Bodrugan râse cavernos, manifestare cu care Demelza era mai obişnuită. Dar poate că eu am veşti locale pentru dumneata. Sunteţi invitaţi la petrecerea pe care soţii Warleggan o dau la Trenwith, la sfârşitul lunii?

— Crezi că trebuia să fim? întrebă Ross.

Hugh râse din nou.

— Nu. Văzând dincotro bate vântul, îmi imaginez că nu. Dar, din câte am auzit, se pare că va fi o mare petrecere. După cum e de imaginat, vor veni mulţi nobili din ţinut – familiile Trevaunance,

Treneglos, Teague, Choake, Devoran, Hawkins. Dar şi nişte personaje ciudate de prin alte părţi – mai mulţi membri ai parlamentului. George Warleggan compensează prin spirit întreprinzător ceea ce-i lipseşte ca nobleţe. Am aflat că va intra în parlament destul de curând. În orice caz, mai bine el decât eu. N-aş mai sta zi de zi în capela aia zgomotoasă, să ascult diverşi oameni vorbind aiureli, tot aşa cum n-aş sta nici pe oală după ce mi-aş termina treaba.

— Bine spus, zise Ross. Deci să înţeleg că nici dumneata nu te duci la Trenwith?

— Eu? Să nu mă duc? Naiba să mă ia, n-am niciun chef să mă pudrez şi să mă înţolesc ca un filfizon, dar pe Connie o atrage ideea şi, pentru Dumnezeu, dacă Connie vrea să meargă, presupun că ne vom duce!

Sir Hugh Bodrugan se zguduia de râs.

— Ţi se pare o perspectivă amuzantă? întrebă Ross.

— Nu, mă gândeam la porci. Data viitoare când vom da o mică petrecere – şi Dumnezeu ştie că aşa ceva se întâmplă foarte rar zilele astea –, am de gând să încerc licoarea pe doi dintre porcii mei. Va fi un prilej grozav de distracţie pentru toată lumea!

III

Nopţile sunt foarte rar calde în Cornwall, dar în ultima săptămână a lunii august o vrajă tăcută se lăsă peste mare şi uscat, iar briza nu se înteţi, ca de obicei. Într-o după-amiază, pe când se întorcea acasă de la Grambler, Ross se întâlni cu Paul Daniel.

— Când te mai duci noaptea la pescuit, Paul?

— În noaptea asta, domnule. E o vreme potrivită, aşa că sper să prind peşte în apropiere de ţărm.

— Iar apoi te duci la vânătoare de iepuri?

— Da, aşa m-am gândit.

— Ai grijă să nu intri pe domeniul lui Treneglos. Domnul John răspunde acum de pază, aşa că e mai atent în privinţa asta.

— O să rămânem pe coastă, domnule. Adică, în general.

Paul Daniel se uită îngrijorat la interlocutorul său. Ross zâmbi.

— Câţi veţi fi în noaptea asta?

— Păi… vreo zece sau mai mulţi. Zacky Martin, Henry Curnow, Jud Paynter, Bone, Tregirls, Ellery, Hoblyn – îi cunoaşteţi pe toţi.

— Jud? Nu e prea bătrân?

— Nu e prea bătrân ca să ţină o undiţă şi să-şi folosească viclenia.

Ross îşi ridică privirea spre cer.

— Aţi mai accepta un participant?

— Vă referiţi la dumneavoastră, domnule? Ei bine, ar fi frumos. Ca pe vremuri.

— Când plecaţi?

— Socotesc că pe la unşpe. Curnow nu iese din mină până la zece, iar refluxul e la miezul nopţii.

— Voi fi acolo.

În Cornwall, pescuitul la undiţă şi la plasă se practica de secole, fiind o preţioasă sursă suplimentară de hrană, şi asta nu doar în micile porturi pescăreşti şi în porturile mari, unde se prindeau în plase cantităţi comerciale, ci şi pe plajele lungi, unde se spărgeau valurile mării, iar nisipul se întindea neîntrerupt cale de mulţi kilometri. Pe acele plaje unde marea venea şi se retrăgea de două ori pe zi nu existau stânci care să stea în calea valurilor Atlanticului, apa era puţin adâncă, nisipul era tare şi fauna marină era destul de bogată, în undiţele şi plasele întinse cu măiestrie putându-se prinde macrouri, cambule, bibani, calcani şi chiar rândunici-de-mare.

În copilărie, Ross pescuise mult. Încurajat de tatăl lui, de Tholly Tregirls şi într-o mai mică măsură de Jud Paynter, intrase şi ieşise din mare la orice oră şi în orice anotimp, de la apariţia lunii pline a echinocţiului de primăvară, ce arunca o lumină delicată asupra oamenilor care lucrau pe plajă, până în nopţile reci de februarie, când grindina lovea pielea goală ca nişte alice.

Pescuitul la undiţă presupunea o nuia solidă, cu vreo cincizeci de cârlige în care era pusă momeala. O instalau pe plajă la reflux şi o ancorau cu o piatră grea, iar apoi, peste câteva ore, după ce marea venea şi se retrăgea, o scoteau cu peştii agăţaţi în cârlige. Pescuitul la plasă era mai complicat. Mreaja, mică şi uşoară, era făcută din sfoară subţire sau chiar din aţă; partea de sus era prinsă de plute care rămâneau la suprafaţa apei, iar de cea inferioară atârnau plumbi de o uncie meniţi s-o ţină pe fund sau aproape de fund. Un om sau, dacă plasa era mare, doi înotau cu ea în larg ţinând-o de partea de sus, în vreme ce un altul ducea partea de jos. După ce ajungeau la trei sau patru sute de metri în larg, coteau şi înotau paralel cu ţărmul, apoi se întorceau la mal întinzând plasa în timp ce descriau un semicerc aproximativ în apă. Odată ajunşi pe uscat, începeau să tragă plasa sperând – de obicei, pe bună dreptate – că se prinsese ceva peşte în ea. Asta se făcea în perioada refluxului, pentru că atunci peştele se strângea într-un loc şi valurile nu erau prea puternice.

În noaptea în care Ross li se alătură oamenilor urma să se pescuiască la plasă, iar pe plajă se adunară nu unul, ci patru grupuri. În copilărie se întrebase adesea ce-i determina pe pescari să aleagă un moment anume, pentru că uneori treceau câte trei sau patru zile fără niciun fel de activitate, deşi lui i se păreau perfecte, iar apoi ieşeau brusc cu toţii şi pescuiau toată noaptea. Nu găsise pe nimeni care să-i explice mecanismul luării deciziilor; presupunea că la baza lui stătea vreun instinct primitiv.

Acum, plasa cea mai apropiată era chiar sub Wheal Leisure, mina abandonată de pe pământul lui Treneglos, şi sub vechea intrare fusese aprinsă o lumină într-un butoi de bere. Cu mulţi ani în urmă, acesta fusese umplut cu parafină în mijlocul căreia se băgase o funie trecută prin salpetru. Din când în când se adăuga ceară, iar uneori, funia era schimbată, dar butoiul părea să dăinuie veşnic. Când era aprins, semăna cu o lumânare uriaşă ce dădea nu doar lumină, ci şi puţină căldură pe plajă, iar în jurul lui erau mereu câţiva pescari care beau rom din căniţe. Băutura făcea parte din peisaj în aceeaşi măsură ca peştele.

În timp ce Ross se apropia, o semilună palidă tocmai se înălţa deasupra dunelor, ca un penny calp din care fusese muşcată o jumătate. Trei bărbaţi stăteau pe jos lângă butoi, şi unul dintre ei avea o sticlă la gură. Inutil de spus, acela era Jud Paynter. Îmbrăcat în pantaloni peticiţi de catifea maro, cu jambiere trase peste ghetele butucănoase, cu cămaşă, haină şi o pânză de sac pe umeri, cu o veche pălărie de fetru trasă peste urechi, părea mai degrabă pregătit pentru o noapte de veghe la cimitir în toiul iernii, decât pentru pescuit într-o noapte de septembrie cu temperatură moderată.

— Ah, Jud, zise Ross. Ocupat ca de obicei? Despre cine ai mai bârfit săptămâna asta?

Jud nu îngădui ca brusca materializare din întuneric a fostului său stăpân să perturbe ritmul în care îi tresălta mărul lui Adam. În cele din urmă, puse sticla jos şi îşi şterse gura cu dosul palmei, apoi îşi linse mâna ca să se asigure că nu se pierdea nicio picătură.

— Ehei, domnu' căpitan Ross. Vă arde de şagă, ai? Cum zice Prudie, căpitanul Ross nu scapă niciun prilej să te ia peste picior.

— Ce mai face Prudie?

— O doare un dinte şi e veşnic supărăcioasă din cauza asta. Stă posomorâtă într-un colţ şi se plânge de tot ce fac de parcă-i vina mea c-o doare. Mă bucur c-am scăpat din casă. Altfel, n-aş fi aici, să-mi pierd juma' de noapte-n beznă şi să-mi stric somnul.

— Dar văd că băuturica nu-ţi lipseşte.

— Păi, asta-i singura alinare pe care o am. Asta şi să prizez nişte tutun. Îs bătrân, şi nu fac rău nimănui. I-o muncă tare grea să bagi oamenii în pământ. Mai grea decât să prăşeşti la cartofi. Mai grea decât să cauţi cositor. Nu-i drept că tre' să fac asta. Nu se cade!

Ross îşi desfăcu geanta de umăr.

— V-am adus două sticle cu rom ca să vă completaţi stocul. Dar nu e tot pentru tine, Jud.

Jud îşi arătă cei doi dinţi; cu puţină bunăvoinţă, rânjetul lui putea fi luat drept zâmbet.

— E mare sindrofie la conac, domnu' căpitan. Aţi văz't? Caleşti înzorzonate! O grămadă de oameni care vin şi pleacă. Bătrâni cu

peruci, călare pe bidivii falnici. Şi sărmanii, cum îs oamenii din Grambler, privesc cu gura căscată la toate astea. Soareaua o să fie mâine-seară, bag seama. Vă duceţi?

— Nu.

— Pe bună dreptate, zise Jud privindu-l cu viclenie pe Ross. Socot că-i o ruşine ce-a făcut Warleggan. Ce-a făcut? Vă zic io! A ridicat garduri. Are o grămadă de paznici. Nu respectă legile lui Dumnezeu. Dumnezeu zice să nu intri pe pământul vecinului. Nu-i creştineşte!

— Unde-i Paul?

— Uitaţi-l, domnule, tocmai vine, spuse Ellery, care se ridicase politicos la sosirea lui Ross.

Se apropiau de ei Paul Daniel însoţit de fiul lui cel mare, Mark – pe care toţi îl numeau Tânărul Mark pentru a-l deosebi de regretatul său unchi –, şi de Jacka Hoblyn, tatăl Rosinei. Tânărul Mark, în pielea goală, era ud leoarcă.

— Seara bună, domnule, seara bună, domnule, seara bună, domnule, rostiră ei când ajunseră în dreptul căpitanului, iar Paul adăugă: Am întins o plasă, dar captura a fost slabă. Mai avem totuşi nădejde, căci marea încă se retrage. Zacky şi Henry sortează peştii şi curăţă mreaja.

— N-aţi folosit plasa mai mare? întrebă Ross.

— Ne-am gândit s-o întindem data viitoare. Dar e grea pentru băiat, aşa c-o s-o duc eu în larg.

— Cum se descurcă ceilalţi?

Paul privi în lungul plajei, către locurile unde grupuri de siluete întunecate abia se distingeau în lumina de un galben brun a razelor lunii filtrate prin pâclă.

— Nu cred că au scos plasele. Zacky zice că ar fi o pradă mai bună în capătul celălalt.

Valurile fuseseră moderate în perioada de flux maxim, dar în clipa aceea, aproape de refluxul minim, se zărea o dungă albă subţire, precum o linie trasă de un pictor, care separa cele două elemente.

— O s-o duc eu în larg, spuse Ross. Jud o să vină cu mine, ca să ducă partea de jos.

Urmă un moment de ezitare. Jacka îşi trase nasul şi îl frecă cu articulaţia palmei.

— Cred că ar fi mai bine cu doi oameni, zise Paul în cele din urmă. Plasa asta devine foarte grea când se udă.

— Nu-i mai grea decât multe altele pe care le-am dus în larg acum douăzeci de ani.

— Nu, domnule căpitan, dar…

Ross îi privi pe oameni.

— Credeţi că m-am moleşit şi m-am îngrăşat atât de tare, încât azi nu mai pot face asta?

Jacka se încruntă şi scuipă.

— Aţi intrat în mare anul ăsta, domnule căpitan? vru Paul să ştie.

— Toată povestea asta cu Londra, bombăni Jacka. Socotesc că la Londra nu e mare, nu?

Jud îşi scoase pipa şi începu s-o umple cu un amestec pe care şi-l făcuse singur şi care duhnea îngrozitor.

— Nu, domnu' căpitan, mai chibzuiţi o ţârâ. Prea v-aţi deprins cu viaţa în huzur. Încă n-a venit vremea să vă măsor pentru pânza de îngropăciune. Mergeţi să vă preumblaţi pe plajă şi lăsaţi înotul pentru alţii.

Poldark zâmbi în întuneric. Indiferent cât de preocupaţi erau ceilalţi de sănătatea lui, Jud era singurul care se gândea că, dacă Ross ieşea în larg, el trebuia să facă pe ancora şi să stea la marginea apei cu picioarele cufundate până la glezne şi cu funia legată în jurul taliei, aşteptând până când plasa era dusă în larg, după care, când Ross ieşea cu celălalt capăt mai departe pe ţărm, trebuia să ajute la trasul ei. Dacă Ross nu se ducea în mare, el putea să rămână lângă butoiul aprins, să-şi fumeze pipa şi să-şi bea romul în tihnă.

— Grija pe care mi-o purtaţi mă impresionează profund. Însă ştiţi că sunt cu trei sau patru ani mai tânăr decât Paul, iar Paul e cam nesigur pe picioarele lui în ultima vreme şi abia dacă se poate lupta cu propria umbră. Ştiu că viaţa mea e sedentară şi confortabilă, că îmi petrec vremea la Londra, stând tolănit în saloanele bogătaşilor şi în compania femeilor frumoase, aşa încât grija voastră pentru sănătatea şi siguranţa mea este îndreptăţită. Recunosc, n-ar fi bine să înot în noaptea asta, dar nici n-aş suporta să-l dezamăgesc pe Jud.

Se auziră chicoteli care se transformară treptat în râsete. În timp ce vorbise, Ross îşi dăduse seama că sarcasmul şi frazele lungi nu erau potrivite pentru acel public, că într-un fel chiar se schimbase, aşa că se simţi uşurat să constate că gluma lui fusese înţeleasă. Începu să-şi dea jos hainele.

— Haide, băiete, zise Jacka Hoblyn înşfăcându-l pe Jud de braţ. Lasă sticla jos, c-o s-o găseşti tot aici peste o juma' de ceas.

Jud protestă, dar se lăsă ridicat în picioare. Continuă să protesteze până i se permise să bage un pai în butoi şi să-şi aprindă vechea pipă de lut. Apoi, după ce îşi trase bine pălăria pe cap, porni pe urmele lui Ross şi ale lui Paul Daniel, care insistase să ducă plasa până la apă.

Odată ajunşi, se opriră o vreme să privească marea care foşnea şi celelalte siluete de pe plajă, căutând locul cel mai potrivit. Uneori, îţi dădeai seama după micile băltoace rămase în nisip sau după felul cum îşi schimbă direcţia valurile mici. În cele din urmă, Jud fu trimis pe nisipul ud, cu funia legată în jurul mijlocului pentru ca o smucitură bruscă să nu i-o smulgă din mână. Ross îşi scoase cămaşa, i-o dădu lui Paul să i-o ţină, îşi puse pe umăr plasa grea şi intră gol în mare.

Apa era rece, dar înviorătoare. Micile valuri înspumate îl împroşcară cu stropi reci când păşi prin ele până la genunchi, până la coapse, până la piept, după care intră cu totul.

De îndată ce începu să înoate, se întrebă de ce nu mai făcuse asta. Nu era vorba de timpul petrecut la Londra, ci trecuseră mulţi ani de când nu mai pescuise astfel. Era ceva diferit de baia obişnuită făcută în timpul zilei, de plimbările pe plajă cu copiii, de galopurile pe ţărm împreună cu Demelza, era ceva masculin mai presus de orice, natural mai presus de orice, un gest utilitar şi plebeu mai presus de orice, caracteristic oamenilor de rând, care cultivau pământul şi îşi căutau hrana în mare, ducând o viaţă simplă şi grea. La fel ca tatăl lui şi spre deosebire de Francis şi de tatăl lui Francis, el avusese întotdeauna ceva în comun cu această lume – făcea parte din el în aceeaşi măsură în care sângele neamului Poldark făcea parte din el. Faptul că se însurase cu fiica unui miner confirmase legătura, nu o crease.

În timp ce înota, îşi dădea treptat jos plasa de pe umăr, printre degete. Făcu pluta să se odihnească puţin şi îşi înălţă capul pentru a vedea cât de mult se îndepărtase de mal. Silueta lui Jud era ca un ţăruş în mijlocul unui câmp, stând singuratică de veghe. Paul se deplasase spre locul unde era de aşteptat ca Ross să iasă din apă. Înotase cam două sute de metri în larg. Marea era destul de calmă, cu mici valuri domoale care se îndreptau spre ţărm. Dacă mai înainta o sută de metri avea să fie îndeajuns, cam aceea era lungimea plasei.

Înotă mai departe, apoi coti paralel cu ţărmul, moment în care se pomeni într-un curent puternic, care dorea să-l ducă în direcţia opusă. Îşi dădu seama că era un *yellow*.

Yellow-ul e un curent puternic care apare pe alocuri de-a lungul plajelor din Cornwall în perioada refluxului, cauzat de denivelările nisipului – şi cauzându-le la rândul lui – şi din care este extrem de dificil să scapi. Pentru un necunoscător se poate dovedi fatal, deoarece tendinţa este să înoţi spre ţărm, ceea ce te epuizează, iar până la urmă ajungi să fii purtat de apă în larg şi te îneci. În schimb, un înotător care cunoaşte plajele se lasă dus de curent, iar când forţa acestuia slăbeşte iese din el şi ajunge pe uscat unde poate.

În acele clipe, Ross îşi aminti limpede de un episod petrecut când avea şaisprezece sau şaptesprezece ani. Într-o noapte rece şi vântoasă de martie, se aflase pe plajă împreună cu tatăl lui şi cu alţi câţiva, iar el dusese plasa cam tot atât de departe în larg. Un *yellow* excepţional de puternic îl prinsese, iar el, după cum era obiceiul, dăduse drumul plasei şi se lăsase dus de curent. În cele din urmă, ieşise pe mal la peste trei kilometri distanţă şi trebuise să se întoarcă pe plajă gol, înfruntând vântul tăios care îi biciuia trupul cu nisip. Când ajunsese la ceilalţi, îl văzuse pe tatăl lui stând lângă butoiul în care ardea focul şi privind cum doi oameni sortau peştele prins într-o plasă. Acesta îi

spusese: „Ei bine, băiete, mult ţi-a mai luat!”

Deci singura soluţie era să arunce restul plasei, să-i facă semn lui Jud – admiţând că se uita în direcţia lui – şi să se lase purtat de curent până simţea că putea ieşi din el. Nu era obosit şi nu-i era deloc frig, dar îl cam iritase îngrijorarea lui Paul Daniel cum că era posibil să-şi fi pierdut din vigoare din cauza traiului la Londra. Oricât ar fi susţinut că fusese prins într-un *vellow*, unii s-ar fi putut gândi că totuşi căpitanul Poldark nu prea mai era în formă. Prin urmare, decise să termine cu întinsul plasei.

Aşa că începu să înoate împotriva curentului fără să dea drumul greutăţii de pe umăr. Nu porni direct spre ţărm, ci încercă să păstreze ruta iniţială pentru a duce capătul plasei în locul unde îl aştepta Paul Daniel.

Curând îşi dădu seama că nu înainta defel. Deşi înota cu putere spre plajă, rămânea în acelaşi loc. Partea de plasă pe care încă nu o eliberase îi atârna ca o piatră de moară pe umăr. Aşa cum se întâmpla în astfel de cazuri, valurile crescuseră, aşa că nu-şi putea înălţa capul suficient pentru a vedea siluetele de pe ţărm. Curentul voia cu orice preţ să-l ducă în larg. Conta foarte mult puterea *vellow*-ului şi cât de departe avea să-l poarte înainte de a se putea întoarce, dar se încăpăţână să nu dea drumul plasei. Se gândi că, dacă Jud ţinea bine de frânghie, exista o limită până unde curentul putea să-l ducă.

După vreo zece minute începu să simtă frigul. Nu era mare lucru, dar îşi dădu seama că simţeai frigul mai repede la treizeci şi opt de ani decât la optsprezece. Eliberase treptat plasa, aşa încât greutatea de pe umăr ajunsese să fie mică. Dar tot era prea mare. Nu se alarmă. Nu se poate să locuieşti din copilărie atât de aproape de mare şi s-o consideri un duşman. Fireşte, îi cunoşti izbucnirile de furie, dar ştii cum să le faci faţă. Sau crezi că ştii.

Făcu pluta timp de zece minute, admirând semiluna. Se ridicase deasupra dunelor şi devenise mai palidă. Moneda muşcată pe jumătate trecuse de la culoarea cuprului la cea a portocalei, acum amintea de o lămâie, iar peste o jumătate de oră avea să-şi piardă complet culoarea. Micile creste ale valurilor licăreau sub razele ei. Stropea cu lumină apa, făcând umbrele să danseze. Începu să-i fie frig de-a binelea. Demelza era în pat şi dormea, la fel şi cei doi copii drăgălaşi. Nampara moţăia în culcuşul confortabil al văii, chiar dincolo de Long Field. Probabil că, dacă înălţa capul, putea să vadă hornurile. „Domnule, înainte de a începe să răspund la argumentele invocate în susţinerea acestei moţiuni de către onorabilul coleg reprezentând Stockbridge, rog ca grefierul să citească adresa din 6 aprilie a acestei Camere către Maiestatea Sa, la care onorabilul domn a făcut aluzie, dar pe care a refuzat s-o citească… Ross Poldark, Esq., MP **[15]** ”. Cât ar fi râs tatăl lui! „Respectabilitate! Dragul meu Ross! Ce-a fost în mintea ta?” După

o tinereţe sălbatică şi frivolă, tatăl lui se însurase cu o fată pe care o iubise cu adevărat; căsnicia durase puţin, Grace Poldark îi fusese luată cu mare jale şi mare durere, iar Joshua revenise la vechiul său fel de a fi.

Însă Ross nu-şi pierduse soţia, familia şi mina, într-o oarecare măsură toate prosperau, aşa că pentru el respectabilitatea, deşi n-o căuta anume, nu era de luat în râs dacă apărea întâmplător. „Domnule preşedinte, onorabilul deputat de Ilchester a sugerat că sclavia este o situaţie pe care creştinismul o poate accepta şi îngădui. Pot să-l informez pe onorabilul deputat că…”

Se pomeni brusc în ape calme. Era şi timpul, pentru că începea să tremure. Foarte ciudat – nu se întâmpla prea des să ieşi dintr-un *vellow* în timp ce înotai împotriva lui. Triumfător, cu funia plasei încă pe umăr, porni spre ţărm. Nu era prea departe, dar îi luă mult prea multă vreme. Dădu cu putere din braţe, simţind cum frigul îl cuprindea tot mai tare, până când genunchiul lui atinse nisipul. Se împletici şi aproape căzu, dar făcu un efort să se stăpânească. Nu trebuia să tremure. Ca şi cum nimic neobişnuit nu se întâmplase, o luă spre cei doi bărbaţi care îl aşteptau. Văzu că unul era Paul Daniel, iar celălalt, Jim Ellery. Se comportau ciudat, stând aplecaţi de parcă ar fi suferit cumplit de colici. Când se apropie, încercară să-şi îndrepte trupurile, iar Paul, cu chipul transformat într-o mască a durerii, îi luă funia din mână.

— Ei bine, domnule căpitan, cu siguranţă aţi făcut o treabă bună acolo, zise el cu glas slab. Aţi fost prins de un *vellow*, nu-i aşa? La fel şi Jud – fiindcă *vellow*-ul a fost foarte puternic. Şi nu s-a putut dezlega la timp… A fost tras în apă…

Ross privi spre marea devenită prietenoasă. Nu prea departe de ţărm, dar destul de departe pentru a trebui să înoţi până acolo, Jud se afla în apă, cu pălăria îndesată pe cap, trăgând cu putere din pipă din pricina efortului, ca un monstru acvatic ce scotea foc pe nări. După toate aparenţele, se străduia să-şi dezlege funia din jurul taliei.

Era însă mai bine să n-o facă, deoarece curentul l-ar fi dus în larg.

Paul Daniel scuipă de două ori în întunericul luminat de lună.

— Domnule căpitan, dacă tragem uşurel de funie, poate n-om scoate peşte de data asta, dar, dacă ne ajută Dumnezeu, poate îl salvăm pe Jud Paynter dintr-un mormânt de apă.

Capitolul 9

I

Să dea o petrecere mare la Trenwith fusese ideea lui George, în

niciun caz a lui Elizabeth. Deşi era unul dintre cele mai frumoase conace din comitat, având trei sau patru saloane aranjate splendid, suferea din pricina lipsei de dormitoare confortabile. Toate casele în stil Tudor erau în general la fel. În afară de camerele servitorilor, avea cincisprezece dormitoare, însă cele mai bune erau ocupate de George şi Elizabeth şi de părinţii ei, iar celelalte erau atât de bogat lambrisate şi aveau ferestre atât de mici, încât lumina abia dacă pătrundea înăuntru; pe deasupra, unele erau strâmte, aveau forme ciudate şi erau mobilate sărăcăcios.

Era o casă concepută eminamente pentru petreceri de după-amiază şi pentru dineuri superbe, nu pentru oaspeţi care să rămână peste noapte. Totuşi, era atât de izolată, încât doar câţiva prieteni din împrejurimi puteau să vină şi să plece în aceeaşi zi, alţii trebuind să rămână peste noapte şi să accepte ceea ce li se oferea. Fusese în regulă pentru cei din epoca Tudor, care considerau că un pat era doar un pat, iar restul nu avea nicio importanţă, însă urmaşii lor de peste două secole şi jumătate, din epoca georgiană, se aşteptau la puţin mai mult.

Acest lucru o îngrijora pe Elizabeth mai mult decât pe George. Ea era gazda, de ea depindeau confortul şi satisfacţia oaspeţilor, iar pe unii dintre acei oameni nici măcar nu-i cunoştea, fiind prieteni pe care George şi-i făcuse la Londra. Patru chiar veneau din capitală, o călătorie foarte lungă ce presupunea un deranj imens şi o cheltuială pe măsură. (Cei din Cornwall rar se gândeau să se ducă în Est, londonezii se gândeau şi mai rar sau mai degrabă deloc să vină în Vest.) Era de aşteptat ca aceştia să rămână câteva zile la conac, în afară de faptul că dormitoarele nu erau adecvate, nici servitorii nu erau adecvaţi.

Totuşi, George nu acceptase să-şi schimbe planurile. Great House, reşedinţa lor din Truro, era şi mai inadecvată, iar el nu dorea să-şi invite prietenii la Cardew, cum îi sugerase Elizabeth. Ca oricare om care urcase pe scara socială şi care aspira să urce şi mai sus, se ruşina cu părinţii lui. La Trenwith, neplăcerea de a locui cu socrii trebuia suportată, dar măcar ei îşi făceau remarcată originea instantaneu, precum lingurile de argint pe lângă cele din cositor, şi puteau sta fără probleme alături de aristocraţii de rangul cel mai înalt.

Pentru joi era programat un mare dineu. Avea să se audă muzică din mica şi înghesuita galerie a menestrelilor, însă fără dans în salonul de jos, deoarece Geoffrey de Trenwith, care îl terminase de construit în 1509, pusese să se fixeze în lespezile pardoselii una dintre cele mai lungi şi mai formidabile mese de stejar din lume, care nu putea fi scoasă decât dacă era smulsă cu tot cu plăcile de piatră şi tăiată bucăţi.

În zilele de marţi şi miercuri veniră oaspeţii de departe; din fericire, joi vremea se arătă frumoasă, aşa că dimineaţa îşi făcură de lucru plimbându-se pe domeniu, după care, pe la prânz, se iviră pe

rând moşierii din ţinut. Bătrânul Sir John Trevaunance, care se apropia de şaizeci şi cinci de ani şi încă era burlac, sosi împreună cu Unwin Trevaunance, parlamentar de Bodmin; acesta, de o extravaganţă cronică şi tot cronic lipsit de bani, trăia nemulţumit pe spinarea fratelui său, care accepta situaţia la fel de nemulţumit. Sir Hugh Bodrugan – înţolit ca un filfizon, după cum se exprimase – împreună cu tânăra şi vulgara lui mamă vitregă, şi Robert, nepotul lor cam lălău, care era şi moştenitorul lor, în măsura în care ar fi avut de moştenit ceva în afară de nişte pământ şi o casă dărăpănată. Lordul Devoran, prietenul lui Ross, împreună cu Betty, nepoata lui robustă şi cu picioare butucănoase, care imediat începu să se uite în jur, sperând că avea să zărească un tânăr promiţător cu care să se poată culca. Doctorul Choake, care, întrucât şchiopăta vizibil în ultima vreme, se simţea în largul lui doar în şa, împreună cu Polly, soţia lui sâsâită şi cu minte puţină, care purta o perucă pentru a-şi acoperi părul ce încărunţea şi care, potrivit bârfelor, avea o relaţie cu grăjdarul.

Sir Christopher Hawkins, cinic şi păstrând o tăcere sobră, veni singur. Se spuneau multe lucruri despre el, dar nimic nu se putea dovedi. John şi Ruth Treneglos sosiră după el. John avea nişte probleme cu ochii, motiv pentru care îi închidea strâns şi îi deschidea de parcă l-ar fi deranjat soarele. Ruth, deşi avea doar puţin peste treizeci de ani, începuse deja să se îngraşe – poate din cauza liotei de copii dăruiţi soţului ei în ultimul deceniu. Cu un an în urmă, doamna Teague se dusese la strămoşii ei de pe lumea cealaltă, dar toate cele patru surori ale lui Ruth fuseseră invitate – toate fete bătrâne şi toate de aşteptat să rămână aşa, şi sortite să locuiască împreună în casa mamei lor, tot mai lipsite de perspective şi mai acre odată cu trecerea anilor. Reverendul şi doamna Osborne Whitworth fuseseră poftiţi şi ei, la fel şi doctorul şi doamna Enys. Dwight n-ar fi vrut să meargă; atunci când Caroline argumentase că a-l refuza pe un vecin atât de apropiat era o ofensă deloc necesară, sugerase că ar fi putut să accepte invitaţia, după care să pretindă că era chemat de un pacient care se îmbolnăvise brusc. Caroline replicase:

— Dragul meu, eu am un soţ. Toată lumea ştie asta. Ai acum prilejul să-ţi îndeplineşti obligaţiile matrimoniale faţă de mine practic fără niciun efort – cu excepţia efortului de a-ţi pune un costum nou. În plus… Unwin va fi acolo.

Aşa că Dwight acceptase.

Din acel grup, Devoranii, soţii Whitworth şi Sir Christopher Hawkins trebuiau găzduiţi peste noapte. Cei patru musafiri de la Londra erau domnul John Robinson, domnul şi doamna Hanton şi căpitanul Monk Adderley.

Domnul Robinson părea să aibă peste şaptezeci de ani, iar ultima parte a călătoriei îl obosise atât de tare, încât se dusese imediat să se

odihnească, apărând abia când petrecerea era în toi. George explicase că el era, de ani întregi, un apropiat al lui Pitt, că se ocupase de distribuirea locurilor în timpul alegerilor, că el calculase pierderile şi avantajele obţinute şi negociase cu cei care controlau mai multe locuri care anume puteau fi promise în contul lui Pitt. La ultimele alegeri nu mai făcuse asta, retrăgându-se din pricina vârstei înaintate, dar încă avea destulă influenţă. Ceea ce nu ştia el despre cum mergeau lucrurile la Camera Comunelor nici nu merita ştiut. La Westminster se spunea că puteai să obţii o întâlnire ori să negociezi un aranjament „înainte de a apuca să zici «Jack Robinson»". Ulterior, expresia începuse să circule în toată ţara. Prietenia şi sfaturile sale erau inestimabile pentru cineva care dorea să acceadă în lumea politicii.

Domnul şi doamna Hanton nu aveau nicio legătură cu parlamentul, iar Elizabeth estima că arborele genealogic al domnului Hanton era cam la fel de lung ca al lui George. Însă Hanton investise în East India Company, se întorsese doar de vreo doi ani din Bengal, cumpărase un domeniu de dimensiuni considerabile în Surrey şi avea afaceri bancare şi industriale în Midlands. La fel ca Warlegganii, Hanton se străduia să scape de povara originii sale. Faptul că fusese invitat la o petrecere de o asemenea calitate reprezenta o flatare subtilă, căci prietenia lui se putea dovedi la fel de preţioasă pentru George ca aceea a lui John Robinson – dar la alt nivel.

Al patrulea oaspete, căpitanul Monk Adderley, era cel mai surprinzător din grupul londonezilor, Elizabeth nereuşind să-şi dea seama imediat ce avantaje ar fi putut obţine George de pe urma lui. Adderley avea douăzeci şi opt de ani, era foarte zvelt şi drept, cumpătat şi politicos, cu o reputaţie formidabilă. Servise în armată timp de opt ani, mai ales în India şi China, unde se zvonea că se luptase în câteva dueluri şi ucisese doi ofiţeri. Renunţase la cariera militară după ce suferise o rană gravă la cap, într-un alt duel. Glonţul îi smulsese o parte din craniu, care îi fusese înlocuită cu o placă de argint. Conform zvonurilor, asta îi afectase judecata, cu toate că, având în vedere perfectul lui comportament social, aşa ceva era greu de presupus. În ultimii ani reprezentase un orăşel amărât din Shropshire, Bishop's Castle. În rarele ocazii când făcea câte o vizită la parlament, se remarca prin puternicele sale convingeri anticatolice şi antifranceze.

Dacă îl studiai, era puţin cam surprinzător să afli că tatăl lui era un bogat negustor din Bristol fără mari pretenţii de nobleţe. Se spunea că singurul duel pe care Monk îl refuzase vreodată fusese cel la care îl provocase tatăl lui, puţin după ce împlinise douăzeci şi unu de ani, când bătrânul se înfuriase din cale-afară din cauza purtării sale. Monk refuzase să se dueleze pe motivul că tatăl lui nu era un gentleman.

George Warleggan şi Monk Adderley? Elizabeth, abordată cu o

politeţe copleşitoare de către tânăr, se lămuri repede de ce fusese invitat. Nu era greu să-ţi dai seama ce dorea George de la Monk, fiind un lucru cunoscut că tânărul membru al parlamentului avea datorii mari. Odată cu trecerea zilelor, un alt motiv deveni limpede. Indiferent de originile sale, Adderley fusese acceptat de înalta societate. Adoptase o atitudine aristocratică, ceea ce îi reuşise de minune. Bea, juca jocuri de noroc, umbla după femei, făcând totul cu un bun-gust desăvârşit. Era membru al celor mai bune cluburi şi se remarca pretutindeni. Ce prieten mai bun ar fi putut avea George dacă intenţiona să se întoarcă la Londra?

Poate că era vorba şi de atracţia contrariilor. Adderley avea un soi de farmec aparte pe care George îl admira şi dispreţuia deopotrivă – trecutul militar, hainele efeminate, vocea tărăgănată, dispreţul nepăsător faţă de bani, conversaţia frivolă, toate combinate cu o reputaţie de om feroce.

Ospăţul începu la ora trei şi ţinu până la şase. În ciuda penuriei cauzate de război şi apelurilor la spiritul patriotic pentru ca mâncarea să nu fie risipită, nimic nu lipsi de pe masă în acea zi. Mâncară şi băură la marea masă a lui Geoffrey de Trenwith, iar după ce doamnele se retraseră, bărbaţii rămaseră să-şi bea vinul de Porto, să vorbească, să discute în contradictoriu şi să râdă. Muzica se auzea discret din galerie, pentru a permite desfăşurarea conversaţiei în bune condiţii. La ora opt se servi ceaiul, şi majoritatea bărbaţilor se duseră în salonul de iarnă ca să joace whist, quadrille sau alt joc care li se părea atrăgător. Doamnele se plimbară prin grădină şi admirară iazul ornamental din care fuseseră stârpite gălăgioasele broaşte râioase. Îmbrăcat în cel mai bun costum, Geoffrey Charles stătea tolănit alături de Dwight Enys, căruia niciodată nu-i plăcuse să joace cărţi. Dwight se bucura să stea de vorbă cu singurul membru al familiei pe care-l simpatiza, cu toate că în seara aceea era cam deranjat de conversaţia frivolă a lui Geoffrey Charles.

Odată cu lăsarea serii, grupurile începură să intre în casă. Zeci de lumânări fură aprinse, iar lumina tremurătoare se revărsă prin ferestrele înalte peste pajişte, tufe şi iaz. Muzica deveni mai puternică, iar câţiva începură să danseze în salon, în ciuda mesei. După ce îşi duse părinţii la culcare – o altă responsabilitate –, Elizabeth coborî scările conştientă că greul zilei trecuse. Fără îndoială, în bucătărie era haos, dar asta nu se vedea. La cina de la ora unsprezece aveau să se servească mâncăruri uşoare şi reci – pui fiert, nişte şuncă, limbă, un picior de oaie fript, plăcintă cu carne, *syllabub* **[16]** cu vin de Canare şi alte vinuri slabe. În timp ce toată lumea intra, ea ieşi ca să se relaxeze puţin în linişte şi singurătate.

Cel mai bun loc de plimbare era pe lunga pajişte din dreptul salonului de la parter. Ştia că iarba fusese cosită şi greblată în ziua

aceea, aşa că nu risca să-şi ude pantofii, iar lumina de la bovindoul salonului îi permitea să vadă pe unde mergea. Nu avea nevoie decât de cinci minute pentru a respira aerul serii, după care urma să se întoarcă în hărmălaia din casă. Dar în special îşi dorea să fie singură.

Relaţia ei cu George nu fusese nicicând mai cordială. Necazurile din anul precedent şi din cel de dinainte, faptul că aproape li se destrămase căsnicia din pricina suspiciunilor lui că n-ar fi fost el tatăl lui Valentine, totul fusese dat uitării. Nimeni nu putea şti *sigur* ce gândea George, dar atitudinea lui faţă de Valentine era un semn bun, căci se purta iarăşi cald şi afectuos, atât cât era capabil. În ceea ce o privea, era la fel de posesiv ca întotdeauna, dar, din câte îşi dădea seama, încrederea îi revenise: n-o mai urma ori de câte ori se ducea în Truro, iar atenţiile feline ale lui Monk Adderley nu păreau să-l deranjeze.

Era fericită că Geoffrey Charles se întorsese. Cu toate că era şocată de blazarea manifestată la o vârstă atât de fragedă, manierele şi eleganţa lui o încântau. Încă se mai vedea cu Drake, dar între el şi tatăl lui vitreg nu mai aveau loc dispute în privinţa asta. Demult nu mai fusese viaţa atât de frumoasă.

Când se aplecă să se uite la un fluture de noapte care dădea din aripi pe marginea unei margarete albe, cineva apăru din întuneric. Se dădu îndărăt.

— Bună seara, Elizabeth, spuse Ross.

— *Dumnezeule!* exclamă ea.

— Nu sunt nici Dumnezeu, nici diavolul, ci doar un om care încalcă o proprietate şi din păcate a fost surprins.

— Ce cauţi aici?

El ridică din umeri.

— Îţi încalc proprietatea.

— De ce?

— Ei bine, ştii că asta e parţial casa mea – sentimental, cel puţin. Tata s-a născut aici, veneam mereu aici în copilărie şi tinereţe. Astăzi s-ar putea spune că sunt Poldark senior. Mi s-a năzărit să văd cu ochii mei ce fel de petrecere daţi… şi la care n-am fost invitat.

— Trebuie să fii nebun! icni ea îngrozită. Cum ai putut să vii aici, să rişti atât de mult?

— Cred… cred că cele unsprezece luni de când sunt membru al parlamentului au avut o influenţă restrictivă asupra mea, Elizabeth. M-am… conformat cerinţelor. Dar am ajuns la concluzia că, pentru binele sufletului meu, nu trebuie să iau regulile sociale drept literă de evanghelie.

— Dar dacă eşti văzut… Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă!

— Nu, cred că în seara asta nu risc nimic. George n-ar risca un scandal major în faţa atâtor oaspeţi de seamă. Nu că aş vrea să-l pun

la încercare vreodată. Cineva puse o lumânare pe pervazul ferestrei de la parter, iar lumina căzu pe chipul lui, reliefându-i pomeţii, cicatricea, pleoapele grele. Şi nici n-am vrut să vorbesc cu cineva, dar, când te-am zărit ieşind, n-am putut rezista să nu vin la tine.

— Am ieşit să iau o gură de aer, spuse ea puţin mai relaxată.

— Geoffrey Charles e aici?

— Da. Era în grădină adineauri. Dar te rog, nu încerca să vorbeşti cu el în seara asta.

— Nici n-am de gând. M-am văzut cu el la Londra.

— Da, mi-a spus. I-a făcut mare plăcere. Elizabeth începu să-şi frământe eşarfa între degete. Fără îndoială, ai constatat că pare pregătit să înfrunte greutăţile vieţii. Că a devenit *blazat*. La o vârstă atât de fragedă.

— Asta nu însemnă nimic. Şi Francis era la fel. Se va maturiza şi îi va trece.

— Crezi că seamănă cu Francis?

Ross ezită, încercând să-i răspundă cu tact.

— În privinţa calităţilor, da.

Dinăuntru se auzi un hohot de râs, iar cineva se postă în faţa lumânărilor.

— Ce mai face Valentine? se interesă Ross.

— E bine. Te rog, pleacă!

— Dar tu şi George? Trebuie să întreb asta.

— N-ai niciun drept…

— După conversaţia pe care am avut-o cu doi ani în urmă…

— Nu eu am dorit-o. N-ar fi trebuit să se întâmple.

— Dar s-a întâmplat.

— Atunci, uită de ea, îi ceru Elizabeth. Te rog, uită!

— Bucuros. Dacă-mi zici cum aş putea s-o fac. De atunci mă frământă întruna.

Tânăra femeie ezită.

— S-a terminat… definitiv.

— Mă bucur *foarte* tare. Pentru binele tuturor. Suspiciunea…

— Se va isca din nou dacă are un motiv. Cum ar fi venirea ta aici…

— Doamnă, acest gentleman vă supără cumva? se auzi o voce uşoară, afectată, dar nu feminină.

Un bărbat ieşi din întuneric. Înalt şi palid, cu părul tuns milităreşte, cu un zâmbet pe buze şi ochii de un albastru foarte deschis, care păreau aproape orbi în lumina slabă. Purta un costum din satin crem, cu nasturi stacojii şi o lavalieră stacojie. Era imposibil de spus cât de mult auzise, dacă auzise ceva.

— Oh! exclamă Elizabeth. Rămase tăcută o clipă, înghiţindu-şi nodul din gât. Nu… nu, deloc. Nu, nici vorbă de aşa ceva!

— De ce ai crede aşa ceva? îl întrebă Ross pe nou-venit.

— Domnule, n-am avut onoarea să vă cunosc, replică acesta.

— Căpit… Căpitanul Ross Poldark, spuse Elizabeth. Căpitanul Monk Adderley.

— Sluga dumitale, domnule căpitan. Mărturisesc că, atunci când te-am văzut vorbind cu doamna Warleggan, te-am luat drept un trubadur amărât care s-a prezentat să cânte la fereastră într-o noapte frumoasă şi e trimis la plimbare fără *pourboire* **[17]** -ul cuvenit.

— Cânt prost, zise Ross, iar *pourboire*-urile le accept cu şi mai puţină graţie.

— Păcat. Eu din principiu accept întotdeauna ce au femeile de oferit.

— Haide, trebuie să intrăm, îi spuse Elizabeth lui Adderley. Probabil că doamnelor – *celorlalte* doamne – le este dor de dumneata.

Văzând că nu se clintea, îl luă de braţ.

— Un moment, rosti Adderley. Numele Poldark parcă îmi spune ceva. Nu eşti în Camera Comunelor?

— Ba da, zise Ross.

— Un membru nou?

— Da. Dar nu-mi amintesc să te fi întâlnit acolo.

— Şi nici nu e de aşteptat să mă vezi. Mă duc foarte rar. Monk Adderley râse uşurel, un sunet melodios şi manierat. Bătrânii ăia sunt cumplit de anoşti şi se iau în serios, ceea ce este aproape cel mai mare defect pe care îl poate avea un gentleman.

— *Aproape* cel mai mare, fu Ross de acord. Noapte bună, Elizabeth!

— Noapte bună!

— Numele dumitale a apărut într-un anumit context. În legătură cu ceva. Nu-mi amintesc precis. Apropo, eu sunt al lordului Croft. Dumneata al cui eşti?

— Nu sunt al cuiva.

— La naiba, cum să nu reprezinţi interesele cuiva? Locurile din Cornwall sunt ca un coş cu ouă stricate.

— Interesele lordului Falmouth, spuse Ross.

— A, bine. Iar dumneata nu eşti unul dintre acele ouă? La asta mă refer. Caută-mă ca să ne vedem când vei fi la Londra. Toată lumea ştie unde locuiesc. Poate jucăm şi nişte zaruri.

— Mulţumesc, spuse Ross. Abia aştept să facem asta. Cu nerăbdare.

În timp ce se îndepărtă, nu auzi ce-i spuse Monk lui Elizabeth, dar presupuse că era o remarcă batjocoritoare.

*

II

Când ajunse acasă, Demelza îl aştepta în salon, deşi se prefăcea a fi

ocupată cu sortarea rochiţelor lui Clowance. Purta o rochie cu talie îngustă, din batist bleumarin, şi o curea de o nuanţă mai deschisă. Părul îi era lăsat liber, dar şi-l tunsese cu câteva zile în urmă, aşa că îi ajungea doar până la umeri.

— De ce faci treabă aşa târziu? întrebă Ross.

— Pe Clowance nu o mai încape nicio rochie. Va deveni dolofană dacă nu suntem atenţi.

— Mai aşteaptă vreo doi ani, până începe să se înalţe, apoi va fi la fel de slabă ca Jeremy.

El îşi scoase legătura de la gât şi se încruntă privindu-se în oglindă.

— Ai fost iarăşi la pescuit, Ross?

— Se poate spune şi aşa. În ape tulburi.

Panglica uneia dintre rochiţele lui Clowance se zdrenţuise. Demelza trase de ea.

— Te-ai dus s-o vezi pe Elizabeth?

— Nu chiar. M-am dus să mă uit la vechea mea casă, să văd ce fel de musafiri are Warleggan de s-a creat atâta agitaţie cu petrecerea asta. Fireşte că n-am intrat.

— A fost… riscant, Ross.

— Nu a fost riscant. Cunosc prea bine intrările secrete. Eu şi Francis obişnuiam să explorăm tunelurile împreună, tuneluri construite şi abandonate de oameni morţi înainte ca regina Anne să ajungă pe tron.

— Dar n-ai fi făcut asta cu un an în urmă, spuse Demelza după o uşoară ezitare.

Ross se uită la ea.

— Nu… Nu… Deşi am avut câteva dispute cu George după ce s-a mutat la Trenwith, nu le-am folosit niciodată. Ultima dată am fost acolo când Drake a fost arestat… şi apoi, desigur, anul trecut când au fost alegerile… Dădu încet din cap. Dar ai dreptate să presupui că îmi vedeam de viaţă şi îl lăsam şi pe el să facă la fel. Mă gândeam că este destul loc pentru amândoi sub soare. Şi încă sunt convins. Seara asta nu urmăream să mă întâlnesc sau să mă cert cu el. A fost doar… am simţit impulsul de a mă duce să văd…

— Şi ai văzut?

— Puţin. Am găsit-o pe Elizabeth plimbându-se singură prin grădină şi am schimbat câteva cuvinte cu ea. N-a fost din cale-afară de încântată să mă vadă, ceea ce e de înţeles. Căsnicia ei cu George pare s-o fi luat în sfârşit pe drumul cel bun. Asta spune ea, dar nu şi cum de s-a întâmplat asta. Nu poţi decât să presupui motivul şi să speri că va dura. În mod clar, ea vrea ca lucrurile să rămână aşa, necomplicate de gelozia – oricât de nefondată – care s-ar putea isca din nou dacă George m-ar găsi pe domeniul lor stând de vorbă cu soţia lui.

— Dar tu, Ross?

El ridică din umeri puţin cam iritat.

— Ţi-am spus, ţi-am explicat de nenumărate ori. Nu am nimic nou de adăugat.

Ea împături restul rochiţelor şi rămase o clipă cu un genunchi pe scaun, cu călcâiul în aer.

— Abia vorbeam de două minute, continuă Ross, că a apărut un bărbat. Nu mai ţin minte cum îl cheamă, dar individul a făcut să mi se ridice părul pe ceafă.

Demelza se apropie de el.

— Ross, nu e bine să faci asta. Şi nu mă refer la Elizabeth. Mă refer la faptul că astfel provoci vrajbă, că e ca o provocare. Acum câţiva ani ai spus că avem tot ce ne-am dorit. Ai zis exact asta – să ne vedem de viaţă şi să-i lăsăm şi pe alţii să facă la fel… Te-ai răzgândit pentru că, între timp, te-am dezamăgit?

El îi mângâie mâna.

— Poate că ne-am dezamăgit puţin unul pe altul. Dar nu exagera asta, nu-i da proporţii pe care nu le are – a fost o singură manifestare de lipsă de judecată, să zicem. Trebuie să accepţi faptul – trebuia să-l fi acceptat cu mult timp în urmă – că nu sunt întotdeauna un om rezonabil.

Demelza suspină.

— Am auzit că, noaptea trecută, Jud aproape s-a înecat din pricină că nu ai fost rezonabil.

— Jud nici măcar nu şi-a udat pipa! Înoată foarte bine şi mereu a înotat bine. Dar ar fi trebuit să-i auzi limbajul când l-am tras afară din apă ca pe un peşte prins în năvod. Îşi pierduse *ghetele* – se descălţase în apă –, iar asta l-a înfuriat cel mai tare. Stătea desculţ pe plajă, cu degetele iţindu-i-se din nisip, cu apa curgându-i de peste tot, inclusiv de pe borul pălăriei, şi efectiv spumega de furie!

— O să-i dau nişte ghete vechi de-ale tale, spuse Demelza.

— Cel mai rău e că i-au dat o nouă poreclă. Acum îi zic Jud Pilchard **[18]** . Mă tem că de atâta enervare o să i se spargă un vas de sânge.

— Băieţeii îl irită cel mai rău. Strigă la el de la o distanţă sigură. Adu-ţi aminte cum îl întrebau tot timpul despre arhanghelul Gabriel.

— Apropo, zise Ross. Noaptea trecută, după povestea asta, Jacka Hoblyn a vrut să discutăm între patru ochi. Dorea să ştie dacă am habar de intenţiile cumnatului meu faţă de fiica lui.

— Şi tu ce i-ai spus?

— Că habar n-am. Drake s-a întâlnit cu Rosina de patru ori, cred, dar, dacă n-are intenţii serioase, Jacka nu vrea ca el să-i îndepărteze pe posibilii pretendenţi.

— Nu există *niciun* pretendent! Dacă Jacka nu are grijă, o să strice totul. Drake nu este genul care să fie zorit sau împins de la spate.

— Ei bine, e vremea să ne culcăm. Este târziu.

Ross stinse lumânarea de deasupra banchetei de la fereastră, trase draperiile, deschise geamul pentru a da drumul unui fluture de noapte, apoi îl închise din nou. Demelza stinse celelalte două lumânări, o luă pe a patra şi îl aşteptă lângă uşa deschisă pe jumătate. Flacăra ei pâlpâitoare lumina ochii negri ai tinerei femei şi pielea sa albă, expresia gânditoare, fotoliul de catifea de alături, un pahar pe jumătate plin cu vin şi sticla de lângă el. Ca de obicei, conversaţia evoluase rapid de la subiectele grave la cele ridicole. Era un lucru bun în relaţia lor, dar, de data aceea, nu reuşise să însenineze atmosfera.

— Ross… zise ea.

— Ce-i?

— Nimic.

El se apropie de uşă, o cuprinse cu un braţ şi ieşiră. Urcară împreună scările, prietenoşi după cum i s-ar fi părut oricui. Dar în sufletul ei mocnea o durere. „Te-am dezamăgit”, spusese. „Poate că ne-am dezamăgit unul pe altul”, replicase el nu cu nepăsare, dar parcă în treacăt, ca şi când era un fapt acceptat. Poate că aşa trebuia. Poate că el avea dreptate. Dar n-ar fi trebuit s-o spună aşa.

Nu era un lucru care să fie spus aşa.

Capitolul 10

I

Ziua de 8 octombrie, o luni, începu pentru Sam Carne la fel ca oricare alta. Se trezi devreme, se rugă în genunchi preţ de o jumătate de oră, se duse să lucreze în grădină de îndată ce se lumină de-a binelea, apoi luă un mic dejun sumar înainte de a porni spre Wheal Grace cu uneltele pe umăr şi cu o traistă în care avea pâine, brânză şi o bucată de şuncă fiartă.

Coborî împreună cu Peter Hoskin, ajunseră la nivelul de patruzeci de stânjeni **[19]** şi se aplecară pentru a străbate pasajele pline de noroi şi cavernele în care picura apă şi se formau ecouri, ajungând în cele din urmă la vechiul tunel în care lucraseră cu doi ani în urmă. Deoarece filonul sudic se dovedea dezamăgitor de subţire, Ross, Henshawe şi Zacky Martin deciseseră să încerce din nou să facă legătura cu vechea mină Wheal Maiden. Avuseseră în vedere problema apei din subteran – ar fi fost imposibil de eliminat –, însă Maiden fusese întotdeauna deosebit de uscată, căci se afla pe un deal, iar apa din galerii se scurgea în râul Mellingey. În plus, înainte de Wheal Grace se exploatase o altă mină în apropiere, şi tot pământul săpat fusese aruncat în Maiden, umplând puţurile principale. Ross spusese

că, în opinia sa, era mai bine ca Sam să sape de jos în sus, cum i se potrivea unui om religios, pentru a străpunge în cele din urmă podeaua noii sale capele.

Recenta descoperire a două cuiburi cu minereu la capătul unde lucrau ei le trezise unele speranţe. În drum spre frontul lor trecură pe lângă două perechi, Ellery şi Thomas şi tinerii Aaron Nanfan şi Sid Bottrell, care excavau micile filoane. Ajungând la capătul tunelului, găsiră o mare cantitate de pământ care trebuia scos deoarece în ajun, înainte de plecare, detonaseră nişte explozibil. Îşi scoaseră cămăşile, le împăturiră, le puseră pe o piatră şi se apucară de treabă.

Peter Hoskin era un mare palavragiu. Vorbea ori de câte ori Sam era suficient de aproape pentru a-l auzi, ba uneori chiar şi când nu era. Nu că pe Sam l-ar fi deranjat, dar în ziua aceea nu-l ascultă. Se gândea la Emma Tregirls. Trecuseră douăsprezece luni de când Demelza îi obţinuse o slujbă de cameristă la Tehidy. Mai mult de douăsprezece luni. Sam acceptase acea despărţire de un an pentru că nu avusese încotro, dar anul se terminase deja. Dacă ea nu-i trimitea nicio veste, oare era bine să-i scrie el? Însă Emma nu ştia să citească, iar gândul că ochii altei servitoare aveau să-i parcurgă scrisoarea de dragoste era dezagreabil. Se gândi că poate ar fi fost bine să se ducă acolo şi să ceară s-o vadă. Fiind născut în apropiere, cunoştea Tehidy ca pe propriul buzunar, însă era o casă atât de mare, încât nu-i venea să se ducă la uşa din faţă şi să sune clopoţelul.

Totuşi, hotărî că asta avea să facă, exact asta – sau să se ducă la o uşă laterală. Avea să ceară o zi liberă săptămâna următoare şi să-şi viziteze mama vitregă şi fraţii. Poate că reuşea să-l convingă pe Peter Hoskin să meargă şi el să-şi viziteze familia tot atunci. Existase o ocazie – o ocazie tristă – când se duseseră împreună pentru treburi personale.

Dimineaţa trecu repede, iar spre sfârşitul ei, privirea ageră a lui Peter zări o altă fâşie de rocă deasupra capetelor lor. Ceilalţi patru fură chemaţi s-o examineze şi căzură de acord că Zacky Martin trebuia chemat s-o vadă în dimineaţa următoare pentru a confirma dacă merita săpat acolo. După aceea, trecând pe lângă roabe, târnăcoape, baroase, batoane de dinamită, fitiluri, scânduri şi diverse resturi, se duseră într-un colţ mai răcoros, unde mâncară împreună.

Fu o masă zgomotoasă pentru că erau bărbaţi viguroşi, iar cei doi flăcăiandri păreau să se bucure de sunetul propriilor voci, de râsetele care formau ecouri prelungite în caverna rotundă, aflată la patruzeci de stânjeni sub pământ. În ciuda religiei sale, pentru că nimeni dintre tovarăşii săi nu era metodist, Sam era foarte apreciat de grup. Când dorea, era o companie plăcută, şi din când în când putea fi convins să imite vocile altor oameni, ceea ce făcea cu mare talent. La fel precum copiii, după ce descopereau ceva interesant, voiau mereu exact acel

lucru; nu conta că Sam îi imitase pe doctorul Choake sau pe Jud Paynter cu o săptămână în urmă, trebuia s-o facă din nou.

Aşa că se râse mult în ziua aceea, mai ales în legătură cu pescuitul lui Jud şi cu ce spusese Prudie. Apoi vorbiră despre marea petrecere a familiei Warleggan, despre mâncarea şi băutura servite oaspeţilor – Char Nanfan şi alţii fuseseră chemaţi să dea o mână de ajutor, aşa că ştiau tot ce se petrecuse acolo. La un moment dat, Ellery începu să povestească despre buldogul lui Tholly Tregirls, dar deja se făcuse vremea să se întoarcă la lucru.

O oră mai târziu, Sam îşi scoase târnăcopul din pământul relativ moale pe care îl disloca şi constată că era umed. Iniţial, crezu că era o scurgere obişnuită de apă, cum apărea din când în când. Apoi se aplecă până când lămpaşul de la cască lumină locul unde fusese înfipt târnăcopul şi observă că un izvor se revărsa în tunel.

— Peter! zise el. Vino-ncoace! Ia uită-te la asta!

Peter tocmai se îndepărta cu roaba, dar urgenţa din vocea lui Sam îl făcu să se oprească. Privi apa şocat.

— Dumnezeule mare şi toţii îngerii lui!

Cât se uitară, pârâiaşul îşi dublă volumul.

— Ar fi bine să te întorci. Du-te şi avertizează-i pe ceilalţi. Ieşi de-aici!

— Da, dar nu crezi?…

— Pleacă! Grăbeşte-te! Scoate-i la lumină!

Apa începuse să ţâşnească cu putere, ca dintr-o ţeavă subţire, ajungând la un metru de stâncă. Cu fiecare clipă, deschizătura se lărgea. Se părea că găsiseră Wheal Maiden, care nu era secată, după cum crezuseră.

Se aflau la patruzeci de stânjeni sub pământ şi probabil că deschiseseră unul dintre tunelurile inferioare ale fostei exploatări Maiden. Dacă mina nu fusese secată, era posibil ca o mare cantitate de apă să se fi acumulat acolo, în vechile puţuri şi tuneluri, până aproape de suprafaţă. Iar în clipa aceea se crease o breşă prin care să se scurgă.

Fără a se opri să-şi ia cămaşa şi uneltele, Sam o luă la fugă după ceilalţi; umbrele se grăbeau odată cu el în timp ce alerga, apa îl urmărea şi bolborosea pe lângă gleznele lui. La mai puţin de o sută de metri de locul unde lucraseră, un puţ orb făcea legătura cu nivelul de dedesubt, unde ambele filoane de minereu de cositor erau exploatate. La cincizeci de metri mai încolo se afla primul suitor de aeraj, în care se afla o scară ce ducea până la nivelul de la douăzeci de stânjeni şi tunelul respectiv.

Sam îi ajunse în caverna unde mâncaseră.

— Urcaţi! strigă el. Avertizaţi-i pe cei de sus!

Începu să coboare la nivelul inferior, dar, înainte să ajungă la jumătate, un perete de apă se prăvăli pe el, lovindu-l de laterala scării.

Pe jumătate sufocat, pe jumătate surprins, făcu eforturi pentru a găsi următoarea treaptă, apoi pe următoarea. Apa în cădere deja vuia ca un tunet. Deoarece puţul orb era cu trei stânjeni mai adânc decât nivelul spre care se îndrepta, reuşi să iasă din calea apei şi să capete un mic avans. Dar având în vedere debitul cu care curgea, avea să umple partea de jos a puţului în două sau trei minute.

Începu să alerge orbeşte prin tunelul îngust şi întunecat. Îşi pierduse casca şi, implicit, lămpaşul şi avu impresia că trecură multe minute până se împiedică de o roabă şi dădu peste un morman de roci, după care intră într-o cavernă boltită unde nişte punctuleţe de lumină licăritoare indicau posturile de lucru ale minerilor. Luminiţele erau ca nişte licurici, dar galbeni, nu verzi. Chiar când intră acolo, oamenii detonară o încărcătură, scurta explozie răspândind în jur un miros înţepător de praf de puşcă.

Sam începu să ţipe din răsputeri. Vocea sa era deprinsă cu rostirea monotonă a rugăciunilor, însă nicio predică ţinută în marile amfiteatre ale şcolii metodiste nu-i stârnise o asemenea vehemenţă. Minerii se opriră din săpat, iar oamenii aflaţi cel mai aproape îşi lăsară uneltele şi veniră spre el.

Cu toate că la suprafaţă îi tratau mesajul cu multe rezerve, pe acesta îl pricepură instantaneu – minerii trăiesc într-o primejdie permanentă, incendiile, prăbuşirile şi inundaţiile sunt cele mai mari temeri ale lor, iar Sam tocmai le dăduse vestea că erau ameninţaţi de apă. În câteva secunde, lăsară baltă totul şi se repeziră pe drumul pe care veniseră, prin tunelul îngust care era singura lor cale de scăpare. Sam continuă să alerge, strigându-şi avertismentul către cei aflaţi cel mai departe. Dar şi aceştia se apropiară repede, nu era nevoie să ducă muncă de convingere, ci doar să-i înştiinţeze. Le zise tuturor de inundaţia pe care o aveau de înfruntat şi de primejdia reprezentată de puţul adânc care probabil că deja se crease prin umplerea puţului orb, astfel că a încerca să urce pe unde coborâseră însemna să se sinucidă. Prin urmare, trebuiau să înoate prin puţ până la tunelul nordic, aflat în partea cealaltă, unde pământul se ridica puţin, iar apoi să se străduiască să urce până la puţul principal. Dacă ajungeau acolo, probabil că aveau să fie în siguranţă, dar unul dintre ei trebuia să-i avertizeze pe oamenii care lucrau în partea nordică.

În curând, caverna rămase pustie, cufundată în beznă. După ce se convinse că nu mai rămăsese nimeni, Sam îşi urmă confraţii, călăuzit de lămpaşul ultimului din şir. Aproape instantaneu se pomeni în apa învolburată până la talie, apoi până la piept; cei care înaintau în faţa lui determinau creşterea nivelului apei, care era înlocuită de trupurile lor în acel spaţiu închis. Cantitatea de aer scăzu pe măsură ce apa creştea, iar pungile în care se retrăsese păreau gata să le explodeze în urechi. Primejdia o constituia puţul orb – prin el nu puteau înota decât

doi oameni simultan. Când ajunse acolo, Sam se ciocni de cel aflat în faţa lui – peste zece persoane îşi aşteptau rândul, iar apa care se revărsa de sus începuse să aducă cu ea pietre şi scânduri şi tot felul de resturi întâlnite în drum. Ca să înoţi prin acea cascadă fără să ştii sigur că tunelul de dincolo de ea îţi oferea o şansă reală de scăpare aveai nevoie din plin de curaj şi hotărâre. Unul dintre oameni, înfricoşat, hotărî să urce scara din puţul orb. Parcurse vreo şase metri, apoi căzu cu un pleoscăit în apă, foarte aproape de un tovarăş de-al său, şi dispăru din vedere.

— Dumnezeu este lumina şi salvarea mea! strigă Sam, glasul lui înălţându-se deasupra vacarmului. Atunci, de cine să mă tem? Dumnezeu este forţa vieţii mele, atunci de cine să mă tem?

Mai rămaseră cinci, apoi patru, apoi trei, apoi doi, fiecare scufundându-se şi înotând pe sub apă ca să reducă pe cât posibil greutatea cascadei ce cădea pe ei. Apoi veni rândul lui.

— Dumnezeu este lumina mea! rosti el pentru sine. Peste câteva clipe trase adânc aer în piept şi îşi cufundă capul în apa care deja îi ajungea până la umeri.

Lovitura încasată în spinare îi dădu de ştire că ajunsese sub cascadă. Distanţa era mică, trebui să dea doar de vreo zece ori din braţe, dar când ajunse în partea cealaltă se lovi de nişte picioare care înotau în faţa lui. Oare tunelul era blocat de oameni, sau începutul lui era *mai jos* în apă? Cei din faţa lui se zbăteau şi se înecau? Un picior îl izbi în piept, împingându-l îndărăt. Înaintă precaut, iar când reuşi să ajungă la suprafaţă trase recunoscător aer în piept, deoarece cascada era de partea cealaltă a puţului orb. Un om plutea cu faţa în jos; îl apucă de păr şi îl trase spre locul unde trebuia să se afle intrarea în celălalt tunel. Aşa presupunea, căci era întuneric beznă.

Peste câteva momente, auzind o voce, orbecăi în direcţia ei.

— Sam… Tu eşti, Sam? Unde-i Bill?

Piciorul lui găsi pe bâjbâite intrarea în tunel; o mână îl apucă şi îl trase în timp ce el trăgea de părul celui din spatele lui. Oamenii strigau undeva mai departe. Când se ridică în picioare se lovi cu capul de tavanul tunelului, dar nările i se aflau deasupra apei. Apucă mâna care îl ţinea.

Mâna începu să-l tragă. Formaseră un lanţ ca să înainteze, dar, pe măsură ce tunelul urca, şi apa urca, aşa că nu le era mai bine. Cineva din faţă probabil că se împiedică, pentru că se auziră un ţipăt sugrumat, un pleoscăit şi o vânzoleală, dar în cele din urmă îşi reluară mersul.

Podeaua se înălţă brusc cu vreo jumătate de metru; din fericire, tavanul se înălţă şi el, aşa încât capul şi umerii lui Sam ieşiră din apă. Undeva departe se zărea o licărire slabă în bezna deplină – probabil că cineva de la filonul nordic venea să-i ajute. Sam strigă la cel din faţa

lui:

— Ajută-mă, te rog! Bill – cred că e Bill – e vai de el.

Îl întoarseră pe spate pe bărbatul inconştient şi îi ţinură capul deasupra apei. Probabil că era Bill Thomas, dar nu putea fi sigur. Sam nu ştia nici măcar cine era ortacul care îl ajuta în acel moment. Cu bărbatul în cârcă, porni din nou, pas cu pas. Din când în când, apa se adâncea sau tavanul tunelului era mai jos, aşa că trebuia să-şi aplece capul în apă pentru ca ţeasta omului inconştient să nu se lovească de stânca de deasupra.

Lumina se apropia tot mai mult. Deşi primejdia nu trecuse, măcar aveau să poată vedea.

Sam uitase că se făcuse o excavaţie destul de lungă lângă tunelul principal, însă zări lămpaşe legănându-se în partea cealaltă şi îşi dădu seama că trebuiau să înoate până acolo. El şi cel care îl ajuta – era Jim Thomas, fratele lui Bill – se îndreptară în acea direcţie ducându-şi povara. Îi aşteptau Zacky Martin, care coborâse de îndată ce se dăduse alarma, şi alţi şase oameni, în apă până la brâu, înghesuiţi în tunelul îngust aflat în faţă. Cu gesturi rapide, îi scoaseră la liman şi preluară sarcina transportării lui Bill.

Puteau spune că scăpaseră de ce era mai rău. Făcură iute un schimb de informaţii. Cine lipsea? Cât de adâncă era apa la filonul sudic? La cel nordic avea cam un metru jumate, dar toată lumea ieşise cu bine. Numai doi oameni făceau prospecţiuni mai jos – unul din ei ieşise cumva, agăţându-se de stânci ca o maimuţă, iar celălalt fusese luat de apă, însă era posibil să iasă prin unul dintre puţurile oarbe aflate mai departe spre nord. Cine rămăsese în partea sudică? Sam spuse că nimeni. Sau, dacă rămăseseră, nu aveau să iasă vii. Zacky zise cu amărăciune că, oricum ar fi fost, trebuiau să iasă, întrucât nu mai aveau ce face acolo.

Intrară în alt tunel, unde apa era doar până la talie şi existau oameni care să-i ajute. Brusc, Sam îşi dădu seama că era lovit şi învineţit peste tot. Dar lumina care se vedea nu era galbenă. Era o lumină foarte difuză, pentru că nu cădea direct, ci cobora într-un puţ oblic, având peste zece secţiuni cu unghiuri de înclinare diferite şi fiind întrerupt de tot atâtea platforme. Era însă lumina zilei, şi pentru cei care o vedeau însemna că se aflau în siguranţă. Nu mai rămăsese decât să urce şaizeci de metri pe scări până la ea.

II

Ross era acasă când unul dintre copiii lui Martin veni să-i spună precipitat despre catastrofa care avusese loc. Lăsă tocul să-i cadă din mână, ieşi în fugă din casă şi urcă dealul până la mină. Demelza, având doi copii la care trebuia să se gândească, îl chestionă mai

amănunţit pe băiat, apoi, lăsându-i pe Jeremy şi pe Clowance în grija lui Jane Gimlett, cu instrucţiuni stricte de a nu le permite s-o urmeze, o luă la goană după Ross.

Până să ajungă acolo, Ross deja începuse să coboare în puţul principal. Spre deosebire de alte situaţii, când o întreagă cavernă cedase şi umpluse săpăturile cu steril, de data aceea nu se produsese niciun sunet care să-i avertizeze pe cei de la suprafaţă. Cel care dăduse alarma fusese tânărul Sid Bottrell, care ţâşnise ţipând din puţ şi vestise dezastrul. Zacky Martin fusese şef de tură, iar grija lui fusese limitarea inundaţiei şi pierderea de vieţi, aşa că, abia când cel mai mare dintre fraţii Curnow întrebase de pompă, se trimisese după Ross.

Zacky, care urca, se întâlni cu Ross pe platforma de la douăzeci de stânjeni.

— N-are rost să coborâţi mai departe, domnule căpitan. Urcă oamenii. I-am evacuat pe cei de la ambele filoane. Cei care sunt la nivelul de la treizeci de stânjeni nu sunt în primejdie.

— S-au pierdut vieţi? întrebă Ross. S-a înecat cineva?

— E greu de spus sigur, dar este posibil să nu se fi înecat nimeni. Alarma a fost dată la timp.

— Naiba s-o ia de mină Maiden! izbucni Ross. N-ar fi trebuit să intrăm în ea.

— Cine era să ştie? Minele sunt creaturi ciudate. A fost întotdeauna uscată. Tatăl dumneavoastră zicea asta mereu. După ce a trebuit să închidem mina Grace, obişnuia să-mi spună că-i păcat că nu putem redeschide Maiden, că mereu a fost uscată ca o virgină. Îmi cer iertare, domnule, dar asta zicea.

— Unde s-a spart? Unde lucrau Sam Carne şi Hoskin? Sunt teferi?

— Hoskin e sus. Sam e jos, dar urcă. Din câte am auzit, el s-a dus prin apă la nivelul inferior ca să le zică oamenilor să iasă. Spuneau că, dacă întârzia trei minute, sau chiar şi unul, ar fi fost prea târziu.

— Deci cine a dispărut? Lipseşte cineva?

— Cred că doi. Sid Bunt, care era la şaizeci de stânjeni, şi Tom Sparrock, care a încercat să urce. Pe Bill Thomas îl cară acum sus, am înţeles că e inconştient. Ăştia-s toţi, din câte ştiu.

— Unde-i Henshawe?

— S-a dus la Renfrew, după nişte unelte. Au trimis pe cineva la el acasă, dar încă nu s-a întors.

Ross rămase pe platforma de la douăzeci de stânjeni în vreme ce oamenii urcară. Din toţi curgea apă, dar aproape toţi erau teferi. Unul avea capul spart. Altul îşi scrântise piciorul. Majoritatea erau desculţi fiindcă îşi scoseseră ghetele ca să poată înota. Ei urmau să aibă mai multă nevoie de ghete decât Jud.

Urcă şi Sam, înalt, neîndemânatic şi costeliv în lumina licăritoare. Ross îi strânse mâna şi îi puse vreo două întrebări, dar nu-l reţinu prea

mult pentru că, în ciuda căldurii de afară, tremura şi era aproape albastru. Ross rămase acolo să strângă mâinile ortacilor şi să-i îmbărbăteze. Văzând cum chipurile familiare apăreau unul după altul, începu să creadă şi el că numărul victimelor era mic, după cum presupunea Zacky. Lucrul în mină fu abandonat în ziua aceea, cei şase oameni care făceau prospecţiuni la nivelurile superioare lăsându-şi uneltele şi ieşind la aflarea veştilor. După ce ultimul apăru la suprafaţă, Ross îl urmă.

Dwight, chemat de acasă, oblojea rănile minore în baraca de lângă pompă unde se schimbau oamenii. Demelza îl ajuta, la fel şi doamna Zacky şi alte trei femei. Dar nu erau atât de multe de făcut cum ar fi fost de aşteptat. Pe podea, într-un colţ, acoperit cu o pătură, Bill Thomas zăcea parţial conştient, dar revenindu-şi încet. Demelza îi spuse lui Ross:

— Dwight a făcut un lucru foarte ciudat, l-a pus pe Bill Thomas pe burtă şi a pompat apa din el – nici nu ţi-ar veni să crezi cât de multă –, apoi l-a întors pe spate, şi-a pus gura pe gura *lui* şi a *suflat* în el. A suflat şi a suflat, şi a suflat, iar după o vreme îndelungată, pleoapele lui s-au mişcat şi s-au deschis. A mai vomitat nişte apă, şi acum, uită-te la el! Se pare că-şi va reveni perfect. Dwight spune că-şi va reveni perfect.

Ross îi strânse braţul, dar nu vorbi.

— Filoanele… ambele filoane… sunt inundate? întrebă ea.

— Complet. Dar asta se va vedea în timp. Bătrâna noastră pompă va trebui să lucreze din greu. Vom irosi câteva săptămâni, poate chiar luni. Dar pe mine vieţile mă interesează… unde-i Sam?

— După ce i-a fost bandajat braţul, s-a dus acasă.

— Oamenii spun că îi datorăm mult.

— Da, am auzit şi eu.

— Mâine o să mă duc să-i mulţumesc.

— O să mergem amândoi, spuse Demelza.

III

Sam se dusese acasă. Avea să mai fie lumină o oră sau două, dar nu se simţise în stare să se ocupe de grădină. De fapt, nici măcar nu reuşea să-şi amintească dacă avea ore la şcoală în seara aceea. Ce zi era? Marţi? Nu, luni. Nu era sigur. În mod cert, cu o zi în urmă fusese la biserică. Aşa că avea un curs în seara aceea, la Meeting House, sus pe deal, o casă construită cu pietre din mina care pricinuise dezastrul din acea zi. De când fusese deschisă, devenise cunoscută ca Maiden Chapel. Luni la ora şapte seara se citea Biblia în faţa unei duzini de convertiţi care, la finalul lecturii, puneau întrebări şi mărturiseau ce efect avuseseră pasajele din Cartea Sfântă asupra lor.

Aşa că trebuia să-şi revină până atunci. Fără îndoială, cel mai bine era să-şi pună haine uscate, să-şi facă nişte ceai fierbinte şi să mănânce ceva, iar apoi să stea o oră cu picioarele ridicate. Măcar o dată, trebuia să-şi permită puţină trândăveală în timpul zilei.

Scăpără amnarul şi suflă în scânteie până aprinse rumeguşul şi surcelele din vatră, apoi vărsă nişte apă din urcior în ibric şi aşteptă să fiarbă. Puse într-o cană puţin ceai şi o linguriţă de zahăr. După vreo zece minute, turnă apa în cană şi amestecă. Scenele din după-amiaza aceea îi erau vii în minte. Îi mulţumi lui Dumnezeu că atât de puţine vieţi fuseseră pierdute şi îi mulţumi Tatălui ceresc că socotise de cuviinţă să cruţe viaţa slujitorului Său pentru ca el, Sam Carne, să-şi continue viaţa smerită pe pământ şi să meargă pe măreţul şi gloriosul drum către mântuire.

Era un gând înălţător şi minunat, care îi venea în fiecare dimineaţă când deschidea ochii. Iată că el, un umil miner dintr-un colţ uitat al Angliei, fusese ales de Dumnezeu ca unealtă nevrednică pentru îndeplinirea scopurilor Sale divine. Prin intermediul lui, tot mai multe suflete păcătoase găseau milostenia şi căpătau libertatea iubirii perfecte. N-ar fi trebuit să stea acolo bând ceai şi mâncând pâine cu gem doar pentru că mâinile şi picioarele îl dureau şi pentru că era plin de vânătăi, şi pentru că i se învârtea capul puţin, şi pentru că era îngreţoşat din cauza apei înghiţite. Trebuia să-şi învingă slăbiciunea şi să fie pe picioare din nou pentru a face lucrarea Părintelui său. Era durere la mină. Erau văduve care trebuiau alinate. Tom Sparrock aproape sigur pierise – văzuse cu ochii lui iar Jane Sparrock, deşi era o caţă care îl cicălise mereu pe Tom, avea să-l jelească. Sid Bunt era din St Ann's, Sam abia dacă o cunoştea pe soţia lui…

Se auzi o bătaie în uşă. Se iţi un cap. Era Beth Daniel, soţia lui Paul.

— Am venit să văd cum te simţi, dragule. Să te întreb dacă nu vrei nişte ceai. Dar bag de seamă că mi-ai luat-o înainte.

Beth Daniel, cu toate că nu era metodistă convinsă, era mereu dornică să-i ajute pe alţii. Sam îi mulţumi şi îi spuse că se simţea bine şi că nu avea nevoie de nimic. Frământându-şi şorţul, Beth zise:

— Am o picătură de ceva mai tare, dacă ţi-e poftă. Dacă-ţi pui în ceai o să-i dea niţică aromă şi o să te înviioreze.

Sam îi mulţumi, însă refuză din nou.

— Ceaiul o să-mi facă bine, Beth. Îţi mulţumesc.

Vorbiră despre dezastru şi despre cum doctorul Enys îl adusese înapoi la viaţă pe Bill Thomas. Apoi Beth spuse:

— Cât ai fost în mină, Lobb a trecut pe-aci, i-a adus căpitanului Poldark ziarul *Mercury*. În el scrie că Anglia a avut o mare victorie. Căpitanul Poldark a fost atât de încântat, că le-a dat tuturor servitorilor câte un rom. Undeva pe la Nil – aşa îi zice locului ăstuia? –

amiralul Nelson a distrus corăbiile francezilor. Le-a scufundat în mare. Douăsprezece din treisprezece corăbii, aşa zice căpitanul Poldark. Douăsprezece din treisprezece corăbii franceze de luptă! Căpitanul Poldark zice că nu s-a mai pomenit niciodată una ca asta – de pe vremea Armadei **[20]** !

— Roagă-te să fie ăsta şi sfârşitul războiului, spuse Sam.

— Vai, dragule, desigur! Căpitanul Poldark zice că toate clopotele bat la Londra. Mă gândesc că o să fie trase şi în Sawle, de îndată ce s-o afla.

— Când s-a întâmplat asta, Beth?

— Acum vreo câteva săptămâni. Parcă a zis că în august. Beth se întrerupse şi pocni din degete. *Asta-i!* Aproape că am uitat ce venisem să-ţi spun. După ce a plecat de la Nampara, Lobb a venit aci şi l-am văzut bătând la uşa ta, aşa că m-am dus la el şi i-am zis: „Sam este la mină, nu-i nimeni acasă". Iar el a spus: „Am o scrisoare, scrisoarea asta, pentru Sam Carne", aşa că i-am zis că o să ţi-o păstrez io, şi asta am făcut, şi uite-o, adică dacă izbutesc s-o dibui în străfundurile buzunarului.

Se apucă să scoată din buzunar un borcănel pentru medicamente conţinând brandy, două cârlige de rufe şi o cârpă pătată. După astea apăru şi scrisoarea. Sam privi scrisul de mână – era rudimentar, cu literele nesigure, iar numele lui era scris fără „e". Inima începu să-i bată cu putere.

Era clar că Beth se aştepta s-o deschidă în faţa ei şi eventual să-i dea nişte indicii în privinţa conţinutului, fiindcă scrisorile erau o raritate pentru oamenii ca ei. Aşa că nu se grăbi să plece; flecărea despre mină şi despre victorie, însă privirea îi era mereu atrasă de scrisoarea din mâna lui. Până la urmă, Sam făcu doi paşi şi o puse pe poliţa grosolană a căminului, pe care cumnatul lui Beth o făcuse când construise casa pentru frumoasa şi infidela lui soţie, apoi îi zâmbi lui Beth cu zâmbetul lui atrăgător şi trist. Ea îşi dădu seama că nu avea să-i fie satisfăcută curiozitatea, aşa că începu să se retragă spre uşă lăudându-l pentru ce făcuse în ziua aceea şi spunând că era posibil ca Paul să-i datoreze viaţa (ceea ce nu era adevărat, pentru că Paul fusese la filonul nordic), după care plecă.

Sam o privi din prag cum se îndrepta spre casa ei din Mellin, aflată la doi paşi, apoi intră şi luă scrisoarea. Simţi că încă nu o putea deschide. Mai întâi trebuia să se roage. Dar pentru ce să se roage? Nu pentru fericirea lui, nici măcar pentru a Emmei. Nu se putea ruga decât pentru sufletul ei, ceea ce făcea în fiecare seară de când ea plecase. Mai putea adăuga ceva în clipa aceea, ceva special sau o altă rugăminte?

Îngenunche la piciorul patului preţ de câteva momente, fără a spune nimic, fără a se gândi la nimic, apoi se ridică şi rupse sigiliul.

Dragă Sam,

Nu ştiu să scriu după cum bine şti aşa că am rugato pe buna mea prietenă Mary so scrie pentru mine. Sam dragă Sam dragă Samam rugato pe buna mea prietenă Mary să zică asta că eu cred sincer asta. Dar Sam o să mă mărit cu al doilea lacheu. E un om bun cu zece ani mai mare ca mine dar vesel şi bun şi are grijă de mine şi cred că mă iubeşte deadevărat. Nu e un om grozav ca Tom şi niciun om bun ca tine dar e cumsecade şi liniştit şi muceşte cinstit şi e sincer şi îmi place de el şi îmi place să fiu cu el.

Mary zice căi dau cuvinte foarte grele de scris da mai am multe de zis că Sam vreau să şti că dacă era aşa simplu cum ar fi trebuit atunci tu şi io neam fi cununat şi naş fi luat pe altul. Da niciodată nu putea să fie aşa că tu eşti un om al lui Dumnezeu iar io nus decât o fată veselă.

Sam şi nui doar asta. Tu eşti un om aşa de bun că nu cunoşti lumea ca mine. Că dacă maş mărita cu tine şi aş intra în capelă cu tine lumea sar uita urât la mine şi ar zice că cum am îndrăznit să mă mărit cu tine şi cine mă cred de mam măritat cu Sam al lor cu predicatorul lor. Că toţi am văzuto bând la cârciuma lu Sally şi plimbânduse braţ la braţ cu juma din băieţi de peaci şi cine ştie ce sa petrecut în hambarul cu fân. Că toţi ştim că a avut noroc că na rămas grea. Şi acu se mărită cu Sam al nostru cu predicatorul nostru şi nu se cuvine nu e bine şi dacă Sam nu pricepe asta or e nebun or nu e aşa sfânt cum zice car fi.

Sam dragă Sam dragă Sam mă uit cum scrie buna mea prietenă Mary şi zice ca nu mai scrie da eu îi dau un şiling ca să scrie asta aşa că tre să mai scrie nişte rânduri fie căi place fie că nu. Dacă tu zici că nu-i aşa că Biblia zice că femeile rele tre să se mântuiască aşa o fi fost când sa scris Biblia da acu e altfel. Io nu sunt rea iar tu şti că nus nici pe departe la fel de rea ca multe din Biblie da asta nu contează pentru oamenii tăi ăia care se roagă deai crede că aşa oameni tre să fie cumsecade da no să fie niciodată. Ei nu mar accepta cum mă accepţi tu şi teai certa cu ei din cauza mea. Şi dragă Sam dacă neam duce să bem ceva la cârciuma lu Sally şi tear vedea unul din oamenii cu care te rogi. Nu se poate una ca asta.

Aşa că adio dragul meu. După ceo să trimit scrisoarea asta o să fiu tristă vorbind cu buna mea prietenă Mary şi o să am lacrimi pe faţă şi pe mâini că e trist să zici adio cui lai iubit cel mai mult. Da Ned Artnel mă iubeşte sincer şi mie îmi place de el şi aşa e bine. Însoarăte cu o femeie bună căs multe şi uitămă. Banu nu mă uita că io no să te uit niciodată da nar fi nicio fericire în căsnicia noastră şi într-o zi o să ştii că am grăit adevărul lu Dumnezeu.

A ta iubitoare pentru totdeauna

Emma.

După ce termină, o citi din nou, cu atenţie. Apoi o împături, o puse

din nou pe poliţa căminului, se duse la uşă şi contemplă peisajul. Resturile tulpinilor maronii rămase după strângerea recoltei păreau că se contopesc, unindu-se cu tufişurile dincolo de care se întindea plaja Hendrawna. Iar Anglia obţinuse o mare victorie. Singurele case care se vedeau erau Gatehouse, care stătea goală pe deal, şi Mingoose House, din care se zăreau vreo două hornuri pe deasupra copacilor bătuţi de vânt. Cerul era senin. Marea era calmă. Fumul care ieşea pe hornul unui case din Mellin se înălţa spre cer. O vacă mugea pe un povârniş al văii. Iar Anglia obţinuse o mare victorie.

Apoi peisajul se înceţoşă, iar el începu să hohotească în palme. Plânse zgomotos, ca un copil rănit şi îndurerat. La un moment dat, convulsiile îl făcură să verse apa murdară care-i rămăsese în stomac şi ceaiul pe care îl băuse.

Plânse o vreme mai potolit, după care scoase o cârpă din buzunar şi încercă să-şi şteargă ochii, nasul şi gura. Dar lacrimile îi curgeau în continuare. Niciodată nu se simţise atât de singur.

Intră în casă şi mai turnă nişte apă peste frunzele de ceai, însă era pe jumătate rece.

— Dumnezeu e puterea şi mântuirea mea, spuse. Binecuvântat este numele Domnului!

Se aşeză şi începu să recite cu voce tare marile pasaje din cartea de rugăciuni, pe care le învăţase pe dinafară.

— O, Doamne, Tu care eşti făcător de pace şi iubitor de armonie, care cunoşti taina vieţii noastre eterne, care ne dăruieşti libertate deplină, apără-ne pe noi, umilii Tăi servitori, de toate atacurile duşmanilor noştri…

Se simţi mai bine. În curând, avea să-şi revină complet. În curând. Durerile inimii frânte din viaţa sa vremelnică nu se puteau compara cu bucuriile vieţii veşnice de după moarte. Curând.

Pentru Sam era o durere dublă. O dorise pe Emma pentru el, pentru a-i fi alături la bine şi la rău pentru tot restul vieţii lor. Dar dorise şi să-i îndrepte sufletul către Dumnezeu – fiindcă sufletul ei i se părea mai preţios decât toate celelalte. Dacă ar fi reuşit s-o atragă spre Dumnezeu şi să se cunune cu ea, cupa lui ar fi fost plină. Aşa, era goală. Şi pentru scurt timp, spiritul mântuirii eterne se estompă în el. Se gândi că poate n-ar fi trebuit să facă atâtea eforturi ca să scape în după-amiaza aceea.

Era o blasfemie şi un sacrilegiu să gândească astfel, ştia asta. Poate că era unul dintre cei mai răi păcătoşi, de vreme ce îngăduise acel gând chiar şi pentru o clipă. Gândurile rele erau ca păsările rele – nimeni nu le putea stârpi, putea doar să le împiedice să-şi facă cuib în mintea lui.

Cu inima îndurerată, luă Biblia, îşi trase un scaun lângă masa de scris şi începu să citească. Când se întunecă prea tare, aprinse o

lumânare şi continuă. Parcurse Evanghelia după Ioan, apoi continuă cu Epistolele.

Aşa îl găsi Ena Daniel, cumnata lui Beth şi una dintre persoanele cele mai credincioase din turma lui. Îşi cerea scuze, dar toată lumea se adunase la casa de rugăciune, unde îl aştepta de ceva vreme. Cu toţi ştiau că probabil nu se simţea prea bine după cumplita, cumplita întâmplare din acea după-amiază şi, cu toate că nu le-ar fi plăcut să înceapă fără el, Jack Scawen ar fi fost bucuros să încerce. Dacă aşa avea să fie, le putea împrumuta Biblia?

Fu uimită să vadă privirea goală cu care Sam se uita la ea – ca şi cum ceva ar fi fost pentru totdeauna şters din fiinţa lui în mina inundată –, dar, după câteva momente, el îşi trecu mâna peste ochi şi făcu un efort să-şi regăsească vechiul zâmbet.

— A, nu, Ena. Mă simt bine. Doar puţin îndurerat, după cum s-ar putea spune. Doar puţin îndurerat. Stai să-mi schimb cămaşa şi vin.

Cartea a doua

Capitolul 11

I

Ross nu se întoarse la Londra în acel an. Dezastrul din mină îl ţinu ocupat aproape două luni. Îi scrise lordului Falmouth o scrisoare în care îi explică situaţia.

Demelza, care întotdeauna căuta partea bună a lucrurilor, spuse că ar fi putut să fie mult mai rău. Pierderea a două vieţi era o tragedie, însă minerii erau permanent în primejdie. Cu un an în urmă, trei oameni fuseseră ucişi la Wheal Kitty, toţi în accidente neînsemnate. Una sau două vieţi pierdute pe an reprezentase ceva firesc pe vremea când Grambler funcţiona. De data aceea, miracolul era că un dezastru major ucisese atât de puţini oameni.

Existaseră şi salvări miraculoase. Micky Green, care lucra singur la nivelul de cincizeci de stânjeni, auzise apa venind – după cum povestise, avusese impresia că explodase un cazan cu aburi. Fugise spre o movilă de pământ, se urcase pe ea şi, agăţat de o traversă de susţinere din lemn, rămăsese acolo preţ de două ore, timp în care apa năvălise spumegând în jurul lui. În cele din urmă, cu mare precauţie, înaintase prin apa care-i ajungea până la talie spre cel mai apropiat puţ. Unul dintre Carteri, un băiat de treisprezece ani, rămăsese în urma lui Sam pentru că nu ştia să înoate, iar după ce toţi plecaseră, urcase pe scară – scara de pe care Sparrock tocmai căzuse şi fusese luat de apă, pierzându-şi viaţa – şi reuşise cumva să evite resturile cele mai mari care cădeau, ajungând la suprafaţă plin de zgârieturi şi vânătăi şi cenuşiu ca un şobolan.

Meritul principal pentru pierderile minime de vieţi omeneşti îl avea Sam Carne, însă el era o persoană căreia era dificil să-i mulţumeşti. Nu bea. Nu ar fi apreciat o petrecere la care, inevitabil, toţi ceilalţi s-ar fi îmbătat. Ridica din umeri zâmbind când auzea cuvintele de laudă şi, de obicei, încerca să îndrepte conversaţia spre perspectivele vieţii de apoi. Uneori părea mai trist în legătură cu asta decât ar fi avut vreun motiv evident să fie, iar Demelzei îi luă ceva vreme până descoperi adevărul. Când îl află, spuse:

— Of, Sam… Of, Sam! Îmi pare atât de rău! Of, Sam, mă tem că e parţial vina mea.

— Nu, nu, surioară, departe de asta. Tu ai făcut cum ai crezut că e

mai bine. Şi poate că *aşa* a fost cel mai bine. Iehova cel veşnic a considerat de cuviinţă să pună această povară vremelnică pe umerii mei şi trebuie să-I mulţumesc pentru privilegiul milostivirii şi iertării Lui. Dacă am păcătuit, trebuie să caut purificarea. Dacă draga mea Emma a păcătuit, cred sincer că, odată cu trecerea timpului, şi spiritul ei se va purifica, iar ea va căpăta o viaţă nouă, în spiritul lui Hristos.

Uneori era greu să simţi o simpatie totală pentru un tânăr care îşi îmbrăca sentimentele personale într-un limbaj religios, dar Demelza, care îşi cunoştea bine fratele, înţelegea că, dincolo de credinţa arzătoare, suferea la fel de acut ca oricare bărbat care îşi pierde pentru totdeauna iubita. Se gândea că, la un moment dat, avea să se trezească în toiul nopţii şi să-şi dea seama – partea lui carnală avea să-şi dea seama – că, dacă n-ar fi fost cucernicia lui, ei doi s-ar fi putut căsători cu un an în urmă. Ba chiar şi dacă şi-ar fi redus cucernicia la un nivel mai puţin personal şi mai puţin intens, tot s-ar fi putut însura cu ea. S-ar fi potrivit, îşi spunea Demelza; Sam ar fi temperat vulgaritatea Emmei, iar Emma, fermecătoare şi ironică, l-ar fi îndrumat spre o abordare mai ponderată a credinţei sale.

Soarta hotărâse însă altfel, iar Demelza se simţea nefericită din cauza rolului pe care-l jucase. Sam, ajuns un erou al întregii comunităţi, suferea de o depresie care, pentru o vreme cel puţin, avea să-i afecteze atitudinea faţă de Dumnezeu şi faţă de turma lui.

Activitatea reîncepu curând la nivelul de patruzeci de stânjeni al minei Wheal Grace şi mult mai târziu la cel de cincizeci, însă se făceau doar reparaţii, nu se extrăgea minereu. Marea inundaţie rupsese conductele legate la pompă, iar asta fu prima şi cea mai importantă lucrare. În plus, în multe locuri de la cincizeci de stânjeni, unde în solul moale se mai găsea minereu, dar nu în cantităţi importante, fuseseră puse deoparte mormane substanţiale de pământ, deoarece se urmărea găsirea unor filoane mai bogate, urmând ca sortarea lor să se facă atunci când se ivea un răgaz. Însă torentul de apă împrăştiase acel steril amestecat cu minereu, blocând tunelurile. Oamenii care coborâseră după ce apa fusese pompată se pomeniseră în noroi până la genunchi şi constataseră că nu puteau să ajungă la filoane până când mâlul şi rocile extrase nu erau luate de-acolo, duse cu roabele până la puţuri şi scoase la suprafaţă.

Apa dusese cu ea pietre, iar pe alocuri cadrele de susţinere se prăbuşiseră, astfel că exista pericolul ca tavanul şi pereţii laterali să se surpe. Într-o veche carte despre minerit, Ross citise că „după foc, apa este elementul cel mai penetrant şi cel mai distrugător”. Constatase şi el asta. Fiindcă metodele normale de plată nu puteau fi folosite în situaţia în care se găsea mina, el introdusese vechiul sistem Whip, prin care se socoteau găleţile de minereu, steril, noroi şi pietre aduse la suprafaţă, iar plata pe găleţi se împărţea egal la toţi ortacii.

La început se întrebaseră dacă pompa avea să facă faţă imensei cantităţi de apă. Nivelul de la patruzeci de stânjeni fusese curăţat rapid, dar abia după două săptămâni de la repararea conductelor pompei nivelul apei începu să scadă. Apoi se reduse centimetru cu centimetru, zi după zi, existând permanent teama că ploile toamnei aveau să le ia tot ce câştigaseră.

Noiembrie veni furtunos şi umed, dar în general ploaia era măruntă, norii fiind purtaţi de colo, colo de vântul puternic. Uneori, vântul era atât de zgomotos, încât acoperea mugetul mării. În ultima vreme, pe plaja Hendrawna nu eşuaseră multe epave, dar la mijlocul lunii apărură două – un mic schooner, care se îndrepta de la Truro la Dublin şi care transporta serj, covoare şi hârtie, şi un mare bric încărcat cu cărbune de la Swansea.

Schoonerul ajunsese la ţărm cu pupa în faţă, chiar în dreptul minei Wheal Leisure, iar echipajul format din patru oameni fusese salvat, însă mărfurile din cală dispăruseră ca prin farmec în rafalele sălbatice de ploaie. După ce Ross se asigurase că echipajul era teafăr, se retrăsese discret acasă, deoarece nu dorea repetarea acuzaţiilor din 1790. Bricul eşuase departe pe plajă, la Dark Cliffs, unde nu locuia nimeni, iar şapte din cei nouă membri ai echipajului se înecaseră. Şi acea epavă fusese de preţ pentru oamenii din ţinut, puţini sărmani rămânând fără cărbuni în iarna următoare. Drept consecinţă, nisipul roşiatic al plajei Hendrawna căpătă o margine neagră, asemenea unui ferpar.

Spre finele lunii noiembrie, Jeremy căpătă o răceală care duse la tuse, ca de obicei, iar apoi la febră. Pentru un copil cu nişte părinţi atât de sănătoşi, avea pieptul surprinzător de slab. Ftizia se răspândi prin sate, nu doar la minerii având în jur de patruzeci de ani, la care boala era o urmare firească a condiţiilor în care lucrau, ci şi la tineri, existând familii în care copii zdraveni se îmbolnăveau unul după altul, tuşeau şi mureau. Uneori, cinci copii ai unei familii mureau în decurs de cinci ani, în urma lor rămânând doi părinţi perfect sănătoşi. Alteori, cinci sau şase din opt piereau. Iar asta li se întâmpla unor copii care supravieţuiseră pericolelor prunciei şi care intrau deja în adolescenţă. În mod inexplicabil, li se întâmpla unor familii ai căror vecini erau imuni.

Însă Jeremy, care stătuse la căldură şi fusese bine îngrijit, şi căruia nu-i lipsise nimic toată viaţa, avea o problemă cu pieptul, ceea ce era suspect. Demelza îi menţionase asta lui Dwight, care o asigură că nu existau simptome de ftizie.

În după-amiaza zilei de 28, după ce îşi obloji băieţelul, coborî la parter şi constată că Ross se întorsese în absenţa ei. Citea o carte la fereastră, unde era cea mai bună lumină. Foloseau noua bibliotecă doar rar, la ocazii speciale. Demelza văzu că volumul era *Mineralogia*

Cornubiensis, publicat cu douăzeci de ani în urmă de un medic din Redruth, un anume William Pryce, iar Ross întorcea paginile cărţii la fel de des cum le întorcea Sam pe ale Bibliei.

Se duse să se uite pe cealaltă fereastră. În după-amiaza aceea, norii aveau culoarea plajei – saci plini cu cărbune care se deplasau deasupra văii cu iuţeala cu care se învârtea Pământul. Liliacul de lângă geam se înclina şi fremăta, grădina părea părăsită, planta necunoscută pe care i-o lăsase Hugh Armitage îşi lipise frunzele mari şi verzi de peretele bibliotecii.

— Peste o lună vom lucra din nou la cincizeci de stânjeni, spuse Ross. Asta ar însemna vreo trei luni irosite – asta dacă socoteşti doar profitul şi pierderea.

— Nimeni nu face asta, Ross.

— Uneori mă întreb dacă chiar aşa este. Ascultă ce zice Pryce. „În unele locuri, mai ales acolo unde se sapă o galerie nouă către o mină veche, care nu a fost lucrată de cine ştie când, au dat pe neaşteptate de o acumulare de apă, de existenţa căreia habar n-aveau, şi au pierit instantaneu. De aceea se impune o mare precauţie, şi gaura trebuie făcută cu o tijă de fier, la o distanţă de un stânjen sau doi, pentru ca, înainte de a fărâma pământul cu târnăcopul, să se bage de seamă din vreme dacă este apă acolo. Totuşi, acest sfat s-ar putea să nu fie pe placul celor care, nerăbdători să se îmbogăţească, preţuiesc banii mai mult decât vieţile semenilor.”

— Şi ce trebuie să înţelegem de aici? Că după ce răul e făcut, toţi sunt deştepţi?

— Probabil că am fost nerăbdător să mă îmbogăţesc şi am preţuit banii mai mult decât vieţile semenilor.

Demelza îşi dădu cu un gest nerăbdător părul spre spate.

— Ştii că nu-i adevărat, aşa că de ce zici asta? Banii n-au fost niciodată importanţi pentru tine. Nu a fost ca pe vremea când mina s-a surpat – atunci trăiam de azi pe mâine şi poate că a trebuit să ne asumăm un risc. Atunci puteai să-ţi faci reproşuri. Acum, n-ai de ce.

Ross închise cartea.

— Cu toate astea, nu-mi pică bine să citesc învăţăturile lui Pryce.

— Atunci, nu le citi.

Ross zâmbi pe jumătate.

— Cu cât îţi ascult mai mult raţionamentele, cu atât mai specioase par.

— Nu ştiu ce înseamnă „specios”, spuse Demelza trăgând de pieliţa unei mici tăieturi de la degetul mare.

— Ei bine… nici eu nu ştiu exact. Ceva plauzibil, dar amăgitor – cam asta-i tot ce pot zice.

— E suficient. Ei bine, specioasa ta nevastă consideră că e vremea să nu-ţi mai frământi conştiinţa cu argumente specioase cum că tu eşti

de vină pentru toate greşelile din lume.

— În curând o să-l faci să pară un cuvânt urât.

— Asta şi este!

Ross râse şi luă cartea.

— O s-o duc la locul ei. Şi la fel o să fac şi cu conştiinţa mea frământată. Privind pe aceeaşi fereastră ca soţia lui, murmură: Dumnezeule, uită-te la norii ăia!

— Ai intrat în mina Maiden ieri?

— Da. E suficient de uscată, pentru că toată apa s-a scurs în Grace. Totuşi, a rămas un noroi urât mirositor, şi aerul este atât de greu, încât nu ne-am putut aventura prea departe. Noroiul şi sterilul au astupat puţurile, doar că, în loc să împiedice acumularea apei, au ţinut-o captivă, iar prin puţurile de aeraj nu intră deloc aer.

— Nu-mi place când cobori în mină, spuse Demelza. Îmi amintesc mereu ce i s-a întâmplat lui Francis.

— El s-a dus de unul singur. Şi vrei să dau înapoi în faţa sarcinilor pe care le cer altora să le îndeplinească?

— Nu, îmi place de tine aşa cum eşti. Dar nu vreau să te pierd aşa cum eşti.

El îşi puse mâna pe braţul ei.

— Îţi faci griji din pricina lui Jeremy?

— Nu, nu. Doar că îmi doresc să-i treacă febra.

De la fereastră, văzură câteva luminiţe apărând lângă mină.

— Ai vrea ca Dwight să vină din nou? Îl pot trimite pe Benjy Carter.

— N-aş vrea să-l deranjez, Ross. Mi-a zis că Sarah nu se simte prea bine.

Ross îşi ridică privirea.

— Sarah?

Sprâncenele negre ale Demelzei se înălţară.

— Sarah. Fetiţa lui. Ce-i cu expresia asta ciudată de pe chipul tău?

— Ce expresie? Nu-i nimic. Nu mi-am dat seama despre cine vorbeşti.

— A căpătat o răceală, la fel ca Jeremy. Tare mulţi s-au îmbolnăvit. Jumătate din oamenii de pe-aici îşi trag nasul.

— Ah! Ei bine, da. Presupun.

Îi mângâie din nou braţul, apoi traversă sufrageria şi intră în bibliotecă.

Ea puse nişte cărbuni pe foc şi privi o pală de fum răspândindu-se în cameră când un curent de aer se rătăci pe coş. Peste câteva clipe se duse la pian şi începu să cânte o sonată simplificată a lui Scarlatti, pe care o învăţase de la doamna Kemp.

Ross reveni.

— Uitasem. Am o treabă neterminată la mină. O să dureze cam o

oră. O să… ei bine, o să mă întorc până la cină.

Ea încuviinţă din cap. Părul îi căzuse pe frunte şi vârful limbii îi ieşise printre buze, aşa cum se întâmpla când cânta la pian. Dar când auzi un zgomot de copite pe caldarâm, se duse la bucătărie.

— Căpitanul Poldark şi-a luat calul?

— Da, doamnă. John i l-a înşeuat.

— Ca să se ducă la mină?

— Nu ştiu, doamnă. Doar i-a zis lui John că-l ia pe Sheridan.

II

Lumina pălea când intră pe porţile de la Killewarren. Era o casă banală – lungă, joasă şi lipsită de elemente arhitectonice care s-o înfrumuseţeze. Aleea şi curtea erau întreţinute mai bine decât pe vremea lui Ray Penvenen, dar o creangă a unui pin bătrân căzu ruptă de furtună şi, purtată de vânt, îl sperie pe Sheridan, făcându-l să păşească în lateral. Se vedeau trei sau patru lumini.

Când bătu la uşă, Bone i-o deschise. Era servitorul lui Dwight de dinainte ca acesta să se fi însurat, ba chiar de dinainte să fi participat împreună cu Ross la aventura franceză.

— O, bună seara, domnule. Teribilă furtună, nu-i aşa? Vreţi să-l vedeţi pe stăpân?

— Pe el sau pe doamna Enys, sau pe amândoi.

— Desigur, domnule. Vă rog, intraţi aici! Le spun că aţi venit.

Fu condus într-un salonaş de la parter. Majoritatea camerelor bune se aflau la primul nivel, iar salonul mare era deasupra grajdului.

Dwight apăru peste câteva momente. Cu toate că era îmbrăcat şi bărbierit, iar părul îi era îngrijit pieptănat, Ross îşi aminti de epava sfrijită pe care o salvase din închisoarea Quimper. Îşi aminti asta din cauza privirii din ochii lui.

— Bună, Ross. Jeremy nu se simte bine?

— Jeremy n-are nimic grav. Dar Demelza mi-a spus că Sarah este bolnavă.

— Are o răceală.

— Atâta tot?

Dwight se strâmbă.

— Va fi îndeajuns.

— O, Doamne! Caroline ştie?

— Da… Am simţit că trebuie să-i zic.

Ross îşi lovi cizma cu cravaşa.

— N-am cu ce să te ajut. Dar a trebuit să vin.

— Îţi mulţumesc.

— N-ai pentru ce. Cum a primit vestea?

— Foarte bine, se auzi o voce din pragul uşii.

Caroline arăta ca de obicei – ca o floare cu tulpină înaltă, cu păr roşcat, ochi verzi şi pistrui pe nas. Singura diferenţă era că din buze îi dispăruse culoarea.

— Caroline…

— Da, Ross, e cam dureros, nu-i aşa? Ţi-a spus Dwight deja?

— Mă avertizase că s-ar putea întâmpla.

— Confidenţele pe care şi le fac bărbaţii, excluzându-le pe soţii şi pe mame… Da, fireşte că a fost un şoc, dar Caroline suportă bine situaţia, cu toată demnitatea şi cu tot stoicismul unei lady de mare clasă.

— Dă-mi voie să te servesc cu ceva, Ross, murmură Dwight.

— Caroline, nu ştiu ce să spun. Nu ştiu de ce am venit, dar am simţit…

Se pomeni cu un pahar de brandy în mână.

Caroline se uită la paharul pe care i-l dăduse Dwight.

— În mod clar, soţul meu îşi doreşte să devin o beţivă. Sau crede că băutura îndulceşte tragedia şi o transformă într-o durere mai uşoară? Ori trebuie să toastăm pentru ceva sau cineva?

— Caroline, oftă Dwight. Nu păcăleşti pe nimeni. Ia loc! Poate că dacă am sta tăcuţi puţin…

Ea sorbi din pahar.

— Ross, ştiai c-am zis că n-o vreau pe creatura aia nenorocită? Şi era adevărat. Mi se părea că animalele erau infinit mai plăcute şi mai recunoscătoare. Dar cu timpul, mărturisesc că am îndrăgit-o. Sărmanul Horace a fost tare nefericit că l-am neglijat. Asta este, Sarah Penvenen! *Ave atque vale* **[21]** ! Cât de tare s-ar fi enervat unchiul meu să ştie că nepoata lui are o viaţă atât de scurtă!

Nimeni nu spuse nimic o vreme. O rămurică purtată de vânt lovi fereastra ca o pasăre care încerca să intre.

— Este?… Cât mai are? întrebă Ross.

— Câteva ore, presupun, zise Dwight.

— Ar fi trebuit s-o aduc pe Demelza.

— Nu, nu, interveni Caroline, asta ar fi fost cea mai mare greşeală. Voi doi sunteţi bărbaţi puternici şi mă puteţi susţine. Eu sunt o femeie tare şi pot face faţă. Dar Demelza… Demelza n-ar fi atât de… formală. Nu s-ar controla atât de bine. Nu ar fi atât de demnă. Demelza nu înţelege demnitatea şi tot ce înseamnă ea… Sorbind iarăşi din băutură, adăugă: Cred că Demelza ar plânge, iar asta ne-ar distruge pe toţi…

Capitolul 12

I

În vreme ce fragila copilă blondă născută în 1798 şi botezată Sarah Caroline Anne părăsea această lume, în acelaşi an, aproape fără luptă, murind aşa cum trăise, în pace şi fără rost, un bătrân născut cu mult timp în urmă, în 1731, şi botezat de părinţii lui fără minte Nathaniel Gustavus, refuza cu încăpăţânare să plece, deşi totul sugera că-i venise sorocul. Doctorul lui pronosticase asta, vicarul lui se aştepta la asta, el anunţa asta în fiecare zi, iar fiica lui, Methody, crezuse de trei ori că murise. Însă domnul Pearce, notar şi avocat acreditat, era făcut dintr-un material solid şi trainic. Uşa era deschisă, dar nimic nu-l putea face să-i treacă pragul. Cu fiecare săptămână care trecea devenea o masă tot mai amorfă; deşi doctorul Behenna îl presase de două ori ca să vadă dacă nu avea hidropizie, se părea că acea umflare nu era din cauza apei. Zăcea acolo ca o balenă eşuată, urât mirositor, cu faţa şi mâinile de culoarea dudelor, strângând permanent în pumni cămaşa de noapte sub care, îngropată foarte adânc, inima lui continua să bată în singurătate.

Criza de conştiinţă îi trecuse – sau poate că se disipase în lupta cotidiană pentru a rămâne în viaţă. Nu se mai gândea la văduvele şi la orfanii pe care îi escrocase – de fapt, printre ei nici nu existau văduve, ci doar doi orfani – şi se bucura tot mai mult de vizitele sfătuitorului său spiritual. Dacă în ultima vreme reverendul Osborne Whitworth n-ar fi manifestat o îngrijorare sinceră, l-ar fi socotit pe Ossie un tânăr egoist şi îngâmfat, îngâmfat mai ales ca urmare a priceperii lui la whist, dar aşa era recunoscător şi mişcat de regularitatea vizitelor sale. În fiecare joi, fără excepţie. Adevărat că Ossie nu stătea decât o jumătate de oră, după care pleca uşurat. Însă regularitatea vizitelor – având în vedere că nu mai era whistul care să-l atragă, iar vinul probabil că nu era mai bun decât ar fi putut găsi în altă parte – îl impresiona profund. Îl judecase greşit pe corpolentul tânăr.

Deşi conştient că-i stârnea doctorului Behenna o oarecare iritare continuând să respire când n-ar mai fi trebuit s-o facă, domnul Pearce nu avea idee că le pricinuia şi altora frustrări – mai cu seamă lui Cary Warleggan, care aştepta ca un păpuşar pregătit să tragă sforile, dar neavând pe nimeni care să-i interpreteze cântecul de deschidere. Câtă vreme domnul Pearce trăia, păpuşile nu puteau fi făcute să danseze.

Între timp, George Warleggan, mai distinsul membru al familiei, continua să facă achiziţii în circumscripţia parlamentară St Michael. Sir Christopher Hawkins fusese convins să se despartă de majoritatea proprietăţilor sale de-acolo – la un preţ frumos –, dar cei din familia Scawen se lăsau mai greu. George, deloc genul care să facă lucrurile pe jumătate, se străduia să obţină controlul ambelor locuri.

Scawenii erau o veche familie din Cornwall care de secole avea proprietăţi în St Germans şi nu numai. Cu toate că de curând, prin căsătoria cu o moştenitoare a familiei Russell din Northants, afacerile

lor se extinseseră şi în centrul ţării, James Scawen, un burlac morocănos, nu vedea niciun motiv pentru a se despărţi de domeniul din St Michael, care le aparţinea de multe generaţii. Era nevoie de răbdare, de insistenţă şi de abilitate pentru a-l face să se răzgândească. Nemaivorbind de bani. Deocamdată, cu ocazia unei vizite la Londra, George reuşise să facă cunoştinţă cu cei doi reprezentanţi actuali în parlament, tratându-l cu o atenţie deosebită pe căpitanul David Howell, pe care Sir Christopher Hawkins îl nominalizase. Căpitanul Howell nu părea a fi un om bogat – era din Cornwall şi avea o moşie relativ mică lângă Lanreath – şi dădea semne că ar fi fost interesat de un stimulent financiar la momentul potrivit.

Cel care-i urmărea de la distanţă manevrele, ca un spectator la o vânătoare de vulpi, dar interesat cu aviditate de rezultat, era vicarul din St Margaret, Truro. Îşi dădea seama că, dacă George ajungea să controleze cele două locuri ale oraşului, influenţa lui avea să fie mult mai mare decât fusese pe vremea când era un simplu deputat.

Îi spuse asta lui George într-o seară când cinau împreună, însă acesta nu fu prea comunicativ. E drept, cuvântul „simplu” nu avu darul să-l binedispună. Însă Ossie, fără a se lăsa descurajat, sublinie diversele forme de control pe care le-ar fi putut exercita într-o asemenea poziţie – printre ele, perspectivele rudelor mai tinere care îşi aleseseră o carieră preoţească.

— Preoţia, rosti el între două îmbucături, preoţia este o loterie dacă ţi-o alegi drept carieră. Toată lumea e de acord cu asta, George. Arhiepiscopul de Canterbury primeşte 25.000 de lire pe an! Episcopul Londrei, 20.000! Dar cei ca mine trebuie să se descurce cu 300. Unii primesc şi mai puţin. Alţii, chiar şi mai puţin. Şi nu sunt deloc oameni răi! Veniturile bisericii, veniturile totale ale bisericii, dacă ar fi împărţite egal, probabil că n-ar depăşi 300 de lire pe an pentru fiecare. Aşa că dacă îţi alegi această profesie e ca şi cum ţi-ai cumpăra un bilet la loterie – speri să obţii unul dintre premiile mari. Dacă oamenii n-ar avea această speranţă, nu şi-ar mai alege-o deloc. Ar fi toţi ca Odgers: needucaţi, nespălaţi, prost îmbrăcaţi, unii chiar analfabeţi, necivilizaţi, abia puţin mai răsăriţi decât nişte ţărani. Şi atunci, ce s-ar alege de Biserică?

Nimeni nu răspunse.

Ossie mai luă o gură de vin.

— Mă gândeam la parohia Manaccan, George. Tocmai a rămas fără preot, iar mie mi-ar prinde bine această mică suplimentare a venitului. Mi s-a spus că zeciuiala bisericească ajunge la 300 de lire pe an.

În vreme ce el continuă, Elizabeth se uită la Morwenna, care şedea tăcută, jucându-se cu mâncarea. Elizabeth şi George îi vedeau tot mai rar pe soţii Whitworth de când George nu mai avea timp de cinele cu familia. Trecuseră de la una pe săptămână la una pe lună. Pentru

compensaţie, Elizabeth se ducea din când în când la St Margaret ca să ia ceaiul cu Morwenna – de obicei, când ştia că Ossie avea să lipsească. Nu o înţelegea pe Morwenna. Nu se plângea niciodată, dar adesea era ciudat de absentă, neîngrijită, cu gândurile în altă parte. Ochii ei negri păreau adesea să se uite la ceva ce musafira ei nu putea să vadă. Şi în mod cert, era ceva neplăcut. Uneori, vocea ei blândă se asprea, vădind o forţă surprinzătoare. Nu răspundea când i se adresa cuvântul. (De obicei, lucrurile se ameliorau la câteva minute după sosirea lui Elizabeth.) Abia dacă îi mai scria mamei sale, iar ultima dată când doamna Chynoweth îi propusese să vină în vizită, găsise un pretext ca s-o refuze. Nu vorbea niciodată cu Rowella, iar dacă numele acesteia era pomenit vreodată, conversaţia se sfârşea.

Totuşi, nu părea bolnavă. Era energică atunci când se decidea să facă ceva, şi casa, deşi puţin cam neîngrijită, era condusă bine. Făcea multe acte de caritate şi niciodată nu ezita să-i viziteze pe bolnavi şi pe muribunzi. Aparent, un vicar cu greu şi-ar fi putut găsi o soţie mai potrivită. Şi nici nu-şi pierduse frumuseţea. Dar era o altfel de frumuseţe, mai sălbatică, mai instabilă.

Un lucru care o uimea pe Elizabeth în ultimul timp era că Ossie şi soţia lui nu păreau să găsească o doică potrivită pentru micul John Conan. Fata simpatică pe care o avuseseră vreme de optsprezece luni fusese concediată, succedându-i un şir de femei ciudate – solide, cu picioare groase, de vârstă mijlocie, cu feţe sumbre, cenuşii sau pline de negi, cu ochi mici şi pătrunzători, mirosind a scrobeală şi a camfor, cu o atitudine ce varia de la slugărnicie la insolenţă. Elizabeth n-ar fi acceptat-o pe niciuna în casa ei; în cele din urmă, îndrăzni să-i spună Morwennei că o tânără veselă ar fi fost mai potrivită – cunoştea două pe care i le putea recomanda.

Morwenna se strâmbă.

— Elizabeth, Ossie le alege. Şi tot Ossie le concediază. Cred că nu reuşeşte să găsească persoana potrivită. Sau cel puţin asta îmi zice.

— Ca să aibă grijă de un băieţel? Ce ciudat!

— Osborne este un om ciudat.

— Mă întreb de ce nu te gândeşti la una dintre surorile tale. Cred că Garlanda s-ar bucura de această şansă şi ţi-ar fi o companie plăcută.

— Nu mai vreau ca vreuna dintre surorile mele să locuiască aici, spuse Morwenna.

II

În seara zilei de 10 decembrie, la o săptămână după ce micul sicriu fusese pus în pământ alături de ostentativul monument funerar pe care Ray Penvenen şi-l construise pentru sine, Caroline Enys intră în biroul soţului ei. Rămase un moment cu spatele la uşă, privindu-i chipul slab

şi părul care încărunţea. El se ridică şi trase un scaun invitând-o să i se alăture la masa de lucru, însă ea se duse lângă şemineu şi îşi încălzi mâinile la foc. Purta un şorţuleţ verde peste o rochie de satin alb, de parcă ar fi fost o fetiţă care trebuia luată pe genunchi.

— Dwight, cred că exagerăm prea mult cu durerea.

— Posibil.

— Mor copii în fiecare zi. Suntem de acord că lumea este suprapopulată, nu-i aşa? Deja suntem prea mulţi. Ce mai contează încă unul? Săptămâna trecută mi-ai povestit despre doamna Barnes, care a pierdut nouă copii în zece ani. Faptul că acesta este al nostru şi că noi îl punem mai presus decât pe ceilalţi dovedeşte că nu avem simţul proporţiilor. Am pierdut un copil, asta-i tot. Dacă aş fi nutrit sentimentele unei mame adevărate, ar fi fost de aşteptat să sufăr teribil, având în vedere că a fost primul meu copil şi că deja am douăzeci şi cinci de ani. Dar *tu*, tu, care îţi petreci viaţa văzând cum pacienţii tăi se luptă ca să-şi amâne sfârşitul inevitabil, tu, care îmi spui că o persoană sau alta are guşă tiroidiană sau eczemă scrofuloasă sau anemie scorbutică şi că nu poţi face nimic pentru a o ajuta, că nu poţi decât să alini suferinţa universală pe care o vezi pretutindeni în jur, tu de ce ar trebui să fii îndurerat că produsul unirii noastre a fost iertat de durerile vieţii şi i s-a îngăduit să se mântuiască printr-o moarte timpurie? Asta mă nedumereşte.

Dwight zâmbi vag.

— N-are de ce. Pentru că tu eşti o fiinţă omenească şi la fel sunt şi eu, iar pedeapsa pentru asta, dar şi răsplata, este că nu ne considerăm unul pe altul nişte numere pe o tablă, ci persoane pentru care iubirea şi ataşamentul emoţional reprezintă totul. Nu putem scăpa de obligaţiile umanităţii. Iar una dintre acele obligaţii este să plângem pierderea celor… pe care îi iubim şi care sunt sânge din sângele nostru.

Caroline îşi strânse buzele.

— Dar ştii prea bine că eu n-am fost niciodată potrivită să fiu mamă.

— Ce prostie! Ai fost o mamă bună şi sunt sigur că vei fi din nou.

— Nu… Sau nu încă. Veni în spatele lui şi îi puse o mână pe umăr. Dwight, vreau să te părăsesc.

În tăcerea lăsată, o pală de gaz aţâţă cărbunii aprinşi, arzând cu o strălucire albastră până se consumă.

— Ce vrei să spui? întrebă Dwight într-un târziu.

— O, nu definitiv. Nu te bucura, nu poţi scăpa de mine atât de uşor, dar vreau să plec. Vreau să plec departe de casa Killewarren şi de Sawle, şi de oamenii de-aici. Am sentimentul că te-am dezamăgit, că m-am dezamăgit pe mine, totul… simt că port o *povară* enormă. N-am reuşit deloc să plâng, ştii asta, şi simt în piept apăsarea lacrimilor

neplânse, şi este atât de mare, încât am impresia că va exploda. Este o confesiune cumplită şi umilitoare, pe care n-aş face-o altcuiva decât ţie. Dar simt că… atâta vreme cât aş rămâne aici, în această casă, cu… mobila asta şi cu argintăria unchiului Ray, şi cu flacoanele de medicamente, şi cu toţi servitorii care încearcă să fie amabili, şi cu Ruth Treneglos drept companie într-o zi de vânătoare, şi… şi cu indulgenţa ta din care transpare durerea… simt că nu pot face nimic pentru a-mi reveni.

Dwight se ridică, închise maşinal cartea, se uită în treacăt la manşeta pe care era o mică pată de cerneală şi îşi ridică privirea spre ochii frumoşi ai soţiei lui.

— Ce doreşti să faci?

— Nu ştiu. Poate o să mă duc la Londra, să stau o lună sau două la mătuşa mea. Nu ştiu.

— Vrei să vin cu tine sau preferi să te duci singură?

— Cum ai putea să pleci de-aici? Sunt vreo cincizeci… o sută… două sute de bolnavi care depind de tine. Cum ai putea să-i părăseşti? Eu sunt deja… eu mă simt deja suficient de egoistă spunând că vreau să plec. Dar tu n-ai nicio posibilitate să evadezi. Şi au trecut abia trei ani de când ai fost salvat ca un schelet viu dintr-o închisoare franceză, a trecut abia un an de când ai început să-ţi revii după chinul îndurat. Acum ai prins rădăcini aici, eşti copleşit de greaua pierdere a lui Sarah, iar inutila ta nevastă sensibilă vrea să te abandoneze pentru a-şi găsi ea liniştea într-un soi de evadare. Nu-ţi pot cere să vii cu mine, Dwight. Nu vreau să fac asta. Nu ţi-aş putea cere să fii atât de egoist. Numai eu am dreptul să fiu atât de egoistă.

— Toate astea ar putea fi interpretate cu mult mai multă blândeţe, spuse Dwight.

— Nu te osteni să încerci, fiindcă nu te-aş crede.

Dwight îşi coborî privirea spre titlul cărţii. Spre deosebire de a lui Ross, abia fusese publicată şi se numea *An Inquiry into the Causes and Effect of the Variolae Vaccinae* **[22]**, fiind scrisă de doctorul Edward Jenner. Una dintre lumânări avea un defect; ceara picura pe ea şi se întărea precum guşa unui pitic pipernicit, părul acestuia fiind format de fumul ce se ridica din fitil. Peste câteva clipe spuse:

— Dacă ar fi fost cu o lună în urmă, aş fi căutat un *locum tenens* **[23]**. Apar mereu anunţuri în *The British Critic*.

Ea clătină din cap.

— Cred că va dura mai mult, dragul meu. Şi cred că ar fi bine să ne despărţim… o vreme. Timp de trei ani te-am îngrijit încercând să-ţi redau sănătatea şi, fără să mă laud, aproape am reuşit. Aşteptă până când Dwight încuviinţă din cap, apoi continuă: Dar trebuie să recunoşti că, uneori, insistenţa mea asupra unor anumite subiecte şi refuzul meu de a discuta altele te-au iritat. În acelaşi mod, însă cu mai

puţină delicateţe, mi-am înfrânat anumite… impulsuri sociale, ştiind că te-ar implica în activităţi pe care nu le agreezi. Noi doi am ajuns la un compromis. Iar Sarah a cimentat acel compromis… Acum, ea nu mai este, iar eu cred… cred asta din cauză că ea a existat, iar acum nu mai există… cred că ne e tot mai greu să respectăm acest compromis. Ceea ce ar putea duce la fricţiuni sau chiar la certuri… şi indiferent ce spun anumiţi proşti, căsniciile nu sunt deloc mai bune dacă există certuri. Aşa încât sunt de părere că amândoi avem nevoie de puţin spaţiu pentru a respira. Şi ţie îţi va fi mai bine, sunt sigură.

— Dă-mi voie să decid singur ce este mai bine pentru mine, replică Dwight.

— Dragul meu, exact asta n-am reuşit eu să fac şi nu pot s-o fac nici acum. Peste trei sau patru luni, după ce zilele cele mai întunecate vor trece, vom putea hotărî încotro s-o apucăm. Sper că vom fi amândoi de acord.

— Şi vrei să pleci chiar acum?

— Cât mai curând… Iartă-mă! Cât mai curând.

III

Marea victorie obţinută în bătălia de pe Nil a înviorat şi însufleţit Anglia ca nici un alt eveniment din cursul războiului, iar după sărbătorile populare cu artificii, tras de clopote şi dansat pe străzi, au venit alte veşti care prevesteau o cotitură în acel conflict epuizant. Generalul Bonaparte şi armata lui erau blocaţi în Egipt de către forţele navale britanice, iar dominaţia franceză asupra Mediteranei slăbise brusc. Nemulţumită de ceva vreme de modul în care Franţa ocupase provincia sa egipteană, Turcia hotărî să-i declare război. India era în siguranţă, iar ţările mai mici nu se mai temeau prea tare de impetuosul cuceritor. Pe plan personal, se părea că soţia generalului Bonaparte îl înşelase în absenţa sa, iar el, aflând într-un târziu de perfidia ei, îi scrisese o scrisoare furioasă fratelui ei, aflat în prizonierat la britanici, textul fiind publicat integral în ziarul londonez *Morning Chronicle*. Numai despre asta se vorbea în oraş, dar nici idila scandaloasă a amiralului Nelson cu soţia ambasadorului britanic din Napoli nu fu dată uitării.

Ross vorbise de curând cu doi emigranţi care fugiseră recent din Franţa, după ultima dintre revoltele eşuate ale loialiştilor. Ei îi spuseră că Parisul era un oraş anarhic, murdar şi decrepit, în care gunoaiele sufocau străzile şi toată lumea se îmbrăca în haine ponosite şi informe, cu toate că în saloane şi teatre se manifestau o veselie şi un desfrâu ca înainte de sfârşitul lumii. Dar dincolo de tabloul sumbru pe care era evident că doreau să-l picteze, Ross detectase o recunoaştere ezitantă a faptului că situaţia oamenilor de rând se îmbunătăţise întru câtva.

Fuseseră introduse monede de metal, ceea ce ajutase la reducerea inflaţiei, recoltele fuseseră bune şi exista destulă mâncare – pâine, carne, unt, vin. Iar sub conducerea Directoratului, oamenii se temeau mai puţin să spună ce gândeau. Războiul încă nu se sfârşise.

Dwight îşi petrecu Crăciunul la Nampara. Cu o fire mai curând delicată, avea o tărie interioară care îi permitea să reziste necazurilor pe care viaţa i le aşternuse în cale. Caroline nu venise să-şi ia rămas-bun de la soţii Poldark, aşa că soţul ei trebuise să le dea vestea. Nu existase nici urmă de critică în vocea lui când îi înştiinţase, şi nici în vocile lor când îi răspunseseră. Totuşi, Ross îşi aminti de momentul în care între cei doi se mai produsese o ruptură, iar el plecase la Londra ca s-o aducă pe Caroline înapoi. Poate că avea să se ajungă din nou la asta. Apoi se gândi că, la rândul lor, el şi Demelza erau mai mult despărţiţi în ultima vreme. Oare era un lucru bun? În orice caz, de data asta nu mai putea interveni în vieţile altora cu aceeaşi convingere.

De Crăciun, Demelza dădu o petrecere care îi ocupă timpul câteva zile. Familia Blamey veni din Falmouth – sau Flushing, unde se mutaseră. Andrew, foarte cenuşiu la faţă, dar părând zdravăn şi sănătos, încă făcea călătorii periculoase la Lisabona, dar deocamdată era acasă pentru o lună fiindcă corabia lui de pasageri şi mărfuri avea nevoie de reparaţii. Verity era mai dolofană, dar mai drăguţă decât fusese până la treizeci de ani, de parcă viaţa şi dragostea pe care le găsise mai târziu o făcuseră să înflorească. Cei doi veniseră însoţiţi de Andrew, fiul lor de cinci ani, şi de James Blamey, fiul vitreg al lui Verity, care îşi pierduse două degete într-o încăierare de lângă Brest şi o ureche la St Vincent şi care, cu felul lui de a fi gălăgios, vesel şi dornic de aventură, era hotărât să se bucure din plin de scurta vizită. Demelza le poruncise şi lui Sam şi lui Drake să fie prezenţi la cina de Crăciun, iar fiindcă ea rar li se adresa pe un asemenea ton, o ascultară surprinşi.

Rareori izbutise să strângă un grup atât de numeros de invitaţi în acea perioadă a anului. Uneori, ea şi Ross stăteau singuri acasă, primul Crăciun împreună îl petrecuseră la Trenwith, o dată fuseseră la soţii Blamey, în Falmouth, o dată cu Caroline, care venise singură fiindcă Dwight era prizonier în Franţa. Acum însă avea la masă trei copii şi opt adulţi – toţi fiind oameni pe care îi iubea, cu care putea vorbi şi pe care îi putea înţelege, oameni între care nu existau bariere, oameni cărora le puteai zâmbi şi care puteau zâmbi, şi alături de care te simţeai perfect în largul tău. Sam şi Drake fură rezervaţi la început, dar curând descoperiră că acea companie era prea plăcută ca să-i reziste. Ba chiar băură câte un pahar cu vin şi participară cu interes la conversaţie.

James Blamey fu eroul serii. Cât mai era lumină afară se jucă de-a

leii şi vânătorul cu cei mici, iar după lăsarea întunericului le spuse poveşti despre furtuni pe mare şi despre bătălii navale, care îi făcură să-l privească fascinaţi. Relaţia lui cu Verity era extraordinară; se purta mai degrabă ca un iubit decât ca un fiu vitreg, dar exagerat, făcând o glumă din asta. Demelza spera că Jeremy să-i semene la maturitate, cu excepţia plecatului pe mare.

A doua zi după Crăciun dădură o petrecere pentru copii, la care fură invitaţi prietenii lui Jeremy. În afară de cei trei fraţi Treneglos de la Mingoose, erau odraslele minerilor şi ţăranilor din apropiere. O consecinţă neplăcută a prosperităţii era aceea că soţii Poldark nu mai puteau lăsa vreo douăzeci de copii în biblioteca recent renovată şi redecorată, aşa că vechiul salon fu golit de mobilă şi transformat în spaţiu de joacă. Din nou, James dovedi că valora cât greutatea lui în aur, dar nici Demelza, nici Verity nu se lăsară mai prejos. Desigur, cei doi fraţi Carne veniseră în vizită doar pentru o zi, iar Dwight se întorsese acasă după micul dejun, aşa că Ross şi Andrew Blamey se duseră să facă o lungă plimbare pe faleză în timpul căreia vorbiră despre război şi pace, corăbii, vreme şi situaţia mondială.

Blamey auzise că generalul Suvorov fusese recent numit din nou în fruntea armatei ruse, el fiind singurul care avea dinamismul necesar pentru a le ţine piept francezilor. Desigur, nu se desfăşura niciun război între Rusia şi Franţa, dar, dacă nu exista nicio intenţie, ce căuta o armată rusă în Bavaria, atât de departe spre vest? Congresul de la Rastatt trena, însă chiar credea cineva că avea să se încheie cu o concluzie fermă? Armatele franceze din Europa îşi iroseau forţele. Foarte curând, vechea coaliţie împotriva Franţei, care se dezintegrase complet cu doi ani în urmă, avea să prindă iarăşi contur.

Şi toate astea ca urmare a victoriei lui Nelson, după cum spusese Blamey. Puteau să-l facă foarte bine lord Nelson de Nil şi duce de Bronte. Era vorba de importanţa forţei navale, care fusese perfect demonstrată. Era mai bine ca armatele britanice să nu fie duse în Europa, insistându-se în schimb pe consolidarea marinei militare.

În plimbarea lor, ajunseră pe domeniul Trenwith – care devenise domeniul Warleggan. Un gard fusese înălţat de jur-împrejur, fără să blocheze complet poteca de pe faleză, ci lăsând o trecere de vreun metru şi jumătate la marginea stâncii. După cum îi era firea lui George, probabil că în scurt timp urma să ridice acolo un zid. Se opriră, iar Ross puse mâna pe gard.

— Teritoriu inamic.

— În continuare? E păcat, Ross!

— Demelza a vrut să-l invite pe Geoffrey Charles la petrecerea de ieri, dar eu am ştiut că ne-ar fi refuzat.

Blamey cercetă orizontul cu o privire profesionistă. Se vedeau doar două vele, care se îndreptau spre St Ann's.

— Ar trebui să ne întoarcem spre casă, Ross. Verity vrea să-şi vadă nepotul şi, desigur, pe Elizabeth şi s-a gândit să le facem o vizită după ce plecăm de la voi.

— Foarte normal. Aşa şi trebuie.

Gardul fusese instalat cu patru ani în urmă, iar unii dintre stâlpii de lemn se dovediseră prea firavi pentru rostul lor. În locul acela, atât de aproape de ţărm, ploaia şi vântul încărcat cu sare făcuseră lemnul să putrezească la bază. Ross constată că stâlpul pe care îşi ţinea mâna se clătina. Îl hâţână înainte şi înapoi de câteva ori, apoi trase cu putere. Stâlpul se fisură. Ross îl trase din nou spre el, rupând cele două stinghii laterale, astfel că în gard apăru o gaură de vreo doi metri. Cu sprâncenele ridicate, Andrew Blamey îşi urmări prietenul trecând la alt stâlp şi încercând să repete figura. Acela era mai rezistent, dar, trăgându-l cu toată forţa, izbuti să-l rupă. În câteva minute, şase stâlpi fură la pământ, şi gaura din gard deveni enormă. Transpirat de efort, Ross culese stâlpii şi stinghiile rupte şi le aruncă de pe faleză. Câţiva pescăruşi se înălţară ţipând. Îi zâmbi cu amărăciune lui Blamey.

— Mă întreb de ce n-a făcut nimeni asta înaintea mea?

— Există paznici?

— O, da!

— Atunci, cred că ar trebui să plecăm.

— Poate că ar fi greşit să provocăm o dispută. Ross aruncă ultima bucată de lemn de pe stâncă. Având în vedere că este o sărbătoare a înţelegerii.

Blamey se uită la el şi îşi dădu seama cu exactitate unde începea şi unde se sfârşea înţelegerea lui Ross. Uneori, nu era o persoană comodă, iar în clipa aceea, spiritul de frondă mai avea doar foarte puţin până să se manifeste. Se apropia, dar niciodată nu depăşea cu adevărat limita raţiunii.

Când se întoarseră la Nampara, copiii tocmai plecau. Doar în cămaşă, James Blamey făcuse rost de nişte elastic şi îşi folosea degetele ca praştie. Demelza şi Verity erau ciufulite şi epuizate. Clowance, care sugea o bomboană, avea faţa plină de zahăr lipicios. Jeremy era prea agitat, aşa că Jane Gimlett îl ducea la culcare. Ross se simţi ruşinat. Oare era prea bătrân ca să-şi joace rolul? Blamey avea cincizeci de ani, deci avea o scuză. Se duse la Demelza.

— Ai supravieţuit, iubito?

Ea îl privi surprinsă.

— Desigur, Ross. Totul a fost minunat. Să ai copii, să-i creşti face parte din viaţă.

— Ştiu că ar fi trebuit să te ajut mai mult.

— Tu ţi-ai făcut treaba. Asta-i tot ce contează.

— Chiar mi-am făcut-o? Nu întotdeauna. Nu întotdeauna.

Clowance se agăţă de picioarele lui şi ceru să fie ridicată. El o luă

în braţe – încă era dolofană –, iar faţa ei enormă, pătată cu dulciuri şi încadrată de păr încâlcit, ajunse foarte aproape de a lui. Îl sărută, lăsându-i o mare urmă lipicioasă pe obraz.

— *Papa*, n-ai fost aici.

— Nu, draga mea, am fost leneş. Mâine o să vă duc la plimbare pe amândoi.

— Unde, *papa*, unde?

— Nu ştiu. Undeva.

— Chiar dacă plouă?

— Dacă îi spun eu, n-o să plouă!

— Asta-i o născocire, zise Clowance privindu-l cu ochii măriţi.

— E destul de adevărat. Eşti exact ca mama ta, vezi de-a dreptul prin mine.

— Ross, nici asta nu-i adevărat, interveni Demelza.

— Ei bine, e pe jumătate.

— Eu sunt de acord, spuse Verity, vede prin partea întunecată partea frumoasă.

IV

Înainte de plecare, Verity se duse la Ross, care se afla singur în bibliotecă.

— Dragul meu, a fost minunat. Mulţumim pentru invitaţie. A fost atât de plăcut să fim iarăşi cu voi doi!

— Şi pentru noi a fost plăcut.

— Ross, eşti fericit cu noua ta viaţă?

— *Noua* mea viaţă? A, te referi la parlament… Nu sunt sigur. Sunt suficient de mulţumit ca să mai rămân un an sau doi. Dacă aş simţi că pot fi util cu ceva ţării sau comitatului nostru, cred că aş fi fericit.

— Dar cu viaţa ta personală… cu Demelza?

El se uită în ochii lui Verity, apoi îşi coborî privirea spre cărţile pe care le aranjase.

— Ce te face să mă întrebi asta?

— Dragul meu, te întreb din motivul obişnuit – pentru că vreau să ştiu.

— Te-ai gândit că ar exista un motiv special pentru care să-mi pui această întrebare?

— Tu să-mi spui. Dar în trecut, noi ne-am împărtăşit adesea necazurile şi dilemele.

— Deci crezi că există necazuri şi dileme? Ţi-a zis Demelza asta?

— Fireşte că nu. Nu mi-ar spune niciodată. Însă am detectat – sau mi s-a părut că detectez – o oarecare înstrăinare. Cred… Îl bătu uşurel pe braţ şi întoarse vreo două cărţi de pe masă. De pildă, tu, Ross. Eşti… zbuciumat cum nu te-am văzut de mulţi ani. Este ca şi cum

vechea sălbăticie… ca şi cum o parte din vechea sălbăticie cu care te purtai a revenit. Sălbăticia de dinainte de a te însura cu Demelza.

El râse.

— Poate că-i vechea poveste cu lupul care nu-şi poate schimba năravul. N-ai decât să-l îmbraci într-o haină de satin şi cu pantaloni până la genunchi, iar el va respecta întocmai regulile bunei-cuviinţe. Dar nu se poate comporta astfel la infinit. Din când în când, firea lui se împotriveşte, stârnindu-i nevoia să omoare miei. Asta este în firea lui. Înţelegi ce vreau să spun?

— Da… o, da! Înţeleg. Dacă asta-i tot, atunci înţeleg. Dar chiar numai despre asta-i vorba în relaţia ta cu Demelza? N-aş fi crezut că e întru totul în contradicţie cu firea ei.

— Sapi prea adânc, o mustră el.

— Poate că numai eu am acest drept.

— Acest drept?

Ea îi zâmbi.

— Ei bine, atunci poate că numai eu îndrăznesc.

— Ar trebui să ne vedem mai des, Verity. Este groaznic că o distanţă de numai treizeci de kilometri ne desparte în asemenea măsură. Mai vino pe la noi, şi adu-l şi pe micul Andrew. Este un băieţel tare reuşit.

— Ross, să cauţi perfecţiunea în viaţă este primejdios, căci în felul ăsta orice nu e perfect ţi se pare insuficient. Viaţa nu este nesfârşită. Anul acesta am împlinit patruzeci de ani…

Ross puse câteva cărţi pe un raft. Aşezate pe raftul nou, vechile tomuri păreau ponosite.

— Tu ştii când m-am născut eu, Verity?

— Tu? Serios? Ştiu aproximativ. Ce, nu ştii?

— Nu, nu găsesc înregistrarea. Am fost botezat în ianuarie 1760, dar nu ştiu dacă m-am născut în acea lună sau în decembrie 1759.

— Am crezut întotdeauna că sunt cu optsprezece luni mai mare decât tine.

— Tu încă arăţi ca la vreo douăzeci şi patru de ani.

— Ei bine, mulţumesc. Mărturisesc că uneori aşa mă simt, iar alteori, ca la vârsta reală. Dar încerc să mă bucur cât mai mult de toate lucrurile bune care mi se întâmplă. Cu doi bărbaţi mereu în primejdie…

— Draga mea, îmi dau seama cât de greu trebuie să-ţi fie.

— Nu vorbesc despre mine Ross, ci despre tine. Despre faptul că mulţi din neamul Poldark nu sunt capabili să accepte compromisul. Asta a dus de fapt la pieirea lui Francis.

— Şi ar fi putut să fie pieirea mea?

Ea zâmbi din nou.

— Ştii bine că nu asta vreau să zic. Ştii foarte bine ce vreau să

spun.

— Ştiu foarte bine ce vrei să spui. Dar s-au întâmplat nişte lucruri, Verity. Ah, ştiu că sunt lucruri minore – minore comparativ cu cele grave – şi că ideal ar fi să fie uitate de ambele părţi, şi chiar sunt uitate de multe ori. Dar din când în când, nu poţi controla ce simţi, iar atunci gândurile şi sentimentele năvălesc ca un val furios. Şi uneori este greu să controlezi valurile.

Capitolul 13

I

La mijlocul lunii ianuarie, Demelza primi o scrisoare de la Caroline.

Draga mea,

Îi scriu săptămânal prietenului meu, doctorul Enys, şi presupun că vă transmite amândurora cele mai calde urări din partea mea. Nu prea ştiu ce am realizat venind la Londra şi izolându-mă de majoritatea oamenilor la care ţin, dar este un fel de rupere de viaţa pe care o duceam şi care, fie că mi-a plăcut, fie că nu, era legată de Sarah. Să ştii că, după ce te măriţi cu un bărbat serios şi trăieşti printre oameni cu dimensiuni, forme şi volume remarcabile, viaţa frivolă a unei lady din înalta societate londoneză pare să fie desprinsă de realitate. Trezitul la unsprezece, luarea micului dejun la amiază, zăcutul şi bârfitul într-o rochie lejeră sau în déshabillé până la şase, când se serveşte cina, apoi pregătirea pentru o noapte la teatru sau într-un tripou par să indice o existenţă de o lungime considerabilă, o amploare limitată şi complet lipsită de profunzime!

Da, dar există şi o altă latură a Londrei. Este locul unde poţi găsi tot ce este mai bun din diverse şi numeroase domenii. Artă, literatură, ştiinţă, medicină, intelect pur – toate sunt aici. Iar dacă exponenţii lor nu s-au născut aici, aici vin ca să trăiască şi să muncească. Sunt încredinţată că acesta este Centrul Lumii. Aşa că, deşi viaţa mea actuală tinde mai mult către prima variantă decât spre a doua, din când în când există compensaţii care nu pot fi ignorate.

Draga mea, când va veni Ross la Londra? Presupun că încă nu a venit, altminteri m-ar fi căutat. Sper că mina voastră a ieşit din convalescenţă şi că acum se bucură de o sănătate deplină, astfel încât să poată fi jefuită de minereul său de muritori mai puţin însemnaţi.

Demelza, tu de ce nu vii la Londra? Parcă ziceai că n-ai fost niciodată, iar eu m-aş bucura tare mult să ne întâlnim aici şi să-ţi arăt câteva dintre lucrurile care merită văzute. Spune-i lui Ross să te aducă. Dacă ai fi venit cu el înainte, probabil că te-ai fi plictisit cât el ar fi fost la Westminster.

Dar acum nu mai e aşa. Aş fi încântată să te distrez. Uneori, chiar cred că am nevoie de cineva ca tine care să-mi servească drept piatră de încercare pentru fi sigură că percep clar proporţiile lucrurilor.

Horace se simte excelent în casa mătuşii mele şi s-a împrietenit cu cei doi spanieli King Charles pe care îi are ea. Dar cred că, în ciuda geloziei anterioare, acum îi este dor de prietenul meu, doctorul Enys…

După cum îmi este şi mie.

Dar încă nu m-am vindecat.

Vă sărut cu drag pe toţi,

Caroline

După ce Ross o citi, spuse:

— Ei bine, chiar aşa, de ce n-ai face-o?

— Ce să fac?

— Să vii la Londra, desigur. Caroline are un talent aparte de a atrage atenţia asupra lucrurilor evidente atunci când toţi ceilalţi le ignoră.

Demelza culese o bucăţică din ceara sigiliului căzută pe masă.

— Când te-ai gândit să pleci?

— Ar fi trebuit să plec acum o lună, dar n-am avut niciun chef. Asta-i casa mea. Totuşi… dacă nu mă duc curând…

— Te întorci de Paşte sau rămâi acolo?

— Rămân acolo. Fiindcă n-am fost deloc la sesiunea de toamnă, nu se cade să mă duc doar pentru câteva săptămâni, iar apoi să dau repede fuga înapoi în Cornwall.

Demelza analiză situaţia. Sprâncenele ei formau o singură linie.

— Nu pot sta atât de mult, Ross. Trebuie să mă gândesc la copii.

— Ai putea să pleci cu mine şi să te întorci de Paşte.

Ea se gândi din nou. Sugestia venise de fapt din partea lui Caroline, nu de la el. Dacă el ar fi făcut-o, ar fi fost altceva.

— Jeremy încă tuşeşte. Ştii că probabil nu-i nimic important, dar aş vrea să-l supraveghez.

— Mă expui riscului de a trebui să dau afară alte prostituate din camera mea? zise Ross.

— Şi de a fi insultat cum ai mai fost.

— Da… chiar vrei să mă expui acestui risc?

— N-aş putea veni la sfârşitul verii? Tare mi-ar plăcea să văd Londra. Dar în septembrie sau în octombrie, după ce se termină treaba în grădină şi pe câmp. Aş putea să stau până la Crăciun.

— Caroline s-ar putea să nu mai fie acolo atunci.

— Am sentimentul că va fi, spuse Demelza.

Ross plecă spre Londra în ziua de 28 ianuarie. Călători pe aceeaşi rută pe care venise acasă în mai, cu o trăsură până la St Blazey, iar apoi cu o corabie de la Fowey la Tilbury. Având în vedere că în Canalul Mânecii continua războiul, traseul era mai primejdios, însă dura mai puţin dacă vântul era prielnic, iar lui îi plăcea mai mult legănatul mării decât hurducăielile ridicole ale trăsurilor.

Ca de obicei după plecarea lui, casa părea pustie ca un mormânt. În ultimii ani lipsise mult, fiind ocupat cu organizarea corpului de voluntari. În vara şi toamna precedente stătuse mai mult acasă, ocupat cu problemele minei. Demelza îşi regretă nu o dată decizia de a rămâne în Cornwall, dar, fiind atât de nesigură de sentimentele ei, se gândi că era mai bine aşa. De la moartea lui Hugh Armitage, nu se mai simţiseră niciodată pe deplin în largul lor împreună. După cum descoperise înainte de asta, iubirea şi râsul puteau exista pe un plan care nu era deloc superficial, dar care nici nu ajungea până în adâncul unei fiinţe. Aşa fusese cu cinci ani în urmă, aşa era din nou. Îşi dorea mai mult decât orice contopirea afectivă totală pe care o avuseseră. Abia atunci când asta dispărea, observai golul imens care exista între cele două stadii.

După plecarea lui îşi făcu de lucru cu problemele locale, iar fiindcă Dwight era şi el nefericit în dragoste, se vedeau adesea. Într-o zi, ducându-se cu Jeremy la biserica din Sawle ca să pună flori pe mormântul părinţilor lui Ross şi să inspecteze piatra funerară care abia fusese instalată pe mormântul mătuşii Agatha, evită turul pantalonilor lui Jud Paynter, care strălucea în soarele după-amiezii ca o planetă moartă, şi se îndreptă spre Atelierul lui Pally pentru a lua ceaiul cu Drake.

Jeremy nu se arătă interesat de forjă, care îi fascina pe majoritatea copiilor, dar fu curând atras de gâştele pe care Drake le ţinea în curtea din spate.

— Are de gând să se facă fermier? întrebă Drake.

— Noi nu avem gâşte, aşa că sunt o noutate pentru el. Nu se teme de nicio vieţuitoare. Şi le desenează mereu. Blocul lui de desen este plin de vaci, porci, pui şi cai.

— Poate că se va face pictor. Opie **[24]** a locuit pe-aici.

— Şi tu obişnuiai să desenezi când erai mic, Drake. Îţi aminteşti? Pe pereţii casei, cu un creion pe care l-ai găsit.

— Motiv pentru care am încasat o chelfăneală zdravănă. *Asta* îmi amintesc. Se întoarce căpitanul Ross de Paşte?

— Nu ştiu. Nu cred.

Demelza începu să vorbească despre ceilalţi fraţi, despre familia din Illuggan, văduva Carne, mama lor vitregă, Luke, care se însurase şi lucra în Saltash, John, care se însurase şi avea doi copii, dar nu avea de lucru, Bobbie, ale cărui răni se vindecaseră şi care era de aşteptat

să se căsătorească în curând.

— Şi de iubirea lui Sam s-a ales praful, la fel ca de a mea, spuse Drake.

— Deci ţi-a zis.

— Da, mi-a zis.

În onoarea musafirei, stăteau în salonaş. Demelza privi precaută în jur în timp ce sorbea din ceai. Era o cameră minusculă, nu mai mare decât o cămară, şi era clar că Drake n-o folosea. Încăperea era curată, însă draperiile pe care i le dăduse ea erau prea lungi şi aveau nevoie de un tiv, din braţul fotoliului adus de la Nampara încă ieşea păr de cal, lumânările erau strâmbe ca nişte paznici beţi, iar faţa de masă care acoperea blatul rustic era pusă pe dos.

— Aşa că noi doi suntem la fel, conchise Drake.

— Da…

— Cu toate astea, din când în când, consideră potrivit să susţină în faţa mea cauza căsătoriei.

— Cu cine?

— Deci n-ai vorbit cu el?

— Despre tine? Nu, Drake.

— Cu Rosina Hoblyn. Cu cine altcineva?

— Te-ai mai întâlnit cu ea? întrebă Demelza.

— De două ori, atât. O dată am condus-o acasă de la biserică, iar a doua oară, mă duceam la familia Guernsey şi i-am bătut la uşă.

— Este o fată bună. Ţi-ar prii.

— Poate… O, da, sunt sigur. Adică n-am nimic împotriva ei.

Jeremy începu să strige afară, iar Demelza se duse la geam ca să se uite în curtea din spate. Însă băieţelul doar făcea schimb de informaţii cu unul dintre gemenii Trewinnard, care încerca să bage în curte o capră încăpăţânată.

— Tatăl ei nu ştie ce părere să aibă despre mine. Ba îmi zâmbeşte de parcă i-aş fi un vechi prieten, ba se încruntă de parcă ar crede că aş avea de gând să-i fur fata fără să trecem pe la preot.

— Nu trebuie să-l bagi în seamă pe Jacka. El a avut mereu o fire ciudată. Ross ştie cum să-l ia, dar eu sunt convinsă că este un tiran. În orice caz, sigur le terorizează pe femeile din casa lui.

Drake îi umplu din nou cana, după care o umplu pe a lui. Demelza, căreia nu-i plăcea laptele de capră, acceptă din politeţe.

— Aşadar, crezi că ar trebui să mă însor cu ea?

— Nu-ţi pot spune ce să faci, Drake.

— Dar la asta te gândeşti din luna mai a anului trecut, nu?

Ea zâmbi.

— Ross m-a avertizat să nu mă mai amestec în vieţile altora. A zis că e primejdios.

— Dar dacă mă însor cu Rosina, nu-i aşa că ţi-ar face plăcere?

— Cât de mult îţi place de ea?

— Îmi place foarte mult.

— Ei îi place de tine?

— Cred că da.

— Dar nu este iubire.

— Nu, din partea mea nu e iubire. Sau cel puţin nu e ceea ce îmi amintesc eu că este iubirea.

Demelza îl privi fix.

— Ştiu cum este, Drake. Ştiu cum este… Dar asta s-a pierdut. Nimeni n-o mai poate aduce înapoi aşa cum a fost… Eu vreau doar să fii *fericit*… nu să stai aici însingurat. Ţi-a plăcut cina de Crăciun?

— Da, a fost foarte frumos.

— Ei bine, pentru scurt timp, mai ales după cină, cât ai stat cu copiii, ai fost fericit. Aşa cum îmi amintesc că ai fost în primii doi ani după ce ai venit aici. Mi-ar plăcea să fii aşa mai des, iar asta este improbabil să se întâmple atâta vreme cât o ai doar pe mătuşa Nelly Trevail care să aibă grijă de tine. Văzând că el era pe cale să spună ceva, vorbi mai repede: Recunosc, îmi place Rosina. Este diferită de alte fete, de fetele minerilor şi ale ţăranilor – gândeşte mai mult, e mai deşteaptă. Este drăguţă, e liniştită, te-ar ajuta cu afacerea pe care ţi-o clădeşti aici. Mi-ar fi drag să o am de cumnată.

— Da, îmi dau seama de toate astea.

— Bine, acum nu vreau să te mai gândeşti la asta. Zâmbi când el îşi ridică mirat privirea. Niciun bărbat n-ar trebui să se însoare cu o fată doar pentru că ea este potrivită şi cu atât mai puţin pentru că ar fi o cumnată bună. Este viaţa ta! Iar căsniciile, odată încheiate, nu mai pot fi desfăcute. Doar că… vreau să fii fericit. Ar fi bine să ai pe cineva cu care să munceşti şi pentru care să munceşti. Nu vreau să te cufunzi în singurătate. Iar câteodată, dragostea apare cu timpul.

El se ridică, se duse la ferestruică şi privi afară.

— Aşa a fost în cazul tău, Demelza? M-am gândit la asta adesea, dar niciodată n-am avut curajul să te întreb.

Vorbele lui o făcură să simtă o strângere în piept.

— Nu. Pentru mine nu a fost aşa. Dar pentru Ross a fost. Pentru Ross, a apărut şi s-a intensificat de-a lungul anilor. Nu m-a iubit când s-a însurat cu mine, însă de-a lungul anilor a ajuns să mă iubească.

III

Frigul se instală curând după plecarea lui Ross. În timp ce viscolele măturau Anglia, Demelza aşteptă îngrijorată o scrisoare din care să afle că el ajunsese cu bine. În Cornwall ninse puţin, dar gerul amarnic făcu să îngheţe totul pe uscat, iar uneori, şi apa de la ţărm. Vremea uscată fu de ajutor pentru pompa de la Wheal Grace. Abia în 19

februarie primi veşti de la Ross. Corabia lui ajunsese la destinaţie chiar înainte să înceapă viscolul, însă multe drumuri erau blocate de zăpadă şi impracticabile, iar Londra arăta ca un oraş din basme: Tamisa îngheţase, toate clădirile erau acoperite cu zăpadă, iar de streşini atârnau ţurţuri.

Pe la începutul lunii, domnul Odgers se îmbolnăvise de o răceală severă şi îşi pierduse cunoştinţa de două ori, aşa că în primele trei duminici din postul Paştelui nu se ţinură slujbe la biserica din Sawle. În a treia, care pică în 24 februarie, vremea se îmblânzi brusc, iar ziua senină şi plăcută adună o mulţime de enoriaşi, care intrară în biserică sau rămaseră afară, sporovăind o vreme sub soarele neaşteptat, precum supravieţuitorii unui dezastru, aşteptând să vadă dacă preotul avea să apară.

Preotul nu apăru. Şi nici Ossie, care fusese informat despre boala ajutorului său, aşa că, după vreo douăzeci de minute, oamenii începură să plece.

Printre ei se aflau şi Drake Carne şi Rosina Hoblyn, care venise cu sora ei mai mică şi măritată, Parthesia, din nou gravidă cu tâmpul ei soţ Art Mullet. Drake se apropie de Rosina şi merseră spre casă împreună.

Se opriră lângă zidurile prăbuşite ale vechii mine Grambler. În cei nouă ani de când marea exploatare îşi încetase existenţa, intemperiile îşi luaseră birul de la clădirile auxiliare, barăcile obişnuite care apar în jurul intrării într-o mină, însă cele două case ale pompelor îşi înălţau coşurile spre cerul albastru cu mai multă aroganţă decât turla bisericii din Sawle, care se afla peste deal. Încă era teren sterp acolo: în ultima jumătate de secol fusese adus la suprafaţă atât de mult steril, încât doar câteva firicele de iarbă răsăriseră printre pietre.

— Rosina, aş vrea să-ţi spun ceva, zise el. Ai timp – vreo cinci sau zece minute – să-ţi explic despre ce-i vorba?

— Da, Drake.

Răspunsul fusese simplu, fără echivoc. Chiar dacă îşi dăduse seama ce avea să urmeze, nu lăsa impresia că n-ar fi vrut să audă. Drake stătea în faţa ei, înalt şi palid. Expresia poznaşă îi dispăruse de mult de pe chip, deşi o anumită arcuire a buzelor şi o licărire a ochilor sugerau că tristeţea nu era în firea lui. Micuţă de statură, Rosina purta hainele cele mai bune, rochia galbenă de muselină şi botinele negre, dar, iarnă fiind, îşi pusese pe deasupra o pelerină cafenie şi o bonetă de un maro mai închis, cu panglici galbene.

— Dacă îţi cer să mă asculţi, Rosina, trebuie să ştii de ce, stărui el.

— Da, Drake, repetă ea.

— E pentru că vreau să-ţi explic ce este în mintea şi în inima mea…

Şi îi povesti de Morwenna, despre perioada când îi fusese

guvernantă lui Geoffrey Charles, despre cum o întâlnise prima oară, când ea şi Geoffrey Charles îi surprinseseră pe el şi pe Sam cărând trunchiul unui stejar prin pădurea de pe domeniul Warleggan. Despre curtea ciudată pe care i-o făcuse, mereu în prezenţa băiatului, fără ca acesta să-şi dea seama, iar pentru o vreme, aproape fără ca ei doi să-şi dea seama, relaţia lor dezvoltându-se lent şi în etape secrete în decursul verii şi în toamna întunecată şi tăcută din urmă cu patru ani şi jumătate, despre cumplitele prime luni ale anului 1795, când planurile domnului şi ale doamnei Warleggan interveniseră între ei, şi despre distrugerea oricărei speranţe, mai întâi din cauza arestării sub falsa acuzaţie că ar fi furat Biblia lui Geoffrey Charles, iar apoi din cauza căsătoriei aranjate dintre Morwenna şi tânărul vicar de la St Margaret, Truro.

— Poate că de la început a fost o relaţie sortită pieirii, isprăvi el. Ea era fată de vicar, era educată, ştia să citească şi să scrie mai bine decât voi şti eu vreodată. Poate că nu era de nasul meu, dar la vremea aia, asta n-a contat. Am iubit-o… şi o voi iubi întotdeauna. Este un lucru neplăcut pe care a trebuit să-l auzi, ştiu asta bine, dar nu puteam să-ţi spun ceea ce va urma fără să-ţi fi mărturisit tot adevărul înainte, aşa cum îl simt în sufletul meu…

— Da, Drake, spuse Rosina pentru a treia oară.

Îşi aplecase capul, astfel că boneta îi ascundea expresia de pe chip, însă vocea ei îi spunea lui Drake că ştia ce urma să audă şi că avea să-i răspundă.

— Pe Morwenna am pierdut-o pentru totdeauna. Nu am mai vorbit de trei ani şi jumătate, iar de văzut, am văzut-o doar o dată. S-a sfârşit definitiv. În timpul ăsta, eu am o viaţă de trăit şi oamenii îmi spun – şi eu am ajuns să-i cred – că am nevoie de o soţie. Acum, că ştii toate astea, acum, că ştii ce simt şi ce nu simt – şi poate că nu voi simţi niciodată –, dar totuşi te plac şi îţi doresc compania… ca prietenă, ca o tovarăşă care să mă ajute la treabă, ca soţie şi, la vremea cuvenită, poate ca mamă… Am o casă, am o afacere… la asta vreau să te gândeşti… iar după ce vei cumpăni, vreau să-mi dai un răspuns.

Zidul fusese spart în locul acela, pietrele fiind luate pentru a fi folosite la construirea caselor. Rosina îşi puse mâna pe zid – o mână mică, fermă, capabilă.

— Drake, îţi voi da răspunsul acum, dacă tu nu crezi că e nepotrivit din partea mea să mă hotărăsc atât de repede. Mă voi mărita cu tine şi voi încerca să te fac fericit din nou. O parte din ce mi-ai spus ştiam din bârfe, dar mă bucur că am auzit-o de pe buzele tale. Eşti un om brav şi onest, Drake, iar eu te respect şi te iubesc, şi am încredere în tine, şi cred că… viaţa noastră împreună va fi bună şi plină de sinceritate şi sper… Sper… O, nu-mi găsesc cuvintele…

El îi luă mâna şi i-o ţinu câteva momente. Un bărbat mâna nişte

vaci pe câmp, iar câţiva bătrâni stăteau de vorbă la o oarecare distanţă, aşa că nu făcu niciun gest mai explicit. Spuseseră amândoi tot ce era nevoie – într-adevăr, după standardele vieţii la ţară, unde cererile în căsătorie şi acceptările nu depăşeau în general zece cuvinte, ei vorbiseră prea mult. Dar în acea logodnă existau lucruri care nu era bine să rămână nespuse. Era ceva formal, puţin cam rigid deocamdată, iar amândoi erau calmi în aparenţă.

— Drake, ar trebui să vii cu mine acasă şi să mă ceri de la părinţii mei, zise Rosina în cele din urmă.

— Da, spuse Drake. Bănuiesc că aşa e cel mai bine.

Abia atunci, când porniră amândoi spre Sawle, Rosina ţopăi puţin în mod inadecvat, trădând entuziasmul şi plăcerea pe care le simţea în sinea ei.

IV

— Ha! Deci aşa stau lucrurile, zise Jacka uitându-se urât la Drake, de parcă îl surprinsese într-o situaţie dezonorantă.

— Ei, haide, haide! interveni doamna Hoblyn. Felicitări, Rosie! Felicitări, Drake! Mă bucur pentru voi!

— Bună treabă! Bună treabă! spuse Art Mullet.

— Când faceţi nunta? întrebă Parthesia. O, nu prea curând. Nu până nu scap de asta, zise ea bătându-se uşurel pe burtă.

— Fiindcă postul Paştelui nu a trecut nici pe jumătate, mă gândeam la duminica Paştelui, spuse Drake. Va fi destul timp ca să se facă strigările. Dar nu m-am gândit prea temeinic. Poate că Rosina…

— Nu, zise Rosina. E foarte bine aşa. Este minunat.

— Cât mai e până la duminica Paştelui? întrebă Jacka suspicios, temându-se de o capcană.

— Este în 24 martie, spuse Drake. De astăzi în cinci săptămâni.

— Ei, haide, haide! zise doamna Hoblyn. Ce drăguţ din partea ta! Vom avea suficient timp pentru pregătiri. Rosie are nişte mâini atât de pricepute, Drake, că nu ţi-ar veni a crede. Haide, Jacka, chiar n-ai nicio vorbă bună de spus?

— Atâta vreme cât nu-i niciun *motiv* de grabă, e bine, mormăi Jacka.

— Ei, haide, haide, cum poţi să zici una ca asta?

— Păi, ştiind cum a fost cu soră-sa…

— Hei! se amestecă Art. N-are niciun rost să te legi de asta. Oricum ar fi, nu poţi să vorbeşti aşa!

Rosina îi zâmbi lui Drake.

— Hai să te conduc, Drake! Doar până pe culmea dealului.

V

Foarte curând, vremea se strică din nou. De obicei timpurie în Cornwall, primăvara nu dădea niciun semn, iar lumea vegetală era încremenită. Demelza se silea să-şi scoată copiii la plimbare în fiecare zi, indiferent cum era afară – Dwight susţinea că aerul curat era sănătos pentru oameni, nu dăunător –, însă primăvara urâtă părea să se confirme. Scarlatina făcea ravagii în oraşe, şi câteva cazuri apărură şi în Sawle.

De îndată ce auzi vestea, Demelza se duse să-l vadă pe Drake, luându-l cu ea pe Jeremy, în ciuda protestelor sale – casa lui Drake era încă prea departe pentru picioruşele dolofane ale lui Clowance. Îl sărută pe Drake şi îi ură tot binele. Mulţumit că bariera ce stătea în calea prieteniei cu o altă femeie fusese înlăturată, el îi vorbi liber despre planurile lui. Îi spuse că şi Sam era fericit şi că prevedea o reîntoarcere deplină a fratelui său în rândul societăţii, împreună cu o soţie care deja era mântuită pe jumătate. Amândoi râseră de această glumă pentru că, în limbajul celor din Cornwall, „mântuit pe jumătate” însemna „cu mintea dusă”.

Alte două scrisori veniră de la Ross; în ultima o înştiinţa că acceptase să instruiască în august o trupă de voluntari undeva în Kent. Din acest motiv, se înţelesese cu lordul să nu rămână la Londra până la încheierea sesiunii parlamentare, aşa că spera că avea să ajungă acasă în aprilie. Se întâlnise cu Caroline, după cum, fără îndoială, Dwight îi zisese, iar Caroline părea să se simtă bine, însă era hotărâtă să nu revină acasă până nu-şi „alunga demonii”, după cum se exprimase. Acasă la Caroline, Ross îl întâlnise pe Monk Adderley, individul cu care făcuse cunoştinţă în grădina de la Trenwith cu o vară în urmă. „Mi-a spus că George speră să revină în politică până la următoarea sesiune. Din fericire, Camera Comunelor este genul de loc unde evitarea prietenilor cuiva nu e dificilă.”

Ross nu era cel mai bun scriitor de epistole din lume. Căldura lui, pe care Demelza o cunoştea atât de bine, se simţea doar în cazul unui contact direct. Când era prezent, putea spune soiul de lucruri care topeau inima oricărei femei – sau o făceau să îngheţe, în alte ocazii. Scrisorile, în schimb, erau informative şi detaşate. Distanţa fizică dintre ei era măsurabilă.

Nu făcu nicio referire la sugestia anterioară ca ea să-l însoţească la Londra în septembrie.

Capitolul 14

I

Femeia care veni în ziua de 12 februarie ca să se ocupe de John

Conan Osborne Whitworth prezentase cele mai bune recomandări. Era adevărat că nu avea experienţă cu copiii, dar îl îngrijise pe domnul Gerald Van Hefflin de la Hefflin's Court, lângă Salcombe, iar domnul Van Hefflin, cu doi ani înainte de a muri, fusese chinuit de impulsuri criminale. Cu excepţia unei ocazii când un servitor fusese înjunghiat, ea reuşise de fiecare dată să împiedice rănirea gravă a cuiva.

Nu era o femeie cu chip sumbru ca predecesoarele sale. Era destul de micuţă, foarte îngrijită, cu o voce fragilă şi slugarnică, afişând o bunătate studiată. Doar în ţinuta ei se deslușea ceva dur şi agresiv – stătea cu picioarele depărtate, iar umerii largi îi erau încordaţi. Avea în jur de patruzeci şi cinci de ani. Era foarte curată. Domnişoara Cane. Ossie se declară mulţumit la sfârşitul întrevederii. Îl impresionă faptul că părea întru totul stăpână pe situaţie. Dacă doamna Whitworth manifesta impulsuri ucigaşe doar faţă de fiul ei, sarcina era simplă. John Conan trebuia păzit. John Conan *putea* fi păzit. A proteja pe toată lumea însemna s-o supravegheze pe doamna Whitworth aşa cum îl supraveghease pe domnul Van Hefflin. A-l proteja pe John Conan însemna că era necesar doar să stea în permanenţă cu el.

După două săptămâni, Ossie se simţea foarte satisfăcut. Considera că era firesc pentru un bărbat ca el – aflat cu un cap deasupra turmei, viguros, tânăr, intelectual, atât un om de lume, cât şi un om al lui Dumnezeu – să aibă ceea ce el numea „vigoare trupească", iar pentru asta, biserica introdusese sfânta cununie, în cadrul căreia nevoile naturale puteau fi satisfăcute fără adulter şi alte păcate perverse. Acest debuşeu, această modalitate util rânduită pentru cei care nu posedau darul abţinerii de la plăcerile carnale – recomandată de Pavel şi sfinţită de două milenii de experienţă – îi fusese refuzată de nerecunoscătoarea lui soţie, ceea ce îl făcuse să cadă în păcatul de a o vizita pe stricata ei soră în fiecare joi.

Însă faptul că o făcea doar o dată pe săptămână, numai joia, îi solicita considerabil stăpânirea de sine psihică şi fizică. Măcar dacă ar fi putut reveni la soţia lui, eventual în zilele de luni şi vineri – era dispus să-şi limiteze pretenţiile –, atunci existenţa lui ar fi căpătat un curs mai puţin turbulent. Dacă se întâmpla asta şi dacă Morwenna ajungea să-l accepte cu bunăvoinţă, iar el începea să se simtă tot mai convins că aşa avea să fie până la urmă, după ce lucrurile reveneau la normalitate se putea chiar gândi să curme cu totul relaţia cu Rowella.

Vizitele pe care i le făcea reprezentau un risc permanent. În fiecare zi de joi, timp de două ore, îşi lăsa calul în curtea grajdului de lângă casa domnului Pearce. La sosirea verii avea să fie imposibil, ţinând seama că se întuneca târziu. În plus, pretenţiile Rowellei sporiseră în ultimele săptămâni. Avusese nevoie de un covor nou, de nişte sfeşnice noi, de pantofi noi, de o rochie de catifea. Desigur, nu i le ceruse de-a dreptul, într-un mod vulgar, cum ar fi fost cazul dacă ar fi avut de-a

face cu prostituatele de lângă râu. Însă oricât de discret o făcuse, banii tot zburaseră, iar dacă i-ar fi trecut prin cap să şi-i ţină în buzunar, nu se îndoia deloc că micuţa Rowella şi-ar fi retras excitantele favoruri.

Aşa că domnişoara Cane îi plăcu, şi după trei săptămâni se simţi suficient de încurajat ca să-şi asume cumplitul risc. Invocând o durere de cap, Morwenna se retrăsese devreme, iar el stătuse în biroul lui, străduindu-se, dar nereuşind să citească o carte de rugăciuni scrisă de reverendul Anton Wylde. Nu-l impresionau deloc. Erau banale şi repetitive. Numele lui Dumnezeu apărea prea des şi se punea accent pe credinţă, nu pe lucrare, pe spiritualitate, nu pe rutina practică a bisericii. Ossie era un om practic şi ştia că, pe pământ cel puţin, „eternul farmec" al religiei organizate era ceea ce conta cel mai mult.

Puse cartea pe birou. Era posibil ca în acea seară nici cele mai bune rugăciuni să nu-i poată reţine atenţia. Asta deoarece era conştient de faptul că la etaj se afla o femeie tânără pe care o dorea, deşi ea îl respingea, de care era legat prin taina sfântă a cununiei şi care nu-l mai satisfăcuse de doi ani. Şi-o imagină dulce şi cedându-i sau dură şi respingându-l, îmbrăcată în cămaşa ei de noapte din lână albă şi pregătindu-se să se culce. Dar încă nu avea să adoarmă. Încă nu trebuia să adoarmă.

Trebuia s-o aibă fiindcă era dreptul lui. Cu forţa dacă era necesar, în ciuda oricărei opoziţii, pentru că şi acesta era dreptul lui. Nici după lege, nici după rânduiala bisericească nu-l socotea violator pe soţul care-şi poseda soţia luată cu cununie. Iar a doua zi, dacă ea chiar intenţiona să se răzbune pe el atentând la viaţa fiului lui – fiului *lor* –, doamna Cane, puternică, atentă, răbdătoare şi imposibil de înfrânt, avea să-i zădărnicească planul. Apoi, dacă Morwenna chiar încerca asta, problema internării ei într-un azil de nebuni avea să fie pusă din nou.

Se ridică, îşi aranjă vesta, bău ultima înghiţitură de porto şi se duse la etaj. Bătu încetişor în uşă şi intră în dormitorul soţiei lui. După cum se aşteptase, Morwenna era în pat, citind una dintre acele oribile cărţi de la bibliotecă. Îşi ridică privirea, mai întâi întrebătoare, apoi surprinsă şi groaznic de înspăimântată când văzu expresia din ochii lui.

El închise uşa şi se sprijini cu spatele de ea, privind-o pe Morwenna, studiind-o cu atenţie, simţindu-şi toată pielea înfiorată la vederea trupului ei cu forme minunate, care stătea întins în pat. Apoi îşi scoase haina şi vesta şi începu să-şi descheie pantalonii.

— Ossie! Ce cauţi aici? De ce ai venit în seara asta? Ştii ce am *spus!* Ştii cu ce te-am ameninţat!

— Da, spuse Ossie cu o blândeţe neobişnuită pentru el. Însă eşti soţia mea, iar această pedeapsă *cumplită*, această privaţiune *îngrozitoare* pe care mi le-ai impus fără milă – împotriva tuturor

jurămintelor cununiei pe care le-ai făcut când ne-am căsătorit – trebuie… trebuie să se sfârşească. A trecut prea mult timp, Wenna. A venit vremea, Wenna, continuă el de parcă i-ar fi mărturisit un secret pe care nimeni altcineva nu trebuia să-l ştie. Ai jurat în faţa lui Dumnezeu să-mi fii soţie. Este datoria ta sfântă. De data asta, trebuie… *trebuie*, te rog, să mă laşi. Dar mai întâi… mai întâi, hai să spunem o mică rugăciune…

II

Domnul Arthur Solway, responsabilul bibliotecii publice de pe Prince's Street, care acum oferea aproape cinci sute de cărţi spre împrumut sau pentru a fi citite acolo, era un tânăr înalt, slab, cu aspect fragil, cu o fire paşnică şi anxioasă. Când se îndrăgostise de Rowella Chynoweth şi descoperise, spre bucuria, dar şi aproape spre consternarea lui, că i se răspundea la iubire, nopţi în şir fusese incapabil să doarmă gândindu-se la minunatul lui noroc. Faptul că Rowella îi mărturisise că o brută profitase de ea – fără a specifica numele bărbatului şi când se întâmplase – stricase oarecum glazura de pe turta dulce, dar el reuşi curând să uite asta. Provenind din groaznica mahala în care se afla Water Street, unde familia lui încă locuia, învăţase singur să citească şi să scrie, în fiecare seară după ce se întorcea de la muncă, la lumina unui felinar de corabie, iar apoi, la douăzeci şi patru de ani, i se oferise slujba de la noua bibliotecă, datorită recomandării onorabilei Maria Agar, căreia mama lui îi fusese cândva servitoare. Astfel, reuşise încet să iasă din sărăcia lucie şi să ajungă măcar să-şi permită un costum decent, să mănânce alimente hrănitoare, deşi nu pe săturate, să aibă de-a face cu crema societăţii literare a oraşului, să-şi ajute puţin familia şi să se plimbe pe străzile din Truro având sentimentul că era un cetăţean responsabil – acelea erau realizările pentru care nu înceta nicicând a-i mulţumi lui Dumnezeu. Era sărac, era muncitor, era miop, dar era fantastic de norocos.

Căsătoria cu Rowella îl ridicase brusc mai sus decât se gândise vreodată să ajungă. Era atât de rafinată, de frumoasă – într-un ciudat mod evaziv –, ştia să citească în greacă şi latină, mintea îi era mai ascuţită şi mai profundă decât a lui; pe deasupra, în urma lungilor discuţii pe care le purtaseră despre cărţi, se simţise obligat să-i recunoască superioritatea intelectuală.

În unele privinţe totuşi, Rowella era mai puţin mândră decât el – îl acuza chiar de falsă mândrie –, iar amintirea întâlnirilor cu cumnatul ei, vicarul din St Margaret, în timpul cărora se certaseră, ajungând aproape până la agresiune fizică, în legătură cu zestrea oferită de reverendul Whitworth, acea amintire încă îl făcea să asude când se

gândea la ea. Rowella îi fusese permanent alături, susţinându-l, ajutându-l să-şi depăşească slăbiciunea, alungându-i stânjeneala, spunându-i că trebuia să se lupte pentru a obţine o sumă suficientă care să le permită să se instaleze în oraş şi trăiască într-un oarecare confort.

Aşa că el se luptase, un războinic căruia îi repugna să facă asta, şi până la urmă reuşiseră să-l convingă pe domnul Whitworth să le dea 500 de lire. Cu o parte din bani îşi cumpăraseră şi mobilaseră o căsuţă cu patru camere, iar restul îi investiseră în obligaţiuni de stat care le aduceau un venit de 30 de lire pe an. După cum spusese Rowella, asta le schimbase vieţile. Trăiau modest, dar aveau tot ce le trebuia.

Şi în altă privinţă, căsătoria lui produsese un miracol – Rowella era verişoara primară a doamnei George Warleggan, una dintre cele mai influente persoane din Cornwall datorită soţului ei. Astfel, se însurase cu cineva care aparţinea, pe de-o parte, vechii nobilimi sărăcite, iar pe de altă parte, noii negustorimi bogate. Dintr-un om lipsit de orice valoare, devenise un mic cineva.

Totuşi, soacra lui încă nu-l vizitase niciodată, iar soţii Whitworth, după ce le dăduseră zestrea şi fuseseră prezenţi la nuntă, păreau să fi rupt total legăturile cu ei. Însă doamna Elizabeth Warleggan le oferise câteva mici atenţii şi era deosebit de amabilă cu el când trecea pe la bibliotecă. Oricum, abia se căsătoriseră. Nu era indicat să grăbească lucrurile. Până să împlinească treizeci de ani avea să-şi cizeleze manierele şi, cu ajutorul Rowellei, avea să-şi îmbunătăţească dicţia. Astfel, treptat – era sigur de asta –, familia avea să-l accepte.

Ştia că Rowella avea nişte bani ai ei, de care nu-i spusese. Cu un an în urmă cheltuise o sumă mică, dar nu neglijabilă, pe lucruri pentru casă. Noul covor din dormitor probabil costase destul de mult, dar merita fiecare bănuţ fiindcă, iarna, împiedica trecerea curenţilor reci printre scândurile duşumelei. Uneori avea şi câte zece şilingi în punguţă, iar el nu avea cum să creadă că îi economisise din cheltuielile casei – nemaivorbind de faptul că monedele erau de argint. Dar toate astea făceau parte din minunata viaţă nouă pe care o ducea acum.

În majoritatea serilor lucra acasă, până la ora nouă, dar seara de joi şi-o petrecea în mod regulat cu familia. Rowella era foarte cumsecade în privinţa asta, insistând mereu ca el să se ducă, indiferent dacă afară era frumos sau urât, pentru a nu-şi dezamăgi părinţii. Nu dorea să-l însoţească – de obicei spunea că trecuse pe la ei în timpul zilei –, dar aproape întotdeauna le trimitea un mic dar, un borcan cu gem, câteva ouă, puţin tutun sau bomboane pentru copii, fiind foarte atentă cu toţi.

În a doua joi din luna martie, Arthur Solway sosi acasă de la bibliotecă în jur de şase şi jumătate, exact când soarele la apus arunca

pe cer dâre purpurii şi verzi ca jadul. Încă era foarte frig, atât de frig, încât Rowella făcuse focul în dormitor, dar vântul bătea prea tare ca să se teamă de un ger de durată. Luă o gustare rapidă cu ea şi plecă la ora şapte. Culorile păliseră, însă mai era o geană de lumină. Rowella îi dădu o jumătate de livră **[25]** de unt pentru ai lui.

Water Street, care era un fel de drumeag îngust cu magazii şi case ce ducea spre mai respectabila Quay Street, era la nici zece minute de casa lor, dar scurtătura trecea prin zona şi mai mizeră de lângă dane, unde locuiau oamenii cei mai săraci şi cei care încălcau legea. Arthur îşi încovoie umerii când o femeie strigă în urma lui, invitându-l la ea. Având în vedere că două corăbii erau ancorate în port, hotărî ca, la întoarcere, s-o ia pe drumul mai lung.

Casa părinţilor săi era una dintr-un şir care aparţinea municipalităţii, iar chiria costa două guinee pe an. Avea o sufragerie, o spălătorie, o bucătărioară pe care domnul Solway o transformase în atelier de tâmplărie şi, la mansardă, o cameră de vreo douăzeci şi cinci de metri pătraţi în care dormeau cu toţii. Vizitele lui Arthur erau prilej de sărbătoare, deoarece reuşise în viaţă mai bine decât ar fi îndrăznit să spere oricare dintre ei şi le achitase restanţele la chirie, aşa încât municipalitatea returnase uneltele tatălui, permiţându-i acestuia să câştige o pâine. Din păcate, deşi foarte muncitor, nu era deosebit de priceput; prin urmare, nu primea decât comenzi simple. Totuşi, avea demnitatea lui, şi în vremurile proaste din urmă cu câţiva ani refuzase cu încăpăţânare să se lase evacuat din casă şi să fie trimis împreună cu familia la azilul săracilor. În prezent, datorită lui Arthur, acea primejdie trecuse.

Ca de obicei, îl primiră cu braţele deschise, iar el fu fericit să-i revadă. În mod surprinzător, toţi copiii născuţi de doamna Solway supravieţuiseră, cu toate că unul sau doi aveau o sănătate şi o inteligenţă precare. Nouă oameni locuiau în acea casă, cel mai mare dintre copii, după Arthur, având douăzeci şi doi de ani, iar cel mai mic, nici trei.

Deşi mâncase deja, Arthur trebui să ia cina cu ei, o masă spartană în timpul căreia vorbiră despre vreme, preţuri şi scarlatină, despre cum fiul lui Penrose îşi pierduse un picior pe Nil şi fusese trimis acasă, despre faptul că drumul devenise prea lat pentru a fi traversat în siguranţă după desfiinţarea pieţei Middle Row, despre domnul Pearce, notarul de pe St Clement's Street, care era bolnav de atâta vreme şi mai făcuse un infarct şi despre cum George Tabb se îmbătase atât de tare, încât căzuse în şanţ şi rămăsese acolo, în ger, jumătate de noapte, până când nevastă-sa îl găsise. Chiar la sfârşitul cinei, Tabbie Solway, fata cea mai mare, spuse brusc:

— Mă apucă! Ţineţi-mă! Ţineţi-mă!

Dar fu prea târziu. Domnul Royal, spiţerul la care se duseseră, îi

sfătuise să-i lege strâns fiecare braţ cu o batistă de îndată ce ea simţea apropierea crizei, iar uneori asta părea să oprească sau să atenueze atacul. De data aceea însă, criza se declanşă prea brusc pentru ca vreunul dintre ei să poată reacţiona; peste câteva clipe, fata se prăbuşi pe podea, zvârcolindu-se cu spume la gură.

Era o priveliştе oribilă, însă toată lumea era deja atât de obişnuită, încât nici măcar copilaşul cel mic nu începu să plângă. Mama şi cealaltă fiică mare se ocupară de Tabbie atât cât putură, punându-i o cârpă udă pe frunte şi un băţ în gură ca să nu-şi muşte limba. Cei mici duseră farfuriile şi cănile în spălătorie. Arthur şi tatăl lui se retraseră lângă cămin, iar domnul Solway îşi aprinse pipa. Uitându-se la fata care se zvârcolea pe podea, vorbiră cu voce joasă. Treptat, convulsiile i se domoliră şi începu să respire mai uşor, de parcă s-ar fi cufundat în somn. Dacă adormea, trebuiau s-o care în camera de sus pe scara şubredă. Însă chiar când răsuflau uşuraţi se iscă o altă criză, mai gravă decât prima.

Al doilea atac dură aproape la fel de mult ca primul şi fu urmat de un al treilea.

— Ar trebui să mă duc după domnul Royal, spuse Arthur.

— Da. I-a dat ceva să ia între crize şi a părut s-o liniştească pe sărmana fată.

— De fapt, aş vrea să-l chemaţi pe doctorul Behenna, zise Arthur. Este mai învăţat, şi toată lumea îl vorbeşte de bine.

— Poate, altă dată. Mă îndoiesc că ar veni la o oră atât de târzie la unii ca noi. Plus că stă mai departe. Domnul Royal stă la poalele dealului, chiar lângă tine.

— Mă duc să-l aduc, spuse Arthur luându-şi pelerina şi pălăria.

Fără să le bage în seamă pe prostituate, se grăbi să ajungă la spiţeria domnului Royal. În realitate, doctorul Behenna nu stătea mult mai departe, dar Arthur înţelegea reţinerea tatălui său de a chema o persoană atât de importantă.

Cât stătuse la ai lui, vântul de nord-vest adusese o ploaie cu grindină care tocmai se terminase, dar pântecul negru al norului încă ascundea luna abia răsărită. Deasupra spiţeriei se vedea o lumină, iar domnul Royal, un bărbat bondoc şi cu faţa ciupită de vărsat, fu de acord să se aventureze afară pentru a-şi vizita pacienta. Totuşi, trebuia să prepare licoarea pe loc, pentru că era o substanţă volatilă, care nu putea fi pregătită din timp. Dorea domnul Solway să aştepte, sau prefera să se întoarcă pentru a-şi linişti familia? Domnul Solway spuse că prefera să se întoarcă.

Porni spre casa părinţilor săi, dar la un moment dat se gândi s-o anunţe pe Rowella că avea să întârzie. Criza lui Tabbie fusese cea mai gravă la care asistase şi probabil cea mai gravă pe care ea o avusese vreodată. Îşi adora sora, o fată simplă, dar nemaipomenit de dulce,

incapabilă să nutrească vreun gând urât. Consideră firesc să rămână acolo măcar până se potolea, măcar până trecea furtuna şi o vedea dormind liniştită în pat. Şi voia să schimbe câteva cuvinte în particular cu domnul Royal.

Se opri câteva clipe în capătul străzii sale, apoi o luă spre casă. Fu mirat să nu vadă nicio lumină la parter. Dormitorul lor era în spate, cu vedere spre câmp. Probabil că ea era în dormitor. Încercă uşa. Era încuiată.

Asta era normal. Rowella îi spusese că singura ei obiecţie în privinţa serilor de joi era că se temea să stea singură, aşa că încuia uşa. Însă ea îl aştepta mereu să se întoarcă, la ora zece, iar uneori Arthur glumea despre cum ar fi fost dacă ea ar fi adormit, iar el ar fi rămas încuiat pe dinafară toată noaptea. Totuşi, sigur nu se dusese la culcare atât de devreme. Abia dacă era ora nouă.

Ezită dacă să bată sau nu la uşă. Ar fi putut s-o sperie, fiindcă Rowella n-ar fi ştiut cine era. Poate că nu trebuia s-o deranjeze. Dacă întârzia foarte mult, iar ea adormea, putea foarte uşor să arunce câteva pietricele în geamul dormitorului şi s-o trezească.

Totuşi, dacă ea nu adormea, iar el nu se întorcea până la zece, avea să fie îngrijorată. Probabil că lăsase focul să se stingă la parter şi se dusese la etaj ca să stea la căldură.

Cât îşi făcu aceste socoteli, norii se îndepărtară de pe chipul lunii, îngăduindu-i să lumineze strada sărăcăcioasă. Arthur privea în jos, şi dintr-odată paşii lui se văzură clar în cei doi centimetri de grindină căzută. Mai erau nişte urme de paşi, mai mari decât ale lui, mai adânci decât ale lui, parţial ascunse de grindină, parţial evidenţiindu-se în stratul albicios, aşa încât era clar că persoana care trecuse pe-acolo o făcuse în toiul furtunii. Urmele acelea păreau să se îndrepte spre uşă, dar nu se întorceau de la ea.

III

O cumplită senzaţie lichidă îi încleştă măruntaiele; partea mai raţională a minţii lui reuşi să se întrebe dacă nu cumva se îmbolnăvise brusc de scarlatina care bântuia prin oraş. Însă inima lui zvâcnea şi bubuia ca şi cum ar fi dat să se oprească, deşi nu suferea de vreo boală de inimă. Iar gura îi era atât de uscată, încât era incapabil să-şi mişte limba. Niciodată, absolut niciodată până în acel moment nu avusese suspiciuni, dar, în oribila claritate a acelei clipe, se gândi că, dincolo de iubire şi de încredere, în el existase totuşi un instinct primar, un instinct animalic care îi spusese că era ceva în neregulă.

Cu toate astea, nu-l ascultase. Nu-l ascultase nici măcar o secundă. Crezuse. Avusese încredere. Nu se gândise nici măcar o clipă la trădare.

Partea raţională a minţii lui argumentă că nu era neapărat aşa. Puteau exista o sumedenie de explicaţii. O sumedenie de explicaţii diferite, toate inocente. Dar un lucru era sigur – nu putea face altceva, nu se putea gândi la altceva, categoric nu putea simţi altceva până nu afla adevărul.

Privi fix uşa încuiată. Apoi se îndepărtă spre capătul străzii, urcă peste balustradele rupte, se împiedică de mărăcini şi tufe de grozamă până ajunse în spatele casei. Se vedea lumină în dormitor.

Era o clădire scundă, iar dâra de lumină ce răzbătea dintre draperiile ieftine se afla la niciun metru şi jumătate deasupra ochilor lui. Se uită în jur ca un nebun până când, la câţiva metri mai încolo, văzu o roabă improvizată pe care copiii vecinilor o foloseau la joacă. Era de fapt o ladă veche pe două roţi, mai mult lungă decât lată. O trase prin iarba strălucitoare şi prin mărăcinii din care picura apă şi o sprijini de perete, apoi se urcă pe pervazul ferestrei de la parter şi păşi pe capătul şubred al roabei cu o nepăsare care nu îl caracteriza în mod normal, fără a se teme că putea să cadă şi să-şi luxeze o gleznă. Când ochii lui ajunseră la nivelul dungii de lumină, privi în dormitor.

Scena pe care o văzu îi paraliză şi mintea, şi trupul preţ de câteva secunde. Rowella stătea întinsă pe pat – goală, complet şi cu desăvârşire goală, într-o poziţie obscenă în care el, soţul ei, nu o văzuse niciodată. Şi, oroarea ororilor, scârba scârbelor, un bărbat mare, şi el complet gol, era îngenuncheat deasupra ei şi îi răsucea labele picioarelor în toate părţile. Judecând după expresia de pe chipul soţiei lui, asta nu-i displăcea deloc.

Nu avea să-şi amintească niciodată cum se dăduse jos de-acolo, dar se părea că nu căzuse, fiindcă a doua zi descoperi că nu avea nicio rană, şi avusese cumva prezenţa de spirit să pună roaba acolo unde o găsise. Nu-şi amintea nimic din toate astea. Tot ce îşi amintea era că se lăsase pe vine lângă gardul viu şi că vomase la nesfârşit, până nu mai rămase nimic de eliminat, în afară de fiere.

Iar după ce greaţa îi trecu în cele din urmă, începu să tremure. Se ridică în picioare şi, gârbovit şi ferindu-se ca un câine bătut cu sălbăticie pentru ceva ce nu făcuse, porni spre casa părinţilor săi.

Capitolul 15

I

În aceeaşi săptămână, Cary Warleggan se duse să-l vadă pe St John Peter. Fu o apariţie extraordinară, încât tânărul abia dacă îşi putu crede ochilor. La cincizeci şi nouă de ani, Cary Warleggan rar ieşea din biroul băncii din Truro, făcând-o doar pentru a urca în micul său

apartament de la etaj. Mânca şi dormea acolo, iar câte o plimbare de o sută de metri într-o duminică frumoasă reprezenta distanţa maximă pe care se aventura în mod normal. Probabil că asta avea mai degrabă legătură cu preferinţele lui decât cu vârsta, pentru că, exceptând digestia lentă, nu era bolnăvicios.

Domeniul lui St John Peter se afla la unsprezece kilometri de Truro şi, cu toate că era o zi frumoasă, drumurile erau proaste. Bătrâna sperietoare sfrijită sosi pe o bătrână iapă murgă, însoţită de un servitor care avu dificultăţi în a-şi da stăpânul jos de pe cal. St John îşi petrecuse dimineaţa cu doi băieţi de la grajduri şi cu cele treizeci de perechi de ogari de vânătoare. Joan, soţia lui, fiica lui Harris Pascoe, îl întâmpină pe bătrân şi trimise după soţul ei.

— Pe toţi dumnezeii, Cary! Ce te aduce aici când nici n-a trecut bine iarna? E un incendiu în Truro? Joan, oferă-i un brandy şi nişte melasă. Asta alungă frigul.

— Ah! exclamă Cary. Ah, băiete! Mă bucur să văd că arăţi bine. Doamnă Peter… Abia dacă ne-am cunoscut. Mulţumesc, nu. Puţin rom şi apă îmi sunt de ajuns.

Făcură conversaţie timp de câteva minute. St John îşi derulă mânecile cămăşii, scoţând la vedere dantela de la manşete, îşi încrucişă picioarele încălţate cu cizme şi privi bucăţelele de noroi care căzură pe parchetul de stejar lustruit. Joan Peter se uită la servitoarea care adusese băuturile, expresia ei calmă şi atitudinea netulburată nelăsând să se vadă îngrijorarea şi aversiunea produse de apariţia bătrânului. Desigur, ştia şi ştiuse cu mulţi ani înainte de a se căsători de ostilitatea care exista între tatăl ei şi Warleggani, precum şi de rivalitatea dintre bănci, iar după nuntă încercase să-şi convingă soţul să treacă la banca tatălui ei. Însă St John, din motive numai de el ştiute, refuzase să „schimbe caii”.

Joan nu ştia foarte sigur ce făcea St John cu banii ei, dar ştia că cea mai mare parte a lor era păstrată sub formă de capital lichid la banca Pascoe, iar soţul ei părea să-şi ducă viaţa extravagantă fără a se atinge de acel cont. Ştia că se decisese să folosească banca Warleggan pentru cheltuielile curente şi se temea că făcuse datorii, garantând cu zestrea ei. Dar asta era tot ce ştia. În orice caz, presimţea că sosirea acelui bătrân scheletic îmbrăcat în negru nu aducea nimic bun.

Şi avea dreptate. Văzând că nu voiau să discute în prezenţa ei, îşi ceru scuze şi îi părăsi, iar Cary, care avea prea puţină fineţe şi care nu prea ştia să vorbească despre altceva în afara banilor, ajunse iute în miezul problemei. Spuse că, deoarece anumite investiţii finanţate recent de banca Warleggan picaseră – o societate pe acţiuni, un proiect de drenare a unui teren, abandonarea temporară a construcţiei căii ferate Portreath pentru că banca lui Basset îşi retrăsese sprijinul –, la toate astea adăugându-se lipsa de lichidităţi care afecta întreaga

ţară, se vedeau nevoiţi să solicite achitarea unor împrumuturi pe termen scurt. Situaţia tuturor clienţilor băncii cu astfel de restanţe la împrumuturi fusese atent examinată, iar aproape treizeci de nume fuseseră selectate pentru scurtarea perioadei de creditare. Cary mai zise că St John trebuia să ţină cont de faptul că, deşi el, Cary, era partener cu drepturi depline, Nicholas, fratele lui, era partener-senior, iar în afară de el mai era şi George, nepotul lui. Cei doi deciseseră fără drept de apel ca perioada de împrumut să nu-i mai fie prelungită dincolo de data scadenţei. Cary îl asigură pe St John că el, personal, făcuse tot posibilul pentru a le schimba hotărârea în favoarea lui, subliniind îndelungata relaţie pe care familia Peter o avusese cu banca lor şi încercând să-i determine să aleagă altă persoană în locul lui. Dar ei îi atrăseseră atenţia – şi pe bună dreptate, trebuia să admită – că domnul St John Peter avea cel mai mare împrumut personal negarantat şi că era o chestiune de bun-simţ să solicite achitarea lui, având în vedere urgenţa situaţiei.

— Pentru Dumnezeu, cum să fie negarantat? îşi manifestă indignarea St John, care, de-a lungul explicaţiei, simţise cum i se ridica părul de la ceafă. Este garantat cu capitalul pe care îl am la Pascoe's Bank. Pentru Dumnezeu, sunt bani disponibili oricând, băgaţi în cele mai sigure obligaţiuni, şi n-aţi putea avea o garanţie mai bună nici dacă aţi scotoci toată Londra! Pe Dumnezeu şi toţi arhanghelii!

— Noi apreciem asta, domnule Peter, replică bancherul pe un ton protocolar. Eu apreciez asta. Dincolo de prietenia noastră, de prietenia noastră îndelungată – care contează, fii sigur că contează –, dincolo de asta, tocmai *natura* garanţiei a fost cea care m-a încurajat, care mi-a permis să-ţi achit atât de multe poliţe şi să-ţi ofer un credit tot mai mare. Dar trebuie să înţelegi, băiatul meu, că tocmai astfel de lichidităţi cerem noi acum. Dacă ne-ai fi oferit drept garanţie terenuri, ţi-am fi cerut să le vinzi pentru a ne restitui banii, iar pământul nu este ceva uşor de vândut în momentul acesta – pământul e ciudat, pământul este capricios. Nu te poţi baza pe el. Ţi-ar putea aduce banii pe care i-ai împrumutat sau s-ar putea să nu ţi-i aducă, dar în ambele cazuri vânzarea durează câteva luni – cu licitaţii, avocaţi şi altele asemenea. Banii pe care ţi i-a încredinţat soţia dumitale – după cum mi-ai spus adesea – sunt fie lichizi, fie în obligaţiuni uşor vandabile. Exact de asta are *nevoie* Warleggan's Bank pentru a trece peste următoarele trei luni. Sau măcar peste luna viitoare.

— Vrei să spui că îmi ceri restituirea…

— Numai a părţilor scadente din împrumut, domnule Peter. Nimic mai mult…

— Dar toate au scadenţa în luna asta şi următoarea! Sigur ştii asta. Doar ai scurtat perioada de fiecare dată când am cerut un nou împrumut. Pentru Dumnezeu, nu-mi poţi cere să-ţi dau acum întreaga

sumă datorată!

Cary îşi strânse haina în jurul trupului ca un corb care îşi strânge aripile. Privi prin încăperea sumar mobilată, dar frumoasă, în care se aflau.

— Ca o favoare, îţi cer să nu pomeneşti de asta nimănui, fiindcă ar înrăutăţi situaţia tuturor, înţelegi? Nu vrem să pierdem clienţi. Nu vrem să pierdem încrederea oamenilor. Warleggan's Bank este solidă ca o stâncă. Dar… *dumneata* ştii acum. *Eu* ştiu că trebuie să ne mai restrângem…

St John Peter începu să umble cu paşi mari prin încăpere, muşcându-şi buza de jos.

— Fir-ar să fie, nu voi putea să-mi păstrez haita!

— Sezonul de vânătoare se va încheia curând, spuse Cary. Cine ştie ce va aduce toamna următoare?

— Ce vrei să zici? La ce te referi?

— E ceva temporar, înţelegi? Suntem mult prea mari, avem prea multe afaceri ca să suferim un timp îndelungat. Warleggan's Bank? E cea mai mare şi cea mai sigură din ţară! Avem uzine metalurgice, mine de cositor, mori de cereale, schoonere, laminoare, prese. O să ne revenim curând, pricepi?

St John Peter îşi băgă mâinile în buzunare şi îl privi suspicios pe bătrân. Îi veniseră pe limbă cuvinte aspre, fusese pe cale să spună lucruri pe care nu le-ar fi iertat niciunul dintre Warleggani. Între prieteni, îl numise întotdeauna cu dispreţ pe George Warleggan „Oţelarul George". Pentru Cary găsise nişte porecle mult mai ofensatoare, şi fusese cât pe ce să le folosească. Să vină aşa, pe nepusă masă, să intre în casa unui gentleman nu ca un bancher, ci ca un cămătar ordinar, *pretinzându-i* din scurt returnarea unei vaste sume de bani, adică un lucru de care îl asigurase adesea pe St John că nu avea să se întâmple niciodată, sau, în cel mai rău caz, că o va putea face în rate cât mai mici posibil! Acel gest revoltător necesita o replică pe care numai un gentleman o putea da: „Foarte bine, îţi voi da banii, dar niciodată să nu te mai prind că te târăşti în casa mea lăsându-ţi balele în urmă! Ieşi, ieşi pe uşa din dos, iar altă dată să foloseşti intrarea servitorilor, fiindcă printre ei ţi-e locul!"

St John Peter, care avea mai multă mândrie decât minte şi o idee foarte precisă despre ce putea şi ce nu putea face un gentleman, care se însurase pentru bani şi care, la nunta lui, îi spusese unui prieten „Eu vin cu sângele albastru, ea vine cu mălaiul", care avea toate pretenţiile unui aristocrat, dar nu şi mijloacele de a şi le satisface, simţea în clipa aceea nevoia amarnică de a-şi exprima dispreţul total faţă de creatura îmbrăcată în negru care stătea în faţa lui, dar mai presus de toate trebuia să-şi păstreze respectul de sine şi să rămână cu amorul propriu neatins. Însă ultimele cuvinte ale lui Cary îl domoliră. Ceva temporar?

Cât de temporar? Era o pilulă amară pe care o putea înghiţi, după ce îşi dăduse seama că acel om aproape că-l putea ruina.

— Cât de temporar? întrebă el în cele din urmă.

— Şase luni, zise Cary sprijinindu-se de spătar. Cel mult şase luni. Îţi garantez, băiatul meu, îţi vom avansa aceeaşi sumă *şi* cu aceeaşi dobândă foarte mică la 1 septembrie. Exact la vreme pentru deschiderea sezonului de vânătoare. Cum ţi se pare?

St John Peter îşi luă haina de pe spătarul unui scaun şi o îmbrăcă. Cary o privi atent. Era din catifea verde, cu o croială frumoasă şi nasturi cu model. El nu avusese o asemenea haină niciodată în viaţa lui. Nu că şi-ar fi dorit. Îi făcea mult mai multă plăcere să-i controleze pe oamenii care purtau astfel de ţinute elegante.

II

Ossie se gândi că Săptămâna Mare era un moment nepotrivit pentru a muri. Nu că el sau mulţi alţi preoţi şi-ar fi dat mare osteneală pentru a pregăti venirea Paştelui, dar în general activitatea parohiei se intensifica, mai ales cu istovitorul potop de nunţi care începea duminica următoare. În plus, deşi domnul Odgers îşi revenise suficient pentru a relua slujbele în Sawle, vicarul lui plănuise o vizită inopinată, eventual în Vinerea Mare, urmând să-şi petreacă noaptea la Trenwith, şi asta doar pentru a-l stimula puţin pe omuleţ şi pentru a comenta că biserica din Sawle era neglijată.

Însă câţiva oameni era evident că nu aveau să supravieţuiască acelei săptămâni, iar asta însemna şi nişte înmormântări obositoare. Printre ei şi de departe cel mai important era domnul Nathaniel Pearce. După ce-l „înjunghiase în spate” o gripă, inima lui părea că se hotărâse în sfârşit să renunţe la luptă. Zăcea ca un munte inert, respirând cu gâfâieli scurte şi dureroase, care cu siguranţă nu puteau susţine prea mult timp acel trup uriaş. În această stare fusese joia trecută, la ultima lui vizită, şi clericul se aştepta din zi în zi să primească vestea morţii sale. Totuşi, mesajul final nu venea, cu toate că fiica bătrânului îi trimisese marţi un bilet în care îi spunea că era o chestiune de ore.

În dimineaţa din Joia Mare, Ossie dezbătu cu sine însuşi dacă să respecte rutina obişnuită a zilelor de joi. Cu toate că nu era un om de mare angajament spiritual, îşi dădu seama că nu-şi refuzase prea multe în postul Paştelui. O dată sau de două ori se abţinuse când fusese pe cale să deschidă încă o sticlă de vin. Anulase comanda vinului de Porto, din care Morwenna, amintindu-şi sfatul doctorului Enys, mai bea câteodată. În fiecare duminică, avea grijă să predice zece minute în plus. Spunea o rugăciune în fiecare dimineaţă, când se trezea, şi una în fiecare seară. Şi venea acasă mai devreme în serile în care juca

whist.

Cu toate astea, continuase s-o viziteze pe Rowella, deşi reuşise să reia relaţiile sexuale cu soţia lui, de două ori pe săptămână. Încă o dorea pe Rowella, dar ştia că dorinţa carnală nu era ceva de apreciat. Săptămâna aceea era foarte potrivită pentru a o mai înfrâna. Chiar dacă renunţa la vizite doar preţ de câteva săptămâni, asta avea s-o facă pe Rowella mai nesigură în privinţa lui, deci cererea de cadouri avea să scadă. Iar fiindcă soţia lui era din nou disponibilă, căutarea plăcerii extraconjugale nu se mai justifica prin faptul că ar fi fost ceva necesar pentru sănătate.

Se gândi că, după ce o violase prima dată, Morwenna cedase mai bine decât se aşteptase el. Era adevărat însă că nu mai vorbea cu nimeni ore în şir, nici măcar cu servitorii, mai ales în dimineţile de marţi şi sâmbătă. Şi îşi abandonase brusc o mare parte din treaba pe care o făcea pentru parohie. Dar îl accepta când se ducea la ea şi nu mai opunea niciun fel de rezistenţă. Nu-i răspundea fizic deloc, ceea ce reprezenta un contrast trist faţă de lasciva ei soră, însă măcar îi oferea o anume satisfacţie. În prima noapte, înainte de a o părăsi, îi spusese ce rol avea domnişoara Cane, aşa că Morwenna nu făcuse nicio încercare de a-şi pune în practică ameninţarea. Până la urmă, fusese doar o ameninţare necugetată din partea unei femei isterice, pe care n-ar fi trebuit s-o ia în serios. Abia dacă îi venea să creadă că se lăsase intimidat în tot acest timp. Se speriase de o umbră.

După moartea domnului Pearce, întâlnirile de joi cu Rowella aveau să fie mult mai dificil de aranjat. Prin urmare, dacă domnul Pearce supravieţuia până seara, Ossie intenţiona să alunge frământările sinelui său mai bun pentru o ultimă vizită la tânăra femeie. Sinele lui mai bun îi spuse că avusese parte de un post al Paştelui extrem de plăcut.

Plecă la ora obişnuită, după ce îi zisese domnişoarei Cane să nu-l lase nicio clipă pe băieţel nepăzit – pentru că, oricât de goală se dovedise ameninţarea, era mai bine să nu lase garda jos –, şi se duse la domnul Pearce. Îşi lăsă calul la grajd şi fu poftit înăuntru de domnişoara Pearce, care, cu ochii roşii şi faţa umflată, îl conduse la etaj, unde zăcea avocatul, gâfâind ca un peşte care fusese pus pe o lespede şi lăsat să moară. În afară de asta şi de faptul că avea ochii pe jumătate deschişi, nu mai dădea niciun semn de viaţă. Ossie se întrebă cum avea să-şi petreacă o jumătate de oră în camera aceea închisă şi neplăcută.

— Este… conştient? Sau nu mai ştie de el?

— Cred că ne recunoaşte, zise domnişoara Pearce înghiţind un nod. Nu-şi poate mişca nici mâinile, nici picioarele, dar încă înţelege. Arată că înţelege clipind. Asta-i tot ce i-a rămas. *Papa*, dragul meu? Mă auzi?

Pe enorma faţă de pe pernă, un ochi se închise încet.

— Dragul meu *papa*, gemu domnişoara Pearce cu lacrimile şiroindu-i pe obraji. A venit vicarul să te vadă. Mă auzi?

Ochiul se închise din nou.

— A, bine, spuse Ossie cu voce sonoră. Mă bucur să te văd din nou, prietene, dacă *este* pentru ultima oară. Dă-mi voie să încerc să te alin. Dă-mi voie să-ţi citesc ceva. Îşi îndepărtă batista de la nas şi se aşeză pe un scaun aflat puţin mai departe de pat. Când deschise Biblia, domnişoara Pearce se retrase discret. Dă-mi voie să-ţi citesc ceva din Psalmul 72. „Apucatu-m-ai de mâna mea cea dreaptă. Cu sfatul Tău, m-ai povăţuit şi cu slavă m-ai primit. Că pe cine am eu în cer afară de Tine? Şi afară de Tine, ce am dorit pe pământ? Stinsu-s-au inima mea şi trupul meu…”

Continuă preţ de douăzeci de minute, apoi îşi scoase ceasul. Încă mai era o geană de lumină pe cer. Era puţin cam devreme să urce dealul, dar putea să se plimbe prin oraş sau chiar să intre în biserica St Mary ca să-şi mai treacă timpul.

— Trebuie să te părăsesc, spuse el închizând cartea. Sunt convins că Dumnezeu te va primi în Ceruri, unde te vei afla într-o măreaţă companie. Trebuie să plec pentru că am treburi de făcut.

Înainte de a apuca să se întoarcă şi să plece, domnul Pearce clipi din nou şi un zâmbet vag îi apăru pe chipul tras. Avea culoarea dudelor aproape date în pârg.

Fără îndoială, zâmbetul era modul lui de a-şi exprima recunoştinţa pentru atenţia pe care i-o acordase Ossie în acel an cumplit. Însemna: „Adio, băiatul meu, adio!” Dar când apăru pe acea faţă, păru să fie însoţit de o privire cinică, aproape sinistră, ca şi cum Nat Pearce, aflat în pragul morţii – unde ştii totul sau uiţi totul –, îşi dăduse seama de substratul atenţiilor lui Ossie şi ştia totul despre întâlnirile lui din casa de pe deal.

III

Ossie stătu cu Rowella mai puţin decât de obicei. Îl întâmpinase spunându-i că *aproape* trebuise să-i trimită vorbă să nu vină. Arthur se purtase ciudat şi se simţise rău toată săptămâna – probabil din cauza unei gripe sau a unei răceli –, aşa că zăcuse în pat timp de cinci zile, tremurând şi câteodată plângând, dar îşi revenise brusc şi complet cu o zi în urmă, când se dusese la bibliotecă aşa cum făcea de obicei. În seara aceea, simţindu-se excelent, plecase la părinţii lui la ora obişnuită.

Lui Osborne nu prea îi plăcu asta, ideea de a se băga în patul unui om care abia îl părăsise după ce tremurase în el de răceală sau de gripă nu era atrăgătoare, dar Rowella, cu discretul ei zâmbet sfios, cu buza tremurând şi cu ochii plecaţi, îi sesiză ezitarea şi îi spuse că

schimbase aşternuturile în dimineaţa aceea. Deşi iritarea nu i se risipise, urcă scările şubrede până la etaj, iar Rowella avu nevoie de toate farmecele ei pentru a-l face să se piardă în frivolitatea pasiunii.

Apoi, pentru o vreme, totul fu uitat: soţia lui (cu uşurinţă), preoţia (fără prea mare greutate), postul Paştelui (abia dacă puţin mai greu), precauţia ca nu cumva ea să-i ceară alţi bani (cheltuise destui cu ea, dar merita), dar nu şi grija să nu ia boala mizerabilului ei soţ (asta preocupându-l cel mai mult). Aşa că, într-o pauză de reflecţie şi de semiepuizare, în timp ce amândoi stăteau întinşi pe spate şi priveau tavanul pătat de ploaie, strănutul Rowellei îl alarmă imediat, făcându-l să inventeze o scuză ca să plece. Spuse că Săptămâna Sfântă era o perioadă de presiune enormă, după cum ea bine ştia, stresându-i şi solicitându-i din plin pe preoţi, consumându-le timpul şi energia ca în nici o altă perioadă a anului. Avea o slujbă de pregătit, notiţe de făcut în legătură cu o întâlnire a clericilor şi toate celelalte lucruri obişnuite, nemaivorbind de problemele create în Sawle de boala lui Odgers. Astfel că trebuia să plece puţin mai devreme. Se ridică şi începu să se îmbrace. Ea se ghemui pe pat şi îl privi cu ochii mijiţi.

— Domnule vicar…

— Nu acum, zise el, presimţind că urma o expunere despre furtunile din ultima săptămână şi despre faptul că apa începuse să se prelingă prin acoperiş. Nu acum, Rowella. N-am timp. Săptămâna viitoare…

— Săptămâna viitoare…

— Da.

Se aplecă s-o sărute. Era un gest de afecţiune neobişnuit, atât de departe de manifestările pasionale, încât ea deschise ochii mai larg.

De fapt, era sărutul trădării, fiindcă el ştia că nu avea să mai vină săptămâna următoare. Intenţionase să-i vorbească în seara aceea despre incertitudinile sale în privinţa viitorului, dar, într-un moment de inspiraţie, îşi dăduse seama că era mai bine să nu zică nimic. Cu puţin noroc, avea să plece fără să-i dea nimic în afară de promisiunea revederii. N-avea decât să-l aştepte. Îi va prinde bine şi va învăţa să nu se lăcomească. În plus, dorul avea să înceapă s-o macine. (Se flata spunându-şi că ea ajunsese să fie atrasă aproape la fel de mult ca el de întâlnirile lor pasionale.) Asta avea s-o facă să-l primească şi mai bine dacă şi când o vizita din nou.

Îşi puse vesta şi se aplecă să-şi încheie nasturii ghetelor. Apoi, cam roşu la faţă, îşi îmbrăcă haina, îşi puse pelerina şi îşi prinse gulerul înalt. O privi cum stătea ghemuită acolo, în lumina lumânării, goală, voluptuoasă, iar dorinţa se furişă din nou în el. Se stăpâni şi se întoarse ca să n-o mai vadă.

— La revedere, domnule vicar! zise ea, după care strănută din nou. N-ai de ce să te temi că am guturai. Dar dacă aş avea, n-ar fi de

mirare, având în vedere toată apa care curge prin acoperişul nostru. Cât a fost Arthur bolnav, a trebuit să acopăr patul cu o prelată când ploua, ca să nu se ude. Mai cu seamă când a fost furtuna de sâmbătă, sunt sigură că au căzut nişte plăcuţe de ardezie de pe casă.

— Săptămâna viitoare, spuse Ossie. O să discutăm despre asta săptămâna viitoare. Voi asculta tot ce ai de zis săptămâna viitoare şi îţi promit că te voi ajuta.

— Mulţumesc, Osborne. Cred că ar fi bine să vii puţin mai târziu, dacă poţi, fiindcă ziua se lungeşte, şi rişti să fii văzut.

— O să vin mai târziu. Să mă aştepţi. La revedere!

Coborî la parter, îşi luă pălăria şi cravaşa, descuie uşa casei şi se uită afară. Luna urma să răsară în vreo jumătate de oră, aşa că procedase bine plecând mai devreme. Înfăşurându-se în pelerină, ieşi, închise uşa şi porni pe întunecata stradă pietruită. Nu era nimeni în preajmă.

Chiar şi străzile mai mari ale oraşului erau pustii. Poticnindu-se din când în când din cauza câte unei pietre desprinse, călcând într-o băltoacă plină de noroi şi ignorând mâinile întinse ale cerşetorilor şi ale beţivilor ocazionali ghemuiţi în pragul unor uşi, ajunse într-un final în curtea grajdului. Un băiat care căsca, cu toate că încă nu era târziu, îi aduse murgul şi primi şase penny. Reverendul Osborne Whitworth se sui pe piatra de încălecat, îşi săltă trupul voluminos în şa şi porni spre ieşirea din oraş.

Pe drum se gândi la reconcilierea pe care i-o impusese soţiei sale şi la faptul că ea nu reacţionase cu violenţă. Îl satisfăcea într-un mod în care puţine alte lucruri ar fi făcut-o. Spera că, după ce spărsese astfel gheaţa – ca să zicem aşa – Morwenna avea să priceapă că fusese nesăbuită şi să aprecieze poziţia, eminenţa, forţa, virilitatea şi bărbăţia soţului ei. Indiferent ce nemulţumiri nevrotice îi bântuiau mintea, era totuşi mama fiului său şi era mult, mult mai sănătos pentru ea – nu doar pentru el – ca între ei să existe o relaţie omenească şi fizică normală. Considera că majoritatea femeilor îl admirau, iar stima lui de sine era grav afectată de faptul că femeia care avea onoarea de a fi doamna Osborne Whitworth îl respingea cu hotărâre. Având în vedere că el era stăpânul casei, căpitanul corabiei sale, era nefiresc să existe o persoană rebelă, cineva permanent răzvrătit, chiar dacă în tăcere. Însă revolta fusese curmată, spre mulţumirea lui.

Într-adevăr, totul îi mergea bine. Deşi nu reuşise să obţină parohia Luxulyan şi nici Manaccan nu ajunsese să fie a lui – episcopul preferase un individ total nepotrivit, din Totnes, ceea ce clar fusese o numire politică –, în prezent încerca să obţină ajutorul lui George pentru a deveni vicar districtual. Ar fi fost o avansare utilă, şi, cu toate că George nu se arăta foarte cooperant deocamdată, era sigur că, dacă îl presa puţin, avea să reuşească. Aranjase de curând ca predicile lui să

fie tipărite, iar de îndată ce erau gata, intenţiona să le trimită tuturor capilor bisericii.

Singura lui mică nelinişte – totuşi, nimic mai grav decât un viermişor într-un boboc, nimic mai grav decât frământarea unui viermişor embrionar – era legată de boala lui Arthur Solway. Ce anume fusese? Omul se ducea săptămânal în mahalaua în care locuia familia lui mizerabilă, iar mahalalele dădeau naştere molimelor. Răceala era neplăcută, însă era o boală temporară. Gripa era mai rea. Dar dacă era tifos? Apărea adesea în familiile sărace… Sau chiar ciumă, care, în Cornwall, nu mai căpătase proporţii epidemice de vreo cincizeci de ani. Dar un caz sau două, pe ici, pe colo – desigur, nu întotdeauna identificate, sau trecute sub tăcere pentru a nu se crea panică –, tot apăreau, după cum el ştia prea bine. De obicei se încheiau cu moartea bolnavului, o moarte foarte urâtă. Rowella strănutase de două ori. Oare nu era strănutul primul semn al apariţiei ciumei?

Pielea începuse să-l furnice, aşa că se strădui să-şi alunge acel gând din minte. Drumul din Truro până în St Margaret – în sus pe versantul abrupt şi apoi la vale pe partea cealaltă – făcea parte din traseul străbătut de diligenţele care mergeau de la St Austell la Truro, cel pe care Ross Poldark se dusese mai departe după ce *el* coborâse, în mai anul trecut. Înainte de ultimul kilometru era o curbă strânsă la dreapta, apoi drumul cobora lin printre copaci înainte de a ajunge la biserică şi la vicariat.

Bătrâna lună deja se ridicase sus pe cer, aşa că, la o răscruce unde pădurea făcuse loc unei poieni, îl observă imediat pe bărbatul înalt şi slab care îi apăruse brusc în cale. Calul lui se sperie şi se dădu într-o parte, iar Ossie simţi un fior de teamă, deoarece nu puteai fi niciodată sigur că vreun hoţ la drumul mare nu era în căutare de pradă.

— Domnul Whitworth? rosti o voce. Eşti domnul Whitworth?

Ossie îşi recăpătă stăpânirea de sine.

— Da, eu sunt. Cine eşti şi ce doreşti?

Nu-i vedea faţa, pentru că purta un soi de glugă pe cap. În mână avea o bâtă.

— Asta doresc! spuse bărbatul ridicând bâta şi repezind-o spre capul clericului.

Arthur Solway nu-şi atinse însă ţinta pentru că ţinea prea crispat bâta, iar surescitarea nervoasă îl împiedica să-şi controleze foarte bine mişcările. Lovitura îl nimeri pe Ossie în piept, destabilizându-l parţial, dar îşi recăpătă repede echilibrul şi ridică cravaşa. Având avantajul poziţiei înalte pe calul speriat, îşi şfichiui atacatorul iarăşi şi iarăşi, în cap şi pe umeri, în vreme ce Solway nu izbuti să-şi mai repeadă bâta decât o dată, lovitură care îl rată pe Ossie, dar nimeri iapa, care se dădu îndărăt. Ossie se agăţă de şa şi, cu piciorul ieşit dintr-o scară,

decise rapid că, oricât de mult merita acel individ o bătaie soră cu moartea, el ar fi fost mai în siguranţă dacă pleca de-acolo. În timp ce-şi calma calul, îl recunoscu pe agresor şi îşi dădu seama ce-l îndemnase să-l atace.

Apucă frâiele şi îşi îmboldi calul. Solway, atins la cap şi văzând stele verzi din cauza unei lovituri care îl nimerise întâmplător între ochi, dar conştient că răzbunarea pe care o plănuise vreme de şapte zile dăduse greş în totalitate, se repezi disperat şi se agăţă de pelerina lui Ossie în timp ce acesta dădea să pornească în forţă.

Se ţinu bine, iar Ossie, al cărui picior nu reuşea să găsească scara pierdută, se dezechilibră când calul ţâşni înainte. Se prăbuşi ca un stejar tăiat, însă celălalt picior îi rămase în scară. În vreme ce se rostogolea pe jos cu o bucată din pelerină încă strânsă în pumn, Arthur Solway îl văzu pe domnul Whitworth târât vreo cincizeci de metri, cu un picior agăţat de cal. Apoi iapa bine antrenată încetini, se opri şi se uită la capul stăpânului său, care zăcea pe drum.

Solway, gâfâind în încercarea de a-şi recăpăta respiraţia, se ridică încet în genunchi, apoi în picioare. Avea o tăietură la cap şi părul îi era năclăit de sânge. Umerii îl dureau din pricina loviturilor primite. Poiana era tăcută, la fel şi pădurea. Singurul zgomot, dar undeva departe, era ţipătul unei bufniţe albe care comenta întâmplările nopţii.

Arthur Solway era atât de neobişnuit cu violenţa, încât bilanţul atacului său îl sufocă, dându-i impresia că urma să moară. I se păru că trecuseră minute bune până când capul încetă să-i zvâcnească şi reuşi să vadă ceva, să respire din nou. Apoi şi mai mult timp trecu până când izbuti să-şi convingă picioarele să se mişte, să-l ducă lent şi şchiopătând către adversarul său.

Cu grijă să nu sperie iapa, o ocoli până ajunse lângă domnul Whitworth. Piciorul încă îi era în scară, însă îndoit într-un unghi foarte ciudat. Lumina lunii îi permise să vadă chipul lui Ossie. Gura îi era deschisă, iar limba i se iţea umflată. Şi ochii îi erau deschişi. Dar nu vedeau cerul.

Arthur Solway izbuti să găsească suficientă forţă pentru a rezista senzaţiei de leşin care îl cuprinse. Se răsuci şi, clătinându-se, fugi de pe câmpul de luptă.

Capitolul 16

I

Vicarul din St Margaret fu găsit imediat după miezul nopţii, de către credinciosul Harry şi de un alt servitor, care, obligaţi să-l aştepte până se întorcea, în cele din urmă se duseseră să-l caute. Domnul

Whitworth încă avea piciorul prins în scară. Calul, conştient că stăpânul lui avea o problemă, abia dacă se mişcase un metru. Iarba la care putuse să ajungă era temeinic păscută, însă cea de mai departe rămăsese neatinsă.

Moartea domnului Whitworth în împrejurări atât de dramatice deveni senzaţia zilei. Vicarul era cunoscut ca fiind un călăreţ excelent – oare nu participa la vânătorile cu ogari? –, iar calul lui era cel mai docil şi mai de încredere animal, aşa că de îndată fu suspectată o mână criminală. Se ştia că în pădurea aceea şi în landa din apropiere trăiau bandiţi la drumul mare, însă nu exista nicio dovadă concretă care să indice că ar fi fost o crimă. Cadavrul avea câteva tăieturi şi vânătăi, absolut fireşti în cazul unui asemenea accident. O bucată din pelerina lui fusese smulsă, dar era posibil să se fi agăţat de vreun copac. În plus, punga ce conţinea cinci sovereigni **[26]** încă se afla la brâul mortului. Dacă nu fusese jefuit, ce motiv să fi existat pentru uciderea lui?

Pe de altă parte, deşi preoţii beau în general la fel de mult ca mirenii, despre Osborne Whitworth se ştia că fusese moderat în această privinţă. Poate că o vulpe traversase în fugă drumul sau poate că iapa, călcând pe o năpârcă, intrase în panică. Lui Osborne probabil că îi scăpase piciorul din scară, iar apoi fusese lovit de o creangă care atârna prea jos. Lady Whitworth, mama lui, porunci imediat ca iapa să fie ucisă.

Singurul lucru suspect era prezenţa în poiană a unei bâte zdravene, care ar fi putut constitui o armă redutabilă. Era lucrată cu pricepere dintr-un lemn de castan atât de bun, încât era de necrezut ca proprietarul ei s-o fi aruncat. Dar nu apăru nimeni care s-o revendice sau să spună că o văzuse la cineva. De îndată ce se lumină, două grupuri porniră să scotocească pădurea; în cele din urmă găsiră un bătrân care trăia la adăpostul unui copac căzut, dar avea minţile atât de duse şi era într-o stare fizică atât de proastă, încât ar fi fost greu să-l suspectezi chiar şi de uciderea unui iepure. La Tresillian se afla o şatră de ţigani, însă aceştia jurară că erau nevinovaţi, iar cele cinci monede de aur din punga mortului îi convinseră mai mult pe poliţişti decât alibiurile furnizate cu indignare de nomazi.

Exista posibilitatea ca vreun bandit aflat în trecere să fi dat din întâmplare peste tânărul cleric, să-l fi lovit făcându-l să cadă de pe cal, iar apoi să fi fugit fără să-l scotocească. Era însă o ipoteză neconvingătoare. După ce coronerul îşi prezentă concluziile anchetei, tuturor li se păru limpede că verdictul avea să fie „moarte accidentală”.

Dispariţia lui Osborne fu deplânsă de enoriaşi, căci, deşi nu fusese cucernic, îşi îndeplinise sarcinile încredinţate şi făcuse multe lucruri bune pentru biserică. Toată lumea fusese de părere că era destinat

unor lucruri măreţe.

Mama lui, care fusese convinsă de asta, se mută în mare grabă la vicariat şi preluă conducerea gospodăriei pe cale să se dezintegreze. Văduva reverendului era complet împietrită şi incapabilă să se ocupe de problemele şi deciziile care o copleşeau. Cu toate că Lady Whitworth încerca s-o trezească la realitate şi îi amintea de diversele ei îndatoriri, Morwenna rămase într-o amorţeală impenetrabilă. Frumoşii ei ochi care, atunci când nu purta ochelarii, avuseseră adesea o privire confuză păreau acum nişte ferestre peste care fuseseră trase draperiile. „Din pricina şocului", le explică Lady Whitworth numeroşilor vizitatori, dar în sinea ei niciodată nu avusese o părere prea bună despre nora ei. Considera că era leneşă şi că, prin atitudinea ei din acele momente, încerca să scape de responsabilităţi. Din fericire, servitorii lui Ossie erau toţi foarte capabili, iar domnişoara Cane se ocupă nu numai de John Conan, ci şi de cele două fete.

Trupul se afla în casă, la etaj. Părea uriaş, umflat din cauza morţii, o formă întunecată în spatele draperiilor trase, cu câte o lumânare la cap şi la picioare, permanent vegheat de cineva. Fusese comandat un sicriu special, căptuşit cu mătase. Înmormântarea urma să aibă loc în lunea de după Paşte şi era de aşteptat să vină mulţi oameni. Lady Whitworth, ca un amiral avântându-se în luptă cu toate pânzele ridicate, trimise scrisori urgente în tot ţinutul, nu doar numeroşilor ei prieteni, ci şi tuturor clericilor pe care îi cunoştea, spunându-le că îi aştepta la funeralii.

Elizabeth, care se prezentă vineri la prima oră, vorbi cu Morwenna şi cu Lady Whitworth, oferindu-le condoleanţe amândurora. Fiind printre puţinii care puteau desluşi sentimentele clocotitoare din spatele exteriorului năucit al Morwennei, îşi zise că fata era în pragul unei căderi nervoase. Încercă să discute cu ea în particular, dar mereu apărea vreun vizitator sau Lady Whitworth intra şi ieşea grăbită din cameră.

În dimineaţa următoare, Elizabeth trecu pe la bibliotecă pentru a schimba nişte cărţi şi fu şocată de înfăţişarea lui Arthur Solway. El îi spuse că avusese o febră urâtă cu o săptămână în urmă şi că abia se ridicase din pat, dar se părea că gripa îi revenise. Îşi ştergea permanent sudoarea de pe frunte, ochelarii i se abureau de parcă ar fi stat deasupra unui oale în clocot, iar mâinile îi tremurau pe cărţi. Şi era prima dată când îl vedea purtând perucă.

— Ce mai face Rowella? întrebă Elizabeth.

— O… bine, mulţumesc de întrebare, doamnă. Ea nu a luat gripa. De fapt, mă… mă… mă îndoiesc că e genul care se îmbolnăveşte uşor. Ea… ea… ea se simte bine.

— Tragedia asta cu soţul Morwennei… ştiu că ele două s-au înstrăinat în ultimul timp, dar te rog să-i spui Rowellei din partea mea

că ar trebui să-i facă o vizită surorii sale. Ar fi momentul potrivit să se împace.

Arthur scăpă pe jos cele trei cărţi pe care le avea în mână şi dură foarte mult până le ridică. După ce le puse pe birou, trebui să-şi dea jos ochelarii şi să-şi şteargă lentilele din nou.

— O, nu poate face asta, doamnă! Nu… nu… nu poate.

Elizabeth păru surprinsă.

— Vrei să spui că nu vrea? Poate că, dacă trec pe la ea, aş putea s-o conving.

— Nu… nu puteţi face asta, doamnă. Rowella este… plecată.

Mâna lui se smuci convulsiv şi aproape că trânti din nou cărţile de pe birou.

— Este plecată? Rowella? Nu mi-a zis nimic. Unde s-a dus?

— La… la… la… Se opri şi înghiţi un nod. La… verişoara ei… de fapt, la verişoara mea, în… în Penryn. Când mi-a fost mai bine, când mi s-a părut că-mi revenisem, ea a simţit nevoia unei schimbări. Aşa că a plecat şi va sta acolo o săptămână sau mai mult. Până după Paşte. Toată săptămâna de după Paşte. M-am gândit că i-ar prinde bine schimbarea. Verişoara mea are o fermă frumoasă, cu vedere spre estuar. M-am gândit că ar fi… o schimbare.

— Da, într-adevăr. Mă bucur. Dar ea nu mi-a zis nimic. Te rog, spune-i să-mi comunice când se întoarce. Şi îţi doresc să te însănătoşeşti cât mai repede.

Arthur îşi şterse fruntea cu palma şi încercă să zâmbească.

— Mulţumesc, doamnă. Da, doamnă. Deja mă simt ceva mai bine. Mâine stau acasă şi mă odihnesc, aşa că o să-mi revin cu siguranţă.

— Vii la înmormântare? Cred că va avea loc luni.

Zâmbetul lui Arthur deveni şi mai palid.

— Cu siguranţă, voi… voi încerca.

Când Elizabeth, frumoasă, zveltă şi îmbrăcată în alb, dispăru din vedere, Arthur se duse rapid într-un colţ şi trase o duşcă zdravănă de brandy. Trebuia să reziste până la sfârşitul zilei. Trebuia să păstreze aparenţele în caz că îl suspecta cineva. Era imposibil ca altcineva în afară de Rowella să-l suspecteze, iar Rowella deja ştia. Nu-şi putea imagina ce-l apucase în noaptea de joi – când se întorsese într-o stare cumplită după confruntarea cu Ossie, furia îi învinsese slăbiciunea. Drept urmare, Rowella zăcea în pat cu buzele crăpate, cu un ochi vânăt şi o falcă umflată, iar corpul îi era negru şi albastru în locurile unde o lovise.

Făcuse un lucru cumplit. Ştia că era un om groaznic, iar în clipa aceea era oripilat de sine şi de posibilele consecinţe. Nervii îi vibrau întruna, şi limba părea gata să-l trădeze în fiecare clipă. Dar cândva, foarte departe în viitor, dacă scăpa neprins, într-o zi când avea să-şi poată pune capul pe pernă fără a se mai teme de consecinţele faptei

sale, avea să simtă o mică şi secretă satisfacţie masculină datorită comiterii acelei crime.

Seminţele deja erau sădite. În fiecare dimineaţă şi în fiecare seară îi ducea mâncare Rowellei şi, cu toate că nu vorbea cu el, avea grijă de ea, punându-i unguent pe vânătăi şi balsam pe buze. Şi în fiecare seară când se întorcea acasă, îi aducea un bucheţel de flori pe care i-l punea într-o vază, pe noptieră.

II

Vestea ajunse în Sawle vineri seară, iar un căldărar care făcea drumuri regulate între St Ann's şi St Michael i-o dădu nepăsător lui Drake când trecu prin dreptul casei lui sâmbătă dimineaţă. Alb ca varul la faţă, Drake se aşeză şi îşi sprijini capul în mâini. Cu o zi în urmă, Rosina fusese pe la el cu Parthesia şi copiii acesteia, unul de doi ani şi un bebeluş de două săptămâni. Aranjaseră nişte perne, schimbaseră draperiile, Rosina mai adusese nişte perne şi făcuse curat în casă, iar la final, roşind, îi spusese că Art Mullet avea să-i aducă lada duminică seară. În ea se aflau micile comori ale vieţii Rosinei. Desigur, haine, plus un ceainic de lut, trei linguri bune, două halbe cu capac, o casetă drăguţă, decorată cu scoici, un şirag de mărgele, o carte despre cusut, un val de mătase dăruit de Jacka, care îl luase de pe corabia eşuată în 1798, o pereche de pantofi brodaţi, două bonete, o carte de rugăciuni şi un talisman.

Toate astea aveau să vină duminică seară, după nuntă. Oaspeţii aveau să facă glume grosolane, să râdă, să se comporte necuviincios, iar apoi tinerii însurăţei aveau să rămână singuri. După nuntă.

Drake se duse la fierărie. Încă era devreme, aşa că gemenii Trewinnard nu veniseră. Doar întâmplarea făcuse ca el să fie treaz şi în apropierea porţii când trecuse căldărarul. Îşi încleştă mâinile şi urlă la Dumnezeu. Dar El nu păru să-l audă. Nimic nu se schimbă. Se duse la intrarea în Atelierul lui Pally – pe care oamenii îl numeau deja Atelierul lui Drake – şi se uită către locul unde drumul începea să urce abrupt spre St Ann's. În depărtare, pe coşul unei mine ieşea fum. Un coş al lui Warleggan. Pescăruşii ţipau pe cer. Vântul sufla peste iarba aspră şi îi ciufulea părul. Iar el era logodit şi urma să se însoare cu o fată dulce şi inteligentă, pe care n-o iubea, dar pe care putea ajunge s-o iubească.

Asta când la cincisprezece kilometri distanţă se afla obiectul iubirii sale adevărate, iubire care îl consumase toată viaţa lui de adult, o tânără înaltă, îmbrăcată în negru, o mamă, o soţie de vicar, o femeie cu relaţii, din lumea bună, care nu era de nasul lui, care, de când se măritase, căpătase o personalitate cu totul nouă şi care, brusc şi accidental, devenise văduvă. Oare ce însemna asta? Ce însemna pentru

fiecare dintre ei? Cum putea acest fapt indisolubil, dar dement, să se răsfrângă asupra lumii mai mult sau mai puţin zdravene?

În primul rând, trebuia să se asigure că era adevărat. În Cornwall, zvonurile zburau mai repede decât ciorile, iar uneori erau la fel de umflate. Drake porni în fugă pe câmp, spre locul unde păştea calul lui. Animalul nu dorea să fie prins, dar dorinţa lui Drake era şi mai mare, aşa că, după câteva minute, călărea la deal, către casa prost întreţinută ce găzduia vicariatul.

Îl găsi pe domnul Odgers în halat şi acoperit cu o pătură, stând ghemuit lângă un mic şemineu în care ardeau cărbuni şi încercând să scrie o scrisoare printre accese de tuse. Domnul Odgers nu-l plăcea pe Drake pentru că era fratele liderului renegaţilor metodişti care căpătau – sau recăpătau – o influenţă tot mai mare în satele din jur. De asemenea, cu toate că Drake nu ştia asta, domnul Odgers fusese prima persoană care îi spusese lui George Warleggan despre ataşamentul nepotrivit al Morwennei, grăbind astfel tot ce urmase. Totuşi, tânărul părea atât de tulburat, încât îi răspunse la întrebări.

— Poftim? Da? O, da, sigur a murit. Am fost chemat să oficiez slujba de înmormântare. Ceea ce ar fi foarte bine pentru un tânăr în putere, doar că eu nu mai sunt tânăr şi departe de a fi în putere – bronşita asta mă ţine treaz în *fiecare* noapte, în fiecare noapte fără excepţie –, iar dacă mă apuc să străbat cincisprezece kilometri cu o gloabă închiriată, în toiul acestei ierni oribile, sunt toate şansele să mă duc după el până la finele lunii! Şi cui i-ar folosi asta? În niciun caz domnului Osborne Whitworth, care deja s-a dus să fie binecuvântat în ceruri. Fără îndoială, mama şi văduva lui şi ceilalţi clerici din vecinătate ar profita de prezenţa mea… Se opri să tuşească îndelung şi aproape drăgăstos în batistă, apoi spuse: Vântul şuieră pe sub uşa aia de două luni. Şi n-avem *deloc* căldură în dormitor. Noaptea ne învelim cu un maldăr de ţoale, însă toată greutatea aia mă face să tuşesc, aşa că le dau deoparte, iar frigul cumplit mi se strecoară în oase şi ziua, şi noaptea, ziua şi noaptea.

Ceasul de marmură de pe poliţa căminului bătu ora opt. Domnul Odgers se înfăşură mai bine în pătură.

— Tocmai îi scriam episcopului pentru a-i explica situaţia mea, starea proastă în care mă aflu… Cum? Ei bine, în mesajul pe care l-am primit nu se sugerează nimic despre o mână criminală. Zice doar că a căzut de pe cal. A căzut de pe cal. Şi-a rupt gâtul.

O vagă nuanţă de încântare necreştinească se strecurase în vocea micului preot. Cât fusese vicar domnul Webb, domnul Odgers fusese lăsat netulburat în sărăcia lui. După venirea lui Ossie îşi trăise viaţa ca pe un pat cu cuie.

— Nu, adăugă domnul Odgers, nu ştiu nimic mai mult. Dintr-odată, părând să-şi uite necazurile proprii, îl privi bănuitor pe Drake.

Dar ce-ţi pasă ţie, băiete? Ce te interesează? Mâine te cunun cu o fată din sat, nu-i aşa? Cu Mary Coade? Ba nu, cu Rosina Hoblyn! Am de cununat şase cupluri. Sper să fiu în stare să rezist până la sfârşitul ceremoniilor.

— Mulţumesc, zise Drake. Mulţumesc, părinte!

— Dar de ce m-ai întrebat? De ce m-ai întrebat? strigă Odgers după ce uşa se închise.

Însă Drake plecase deja, lăsând în urmă un curent de aer rece.

Se duse călare până în vârful dealului, lângă Maiden Meeting House, de unde zări atât acoperişul casei fratelui său, cât şi coşurile de la Nampara. Dar n-avea niciun rost să discute cu Sam despre asta, deoarece deja ştia ce-i va spune. Demelza era o alegere mult mai bună, fiindcă putea să înţeleagă dilema chinuitoare în care se găsea. Dar căsătoria cu Rosina fusese parţial pusă la cale de ea – nu se îndoia de asta. Avea să-l asculte şi să-l compătimească sincer – când făcuse Demelza altceva? –, însă nu-i putea da alt sfat decât cel pe care i l-ar fi dat Sam. Nu avea pe nimeni, pe nimeni care să-l ajute în această privinţă. Nu se putea încrede decât în el însuşi.

Porni spre Nampara şi traversă porţiunea de teren denivelat până la pârleazul dincolo de care se afla plaja Hendrawna. Acolo, legă frâiele calului de un stâlp şi se duse să se plimbe singur pe plajă.

Nu era o zi potrivită pentru o plimbare pe plajă, însă vremea era în ton cu starea lui de spirit. Vântul transforma norii în fâşii de fum care pluteau până dispăreau în înaltul cerului, apoi se adunau din nou în mase compacte, cu viteza unui peisaj în mişcare. Fluxul era la jumătate, iar valurile care se spărgeau la mal acopereau zgomotul vântului cu şuieratul şi mugetul lor. Aisberguri de spumă pluteau pe crestele de apă, răsucindu-se şi schimbându-şi mereu forma.

Se plimbă preţ de o oră, timp în care vântul îl lovi, îl zgâlţâi şi-l făcu să se încovoaie. Trecu pe lângă Holy Well, unde – cu mulţi, mulţi ani în urmă, după cum i se părea – el, Geoffrey Charles şi Morwenna trasaseră trei cruci pe suprafaţa apei, îşi băgaseră mâinile în mare, rostiseră o rugăciune şi îşi puseseră o dorinţă. Se gândi că el, că ei n-ar fi putut avea o soartă mai rea nici dacă s-ar fi rugat diavolului.

Ajunse la baza falezei Dark Cliffs, unde scheletul descărnat al bricului era ieşit din mare în clipa aceea, înconjurat de un lac de apă neagră şi plină de nisip. Se răsuci şi porni înapoi. Nisipul era foarte moale, iar pe alocuri picioarele i se afundau atât de adânc, de parcă mergea prin nămeţi. Fluxul înainta rapid. Limbi de apă se repezeau după el pe nisip, bolborosind şi alunecând, retrăgându-se din nou, lăsând în urmă franjuri de spumă, în timp ce nisipul proaspăt udat se umfla şi se scufunda. Spuma era luată de vânt şi rostogolită pe plajă până la stânci, unde se dezintegra. Dacă se grăbea, putea să ajungă la faleza Wheal Leisure, însă ar fi fost sinucidere curată să plece de acolo

spre plaja următoare. Poate că asta ar fi rezolvat toate problemele. Totuşi, i-ar fi rezolvat doar problemele lui, iar asta era o modalitate laşă de a scăpa.

— O, Dumnezeule, o, Doamne, murmură el rămânând în loc. Domnul este păstorul meu, nu voi duce lipsă de nimic. El mă paşte pe păşuni verzi şi mă duce la ape de odihnă…

Privi marea furioasă şi se întrebă ce fel de „odihnă" îi adusese acea plimbare. Oare îi funcţionase mintea cât de puţin în timpul acelei hoinăreli epuizante?

Poate. Anumite gânduri, anumite decizii începeau să prindă contur, cu toate că izvorau mai degrabă din sentimente decât din raţiune. Era ca şi cum vestea primită în acea dimineaţă îi zguduise sufletul cu o asemenea violenţă, încât nu se mai recunoscuse pe sine. Şocul se disipase însă, iar mintea lui îşi recăpăta treptat echilibrul. Îşi continuă drumul pe faleză, trecând pe lângă magaziile şi clădirile abandonate ale minei Wheal Leisure.

Ştia ce avea de făcut mai întâi. Trebuia să vorbească cu Rosina.

III

Vestea că Drake plecase de la fierărie ajunse la Demelza foarte devreme în duminica Paştelui, adusă de Sam. Se holbă la fratele ei.

— Dar… trebuie să se însoare astăzi! Trebuie să ne ducem cu toţii la nuntă… Cum adică a plecat? Unde a plecat? Îşi acoperi gura cu palma. O, Doamne, Dumnezeule!

Sam încuviinţă din cap.

— Mă tem că aşa este. Cu toate că m-am rugat să fie altfel.

— A *aflat* de moartea domnului Whitworth? Da, bănuiesc că da. Dar ce?… Eşti *sigur?* Nu putea face una ca asta, Sam! Şi-a luat un angajament faţă de Rosina! Nu se poate s-o părăsească aşa în ziua nunţii! Ar fi prea crud!

Sam îşi trecu greutatea de pe un picior pe celălalt.

— Drake are sentimente foarte puternice, surioară. O… loialitate imensă, deşi este greşit direcţionată. De-aici a pornit necazul în vremea când îl căuta pe Dumnezeu. Când muncea întruna şi nu izbutea să pună capăt înstrăinării de…

— Dar acum, îl întrerupse Demelza, acum nu e vorba de *religie!* Iartă-mă, Sam, nu vreau să te jignesc, dar nu toţi gândim la fel în privinţa a ce anume este cu adevărat important în această chestiune, iar mie – şi presupun că majorităţii oamenilor – în clipa asta mi se pare că totuşi comportamentul lumesc are importanţa cea mai mare. Rosina… a aflat?

— I-a spus el, aseară. Au vorbit preţ de zece minute, după care el a plecat. Ştiu asta de la ea.

— A plecat?

— A plecat pur şi simplu. Se pare că, înainte de a o cere în căsătorie, i-a mărturisit Rosinei totul despre necazul lui. I-a spus că o iubeşte în continuare pe nevasta vicarului, că ea e iubirea vieţii lui, şi nimeni altcineva, dar, cum totul s-a terminat între el şi Morwenna, i-a propus Rosinei să-i fie tovarăşă de viaţă. Fata a acceptat. Dar aseară a apărut la uşa ei palid şi rătăcit – slavă Domnului că Jacka era la cârciumă – şi i-a zis că a primit vestea că tânăra pe care o iubea tocmai rămăsese văduvă şi că suferea îngrozitor, şi că trebuia să se ducă la ea, trebuia să se ducă la ea indiferent de consecinţe, ca s-o vadă, ca să-i ofere ajutorul, ca să-i fie alături în momentele grele. Iar Rosina…

— Da?

— Nu l-a putut opri. Încearcă să înţeleagă.

— Ah, Doamne! gemu Demelza. Deci n-o să mai fie nicio nuntă astăzi…

— Se pare că nu. Nu poate avea loc fără Drake.

Demelza făcu câţiva paşi înainte şi înapoi prin încăpere, muşcându-şi degetul mare.

— N-ar fi trebuit să mă amestec.

— Poftim?

— Sam, *ştii* la fel de bine ca mine că, pe jumătate, noi l-am convins să încheie această căsătorie, gândindu-ne că era pentru binele lui.

— Era, chiar era. Rosina ar fi fost o soţioară bună pentru el. Ar fi ajuns să fie fericiţi şi l-ar fi slujit pe Hristos împreună.

— Poate. Sau poate că nu. Doar dacă…

— Doar dacă ce?

Ea făcu un gest deznădăjduit.

— Presupun că acum nu mai e nicio speranţă. Cum a reacţionat Rosina?

— Cu nobleţe.

— Sărmana fată! Dar ceilalţi nu vor reacţiona cu aceeaşi nobleţe, Sam.

— Nu… Jacka abia dacă mi-a îngăduit să intru în casă. Era vânăt la faţă. Mă socoteşte la fel de vinovat, fiindcă sunt fratele lui.

Demelza îşi duse la frunte pumnul strâns.

— O, Dumnezeule, Sam, nici că se putea încurcătură mai mare! Îmi doresc atât de mult ca Ross să fi fost aici! Îmi doresc atât de mult să nu fie plecat *mereu!* Ce putem face?

— Nimic. Doar să aşteptăm, presupun.

— Şi n-o să fie numai Jacka. Toţi oamenii din sate… Nu este bine să promiţi că te însori cu o fată, iar apoi s-o părăseşti! Voi doi încă sunteţi nişte străini pentru mulţi dintre localnici. Illuggan este departe. *Tu* eşti apreciat. Şi el a fost. Dar nu e îngăduit ca un străin să promită

aşa cum a promis el, iar apoi s-o părăsească pe fată cu o zi înainte de nuntă, când totul este aranjat, când totul e stabilit, când totul este pregătit până la ultimul detaliu. Şi mai e şi Art Mullet. Parthesia sigur e furioasă şi o să-l asmută. S-ar putea ca Drake să nu fie în siguranţă când se va întoarce… dacă se va întoarce.

— Nu, spuse Sam. E uşor să vezi primejdiile. Dacă se va întoarce. Şi mai ales dacă o va aduce pe acea tânără cu el.

— Sunt slabe şanse să se întâmple asta, oftă Demelza.

Capitolul 17

I

Înmormântarea reverendului Osborne Whitworth, BA **[27]**, vicar de St Margaret, Truro şi St Sawle-with-Grambler, avu loc la ora unsprezece în lunea de după Paşte. Înmormântarea domnului Nathaniel Pearce, care murise abia sâmbătă, fu amânată până miercuri. (Era posibil ca în clipitul şi în privirea cinică ale bătrânului domn Pearce din clipa despărţirii să fi existat o cunoaştere premonitorie. La urma urmelor, Ossie avea să ajungă acolo înaintea lui.)

Fu o înmormântare grandioasă, la care participară toate persoanele importante din oraş, sub conducerea bătrânului doctor Halse. Văduva şi soacra ei erau îmbrăcate în rochii negre şi purtau voaluri grele, după cum dicta obiceiul, pentru a le ascunde expresiile de privirile celorlalţi, cu toate că, la un moment dat, Lady Whitworth îşi dădu vălul la o parte şi, cu ochii ei pătrunzători, sub care avea pungi mari, studie mulţimea prezentă, parcă pentru a vedea mai bine dacă veniseră toţi cei care trebuiau să fie acolo. (Domnul Odgers era o absenţă notabilă, iar acest fapt avea să-i fie imputat.) Domnul Arthur Solway venise, dar fără doamna Solway, ceea ce era ciudat, pentru că doamna Chynoweth venise de la Bodmin, fiind însoţită de Garlanda, o altă fiică a ei. Mai târziu se află că doamna Solway era plecată.

Erau şi nişte străini, deşi nu existau prea mulţi într-un oraş şi într-un district în care aproape toţi oamenii de seamă îi cunoşteau pe cei care meritau să fie cunoscuţi. Însă un tânăr înalt, brunet, îmbrăcat în haine simple stătuse în spatele bisericii şi rămăsese apoi la o oarecare distanţă de mormânt. Morwenna nu-l observase, pentru că era atât de aproape de a ceda nervos, încât nu-şi putea ridica privirea din pământ, însă Elizabeth, la braţul lui George, îl recunoscu. Nu-i spune nimic soţului ei, dar se gândi să stea de vorbă cu acel tânăr dacă se ivea ocazia. Totuşi, când se uită în jur după îngropăciune, constată că dispăruse.

După funeralii se servi discret un ceai cu prăjituri, chifle, gemuri, jeleuri şi tarte. În ultimii zece ani, persoanele de vază din Cornwall începuseră să se opună petrecerilor fastuoase de după înmormântări, din cauza cărora se ajunsese ca o familie să se ia la întrecere cu alta; unii bogătaşi lăsau instrucţiuni în testament cum că doreau să fie îngropaţi noaptea, pentru a împiedica asemenea extravaganţe. Lady Whitworth, controlând absolut totul şi jelind pierderea fiului ei – dacă o jelise, o făcuse atât de discret că nimeni nu băgase de seamă –, decretase că înmormântarea avea să aibă loc dimineaţa, urmată de o gustare copioasă, dar fără pretenţii.

Totul dură până la două, oră la care aproape toată lumea plecase deja, iar rudele se strânseră una câte una în salon ca să discute despre viitor. Se aflau acolo domnul Pardow, avocatul din St Austell al familiei; Morwenna cu hotărâta Garlanda alături, gata să-i ofere surorii ei orice fel de ajutor fizic sau moral putea; Lady Whitworth, cu bărbia pătrată, umeri pătraţi şi voce tăioasă; doamna Amelia Chynoweth, mama Morwennei, drăguţă ca întotdeauna, în stilul ei fragil – era de mirare că nu se recăsătorise; Elizabeth Warleggan, verişoara Morwennei, şi domnul George Warleggan, care fusese convins să rămână împotriva dorinţei lui.

Conversaţia se axă pe analizarea problemelor care trebuiau rezolvate. Câţi bani lăsase domnul Whitworth, cât de mult li se mai permitea Morwennei şi celor trei copii să locuiască la vicariat, era dispusă Lady Whitworth să le acorde alocaţia în continuare – era prima dată când Morwenna auzea de asta –, putea Morwenna, dacă era presată de timp, să locuiască cu Lady Whitworth sau cu doamna Chynoweth până se găsea o casă potrivită? Lady Whitworth recunoscu ezitând că, pe domeniul ei de lângă Goran, exista o casă în care locuia un ticălos de cioban care o lăsase să cadă în paragină. Putea să fie renovată cu o liră sterlină sau două şi să devină o căsuţă confortabilă. Din păcate nu era nicio fântână în apropiere, ci doar cea de lângă conac, şi nimeni nu se aştepta ca John Conan să-şi potolească setea din butoiul în care se strângea apa de ploaie. În cursul discuţiei deveni foarte clar că Lady W. avea priorităţile ferm stabilite. Pe primul loc era John Conan, pe al doilea, dar la distanţă, cele două fiice ale lui Ossie făcute cu prima soţie, iar pe locul al treilea, dar la o depărtare atât de mare, încât abia dacă mai conta, era Morwenna.

Ori de câte ori Amelia Chynoweth spunea ceva, Lady Whitworth îi reteza cuvintele. Excelenţa Sa avea o părere foarte proastă despre toată familia Chynoweth, dar mai cu seamă despre Amelia, considerând că avea un glas de moliciunea unei caramele şi opinii cu aceeaşi consistenţă. Oricum, se mai întâlniseră doar o dată, la Trenwith, cu ocazia nunţii. Tânăra cu care fiul ei se însurase era o nulitate neglijabilă, care nu fusese de niciun folos nimănui, exceptând

faptul că, printr-o întâmplare norocoasă, reuşise să dea naştere unui fiu frumos şi viguros, care să ducă numele mai departe.

Iar acea nulitate neglijabilă, acea tânără deprimată, cu ochi sălbatici, în jurul căreia se învârtea şi se învolbura toată conversaţia, se gândea: „Cât de mult i-ar fi plăcut lui Ossie această reuniune şi ce păcat că nu poate să participe la ea! Dar el este mort. De ce *eu* trăiesc, de ce mă aflu aici? Care *este* rostul meu? Mi-ar fi mult mai bine dacă aş fi moartă şi îngropată cum este el – doar că într-un colţ îndepărtat al cimitirului, cât mai departe posibil de locul lui de odihnă. A încercat să mă declare nebună, a sperat să mă închidă undeva. Pe vremea aceea, eram la fel de zdravănă ca el. Dar acum nu mai sunt. În orice clipă, capul meu poate să explodeze, iar eu mi-aş rupe părul şi hainele şi aş începe să *ţip* la Dumnezeu şi la Ceruri. Ei vorbesc despre mine de parcă aş fi un obiect, de parcă n-aş exista. Şi au dreptate. Eu *nu* mai exist. Nimic din mine nu mai există, totul a pierit – mintea, trupul, până şi sufletul. Sunt ca un burduf gol, un inutil sac de haine din care s-au stors toată simţirea, toată raţiunea, toate sentimentele, toată bunătatea, toată credinţa. Nu e nevoie să fiu îngropată, pentru că sunt moartă şi risipită deja, nu a mai rămas *nimic*. Cenuşă, ţărână, nisip, sânge, spermă, urină, puroi, excremente, mizerie…”

— Scuză-mă, mamă, spuse Garlanda, dar Morwenna nu se simte bine. Cred că ar trebui s-o duc în camera ei…

— Desigur!

Şchiopătând şi împleticindu-se, tânăra văduvă fu condusă afară din cameră, iar tăcerea se instală când o auziră vomând în hol.

— Dar *dumneata* ce părere ai, domnule Warleggan? întrebă Lady Whitworth.

Era singura persoană aflată acolo de a cărei părere era dispusă să ţină cont. George o privi neimpresionat, remarcând pielea aspră, pudrată din belşug, ochii mici şi guşile care îi atârnau sub bărbie.

— Lady Whitworth, interesul meu este pur conex, derivând, după cum ştiţi, din faptul că Morwenna este verişoara soţiei mele. Evident, trebuie să aflăm mai multe detalii despre datoriile fiului dumitale pentru a ne da seama ce le-a rămas văduvei şi copiilor săi pentru a-şi duce traiul.

— Datorii? se zbârli Lady Whitworth. Mă îndoiesc că Osborne era genul de om care să facă datorii.

— Când a fost aranjată căsătoria cu Morwenna, avea datorii mari.

O mică dispută izbucni între domnul Pardow şi Amelia Chynoweth.

George se gândi: „Elizabeth pare îmbătrânită anul acesta. Părul ei şi-a pierdut din luciu, totuşi cele câteva riduri care i-au apărut la colţurile ochilor au o anumită atracţie, dau chipului ei mai multă forţă şi personalitate. Va fi frumoasă cel puţin zece ani de-acum încolo. Pentru ea stau în acest salon neîngrijit şi neaerisit, ascultând-o pe

scroafa asta răutăcioasă grohăind despre purcelul ei mort. De parcă mi-ar păsa de oricare dintre ei. Ce mă interesează este că, în sfârşit, James Scawen s-a lăsat convins să-mi vândă destule dintre proprietăţile sale din St Michael, iar în câteva luni o să am destule ca să controlez afacerile oraşului. Două locuri în parlament. Voi scăpa de Howell imediat, iar la toamnă îi voi lua locul. Îl voi da afară şi pe Wilbraham şi îl voi instala pe unul care să facă ce vreau eu. Pe cine? Pe cineva care să-mi fie de folos şi aici, şi la Londra, cineva ca Monk Adderley, căruia nu-i pasă ce şi cum votează atâta vreme cât are un loc în parlament şi se poate bucura de privilegiile aferente. Păcat că în familia Warleggan n-au fost mai mulţi copii. Sanson este mort, iar fiul lui este un beţiv. Cary n-a fost însurat niciodată. Cary nu se va însura decât cu un titlu de credit pe termen scurt".

Garlanda se întoarse şi îi anunţă că Morwenna se întinsese, iar bona copiilor era cu ea. După câteva minute avea să se ducă şi ea sus. George îşi zări servitorul în pragul uşii şi pocni din degete pentru a-i atrage atenţia.

— E timpul să plecăm, draga mea, îi spuse el lui Elizabeth. Am o afacere de care trebuie să mă ocup.

Amelia Chynoweth se alarmă din pricina iminentei plecări a Warlegganilor, gândindu-se cu groază că din acel moment urma să fie dominată şi aproape copleşită de Lady Whitworth. Numai prezenţa lui George menţinuse un oarecare echilibru.

Dar nu avu cum să-i oprească, aşa că soţii Warleggan plecară urmaţi de lacheul lor. Copitele cailor frumoşi şi bine îngrijiţi răsunau pe caldarâm în vreme ce urcau dealul spre drumul principal.

La mica răscruce din poiană, Elizabeth se opri să arunce o privire în jur.

— Cred că aici s-a întâmplat. Sunt crengi care atârnă jos, însă e bizar că un cal atât de temperat a putut să se sperie în aşa hal. Nu-mi pot înăbuşi senzaţia că lucrurile s-au petrecut altfel.

— Poate că, măcar o dată în viaţă, s-a îmbătat, mormăi George.

— Unde se dusese? Să-l vadă pe bătrânul domn Pearce?

— Domnişoara Pearce a spus că n-a stat decât vreo douăzeci de minute, şi nimeni de la hanurile şi de la cârciumile din jur nu l-a văzut. Dar mai contează? Tu n-ai ţinut niciodată la el. Iar în ultima vreme, nici eu.

— Totuşi, este… foarte ciudat, zise Elizabeth. M-am gândit mult la asta. Cu siguranţă, a fost o căsnicie nefericită…

— Pe care eu am pus-o la cale, completă George.

— Ei bine… nu aveai de unde să ştii.

După ce porniră mai departe, George se gândi că una dintre marile calităţi ale lui Elizabeth era că niciodată nu-i făcea reproşuri. Era mereu de partea lui, chiar dacă în particular îi atrăgea atenţia că nu

era înţelept să facă un lucru sau altul. Ajunsese să se convingă tot mai mult că suspiciunile lui despre legătura ei cu Ross Poldark erau nefondate. Otrava pe care mătuşa Agatha i-o turnase în suflet de pe patul de moarte era în sfârşit eliminată. Aproape. Cu siguranţă, avea o căsnicie mai fericită decât crezuse că ar fi fost posibil cu doi ani în urmă. Încă nu-i spusese de toate ambiţiile lui, dar ştia că ea avea să fie mulţumită de întoarcerea la Londra, ştia că, de data asta, ambiţiile lui aveau să-i fie pe plac. Putea fi un soi de cadou – dacă şi când avea să se concretizeze – de oferit unei femei la aniversare…

Când trecură pe lângă St Clement Street din Truro, Elizabeth făcu o remarcă despre „sărmanul domn Pearce". George nu zise nimic. Acum, că Nat Pearce murise în sfârşit, Cary avea să intre în acţiune. Cary în acţiune nu era o privelişte frumoasă. Elizabeth nu se înţelesese niciodată cu unchiul lui George. Fiecare gândea că celălalt avea o „influenţă proastă" asupra fostului parlamentar. Ştiind că Elizabeth ar fi dezaprobat manevrele lui Cary, George se întrebă dacă nu cumva era mai bine să le pună capăt înainte de a fi prea târziu. *Dacă* reuşea, lucru de care se îndoia. Cary îşi investise mare parte din averea proprie în bancă şi ar fi fost greu de deviat de la traiectoria lui. George şi tatăl lui puteau izbuti *împreună*, dar chiar merita să-l împiedice pe Cary să facă un lucru pe care toţi trei şi-l doreau cu ardoare în sinea lor, şi anume să-l falimenteze pe Pascoe şi să-i taie aripile lui Ross Poldark în acelaşi timp.

Manevrele lui şi ale lui Cary aproape că duseseră la atingerea primului obiectiv cu ocazia crizei naţionale din urmă cu doi ani. Atunci eşuaseră din cauza sprijinului pe care Pascoe's Bank îl primise în ultima clipă de la Basset, Rogers & Co., cealaltă bancă din Truro. Cooperarea înfloritoare dintre băncile lui Basset şi Warleggan încetase brusc, iar relaţia dintre George Warleggan şi lordul de Dunstanville se deteriorase, ceea ce stârnise evenimentele în urma cărora George îşi pierduse locul în parlament în favoarea lui Ross Poldark.

Un lanţ lung şi sinuos de cauze şi efecte. Dar acea situaţie demonstrase că, până la urmă, comportamentul lui Cary putea fi dăunător bunului renume al familiei şi ambiţiilor lui Warleggan. Ce se întâmpla, în cazul de faţă, dacă manipulările lui Cary ieşeau la iveală? Foarte probabil, ar fi adus o nouă pată pe numele Warleggan. Dar oare nu se putea evita asta? Nu se putea ca toată vina să fie pusă pe seama domnului Pearce şi a delapidărilor sale? Era o idee care merita luată în considerare. George se hotărî să aibă o întâlnire cu unchiul lui în seara aceea. Un om cu poziţia şi de valoarea lui nu putea îngădui să se facă vreo legătură între el şi exercitarea unor presiuni financiare dubioase asupra unei bănci rivale.

Când ajunseră la Great House, câţiva servitori în livrele veniră în fugă să-i întâmpine şi-i ajutară să descalece. În timp ce o urma pe

Elizabeth în casă, George îi privi pantofii din piele fină ce se iţeau de sub fusta din catifea cenuşie, ocazional zărindu-se şi albul juponului. Înainte de a intra, se răsuci să se uite la casele cu pereţi înclinaţi şi acoperişuri strâmbe din orăşelul în care îşi începuse o carieră şi în care pusese bazele averii. Viaţa era frumoasă.

II

Jacka Hoblyn băuse necontenit timp de două zile. Duminică dimineaţă, după ce aflase vestea, în casa lui se petrecuse o scenă cumplită. Îşi bătuse soţia şi o lovise pe Rosina în cap de parcă ele ar fi fost vinovate, apoi plecase furios să-l găsească pe Drake şi să-l bată până la sânge cu cureaua. Însă Drake nu era de găsit nicăieri: fierăria era goală, focul din forjă licărea pe cale să se stingă, iar singura fiinţă de acolo, un puşti de doisprezece ani, îi răspunsese speriat la răcnete. Fierarul Carne plecase. Nu ştia când avea să se întoarcă. Nimeni nu ştia. Acasă la el nu era nimeni. Şi fratele lui îl căutase. Plecase cu o seară în urmă, şi de-atunci nu mai fusese văzut.

Frustrat, Jacka lovi cu piciorul două găleţi şi porni spre casă. La jumătatea drumului se întâlni cu Art Mullet, care şi el îl căuta pe Drake. Se duseră la cârciuma lui Sally Tregothnan şi îşi petrecură toată ziua bând acolo. La fel ca Jacka, Art voia să-l pedepsească pe ticălosul care o părăsise pe Rosina, dar cum să-l pedepsească dacă el nu era acolo? Adevărat, fratele lui cel cucernic era în preajmă, dar nici măcar spiritul lor justiţiar scăldat în gin nu găsi raţiunea de a bate un om pentru păcatele altuia pe motiv că erau de acelaşi sânge.

De asemenea, se enervară să descopere că reacţiile la aflarea veştii erau împărţite la Sally Chill-Off. Toată lumea era de acord că Drake se purtase urât şi vreo doi comentară că se dusese să-i dea târcoale muierii din Truro care tocmai rămăsese văduvă, însă cei mai mulţi erau de părere că se răzgândise în ultima clipă în privinţa însurătorii cu Rosina şi plecase pentru câteva zile, până se linişteau lucrurile. Mare păcat că era vorba de Rosina, care, cu câţiva ani în urmă, fusese părăsită şi de Charlie Kempthorne. Nici că existase vreodată o fată mai drăguţă şi mai cumsecade decât Rosina. Merita o viaţă mai bună decât să-i fie inima frântă de două ori, sărmana de ea – nu că ea l-ar fi regretat vreodată la Charlie Kempthorne, după cum era de aşteptat –, dar… dar, cu toate că fusese părăsită la altar – de fapt, atât de aproape, că nu era nicio diferenţă –, nimeni nu zise că Drake *profitase* de ea, ceea ce era mare lucru în acele vremuri. „În regulă, Jacka, înţelegem ce vrei să spui, dar profitatul e de mai multe feluri şi, cu toate că el şi-a încălcat cuvântul, nimeni nu-l acuză că a stricat marfa înainte s-o cumpere, nimeni nu-l acuză că şi-a băgat degetul în plăcintă înainte de a o pune pe masă.” Trebuia să recunoşti meritul

fraţilor Carne de a fi mai presus de ceilalţi în tot ce făceau.

— Mai presus de ceilalţi? răbufni Jacka. O să-l spintec ca pe un peşte dacă pun mâna pe el!

Desigur, unii îi luară partea făţiş, dar nu toată lumea fu de acord cu el. Teama Demelzei că fraţii ei erau consideraţi străini se dovedi corectă, şi aşa aveau să fie până la moarte – zece kilometri fiind distanţa maximă de la care putea proveni cineva pentru a fi considerat de-al lor –, însă erau fraţii ei şi, implicit, cumnaţii lui Ross, ceea ce avea mare greutate. Dacă ar fi fost nişte oameni antipatici, hrăpăreţi şi certăreţi, lucrurile ar fi stat altfel – indiferent de relaţia lor cu Poldark, ar fi fost respinşi. Însă nimeni în toate minţile nu-i putea acuza că ar fi avut vreunul dintre aceste defecte. Pe de altă parte, unul dintre ei tocmai părăsise o fată cumsecade. Tendinţa majorităţii era să murmure şi să spună: „Vai, vai, mare, mare păcat!”

Până luni, furia lui Art Mullet se mai domolise. Trebuia să se îngrijească de caprele lui şi să se ocupe de năvoade. Nu-şi putea petrece toată ziua şi fiecare zi rostind ameninţări la un pahar cu gin. Însă resentimentele lui Jacka erau alimentate de băutură, ceea ce-l făcea să bea în continuare ca să şi le potolească. La lăsarea serii intră într-o cârciumă de la Sawle Combe, cunoscută ca Doctor’s, unde îi găsi pe Tom Harry şi Dick Kent, care erau paznici pe domeniul Trenwith. Oamenii lui Warleggan erau în general nepopulari, dar Tom Harry şi Dick Kent erau antipatizaţi în mod deosebit, aşa că nu se aventurau niciodată la Sally Chill-Off, unde n-ar fi fost primiţi bine. La Doctor’s, care aparţinea unui om cu faţă de şoarece pe nume Warne, situaţia nu era chiar atât de gravă, aşa că, în ultimii ani, devenise locul unde beau oamenii de la Trenwith atunci când aveau liber.

Jacka Hoblyn depăşise deja stadiul unei beţii obişnuite; şovăitor, încruntat şi îmbibat cu alcool, băgă de seamă cine se afla acolo, aşa că îşi luă băutura şi se retrase pe un scaun dintr-un colţ. Tom Harry îl înghionti pe Dick Kent şi, ducându-se la Jacka, se aşeză pe banca de lângă el şi începu să-i vorbească. La un moment dat, îi făcu semn lui Kent să vină şi el.

Compasiunea lor îl unse pe Jacka pe suflet. În mod normal, nu-i plăcea pe acei oameni mai mult decât pe tovarăşii lui, dar se gândi că îi judecase greşit. Aveau despre Drake aceeaşi părere pe care o avea şi el, socotindu-l un laş, un mincinos, un escroc şi un distrugător de inimi inocente. Un om care nu dădea doi bani pe promisiunile făcute, un guzgan împuţit, o jigodie nenorocită, un vierme care nu merita lăsat să se târască pe faţa pământului, o ruşine pentru Sawle. O ruşine pentru numele Hoblyn.

— Dacă ar fi după mine, rosti Jacka ştergându-şi gura cu dosul palmei, l-aş bate până l-aş lăsa mort. Cu biciul. Cu o cravaşă de cai. Vă spun, asta i-aş face, cu siguranţă!

— S-a întors, spuse Tom Harry.

— S-a întors? Când? Unde? Eu nu l-am văzut! Unde este?

— Am auzit că s-a întors la fierărie. Nu că eu l-aş fi văzut. Vorbeşte lumea. Nu-i aşa, Dick?

— Păi… nu ştiu, spuse Kent. Ai auzit tu asta, Tom? Ah… Păi, poate… Da, parcă.

Cei trei bărbaţi ieşiră din cârciumă şi se îndreptară pe drumul lung şi abrupt spre Atelierul lui Pally. Câteva lumini se zăreau în St Ann's, pe celălalt deal, însă la Drake era întuneric. Tom Harry se duse la uşă şi bătu cu pumnul în ea, însă nu primi niciun răspuns.

Jacka scuipă.

— Cuptorul e stins. Nu-i nimeni aici.

— Am auzit că s-ar fi întors. Poate că se ascunde înăuntru, temându-se să-şi arate faţa. Ce zici, Jacka? Intrăm să vedem?

Uşa casei era încuiată, dar era o încuietoare firavă, care cedă la a treia lovitură. Se îngrămădiră înăuntru cu Jacka în frunte; bătrânul se împiedică de un scaun, ceea ce îl făcu să înjure.

— Fir-ar al dracului, e întuneric ca-n sacul unui căldărar. Dacă era după mine…

— Eşti aici? strigă Tom Harry. Ieşi afară, Drake Carne! Vrem să schimbăm o vorbă cu tine! Ieşi afară!

Bâjbâiră din nou prin întuneric până când Dick Kent scăpără un amnar şi aprinse o lumânare. Văzură bucătăria simplă, o bucată de pâine pe masă, un picior de iepure care începuse să se strice. Un urcior cu apă, o cană de cositor plină cu ceai. Harry lovi masa cu piciorul, făcând-o să se răstoarne cu un zdrăngănit puternic.

— Hei, ai grijă! spuse Kent neliniştit. Lumea ar putea crede că-i un război aici.

— Chiar este! Jacka se uita în jur furios ca un taur aţâţat din toate părţile şi neştiind încotro să atace. Dar jigodia asta afurisită nu-i aici ca să lupte.

— Ei bine, îi putem distruge cuibuşorul de nebunii, strigă Tom Harry din salonaşul aflat alături. Dă-mi lumânarea aia, Dick!

— Hei, ai grijă ce faci! E primejdios cu focul!

— Eu aş face scrum totul, şuieră Jacka printre dinţii sparţi, clătinându-se. Pe Dumnezeu, aş face totul scrum, asta aş face!

— Hai s-o facem, zise Tom Harry. Nu-i deloc greu. Hai s-o facem! Haide, Jacka, tu trebuie să faci asta. Să vedem dacă ştii să muşti la fel de bine cum latri.

Puse lumânarea în mâna lui Jacka, iar acesta înjură când grăsimea fierbinte îi căzu pe degete. O apropie de una dintre draperiile ieftine; pânza se aprinse repede, se stinse, apoi flacăra apăru din nou.

— Hei, eu nu vreau să am nimic de-a face cu asta! mormăi Kent. Pe mine să nu mă amestecaţi în asta. N-am nicio legătură cu asta!

Ieşi grăbit din casă.

Jacka se uita pe jumătate speriat, pe jumătate sfidător la focul care se întindea.

— Haide! îl îndemnă Tom Harry. Fă treaba până la capăt! Termină-l! Plăteşte-i pentru ticăloşie, înşelăciune şi minciună! Hai, Jacka!

Îi întinse o cârpă, iar când lumânarea aproape se răsturnă, o ţinu cu cealaltă mână până ce cârpa se aprinse. Apoi duse cârpa în salonaş şi o puse într-un loc de unde să se poată aprinde uşor scândurile de sub acoperiş.

Mai rămaseră acolo câteva minute ca să se asigure că focul nu se stingea. Dick Kent plecase deja. În cele din urmă, ieşiră după el şi urcară dealul spre Sawle. Ajunşi pe culme, se aşezară gâfâind. Privind îndărăt, văzură că Atelierul lui Pally nu mai era cufundat în beznă. O strălucire galbenă creştea şi scădea la una dintre ferestre. Se gândiră că era mai bine să nu mai zăbovească acolo ca să se uite la foc.

III

Morwenna se întâlni prima dată cu Drake marţi după-amiază. Îi fusese rău toată noaptea, având întruna coşmaruri monstruoase din care încerca să scape. Ossie era permanent lângă ea, învelit în linţoliu. „Mai întâi, hai să spunem o mică rugăciune, îi tot cerea el. Să ne cufundăm în depravare, să fim ca fiarele din Efes, să avem o legătură diavolească. Primul om, Adam, a fost făcut un suflet viu, al doilea Adam a fost făcut un duh dătător de viaţă, dar *noi* hai să dăm viaţă cărnii *bucurându-ne* de carne! Haide, Morwenna, hai să spunem o mică rugăciune, iar apoi să-mi arăţi picioarele…” De două ori se trezise şi descoperise că se dăduse jos din pat şi încerca să găsească o uşă care nu exista într-un perete în care era zidită alături de cadavrul viu al lui Ossie. De două ori i se făcu rău de spaimă. La ivirea zorilor, Garlanda se furişase din camera ei şi o luase în braţe. Garlanda fusese cea care, până la urmă, o convinsese să se scoale şi să înfrunte insuportabila zi.

Ud leoarcă din cauza ploii, Drake intră pe uşile de sticlă de la terasă.

— Drake! rosti ea, iar glasul i se frânse.

— Morwenna!

Îl privi fix, cu ochii mari, cu ochii sălbatici, speriată de el, speriată de ce însemna el. După câteva clipe, când el făcu un pas, se retrase înfricoşată.

— Nu…

— Morwenna, sunt aici… am fost tot timpul prin preajmă. Am încercat să vin, dar mereu era cineva pe lângă tine…

— Drake, nu…

— Nu, ce? întrebă el ferindu-şi părul ud de pe frunte.

— Nu mă atinge. Nu te apropia de mine. Nu… n-aş putea suporta!

— Iubita mea, îmi dau seama cum te simţi…

— Chiar îţi dai seama? Râse cu asprime. Nu, nu ştii! Nimeni nu ştie. Absolut nimeni nu ştie. Iar tot ce ştiu eu este că ceea ce mi s-a întâmplat m-a… îmbolnăvit. Nu mai pot fi a ta. Nu mai pot fi a nimănui. Niciodată!

— Iubita mea…

— Nu te *apropia!* Se retrase din nou când el făcu o jumătate de pas. Te rog, pleacă!

Îl privea cu o duşmănie incredibilă, se gândi el, de parcă ar fi fost doi străini.

— Am venit… Se poticni în cuvinte, cu inima îngheţată după ce, cu doar câteva minute în urmă, fusese plină de speranţă. Am venit de îndată ce am aflat. Mi-a zis cineva sâmbătă dimineaţă. M-am dus la domnul Odgers ca să văd dacă era adevărat. Îmi pare rău… mi-a părut rău că s-a întâmplat asta, dar, ştiind că ai rămas singură, am lăsat totul baltă şi am venit. Îşi trecu o mână prin păr, încercând să-l îndrepte. Am… am dormit prost, Morwenna, aşa că te rog să mă ierţi pentru felul cum arăt. În fiecare zi am vrut să te caut, dar mereu erau mulţi oameni pe lângă tine… M-am gândit că… îţi pot fi de ajutor. Poate că… dacă acum eşti prea supărată… aş putea să mă întorc mai târziu.

Ea trase aer în piept pentru a-şi alunga senzaţia de vomă din gât.

— Nu, Drake, să nu te mai întorci *niciodată!* Să nu te întorci *niciodată*… dacă ceea ce vrei este… Drake, s-a isprăvit de ani în şir. Nu mai poate începe din nou! M-am săturat. M-am săturat! S-a terminat. S-a *terminat*, s-a isprăvit, gata! Pleacă şi uită-mă! Pleacă, pleacă, lasă-mă în pace!

Mâinile lui începură să tremure, iar pentru a le controla, şi le încleştă. Porni spre uşile din sticlă, dar se opri la jumătatea drumului.

— Morwenna, nu ne putem despărţi aşa…

Uşa se deschise, iar în cameră intră o femeie urâtă, solidă, cu pungi sub ochi şi buze subţiri.

— Cine eşti dumneata? Cine eşti? Morwenna, cine este această persoană?

Morwenna îşi acoperi ochii cu o mână.

— Cineva… cineva din trecut. Tocmai… pleca. Te rog… te rog, cheamă pe cineva care să-l conducă *afară*.

Capitolul 18

I

Incendierea fierăriei Atelierul lui Pally creă un scandal mai mare

decât dispariţia lui Drake. Încălcarea unei promisiuni era un lucru rău, dar incendierea era o infracţiune. Deşi nimeni nu ştia cu certitudine dacă focul fusese pus intenţionat, toată lumea credea asta. Focul din forjă fusese lăsat să se stingă sâmbătă. Nu existase nimic din care să sară o scânteie patruzeci şi opt de ore mai târziu.

Marţi dimineaţă, Sam se duse să-i dea vestea Demelzei, iar ea ceru să-i fie înşeuată Judith şi să fie pregătit un alt cal pentru Sam. O mică mulţime se adunase în jurul ruinelor fumegânde. Pereţii din lut amestecat cu paie supravieţuiseră, dar acoperişul şi cea mai mare parte a mobilei dispăruseră. Intrară croindu-şi drum printre resturi.

— Devine din ce în ce mai rău, suspină Demelza, una duce la alta. O, Doamne, chiar nu ştiu *ce* să fac!

— Nu prea ai ce face, surioară, spuse Sam. Doar să te rogi pentru iertarea păcatelor şi a păcătoşilor.

— Păcătuim căutând fericirea, dorind fericirea altora? Am senzaţia că soarta conspiră împotriva noastră. Chiar merită oamenii şi mai puţin decât le este dat?

— Nu păcătuim dorind fericirea altora, zise Sam încetişor. Poate că, în ignoranţa noastră, doar presupunem că ştim ce este mai bine pentru alţii sau pentru noi. Ce e cu adevărat bine numai Dumnezeu ştie.

— Uneori mi se pare…

— Ce anume?

— O, n-are importanţă!

— Totuşi, spune.

— Uneori, mi se pare că pe Dumnezeu nu-l interesează deloc fericirea oamenilor.

— Poate că nu este întotdeauna interesat de fericirea pământească, rosti Sam gândindu-se la suferinţa propriei inimi. Dar dacă I te dăruieşti, vei găsi o fericire mai mare privind către… culmile eternităţii.

Tăcură o vreme. Demelza dezgropă o farfurie de cositor cu piciorul.

— Sam, crezi că se va întoarce?

— Drake? Cu siguranţă… la un moment dat.

— Nu se poate să se întoarcă cu… cu doamna Whitworth, care abia a rămas văduvă. Dacă… dacă încă vor să fie împreună, poate că ar fi mai bine să plece din district.

Sam pipăia pereţii, care încă erau calzi.

— N-ar costa prea mult să fie reconstruită. E nevoie doar de lemn şi de stuf. Funii şi cuie, şi nişte mobilă. Drake are bani în bancă. Iar asta este o afacere bună. Dacă aşa vrea Dumnezeu, o va repune pe picioare.

— Împreună cu ea?

— Ah… despre asta n-am nicio idee. N-am cunoscut-o. Tu o ştii?

— Ne-am întâlnit de vreo două, trei ori, dar n-am vorbit prea mult. Habar n-am…

O siluetă micuţă veni şchiopătând în spatele lor.

— Rosina…

— A trebuit să vin să văd, doamnă. Ce cumplit! Ce lucru teribil!

— Într-adevăr, teribil, spuse Demelza. Nu cred că e posibil să fi fost un accident.

Rosina se îmbujoră.

— Nu, doamnă, nici eu nu cred. Dar nu cred, nu-mi pot imagina că a avut vreo legătură cu mine. Sincer, nu cred asta.

— M-am întâlnit cu Vage, poliţaiul, spuse Sam, şi i-am zis că justiţia ar trebui să facă ceva. Dar unde să caute? Ar fi inutil să scotocească prin sate, pentru că acela care a fost atât de mârşav încât să dea foc casei n-o să mărturisească acuma, chinuit de remuşcări.

Rosina se uita la Demelza.

— Doamnă, sincer nu cred că-s de vină tata sau vreunul dintre prietenii lui. Tata a fost groaznic de mânios şi a jurat să-l bată pe Drake până-l învineţeşte, dar este o mare diferenţă între asta şi a-i da foc la casă.

— Ţi-a spus Drake ceva despre intenţiile lui? o întrebă Demelza.

— Nu cred că are vreun plan. Când a venit să-mi spună era atât de disperat, că mi-a venit să plâng de mila lui. Mi-a spus că trebuie să plece din cauza a ceea ce el a numit „iubirea dintâi”.

— Rosina, îmi pare *atât* de rău… îmi pare cumplit de rău pentru tine!

— Este ciudat, doamnă. Am ţinut tare mult la Drake şi am avut tot soiul de visuri despre viaţa noastră împreună. E ciudat cum totul a fost distrus într-o singură zi. Dacă nu s-ar fi întâmplat asta, am fi fost deja căsătoriţi. Şi dacă s-ar fi întâmplat, dar cu o săptămână mai târziu, tot am fi fost căsătoriţi. Iar Drake nu m-ar fi părăsit niciodată, ştiu asta.

II

Când Demelza ajunse acasă, ceea ce se întâmplă mult mai târziu, căci trecuse şi pe la mină, constată că Sir Hugh Bodrugan tocmai venise în vizită. Nu era un moment potrivit, fiindcă era îngrijorată şi foarte supărată, iar gândul de a afişa o faţă zâmbitoare pentru acel bătrân desfrânat şi libidinos n-o atrăgea defel. Pe de altă parte, sfârşise prin a-i purta o oarecare afecţiune lui Sir Hugh, aşa cum se întâmplă în general cu oricare om enervant dacă insistă suficient de mult. Se cunoşteau de peste zece ani, iar el continuase să tânjească după ea în ciuda tuturor respingerilor şi cu toate că nu reuşise să se aleagă decât cu câte un mic sărut furat sau cu o scurtă pipăială când reuşise s-o prindă în vreun colţ fără scăpare. O dată sau de două ori îi fusese de

folos, făcându-i nişte servicii, iar ea refuzase de fiecare dată să-l plătească în moneda dorită de el. Pe deasupra, dorinţa lui nu era încrâncenată – dacă mâna pusă pe genunchiul ei sau degetele care încercau să-i tragă bluza jos de pe umăr erau evitate sau îndepărtate, el părea să nu se supere, ci pur şi simplu se pregătea de următoarea încercare.

Demelza îl găsi tolănit în cel mai bun fotoliu; îi adusese un cadou sub forma unui mare buchet de crengi de grozamă care înfloriseră mai devreme în sera lui. Îi mulţumi recunoscătoare – după cum ştia oaspetele, nimic nu-i făcea o plăcere mai mare Demelzei decât florile primite iarna – şi se aşeză pe un fotoliu aflat la o distanţă apreciabilă de el, dar Sir Hugh nu reveni la cel în care stătuse, ci îşi alese unul mai apropiat de al ei.

O vreme, vorbiră pe un ton prietenos despre diverse lucruri. Fără să pară foarte interesat de ele, Sir Hugh comentă ultimele evenimente ale războiului. Că tipul ăla, Bonaparte, invadase Siria şi se bătea cu turcii acolo – cu cruzimi îngrozitoare din partea ambelor părţi –, că încerca să cucerească Acra, unde garnizoana turcă era sprijinită de o trupă engleză. Părea să fie de neoprit **[28]**. Un tip pe nume Wesley **[29]** – fără legătură cu metodistul – făcea treabă bună în India, bătându-se cu aliaţii francezilor la Mysore. Demelza îi răspunse monosilabic, apoi, când deveni necesar să-l ţină la o distanţă respectabilă, îşi făcu de lucru cu aranjarea crengilor în două vaze; puţine floricele galbene mai rămăseseră, deoarece buchetul fusese scuturat bine pe şaua lui Sir Hugh şi în vântul puternic.

Sir Hugh îi spuse că doamna Fitzherbert trăia din nou pe faţă cu prinţul de Wales şi că papa, din câte se zicea, avea să le recunoască până la urmă căsătoria…

Dintr-odată, Sir Hugh făcu o mişcare îndrăzneaţă şi o cuprinse în braţe.

— Te-am prins! rosti el cu satisfacţie, pe un ton ca un sunet de trâmbiţă.

Când Demelza încercă să-şi elibereze un braţ pentru a-şi îndepărta părul de pe ochi, el o sărută pe gât.

— Nu, Sir Hugh. Nu e bine pentru digestie înainte de amiază.

— Pentru dumneata nu e bine niciodată, micuţă doamnă. Parcă n-aş şti că mă aţâţi şi mă tachinezi, nu? Ai un chip şi un trup la fel de picante ca ale unei curtezane, dar te porţi de parcă ar fi primejdios să ai parte de puţină pasiune din când în când. Jumătatea dumitale mai bună e plecată, doamnă, şi n-ai mai văzut-o sau auzit-o de săptămâni întregi. Nu-i nevoie să ţii atât de mult la jurămintele cununiei cum ţine ceara unui sigiliu de o scrisoare!

— Vai, dar ăsta-i un compliment, spuse Demelza. Un compliment deosebit. Dacă mă încing la un capăt, mă lipesc de o bucată de hârtie.

Eşti prea amabil.

— Fireşte că sunt prea amabil.

— Te avertizez că, din clipă în clipă, poate intra vreun servitor.

— N-are decât! Şi ei o fac.

— Noi ar trebui să le oferim un exemplu de comportament. Aşa am fost învăţată.

— Ai fost învăţată greşit. Dându-şi seama că, dintr-un moment în altul, ea avea să-şi folosească forţa deloc neînsemnată pentru a se elibera din strânsoarea lui, Sir Hugh propuse: Hai să facem o învoială, draga mea! Dacă-mi dai un sărut – unul adevărat, nu ca un ciugulit de pui care încercă să apuce o boabă de grâu –, o să-ţi dezvălui un secret.

— În legătură cu ce, Sir Hugh?

— „În legătură cu ce, Sir Hugh?" Ce drăguţ sună de pe buzele dumitale. Ei bine… e ceva ce am venit să-ţi zic, un avertisment pe care voiam să ţi-l dau, dar să mă ia naiba dacă n-o să plec cu buzele ferecate dacă nu accepţi să mi le desfereci.

— Poate, după aceea. După ce-mi spui. Dacă voi considera că e ceva important.

— A, nu… m-ai păcălit prea adesea în felul acesta, vulpe şireată ce eşti. Astăzi vreau plata înainte.

Îl privi. Faţa lui mare şi necioplită era mult prea aproape de a ei. Părul din nări şi sprâncenele stufoase încă îi erau negre, în ciuda vârstei.

— E ceva legat de soţul dumitale, de căpitanul Poldark, adăugă el peste câteva clipe.

— În ce fel?

— Un indiciu. O avertizare. Ceva ce-am auzit.

— El nu-i aici.

— Nu contează. Îi poţi transmite prin scris. Sau poate că ar trebui să acţionezi în numele lui.

— De ce să acţionez în numele lui?

— Pentru că s-ar putea să fie necesar.

Demelza şovăi. Sir Hugh „auzea" deseori tot felul de lucruri, având capacitatea de a afla informaţii înaintea altora.

— Ei bine… murmură ea într-un târziu.

Oaspetele socoti că era o invitaţie suficientă, aşa că îşi apăsă gura lui mare pe a ei. Ea îl suportă câteva momente, apoi, când îi fu clar că intenţiile lui erau pe cale să devină mai agresive, se eliberă şi se întoarse cu spatele la el pentru a-şi ascunde un fior de dezgust.

— Naiba să mă ia! exclamă el lingându-şi buzele. Naiba să mă ia! De mult timp, n-am mai gustat ceva atât de bun! Vai, ce plăcut! Naiba să mă ia! N-a fost deloc neplăcut, domniţă, îţi jur că n-a fost! Spune-mi că n-a fost!

Ea îi zâmbi slab şi se duse să se uite pe fereastră.

— Naiba să mă ia! repetă el.

— După ce te vei fi blestemat de suficiente ori, poate îmi vei spune ce-am cumpărat, Sir Hugh.

— A! Se aşează din nou în fotoliul cel mare şi îşi întinse picioarele. A, da, desigur, presupun că trebuie să te informez acum…

— Da, cred că trebuie.

— Ei bine, atunci… ei bine, ieri am fost în Truro, că aveam treabă la judecătorie. Nici nu ştiu de ce mă mai ostenesc cu asta sau de ce o face cineva. Spânzuri vreo şase bandiţi solizi la Bargus, în fiecare săptămână, şi nu mai ai nevoie de justiţie şi de toată vorbăria aia inutilă. Faptul că îi văd atârnând în ştreang are un efect salutar asupra celorlalţi!

— Asupra mea nu are un efect salutar, Sir Hugh.

— Vulpe şireată! Pe Dumnezeu, că tare gust bun ai!

— Nu de ceară de sigilat?

— N-ai decât să glumeşti. Ei bine, ieri eram în Truro şi multe se şopteau acolo. Printre altele, şi secrete, după cum s-ar zice. Îţi aminteşti de bătrânul Nat Pearce?

— Notarul? Avocatul lui Ross? Da?

— Ştiai că tocmai a dat ortul popii? Că a murit? Ei bine, a murit. Şi se vorbeşte mult despre faptul că şi-a lăsat afacerile într-o stare foarte proastă. Că a *delapidat* bani. Ăsta-i cuvântul. Mulţi oameni din Truro sunt afectaţi de asta. Poldark a făcut recent afaceri cu el?

— Din câte ştiu, nu.

— Mare noroc a avut. Mulţi o să fie ruinaţi. Oamenii spun tot felul de lucruri. Cică – asta am venit de fapt să-ţi zic – Pascoe's Bank este implicată în asta.

Demelza se întoarse de la fereastră.

— Cum? De ce?

— Nu mă întreba pe mine, dragă. Eu nu sunt finanţist. Ştiu prea puţine despre astfel de lucruri. Dar ieri se şoptea mult – şi o făceau oameni care cunosc domeniul – că banca lui Pascoe s-ar putea să nu mai fie un loc singur în care să-ţi ţii banii şi că nici certificatele emise de el nu mai au valoare. Poldark îşi ţine banii la Pascoe?

— Da.

— Ei bine, eu sunt un vecin bun, pe lângă faptul că sunt bătrânul dumitale curtezan. M-am gândit că e corect să te avertizez.

Demelza simţea un nod rece în stomac.

— Nu pot face nimic fără Ross.

— Ba da, poţi. Îţi poţi retrage banii. Este cel mai sigur aşa. Adu-ţi banii acasă sau împarte-i pe la alte bănci. N-ai nimic de pierdut dacă faci asta. Paza bună trece primejdia rea.

Drake rămase în preajma vicariatului de la St Margaret tot restul zilei de marţi şi toată miercurea, stând pe unde apuca, dormind sub un gard viu pe un frig amarnic, cumpărându-şi câte ceva de mâncare de la o bătrână care locuia într-o casă de lângă râu. Nu se putea hotărî să plece. Se plimba pe lângă cimitir, pe lângă casă, sperând să o întrezărească pe Morwenna din nou. Pur şi simplu, nu-i venea să creadă că se isprăvise, că se schimbase atât de total faţă de fata pe care el o cunoscuse şi o iubise. Îşi imagina că sosirea lui atât de curând după moartea lui Osborne şi tensiunea nervoasă pricinuită de funeralii o copleşiseră, aşa că poate ar fi trebuit să aştepte ceva mai mult sau poate să-i scrie mai întâi, pentru a îndulci şocul. Faptul că apăruse pe nepusă masă, în timp ce ea încă era înconjurată de rude sau poate – cine ştie? – încă jelea într-un mod pervers pierderea confortului oferit de soţul ei mort… poate că nu l-ar fi respins cu atâta impulsivitate dacă ar fi avut răgaz să reflecteze o oră sau două, sau chiar o zi, schimbându-şi astfel sentimentele.

Ea vădise însă o teamă cumplită, în privirea ei fusese o ostilitate făţişă. Cum de se ajunsese aici? Ce scuză sau ce explicaţie puteai găsi pentru asta, sau pentru dezgustul rece, tremurător din vocea ei? Se purtase de parcă el ar fi fost un om care îi făcuse cândva un rău cumplit, nu unul pe care ea îl iubise.

Totuşi, rămase acolo, neputând să se împace cu gândul că *totul* era pierdut. De două ori vru să se ducă iarăşi la ea acasă, dar simţi că nu putea risca să fie alungat din nou. Aşa trecu ziua de miercuri.

În dimineaţa de joi, o zi fără ploaie şi mai puţin friguroasă, o văzu ieşind din casă împreună cu două fetiţe – probabil, fiicele ei vitrege – şi îndreptându-se agale către râu. Purta voalul negru, dar era dat pe spate. Mergea încet, de parcă ar fi fost bolnavă.

Drake, hotărând că nu trebuia s-o ia prin surprindere, ocoli grădina, coborî spre râu şi, mergând prin noroiul de pe mal, reuşi să apară dintre copaci în vreme ce ea se apropia. Rămase locului, la vedere.

Una dintre fetiţe îl zări prima şi îi spuse ceva Morwennei. Apoi şi ea îl văzu şi încremeni. Rămase nemişcată vreo cinci secunde, apoi se răsuci pe călcâie şi porni repede spre casă.

După acel episod, el îşi dădu seama că se sfârşise. Se îndepărtă fără să vadă pe unde călca, ieşi din grădină, traversă curtea bisericii şi începu să urce dealul.

Merse toată ziua fără a şti precis ce făcea. Avea stomacul gol, dar nu putea mânca, gura îi era uscată, dar nu putea înghiţi apa luată în căuşul palmelor.

La un moment dat îşi dădu seama că se rătăcise şi că mersese în cerc. Se aşeză o vreme, întrebându-se ce să facă, după care porni din nou. În cele din urmă, epuizat, se culcă printre nişte brazi. Era

întuneric şi foarte frig când se trezi, dar mintea îi era limpede. Dându-şi brusc seama unde greşise calea, porni din nou la drum.

Noaptea era senină şi rece, fără lună, dar luminată de stele. Vântul contenise şi se depunea puţină brumă înainte de venirea dimineţii. Pe unele pante se adunase o ceaţă atât de deasă, încât i se părea că pluteşte prin ea, abia văzându-şi picioarele, dar cu capul deasupra ei. În alte părţi se întindea pe câmp ca un fum alb. Caprele şi oile se mişcau prin ea precum propriile fantome.

Într-un târziu ajunse la St Ann's şi străbătu orăşelul. Mica biserică dormea, o lumină licărea în camera unui bolnav, o pisică solitară clipea către stele, cu ochii ca nişte fante. Apoi coborî dealul spre fierăria lui. Avu nevoie de ceva timp pentru a-şi da seama că era ceva în neregulă. Era suficientă lumină ca să vadă pereţii goi, un cadru al acoperişului ajuns la verticală, dar iniţial nu pricepu. Se sprijini de poartă, sub clopot, trase aer în piept şi se uită din nou, după care intră în curte păşind pe resturi.

Uşa din faţă a casei era larg deschisă, atârnând într-o balama. Încercă să intre, însă un căprior prăbuşit îi bara calea. Vru să-l împingă, dar i se păru că nu avea deloc forţă în braţe. Disperat, îşi sprijini capul de uşa strâmbă.

Cineva îi atinse braţul. Era Sam, care, în fiecare noapte, dormise în magazie tocmai în eventualitatea că fratele lui avea să se întoarcă.

— Vai, Drake, Drake! Cum te simţi? Ai venit acasă, în sfârşit!

Drake înghiţi un nod şi îşi linse buzele.

— Ce-i… asta? Acest…

— A fost un accident, spuse Sam. S-a întâmplat cât ai fost plecat. N-ai de ce să-ţi faci griji. Vom repara totul cât ai clipi.

— Sam. Ea nu vrea… S-a schimbat…

Simţi că îl lăsau genunchii.

— Haide, dragul meu, zise Sam susţinându-l. O să mergem la Reath Cottage. Vei sta cu mine o vreme, până se îndreaptă lucrurile. Avem doi cai în spate – Demelza mi i-a împrumutat –, aşa că o să ajungem imediat acasă. Haide, dragule! O să-ţi dau o mână de ajutor.

IV

În după-amiaza următoare, un poliţist şi ajutorul lui veniră la Reath Cottage. De îndată ce Drake plecase de la vicariat, Lady Whitworth trimisese un servitor să reclame că o persoană suspectă intrase prin efracţie în casă şi încercase să aibă o conversaţie nepotrivită cu nora ei. Nora ei refuzase să-i spună numele individului, dar, în urma unei investigaţii rapide, Lady Whitworth reuşise să-l identifice, iar poliţistul fusese trimis să descopere dacă nu cumva fusese implicat în moartea fiului ei.

Sam era acasă din fericire, pentru că Drake părea incapabil să răspundă la întrebări, iar dacă fratele lui nu s-ar fi aflat acolo, foarte probabil Drake ar fi fost dus la Truro, fără să protesteze, pentru a compărea în faţa magistraţilor. Sam insistă că fratele lui *sigur* era nevinovat în toate privinţele, deoarece se aflase în fierăria lui în ziua şi în seara în care domnul Whitworth îşi găsise moartea. La asta, poliţistul îl întrebă ce dovezi avea. Sam îşi chestionă răbdător fratele, în faţa celor doi, şi reuşi să smulgă de la el informaţia că Arthur şi Parthesia Mullet fuseseră cu Drake până la ora opt în acea seară, iar la nouă el se dusese la domnul Maule, croitorul, ca să-şi probeze noua haină, şi nu plecase de-acolo până la zece.

Explicaţia nu-l satisfăcu pe deplin pe poliţist; în definitiv, Drake nu avea nicio dovadă că, după aceea, nu se dusese călare la Truro. Sam întrebă la ce oră fusese găsit preotul. Ei bine, dacă n-ar fi zburat, ar fi fost greu să plece de la croitorul din St Ann's la ora zece şi să ajungă în Truro la timp pentru a ataca un om care fusese găsit mort la scurtă vreme după miezul nopţii. Nu-i aşa?

Cei doi bărbaţi plecară destul de nemulţumiţi, dar, după ce trecură pe la domnul Maule pentru a afla ce avea el de spus, se întoarseră la Truro şi nu se mai auzi nimic de ei.

Capitolul 19

I

Ross scrisese că se aştepta să vină acasă în săptămâna de după Paşte, dar nu sosi până vineri, aşa că Demelza trebui să ia o decizie în locul lui. Vineri era 29, aşa că sâmbătă era zi de plată la mină.

Obiceiul era ca Zacky sau Henshawe să meargă la Truro, împreună cu Paul Daniel sau cu Will Nanfan, să retragă bani de la Pascoe's Bank şi să se întoarcă în aceeaşi zi. Însoţitorul avea la el un pistol cu două ţevi. Nimeni nu ştia foarte sigur dacă din el ieşeau gloanţe atunci când apăsai trăgaciul, dar prezenţa lui reprezenta o descurajare utilă dacă apărea vreun bandit care îşi dorea sacii cu bani. În plus, şi Daniel, şi Nanfan erau bărbaţi foarte solizi.

În mod normal plecau la opt. Demelza se duse la mină înainte de şapte şi jumătate şi îi găsi acolo pe Zacky Martin şi pe Will Nanfan. Din fericire, căpitanul Henshawe veni imediat, aşa că le putu prezenta tuturor situaţia.

După ce isprăvi de vorbit se lăsă tăcerea preţ de câteva secunde, fiecare aşteptând ca altul să vorbească.

— Poate că-i doar un zvon, zise Zacky neliniştit.

— Ce se spune despre domnul Pearce nu-i doar un zvon, replică

Henshawe. Am auzit asta miercuri. Fondul pe care doamna Jacqueline Aukett l-a înfiinţat pentru nepoţii ei şi pe care Pascoe's Bank îl garanta…

— Chiar şi dacă e mai mult decât un zvon, este puţin probabil să nu ne luăm banii, insistă Zacky. Îl cunosc pe domnul Pascoe de când era copil, chiar dacă de la distanţă, el fiind bancher, iar eu, doar miner. N-ar face niciodată ceva necinstit.

— Nu banii mă îngrijorează, spuse Demelza, ci retragerea lor. Dacă sunt mulţi care gândesc la fel, va da rău să scoatem banii, chiar dacă asta facem în fiecare lună la această dată. Zi-mi, Will, câţi bani avem aici?

— Aici? Henshawe păru surprins. Adică la mină? Vreo 20 de guinee, poate 25. Doar banii pe care îi păstrăm pentru diverse cumpărături pe care trebuie să le facem din când în când. La sfârşitul lunii, întotdeauna sunt mai puţini.

— De câţi bani avem nevoie? Cu câţi crezi că vă veţi întoarce?

— Ne-am gândit să retragem 470. Avem nevoie de cel puţin 420 pentru lefuri.

Nesigură, Demelza se încruntă la ziua urâtă care se vedea prin geamul murdar, căci straturi peste straturi de nori întunecaţi se adunau deasupra mării.

— Cred că avem în casă cam o sută. Lui Ross îi place să ţină bani la îndemână pentru urgenţe. Dar nu sunt de ajuns, nu-i aşa?

— Scuzaţi-mă, doamnă, spuse Will Nanfan. Ştiu că nu se cade că mă bag, având în vedere că nu lucrez cu normă întreagă aici, ci doar ajut pe ici, pe colo, dar n-ar fi bine să veniţi cu noi astăzi? Să vorbiţi chiar dumneavoastră cu domnul Pascoe? Să vedeţi dacă sunt probleme sau nu? Asta ar face căpitanul Poldark.

— Căpitanul Poldark ştie totul despre bani, oftă Demelza. Eu nu ştiu.

— Cu toate astea, zise Will Nanfan, socotesc că aveţi un instinct bun în privinţa lor. Socotesc că aveţi un instinct bun în multe privinţe.

II

Plecară la opt şi un sfert. Henshawe merse cu ei la cererea Demelzei, astfel că formau un cvartet. Poate că trebuiau luate decizii de o importanţă vitală, iar ea considera că patru capete erau mai bune decât trei, în ciuda faptului că ei aveau o încredere oarecum impresionantă în priceperea sa.

Ajunseră în Truro înainte de zece şi jumătate şi făcură un ocol pentru a ajunge la Pascoe's Bank. Curând, constatară că zvonul nu fusese exagerat. Nu exista dezordine, nici înghesuială, nici panică, încă, dar se vedeau câţiva cai în stradă, o şaretă cu roţi roşii, căruţa

unui fermier, câţiva măgari de povară şi grupuri de oameni care stăteau de vorbă, aşa încât cei patru călăreţi reuşiră cu greutate să-şi croiască drum.

— Eu o să descalec aici, spuse Demelza când ajunseră la colţ. N-ar fi bine să intrăm toţi. Duceţi-vă la Red Lion, dar tu, Zacky, întoarce-te după ce băgaţi caii în grajd şi aşteaptă-mă în locul ăsta.

— Da, coniţă. Aşa voi face.

Demelza porni spre intrarea în bancă încet, fără să se înghesuie prin mulţime. Oamenii n-o cunoşteau, dar hainele de calitate, silueta zveltă, picioarele lungi şi superbii ei ochi negri atrăgeau atenţia, aşa că îi făcură loc respectuoşi. Nu se punea deloc problema înfumurării, dar cei doisprezece ani de când era doamna Ross Poldark îşi puseseră amprenta asupra ei.

Îşi aminti că puţin mai departe, pe o alee de lângă bancă, era o uşă laterală prin care intraseră în seara zilei în care Caroline se căsătorise, aşa că hotărî să intre pe-acolo. O servitoare care părea speriată îi deschise. Da, domnul Pascoe era acolo, dar era ocupat. Îi putea spune cine îl căuta. O, doamna Poldark, desigur, ar fi trebuit să-şi amintească, mii de scuze. Dacă doamna Poldark binevoia să aştepte, ea avea să-i transmită domnului Pascoe vestea despre sosirea domniei sale.

Doamna Poldark binevoia să aştepte, aşa că fu condusă într-o cămăruţă de lângă sala mare a băncii. Se aşeză într-un fotoliu de pluş albastru şi îşi umezi buzele, întrebându-se ce anume trebuia să-i spună directorului băncii; chiar atunci însă, îşi dădu seama că putea auzi conversaţia din camera alăturată, a cărei uşă fusese întredeschisă de curentul creat la intrarea ei.

— Este o sumă mare, rosti o voce. Ştiu asta, dar vezi dumneata, domnule Pascoe, nu toţi aceşti bani îmi aparţin. Nu-mi pot permite nici cel mai mic risc…

— Ce te face să crezi că ar exista vreun risc? se auzi glasul domnului Pascoe.

— Ei bine, vuieşte tot oraşul. Oamenii zic că bătrânul Nat Pearce a delapidat fonduri, iar unele dintre acele fonduri erau garantate de banca dumitale. Dacă este aşa…

— Domnule Lukey, d-din păcate, vechiul meu prieten Nathaniel Pearce a folosit fonduri care nu-i aparţineau pentru a face speculaţii prosteşti în India şi prin alte părţi. Pentru asta, a scris, emis şi semnat declaraţii din cauza cărora, fără îndoială, ar fi ajuns la închisoare dacă n-ar fi murit. Unele dintre fondurile pe care le-a d-deturnat sunt garantate de noi, într-adevăr. Cu toate că modul în care a luat aceşti bani ne oferă posibilitatea de a repudia garanţiile, am intenţia să le onorez în totalitate. Asta nu înseamnă că s-stabilitatea băncii este ameninţată. Decât dacă…

— Decât dacă ce?

— Decât dacă toţi clienţii mei procedează la fel ca dumneata şi îmi cer brusc returnarea întregului depozit care se află la noi de ani întregi.

— Ah, da… Da, bine. Se poate să fie aşa. Se auzi clinchetul unui pahar. Dar mi-ai putea onora acest cec acum, dacă ţi-l dau?

— Desigur.

— Atunci, cred că trebuie să ţi-l d-dau, domnule Pascoe, cred că trebuie să ţi-l dau. Vezi dumneata, după cum am zis şi mai devreme, nu toţi sunt banii mei. De-a lungul anilor s-a produs o creştere constantă a investiţiilor în mica mea afacere, şi dacă n-aş putea să r-restitui complet…

— Foarte bine…

Se auzi sunetul unui clopoţel.

— Vă rog să nu-mi purtaţi pică, domnule Pascoe. Nu o fac cu rea intenţie.

— Nu vă port pică, zise Harris Pascoe. Doar că în momente de d-dificultăţi temporare, ajungi să afli cine îţi sunt cu adevărat prieteni.

— Ei bine, domnule…

— Kingsley, ia cecul ăsta şi plăteşte-i domnului Lukey suma trecută pe el. Presupun, domnule Lukey, că nu o doreşti în aur, nu?

— Păi…

— Bancnotele de la Basset's Bank nu cred că şi-au pierdut valoarea, nu?

— Vai, nu, desigur. Regret că luaţi lucrurile aşa.

— Îmi pare rău că trebuie să le iau aşa. Jumătate în monede, Kingsley, jumătate în bancnote.

Se auzi uşa închizându-se, apoi o vreme tăcerea fu întreruptă doar de foşnetul unor hârtii. Demelza se gândi că poate fusese uitată, dar uşa se mai deschise câţiva centimetri, şi Harris Pascoe apăru de după ea.

— Doamnă Poldark, bună ziua! Alice mi-a spus… Mă bucur să te văd. Era tras la faţă şi palid, iar ridurile îi marcau chipul ca nişte brazde întunecate. Ross n-a venit?

— Nu… Îl aşteptăm dintr-o zi în alta. Eu… sper să se întoarcă în curând. Demelza se trase pe marginea fotoliului. Am venit pentru că m-am gândit că el ar vrea să vin. Am auzit că sunt… nişte probleme.

— Aşa este. Poate că ai auzit c-conversaţia de mai devreme. Ah, da, ai auzit-o. Ei bine, Lukey este unul dintre cei mai mari şi mai vechi deponenţi ai mei, dar s-a lăsat cuprins de teama generală, şi teama, odată ce apare, se răspândeşte ca un incendiu de pădure. Nu ţine cont de nimeni. Aş fi crezut că el îşi va păstra mintea limpede. Dar banii dictează totul… Ca b-bancher, poate că n-ar trebui să mă mire că banii dictează totul, dar mărturisesc că uneori simt o oarecare dezamăgire

din pricina asta.

— Domnule Pascoe, îmi doresc tare mult ca Ross să fi fost aici. Eu… nu mă prea pricep la chestiunile financiare. Mi-ai putea explica într-un mod puţin mai simplu?

— Cu siguranţă. Probabil că, în ultimii ani, domnul Pearce a suferit de o oarecare degradare a simţului moralităţii de care eu n-am avut habar. S-a lăsat atras de diverse speculaţii care l-au amăgit că va face avere rapid – şi de toate s-a ales praful. Estimez că şi-a jefuit clienţii de aproximativ 15.000 de lire. Jumătate din aceşti bani sunt garantaţi de noi. Am avut încredere în el, iar asta este vina mea, aşa că voi s-suporta pierderea. Circa 7.000 de lire nu vor falimenta această bancă şi nici pe mine. Dar dacă oamenii needucaţi care formează populaţia acestui oraş şi a ţinutului îşi p-pierd încrederea în Pascoe's Bank, nu ştiu dacă vom reuşi să rămânem pe linia de plutire. Cred că este şi mâna cuiva care ne vrea răul.

— Cum aşa?

— Ei bine, a apărut asta. Pascoe îi dădu o scrisoare. Domnul Henry Prynne Andrew, care este cel mai vechi şi unul dintre cei mai importanţi clienţi ai noştri, a primit-o azi-dimineaţă, i-a fost băgată pe sub uşă.

Ochii Demelzei o parcurseră rapid. „Onorate domn, Un binevoitor a aflat că aveţi în continuare economiile depuse la Banca Pascoe din Truro. Trebuie să vă informez că ştiu din sursă sigură – şi anume de la un angajat al băncii – că aceasta este în pragul insolvenţei. Banii alocaţi ca zestre fiicei domnului Pascoe cu ocazia căsătoriei încheiate acum câţiva ani au fost folosiţi pentru acoperirea unor împrumuturi mai mari decât ar aproba orice bancher înţelept. Sumele respective au fost retrase, iar acest eveniment coincide cu dezvăluirea activităţilor infracţionale ale domnului Nathaniel Pearce, bunul prieten şi confident al dlui Pascoe. Astfel, incapacitatea acestei bănci de a garanta valoarea certificatelor sale este în mod dureros dezvăluită…” Continua în acelaşi stil pe încă o jumătate de pagină şi era semnată „Un binevoitor”.

— Cum de a fost posibil… cine a scris asta?

Domnul Pascoe ridică din umeri.

— Contează că a fost scrisă. Iar dacă, după cum bănuiesc, mulţi oameni au primit scrisori similare, unii dintre ei vor c-crede ce spune şi chiar şi cei care nu vor crede întru totul se vor întreba dacă banii lor sunt în *deplină* siguranţă…

— Câtă răutate! E monstruos! Dar poţi… acoperi cererile?

El ridică din nou din umeri.

— Baza unei afaceri bancare o constituie tocmai creditele. Dacă o mie de lire sunt depuse la o bancă, un bancher prudent va păstra două sute în seiful său, iar pe celelalte opt sute le va da cu împrumut – cu o

garanţie temeinică, desigur – la o dobândă mai mare decât cea pe care o primeşte deponentul. Astfel, creditele se înmulţesc, iar bancherul, în loc să păstreze rezerve enorme în bancă, investeşte în mine, în fabrici, în India Stock, în acţiuni, în orice îi aduce un profit mai mare decât dobânda, dar în condiţii de siguranţă. Dacă un deponent cere pe neaşteptate să-i fie returnate imediat o mie de lire, nu e nicio problemă, este ceva la ordinea zilei pentru un bancher. Dacă are zece astfel de cereri, tot le poate onora. Dar dacă mai m-mulţi clienţi vor să-şi retragă banii în acelaşi timp, bancherul trebuie mai întâi să-şi vândă din obligaţiuni şi acţiuni pentru a-i putea plăti, iar pentru că se grăbeşte, adesea le vinde cu o pierdere substanţială. După aceea, se pune problema cui să ceară să-şi achite împrumuturile pe termen scurt. Dacă nu sunt scadente la două luni, la patru luni, la şase luni, nu se poate atinge de ele. Poate restitui banii, dar nu azi şi nici mâine. Dar dacă retragerile continuă, nu va mai putea face faţă obligaţiilor şi va trebui să tragă obloanele.

Se auzea un murmur de voci din sala mare a băncii. Funcţionarul îşi vârî capul pe uşă.

— Domnul Buller doreşte să vă vadă, domnule Pascoe.

— Spune-i că îl voi primi în cinci minute.

Capul se retrase. Pascoe zise:

— În afară de asta, mai este chestiunea certificatelor de valoare. În ultimii ani, toate băncile din Truro au emis asemenea bancnote. Noi am fost cei mai rezervaţi, dar odată ce lumea începe să-şi piardă încrederea… Ieri, am aflat că oamenii care au bancnote de la Pascoe sunt sfătuiţi să scape de ele cât mai valorează ceva. Iar unele magazine deja refuză să le schimbe sub pretextul că nu au argint.

— De când durează asta?

— De miercuri. Ieri am plătit aproape nouă mii de lire. Astăzi, din cauza domnului Lukey, deja am dat şase mii. Dar preocupat de problemele mele, mi-am uitat manierele. Doreşti un pahar de porto, draga mea?

— Nu, mulţumesc. După cum ştii, domnule Pascoe, este sfârşitul lunii şi obişnuim… de obicei, obişnuim…

— Să retrageţi bani, o ajută el zâmbind. Desigur. Pentru salarii. Care este suma obişnuită? Vreo cinci sute? Nu-i nicio problemă. Îi voi da instrucţiuni funcţionarului.

— Mă gândesc că, dacă ai asemenea probleme…

Pascoe se uită la paharul lui de porto.

— Doreşti să fii în siguranţă, aşa că ai vrea să retragi mai mulţi? Este firesc. Soţul dumitale are, în acest moment, un depozit de puţin peste două mii de lire. Sunt mai puţini bani decât de obicei, din cauza accidentului din mină. D-dar aş considera-o o favoare dacă nu i-ai retrage pe toţi, cel puţin nu în următoarele două săptămâni. Până

atunci, sper că vom ieşi din furtună.

Urmă o altă perioadă de tăcere. Într-un final, Demelza spuse:

— Domnule Pascoe, nu trebuie să crezi că toţi prietenii dumitale sunt ca domnul Lukey.

III

În conacul cu portic care avea vedere la râul Fal, domnul Ralph-Allen Daniell tocmai scria scrisori când un servitor veni să-i spună că avea o vizitatoare. Ieşi din birou şi o găsi pe doamna respectivă, îmbrăcată într-un costum de călărie din catifea, stând lângă una dintre ferestrele mari pe care se vedeau un pâlc de castani tineri şi nişte mânji de Devon.

— Doamnă Poldark! Ce plăcere! Căpitanul Poldark nu este cu dumneata? Ia loc, te rog!

Era a doua oară în dimineaţa aceea când un bărbat grav şi mai în vârstă se apleca asupra mâinii ei înmănuşate, rostind aproape aceleaşi cuvinte. Nu exista nicio diferenţă între ei în privinţa sobrietăţii, însă acesta era mai robust şi cu câţiva ani mai tânăr, iar stilul său vestimentar aducea cu al quakerilor.

— Domnule Daniell, mă bucur tare mult că m-ai putut primi. Doamna Daniell ce mai face? Am venit… Ross încă este la Westminster, iar eu am venit să-ţi cer sfatul… şi ajutorul.

El insistă să-i ofere un vin de Canare, iar până să-i fie adus, ea se gândi dacă n-ar fi fost mai bine să treacă râul în speranţa că lordul Falmouth se întorsese în Cornwall.

— Domnule Daniell, bănuiesc că ai auzit de problemele din Truro şi de presiunea exercitată asupra Băncii Pascoe, nu-i aşa?

— N-am fost acolo săptămâna asta, dar vechilul meu mi-a spus. Păcat. Dar va ieşi cu bine din asta.

— Depinde de sprijinul pe care îl va primi din partea prietenilor, zise Demelza.

— Ei bine, da. Dar a făcut faţă crizei Băncii Naţionale din 1797. De data asta, cu siguranţă este doar o criză temporară pricinuită de neîncredere, iar celelalte bănci o duc bine, aşa că îi vor da o mână de ajutor.

— Warleggan nu-i va da.

— Ei bine, Basset, unde îmi ţin eu banii…

— Domnule Daniell, iartă-mă, te rog, dar nu înţeleg aceste lucruri şi tare aş vrea ca Ross să fie aici şi să facă aşa cum crede că e cel mai bine. Cum însă el nu este aici, trebuie… trebuie să încerc să gândesc ca el. Este sfârşitul lunii şi trebuie să-i plătim pe angajaţii minei. M-am dus să retrag banii pentru a da mâine salariile, dar am constatat că nu pot…

— Vrei să zici – sprâncenele lui Daniell se împreunară – că Pascoe nu-ţi poate da banii? Vai, dar aş fi crezut…

— Vreau să spun că eu nu pot să-i retrag.

— Mă tem că nu pricep.

— În toţi anii în care Ross s-a zbătut să iasă la liman, uneori ajungând atât de aproape de închisoarea datornicilor, încât şi acum mă trezesc uneori noaptea de groază, domnul Pascoe ne-a ajutat de nenumărate ori. A fost prietenul apropiat al lui Ross – cu siguranţă, cel mai apropiat din Truro – timp de douăzeci de ani. Iar acum este momentul să depunem bani la banca lui, nu să retragem!

El o privise cu interes.

— Sentimentul te onorează, doamnă. Cu toate că, uneori, sentimentul este un prost sfătuitor în afaceri. Aveţi un depozit considerabil la bancă, mai mult decât vă trebuie?

— O, da, mult mai mult!

— Atunci, nu înţeleg de ce eziţi să iei suma care îţi trebuie… A, îţi înţeleg dilema şi îţi apreciez sentimentele. Lumea ar fi tristă dacă toţi am fi precum Warlegganii. Dar… Se ridică pentru a-i umple din nou paharul, iar ea acceptă cu un zâmbet. Dacă ai venit ca să-mi ceri sfatul, atunci…

— Mai mult decât sfatul, domnule Daniell. Îţi cer ajutorul.

Mai văzuse acea expresie precaută care apărea în ochii bărbaţilor. Cu câtă căldură te priveau până le pomeneai de bani! Dar domnul Daniell era cunoscut pentru mărinimia lui, pentru etica generoasă în afaceri.

— Cu ce te pot ajuta?

— Ross are acţiuni la topitoria dumitale. Nu ştiu cât de multe, dar mi-a spus că sunt profitabile.

— Da, este o investiţie sigură. Cu toţii suntem mulţumiţi de modul cum evoluează afacerea. Şi are un viitor sigur.

Ea trase aer în piept.

— Atunci, n-ai vrea să-i cumperi acţiunile şi să-mi dai bani pe ele?

Paharul lui scoase un clinchet când îl lăsă jos, iar el scoase o batistă pentru a şterge o pată de pe masă.

— Dragă doamnă Poldark…

Era o scenă foarte paşnică. În acea vale adăpostită, vântul nu se auzea, singurul sunet fiind trosnetul lemnelor în foc.

— …nici nu se pune problema.

— Poftim?

— Nu eşti împuternicită să le vinzi. Iar eu sub nicio formă n-aş putea să consider că este decizia lui atent cumpănită, în absenţa semnăturii sale.

— În prezent, probabil că este pe mare, în drum spre casă. Semnătura lui nu-l va ajuta pe domnul Pascoe peste o săptămână.

El râse, mai degrabă jenat decât amuzat.

— Ei bine, este exclus. Îmi pare teribil de rău.

O privi. Cu toate că era ultimul bărbat care s-ar fi lăsat influenţat de un chip frumos, putea aprecia înfăţişarea tinerei femei. Şi felul cum gândea. Fără ocolişuri şi cu candoare…

— De câţi bani ai nevoie pentru plata salariilor?

— De două mii de lire.

Daniell clipi.

— Doamnă, cu o clipă în urmă, îţi admiram candoarea. Din păcate, răspunsul dumitale mă dezamăgeşte.

— Ei bine… cel puţin o mie.

Răspunsul ei îl făcu să zâmbească.

— Câţi oameni sunt angajaţi la mină?

— Nu-mi amintesc.

— Aş crede că şapte sute de lire sunt mai mult decât suficiente pentru a acoperi toate nevoile posibile.

— Am o sută de lire acasă, spuse Demelza. Pe lângă acestea, cred că alte opt sute mi-ar ajunge.

El se ridică şi se duse până în celălalt capăt al încăperii, apoi se întoarse. Demelza îi urmări cu coada ochiului plimbarea lentă. În cele din urmă, Daniell spuse:

— Ce aş putea face – singurul lucru pe care l-aş putea face – ar fi să-ţi avansez şapte sute cincizeci de lire. Acestea ar urma să fie scăzute din profitul viitor al acţiunilor căpitanului Poldark – şi te avertizez că asta-i cam tot ce poate spera să obţină de pe urma lor în următoarele douăsprezece luni. Şi nici măcar asta nu pot să fac fără a încălca obligaţiile legale pe care le am faţă de el. Dacă îmi reproşează că am făcut asta, nu voi avea nicio scuză.

— N-o va face, domnule Daniell.

— Asta spui dumneata. Şi asta cred şi eu, altminteri n-aş face-o. Dar îi cunosc firea donquijotească, şi se pare că şi-a ales o soţie care să-i semene. Pascoe are noroc la prieteni.

— Doar în privinţa unora, domnule Daniell.

— Da… În ultimii ani a fost multă răutate în Truro. Prea multă pentru un oraş atât de mic. Din fericire, eu am evitat-o.

— Nu cred că domnul Pascoe a vrut să aibă de-a face cu ea.

— Nu… Mai e doar vreo oră până la prânz. Nu vrei să rămâi? Soţiei mele i-ar face mare plăcere.

— Mă tem că nu pot. Dacă… dacă îmi dai un cec… trebuie să mă duc să-l încasez.

— Desigur. Înţeleg. Aşteaptă aici, te rog!

Lipsi cinci minute. Ea admiră tabloul de Reynolds al lui Ralph Allen, strămoşul lui Ralph-Allen Daniell, fiul de hangiu care revoluţionase sistemul poştal din Anglia şi câştigase astfel o jumătate

de milion de lire sterline, iar ulterior devenise unul dintre cei mai mari filantropi ai vremurilor sale. Se uită la tavanul cu caneluri al încăperii, la poliţa Adam a şemineului, la tablourile de Zoffany. Erau lucruri aduse de bani, după cum lor le aduseseră frumoasa bibliotecă de la Nampara. Banii puteau aduce frumuseţe, eleganţă şi rafinament, însă lipsa lor sau teama pierderii lor puteau provoca scene urâte, precum cea desfăşurată cu puţin timp înainte la Truro. Chiar atunci, Daniell se întoarse cu o bucată de hârtie.

— Poftim un cec pentru opt sute de lire plătibil de către Banca Basset. Asta-i tot ce pot face pentru dumneata.

— Îţi sunt extrem de recunoscătoare, domnule Daniell. Şi Ross îţi va fi.

— Da, da. După ce îi dădu cecul, privi neliniştit, parcă gata să se răzgândească, cum ea îl puse în pungă. Draga mea… Îţi pot spune astfel? Eşti atât de tânără…

— Desigur.

— Un ultim sfat. Banii aceştia sunt pentru voi şi pentru mina voastră. Nu sunt pentru a încerca să susţii o bancă şubredă din Truro. Şi dacă ai gânduri donquijoteşti în acest sens, dă-mi voie să-ţi atrag atenţia că opt sute de lire nu-i vor ţine nici de cald, nici de frig. Dacă e să falimenteze – lucru de care mă îndoiesc –, nici opt sute de lire, nici cele două mii pe care mi le-ai cerut iniţial nu vor reprezenta un colac de salvare suficient de solid ca s-o scoată la liman. Iar dacă supravieţuieşte – după cum cred că se va întâmpla –, să ştii că o poate face şi fără ca minerii tăi să fie lipsiţi de leafa cuvenită. Retrage banii ăştia, du-i acasă şi păstrează-i în siguranţă. Este un surplus care să-ţi acopere nevoile imediate – nu m-am lăsat păcălit – şi care să vă fie de folos amândurora dacă cumva banii de la Banca Pascoe vor fi pierduţi sau inaccesibili temporar. Îţi admir loialitatea, doamnă Poldark. Şi generozitatea. Dar nu cred că îţi lipseşte raţiunea, şi ţi-aş aminti să nu îngădui sentimentelor să te orbească.

Demelza îi zâmbi, apoi îşi coborî privirea.

— Mulţumesc, domnule Daniell. Îţi sunt recunoscătoare pentru bunătatea şi consideraţia pe care mi le-ai arătat.

El o conduse la uşă.

— Ai venit neînsoţită? Este înţelept?

— Nu. Directorul minei mă aşteaptă la poartă.

— Mă simt uşurat, zise domnul Daniell, iar ea se gândi că vorbele lui avuseseră şi un al doilea înţeles.

IV

Nu doar directorul minei, ci şi ceilalţi doi companioni o aşteptau, unul fumând, celălalt stând pe iarbă şi mestecând o frunză de păducel

pe care o rupsese din gardul viu. În acea zonă ferită, efectul distructiv al primăverii friguroase nu era atât de pregnant.

De îndată ce o văzură, încălecară. În timp ce o priveau întrebători, Demelza spuse:

— Am un cec pentru opt sute de lire. Nu este atât de mult cum am sperat, dar e mai bine decât m-am temut.

— Mie mi se pare că-s o grămadă de bani, zise Zacky Martin.

Caii fornăiau şi încercau să-şi apropie capetele, aşa încât le era uşor să se audă.

— Şi acum ce facem? întrebă Henshawe scrutând-o cu mare atenţie.

— Acum, spuse ea, noi doi, domnule căpitan Henshawe, ne vom duce la Banca Basset şi vom schimba acest cec cu cât mai puţine bancnote şi cât mai multe monede. Bine ar fi să fie toţi în monede. Nu cred că ne pot refuza dacă vom cere să primim toată suma în aur şi argint.

Henshawe îşi plesni dojenitor calul.

— Şi apoi?

— Apoi ne ducem într-o cameră din spate de la Red Lion şi împărţim banii în trei părţi relativ egale. O parte o iei tu, Will Nanfan, una o iei tu, Zacky, iar alta, tu, Will Henshawe. După aceea, la un interval de timp potrivit, vă duceţi pe rând la Banca Pascoe, vă faceţi loc cu coatele prin mulţimea aceea de oameni zgomotoşi şi asudaţi, îi călcaţi pe picioare până ajungeţi la tejghea, iar acolo vărsaţi pungile la vedere şi depuneţi banii în contul Poldark. Şi faceţi cât mai multă gălăgie cu putinţă. Zornăiţi monedele. Să vadă şi să ştie toată lumea că *depuneţi* bani.

Nu se auzi nici un alt sunet în afară de fornăitul cailor.

— *Toţi* banii? întrebă Zacky.

— Toţi! replică Demelza.

Capitolul 20

Mai trecură două săptămâni până când Ross ajunse acasă. Era furios. Plecaseră de la Londra pe Tamisa în lunea de după Paşte, fără vreun incident sau vreo întârziere, navigând la flux maxim. Dar se opriseră la Chatham şi rămăseseră acolo opt zile, din cauză că vântul nu sufla absolut deloc. Când în cele din urmă putuseră pleca, avuseseră parte de cea mai dificilă călătorie din toată considerabila lui experienţă. Pierduseră un catarg la Goodwins şi aproape că eşuaseră. Cu un catarg improvizat, navigaseră anevoie pe Canalul Mânecii şi se opriseră la Solent pentru reparaţii. După ce ieşiseră din nou pe mare, dăduseră de valuri uriaşe şi de vânt din sens opus, iar când în sfârşit intraseră cu chiu, cu vai în portul Fowey erau atât de dărâmaţi şi de

epuizaţi, de parcă ar fi încercat să ajungă la Capul Horn.

Aşa că aprilie era deja în toi, iar primăvara se impunea şi în acea zonă rurală, în ciuda tuturor amânărilor. Nerăbdător să ajungă acasă şi neagreând ideea unei alte întâlniri întâmplătoare cu Osborne Whitworth sau cu vreun alt cetăţean de seamă în poştalionul infestat cu purici, Ross îşi cumpără o iapă tânără din Fowey şi se duse direct acasă. Era târziu, soarele tocmai apunea când ajunse pe domeniul lui. Legă frâiele de bătrânul liliac şi deschise uşa din faţă. În salon era lumină, dar încăperea era goală.

Jane Gimlett apăru în spatele lui şi scoase un mic ţipăt.

— Domnule căpitan! O, *domnule!* În sfârşit! Vă aşteptam cu toţii, credeam că o să sosiţi săptămâna trecută. Vai, domnule! Mă duc să-l chem pe John!

— Nu-i nicio grabă. Dar când îl vezi, spune-i că am o iapă nouă, care a început să şchiopăteze. Cred că e doar din cauza potcoavei. (Dumnezeule, oare viaţa nu se sătura niciodată să se repete? Şi Darkie păţise asta cu cincisprezece ani în urmă.) Unde-i stăpâna ta?

— Cred că s-a dus în vizită.

— La cine?

— La fraţii ei, domnule căpitan. Acolo cred că-i.

— La care frate? Din câte ştiu, nu stau împreună.

— Nu, domnule. Doar acu', domnule. Amândoi sunt la Reath Cottage.

— Ah, făcu Ross. Aşteptă o explicaţie, dar nu primi niciuna. Ce mai fac copiii?

— Sunt bine, sănătoşi. Dorm amândoi. Micuţii soli ai lui Dumnezeu. Să-i trezesc?

— Nu, nu. Lasă-i să doarmă. Aş vrea să mănânc ceva, Jane. Ce-mi poţi oferi?

— Avem o jumate de picior de porc, proaspăt…

— Doar nu l-aţi tăiat deja pe Ebb sau pe Flow?

— Nu, domnule. Şi mai este şi o bucată de clapon şi… Da' toate-s reci…

— Nu contează. Doar adu-mi ceva ce crezi c-o să-mi placă.

Focul era pe cale să se stingă, iar mâinile lui erau reci. Îşi scoase mănuşile de călărie, le lăsă pe un scaun, puse nişte cărbuni pe foc, apoi se chinui să-şi dea jos cizmele.

— Daţi-mi voie să vă ajut, domnule, zise Jane când se întoarse.

— Nu, am izbutit. Mulţumesc.

— Mâncaţi aici sau în salon? Cred că focul s-a stins acolo…

— Atunci, mănânc aici. Totul e bine cu stăpâna ta?

— O, da, e bine, sănătoasă.

— Dar voi?

— Da, toată lumea e bine. Betsy Maria a avut un buboi, da acu' i s-

a retras şi aproape i-a trecut. Ce vin să vă aduc?

— Ce bea stăpâna ta?

— Doar bere la masă. Şi porto după aia.

— Ah, porto! Da, porto… Ei bine, berea îmi convine de minune.

În vreme ce i se pregătea cina, se plimbă prin cameră, amintindu-şi de lucrurile vechi, remarcându-le pe cele noi. Erau câteva scrisori pentru el, însă nu deschise decât trei; în primele două i se cerea câte ceva, a doua fiind de la Clarence Odgers, care îl ruga să-şi folosească influenţa pentru a-i obţine în sfârşit postul de vicar la Sawle. Oare ce naiba voia să spună cu asta? A treia era o invitaţie la o ceremonie din Truro în cadrul căreia baronul de Dunstanville de Tehidy avea să inaugureze Spitalul General din Cornwall, construit la marginea oraşului. Tăierea panglicii avea să fie urmată de o slujbă la biserica St Mary şi de o masă la hanul Red Lion la care erau invitaţi conducătorii instituţiei şi sponsorii principali. Data evenimentului era peste două săptămâni.

Aproape că terminase de mâncat când Demelza îşi făcu apariţia. Gulerul pelerinei era ridicat, iar părul, ciufulit de vânt. Părea foarte tânără şi neîncrezătoare, şi uimită, şi aproape *îmbufnată* – un cuvânt pe care nicicând altcândva nu l-ar fi ales pentru a o descrie.

— Ross!

— Iubito! Se ridică şi o sărută pe obrazul rece şi frumos mirositor. (Oare chiar îşi ferise puţin gura?) Se spune că de o pacoste nu scapi niciodată.

— Dar nu vine niciodată mai devreme decât ar trebui, replică ea îmbrăţişându-l. Am fost foarte *îngrijoraţi!*

— Din pricina mea? Ţi-am scris din Chatham.

— Dar asta a fost cu două săptămâni în urmă. M-am temut că ai fost capturat de francezi!

— Ah, pe vreme rea, riscul ăsta e mic.

— Corabia putea fi dusă de vânt în unul dintre porturile lor! Te-ai fi putut *îneca!*

— Dar n-am păţit nimic. După cum vezi. Doar mă bucur că am ajuns acasă. Însă, de-acum înainte, o să mă gândesc de două ori înainte de a alege traseul pe mare.

Demelza îl studie cu atenţie.

— Miroşi altfel. Eşti mai slab.

El râse.

— Poate că „arăţi altfel” ar fi o exprimare mai amabilă. De îndată ce m-am dat jos de pe bric, am venit acasă. Dacă miros ca o prelată veche, acest aspect poate fi corectat. Iar în privinţa faptului că am slăbit, tocmai m-ai întrerupt din prima etapă a procesului de redresare.

— Te rog, mănâncă mai departe! Ce ţi-a adus Jane? Of, ţi-am fi

putut găti ceva rapid!

Continuă în acelaşi fel câteva secunde, până când el o întrerupse:

— Nu. A fost o glumă. De fapt, terminasem de mâncat, serios. Foamea mi-a trecut, iar restul poate aştepta până mâine. Lasă-mă să te privesc! Stai jos! Cărbunii nu ard bine. Stai jos şi povesteşte-mi tot ce s-a întâmplat pe-aici!

Se instalară lângă foc ca să vorbească despre mărunţişuri, să schimbe informaţii superficiale care ţinură tăcerea la distanţă. Ea îşi dădu jos pelerina, îşi aranjă bluza îndreptându-şi dantela de la gât şi de pe piept, aduse papuci pentru amândoi, glumind că ai lui nu prinseseră mucegai, îşi trecu degetele prin păr, astfel că, în mod surprinzător, coama deasă de buclişoare se aranjă pe jumătate, aşa cum îi plăcea lui cel mai mult, scormoni focul cu o energie plină de pricepere, care lui îi lipsea, şi aduse un pahar cu porto pentru ea şi unul cu brandy pentru el. În tot acest timp, gura ei revenise la forma pe care el o cunoştea mai bine, iar în ochi îi apăruse o lumină ce aprinse o lumină în el.

Ross îi povesti despre Londra, despre treaba făcută acolo, despre vizitele la Caroline, întâlnirile cu Geoffrey Charles, frecventele frustrări şi ocazionalele plăceri pe care le avusese în Cameră, despre întoarcerea lui Caroline în Cornwall, luna următoare, pentru a sta cu Dwight în perioada verii, despre acceptul lui de a instrui trupa de voluntari în Kent, în luna august, despre faptul că proprietăreasa lui se aştepta ca, la începutul sesiunii din toamnă, să-şi aducă soţia cu el şi despre progresele, succesele şi eşecurile campaniilor militare.

Demelza ascultă toate astea cu interes neobosit şi puse numeroase întrebări, dar, după ce vorbi vreun sfert de oră, Ross o întrebă:

— Şi pe-aici, ce-a fost în neregulă?

— De ce presupui că a fost ceva în neregulă?

— Pentru că niciodată nu te-am văzut arătând aşa cum arătai când ai intrat. Cred că s-a întâmplat ceva grav şi că mă socoteşti responsabil de asta într-o oarecare măsură.

— Chiar aşa arătam? Ai înţeles greşit. Este ceva în neregulă, multe lucruri rele s-au întâmplat în ultimele săptămâni, dar nu învinovăţesc pe nimeni. Cum aş putea? Însă mi-am dorit… mi-am dorit nespus de mult ca tu să fi fost aici. Dar asta nu-i acelaşi lucru cu ce ai zis tu.

— Povesteşte-mi!

— De la început? O să dureze ceva vreme.

— De la început.

Aşa că îi spuse mai întâi despre moartea ciudată a lui Osborne Whitworth, despre faptul că Rosina nu se mai măritase, despre dispariţia şi întoarcerea lui Drake, despre incendierea fierăriei Atelierul lui Pally.

— Dumnezeule! rosti el. Este total distrusă?

— Pereţii sunt înnegriţi de fum, dar sunt suficient de zdraveni. Acoperişul a ars, la fel şi podelele şi mobila.

— Şi nimeni nu-i de vină, nu? Nimeni n-a văzut pe nimeni.

— Nimeni n-a văzut pe nimeni. Sau nu vrea să spună.

— Trebuie să vorbesc cu Jacka. Este genul de faptă pe care ar săvârşi-o. Şi totuşi… şi totuşi… Drake stă la Sam acum?

— Da. Nu-l putem convinge să se întoarcă şi să se apuce de reparaţii.

— Dar ce-a zis el despre Morwenna Whitworth?

— Nimic. Nici măcar un cuvânt. Dar e limpede că ea nu-l vrea.

— Ce situaţie urâtă, mormăi el. Nici că ar fi putut să fie mai rău. Şi Rosina cum a reacţionat la toate astea?

— Extraordinar. E atât de puternică în felul ei tăcut! Şi este a doua oară când e părăsită.

— Crezi că acum s-ar mai mărita cu el?

— Cu Drake? O, Ross, nu ştiu, şi nu ştiu dacă el s-ar însura cu ea. Nu mai pot interveni. Deja mă simt parţial vinovată.

— Îmi dau seama cât de tare te-ai supărat. Mâine-dimineaţă o să mă duc să văd ce se poate face cu casa. L-am putea ajuta cu cheltuielile necesare reparaţiei.

— Poate.

Ross îşi luă pipa de pe raft, apoi se răzgândi şi o puse la loc.

— Mai e şi altceva? S-a întâmplat ceva la mină?

— Nu… Nu la mină. N-ai venit prin Truro, Ross?

— Nu. Am venit direct. Prin Saint Stephen's şi Saint Michael. De ce?

— Banca Pascoe s-a închis.

— *Poftim?*

Demelza clipi auzindu-i tonul.

— A dat faliment şi n-a reuşit să-şi plătească creditorii. Aşa că am pierdut toţi banii pe care îi aveam acolo. Şi Drake şi-a pierdut banii. Aşa că poate nu vom avea cu ce să-i construim un nou acoperiş.

Ross se holba la ea de parcă nu reuşea deloc să înţeleagă ce auzise.

— Vrei să spui că… că… Banca Pascoe… Este… imposibil! De când mi-ai scris ultima oară… în… în trei săptămâni? *Pascoe?*

— Stai să-ţi zic cum s-a întâmplat.

Demelza începu capitolul cel mai dificil al povestirii ei – cum se dusese la Truro, decizia de a merge la Ralph-Allen Daniell, întoarcerea la Truro, depunerea banilor.

— A fost oribil, spuse ea. Nu… m-am întors imediat la bancă, dar când am ajuns, oamenii se înghesuiau cerându-şi banii. Desigur, cei doi funcţionari nu se grăbeau deloc, făcând plăţile cât mai încet posibil. Dar unii erau foarte gălăgioşi, începând să devină agitaţi. Am crezut că o să se urce pe tejghea. Cei trei oameni ai noştri au intrat la

diverse intervale, au făcut un mare spectacol din depunerea banilor – de fiecare dată a fost un mare morman pe tejghea şi de fiecare dată mulţimea s-a potolit. Unii dintre ei au râs când au văzut că se depuneau bani, dar asta i-a calmat, s-au aşezat în ordine la rând, fiind mai dispuşi să aştepte. La urma urmelor, unii nu aveau de retras decât vreo treizeci sau patruzeci de lire ori de schimbat câteva bancnote. Când au văzut banii, şi-au recăpătat încrederea.

— Dar nu destul.

— Nu destul. În orice caz, marii deponenţi le-au distrus-o. Câţiva au rămas fermi pe poziţie – noi, Henry Prynne Andrew, domnul Buller, domnul Hitchens. Dar alţii… n-au făcut-o.

— Dar ai zis că Pearce, bătrânul Nat Pearce, a delapidat bani… Asta-i greu de crezut! Probabil că sărmanul se senilizase. Pentru Dumnezeu! Dar asta n-ar fi trebuit să-l distrugă pe Pascoe. Ross se ridică din fotoliu. E clar că a intervenit vechea răutate.

— Aşa e. Demelza se ridică şi ea, scoase dintr-un sertar scrisoarea anonimă şi i-o dădu. Din câte mi-a spus Joan Peter, vreo cincizeci de asemenea scrisori au fost băgate pe sub uşile celor mai importanţi oameni din oraş, în special ale clienţilor lui Pascoe.

El lăsă scrisoarea să cadă pe masă, unde se răsuci ca un şarpe lângă bucata de brânză din care mâncase.

— Joan Peter. Te-ai întâlnit cu ea? Unde-i Harris acum?

— Am fost lunea trecută, ca să văd dacă pot fi de ajutor cu ceva. Banca avea obloanele trase, uşa era bătută în cuie, iar pe un bilet scria că, din cauza incapacităţii de a-şi plăti creditorii, Banca Pascoe s-a închis definitiv. Tocmai mă întorsesem să plec, dar Joan m-a văzut şi m-a strigat din uşa laterală. Harris nu era, s-a dus la sora lui, în Calenick.

— Şi Joan ce naiba căuta acolo? În scrisoarea asta zice că banii *ei* au fost retraşi. A fost o altă prostie a afurisitului meu de văr?

— Da, Ross. El a avut datorii şi a fost somat să le achite…

— La Warleggani, presupun.

— Cred că da.

Ross luă din nou scrisoarea. O desfăcu scârbit între degete şi se uită la ea de parcă ar fi fost ceva necurat.

— Deci e mâna lui George. Dacă aşa stau lucrurile…

— George şi Elizabeth au plecat din Truro a doua zi după înmormântarea lui Whitworth, spuse Demelza. S-au dus la nişte veri de-ai ei din Salcombe. Asta a fost înainte de începerea crizei.

— A vrut să scoată castanele din foc cu mâna altuia. Nu putea fi Nicholas – cred că măcar atâta etică are. Îl bănuiesc pe Cary.

— Unchiul? Cred că da, având în vedere aluzia pe care a făcut-o Joan. Ross…

— Da?

— Cary Warleggan i-a cerut lui Saint John să-şi achite împrumuturile. Asta-i tot ce ştim. Putem bănui, dar asta-i tot ce *ştim*. Nu el este de vină pentru ce a făcut domnul Pearce şi pentru alte lucruri. Poate că doar s-a folosit de ocazie. Dar nu vreau ca tu… să te războieşti din nou cu George.

— Trebuie să suport să fiu lovit zi şi noapte în faţă, iar în schimb, să zâmbesc? Draga mea, nu ţi-ar face plăcere să fii măritată cu un vierme. Trebuie să-mi permiţi să ripostez din când în când.

— Vreau să ripostezi, Ross, dar nu cu violenţă. Dacă ai încălca legea, dacă ai face ceva distructiv, cum ar fi să-l baţi pe George sau să-i rupi falca, ceea ce m-ar bucura enorm, asta le-ar conveni de minune Warlegganilor. Ar fi tare satisfăcut să-şi îngrijească falca dacă te-ar putea da în judecată pentru asta. Mai ales că eşti un fost renegat, cu un lung cazier de fapte violente. Nimic nu i-ar plăcea mai mult decât să fii silit să te retragi din parlament.

— Draga mea, cred că ai o părere exagerată despre delicateţea celor care stau pe băncile din Saint Stephen's Hall. Din când în când, am văzut altercaţii destul de brutale acolo. Îşi umplu din nou paharul şi aduse carafa de porto fără s-o întrebe, apoi, cu un suspin, se trânti la loc în fotoliu. Dumnezeu ştie că încă nu-mi vine să cred! Pascoe avea *prieteni!* Şi trei *parteneri!*

— Oameni de paie, după cum îi numea Harris.

— Şi Basset ce-a făcut? Ştiu că nu putea apela la banca Warlegganilor, dar Basset, Rogers & Co l-a ajutat acum doi ani.

— Joan mi-a spus că Pascoe a plătit peste nouă mii de lire joi, nouă mii vineri şi unsprezece mii sâmbătă. Le mai rămăseseră două mii, dar aveau nevoie de alte opt mii pentru a supravieţui. Duminică după-amiază, Harris s-a dus la domnul King de la Banca Basset, dar domnul King i-a zis că lordul de Dunstanville era la Londra şi domnul Rogers, în Scoţia, iar el nu putea să ia nicio hotărâre fără acceptul lor.

Se auzi o bătaie în uşă. În clipa următoare, Jane Gimlett îşi iţi capul rotund.

— Pot să strâng masa, doamnă?

— Da, te rog.

Demelza se gândise că le-ar fi priit un moment de respiro, dându-le răgaz să reflecteze puţin. Ross începu să-şi umple furios pipa. Atât de furios, încât bolul se rupse de corp.

Demelza se ridică repede.

— Mai este o pipă în bufet.

Scotoci iute prin dulap, îi dădu pipa lui Ross şi o luă pe cea ruptă. El făcu un efort să zâmbească.

— Mulţumesc.

Până să-şi termine Jane treaba, cealaltă pipă fu aprinsă. După ce uşa se închise, Demelza spuse:

— Am făcut bine ce-am făcut, Ross? Că m-am dus la domnul Daniell şi am împrumutat bani de la el?

Fără să-i răspundă, Ross privi încruntat focul.

— M-am gândit să mă duc la lordul Falmouth, dar m-am temut că s-ar putea să fie la Londra.

— Chiar era la Londra. De ce nu ai apelat la Dwight?

— La Dwight? Cum ar fi putut el?… A, vrei să zici…

— Acum, deţine controlul banilor lui Caroline.

— Dar ştii că nu s-ar atinge de ei.

— Ştiu. Dar poate că ar fi riscat în această situaţie. Ca o bancă să se închidă pentru câteva mii de lire…

— Nu, nu mi-a trecut prin cap. Îmi pare rău!

Se instală tăcerea. Pipa nu avea un tiraj bun. Ross o scoase din gură şi se uită la ea, apoi o azvârli cu violenţă în foc. Cu o voce încordată, întrebă:

— Dar dacă ai depus la Pascoe's Bank toţi banii împrumutaţi de la Ralph-Allen Daniell, cum ai plătit salariile în dimineaţa următoare?

— Nu le-am plătit.

— Nu…

— Aveam o sută zece lire în casă, spuse ea. Ştii că întotdeauna avem o rezervă. În dimineaţa următoare, m-am dus la mină şi le-am vorbit. Le-am zis că Banca Pascoe avea necazuri şi că trebuia s-o ajutăm. Le-am spus că, dacă n-ar fi fost Banca Pascoe, mina n-ar fi existat. Aşa este, nu?

— Se poate zice şi aşa.

— Aşa că le-am spus că nu le putem da toţi banii, dar că le vom da un sfert din leafă, iar restul îl vor primi când te vei întoarce.

— Ah! făcu Ross. Observând că, după ce-l aruncase, corpul pipei căzuse lângă vatră, îl luă cu cleştele şi îl puse înapoi în flăcări. De fapt, astăzi am dat zece guinee în Fowey pentru o iapă de doi ani. Astfel că, în clipa asta, am în pungă o guinee, o monedă de aur de şapte şilingi şi cinci penny. Asta-i toată averea mea. Speram să mi-o refac la întoarcerea acasă.

Se lăsă din nou tăcerea.

— Presupun că n-au fost plătite nici facturile pentru lemnul, cărbunele şi celelalte lucruri livrate la mină în februarie şi martie, nu-i aşa? întrebă el.

— Nu, Ross.

— Le suntem în continuare datori lui Jonas pentru făină, lui Renfrew pentru scripete şi negustorilor din Truro pentru ce-am cumpărat de la ei?

— Da, Ross.

— Cred că mai e o pipă într-un sertar al biroului, zise el ridicându-se. Poate că o să le sparg pe toate.

— Am făcut bine sau am greşit, Ross? întrebă Demelza. Trebuie să ştiu. A trebuit să… să decid.

Când trecu pe lângă ea, îşi puse fugar mâna pe umărul ei.

— Preţuieşti cât tot Westminsterul, iubito.

Capitolul 21

I

— Dragul meu Ross, spuse Harris Pascoe, a fost un mare necaz şi sunt de acord că, dacă mai mulţi dintre prietenii mei m-ar fi ajutat, am fi răzbit prin furtună. Dar, în anumite situaţii, nu există nuanţe între succes şi eşec. Ori e albă, ori e neagră. Dacă aş fi fost căpitanul unei corăbii eşuate, s-ar fi putut spune că, de ar mai fi existat două faruri la intrarea în port, aş fi reuşit să evit stâncile. Însă corabia rămâne pierdută, iar căpitanul poartă întreaga responsabilitate.

— Pentru trădarea altora? Pentru luminile false aprinse pe mal? Pentru dezertarea echipajului?

— Duci analogia prea departe. De fapt, îmbătrânesc, aşa că diminuarea responsabilităţilor nu va fi întru totul neplăcută. Banii? Da, i-am pierdut pe toţi, dar sora mea este nemăritată şi are o stare materială bună. Cel mai mult regret pierderea reputaţiei. Nimănui nu i-ar plăcea să plece dintr-un oraş după ce a stat treizeci de ani fără a avea nici cea mai mică pată pe n-numele lui.

Ross bătu uşurel din picior.

— Pari mult prea calm şi resemnat. Nu ţi se potriveşte. Dacă nu te gândeşti la tine, de clienţii tăi nu-ţi pasă? De toţi cei care s-au bazat pe judecata şi sfaturile tale? Ei nu dispar peste noapte.

— Basset, Rogers & Co. va prelua afacerea şi toate conturile vor fi transferate automat, asta în cazul în care un client nu-şi exprimă altă dorinţă. De asemenea, vor prelua şi datoriile – deşi cred că acestea, exceptând pierderile mele, vor fi neglijabile. Este prea devreme pentru a şti sigur, însă multe acţiuni bune au fost vândute în pierdere, iar creditele a trebuit să le dăm cu un rabat de cincisprezece procente. Desigur, lichidările sunt costisitoare în multe privinţe, dar aş crede că toate datoriile vor putea fi achitate până la urmă. Până la urmă. Aşa încât nu cred că banii tăi – inclusiv ultimele opt sute de lire, pe care soţia ta le-a depus cu atâta generozitate vineri – sunt pierduţi definitiv. Totuşi, s-ar putea să dureze câteva luni…

— Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, de ce banca nu se redeschide? Harris, trebuie să fie posibil!

Pascoe îşi îngustă ochii.

— Cu ce capital? Nu mai am niciun capital. O bancă – şi partenerii

ei – trebuie să posede o sumă considerabilă înainte să-şi asume răspunderea de a lua şi de a da bani cu împrumut oamenilor. *Trebuie* să existe un nucleu liber de orice sarcini. Din acel nucleu se dezvoltă întregul sistem de credite. S-ar putea să fie o idee greşită. După cum ai observat, în cazul meu s-a dovedit dezastruoasă. Dar aşa s-a dezvoltat totul. Îndrăznesc să cred că nu există nicio bancă în ţară care să poată returna simultan toţi banii. Dar nici nu este nevoie s-o facă, fiindcă creditorii lor au încredere în ele.

Ross se uită urât la pisica roşcată a domnişoarei Pascoe, care se freca în jurul piciorului mesei, solicitându-i atenţia.

— În orice caz, continuă Pascoe, experienţa mea în domeniul bancar – atâta cât am – s-ar putea să nu se piardă cu totul, deoarece domnul King mi-a oferit postul de ş-şef al funcţionarilor de la Basset, Rogers & Co.

Ross încercă să spună ceva, dar nu reuşi decât să împroaşte câţiva stropi de salivă, aşa cum face un actor prost când declamă. Pascoe zâmbi strâmb.

— Nu m-am hotărât dacă să accept.

— Atunci, îl voi refuza eu în numele tău, spuse Ross.

Pascoe ridică din umeri.

— Salariul nu este de neglijat.

— Nu, este de scuipat, la fel ca şi oferta! Dacă nu reuşesc să obţin ceva mai bun pentru tine decât asta, poţi să mă arunci în noroiul râului!

— Nu te strădui prea mult, pentru că vei fi dezamăgit. În momentul ăsta nu sunt prea mulţi bani disponibili în ţinut. Poate că vei întâlni mulţi doritori de bine, dar nu vei găsi mulţi făcători de bine. Iar mai presus de orice, se vor gândi că n-nu este o idee bună să se lupte cu Warlegganii. Desigur, numele lor va fi înfierat şi mai abitir ca urmare a acestei manevre – fiindcă, deşi nimic nu poate fi dovedit, mulţi vor bănui. Dar succesul, cu toate că probabil le va umbri reputaţia, le-o va şi întări. Puţine voci se vor ridica împotriva unei familii care are puterea să facă ce au făcut ei.

— Nu m-am temut de ei pe vremuri, aşa că nu văd de ce m-aş teme de ei acum.

— Nu e vorba să te temi de ei, nu. Dar nici să te laşi stăpânit de furie. Prudenţa e totul!

Ross zâmbi cu asprime.

— Vrei să-mi neg firea?

— Ei bine, dacă te certi cu ei, aş prefera să n-o faci din pricina mea. Şi mai e ceva, spuse Harris Pascoe când Ross se ridică să plece. Nu te certa nici cu *prietenii* tăi din pricina mea. Oh, s-ar putea întâmpla cu uşurinţă. Să nu le ceri mai mult decât sunt dispuşi să facă. Nerăbdarea se poate transforma repede în furie.

— Şi dacă îmi sunt prieteni adevăraţi?

— Ei bine… am spus ce am avut de spus. Şi nu uita că, în acest moment, situaţia ta financiară este foarte departe de a fi sigură.

II

De la Calenick, Ross se duse la domnul Henry Prynne Andrew. Acesta nu-i era un prieten personal, dar îl sprijinise pe Pascoe şi probabil că era supărat. Următoarea vizită i-o făcu domnului Hector Spry, partenerul quaker al lui Pascoe. În timpul crizei, domnul Spry nu apăruse pe la bancă; după cum îi explică, preferase să se roage în fiecare clipă, simţind că acela era cel mai eficient ajutor pe care i-l putea oferi. Apoi Ross trecu pe la lordul Devoran, care era plecat. Aşa încât coborî dealul şi se duse la Ralph-Allen Daniell. O oră mai târziu, întors la Truro, mâncă ceva la hanul Fighting Cocks, care, fiind zi de târg, era aglomerat. Strada din faţa hanului era plină de miei care behăiau, de vite apatice, de oameni cu şorţuri şi de mirosul balegii proaspete.

După acea gustare, traversă râul pentru a se duce la Tregothnan, dar, după cum se aşteptase, lordul Falmouth încă era la Londra. Doamna Gower îl invită la ceai, ceea ce el refuză politicos, dar, înainte de a pleca, stătu de vorbă cu domnul Curgenven, care deborda de satisfacţie că datorită lui aristocratul nu pierduse nimic din cauza speculaţiilor lui Pearce. De asemenea, domnul Curgenven se strădui din răsputeri să sublinieze că vicontele Falmouth nu era implicat în nicio afacere bancară din Cornwall şi, în consecinţă, nici nu şi-ar fi dorit să se implice. Asta Ross ştia deja.

O luă spre nord ca să treacă pe la domnul Alfred Barbary, unul dintre vechii lui parteneri de la Carnmore Copper, iar ultima vizită a zilei i-o făcu lui Sir John Trevaunance. În privinţa lui nu avea mari speranţe. Sir John era un om cumsecade şi îşi ţinuse „mărunţişul”, cum îl numea, la Banca Pascoe, dar pierduse bani ori de câte ori investise în Cornwall, aşa că opacitatea lui când se menţionau probleme financiare devenea şi mai accentuată când era vorba de investiţii pe plan local. Aşa se întâmplă şi de data aceea. Băură un brandy, discutară chestiuni legate de parlament, apoi Ross plecă.

Prima zi acasă fusese istovitoare, departe de aşteptările pe care le avusese. Încă nu-şi văzuse copiii şi nici mina, de care până la urmă depindea prosperitatea lui viitoare. Avea în coburii şeii patru kilograme de monede din aur, cinci kilograme de monede din argint şi jumătate de kilogram de monede din cupru, bani pe care îi primise de la Ralph-Allen Daniell după ce îi mărturisise ce făcuse soţia lui cu suma obţinută anterior. Ca să-i poată plăti pe mineri îi ceruse un împrumut simplu, nu un avans din profiturile topitoriei.

Îl enerva modul cum îi plătiseră cecul cei de la Basset, Rogers & Co., dar i se spusese că nu se putea altfel. Mărunţişul era sperietoarea întregului comitat, şi trocul era răspândit pe scară largă. Pascoe avea mereu grijă să-i pună deoparte monede de cupru pentru lefuri. Dacă minerii erau plătiţi în monede de valoare mare, se duceau cu câte o piesă de patru şilingi sau chiar de o jumătate de sovereign la crâşmă, iar cârciumarul, fie neavând rest, fie nedorind să-l dea, lua moneda şi trecea creditul omului pe un răboj. Aşa că acesta era încurajat să bea banii, în loc să-i dea nevestei.

La asta se gândea când trecu prin dreptul cârciumii Doctor's, şi chiar atunci uşa se deschise, iar trei bărbaţi ieşiră – nu erau beţi, ci ameţiţi zdravăn. Nu se întunecase de-a binelea, era acel moment când noaptea se lăsa pe pământ, însă cerul reflecta marea strălucitoare. Le aruncă o privire şi îşi văzu de drum. După o sută de metri, luă o hotărâre şi îl mână pe Sheridan pe strada abruptă, denumită local Stippy Stappy, care ducea spre ieşirea din Sawle.

Calului său nu-i plăcu coborârea, aşa că Ross descălecă şi îl duse de frâie. Le legă de un stâlp aflat la zece metri de casa care îl interesa, luă coburii cu el şi se duse la uşă. Rosina o deschise.

— O, domnule căpitan Poldark! Intraţi! Noi… nu vă aşteptam…

— Tatăl tău este acasă? întrebă el, ştiind că nu era.

— Nu, domnule. Am crezut că el era la uşă. Mamă, este căpitanul Poldark!

— Nu, nu, zise Ross aplecându-se pentru a intra în mica încăpere. Cu tine vreau să vorbesc. Dar poate că ar trebui să fie şi Jacka de faţă.

Ea se aşeză nervoasă, apoi se aşeză şi el, refuzând băutura oferită. Dacă ar fi băut tot ce i se dăduse în ziua aceea, n-ar mai fi fost în stare să călărească până acasă.

— Rosina, poate că nu vrei să vorbeşti despre ce s-a întâmplat după plecarea mea. Poate că e mai bine să nu vorbim despre asta. Dar aş vrea să-ţi spun că-mi pare foarte rău.

— De ce să vă pară rău, domnule? N-aţi avut nicio legătură cu asta. Şi nici doamna Poldark. A fost doar între mine şi Drake Carne, iar faptul că s-a terminat prost nu este vina nimănui.

Ross se uită la ea – arăta atât de respectabilă în magherniţa aceea, cu o bonetă de muselină, cu o rochie din rips, cu un chip drăguţ, îngrijită şi curată, încât chiar merita un bărbat bun.

— Cumnatul meu nu şi-a făcut datoria, lucru pe care i-l voi spune când îl voi întâlni. M-am întors acasă de nici douăzeci şi patru de ore, şi abia dacă am reuşit să mă văd cu cineva.

Ea îşi înălţă capul.

— Dacă-mi iertaţi îndrăzneala, domnule, n-aş dori ca Drake Carne sau oricare alt bărbat să se însoare cu mine din datorie. Nu din acest motiv ar trebui să se căsătorească doi oameni.

— Sunt de acord. Dar dacă o promisiune a fost făcută din inimă, nu trebuie încălcată dintr-un capriciu.

— Nu a fost un capriciu, protestă Rosina. O iubea de dinainte de a mă fi cunoscut pe mine, iar când ea a rămas văduvă, Drake a simţit că trebuia s-o caute. Îl respect pentru asta. Pe *ea* n-o respect!

— A fost silită să se mărite. O, te referi la faptul că… l-a respins acum?

— Aşa umblă vorba.

— Nu l-ai mai văzut de-atunci?

— Nu!

Ochii ei se umpleau cu lacrimi. Chiar atunci, paşi grei se auziră pe lângă fereastră, anunţând sosirea lui Jacka.

Uşa se cutremură când el intră roşu la faţă, încruntat, pus pe harţă. Deoarece calul fusese lăsat mai departe, nu se aşteptase să găsească vreun vizitator în casă, iar pe chip i se citi şocul.

— Domnule căpitan…

— Vreau să schimb două cuvinte cu tine, Jacka. Între patru ochi.

— Ce-i? Ce s-a-ntâmplat? N-am ştiut că v-aţi întors. Ce-i în neregulă, Rosina?

— N-are nicio legătură cu ea, spuse Ross. Vreau să stăm de vorbă în linişte.

Rosina îşi luă ghergheful şi murmură:

— Mă duc să văd unde-i mama.

În timp ce ea ieşea, Ross îl privi fix pe Jacka, drept răspuns la căutătura lui grea, pe jumătate tulburată de alcool, până când minerul clipi şi se uită în altă parte.

— Urâtă treabă, Jacka. Faptul că Drake Carne a părăsit-o pe Rosina în felul acesta. O treabă foarte urâtă!

Jacka mârâi ceva.

— L-ai văzut pe Drake Carne de când s-a întors?

— Dacă l-am văzut? I-aş fi rupt toate oasele dacă l-aş fi văzut!

— Întotdeauna, predispus la violenţă, nu? Ei bine, într-o zi va trebui să-l vezi, dacă amândoi veţi continua să locuiţi aici.

— N-ar îndrăzni să se întoarcă la fierărie!

— N-am apucat să mă întâlnesc cu el. Este posibil să nu vrea să se întoarcă, dar, dacă o face, tu nu-l vei opri.

Jacka îşi şterse gura cu o mână.

— Asta nu înseamnă că îmi place ce a făcut. Şi nici că-mi va plăcea vreodată. Dar nu-mi place nici ce s-a întâmplat după aceea.

— Ce? Ce s-a-ntâmplat?

— Atelierul lui Pally a fost distrus. Reparaţiile vor costa o grămadă de bani. Tu i-ai dat foc?

Jacka înghiţi un nod.

— Eu?… O, *nu!* Eu? Nu *eu*, domnu' căpitan!

— Atunci, au fost prietenii tăi?

— Care prieteni?

— Cei doi oameni ai lui Warleggan cu care te-am văzut acum o jumătate de oră. Unul era Tom Harry. Numele celuilalt nu-l cunosc.

— Aăă… îngăimă Jacka năduşind. A, Harry şi celălalt? Nu, doar au ieşit odată cu mine. S-a nimerit să ieşim împreună din cârciumă, după cum s-ar zice.

— Nu te pricepi să minţi, Jacka.

— Eu? Staţi aşa! N-aveţi niciun motiv şi nicio scuză să mă faceţi mincinos. Om fi noi vechi prieteni, dar…

— Vechi prieteni şi camarazi de luptă în echipajul corabiei cu care am participat la aventura din Franţa. Dar nu conta prea mult pe asta. Ştiai că pentru incendiere eşti spânzurat?

— Incendiere?

— Când dai foc unei case. Asta înseamnă incendiere. Pentru asta, eşti spânzurat. Lângă închisoarea Bodmin. Pe dealul de alături. Te urcă într-o roabă, îţi pun funia în jurul gâtului şi îţi trag roaba de sub picioare. Durează puţin până mori.

Flacăra unicei lumânări din încăpere pâlpâi din cauza răsuflării grele a lui Jacka.

— Deci au fost cei doi prieteni ai tăi? insistă Ross.

— *Cum?* Prietenii mei? Nu mi-s prieteni! Nu ştiu ce fac şi ce nu fac ei! Nu-i treaba mea.

— Dar *a fost* treaba ta în noaptea în care Atelierul lui Pally a ars din temelii, nu-i aşa? Ai fost acolo? Ai văzut? Ai fost de acord să-i ajuţi?

Jacka se ridică, apoi se aşează din nou, ştergându-şi de pe buze berea acră care îi venise înapoi pe gât.

— Jur pe Biblie că nu ştiu nimic de asta! N-am fost eu şi n-am avut nimic de-a face cu asta, şi nu se face să mă acuzaţi pe mine! Ju-jur pe Biblie, domnu' căpitan! Pe D-Dumnezeu că zic adevărul!

Ross se uită la el vreme îndelungată. Se întrebă dacă, insistând cu întrebările, nu-l putea face să se contrazică şi să-i scape ceva. Era posibil. Dar dacă o făcea în seara aceea, Jacka avea să nege totul în dimineaţa următoare. Şi cum să-i prindă pe ticăloşii ăia nenorociţi cu care îl văzuse mai devreme? Dovezi, dovezi, dovezi – însă nu avea niciuna. Iar pista era veche de o lună. Puteai acţiona pe baza suspiciunii, te puteai *răzbuna* pe baza suspiciunii, asta era tot ce puteai face. Sau puteai să nu faci nimic. Doar să stârneşti o frică zdravănă. Se ridică.

— Ne vedem mâine. Vreau să aflu mult mai multe lucruri. Deocamdată, îţi spun doar atât: Ai o companie foarte proastă. Scapă de ea. Dacă ei au dat foc casei, iar tu i-ai ajutat, te vor da în vileag în caz că sunt puşi sub acuzare. Poţi fi convins că o să fii judecat alături

de ei. Iar dacă fratele soţiei mele se întoarce să locuiască aici, dacă va dori să reconstruiască fierăria şi casa, *nu va fi atacat!* Ai priceput?

Jacka mormăi ceva şi râgâi. Ross se îndreptă spre uşă.

— Tocmai te-am acuzat că eşti un om violent. Ei bine, e un fel de a râde ciob de oală spartă. Aşa că hai să punem capăt acestei prime întâlniri… şi asta este doar prima întâlnire, Jacka, fiindcă îţi promit că, dacă îi faci rău în orice fel lui Drake Carne sau dacă participi la atacarea lui, n-o să aştept să ajungi la Bodmin, ci voi avea grijă să fii spânzurat la Bargus, ca să aibă ciorile ce să mănânce. Este o ameninţare urâtă pentru un vechi camarad, dar sunt sigur că-ţi dai seama că vorbesc serios. Transmite-le noapte bună Rosinei şi doamnei Hoblyn din partea mea.

III

Îi plăcea să călărească pe întuneric. Satul Grambler aproape că adormise, cu toate că era abia ora nouă. Surprinzător, o lumină licărea în casa lui Jud. Se întrebă dacă oamenii se săturaseră să-l numească pe bătrân Jud Pilchard. Într-o bună zi trebuia să pună să se taie un drum prin tufele de grozamă, prin iarba-neagră şi prin micile ravene ca să nu mai fie nevoit să ocolească atât de mult până la Nampara.

În timp ce urca panta spre Wheal Maiden, un bursuc traversă drumul, iar Sheridan păşi alarmat într-o parte. Coburii scoaseră un clinchet. Ochii lui Jacka îi tot priviseră cât stătuseră între ei pe masă, asta până când acuzaţiile lui Ross îi alungaseră orice altceva din minte. Era riscant să care atâţia bani pe întuneric – ar fi reprezentat o pradă grozavă pentru un bandit dacă ar fi avut habar de existenţa lor.

Auzi paşi lângă el, iar Sheridan se feri din nou într-o parte. Ross strânse biciul în mână, însă nu erau decât doi tineri care stătuseră întinşi pe iarbă şi pe care el îi deranjase – se grăbeau să se îndepărteze pentru a nu fi recunoscuţi.

Cum ar fi putut calul lui Ossie să-l azvârle cât colo? Reverendul se simţea mai în largul lui în şa decât în amvon, trebuia să-i recunoască acest merit. Un bărbat mort pe drum, cu piciorul prins în scara calului. O casă incendiată. O bancă închisă şi un om onorabil distrus. Toate astea se întâmplaseră cât el străbătea Canalul Mânecii, îndreptându-se spre casă. Acum, trebuia să încerce a repara ireparabilul. Toţi caii regelui şi toţi oamenii regelui **[30]** …

Trecu pe lângă mina care o distrusese temporar pe a lui şi care încă nu dădea semne că avea să se revanşeze pentru asta. Viaţa era ca un joc de noroc, şi chiar şi oamenii cei mai rezistenţi şi care păreau a fi în deplină siguranţă evoluau de fapt pe o funie aflată la mare înălţime, formată din circumstanţe imprevizibile, astfel că până şi cea mai slabă vibraţie îi putea face să se prăbuşească. Trăim, aparţinem cuiva şi de

cineva, simţim că avem o bază solidă, că suntem importanţi în lume… apoi, într-o clipită, nu mai însemnăm nimic.

Luminile de la Nampara apărură în noapte. Demelza îl aştepta în uşa salonului. Ross îi zâmbi şi îşi dădu jos pălăria şi pelerina. Ea îl ajută să-şi scoată cizmele, dar nu-l întrebă nimic.

— Te-am aşteptat cu cina, îi spuse. Mâncarea e fierbinte, aşa că în cinci minute va fi pe masă.

— Desigur.

— Nu ţi-e foame? întrebă ea peste un timp, observând că nu prea mâncase.

— Sunt obosit. Am obosit de atâta vorbit, de atâta argumentat, am obosit de atâtea întrebări, de atâta călărie.

— Mai mănâncă puţin.

— Nu, spuse el. Cred că doar pe tine te vreau.

IV

Joia următoare, ca să le arate că le aprecia strădaniile, Ross le dădu zi liberă minerilor. Un steag – unul vechi, hărtănit, care îi aparţinuse cândva lui Joshua Poldark – fu înălţat deasupra troliului, iar la amiază, minerii care erau în subteran urcară la suprafaţă, fără ca schimbul următor să mai coboare. Se aşezară la coada formată în faţa biroului unde căpitanul Henshawe făcea socotelile. Ross, aşezat lângă Henshawe, îi vorbea fiecărui om care-şi lua plata şi îi dădea doi şilingi în plus „pentru răbdare”. Le spunea că Banca Pascoe se închisese, dar că era posibil să se redeschidă şi că, în orice caz, mina nu era în pericol din cauza asta. Trebuiau să se limiteze la „strictul necesar” în următoarele câteva luni, însă nu exista niciun motiv de îngrijorare. Atâta vreme cât toţi trăgeau împreună.

Ziua liberă îi luă prin surprindere pe mineri, dar îşi reveniră repede. Fiecare dădu câte şase penny, şi doi oameni se duseră cu o roabă să cumpere un butoi de bere de la Sally Tregothnan. Fiindcă ziua era frumoasă, era mai bine să chefuiască împreună la Nampara decât să se răspândească pe la diverse cârciumi. Câţiva oameni rupseră nişte stâlpi de susţinere vechi – din care aveau destui după accident fiindcă se udaseră prea tare ca să mai poată fi folosiţi, dar se uscaseră în timpul iernii – şi făcură un foc uriaş, care iniţial trosni şi azvârli câteva scântei jalnice, dar apoi căpătă putere şi se înălţă spre cer. Alţii se apucară să facă artificii cu praf de puşcă şi aruncară în aer butoiaşe şi lăzi vechi. Era o distracţie riscantă, însă Ross nu interveni – cu toţii erau artificieri pricepuţi, care ştiau să mânuiască explozibilii, iar dacă li se puteau încredinţa vieţile oamenilor sub pământ, acelaşi lucru era valabil şi afară. Femeile şi copiii se amuzau foarte tare, ţipând îngroziţi şi râzând când aşchiile de lemn cădeau sub formă de fulgi sau

de panglici în jurul lor. Mai târziu, fripseră un porc, coapseră cartofi în tăciuni şi se ospătară.

La un moment dat, soarele ieşi din nori şi dădu culoare peisajului, punctând cu albastru, verde şi maro panta văii de pe care se înălţau flăcările şi fumul. Oameni cu chipuri aspre, muncite, tineri cu feţe încă netede, toţi cu mâinile pline de grăsime, ridicau căni pentru a da noroc, glumeau şi râdeau, tinerii flirtau, cei în vârstă bombăneau privindu-i – toată lumea se simţea bine.

— Versantul nostru este grav afectat, spuse Ross. E plin de steril şi de resturi, de gropi şi de magazii. În fiecare lună dispare tot mai multă vegetaţie.

— Niciunul dintre noi n-ar avea din ce trăi dacă n-ar fi mina, zise Demelza.

— Niciunul dintre fraţii tăi nu este aici.

— Nu. Sam s-a dus acasă să-l ia pe Drake, dar încă nu au venit.

— Înţeleg de ce Drake nu vrea să scoată capul în lume.

— Poate că ar trebui să mă duc să-l conving.

— Nu. Lasă-l în pace! Sam este cel care se ocupă de el. Însă cred că Drake va trebui să iasă singur din starea asta. Şi va dura ceva vreme.

— Mâine pleci din nou?

— Da. Mai sunt şase oameni cu care trebuie să stau de vorbă. Apoi va trebui să aştept întoarcerea lui Basset.

— Ştii când se va întoarce?

— Este aşteptat sâmbătă.

— Ce speranţe ai, Ross?

— Nu prea am.

Capitolul 22

În lunea următoare, când intră pe porţile de la Tehidy, Ross gândea: „De câteva ori, am încercat să-mi folosesc tactul şi diverse metode de convingere, însă n-am avut succes în prea multe rânduri. O dată, în faţa magistraţilor, străduindu-mă să salvez un tânăr miner de la puşcărie şi, după cum s-a dovedit, de la moarte. A fost un eşec total, pentru că mi-au lipsit deopotrivă tactica şi tactul. Altă dată, am pledat pentru viaţa mea – deşi n-am dorit asta, dar avocatul meu, domnul Clymer, m-a convins s-o fac – şi se pare că am reuşit. În altă ocazie, m-am dus să-l văd pe dragul meu prieten George Warleggan ca să discutăm despre acelaşi Drake Carne, care mereu dă de necaz, iar printr-o combinaţie corectă de argumente şi ameninţări – în principal ameninţări –, l-am convins să renunţe la acuzaţia de furt. Altă dată, nu cu mult timp în urmă, m-am dus să-l văd pe cel spre care mă îndrept acum, Francis Basset, baron de Dunstanville de Tehidy, pentru a-i sugera că ar trebui să comute în deportare sentinţa la moarte a unui

miner, însă am dat greş în mod lamentabil”.

De atunci, relaţiile lui cu Basset fuseseră remarcabil de reci. Şi nu fuseseră deloc îmbunătăţite de faptul că respinsese invitaţia lui Basset de a fi candidatul său pentru parlament, pentru ca, un an mai târziu, să accepte nominalizarea vicontelui Falmouth pentru exact acelaşi loc. Gestul lui sugerase, în mod greşit, că Ross nu-l dorea ca patron pe recent înnobilatul lord de Dunstanville, ci îl prefera pe lordul Falmouth, membru senior al Camerei Lorzilor. Probabil că sugera chiar şi o antipatie personală. Ceea ce de asemenea nu era adevărat, însă Ross detesta ideea de a-i lămuri cuiva motivele sale infinit mai complicate, mai ales unuia pentru care asemenea explicaţii ar fi putut părea o cerere voalată de iertare.

În orice caz, cum să spui că unul dintre principalele motive a fost simplul fapt că erai fericit alături de soţia ta şi că îţi plăcea traiul în Cornwall, dar că apoi situaţia s-a schimbat?

Când marele conac în stil palladian îi apăru în faţa ochilor, cu nobila sa faţadă cu portic şi cele patru pavilioane-santinelă, Ross hotărî că, dacă Basset avea altă treabă sau părea preocupat de alte lucruri, îşi va prezenta omagiile, va stabili o întâlnire şi va pleca. Ce avea de discutat cu el era mult prea important ca s-o facă într-un moment nepotrivit. Însă lordul era acasă, lordul dorea să-l vadă, lordul căpătase o uşoară răceală în timpul călătoriei şi părea dispus să primească un vizitator cu care să-şi petreacă o oră în mod agreabil.

Discutară despre vremea prea rece pentru acel anotimp, despre faptul că legumele şi cerealele nu se dezvoltaseră cum ar fi trebuit, despre bucuria produsă de încălzirea aerului în acele prime zile de mai. Vorbiră despre asediul de la Acra şi se întrebară dacă Sydney Smith avea să-i ajute pe turci să reziste. Discutară dacă, ţinând seama că balanţa puterii din Europa începea în sfârşit să se încline în defavoarea Franţei, Bonaparte avea să se resemneze cu menţinerea pe poziţii în Egipt, sau dacă, în caz că nu reuşea să cucerească Acra, avea să încerce să străpungă blocada şi să se întoarcă în Franţa.

Basset nu dădu semne de răceală sau dezacord. Poate că era un om suficient de nobil ca să ignore micile manifestări ale lipsei de respect. Pe un ton prietenos, îi povesti lui Ross despre un proces pe care îl avea cu onorabilul C.B. Agar în privinţa drepturilor de deschidere a unei exploatări miniere şi despre un alt proces pe care urma să-l aibă cu lordul Devoran pe seama drepturilor asupra unui curs de apă. Tot timpul era implicat în diverse litigii minore. Mai spuse că existau bani pentru redeschiderea marii mine Dolcoath, ceea ce nu numai că avea să-l transforme într-un magnat în acest domeniu, dar avea să ofere locuri de muncă pentru vreo opt sau nouă sute de mineri. Proiectul aproape că fusese anulat în martie, când preţul cuprului ameninţase să coboare sub o sută de lire pe tonă, dar acum, că îşi revenise, ziua cea

mare nu putea fi prea departe. Apropo, nu voia căpitanul Poldark să participe la ceremonia de deschidere a noului Spital General din Cornwall?

Ross spuse că avea să vină cu plăcere, adăugând că era o schimbare plăcută să poată discuta cu un oarecare optimism despre evenimentele din lume, atât cele care se petreceau în apropiere, cât şi cele îndepărtate. Despre război. Despre situaţia din ţară. Despre faptul că vara era pe drum. Totuşi, fusese profund tulburat când, la întoarcerea în Cornwall, descoperise că Banca Pascoe din Truro dăduse faliment.

Lordul de Dunstanville strănută.

— Din păcate, da. Deci nici dumneata n-ai fost aici? Păcat! Dar am aflat din sursă sigură că, până la urmă, deponenţii vor pierde foarte puţini bani. Presupun că eşti implicat substanţial, nu, Poldark?

— Da. Însă nu acesta este motivul îngrijorării mele, ci faptul că Harris Pascoe este ruinat şi, dacă nu se va putea repune pe picioare, Truro îşi va pierde unul dintre cei mai proeminenţi şi mai oneşti cetăţeni, precum şi una dintre influenţele majore pentru binele oraşului.

— Să se pună din nou pe picioare? Ar fi posibil? Mă tem că nu prea mai sunt la curent cu afacerile locale, dar Tresidder King a trecut ieri pe la mine şi mi-a explicat că banca noastră preia toate activele şi pasivele băncii lui Pascoe, aşa că orice încercare de a redeschide banca este inutilă.

— Din câte ştiu, nu s-a făcut nicio încercare.

— Atunci, nu văd ce posibilităţi ar fi să se redeschidă acum, după ce au trecut câteva săptămâni.

— Mai mulţi dintre vechii săi clienţi ar aprecia foarte mult acest lucru, milord.

— Suficient de mult pentru a oferi finanţare?

— Asta nu ştiu deocamdată.

Basset îşi şterse nasul.

— Mă îndoiesc foarte tare că, în acest moment, se pot găsi bani. În orice caz, zilele băncilor mici, ale băncilor personale, sunt pe cale să se sfârşească. Îl apreciez pe Pascoe ca fiind un om de o mare integritate, dar de ani întregi – ştii că de ani întregi – banca lui a fost insuficient finanţată. S-a clătinat în mai multe rânduri. Dacă nu ar fi fost ajutorul primit de la noi cu doi ani în urmă, s-ar fi prăbuşit atunci.

— Şi de ce nu s-a prăbuşit atunci?

— De ce?

— Sigur ştii, milord.

Pentru prima dată de la începutul întrevederii, Basset păru puţin iritat. „Trebuie să fiu atent”, se gândi Ross, după care spuse:

— Acum doi ani, întregul sistem bancar din Anglia a fost în primejdie, iar banca lui Pascoe a fost doar una dintre numeroasele

care au avut probleme. Şi ar fi trecut uşor peste criză dacă nu ar fi fost presiunea exercitată de Banca Warleggan, care a scos pe piaţă toate biletele de bancă ale lui Pascoe, curmând cooperarea normală în privinţa creditării, nemaiacceptând să schimbe bancnotele emise de Pascoe şi aşa mai departe. Milord, atunci te-ai întors de la Londra tocmai la vreme pentru a salva situaţia.

Bărbatul scund încuviinţă din cap.

— Da, aşa este.

— Cu acea ocazie, un credit de şase mii de lire a salvat banca lui Pascoe. De data aceasta, cam aceeaşi sumă ar salva-o din nou.

— Tocmai asta gândesc, Poldark. Nu se poate sau n-ar trebui ca o bancă să tot susţină o altă bancă în felul acesta. Ar trebui…

— Nici măcar în condiţiile în care presiunea exercitată asupra ei a fost falsă?

— Falsă? Ei bine, nu ştiu asta! Individul acela, Pearce, pe care îl cunoşteam doar din vedere, s-a băgat adânc în necazuri şi l-a implicat şi pe Pascoe. Asta nu mi se pare…

— Pearce a fost un om cinstit în cea mai mare parte a vieţii sale, dar la bătrâneţe a intrat în datorii din cauza unor speculaţii nechibzuite. Ce l-a apucat, nu vom şti niciodată… A luat bani din fonduri care-i fuseseră încredinţate – în unele cazuri, el era singurul administrator al acelor bani, iar în alte cazuri, Pascoe, un foarte vechi prieten de-al lui, a avut prea mare încredere în el. Însă Pascoe putea acoperi toate lipsurile şi era dispus s-o facă. Totalul era mai mic de opt mii de lire. Nu era cazul ca publicul să se alarmeze. Şi cred că nici n-ar fi făcut-o dacă n-ar fi apărut aşa ceva.

Scoase din buzunar scrisoarea anonimă şi i-o dădu. Basset îşi puse o pereche de ochelari minusculi, cu lentile mai mici decât ochii lui. Afară, mierle şi sturzi cântau. Încă nu prea aveau motive s-o facă, dar era mare lucru că trilurile lor se auzeau în miezul zilei.

— Absolut monstruos, spuse Basset în cele din urmă. Cât de multe?…

— Vreo cincizeci, replică Ross, gândindu-se imediat după aceea că nu trebuia să-l mai întrerupă.

— Hm… Basset îşi scărpină capul prin părul care încărunţea. Şi care-i treaba cu fiica lui?

— Warleggan i-a cerut brusc soţului ei să returneze împrumutul făcut la banca lui. Spre ruşinea mea, soţul respectiv îmi este rudă, şi ar trebui dus în şuturi de-aici până la Plymouth.

— Da, bine… da, bine.

— Milord, mi s-a spus că nu-i priveşti cu ochi buni pe Warleggani de când, cu doi ani în urmă, te-ai întors de la Londra şi ai aflat că erau pe punctul de a-l scoate pe Pascoe din afaceri.

— Cine ţi-a spus asta?

— Nu-mi amintesc.

— Sau nu vrei. Ei bine, da, e ceva adevăr în asta. Cu toţii avem o etică în afaceri, iar mie nu-mi place deloc lipsa de scrupule.

— Sper că acum îţi displace încă şi mai mult.

Urmă o tăcere îndelungată. Basset îşi trase nasul şi şi-l şterse.

— Joia trecută am dormit într-un loc unde era un curent îngrozitor. Este foarte dificil uneori. Când stai la un han, poţi foarte bine să te plângi de proasta calitate a draperiilor baldachinului. Dar când îţi petreci noaptea la un prieten…

— Da, milord, este dificil. Dar tot e mai bine decât o călătorie pe mare.

— Povesteşte-mi cum a fost.

Ross îi povesti. Basset îl invită la masă. Ross acceptă. Gazda părea să evite subiectul Băncii Pascoe. Era clar că dorea un răgaz pentru a chibzui. Ross fu cât pe ce să sugereze că putea reveni altă dată, dar decise să n-o facă. Dacă îl lăsa pe Basset să se gândească prea mult, era posibil ca domnul Tresidder King să treacă din nou pe acolo, iar Ross, cu toate că nu-l cunoştea pe acel gentleman, nu avea încredere în el. Desigur, risca să primească un răspuns vag, o eschivă de genul: „Trebuie să mă consult cu partenerii mei”. Totuşi, merita să aştepte.

Prânzul fu luat în compania mai multor doamne – soţia lordului, fiica lui, cele două surori ale lui şi nimeni altcineva. Ross se simţi recunoscător că avea un băiat. Conversaţia de la masă fu superficială, deloc solicitantă, dar lordul Dunstanville nu participă la ea. Deşi se purtase cu el mult mai prietenos decât se aşteptase, Ross nu-şi îngădui mari speranţe. Pe lângă multe altele, Francis Basset era şi om de afaceri. Era cel mai bogat om din Cornwall – cel puţin în privinţa banilor efectiv – şi niciodată nu rata cu bună ştiinţă vreo ocazie de a deveni şi mai bogat. Iar banca lui din Truro tocmai înghiţise un rival. Oare avea s-o facă să-şi regurgiteze masa de dragul principiilor? Avea să creeze din nou o situaţie în care eventualii clienţi nemulţumiţi de felul cum erau trataţi la banca lui să se răsucească şi să spună: „Foarte bine, atunci mă duc la Pascoe”? Era de bun-simţ să se aştepte la aşa ceva? Lui Basset nu-i plăceau Warlegganii, iar ceea ce tocmai se întâmplase avea să-l facă să-i deteste şi mai mult şi să nu mai aibă deloc încredere în ei. Totuşi, nu le purta duşmănia profundă şi îndelungată pe care le-o purta Ross. Nu avea niciun motiv personal să-i urască.

Pe de altă parte, după numeroasele vizite făcute prietenilor şi vechilor clienţi ai lui Pascoe în ultimele câteva zile, Ross era conştient că totul depindea de Basset. Toţi îi doreau numai bine lui Pascoe, aşa cum prezisese Harris, dar de unde bani ca să-l pună pe picioare? Humpty Dumpty căzuse rău. Dacă Basset, Rogers & Co. avea să-l susţină, existau mulţi clienţi dispuşi să se întoarcă. Însă banii lui

Pascoe pierduţi rămâneau. „Nucleul”, după cum îl numise Harris. Fundamentul pe care se construia totul.

Doamnele se ridicară repede de la masă – ziua era atât de plăcută, încât voiau să culeagă clopoţei şi orhidee sălbatice din pădure. Cei doi bărbaţi rămaseră la locurile lor, iar de Dunstanville spuse:

— Vechilul meu a primit nişte brânză de Somerset. Are vreo nouă kilograme, n-ar ţine până ar apuca el s-o mănânce pe toată, aşa că ne-a trimis şi nouă. Te rog, serveşte-te!

— Mulţumesc.

— Nu vrei şi nişte porto? Ce mai face doamna Poldark? Îmi amintesc că îi plăcea vinul de porto.

— Face bine, mulţumesc. Şi da, ai o memorie bună, milord.

— Este o femeie tare seducătoare, cu o inteligenţă ascuţită ca briciul şi cu un simţ al umorului deosebit de plăcut.

— Mulţumesc. Sper că ne vei vizita din nou.

— Nu, mai întâi trebuie să veniţi voi – dacă reuşim să rezolvăm problema asta bancară fără să ne certăm.

— Aş fi extrem de recunoscător dacă am putea.

— Vrei să spui că ai fi extrem de recunoscător dacă ar ieşi cum vrei dumneata. Ei bine… asta-i dificil. Întâi şi-ntâi, spune-mi cu cine te-ai văzut şi ce ajutor ţi s-a promis.

Ross se temuse de acea întrebare. Trebuia totuşi să răspundă fără a fi prea evaziv. Îi înşiră toate numele: lordul Devoran, Ralph-Allen Daniell, Henry Prynne Andrew, Henry Trefusis, Alfred Barbary, Sir John Trevaunance, Hector Spry şi aşa mai departe.

— Nu şi patronul dumitale?

Din tonul aristocratului răzbătea o vagă maliţiozitate.

— Nu, încă e la Londra.

— Oricum n-o să obţii niciun ajutor de la el. Ei bine, şi care a fost rezultatul întâlnirilor?

— Toţi şi-au exprimat o mare, foarte mare nemulţumire faţă de închiderea băncii lui Pascoe, zise Ross.

— Da, da, fără îndoială că şi-au exprimat nemulţumirea, dar ce ajutor concret pot oferi?

— Ajutorul lor ar consta în manifestarea unei încrederi depline în Harris Pascoe, în acceptul de a-i lăsa banii lor pentru a se folosi de ei ca să se redreseze, în dorinţa de a-l vedea revenit în afaceri şi în garantarea faptului că îşi vor depune în continuare banii la el.

Lordul de Dunstanville mestecă încet. Era cumpătat în tot ce făcea, aşa că îşi îngăduise doar patru pahare cu vin.

— Totul este minunat, domnule căpitan. Apreciez dorinţele dumitale şi ale prietenilor dumitale. Ceea ce spun ei de fapt este: „Puneţi banca la locul ei, deschideţi-i porţile, iar noi vom fi încântaţi să lucrăm cu ea ca înainte”. Exact asta zic. Doresc o restaurare *statu*

quo ante bellum. Vor să fie ceasul dat înapoi. Dar cine va plăti darea înapoi a ceasului, cine va finanţa această redresare? Că ei n-o fac.

— Am şi câteva promisiuni de bani. Nu sunt mulţi, dar cu cooperarea dumitale…

— Cu *banii* noştri, şi ar costa enorm de mult. Ouăle au fost făcute omletă. Fără îndoială, i-am putea oferi un împrumut mare, iar Pascoe probabil că ni l-ar returna peste un număr de ani. A fost mereu o mică bancă serioasă. Însă Pascoe nu mai este un om tânăr şi nici nu are un fiu care să-i ia locul. I-am putea oferi un împrumut mare – douăzeci de mii de lire –, dar la fel de bine am putea folosi aceşti bani în moduri mult mai profitabile. Nu… Îmi pare rău, Poldark, îmi dau seama ce simţi, dar consider că fuziunea care este în curs de derulare e singura soluţie de bun-simţ, singura soluţie practică. Totuşi, lucrurile nu stau chiar aşa de rău. Am înţeles că Tresidder King deja i-a oferit un post domnului Pascoe la banca noastră…

— Un post de funcţionar!

— De şef al funcţionarilor. Îmi dau seama că nu este tocmai stilul cu care a fost obişnuit domnul Pascoe, dar tot e ceva. În scurt timp are şansa să primească ceva mai bun. King este tânăr, dar s-ar putea să apară alt post disponibil.

Ross suspină. Se părea că fusese înfrânt în încercarea de a-şi atinge obiectivul principal. Să mai insiste sau să renunţe şi să se îndrepte spre cel secundar? Era o decizie dificilă. Deocamdată, discuţia fusese surprinzător de echilibrată. Dacă insista, era posibil să nu mai rămână astfel. Şi cum să-l presezi pe un om care nu dorea să facă ceva? Dacă făcea apel la onoarea lui, Basset putea să se simtă jignit şi să-l refuze complet, iar atunci totul ar fi fost pierdut. Nu-i putea *pretinde* acelui om graţierea lui Harris Pascoe, după cum greşise atunci când pretinsese graţierea lui Wildcat Hoskin. Numai negocierea şi diplomaţia mai rămăseseră.

— Ai vorbit de fuzionare, milord.

— Da. Fuzionare şi absorbţie.

— Mai devreme ai folosit doar primul cuvânt. Iar dacă eşti dispus s-o numeşti astfel, atunci, cu siguranţă, proprietarului băncii mai mici ar trebui să i se ofere parteneriatul în noua companie, nu?

Basset îşi ridică sprâncenele.

— Nu mai doreşti brânză? Dacă ar fi să facem asta, domnul Pascoe ar aduce cu el umbra judecăţii greşite şi a eşecului, pe care mulţi oameni şi le-ar aminti.

— Majoritatea oamenilor – toţi oamenii de bună-credinţă – îşi vor aminti că singura eroare de judecată pe care a făcut-o a fost să-şi încrucişeze sabia cu a Warlegganilor.

— Nu vrei să ne retragem în salon? Dă spre vest, iar soarele ne-a vizitat atât de rar în ultima vreme…

Ross îşi urmă gazda, care se opri la un moment dat ca să strănute şi să-şi şteargă nasul. Trei spanieli care dormiseră până atunci se ridicară pentru a-l întâmpina, apoi se întinseră la picioarele lui după ce se aşeză.

— Nu mulţi oameni de bună-credinţă şi interesaţi de soarta comunităţii ar privi cu ochi buni faptul că Warlegganii vor ajunge să domine complet afacerile din acest comitat.

— Mai e mult până acolo.

— Ei bine… din nou, detest să insist asupra unei chestiuni de principiu, dar fiecare victorie pe care o obţin Warlegganii asupra unui om mai puţin însemnat îl face pe următorul om mai puţin însemnat să ezite să se lupte cu ei. E în firea lor să mănânce cât pot şi să distrugă ce nu pot. Fireşte, începând cu duşmanii lor. Dar merg mai departe. Şi îşi fac permanent noi duşmani pe măsură ce înaintează.

— Vrei să prizezi nişte tutun? Nu… O să mă gândesc la ce-mi spui. Dar este cinstit să-ţi atrag atenţia, domnule căpitan, că, deşi sunt partenerul principal al băncii, am trei asociaţi. Şi anume pe cumnatul meu, domnul John Rogers, pe domnul Mackworth Praed şi pe domnul Edward Eliot. Când este vorba despre decizii importante, trebuie să mă consult cu toţi. Nu pot lua decizii importante fără consimţământul lor.

— Milord, am înţeles că domnul Tresidder King, care nu este partener, a putut lua asemenea decizii fără consimţământul dumitale.

Se gândi că mersese prea departe. Basset se îmbujoră, iar în ochi îi apăru un licăr de furie.

— King are autoritatea de a proceda cum crede că este mai bine atunci când nu sunt prezent. Îţi pot da o sugestie, Poldark? Este o greşeală să presezi prea tare dintr-o poziţie slabă.

— Exact la asta mă gândeam şi eu, milord.

Basset se uită la el, apoi râse.

— Cel puţin eşti sincer.

— Doar atât pot fi. Dar, dacă îmi permiţi să continui în acelaşi registru, cu toate că poziţia mea este slabă, asta nu înseamnă că e nerealistă. Dacă domnul Pascoe devine partener cu drepturi depline la banca dumitale, îşi va aduce toţi clienţii cu el. Dacă nu, mulţi dintre ei vor fi tentaţi să se îndrepte către alte bănci.

— Alte bănci? A Warlegganilor? chicoti Basset.

— Nu… dar există Carne & Co. în Falmouth. Pentru mulţi dintre cei cu care am vorbit, Falmouth este doar o idee mai puţin convenabil decât Truro. De pildă, pentru lordul Devoran, domnul Daniell, domnul Trefusis. Până şi eu m-aş duce acolo dacă, într-o zi, Carne & Co. ar deveni Carne & Pascoe.

— Ah… ai examinat cu grijă problema.

— Este doar o opinie. Dar, dacă îmi îngădui s-o spun, în caz că

Basset & Rogers devine Basset, Rogers & Pascoe, popularitatea şi prestigiul celor care au făcut posibil acest lucru ar creşte foarte mult.

— Ei bine, este exclus – la nume mă refer. Şi nu-mi place să fiu şantajat, domnule căpitan.

— Departe de mine acest gând. Nu pot decât să fac apel la dumneata şi la generozitatea dumitale.

Urmă o tăcere îndelungată.

— Cei de la Carne l-au invitat pe Pascoe să li se alăture?

— O s-o facă dacă-i informez ce clienţi le pot aduce.

— Şi spui că ăsta nu-i şantaj?

— Nu, milord. Sunt afaceri. Şi eu sunt un începător în ale afacerilor. Doar încerc să ajut un vechi prieten.

— Ai categoric aptitudini pentru noul dumitale rol. Sper că nu consideri asta o insultă.

— Dimpotrivă, mă simt foarte flatat.

Lordul de Dunstanville se aplecă spre unul dintre spanieli.

— Sărmana Trix are o infecţie în ureche. Trebuie să mă consult cu soţia dumitale. Are reputaţia că se pricepe la animale. Uite ce este, Poldark, nu pot face nimic, nu-ţi pot promite nimic, absolut nimic. O să mă gândesc la asta, o să mă gândesc cu seriozitate. O să mă consult cu John, cumnatul meu. O să mă consult şi cu ceilalţi. Pot păstra această… această scrisoare? O să avem o întâlnire săptămâna viitoare. Dacă va avea loc înainte de inaugurarea spitalului şi dacă o să am ceva util să-ţi comunic, o s-o fac la acel eveniment.

— Îţi sunt foarte îndatorat, milord.

— N-ai de ce să-mi fii foarte îndatorat. Nu ţi-am promis nimic.

Capitolul 23

I

În ziua inaugurării spitalului, Elizabeth Warleggan îşi dădu seama că era din nou însărcinată. Avusese dubii cu o zi în urmă, dar deja se convinsese. Pe lângă faptul că nu-i venise ciclul, se simţea brusc slăbită şi ameţită. Pentru o femeie cu o sănătate delicată, avea o constituţie puternică şi se simţise aşa doar de două ori în viaţă – la începutul anului 1784 şi în toiul verii din 1793. După naşterea primului copil fusese chinuită de leşinuri o vreme, iar leşinurile, cu toate că par la fel, sunt total diferite în funcţie de persoana care suferă din pricina lor.

La început fu uimită, puţin şocată, neliniştită, dar apoi se bucură. Deci, dacă totul decurgea bine, urma să aibă trei copii. La naşterea celui de-al treilea, Geoffrey Charles avea să fie aproape adult, iar

Valentine urma să aibă aproape şase ani. Un alt băiat? Tare şi-ar fi dorit o fată. Un alt copil când ea deja mergea pe treizeci şi şase de ani? Foarte probabil, ziua lui avea să fie în aceeaşi lună ca a lui Valentine.

Cu siguranţă, George avea să fie încântat. Ştia cât de mult o preţuia, iar în ultimul timp se purtase cum trebuia să se poarte un soţ, nu de parcă ea ar fi fost un obiect câştigat pe neaşteptate. Îi împărtăşea planurile lui – nu pe toate –, fiind conştient că ea era prietena lui. Elizabeth simţea că merita asta. Fuseseră cinci ani dificili.

Aşa că acel copil avea să pecetluiască definitiv căsnicia lor, aşa cum nimic altceva n-ar fi putut s-o facă. Avea să-i spună în seara aceea. Sau poate că era de preferat să mai aştepte puţin, până devenea şi mai sigură.

Dar cât să mai aştepte? Şi ce rost avea? Dacă era tot băiat?…

În acea perioadă cumplită de după moartea mătuşii Agatha, când suspiciunile lui George că Valentine nu se născuse la şapte sau opt luni fuseseră pe punctul de a declanşa o explozie, faptul că ea jurase pe Biblie îl convinsese – sau pe-aproape. Însă chiar şi atunci, chiar şi după aceea, gelozia lui avusese nevoie de multe luni ca să se stingă. Dacă acel copil era tot băiat? Acela *sigur* era al lui. Oare ceva din vechea suspiciune avea să învie, diminuându-i treptat afecţiunea faţă de Valentine şi orientând-o tot mai mult spre noul său fiu? Exista posibilitatea unei înstrăinări între cei doi dacă apărea un copil care să-i acapareze lui George întreaga dragoste?

Elizabeth era o femeie cu un instinct matern foarte puternic – dragostea ei obsesivă pentru Geoffrey Charles produsese prima breşă între ea şi Francis, cu multă vreme în urmă, şi cu toate că Valentine, din diverse motive, ajunsese mai greu la inima ei, până la urmă îl iubea şi era profund preocupată de viitorul lui. Mai mult de dragul lui decât de al ei se străduise din răsputeri să-l convingă pe George, eforturi încununate de succes în cele din urmă.

Se gândi la asta toată dimineaţa, în timp ce se îmbrăca pentru „eveniment”. Atâta vreme cât George era convins că Valentine era un copil născut prematur, primejdia era ţinută sub control. Cu trei ani în urmă, când avusese o întâlnire tensionată şi sentimentală cu Ross, lângă Trenwith, el îi dăduse un sfat de a cărui înţelepciune îşi dădea seama abia acum. Îi zisese: „Dacă pentru tine are vreo importanţă căsnicia cu George – şi chiar dacă nu are, dar de dragul fiului tău –, în caz că îi vei mai dărui lui George un copil, încearcă să-l induci în eroare cu privire la momentul concepţiei. N-ar trebui să fie greu. Un alt copil prematur l-ar convinge pe George ca nimic altceva”.

Era dificil? În acel moment, deloc. Nu avea nimic de pierdut dacă îi dădea vestea luna următoare sau chiar peste două luni. Starea de slăbiciune îi trecea destul de repede de obicei, iar dimineaţa, abia dacă

avea greţuri. La sarcinile precedente nu i se văzuse prea tare burta, cu toate că era slabă. Îşi purtase copiii cu uşurinţă şi îşi păstrase agilitatea până în ultimul moment. Îi era lesne să-l înşele pe George. Avea să-i spună că aştepta un copil în aprilie. Iar dacă îl năştea în februarie, ca înainte…

Nici doctorul nu era de aşteptat să reprezinte o dificultate insurmontabilă. Avea să-l cheme în iulie, pentru o boală neînsemnată, iar în cursul vizitei avea să-i spună că bănuia că era însărcinată. Că ultimul ciclu îi venise în iunie. Medicul n-ar fi avut niciun motiv să n-o creadă; în definitiv, ce-ar fi avut ea de câştigat? George i-ar accepta afirmaţiile din acelaşi motiv. Iar când copilul apărea în februarie cu aspectul unuia născut la termen – aşa cum se întâmplase cu Valentine –, amândoi aveau să tragă concluzia că se repeta ciudăţenia de data trecută. Şi era exclus să manifeste suspiciuni.

Evenimentul de la spital urma să aibă loc la ora zece. Pentru a-i face pe plac lui Elizabeth, George contribuise cu o sută de guinee în numele ei, aşa că ea avea să fie una dintre puţinele femei prezente. La zece fără un sfert, trăsura Warlegganilor încetini în faţa casei, huruind pe caldarâm. Cei patru cai suri zvârleau din capetele lor mici, iar cei doi lachei arătau foarte falnici şi ferchezuiţi în hainele lor galbene. Aveau de parcurs o distanţă foarte scurtă, însă George insistase să meargă cu trăsura. Elizabeth purta o fustă din satin alb cu o întăritură la spate pentru a-i face talia să pară mai îngustă, un corsaj din satin azuriu şi o tocă bleu-pal. George, elegant în noua lui haină neagră mult scurtată în faţă, cu revere late atât la haină, cât şi la vestă şi cu două rânduri de nasturi din argint, o ajută să urce, apoi echipajul urcă dealul spre locul unde se adunaseră multe alte trăsuri.

Spitalul General din Cornwall era o clădire prelungă, din piatră cenuşie. Pe măsură ce oaspeţii soseau, erau poftiţi s-o viziteze. Avea două saloane lungi, unul deasupra celuilalt, în fiecare aflându-se zece paturi amplasate paralel cu pereţii, cel de jos fiind pentru femei, iar cel de sus, pentru bărbaţi. Pe lângă micile camere laterale destinate asistentelor, mai existau un depozit de medicamente, morga, bucătăria şi apartamentul medicului şi al soţiei sale. Invitaţii se salutară afabil, căci veniseră multe dintre persoanele de vază ale comitatului – contele de Mount Edgcumbe, Lord şi Lady de Dunstanville, domnul Ralph-Allen Daniell, domnul şi doamna George Warleggan, domnul Trefusis, domnul Andrew, domnul Mackworth Praed, domnul Rogers, căpitanul Poldark, domnul Molesworth, domnul Stackhouse. Doctorul Enys se afla şi el acolo, reprezentându-şi fără niciun chef soţia, care era unul dintre sponsorii principali, dar care din păcate era absentă. Doctorul Bull, medicul principal al spitalului, era un tânăr de douăzeci şi nouă de ani care fusese adus de la Londra pentru a ocupa acel post. Doctorul Behenna fusese numit medic secundar. Şi reverendul dr.

Halse se afla acolo. Erau opt doamne la circa treizeci de bărbaţi.

Nu era o mulţime suficient de mare pentru a-i evita pe cei pe care doreai să-i eviţi, iar în două rânduri, inima lui Elizabeth bătu mai repede când se pomeni suficient de aproape de Ross Poldark ca să-i poată vorbi. Fireşte că n-o făcu şi fireşte că nici el n-o făcu, deoarece George era prin preajmă. Fericită de descoperirea că era însărcinată, Elizabeth nu avea absolut nicio dorinţă să-şi strice ziua. George, cu toate că nu aflase vestea cea mare, era şi el încântat de modul cum decurgeau lucrurile – mai ales de succesul desăvârşit al planului unchiului Cary, fiindcă se părea că obiectivul fusese atins fără ca ei să-şi piardă reputaţia – şi nu voia să se dueleze cu rivalul său în public. În ceea ce-l privea pe Ross, sentimentele lui erau atât de explozive, încât nu ştia cum s-ar fi terminat discuţia dacă ar fi început. Plus că el încă urmărea o miză mare, iar o altercaţie sau chiar un schimb dur de cuvinte la inaugurarea spitalului lui Francis Basset nu l-ar fi ajutat în faţa acestuia.

Prin urmare, ceremonia se desfăşură fără vreun incident, contele de Mount Edgcumbe, lordul de Dunstanville şi doctorul Hector Bull îşi ţinură discursurile, iar spitalul fu declarat deschis. După aceea, ieşiră cu toţii sub razele calde ale soarelui, se urcară în trăsurile lor şi coborâră dealul pentru a participa la slujba de la biserica din St Mary. Formau un grup colorat şi strălucitor, iar localnicii îi priviră cu gurile căscate.

Dwight îi spuse vesel lui Ross:

— Ei bine, e un început. Ne-ar fi trebuit o sută de paturi, dar şi douăzeci sunt mai bune decât niciunul. Doctorul Bull pare un om simpatic. Sper că bolnavii vor fi primiţi în spital în funcţie de gravitatea bolii, nu de relaţii…

Ross se gândi că Dwight părea îmbătrânit. De fapt, suferise două pierderi, a copilului şi a soţiei, şi a doua, cu toate că promitea să fie doar temporară, îl afectase aproape la fel de tare. Era un bărbat care nu-şi exterioriza sentimentele, însă compasiunea pentru suferinţele altora nu-i suprima durerea proprie. Ross se întrebă dacă impetuoasa Caroline îşi dădea seama cât rău îi făcea stând atât de mult timp departe de el.

Până să lase caii în grajd, biserica din St Mary se umpluse deja, căci oamenilor de rând li se permisese să stea în spate, însă cei doi prieteni reuşiră să găsească două locuri unul lângă altul şi îngenuncheară pentru a se ruga. Ross se gândi că Dwight era probabil mai credincios decât el, dar niciunul dintre ei nu prea era deschis faţă de linia ultradogmatică a bisericii, mai cu seamă când era reprezentată de reverendul dr. Halse, cel care urma să ţină slujba. Ross cunoştea mulţi clerici care erau oameni admirabili, dar faţă de cei doi care răspundeau de parohiile din Truro avea o aversiune puternică. Totuşi,

acest bărbat sever şi foarte ambiţios era de preferat răposatului vicar de la St Margaret. Ross se întrebă dacă se practica în Ceruri cumulul de funcţii, fiindcă în acest caz Ossie deja depusese o cerere.

Reverendul Halse îşi alesese un text din Iov, capitolul 7, versetul 13:

— „Patul mă va uşura, culcuşul îmi va alina durerile", apoi începu să-şi sensibilizeze publicul descriind bolile care aveau să fie tratate în noul spital. Continuă pe un ton solemn: Este dincolo de puterea cuvintelor să descrie dureroasa scenă a mizeriei omeneşti care apare adesea când nefericitele creaturi lipsite de orice mijloace zac pe patul chinuitor al bolii şi îşi duc anevoie viaţa, fie chinuite de o febră intermitentă, fie zvârcolindu-se din cauza durerilor atroce pricinuite de răni purulente – lipsite de orice fel de asistenţă medicală, tânjind după lucrurile elementare necesare vieţii şi mai ales după tămăduire. Sunt făpturi lipsite de prieteni, de orice fel de ajutor, de care nimănui nu-i este milă, care simt încleştarea dureroasă a sărăciei în cea mai înspăimântătoare formă, şi în cele din urmă oamenii aceştia mor sfâşiaţi de gândul că soţiile şi copiii lor vor rămâne fără orice fel de sprijin, vor avea parte de o mizerie şi mai mare şi vor cădea pradă aceleiaşi sorţi. Ne-ar permite oare dreptatea, bunătatea şi oricare alte însuşiri pe care ar trebui să le aibă orice membru al societăţii să asistăm nepăsători la astfel de suferinţe cumplite?

Era un discurs superb, plin de forţă, iar Ross, care nu-l plăcea pe bătrân pentru asprimea lui, trebui să recunoască faptul că, de data asta, spusese ce trebuia spus. Era genul de discurs care s-ar fi potrivit foarte bine în parlament.

Totuşi, se întrebă dacă *chiar* asta trebuia spus. Să fii bun cu săracii, să-i ajuţi pe săraci, să fii generos cu săracii, să le construieşti un spital grozav unde să fie trataţi gratis şi în cele mai moderne condiţii – toate astea erau obiective admirabile ce meritau toate laudele. Era vorba de credinţă, speranţă şi milostenie, şi dintre ele cea mai mare era milostenia. Însă cum rămânea cu speranţa? Toţi cei adunaţi acolo în ziua aceea erau oameni buni, dornici să aline suferinţa. Dar câţi dintre ei se gândiseră s-o *prevină?* Nu dându-le bani săracilor, ci creând condiţii pentru ca săracii să poată câştiga bani. Era asta ceva chiar atât de diferit?

La slujbă asistau şi trei membre ale familiei Chynoweth, care ajunseseră să poarte alte nume şi care, din motive personale, stăteau departe una de alta. Elizabeth Warleggan se afla în primul rând, împreună cu soţul ei. În stânga culoarului principal şi mai în spate, Rowella Solway şedea lângă Arthur. Faţa şi trupul pline de răni şi vânătăi nu se vindecaseră complet, dar, exceptând dintele lipsă, care se vedea doar când zâmbea – lucru pe care îl făcea foarte rar –, arăta bine. Expresia de pe chipul ei fusese întotdeauna greu de descifrat, şi

în ultima vreme devenise de-a dreptul impenetrabilă, dar se părea că reacţia extrem de violentă a lui Arthur la descoperirea perfidiei sale o speriase şi o făcuse să înţeleagă că săvârşise o mare greşeală. După ce, într-un târziu, hotărâse să vorbească din nou cu el, după ce îl iertase pentru cumplitul atac asupra trupului ei neatins vreodată cu agresivitate, îşi asumase iarăşi supremaţia intelectuală – fără a o pretinde deocamdată şi pe cea morală. Într-o seară, la două săptămâni după acea cumplită noapte, după ce făcuseră primul pas spre reconciliere, ea îi explicase modul diabolic în care domnul Whitworth o sedusese prima oară, pe vremea când locuia la vicariat, şi îi povestise în detaliu cum o convinsese ulterior, aproape şantajând-o, să reia relaţia. Cu toate astea, declarase Rowella cu înflăcărare, numai faptul că Arthur o neglija, că o neglija *fizic*, eşecul lui de a-i fi soţ în sensul absolut, o determinaseră să cedeze în cele din urmă. Arthur fusese consternat, apoi se înfuriase din nou şi îi declarase la fel de înflăcărat că, departe de a fi lipsit de virtuţi fizice şi senzuale, de multe ori se stăpânise din consideraţie pentru ea. Trebuia să admită că orele lungi petrecute la bibliotecă i se păreau obositoare, însă descoperise recent un medicament care se numea fortifiant balsamic sau restauratorul dispoziţiei, de pe urma căruia beneficiase din plin.

După acea seară, niciunul dintre ei nu mai făcuse vreo referire la Osborne Whitworth sau la moartea lui prematură. Rowella se gândi că bâta sculptată găsită lângă cadavrul clericului părea asemănătoare cu cea care dispăruse din bucătăria ei, dar nu ceru s-o vadă şi nici nu se duse să stea de vorbă cu poliţiştii care se ocupau de anchetă. Deşi brutalitatea cu care o pedepsise soţul ei era revoltătoare, îşi dădea seama că fusese provocat, iar din când în când, pe măsură ce incidentul se îndepărta în timp, îşi îngăduia să-l aprecieze pentru neaşteptata violenţă de care se dovedise capabil. La urma urmelor, era un bărbat pasional, lucru pe care în general îl ascundea cu grijă.

A treia membră a familiei Chynoweth, care rămăsese văduvă din cauza acelei bâte sculptate, stătea în partea cealaltă a bisericii, alături de soacra ei care arăta ca un pachiderm. Şi expresia de pe chipul ei era la fel de indescifrabilă, dar, pe când a Rowellei fusese astfel din momentul când devenise suficient de mare pentru a gândi, în adolescenţă Morwenna fusese ca o carte deschisă, caldă, ingenuă şi impulsivă, doar viaţa de după cununie schimbându-i felul de a fi. Ochii ei nu mai erau oglinda sufletului, ci erau opaci, goi, neinteresaţi. Argintul viu dispăruse din oglindă. De la moartea domnului Whitworth, fusese complet dominată de soacra ei. Însă doar un singur lucru conta. Revenirea domnului Whitworth în camera ei, cu o lună în urmă, nu rămăsese fără rezultat. Era însărcinată din nou. Un alt mic Ossie era pe drum.

După terminarea slujbei, mulţimea se dispersă, dar conducerea spitalului şi sponsorii erau invitaţi la masa oferită la hanul Red Lion, care urma să înceapă la trei şi jumătate. Dwight spuse că nu putea să rămână, şi Ross era şi el tentat să plece, dar Basset încă nu-i spusese ce decizie luase, aşa încât consideră că trebuia să stea. Din solidaritate, Dwight se răzgândi şi rămase cu prietenul lui, ceea ce se dovedi a fi un mare noroc, pentru că fu aşezat lângă Elizabeth. Ross se afla în faţa ei, dar cu un loc mai departe, iar George stătea în dreapta soţiei sale, la o distanţă care aproape că le permitea să discute. Ross o avea într-o parte pe domnişoara Cathleen Basset, sora lordului de Dunstanville, iar în cealaltă parte, pe un bărbat numit Robert Gwatkin. În timp ce savurau numeroasele feluri de mâncare şi făceau conversaţie pe deasupra vacarmului făcut de celelalte voci, nu avură cum să-şi manifeste duşmănia sau dispreţul, aşa că lucrurile decurseră destul de bine. Dificultatea apăru la cinci şi jumătate, când doamnele – puţine câte erau – se retraseră, lăsând locuri goale la masă, locuri unde bărbaţii se grăbiră să se mute pentru a sta lângă cine doreau. La un moment dat, după ce se serviseră vinul de Porto şi brandy-ul, Gwatkin spuse:

— Domnule Warleggan, am auzit că reveniţi în politică.

Având în vedere persoanele prezente, era dificil de zis dacă acea remarcă fusese răuvoitoare sau inocentă. George îşi răsuci foarte puţin capul.

— Când parlamentul se va reuni, voi reprezenta Saint Michael.

— A demisionat Wilbraham?

— Nu, Howell.

— Nu ştiam.

— Încă nu s-a întâmplat.

Gwatkin îşi legănă brandy-ul în pahar.

— E bine să ne reprezinte personalităţi locale. Prea adesea se întâmplă ca locurile noastre să fie ocupate de oameni care nu ştiu nimic despre nevoile celor din Cornwall.

— Cred că aceste burguri mici sunt foarte dificil de păstrat, rosti bărbatul care stătea de cealaltă parte a lui Gwatkin. Nu este doar costul cumpărării lor, ci şi faptul că votanţii cer ba una, ba alta înainte de a-l alege pe cel pe care îl doreşti. Apoi, dacă nu eşti atent, te pomeneşti cu un apel la Camera Comunelor şi constaţi că rezultatul alegerilor a fost invalidat pe motiv de mită!

— Burke a spus, interveni o voce din capătul mesei, că republicanismul din Franţa va fi ucis de sabia unui general apreciat de mase! Şi s-ar putea să nu mai dureze mult până se va întâmpla asta. Acum, că Bonaparte a dat greş la Acra, n-o să mai stea mult în Egipt. În Franţa se petrec lucruri la care probabil doreşte să participe!

— Nemaivorbind de faptul că vrea să participe la anumite activităţi cu Josephine, se auzi o replică.

Toată lumea izbucni în râs.

— Toţi prezbiterienii s-au adunat la Belfast, zise cineva. Şi absolut toţi sunt republicani. Iar motivul pentru care au grijă să-i ţină pe catolici în planul doi nu este că aceştia din urmă sunt eretici, ci pentru că sprijină despotismul!

— Cei din Ulster nu sunt republicani aşa cum sunt francezii…

— Nici n-am spus asta, n-am spus asta! Dar nu le place să fie sub călcâiul Angliei şi nu le place nici corupţia în politică. Sloganul lor este: „Nicio taxare fără reprezentare!" Şi ştim cu toţii cum s-a ajuns la asta.

— Dar dumitale, căpitane Poldark, cum ţi-a plăcut primul an la Westminster? întrebă Gwatkin.

— Dacă mi-a *plăcut?* spuse Ross lent. Nu este un cuvânt potrivit. Cred că am învăţat puţin. Am căscat puţin. M-am gândit că sunt de folos acolo, apoi mi-am schimbat părerea.

— Socoteşti că acolo domneşte corupţia?

— Unde nu domneşte?

— O, Dumnezeule! Ăsta-i cinism curat!

— Politica este necurată prin natura sa, zise un comesean.

Ross îşi goli paharul şi îşi tamponă buzele.

— Nu ştiu dacă e de ales între politică şi alte forme de putere. Westminster are de toate, de la idealuri înalte la cele mai meschine. Oraşul ăsta are aceleaşi lucruri. Într-o cantitate mai mică, dar nu într-un grad mai mic.

— Ei bine, domnule, dacă te referi la politica de-aici…

— Politică sau afaceri. Eu mă gândeam la afaceri.

— …trei milioane, se auzi o voce. Îţi spun, domnule, în Irlanda sunt trei milioane de catolici, nici mai mulţi, nici mai puţini, iar cu excepţia unei minorităţi favorizate, toţi sunt mai săraci decât rozătoarele de pe câmp!

— Absolut toţi sunt eretici!

— O, da, de acord, dar vă spun că nu există un negru în Indiile de Vest care să nu aibă mai multă mâncare într-o zi decât au unii dintre aceşti oameni într-o săptămână.

— Acelaşi lucru se poate spune şi despre muncitorii englezi. Nu e nevoie să ne uităm peste mări şi ţări, spuse Ralph-Allen Daniell. Războiul a adus o sărăcie extremă, aşa că mulţi trebuie să aleagă între a comite infracţiuni şi a muri de foame.

— O, Dumnezeule! exclamă primul bărbat. Nu mai ştiu dacă vorbim despre răzvrătire sau patriotism.

Gwatkin i se adresă lui Ross:

— Vorbeai despre afacerile din oraş, domnule căpitan. Consideri că

sunt corupte? Dacă da, în ce mod?

Ross ezită, luă carafa de vin care făcea ocolul mesei, îşi turnă şi i-o dădu lui Dwight.

— Mă refeream la falimentul recent al Băncii Pascoe. Nu a fost pricinuit de nechibzuinţa administratorilor, ci a fost indus prin fraudă de o putere exterioară coruptă. Nişte creaturi care în mod obişnuit se ascund sub pietre au ieşit pentru a face asta. Ne temem de şerpii veninoşi, dar veninul omenesc, când este produs astfel, face ca viperele să pară la fel de inofensive ca o râmă.

Ross simţi piciorul lui Dwight apăsându-l pe al lui în semn de avertisment când medicul întinse carafa peste locul gol de lângă George. Gwatkin părea surprins.

— Nu prea stau în oraş, aşa că sunt puţin pe dinafară. Dar nu înţeleg. La cine te referi?

— …dar a fost ucis! se auzi o voce. În opinia mea, este evident. Un tânăr cleric liniştit şi sobru ca Whitworth! N-ar fi căzut niciodată de pe cal fără să i se fi dat o mână de ajutor! Plus bâta aia găsită în poiană şi pelerina ruptă… Cu toate astea, nu sunt de acord cu dumneata, Daniell, în privinţa cauzelor care au determinat creşterea infracţionalităţii. Cred că lucrurile s-ar rezolva în mare măsură dacă mai mulţi bandiţi ar fi spânzuraţi!

— Îmi pare rău pentru tânăra văduvă. Este destul de drăguţă, dar mă îndoiesc că-şi va găsi un alt soţ, având trei copii atârnaţi de fustele ei şi foarte puţini bani.

— Familia are bani, familia *lui*, deşi îmi imaginez că sunt bine ferecaţi.

Ross făcu un efort să-i răspundă interlocutorului său:

— Mă refer la aceia dintre noi care se fac vinovaţi. Dacă nu le cunoşti numele, domnule Gwatkin, îţi sugerez să-i întrebi pe comercianţii din acest oraş, iar ei îţi vor zice – asta dacă nu se tem prea tare să nu se răspândească scrisori anonime şi despre *ei*.

— Pe legea mea, mie chestia asta mi se pare o furtună într-un pahar cu apă, zise George Warleggan. Încercarea de a găsi ţapi ispăşitori pentru un eşec în afaceri perfect normal e pierdere de vreme. Ross, îţi apreciez loialitatea faţă de prietenul tău, dar, după cum ţi se întâmplă adesea, asta te împiedică să vezi faptele. Căscă şi îşi duse o mână la gură, apoi adăugă: Iar faptele sunt că Harris Pascoe e un bătrân neghiob care nu trebuia să garanteze sume atât de mari ce aparţineau altora. Dacă o fi fost cândva capabil de ceva, asta s-a întâmplat cu mult timp în urmă, fiindcă altminteri nu i-ar fi permis lui Nat Pearce să delapideze sume atât de mari din fonduri care…

— Minţi! spuse Ross.

Urmă o pauză de câteva momente. Din fericire, puţini auziseră, fiindcă erau în desfăşurare alte conversaţii. Dar înainte ca George să

replice sau ca Ross să adauge ceva, un servitor tuşi repetat în spatele lor.

— Îmi cer scuze, domnilor. Domnule doctor Enys. Îmi cer scuze, domnule Warleggan.

George se răsuci şi se uită la el.

— Ce este?

— Îmi cer scuze, domnule. E doamna Warleggan. A leşinat.

III

Trecu o lună. Lumina verii inunda cerul, iar fânul fusese strâns în sfârşit. Pe ici, pe colo, câteva câmpuri erau cosite doar la margini, nu până în centru, aşa că semănau cu nişte batiste brodate. Pescăruşii ţipau cocoţaţi pe stâlpii porţilor sau se plimbau printre brazde ca nişte oficiali dizgraţioşi, vântul ciufulindu-le penele. Norii cenuşii arătau ca nişte vânătăi pe cer.

Francezii dădeau înapoi pretutindeni. Austriecii, care îşi refăcuseră armata, îi învinseseră la Magnano, iar mai nou se zvonea că ruşii, conduşi de strălucitul şi excentricul Suvorov, îi măturaseră pe francezi din calea lor şi intraseră în Milano. Populaţia de-acolo îl întâmpinase cu urale – un cotropitor care o salva de alt cotropitor. O flotă ruso-turcă cucerise Corfu. Francezii abandonaseră oraşul Napoli şi începuseră să se retragă încet spre nord. Toate marile cuceriri ale lui Bonaparte erau în primejdie.

Gândurile oamenilor viraseră în sens opus – de la perspectiva invadării Angliei de către Franţa la perspectiva ca Anglia să invadeze Franţa ori vreo ţară subjugată de aceasta. Puţine trupe – sau chiar niciuna – aveau să mai fie trimise în Indiile de Vest, unde soldaţii să moară cu miile din pricina bolilor tropicale – regimente formate din negri aveau să fie pregătite pentru asta, promisiunea eliberării din sclavie urmând să fie recompensa supremă pentru recruţi, asta în ciuda opoziţiei înverşunate a proprietarilor de plantaţii. Tânăra armată britanică urma să rămână acasă şi să se instruiască, pregătindu-se pentru aventuri mai importante în apropiere.

Leşinul îi stricase planul lui Elizabeth. Dar ce era mai rău abia avea să urmeze, căci greţurile matinale deveniseră regulate. Deşi îl minţise pe Dwight când acesta îi pusese întrebarea firească, nu-şi putu ascunde starea faţă de George, care îl chemă pe Behenna zilnic până când, ca să scape de alte consulturi şi întrebări, ea mărturisi că era însărcinată. Desigur, George fu încântat, după cum ea îşi imaginase că va fi. Şi el îşi dorea o fată, ceea ce o linişti, fiindcă asta însemna că, în sfârşit, îl acceptase pe Valentine. Mai mult decât oricând, o trata ca pe un bun de mare preţ, care trebuia îngrijit şi ferit pentru că purta sămânţa sacră.

Dezamăgirea pricinuită de faptul că nu reuşise să-l înşele în privinţa datei nu dură mult, pentru că George era atât de relaxat în privinţa asta, încât Elizabeth îşi uită îndoielile şi temerile. În ochii lui, sarcina soţiei sale era o consecinţă firească a situaţiei generale bune în care se afla. David Howell solicitase să preia postul de administrator de la Chiltern Hundreds, aşa că trebuia găsit altcineva pentru unul din locurile pe care St Michael le avea în parlament. Domnul George Warleggan îl solicită pentru sine, iar anunţul pentru alegerea unui nou membru avea să fie făcut curând. Însă era aproape sigur că avea să fie acceptat fără a fi necesare alegeri. George deja cumpărase o casă pe King Street, în Mayfair, unde să locuiască în lunile de iarnă. Aşa că era posibil ca Elizabeth să nască la Londra.

Un singur nor apăru la orizont, spre sfârşitul lunii iunie.

IV

Fusese o decizie luată după mult timp şi doar în urma unor negocieri delicate şi a unei cumpăniri aproape nesfârşite a avantajelor şi a dezavantajelor. Ross fusese chemat de două ori la Tehidy, ultima dată fiind prezenţi toţi partenerii băncii. De două ori îl vizitase pe Basset neinvitat. Între aceste vizite, călărise mult prin tot comitatul, adunându-şi propria trupă, evaluând forţa acesteia – sau lipsa ei –, având grijă să nu blufeze niciodată, înghiţind ocazionala dovadă de neîncredere sau respingere într-o manieră străină firii lui, refuzând cu tenacitate să accepte înfrângerea când aceasta părea evidentă, analizând temeinic fiecare obstacol pe măsură ce apărea şi depăşindu-l până la urmă. Demelza nu-l văzuse niciodată atât de hotărât.

În ultima vineri a lunii iunie, în ziarul *Mercury* apăru un anunţ care ulterior fu preluat de o serie de foi volante care circulară în comunitatea oamenilor de afaceri din centrul Cornwallului. Începând de la 1 iulie 1799, banca Basset Rogers & Co., din Truro, care fuzionase cu Banca Pascoe din acelaşi oraş, avea să-şi schimbe numele în Cornish Bank, urmând să funcţioneze ca şi până atunci. Partenerii aflaţi la conducerea noii societăţi erau baronul de Dunstanville de Tehidy, domnul John Rogers, domnul H. Mackworth Praed, domnul Henry Stackhouse, domnul Harris Pascoe şi căpitanul R. Poldark.

Ultimul nume fusese adăugat practic în ultima clipă, dar, fiindcă sugestia venise de la lordul de Dunstanville, nimeni nu se opuse. Nici măcar Ross, care fusese la fel de surprins ca şi ceilalţi şi care avea anumite îndoieli, nu le dădu glas. După cum îi spuse John Rogers domnului Stackhouse, care nu fusese la ultima întrunire:

— Fireşte că nu va veni cu *bani*. Niciodată nu o va face. Nu este genul care să acumuleze. Dar este un nume care ne prinde bine. Devine o adevărată personalitate în comitat. Nu se ştie niciodată cum

de se întâmplă asta, nu? Şi nici ce anume face cineva pentru asta. E mai mult o chestiune de caracter.

Cartea a treia

Capitolul 24

I

Caroline se întoarse în Cornwall la începutul lunii iulie, şi în cinstea acestui eveniment cei doi soţi dădură o petrecere. Avea o stare de spirit mai bună şi era mai puţin vorbăreaţă decât de obicei, dar spuse că trebuia să se întoarcă la Londra în octombrie, deoarece mătuşa ei plănuia o mare petrecere cu ocazia noii sesiuni parlamentare, iar ea îi promisese că o va ajuta. Şi Dwight promisese că avea să fie prezent, adăugă ea. Putea conta pe Ross şi pe Demelza? Ross acceptă fără nicio ezitare. Demelza îşi ridică sprâncenele fără să comenteze.

— Dar mătuşa ta ţine cu Fox, nu-i aşa? întrebă Ross.

— Dacă te referi la faptul că, în clipa de faţă, este foarte interesată de reprezentantul Bedfordshire-ului, atunci da. Dar nu cred că îngăduie politicii să-i influenţeze preferinţele sociale. Mătuşa mea, îi spuse Caroline Demelzei cu o voce îndurerată, este văduvă şi nu prea în vârstă. Încă mai are prieteni. Cel din prezent e un oponent înverşunat al guvernului. Ross este rău.

— Asta nu-i ceva neobişnuit, râse Demelza.

— Recepţia, balul sau ce-o fi, zise Caroline, nu va avea loc acasă la mătuşa mea, ci la o foarte bună prietenă, o altă văduvă bogată, doamna Tracey, care locuieşte în Portland Place şi al cărei prieten actual este lordul Onslow, aşa încât nu cred că invitaţii ar putea fi consideraţi un lobby al opoziţiei.

— Vei angaja pe cineva care să-ţi ţină locul? îl întrebă Ross pe Dwight.

— O să vorbesc cu Clotworthy, spiţerul. Ştie câte ceva, dar nu este obsedat de teorie şi îşi foloseşte bunul-simţ. O să lipsesc doar o lună, sper c-o să se descurce.

Caroline îşi măsură soţul din priviri.

— După ce se va întoarce, sper că Dwight îl va angaja pe Clotworthy ca asistent permanent.

Dwight îi zâmbi Demelzei.

— Dar *tu* pe cine vei angaja să-ţi ţină locul cât vei fi plecată?

— Te referi la?… Ei bine, nu m-am gândit…

— Doamna Kemp poate avea grijă de copii, spuse Ross. Va fi

încântată să stea la noi în lunile de iarnă.

— O, dar nu pot lipsi toată iarna, Ross!

— Vom vedea. Poate, până la Crăciun.

În timp ce se îndreptau spre casă, Demelza întrebă:

— *Chiar* vrei să vin cu tine? Nu eşti doar… amabil?

— Amabil? făcu Ross. Sunt eu vreodată amabil?

— Ei bine, poate că nu în felul acesta. Am vrut doar să fiu sigură.

— Ei bine, poţi fi sigură. Asta dacă doreşti să vii.

— Îmi doresc foarte mult să vin. Îmi doresc să fiu cu tine oriunde. Dar gândul la Londra mă nelinişteşte puţin.

— De ce?

— Nu ştiu. Pur şi simplu, mă nelinişteşte.

— Te gândeşti la copii?

— Nu, nu. Mă gândesc la tot ce înseamnă Londra. La cum o să fac faţă acolo.

— N-ai de ce să-ţi faci griji. Ai depăşit toate celelalte obstacole în stilul tău. Ai reuşit chiar să-i faci pe soţii de Dunstanville să se simtă foarte bine la cina dată de tine.

— Asta-i altceva.

— Fiecare obstacol e altceva. Acesta va fi mult mai uşor. Nu e ceva foarte personal. Londra înghite totul.

— Sper că n-o să mă scuipe.

— N-o să te scuipe dacă îi place gustul, spuse el râzând.

— Când pleci la Canterbury?

— În jurul datei de 21. Vor să ajung acolo până la sfârşitul lunii. Dar o să stau doar patru săptămâni. Sper să-mi petrec toată luna septembrie acasă.

— Dacă e să-i las pe copii acasă, am de făcut multe pregătiri.

— Ei bine, fă-le!

Înainte de a pleca spre Canterbury, Ross se duse să-l vadă pe Drake. Se mai întâlniseră în treacăt o dată sau de două ori, dar nu stătuseră de vorbă.

Îl găsi săpând în grădina de la Reath Cottage. Înfigea hârleţul în pământul deja afânat, efectiv răscolindu-l, de parcă n-ar fi avut altceva mai bun de făcut. Sam era în mină.

Drake îşi ridică privirea şi îşi îndepărtă de pe frunte şuviţa de păr negru care mereu îl deconcerta pe Ross, la fel ca a Demelzei. Îşi urară bună dimineaţa şi vorbiră puţin despre captura de sardele din ziua precedentă. Ross spuse:

— Mâine plec, o să mă întorc abia la mijlocul lunii septembrie. Tu când te întorci la fierăria ta?

— Păi, în clipa asta, nu ştiu sigur când, domnule căpitan.

— Îţi aminteşti că odată ţi-am cerut să-mi spui Ross, iar tu ai zis că o să-mi spui aşa după ce împlineşti douăzeci şi cinci de ani? Ei bine, i-

ai împlinit demult.

— Atunci… căpitane Ross.

Ross lovi cu piciorul un bulgăre de pământ nisipos.

— Ştiu că, după ce ai venit aici, ai avut parte numai de ghinioane, unul mai urât decât altul. Să nu crezi că nu-mi pare rău. Toate au pornit de la acea relaţie nefericită, dar asta nu face ca lucrurile să fie mai uşor de acceptat sau de tolerat. Îmi pare foarte… foarte rău.

— Mulţumesc, domnule… căpitane Ross. Dar nu trebuie să-ţi pară rău pentru mine. Este numai vina mea.

— Să ştii că nu sunt de acord cu asta. Însă cred că e vremea să te întorci la fierărie. Au trecut aproape trei luni. Îţi pierzi clienţii. Oamenii se obişnuiesc să se ducă în altă parte.

— Da… ştiu asta.

— Cadrul acoperişului a fost reparat, iar o parte din stuf a fost aşezat deja.

— Mi-a spus Sam. Este foarte frumos ce-ai făcut, dar nu ţi-aş putea da banii înapoi niciodată.

— Ba da, poţi. Ai bani la bancă.

— I-am pierdut pe toţi.

— Sunt toţi acolo. Depozitul pe care l-ai avut la Pascoe's Bank va fi curând disponibil la Cornish Bank. Probabil că nu va acoperi toate cheltuielile, dar îmi poţi restitui banii în timp.

— Ah, n-am ştiut asta.

— Mai este multă treabă de făcut la Atelierul lui Pally. Îţi va lua toată iarna. Pereţii au nevoie de reparaţii la interior. Şi trebuie văruiţi. Va trebui să încropeşti nişte mobilier până vei avea bani să-ţi cumperi sau timp liber ca să-ţi faci ceva aşa cum trebuie. Dar deja se poate locui acolo. Şi asta cât vremea încă este uscată…

Drake îşi îndreptă trupul şi scutură nişte pământ de pe lopată.

— Ca să-ţi spun adevărul, căpitane Ross, nu cred că mă trage inima să încerc.

— În cazul ăsta, nu eşti demn de sora ta.

Drake clipi.

— Ce vrei să zici cu asta?

— Crezi că ea ar renunţa? Sau fratele tău crezi că ar renunţa?

Drake se înroşi.

— Nu ştiu. Dar este ca şi cum miezul inimii mele… e distrus.

Ross se uită la el.

— Vrei să vinzi fierăria? E a ta, poţi s-o vinzi.

— Nu ştiu. Poate că aşa ar fi cel mai bine.

— Sam ce zice?

— El vrea să mă întorc acolo.

— Toţi vrem asta.

Ross privi coşul de la Wheal Grace, care se vedea dincolo de

culmea dealului. Tocmai se băgase din nou cărbune, iar din structura înaltă se ridicau vălătuci de fum pe cerul senin.

— Şi Sam a primit o lovitură dură, spuse el.

— Da, ştiu.

— Dar el n-a renunţat.

— Sam are religia… Dar poate că asta nu schimbă prea mult lucrurile. Dacă stau să mă gândesc cu ce l-a ajutat religia…

— Exact. Nimeni nu ştie ce este în sufletul altuia.

— Uneori, cred că se bucură că sunt aici, cu el.

— Însă vrea să pleci.

— O, da! Vrea să plec. Dar Sam întotdeauna se gândeşte la ce ar fi mai bine pentru altcineva.

— Îţi spun eu ce este *întotdeauna* cel mai bine pentru oricine, zise Ross. Munca! Munca e o provocare. Ţi-am zis că am încercat cândva să scap de nefericire cu ajutorul băuturii. N-am reuşit. Numai prin muncă am reuşit. Este leacul pentru multe lucruri. Construieşte singur un perete chiar dacă simţi tot iadul în inima ta, iar când va fi gata, ba chiar şi la sfârşitul primei zile, te vei simţi mai bine. Acesta este motivul pentru care trebuie să te întorci la fierărie. Chiar dacă nu prea ştii pentru ce munceşti.

— Asta este! se văită Drake. Exact asta este! *Pentru ce* muncesc?

— Pentru propria salvare. Nu salvarea de care vorbeşte Sam, cu toate că şi asta s-ar putea să apară după aceea – despre salvarea asta nu ştiu nimic, dar ştiu despre salvarea *fizică*, pe lumea asta. Ai mai muncit cândva ca s-o uiţi pe Morwenna. Şi te-a ajutat. Ai muncit zi şi noapte. Fă-o din nou!

Drake îşi lăsă capul în jos. Arăta ca un om bolnav.

— Poate că ai dreptate…

— Atunci, te întorci?

— O să… o să mă gândesc la asta… Ross.

— A trecut vremea gânditului. Trei luni reprezintă un timp de gândire prea lung. Te duci mâine?

— Nu ştiu.

— De ce nu?

— Eu… pur şi simplu, nu ştiu.

— Ba da, ştii. Atunci, te duci săptămâna viitoare?

Drake suspină din rărunchi.

— Bine. O să încerc.

— Îmi promiţi?

— Da.

— Atunci, bate palma.

Îşi strânseră mâinile.

— Îmi pare rău, spuse Drake. Probabil, mă crezi un prost că jelesc atât pentru ceva pierdut pe vecie.

— Nu cred asta, zise Ross. Mă gândesc doar că şi eu, şi Demelza, şi Sam o să fim bucuroşi. Şi sper că şi tu o să fii, în cele din urmă. Eşti un om mult prea capabil ca să-ţi iroseşti viaţa. N-ar trebui să fie posibil… nimic n-ar trebui să te poată distruge în felul acesta.

II

Spre sfârşitul lunii, Demelza se duse să stea câteva zile la Verity, care era singură, cu excepţia micului Andrew. Verity văzuse anunţul despre Cornish Bank în *Sherborne Mercury* şi ardea de nerăbdare să afle amănunte.

— Pe Ross l-a obosit foarte tare toată povestea asta şi se preface că nu ştie, că nu înseamnă mare lucru, spuse Demelza. După cum îl cunoşti, e cert că n-a fost ideea lui. Se pare că lordul de Dunstanville l-a propus în ultima clipă, după ce Harris Pascoe a fost acceptat, aşa încât eu bănuiesc că a fost o apreciere tacită a tenacităţii cu care a lucrat Ross.

— Şi cu Wheal Grace ce se întâmplă?

— Produce din nou, dar Ross şi ceilalţi sunt de părere că zăcământul este pe cale să se epuizeze. După tot dezastrul provocat de Wheal Maiden, nu s-a putut extrage nimic din ea. Se pare că e o mină moartă. Dar cine ştie? În orice caz, pentru o vreme, toată lumea va avea un venit şi un loc de muncă. Şi nu poţi să-mi spui… Sau poate că poţi. Eşti mai înţeleaptă decât mine, Verity.

— Ce-ai vrut să zici?

— Am vrut să zic că, dacă ai un soţ care deschide o mină pe domeniul lui şi, după multe eşecuri, la un moment dat începe să aibă profit, asta este una, nu? Dar dacă ai asta, iar soţul tău ajunge să aibă acţiuni la un şantier naval şi la o topitorie, iar apoi devine membru al parlamentului şi după aceea bancher, e cu totul altceva, nu-i aşa? Chiar dacă patru cincimi din venitul lui este adus de mină, sentimentul e altul, Verity. *Eu* simt altceva.

— Ai perfectă dreptate, draga mea. Şi cred că există şi alte avantaje. Văzând că Demelza o aştepta să continue, Verity îşi aranjă boneta şi spuse: Desigur că un om în poziţia lui trebuie să aibă avantaje financiare. Cunoscându-l pe Ross, ştiu că va respinge orice astfel de avantaje care i-ar putea fi oferite direct ca urmare a poziţiei lui. Dar i se vor oferi în continuare, iar din când în când, s-ar putea să accepte câte unul pe motiv că şi alţii ar avea de profitat. Aşa că, dacă totul merge bine, ar trebui să prospere, fie că vrea, fie că nu vrea. Dar iniţial am crezut că te gândeai la avantaje imediate, personale, şi anume la cele de anul acesta.

— Ce vrei să spui?

— Data trecută când s-a întors, Andrew mi-a zis că avea loc o mare

concentrare de trupe între Deal şi Canterbury – locul unde s-a dus Ross. Se vorbeşte despre invadarea Franţei. Sunt patru ani de când niciun soldat britanic n-a mai pus piciorul în Europa. Toată lumea e foarte entuziasmată. Probabil că şi Ross este. Cu cât are mai multe responsabilităţi care să-l ţină în Anglia, cu atât mai bine va fi pentru noi toţi.

— Da, murmură Demelza. Nu mă gândisem la asta.

Iar Verity îşi dori să nu-i fi spus.

Cât stătu acolo, Demelza se gândi nu o dată să aducă vorba despre relaţia cu Ross. Când îi vizitase ultima dată, Verity văzuse că nu era totul în regulă, dar întrebările ei fuseseră prea pline de tact şi prea vagi pentru a duce la o discuţie sinceră. Iar Demelza îşi dorea mai mult decât orice o discuţie sinceră, mai ales că Verity era atât de cumsecade şi de înţelegătoare. Uneori, Demelza lua poemele lui Hugh Armitage şi le citea. Oare chiar inspirase o asemenea pasiune? Un tânăr educat, un locotenent de marină care susţinea că, în decursul scurtei sale vieţi, cunoscuse multe femei, însă iubise doar una… Ei bine, povestea aceea se încheiase pentru totdeauna, şi ea nu-şi dorea să revină pentru a-i pune din nou inima la încercare şi a o face să simtă iarăşi agonia loialităţii împărţite. Dar faptul că murise atât de tânăr era o pierdere enormă. Îi auzise pe unii spunând că nu-şi doreau o viaţă viitoare, că nu doreau să trăiască din nou. Asta nu putea înţelege. La vârsta ei, încă făcuse atât de puţine, văzuse atât de puţine! Ea îşi dorea o viaţă cât mai lungă, cât un eon de lungă, pentru a descoperi totul, pentru a o savura până la ultima picătură.

Constată însă că nu-i putea spune nimic din toate astea lui Verity. Verity nu ştia nimic despre Hugh Armitage, nu-l cunoscuse, aşa că ar fi fost incapabilă să înţeleagă sau măcar să bănuiască în ce măsură o fascinase. Indiferent cât de cumsecade şi de înţelegătoare era, mintea ei n-ar fi putut să accepte asta. Demelza se gândi că numai Caroline ştia, şi nici ea nu înţelesese prea bine ce se întâmplase.

Capitolul 25

I

Spre finele lunii august, armata engleză debarcă la Helder, în capătul golfului Zuyiderzee, iar curând după aceea, flota Albionului captură – fără a se trage nici măcar un foc – întreaga flotă daneză, ancorată acolo: şapte corăbii de linie şi optsprezece vase mai mici. Cei şase mii de marinari dădură imediat jos steagul republican şi se oferiră să lupte pentru Casa de Orania. Speranţa obţinerii victoriei creştea în toate inimile.

Contrar temerilor Demelzei, Ross se întoarse teafăr de la Barham Downs, la 6 septembrie, în formă şi bronzat, dar cu vestea că, drept urmare a victoriilor repurtate şi pentru a grăbi emiterea de către parlament a unei ordonanţe legate de corpul de voluntari, Camera Comunelor avea să se reunească în data de 24 a acelei luni, aşa că trebuiau să plece peste vreo nouă sau zece zile.

Totul se făcu în mare zor şi cu multă agitaţie. Caroline urma să plece aproape imediat, iar Dwight, la o zi sau două după soţii Poldark. Demelza era neliniştită din pricină că absenţa ei din Cornwall avea să coincidă cu a lui şi că, dacă se îmbolnăveau, cei doi copii ai ei aveau să ajungă pe mâinile stângace ale lui John Zebedee Clotworthy. Dacă n-ar fi fost pierderea Juliei, Ross i-ar fi luat temerile în glumă.

Dwight îl aduse pe Clotworthy la ei cu o zi înainte de plecare. Acesta era un bărbat cumsecade la vreo patruzeci de ani, pistruiat şi şleampăt, care venise din St Erth şi începuse să-i facă concurenţă domnului Irby, spiţerul din St Ann's, iar Dwight, care avusese diverse conflicte cu domnul Irby pentru că îi vânduse medicamente contrafăcute, începuse de-atunci să lucreze cu omul cel nou şi avusese parte de servicii oneste, chiar dacă neinspirate. Oneste şi neinspirate aveau să fie şi tratamentele oferite pacienţilor lui, dar măcar orice încercare avea să fie rodul observaţiilor sale, nu al vreunor teorii jalnice. Dwight era categoric împotriva teoriilor. Adepţii lui William Cullen **[31]** fuseseră în vogă prea mult timp. Marele Boerhaave **[32]**, care susţinuse că tratamentul empiric era totul şi că omul trebuia să-şi ajute organismul să-şi înfrângă duşmanii, fusese dispreţuit pretutindeni, iar pacienţilor li se dăduseră diuretice şi mai puternice, li se luase şi mai mult sânge, li se provocaseră transpiraţii şi mai intense şi, în general, li se administraseră medicamente tot mai tari. Dwight, care se întreba uneori dacă nu cumva nu prescria şi el prea multe medicamente – adesea pentru a-i face pe plac pacientului –, se gândi că nu avea să fie nici surprins, nici ofensat dacă, la întoarcere, constata că starea unora dintre pacienţii săi se îmbunătăţise în urma tratamentului oferit de cineva care nu auzise nici de Boerhaave, nici de William Cullen şi probabil nici chiar de Hipocrate.

Ross şi Demelza plecară în data de 14. Diligenţa lor porni din Falmouth la şase dimineaţa, iar ei aveau s-o ia din Truro la opt şi jumătate. Asta însemnă trezirea înainte de a se lumina de ziuă, aranjamente şi rearanjamente în grabă, un mic dejun la care vorbiră mult, fiecare gândindu-se la altceva, şi săruturi de rămas-bun pentru copii – lui Clowance nu-i păsă, pentru că nu-şi dădea seama cât însemna o lună, dar lui Jeremy îi tremurară puţin buzele, deşi afişă o expresie vitează. Apoi micuţii dădură fuga sus pe deal, împreună cu Jane Gimlett, astfel că, atunci când Ross şi Demelza ajunseră la Wheal Maiden, ei erau acolo pentru a le face cu mâna. Rămaseră pe loc în

lumina zorilor, fluturându-şi în continuare mânuţele, devenind din ce în ce mai mici, până când se contopiră cu brazii din fundal.

— O, Doamne, murmură Demelza, cred că m-au tulburat prea tare.

— Încearcă să uiţi de ei, o sfătui Ross. Aminteşte-ţi că, peste douăzeci de ani, ei vor pleca şi vor uita de tine.

— Nu eşti deloc o companie plăcută, îl mustră ea.

— De ce?

— Cum ai putut să zici aşa ceva?

El râse.

— A fost pe jumătate în glumă, pe jumătate serios. N-a fost nimic peiorativ.

— Ce cuvânt mare pentru un gând rău!

Ross râse din nou.

— Atunci, îmi retrag cuvintele.

— Mulţumesc.

Călăriră în tăcere câteva minute. Apoi el spuse:

— Dar este parţial adevărat. Trebuie să ne vedem de propriile vieţi. Trebuie să le acordăm libertate celor pe care îi iubim.

Gimlett îi ajungea din urmă. Avea sarcina să le ducă înapoi caii după ce se urcau în diligenţă.

— Asta e valabil şi între doi soţi? întrebă Demelza.

— Depinde de *genul* de libertate, zise Ross.

II

Plecară din Truro cu o întârziere de zece minute din cauză că vizitiul avu dificultăţi cu încărcarea şi prinderea marii cantităţi de bagaje pe care le luaseră, dar ajunseră în St Austell la vreme pentru a lua prânzul la King's Arms; luară ceaiul la London Inn, în Lostwithiel, după care cinară şi înnoptară la White Horse, în Liskeard. Cu tot cu drumul făcut călare, parcurseseră primii şaptezeci de kilometri din lunga lor călătorie. La cină, Demelza spuse:

— Ross, m-am gândit la ce ai zis în legătură cu copiii. Presupun că ai dreptate într-un fel, dar chiar contează? În definitiv, ei sunt ceea ce dai mai important în această lume, nu ceea ce primeşti.

— Sunt sigur că ai dreptate.

— Nu, nu accepta atât de uşor. Adică, chiar dacă priveşti lucrurile în cel mai egoist mod, nu ai mai multă *plăcere* dacă dai decât dacă primeşti?

— În regulă, zise el. Da. Însă aş vrea doar să păstrezi simţul măsurii. Atâta vreme cât ţii cont de asta, că a da e totul. Este uşor de spus, dar greu de făcut.

— Poate.

— M-am gândit că, dacă îţi amintesc cum este firea omenească,

durerea despărţirii ţi s-ar diminua.

— Nu, oftă ea, nu s-a diminuat.

— Ei bine, îmi pare rău că am spus asta.

— Nu-i nimic. Deja nu mă mai doare, încep să mă entuziasmez. După numai o zi. Şi nu cred că e frumos din partea firii omeneşti.

Mâncară devreme în dimineaţa următoare, apoi traversară Tamarul cu feribotul, ajunseră la Torpoint şi luară prânzul la Plymouth. Îşi băură ceaiul la Ivybridge şi dormiră la Ashburton, parcurgând aproape aceeaşi distanţă ca în ziua precedentă, însă doar cu trăsura. Toţi erau foarte obosiţi, iar Demelza abia reuşi să rămână trează în timpul cinei.

— Acum, înţelegi de ce uneori prefer să călătoresc pe mare? spuse Ross. Dar de-aici încolo, o să fie puţin mai bine. Drumurile sunt mai largi, iar dealurile, mai puţine.

Diligenţa avea opt locuri. Uneori era inconfortabil de aglomerată, alteori, pe jumătate goală, diverşi călători urcând şi coborând. Singurii care mai făceau tot drumul până la Londra erau domnul şi doamna Carne din Falmouth, el fiind bancherul la care Ross îl ameninţase pe Basset că avea să se ducă cu prietenii lui dacă nu-l făcea partener pe Harris Pascoe. Domnul Carne aflase că şi Ross devenise partener, aşa că vorbi mult timp despre domeniul bancar, spre plictisul general. Ca să schimbe subiectul, Ross îi spuse că pe soţia lui o chemase Carne înainte de a se mărita, dar nu reuşiră să găsească vreo legătură de rudenie.

În a treia noapte dormiră la Bridgwater, după ce prânziseră la Cullompton şi luaseră ceaiul la Taunton. Demelza îşi dădu seama ce dorise Caroline să spună când afirmase că pământul era neroditor în Cornwall. Peste tot erau păduri întinse cu copaci falnici, în comparaţie cu care pădurile din sudul Cornwallului păreau rare şi pipernicite. Câmpiile erau foarte mănoase, şi coloritul solului se schimba mereu, dar vegetaţia era foarte bogată. Erau mai multe păsări, mai mulţi fluturi, mai multe albine. Şi, din păcate, mai multe muşte şi mai multe viespi. Nu mai văzuse niciodată atât de multe. Era un septembrie călduros, ceea ce crea o atmosferă neplăcută în interiorul diligenţei, pentru că, dacă un geam era deschis, cineva se văita întotdeauna că se făcea curent. Pentru ca situaţia să devină şi mai rea, unul dintre cai începu să şchiopăteze în a patra zi, aşa că ajunseră foarte târziu la Marlborough.

Cu toate astea, în ziua a cincea trebuiră să plece în zori, pentru că era planificat să ajungă la Londra în acea seară. Drumul era mult mai bun decât înainte, ziua era mai răcoroasă, dar strălucitoare şi însorită şi, după o călătorie în goana cailor, ajunseră la Maidenhead pentru a lua prânzul. Mâncarea fu bună – un gât de viţel fiert, o pasăre friptă şi un vin greu, dar plăcut. Demelza picoti toată după-amiaza, trecând prin temutul Hounslow Heath fără să-l observe. Ross îi spusese că

singurii tâlhari la drumul mare care mai puteau fi văzuţi pe-acolo erau cei spânzuraţi ca avertisment pentru confraţii lor.

În Hounslow – burgul din sud-vestul Londrei pe unde se ieşea din oraş – era mare aglomeraţie. Hangiul le spuse că cinci sute de trăsuri treceau pe-acolo zilnic şi opt sute de cai erau ţinuţi pregătiţi. Ross nu ştiuse asta. Ca de obicei, când călătorea cu Demelza afla mult mai multe decât când era singur.

Deci mai aveau de străbătut ultimii cincisprezece kilometri până în oraşul de care auzise atât de multe şi la care se gândise atât de mult în ultima vreme. În după-amiaza de dinaintea plecării mersese la familia Paynter ca să-i dea lui Prudie nişte bani, iar Prudie se îngrozise la gândul unei asemenea călătorii şi a ceea ce se afla la capătul ei. „Se zice că-i mult mai mare decât Truro", murmurase ea.

Primul lucru care se vedea din oraşul mai mare decât Truro era fumul. Plutea jos, la nivelul orizontului, ca o ceaţă murdară.

— Nu-ţi face griji, spuse Ross. Sunt doar cuptoarele de var şi fabricile de cărămizi. Dincolo de ele e mai bine.

Trăsura intră într-o zonă la fel de dezolantă precum oricare district minier din Cornwall. Printre cărămidăriile fumegânde, nişte oi slabe şi porci încercau să găsească ceva rămas verde din vegetaţia otrăvită. Enorme maldăre de gunoaie mărgineau drumul, unele fumegând şi ele, ca nişte vulcani pe jumătate stinşi, altele răsfirate ca nişte coline miniaturale, prin toate scormonind cerşetori şi copii zdrenţăroşi, cu feţe tuberculoase.

Casele îi întâmpinară şi îi înconjurară, întinzându-se, amestecându-se, sprijinindu-se una de alta de parcă ar fi fost pe cale să se prăbuşească. Unele chiar se prăbuşiseră, iar oamenii munceau la reconstruirea lor. Alte câmpuri, apoi o zonă mai largă, mai curată, cu câteva clădiri bune, care lăsară loc unora mai vechi, pe străzi mai neîngrijit pietruite, cu cârciumi şi alei laterale, pe care mişunau copii, femei şleampete şi pisici jigărite. Amurgul se lăsa deja, dar seara era caldă. Pe o stradă, femeile stăteau pe scăunele la uşi, în jupoane din ţesături aspre, cu ciorapi peticiţi, cu corsetele din piele parţial tivite cu dantelă şi negre de murdărie. Unele peticeau haine vechi, dar multe pur şi simplu căscau gura. Strigară cuvinte obscene la trecerea diligenţei şi aruncară portocale stricate spre vizitiu. Nişte siluete vag umane zăceau bete sau moarte, iar copiii alergau ţipând în urma trăsurii. În cele din urmă ajunseră într-o zonă bine pavată, dar acolo se aflau porţiuni înălţate pe care pietonii puteau traversa, aşa că trăsura se hurducă şi mai tare când trecu peste ele.

Apoi ajunseră la Tamisa. Geamurile trăsurii, care fuseseră bine închise pentru a împiedica pătrunderea mirosurilor, fură deschise ca să lase înăuntru aerul mai curat. Pe fluviu păreau să se afle o mie de bărci transportând oameni în diverse locuri şi numeroase barje cu zece

vâsle. Corăbiile cu pânze navigau în vânt şi îşi schimbau direcţia într-un mod uimitor, fiind de mirare că nu se ciocneau. Puţin mai departe se zăreau o pădure de catarge şi o cupolă imensă.

— Catedrala Saint Paul, spuse Ross.

Când ajunseră să traverseze un pod, tocmai se aprindeau luminile. Băieţi cu torţe se zoreau să aprindă felinarele cu trei sau patru braţe care atârnau de stâlpii aflaţi pe trotuare. Brusc, totul deveni un tărâm de basm. Mizeria şi duhoarea fură înghiţite de întunericul serii, rămânând doar lumina opacă a globurilor de cristal. Străzile erau tot mai bune, însă diligenţa abia reuşea să înainteze din cauza traficului. Pentru scurt timp, merseră între un sicriu aflat pe o platformă trasă de cai şi o trăsură bogat ornamentată în care se afla o femeie ce purta o pălărie cu pene de struţ. Plină cu butoaie mari care se legănau, căruţa unui berar, de care erau atârnaţi şase băieţi zdrenţuiţi, mergea pe urmele unei trupe de soldaţi în marş, în vreme ce nişte călăreţi îmbrăcaţi extravagant încercau să-şi ducă bidiviii prin mulţime.

Trăsura se opri vreme îndelungată pentru ca domnul şi doamna Carne să poată coborî. Fură schimbate cuvinte politicoase, care exprimară plăcerea de a fi călătorit timp de cinci zile în compania celorlalţi, bagajele soţilor Carne fură descărcate, iar în cele din urmă diligenţa îşi continuă drumul pe o stradă numită Strand. Se opriră din nou.

— Am ajuns, spuse Ross. În sfârşit! E puţin mai departe pe aleea asta, dacă te simţi în stare să umbli după ce ai şezut atâta vreme. Vizitiul ne va aduce bagajele.

III

Camera era drăguţă şi spaţioasă, mai confortabilă decât se aşteptase Demelza după hanurile înghesuite în care dormiseră, iar doamna Parkins, o femeie frumoasă, care purta ochelari, se străduia din răsputeri să le facă pe plac. Parcurseseră o sută douăzeci de kilometri în ultima etapă şi, în ciuda sănătăţii înfloritoare a amândurora, nu-şi doreau altceva decât să se ducă la culcare. Dormiră până târziu în dimineaţa următoare. Obişnuită cu sosirea furtunoasă a copiilor imediat după mijirea zorilor, Demelza fu uimită şi îngrozită să ridice capul de pe pernă şi să vadă ceasul de pe poliţa căminului arătând aproape ora zece. Ross era îmbrăcat parţial şi se spăla.

— Doamne! De ce nu m-ai trezit, Ross?

El zâmbi.

— Nu te alarma! Doamna Parkins este obişnuită să servească micul dejun la zece. Când sunt la Londra, rar mă trezesc devreme.

— Nu-i de mirare că arăţi obosit când te întorci acasă.

— Obosit pentru că dorm până târziu?

— Bănuiesc că te şi culci târziu. Orele astea nu sunt odihnitoare.

— Îţi vrei cămaşa de noapte?

— Da, te rog.

— Atunci, vino şi ia-o!

— Nu.

Începu să se bărbierească.

— Ce-i aia, Ross?

— Ce anume? A, asta. Este un lavoar îmbunătăţit. N-ai văzut aşa ceva la Tehidy? Dar ăsta are compartimente pentru săpunuri şi brice. O să-l poţi admira după ce te ridici din pat.

— Doamna Parkins aduce apă?

— Nu, o servitoare. În casă există un robinet.

— Un robinet? Ca la butoaie.

— Da. Dar apa circulă prin conducte de lemn de la nişte cisterne aflate în partea de sus a oraşului, aşa că îţi poţi lua câtă vrei.

— Se poate bea?

— Eu am băut şi n-am păţit nimic. Fără îndoială, ai văzut aseară că există o găleată cu apă puţin mai departe pe alee. Este mereu acolo, alături de o găleată cu nisip. În orice caz, ăsta e cel mai bun sistem interior de alimentare cu apă pe care l-am întâlnit.

— Aseară eram prea obosită ca să remarc ceva.

— Când te-am dezbrăcat, spuse el, parcă erai o pisicuţă neobrăzată, cu picioare lungi şi puţin umedă de transpiraţie.

— Sună înfiorător.

— Ei bine, n-a fost, dacă ţii minte.

— Ţin minte. Urmă o pauză cât Demelza căscă şi îşi trecu degetele prin păr, apoi spuse: Un gentleman mi-ar aduce cămaşa de noapte.

— Depinde de gentleman.

— Ţi-am mai spus. Nu ai avut o companie adecvată la Londra.

— Nu până noaptea trecută.

Se bărbieri în tăcere şi vărsă apa într-o altă găleată. Demelza se ridicase în şezut, cu cearşaful prins sub braţe.

— Nu este frumos dimineaţa, Ross.

— Ce nu este frumos?

— Să fii gol.

— Opiniile diferă.

— Nu, nu arăţi bine în lumina zilei…

— Nu arăt bine?

— Nu, adică *eu* nu arăt bine. Noi nu arătăm bine. *Nimeni* nu arată bine.

— Păi, hotărăşte-te, zise el punându-şi cămaşa.

— *Nimeni* nu arată bine în lumina zilei, zise Demelza. Sau cel puţin nu atât de bine cum speră că arată seara, la lumina lumânării.

— Până la urmă, fiecare arată aşa cum este.

Afară, un tocilar îşi striga oferta şi îşi scutura clopoţelul, iar cineva scutura un clopoţel concurent, oferindu-se să repare scaune stricate.

— Credeam că este o stradă liniştită, spuse ea.

— Aşa şi este, comparativ cu majoritatea. O să întârzii la micul dejun dacă nu te grăbeşti. Nu că ai avea prea multe de pierdut. Ceai cu lapte şi felii groase de pâine cu unt. Am intenţionat să aduc nişte gem.

Demelza se dădu cu grijă jos din pat, trăgând cearşaful după ea. Văzând-o cu coada ochiului, Ross se apropie cu gânduri rele când o parte a spinării şi picioarele îi ieşiră la iveală. Ea se feri repede, dar nu reuşi să smulgă un colţ al cearşafului şi se împiedică în el, căzând pe duşumea cu o bufnitură. El îngenunche s-o ajute, însă Demelza, sfidătoare, se înfăşură ca într-un cocon în cearşaf până îl rupse. Ross o prinse şi o strânse în braţe râzând.

— Nu, Ross! Nu!

— Sunt în-însurat cu o m-mumie, îngăimă el printre hohotele de râs. Cu o mumie e-egipteană. Arată… arată exact ca tine, doar că n-au atât de mult p-p-păr…

Demelza se încruntă prin părul bogat. Era atât de strâns înfăşurată, încât nu reuşi nici măcar să-şi elibereze o mână pentru a-l lovi. Părul îi atârna încâlcit pe faţă. Apoi, dându-şi seama de partea nostimă a scenei, începu să râdă şi ea. Râse din toată inima împreună cu el. El se urcă pe ea şi râseră, şi râseră, şi râseră. Trupurile lor făcură podeaua să se zguduie.

Până la urmă isprăviră şi rămaseră epuizaţi pe jos. El ridică o mână slăbită pentru a-i îndepărta părul de pe faţă, apoi o sărută. Simţind că forţa îi revenise în mâini, începu s-o desfăşoare din cearşaf.

În momentul acela se auzi o bătaie în uşă. Ross se ridică şi o deschise.

— Bună dimineaţa, domnule. Era una dintre servitoare. Dacă binevoiţi, doamna Parkins a zis să vă anunţ că micul dejun e gata şi vă aşteaptă.

— Spune-i doamnei Parkins că vom coborî peste o oră.

Capitolul 26

I

Primele cinci zile în Londra însemnară o fericire pură. Oraşul era o comoară de lucruri încântătoare de care Demelza se bucura necontenit, fără a se lăsa dezgustată de aspectele sordide, deşi adesea o întristau. La capătul George Street se afla unul dintre numeroasele debarcadere marcate cu doi stâlpi în dungi unde îi puteai cere unui barcagiu cu şapcă roşie şi pantaloni roşii cu albastru să te ducă

oriunde doreai. Un drum până la Westminster costa şase penny, la fel şi până la Saint Paul, catedrala ce părea a fi mai monstruoasă ca dimensiuni şi mai impresionantă chiar şi decât Westminster Abbey, cu toate că era desfigurată de o aglomerare de case dărăpănate, de măcelării care aruncau măruntaiele urât mirositoare în stradă şi de omniprezenta duhoare a canalelor ce se vărsau în Tamisa.

Vremea încă era călduroasă şi însorită. Într-o zi stătură o vreme pe o terasă din Paddington, apoi se plimbară spre est, către Islington, de unde dealurile se întindeau spre nord, iar oraşul, către sud. Se duseră în Vauxhall Gardens şi la Ranelagh, şi o vizitară pe Caroline la casa din Hatton Garden a mătuşii ei. Dwight era aşteptat a doua zi, iar Caroline era ocupată până peste cap cu recepţia care avea să se ţină la doamna Tracey în seara zilei de 24. Văzând-o atât de implicată, Ross se întrebă dacă statutul de soţie a unui medic dintr-o zonă rurală îndepărtată o putea mulţumi. Dar îşi aduse aminte cum fusese în acea casă cu mulţi ani în urmă, când Caroline şi Dwight păreau să se fi despărţit pentru totdeauna, şi cât de palidă şi de apatică o găsise. Iar în perioada cât Dwight fusese la închisoare, păruse a trăi doar de la o zi la alta. Cu toate astea, avea nevoie de un stimulent în viaţa ei, de o activitate socială sau de o misiune oarecare.

Pentru ieşirile de seară, Demelza îşi adusese rochia pe care şi-o făcuse la începutul căsătoriei lor şi rochia pe care o cumpărase pentru nunta lui Caroline, cu trei ani în urmă, şi pe care abia dacă o purtase. Caroline clătinase cu blândeţe din cap. O mai fi fost ele perfecte pentru Cornwall, dar nu se potriveau pentru sezonul londonez al anului 1799. Moda se schimbase. Totul era mai simplu, mai elegant, mai sumar. („Am remarcat”, spusese Demelza.) Taliile erau înalte, aproape de subsuoară, atât la rochiile de zi, cât şi la cele de seară. Gâtul şi pieptul erau foarte mult expuse, dar puteau fi ascunse complet sau parţial cu un voal din sifon. În păr se purtau pene de struţ sau câteva perle. Demelza spuse că era foarte interesant, dar de ce atât de mulţi oameni din Londra purtau ochelari? Caroline zise că poate din pricină că stăteau mai mult la lumină artificială, dar, desigur, mai degrabă moda impunea asta. Demelza spuse că londonezii ar fi mers şi în cârje dacă cineva decreta că era la modă. Caroline zise că, fără îndoială, avea dreptate. Demelza spuse că, în orice caz, nu era vreme să-i facă cineva altă rochie până în seara următoare; în plus, pe lângă faptul că nu şi-ar fi permis preţurile din Londra, nici nu dorea să şi le permită.

— O să te duc la magazinul meu, Phillips & Ffossick. Doamna Phillips are mai multe rochii pe jumătate făcute, care pot fi modificate şi terminate în douăzeci şi patru de ore. În ceea ce priveşte plata, o să fie trecută în contul meu. Eu achit anual, iar tu îmi poţi returna banii dacă şi când doreşti.

— Se pare că la Londra costă şi să respiri, comentă Demelza.

— Ei bine, rostul banilor este să fie cheltuiţi, nu? O să-i spunem lui Ross, dar numai după ce i-am cheltuit.

— Sper să pot înţelege ce zice doamna Phillips, zise Demelza înmuindu-se. Adesea, nu sunt în stare să urmăresc ce spun oamenii obişnuiţi. E aproape ca şi cum ar fi o limbă străină.

— O, nu-ţi face griji. O să constaţi că doamna Phillips este extrem de rafinată.

— Nici asta nu-mi place din cale-afară.

Totuşi se duse, ca o molie atrasă de flacără. Îşi aminti cum, cu mult timp în urmă, Verity o dusese la doamna Trelask… Modestul atelier de cusut din Truro, cu un clopoţel care răsuna când intrai, după care aproape că te prăbuşeai pe două trepte întunecate. Cel din Londra era un „salon" nu foarte mare, însă elegant şi discret. Luai loc într-o cameră de primire ca o sufragerie, cu draperii de mătase, perdele din batist şi fotolii aurite, iar o femeie care arăta ca o contesă ce dăduse de vremuri grele îţi aducea o succesiune de rochii, fiecare prezentată şi examinată separat înainte de a fi luată de-acolo pentru ca încăperea să nu fie în neorânduială.

După ce refuză trei pe motiv că erau indecente, alese una din satin de culoarea piersicii, care nu doar că era dintr-un material mai opac, dar avea şi un model mai discret. Înainte de a discuta preţul, se stabili ca rochia să fie terminată şi trimisă în George Street nr. 6, „mâine la ora asta", iar factura să-i fie prezentată doamnei Enys.

— Mă simt ca o curtezană, zise Demelza când ieşiră în strada zgomotoasă.

— Exact aşa trebuie să încerci să arăţi, spuse Caroline. Asta este ambiţia tuturor femeilor respectabile.

— Iar curtezanele încearcă să pară respectabile?

— Ei bine, nu întotdeauna. Acum trebuie să fug, pentru că încă am multe de făcut, iar Dwight trebuie să sosească diseară. Ia lectica asta… Aştept până urci, apoi ne vedem mâine-dimineaţă.

Ziua de 24 cădea într-o marţi, iar dimineaţa debută cu o ploaie uşoară. Când se uită pe geam, Demelza văzu umbrele trecând în sus şi în jos pe stradă şi pe femeia în saboţi cu talpă înaltă care aducea pantofii pe care îi curăţase peste noapte. Pe la ora unsprezece, norii se răriră şi un soare neclar apăru printre ei, parţial ascuns de fumul care se înălţa spre cer. Caldarâmul se uscă în curând. Caroline, Dwight şi Demelza urmăriră de pe strada Whitehall procesiunea regală, trăsurile aurite, fanfara, regimentele, garda călare. Ca urmare a succeselor obţinute atât de armată, cât şi de marina militară, un nou val de patriotism străbătea ţara, iar bătrânul rege fu îndelung ovaţionat.

Recepţia din Portland Place urma să înceapă la ora nouă şi se zvonea că era posibil ca însuşi prinţul de Wales să vină. Ross

comandase o trăsură pentru nouă şi un sfert, ceea ce, în opinia Demelzei, era mult prea târziu. Ea începu să se pregătească la ora opt, iar în cele din urmă îşi puse noua rochie la nouă fără un sfert. Când Ross se răsuci şi o văzu, zise:

— E foarte frumoasă. Dar unde-i rochia?

— Asta este! Asta am cumpărat.

— Ăsta-i un furou.

— O, Ross, nu mă necăji! Ştii foarte bine că nu-i furou.

— Ai vrea ca eu să merg în izmene şi în cămaşă?

— Nu, nu mă mai tachina. Vreau să am încredere în mine, nu să…

— Nişte vin de Porto ţi-o va oferi.

Demelza se strâmbă la el.

— Iar asta-i de pus în păr, spuse ea arătându-i pana.

— Ei bine, nu ştiu ce-ar zice tatăl tău dacă te-ar vedea astfel.

— Asta-i moda, Ross. Caroline a insistat.

— Ştiu cum insistă femeile. Iar tu, sunt sigur, ai protestat cu vehemenţă şi ai tot zis nu şi nu!

— Ei bine, chiar am protestat. Iar asta a fost cea mai respectabilă dintre rochiile care mi-au fost arătate. Caroline spune că unele femei îşi umezesc rochiile după ce le îmbracă, ca să li se muleze mai bine pe corp.

— Iubito, dacă umezeşti ceva, o încasezi.

Ea nu spuse nimic cât timp el îşi legă cravata, dar apoi nu se mai putu abţine:

— Dar, Ross, îţi place, nu-i aşa? Fiindcă încă mai am timp să mă schimb.

— Ai purta o rochie veche ca să-mi faci pe plac?

— Desigur!

— Şi să fii nefericită toată seara?

— N-aş fi nefericită. Sunt foarte bucuroasă!

— Da… aş zice că se vede. De ce eşti bucuroasă?

— Pentru tine. Pentru *noi*. E nevoie să spun de ce?

— Nu, poate că nu-i nevoie… Undeva, un ceas bătu ora nouă. Ross continuă: Chestia deranjantă este că femeile frumoase sunt frumoase orice ar îmbrăca. Mai trebuie să spun ceva? Ei bine… La o examinare mai atentă, constat că-mi place rochia. Cred că are o notă de eleganţă. Doar că mă cam deranjează faptul că atât de mulţi bărbaţi vor vedea atât de mult din tine.

— Vor avea multe alte femei la care să se uite. Femei care şi-au petrecut toată viaţa străduindu-se să fie frumoase.

— Acelaşi lucru e valabil şi pentru bărbaţi. Butonii ăştia afurisiţi sunt greu de prins.

— Lasă-mă pe mine!

Demelza se apropie şi se ocupă de manşetele lui.

— Cred, spuse el privind părul ei pieptănat şi bine strâns, cred că o să mă duc în cămaşa de noapte. Poate voi lansa o nouă modă.

II

Portland Place era una dintre cele mai largi şi mai bine luminate străzi din Londra. Un şir de trăsuri şi de lectici aşteptau să le vină rândul la uşa cu portic în faţa căreia fusese întins un covor albastru regal sub o marchiză stacojie. Femei elegante şi frumoase urcau treptele, urmate de bărbaţi nu mai puţin fermecători. Când le veni rândul, doi valeţi cu peruci albe deschiseră uşa trăsurii şi o ajutară pe Demelza să coboare. Pentru o clipă, i se păru că se aflau în centrul unui cerc de lumină puternică de la marginea căruia sute de curioşi se uitau cu lăcomie la ei, studiindu-i şi evaluându-i. Intrară şi îşi dădură pelerinele altor valeţi, după care urcară câteva trepte în timp ce un bărbat cu voce de tenor strigă:

— Căpitanul şi doamna Poldark!

Caroline îi întâmpină strălucitoare într-o rochie verde pal, purtând pe piept bijuterii pe care nu le purtase niciodată în Cornwall, apoi îi prezentă celor două gazde: doamna Pelham, mătuşa ei, care era însoţită de un bărbat înalt, onorabilul Andrew St John (probabil parlamentarul de Bedfordshire), şi doamna Tracey, care era însoţită de lordul Onslow. Şi era şi Dwight, îmbrăcat într-un costum nou din catifea neagră. Primiră pahare de vin, după care ajunseră în enorma sală de recepţie, deja pe jumătate plină cu oameni care vorbeau, şedeau, beau şi se salutau.

Înainte de a intra, Dwight îl trăsese pe Ross deoparte şi îi şoptise:

— Trebuie să te avertizez. Este posibil ca Warlegganii să fie aici. Doamna Tracey i-a invitat. Dar ar trebui să-i poţi evita fără probleme.

— Nicio grijă, îi replicase Ross cu un rânjet. O să-i evităm.

George şi Elizabeth sosiră curând după ei, în compania lui Monk Adderley şi a unei fete pe nume Andromeda Page, o frumuseţe de şaptesprezece ani pe jumătate goală, care căsca mult şi pe care Monk o însoţea temporar prin oraş. De îndată ce-i zăriră pe soţii Poldark se îndreptară spre partea cealaltă a încăperii, eliminând orice eventualitate jenantă.

Warlegganii, care ajunseseră la Londra cu doar două zile înainte, locuiau în casa de pe King Street nr. 14, chiar lângă Grosvenor Gate. Îl aduseseră pe Valentine cu ei deoarece în Truro bântuia scarlatina, iar în Londra era puţin probabil să fie expus unui risc mai mare, mai ales că la uşa lor începea vastul şi aerisitul Hyde Park. Călătoria lor din Cornwall semănase oarecum cu o procesiune regală, întrucât veniseră cu trăsura lor şi făcuseră douăsprezece zile pe drum. În anul în care fusese membru al parlamentului, George îşi făcuse cu asiduitate

prieteni utili, ceea ce îi prinsese bine, căci în vederea acestei deplasări le scrisese din timp mai multor persoane, anunţându-şi sosirea în zonă. Cum prea puţini dintre membrii nobilimii rurale voiau să ofenseze un om atât de bogat şi care avea o soţie drăguţă şi cu relaţii, îşi petrecuseră doar două nopţi la hanurile de pe traseu.

În seara aceea George era într-o stare de spirit foarte bună, pentru că Monk tocmai îi spusese că fusese acceptat la White's, unul dintre cele mai exclusiviste cluburi din Londra. În plus, de dimineaţă avusese o conversaţie cu Roger Wilbraham. Spre deosebire de căpitanul Howell, Wilbraham nici nu era din Cornwall, nici nu avea nevoie de bani, aşa că prima lui reacţie la sugestia de a renunţa la locul de parlamentar al circumscripţiei St Michael nu fusese mulţumitoare. Râzând zgomotos, spusese că accepta cu plăcere banii dacă George îi oferea un alt loc. Altminteri, nu, deoarece l-ar fi costat la fel de mult să obţină un loc în altă parte pe cât ar fi primit de la George, aşa încât nu-l avantaja cu nimic. Totuşi, impasul fusese evitat, pentru că Wilbraham adăugase: „Dar uite ce e, bătrâne, până acum am susţinut interesele lui Scawen. Eu n-am convingeri puternice. Aş putea fi la fel de bine omul tău. Poţi conta pe mine". Părea a fi o modalitate uşoară de rezolvare a problemei, iar George se învoise. Dacă Wilbraham îi făcea necazuri, existau căi de a-l convinge să demisioneze ulterior. Important era că George avea două locuri în parlament cu care să negocieze.

Elizabeth, deşi puţin mai bucălată la faţă, încă nu se îngrăşase, păstrându-şi statura maiestuoasă. În seara aceea arăta splendid, după ce îşi petrecuse cea mai mare parte a zilei în grija unui coafor care îi făcuse părul nisipiu să strălucească precum o coroană. Ca de obicei, era înveşmântată în alb, de data asta în stil grecesc, cu un voal larg, frumos drapat peste o tunică strâmtă şi decorat cu lănţişoare de aur. Purta sandale şi ciorapi de culoarea piciorului, iar de centura aurie erau prinse un evantai şi o punguţă în care se aflau o sticluţă de parfum şi o batistă.

— Draga mea, spuse Monk Adderley, arăţi precum Elena din Troia.

Ea îi zâmbi cu căldură, apoi îşi roti privirea peste mulţimea tot mai numeroasă.

— Într-o zi, după ce războiul se va încheia, sper să călătoresc, dacă voi reuşi să-l conving pe George. Mi-ar plăcea să văd Grecia şi toate insulele. Mi-ar plăcea să văd Roma…

— Ai grijă, zise Adderley, nu suport să te aud spunând că vrei să admiri peisaje.

— De ce nu? Elizabeth surâse. Cine este bărbatul de-acolo?

— Cel gras? Ăla mare şi vulgar? Nu-l cunoşti? E doctorul Franz Anselm, care, draga mea, face *mai mulţi bani* de pe urma doamnelor decât oricare medic din Londra. Vrei să concepi? El va avea grijă s-o

faci. Vrei să *nu* concepi sau să *scapi* de ce ai conceput? El va avea grijă şi de asta. Vrei să rămâi tânără şi să-ţi fascinezi bărbatul – sau pe bărbatul alteia? Îţi va prescrie un leac. Ai negi dezagreabili? Te va scăpa de ei. N-ai auzit de Balsamul intim al doctorului Anselm pentru doamnele în declin?

— Deci este un şarlatan?

— Dumnezeule, dar cine dintre cei care profesează medicina nu este? Cu toţii au leacuri atotvindecătoare. Dar presupun că al lui este mai eficient decât ale altora.

— Păcat că nu-şi poate prescrie ceva care să-l facă o idee mai drăguţ. De ce ai spus că n-ar trebui să mă uit la peisaje?

— Ei bine, de uitat poţi să te uiţi, dar n-ai de ce să le *admiri*. Unii dintre poeţii din zilele noastre chiar mă deranjează, draga mea. Au o concepţie atât de *romantică* despre viaţă! Este ceva atât de caracteristic clasei de jos, atât de mediocru! De ce ar trebui să te uiţi la munţi şi lacuri de parcă ar prezenta vreun *interes?* Eu, personal, când mă duc prin Alpi, trag jaluzelele la geamurile trăsurii.

— Şi cine este cel care intră acum? întrebă Elizabeth. Cel care seamănă cu doctorul Anselm, dar e mai mic.

— Acela, draga mea, este un alt om de o oarecare importanţă în lume, un membru al Partidului Conservator pe care, fără îndoială, nu-l dezaprobi atât de mult ca mine. Îmi vine să-l pun la frigare în vârful sabiei pentru intervenţiile greşite legate de război. Onorabilul Charles James Fox. Iar aceea este soţia lui, fosta doamnă Armistead, cu care s-a însurat în urmă cu patru ani.

Marele doctor Anselm trecu pe lângă ei. Avea sprâncenele ca nişte limacşi negri, un păr negru împestriţat, pe care nu se ostenise să-l acopere cu o perucă, şi un pântec care îi pornea de la piept şi care îl preceda când mergea. Domnul şi doamna Fox porniră în cealaltă direcţie.

— Ah! făcu Monk. Tipul acela înalt este lordul Walsingham, preşedintele comitetelor din Camera Lorzilor. Iar tânărul din spatele lui este George Canning, secretarul pentru afaceri externe. Mă bucur să văd că apar şi câţiva membri ai guvernului, altminteri am fi copleşiţi de disidenţi. Spune-mi, te rog, de unde şi-a luat George pantofii?

— George al meu? Nu ştiu.

— Ei bine, nu i-a luat de unde trebuia. Zi-i să se ducă la Rymer's. E fantastic, draga mea. Şi la Wagner's pentru pălării. Nu ne putem permite decât ce-i mai bun.

— Sunt sigură că George va fi întru totul de acord, spuse Elizabeth cu o vagă ironie, apoi, pentru a fi politicoasă, i se adresă domnişoarei Page.

Aşa încât grupul se formă din nou.

Ross şi Demelza vorbeau cu domnul şi doamna John Bullock. Bullock era reprezentant al Essexului, un om mai în vârstă şi opozant făţiş al lui Pitt, dar el şi Ross se plăceau şi se respectau. Li se alăturară baronul Duff de Fife şi fiica lui, care purta un colier fascinant, ce arăta ca un foc la gâtul ei. După plecarea lor, Demelza spuse:

— Este atât de multă bogăţie în Londra! Ai văzut acel… acele diamante? Şi totuşi, e atât de puţină.

— Ce e puţină?

— Bogăţia. Chipurile acelea care ne priveau când am intrat! S-ar bate pentru şase penny. Uneori, mă gândesc – după puţinul pe care l-am văzut, Ross – că e ca şi cum Londra ar fi în război cu ea însăşi.

— Explică, iubito!

— Păi, nu e limpede? Atâtea infracţiuni! Parcă este un… vulcan. Pe străzi… acele bande care stau la colţuri în aşteptarea victimelor. Atâta beţie şi atâtea certuri! Hoţi şi prostituate, şi cerşetori. Oameni care aruncă cu pietre. Oameni care se bat cu bâte. Foamete. Şi apoi, asta! Tot acest lux! Aşa era şi în Franţa?

— Da. Dar mai rău.

— Îmi dau seama cum trebuie să te simţi uneori.

— Mă bucur că şi tu simţi la fel. Dar nu lăsa asta să-ţi strice seara.

— O, nu! O, nu!

Ross o privi.

— Uneori, mă gândesc că avem tot atât control asupra evenimentelor precum au nişte paie purtate de un râu.

Câteva momente mai târziu, îi observară pe Warleggani în cealaltă parte a încăperii.

— Elizabeth e însărcinată? întrebă Demelza.

— Poftim? Ross se holbă la ea. De unde ştii?

— Nu ştiu. Doar că are o expresie anume.

— S-ar putea să ai dreptate, zise el după câteva clipe. I s-a făcut rău în ziua inaugurării spitalului. Leşinul ei mi-a prins bine, pentru că altminteri aş fi avut o ceartă violentă cu George, dacă nu chiar mai rău, şi sunt sigur că Francis Basset nu m-ar mai fi considerat un partener potrivit pentru banca lui.

— Paie purtate de râu, spuse Demelza. Ce noroc am avut!

În cealaltă parte a încăperii, Adderley îl întrebă pe George:

— Chiar *te-ai dus şi ai ascultat* discursul regelui, dragul meu?

— Da.

— Toată prostia aia despre corpul de voluntari? Eu n-am suportat. Mi-am petrecut timpul la Boodles. Eşti avut în vedere, să ştii. Alegerile sunt în noiembrie. Îţi pot obţine sprijinul necesar.

— Îţi rămân îndatorat, Monk. Văd că Poldark e aici.

— Nobilul căpitan! Da. Nu-mi place de el, ţie îţi place?

— Nu.

— Voi, cei din Cornwall, vă luaţi atât de în serios. Ce rost are să te duşmăneşti cu cineva? Cine-i cu el?

— Nevastă-sa. S-a însurat cu servitoarea de la bucătărie.

— Ei bine, e frumoasă.

— Unii bărbaţi aşa au gândit.

— Cu succes?

— Probabil, spuse George cu obişnuita-i maliţiozitate.

Adderley îşi ridică binoclul ca să se uite în partea opusă a sălii.

— Coafura e provincială. Păcat! Restul e aşa cum trebuie.

— O, fără îndoială că s-a îmbrăcat la Londra.

— Aşa că ar putea fi dezbrăcată la Londra! Nu suport ţărăncuţele virtuoase.

— Sunt mai puţine decât crezi.

— O, da, ştiu, dragul meu! De fapt, chiar există vreuna? Doar ştii vorba mea.

— Care anume?

— Că niciodată n-am lăsat o femeie să plece cu mâna goală.

— Ar trebui să-ţi încerci norocul.

— Aşa o să fac. Drommie!

— Da? zise fata.

— Hai cu mine! Vreau să cunoşti pe cineva.

III

— Cel care vine spre noi este Adderley, spuse Ross cu voce joasă.

— Cine-i Adderley?

— Un prieten de-al lui George. A fost la Trenwith vara trecută. Este membru al parlamentului. Fost căpitan de infanterie. Un om care se stăpâneşte cu greu.

— Aşa ca tine?

— În alt mod.

— Cea care îl însoţeşte este soţia lui?

— Mă îndoiesc.

Demelza îl privi pe bărbatul care se apropia de ei – drept, slab ca un băţ, cu chipul palid. Era îmbrăcat într-un costum măsliniu-închis, cu o broderie argintie pe haină.

— Dragul meu Poldark, nu te-am văzut la ceremonia de deschidere de astăzi! Daţi-mi voie să v-o prezint pe domnişoara Drommie Page. Căpitanul Poldark. Şi *doamna* Poldark, nu-i aşa? *Enchanté!* Bănuiesc că nu regele a *citit* discursul, nu?

— Nu, altcineva l-a citit. Dumneata n-ai fost acolo?

— Nu, dragul meu, de aia nu te-am văzut. Ce prostie să fii chemat atât de devreme la Londra doar pentru a aproba o preţioasă ordonanţă legată de corpul de voluntari! Duhoarea din oraş încă nu s-a diminuat.

Locuieşti departe, doamnă Poldark?

— În Cornwall.

— O, da, desigur! Soţul dumitale nu doar că ocupă unul dintre locurile lui Boscawen, dar chiar *locuieşte* în burgul pe care îl reprezintă. Nimeni nu iubeşte mai mult un oraş decât cineva care stă acolo!

În timpul conversaţiei, ochii cenuşii ca de şarpe ai lui Adderley evaluară chipul şi trupul Demelzei. Ea îi zâmbi din când în când şi apoi se uită în altă parte, admirând culorile şi luminile, oamenii care străbăteau sala ori stăteau de vorbă, palmierii şi orchestra care interpreta o muzică discretă.

— Naiba să mă ia, zise Monk tamponându-şi nasul cu o batistă de dantelă, dar sunt flămând ca un canibal. Mergem să cinăm, doamnă Poldark?

— Şi mie mi-e foame, spuse Demelza plimbându-şi privirea prin încăpere.

— Ei bine, mergem?

— Regret, domnule, dar mă voi duce cu altcineva.

— Cu cine?

— Cu soţul meu.

— Cu soţul dumitale! Draga mea, dar asta pur şi simplu nu se face! Nu este permis ca oamenii căsătoriţi să mănânce împreună. Nu în societatea londoneză.

— Îmi pare rău. Credeam că este… Dar dacă eşti flămând ca un canibal, nu s-ar putea să confunzi ce mănânci?

Colţurile ochilor lui Adderley se încreţiră.

— Foarte posibil, doamnă. Pe dumneata, de pildă. Am gusturi foarte largi. Dar uite… Poldark e ocupat cu Drommie. O poate conduce pe ea. Îţi promit că vom sta la aceeaşi masă.

Demelza gândi rapid: „Omul ăsta e prietenul lui George. Ross nu-l place. Dar suntem la un dineu, cum să-l refuz? Ar fi o ofensă inutilă”.

— Atunci, să mergem toţi patru împreună, zise ea. Ross, căpitanul Adderley are o foame feroce. Mergem să mâncăm?

Văzu licărul vag din ochii lui Ross, dar cineva care nu-l cunoştea atât de bine nu avea cum să-l remarce.

— Desigur, spuse el, dar pe un ton lipsit de entuziasm.

Demelza intră la braţul lui Adderley în salonul unde se lua masa, cei doi fiind urmaţi de Ross şi Andromeda.

— Deci mă consideri feroce? întrebă Monk. Nu te-aş fi crezut o femeie uşor de intimidat, doamnă Poldark.

— O, sunt foarte uşor de intimidat, domnule căpitan.

— Reputaţia mea este cea care te înspăimântă?

— Nu-ţi cunosc reputaţia.

— Două lucruri îmi plac în mod deosebit – să mă lupt şi să fac

dragoste.

— Cu aceeaşi persoană?

— Nu, dar în aceeaşi zi. Una stârneşte pofta de cealaltă, doamnă.

În salonul alăturat, o masă lungă era ticsită cu mâncare preparată în cele mai extravagante şi artistice moduri. În funcţie de gusturile pe care le aveai, o servitoare cu bonetă albă îţi oferea o bucată din Windsor Castle, Buckingham House, catedrala St Paul sau Westminster Abbey, dintr-o balenă, un pârş uriaş, un cal sau un crocodil. Fiindcă veniseră devreme, multe dintre acele minunăţii erau neatinse, iar toţi cei care dădeau cu ochii de bufet icneau impresionaţi de mostra de ingeniozitate artistică pe cale de a fi distrusă.

— Se pare că ne-am pierdut prietenii, spuse George.

— Da, zise Elizabeth. Totuşi, sunt oarecum surprinsă de gusturile lui Monk.

— O, eu l-am asmuţit asupra lor. Nimic nu acceptă Monk mai repede decât o provocare.

— Nu mă refeream la soţii Poldark, replică Elizabeth cu o oarecare aciditate. Mă refeream la tânăra cu care a ales să vină.

— A, domnişoara Page! Se spune că este fiica naturală a lordului Keppel. Frumuşică, dar săracă şi desfrânată – povestea banală. A, milord…

— Domnule?

— Warleggan. Ne-am cunoscut la Ranelagh. Dă-mi voie să ţi-o prezint pe soţia mea. Vicontele Calthorp, Elizabeth.

Aproape toţi oaspeţii sosiseră. Prinţul de Wales trimisese un mesaj prin care îşi exprima regretul că nu putea să vină.

— Ei bine, îi spuse Caroline soţului ei, partea cea mai rea aproape a trecut. Presupun că încă nu-ţi doreşti să te întorci la pacienţii tăi.

— Nu, zâmbi Dwight.

De fapt, tocmai se gândise că doamna Coad, ultima pacientă pe care o vizitase înainte de plecare, nu avea să supravieţuiască până la sfârşitul lunii. Şi mai era şi Char Nanfan, care fusese lovit de o boală inexplicabilă. Şi cei trei copii ai lui Ed Bartle, care căpătaseră o infecţie pulmonară după scarlatină…

— Hai să mergem la masă, zise Caroline luându-l de braţ cu ambele mâini. Multe dintre bătrânele bârfitoare se îndoiau că *am* cu adevărat un soţ. Trebuie să te arăt peste tot pe unde pot!

— Unde sunt Ross şi Demelza?

— Nu ştiu. I-am văzut adineauri… A, sunt cu Monk Adderley şi cu fata aia drăguţă cu care a venit. Asta *este* o surpriză! Ei bine, va trebui să stăm la masă cu altcineva.

— Îmi imaginez că au fost invitaţi, fiindcă nu cred că ei ar fi ales vreodată o asemenea companie, spuse Dwight. Cel care a intrat adineauri a fost lordul Falmouth? Cel însoţit de o doamnă în vârstă.

— Da. E mama lui. Suntem onorate că a venit, fiindcă la Londra abia dacă este puţin mai sociabil decât în Cornwall.

Intrară în salonul de recepţie, unde servitorii rearanjau discret scaunele pentru ca mai târziu să se poată dansa.

Monk Adderley o condusese pe Demelza la o masă dintr-un colţ, în vreme ce Ross şi fata încă îşi alegeau mâncarea.

— Butonii sunt foarte frumoşi, spuse Demelza arătând spre manşetele lui Monk.

— Da? Ai remarcat şuviţa de păr din fiecare?

— Da, mi s-a părut că sunt şuviţe de păr. Sunt foarte frumos lucraţi. Sunt?… Părul îi aparţine domnişoarei Page?

— Nu, unui anume locotenent Framfield. El a fost ultimul om pe care l-am omorât.

Demelza remarcă pentru prima dată cicatricea pe care o avea într-o parte a capului, pe jumătate ascunsă de părul aspru şi buclat.

— Ultimul?

— Ei bine, au fost doar doi. Iar pe altul l-am schilodit.

— Nu ajungi la închisoare pentru crimă? Sau nu te spânzură chiar?

— O luptă dreaptă nu e crimă. Desigur, uneori are loc un proces. Prima dată, am invocat beneficiul clerului **[33]** .

— Eşti cleric **[34]** ?

Colţurile ochilor lui Adderley se încreţiră din nou. Se părea că acela era modul lui de a râde.

— Nu, draga mea, dar ştiu să scriu. Aşa că din acest motiv am fost iertat şi condamnat doar la înfierare.

— Înfierare?

— Da… Cu un fier rece. Să-ţi arăt.

Întinse o mână lungă şi subţire, pe sub a cărei piele se vedeau oasele şi venele. Ea îşi reprimă un fior.

— Nu se vede niciun stigmat… A, *înţeleg!*

— A doua oară, am fost găsit vinovat de omor prin imprudenţă şi am stat zece zile la închisoare.

— Iar a treia oară vei fi spânzurat? întrebă Demelza pe un ton politicos.

— Cine ştie? Cui îi pasă? A, uite-l pe Poldark cu fetiţa mea! Îmi pare rău pentru Drommie.

— De ce îţi pare rău? Ross este o companie plăcută – dacă îi place în compania cui se află.

— Ceea ce se pare că nu prea este cazul în clipa asta. Nu, draga mea, mă refeream la alte motive. Drommie are un corp frumos. Ştiu bine asta. L-am studiat amănunţit. Aş putea-o recomanda oricărui sculptor. Dar în ceea ce priveşte mintea ei, nu cred că în zona aia se va afla vreodată ceva mai important decât o agrafă.

Chiar în acel moment, persoana în chestiune îi spunea lui Ross:

— Eşti *puternic?* Pari *foarte* puternic!

Vocea şi ochii îi erau plini de insinuare plictisită.

— Foarte, replică el.

— Ce interesant, spuse ea căscând. Cât de enorm de interesant!

— Dar trebuie să-ţi mărturisesc că am un picior mai slab.

Ea îşi coborî privirea.

— Care?

— Fac cu schimbul.

După un moment apreciabil de lung, ea îl lovi pe umăr cu evantaiul.

— Căpitane Poldark, îţi râzi de mine.

— Nu mi-aş îngădui, având în vedere că ne cunoaştem de atât de puţin timp. Căpitanul Adderley nu ţi-a spus niciodată gluma infanteriştilor?

— Care anume?

— Un picior al unui elefant îi zice altuia: „Al naibii să fii, mişcă-te puţin mai repede!”

— Ce nostim!

Căscă din nou.

— Ţi-a trecut ora de culcare, domnişoară Page?

— Nu… Abia m-am trezit.

— Fiica mea face la fel.

— Câţi ani are?

— Aproape cinci.

— Îţi râzi din nou de mine!

— Îţi jur că este adevărat!

— *Nu*… mă refeream la faptul că o compari cu mine! Monk îţi este prieten?

— Aşa s-ar zice.

— Cu soţia dumitale este prieten?

— Asta rămâne de văzut.

— Desigur. E fantastic de atrăgătoare!

— Şi eu cred asta.

— Dar eu?

Ross o privi lung.

— Dumneata?

— Da. Ce crezi despre mine?

— Cred că ţi-a trecut ora de culcare, spuse el după o clipă de gândire.

— Asta ar putea fi considerată o insultă, domnule căpitan.

— O, *nu!*

— Sau… un compliment…

— O, da! zise Ross cu un zâmbet larg.

Oamenii se aşezară la mese de diferite mărimi, şi servitorii le

aduseră imediat vin, pâine, cuţite şi furculiţe. Adderley alesese o masă de patru persoane, ceea ce îi izola oarecum de ceilalţi. Ross suportă cu mult umor compania pe care n-o dorea, stăpânindu-şi sarcasmul în cea mai mare parte a timpului. La un moment dat, Adderley începu să vorbească despre cheltuielile ultimelor alegeri. Pe lordul Mandeville şi pe Thomas Fellowes îi costase 13.000 de lire să obţină câte un loc, bani din care, potrivit bârfelor, aproape 7.000 se duseseră pe facturile hangiilor. Ce noroc aveau el şi Ross că erau căţeluşii docili ai unui membru indulgent al Camerei Lorzilor!

— Cred că lordul *nostru* indulgent se află aici în seara asta, spuse Demelza văzând că Ross era pe cale să-i dea o replică. Nu l-am mai văzut de doi ani, Ross, şi aş vrea să-l întreb ce mai face doamna Gower.

Apoi Adderley începu să povestească despre bătrânul Reynolds, care era cunoscut drept Dinner Gong pentru că, ori de câte ori se ridica să vorbească, o sută patruzeci de parlamentari ieşeau din sală. După aceea istorisi cum, cu doi ani în urmă, o distinsă doamnă care şedea în galeria vizitatorilor se implicase atât de mult într-o lungă dezbatere, încât nu se mai putuse abţine şi vărsase în capul bătrânului John Luttrell, distrugându-i şi pălăria, şi haina.

— Şi pentru Dumnezeu, a avut mare noroc că nu l-a orbit!

Domnişoara Page începu să chicotească în surdină.

— Ce delicios de vulgar din partea ta, Monk! E foarte amuzant!

— Nu-mi spuneţi că nu apreciaţi anecdota! li se adresă Monk celorlalţi. Walpole **[35]** încuraja mereu conversaţiile vulgare pe motiv că erau singurele care îi făceau plăcere.

— Deloc, spuse Ross. În fond, nu suntem cu toţii vulgari?

Nimeni nu zise nimic câteva clipe.

— În ce sens?

— În sensul normal. Doar nu-ţi imaginezi că unele fiinţe omeneşti au ceva unic care le situează mai presus de restul! Totul este comun, obişnuit, familiar. Cu toţii avem aceleaşi nevoi şi funcţii ale organismului – tinerii şi bătrânii, bogaţii şi săracii. Numai cei denaturaţi nu râd şi nu plâng din aceleaşi motive. Avem totul în comun. Un comun vulgar.

Cina stânjenitoare se isprăvi, lumea se ridică de la mese, doamnele se retraseră, la fel şi domnii, iar dansul începu. Monk dansă doar o singură dată cu Demelza pentru că apoi o luă Dwight, iar după aceea, Ross şi alţi bărbaţi. Ea nu prea cunoştea dansurile la modă, dar ce ştia părea să fie suficient.

Abia în timpul unei scurte pauze de la ora unu, Monk, observând că era singură, se apropie de ea.

— Când aş putea să te revăd, doamnă Poldark?

— Dar mă vezi chiar acum, domnule căpitan.

— Chiar este prima dumitale vizită la Londra?

— Ştii bine că da.

— Ei bine, dacă îmi este îngăduit să spun asta, te consider o persoană cu un mare potenţial, dar nedezvoltat încă. Draga mea, abia dacă ai trăit până acum, crede-mă!

— Am trăit foarte bine, domnule căpitan, mulţumesc frumos.

— Încă nu ai gustat plăcerile sofisticate.

— Am considerat mereu că sunt pentru oamenii care s-au plictisit de cele simple.

— Îţi voi face o vizită. Când este plecat soţul dumitale?

— Când sunt şi eu.

— Atunci, te voi vizita când va fi şi el acasă.

— Eşti foarte amabil.

— Sper că şi dumneata vei fi.

Ochii lui urcară urmărind liniile rochiei mulate de culoarea piersicii, zăboviră asupra braţelor şi umerilor goi, asupra decolteului adânc şi rotunjimii sânilor, iar în cele din urmă se opriră pe chipul ei, expresia lui dezvăluind cu exactitate ce i-ar fi plăcut să-i facă.

Demelza îşi dădu seama că se îmbujorase, lucru neobişnuit pentru ea. Apoi simţi o mână apucându-i mâna înmănuşată. Era Ross, care venise în spatele ei.

— Adderley, trebuie să te întorci la domnişoara Page. Suferă foarte tare din cauza lipsei dumitale de atenţie.

— Să ştii, Poldark, zise Monk pe un ton amabil, că există o singură persoană pe care o ascult când îmi spune ce să fac, şi aceea sunt eu.

Demelza strânse mâna soţului ei pentru a-l împiedica să-i răspundă.

— Ross, căpitanul Adderley ne-a făcut onoarea de a spune că ne va vizita. Cu toate că asta ar fi… foarte plăcut, aş sugera ca, în schimb, să mergem la spectacolul de joi. Mi-ai zis că ar trebui să mergem, domnule căpitan.

Demelza simţi ezitarea ambilor bărbaţi. Fiindcă Adderley nu-i spusese aşa ceva, privi cuvintele ei ca pe o tentativă de a-şi minţi bărbatul, ceea ce însemna un pas pe drumul dorit de el. Ross zisese că voia să meargă la teatru, aşa că un refuz tranşant ar fi echivalat cu un afront.

— Ar fi amuzant, draga mea, spuse Adderley. Am văzut piesa de două ori, deşi este plictisitoare. Dar femeile sunt interesante.

Aşa că rămase stabilit.

Capitolul 27

La ora trei dimineaţa, oamenii începură să plece. Caroline văzuse ce i se întâmpla Demelzei şi se grăbi să-l ia pe Monk Adderley de pe capul ei, scoţându-l din zona primejdioasă. Mai târziu îi spuse prietenei sale:

— Câteodată, cred că e puţin nebun. *Nu* pentru că te-a plăcut! Ci fiindcă uneori are un comportament… necontrolat. Nu-ţi bate capul cu asta, ia-o ca pe o glumă.

— Foarte bine, dar…

— Ştiu. Este dificil să-i explici lui Ross. Îi voi sugera lui Dwight să mergem şi noi la teatru. Iar între timp, eu o să văd ce tinere interesante există, pentru a fi fluturate pe la nasul lui Monk ca să-i distragă atenţia.

În timp ce îşi aşteptau trăsurile, George spuse:

— Deci ţi-ai ars degetele, Monk.

— Deloc, dragul meu, *Rome n'a pas été bâtie tout en un jour* **[36]**. Mai întâi trebuie pregătit terenul.

— Şi tu asta ai făcut? Nu te cred. Este o femeie virtuoasă!

— Mi-ai zis că nu e.

— Ei bine, cine să ştie cum e în realitate un om? Ţi-am spus că probabil nu este. Poate că, mai târziu, vei putea să-mi zici cum este de fapt.

— Desigur. Îţi pot spune acum. Peste o lună n-o să mai fie o femeie virtuoasă – dacă prin „virtute" înţelegi fidelitatea faţă de soţul ei. Eu o voi considera virtuoasă dacă îmi va rămâne fidelă cât timp o voi dori.

— Este o afirmaţie foarte îndrăzneaţă. Mă simt tentat să pariez.

— Dragul meu, sigur că da. Nimic nu mi-ar oferi o satisfacţie mai mare. Pe cât pariezi?

George îşi linse buzele şi se uită spre Elizabeth ca să se asigure că nu-i putea auzi.

— O sută de guinee la zece. Nu sunt dispus să pariez mai mult pentru că, la urma urmelor, dacă vei câştiga, oricum te alegi şi cu distracţia.

— Ba nu, replică Monk privindu-şi prietenul cu răceală. Am impresia că, dacă voi câştiga, vei avea o satisfacţie mai mare decât mine.

Trăsura soţilor Poldark fu chemată în scurt timp. Demelza fu ajutată să urce, iar apoi roţile se urniră cu un scârţâit. O vreme păstrară tăcerea, după care Ross spuse:

— Monk Adderley este un individ anormal.

— Anormal… da. Sunt puţin speriată de el.

— Nu mi s-a părut că ai fi. Tu l-ai invitat să luăm cina împreună şi tot tu l-ai invitat la teatru.

Demelza se gândi câteva clipe cum să-i explice mai bine.

— În privinţa cinei, Adderley m-a invitat să iau masa *singură* cu el. Nu mi-e foarte limpede cum este politicos să te porţi la Londra, şi m-am temut să nu-l insult dacă îl refuzam. Prin urmare, am sugerat să mergem cu toţii.

— Şi cu teatrul cum a fost?

— Mi-a fost frică că o să vă scuipaţi unul pe altul ca doi motani, aşa că am zis primul lucru care mi-a trecut prin minte ca să vă opresc.

Tocmai parcurgeau Oxford Road, care, chiar şi la acel ceas târziu, era plină de oameni – beţivi care dormeau la adăpostul streşinilor, căruţele berarilor şi măcelarilor care huruiau pe caldarâm, terminându-şi treburile noaptea târziu sau începându-şi-le dimineaţa devreme, cerşetori care scormoneau prin gunoaie. Ross spuse:

— Este ciudat că oamenii cărora viaţa li se pare nesfârşit de plictisitoare sunt ei înşişi plictisitori. Ei bine, presupun că va trebui să-l suportăm joi.

— Ross. Demelza întoarse capul, iar lumina torţei unui băiat care aprindea felinarele îi dezvălui expresia îngrijorată. Caroline mi-a spus ceva legat de el în seara asta. A zis să nu-l luăm în serios. Nici eu. Nici tu. Mai ales tu. A spus că trebuie să-l iei în glumă.

Ross îşi ţuguie buzele.

— Adderley? Da. Individul este o glumă. Dar cred că trebuie să avem grijă cu el pentru ca gluma să nu se transforme în dramă.

II

Ocupară o lojă cu patru locuri la teatrul Drury Lane, care îl costase pe Ross douăzeci de şilingi. Îi văzură pe domnul John Kemble, domnul William Barrymore şi doamna Powell în *Răzbunarea*, o tragedie în cinci acte de Edward Young. Demelza mai văzuse o singură piesă, cea jucată în biblioteca lor, cu zece ani în urmă, dar aceea fusese doar un soi de şaradă comparativ cu reprezentaţia de la vestitul teatru londonez. Uită de bărbatul palid şi deşirat care stătea pe scaunul de lângă ea şi care profita de orice ocazie pentru a-şi apropia faţa de a ei în timp ce îi şoptea diverse comentarii şi îi atingea antebraţul gol cu degetele lui subţiri şi reci. Mult mai mult o enervau zgomotul din stal, agitaţia de-acolo, portocalele aruncate, ţipetele adresate actorilor dacă făceau ceva ce nu era pe placul publicului. Cele trei sute de lumânări de seu erau amplasate cu atâta pricepere, încât scena era luminată clar, dar subtil. Frumuseţea costumelor şi a decorurilor, rezonanţa şi dramatismul vocilor actoriceşti, totul o fascina. Între acte, spectatorii avură parte de muzică, iar după ce *Răzbunarea* se termină într-o baie de sânge, urmară două scenete pe atât de comice pe cât fusese piesa de tragică. O seară minunată!

Dwight şi Caroline se aflau în loja alăturată. Într-o pauză, Dwight îi

spuse lui Ross:

— Astăzi, m-am întâlnit cu doctorul Jenner.

Ross îl privi nedumerit. Fusese preocupat de supărările care clocoteau în el, dispersându-se apoi în valuri de autoironie.

— Jenner? A! Cartea aia pe care o citeai…

— Cred că este una dintre cele mai mari descoperiri ale vremurilor noastre. Desigur, vaccinul contra variolei există deja de câţiva ani, dar asta-i altceva. După părerea mea, încă nu s-a experimentat suficient. Totuşi, sper să mă mai văd cu el înainte de a pleca.

— Te întorci acasă?

Dwight zâmbi.

— Încă nu.

Pe jumătate glumind, Ross spuse:

— S-ar putea să trebuiască s-o duc pe Demelza acasă curând. Nu este în siguranţă aici.

— Ba cred că este în siguranţă, Ross. Îşi poate purta de grijă.

Ultima scenetă fu un pamflet muzical, o satiră la adresa noii mode, totul fiind exagerat de o manieră grotescă. Publicul îşi manifestă zgomotos aprecierea pentru cântecul interpretat de domnişoara Fanny Thompson.

Păstorule, mi-am pierdut mijlocul,
Nu mi-ai văzut trupul?
Sacrificându-mă gustului modern,
M-am purtat ca o proastă.
Mi-a dispărut şi nu mai e loc
Pentru plăcinte şi tarte deloc,
Fiindcă din cauza modei, am pierdut
Locul unde înţelepţii au pântecul!

Entuziasmaţi, spectatorii intonară refrenul alături de artistă într-un vuiet general.

În timp ce două mii de oameni se îndreptau spre ieşirea din teatru, Monk Adderley spuse:

— Ai vrea să mergi cu mine în vizită la Vauxhall, lunea viitoare, doamnă Poldark? S-ar putea să aibă loc o şedinţă de seară a Camerei.

— Atunci, n-ar trebui să participi la ea?

— Doamne fereşte! Dar soţul dumitale va participa.

— Spune-mi, te rog, de ce ţi se zice Monk? întrebă ea. Nu pare… potrivit.

Colţurile ochilor lui se încreţiră. Pe un chip mai puţin sinistru, ar fi fost o expresie atrăgătoare.

— Nu e potrivit, după cum bine ai observat, draga mea. Pe tata îl cheamă aşa şi îi place atât de mult numele, încât l-a dat tuturor

băieţilor săi ca să fie sigur că se va perpetua.

Ea îşi ridică sprâncenele.

— Dumnezeule mare! Vrei să spui că sunt câţiva Monk Adderley care se plimbă pe străzile Londrei?

— Nu, doamnă. Doi au murit când erau mici. Altuia i s-a tăiat gâtul în India. Unul este la Bristol, încă stă cu părinţii, dar e un provincial anost care va deveni moşier… Mai bine spune-mi de numele *dumitale*. Ce înseamnă în limba asta celtică bizară pe care o vorbiţi acolo?

— Nu ştiu, minţi Demelza **[37]**.

— Ei bine, este un nume destul de provocator. Pe legea mea că este… Demelza… Demelza… pare că trebuie descojit – ca o pelerină, ca hainele, ca o piele…

— Ca o banană? sugeră ea.

— Ascultă, braţe-de-satin, gata, m-ai tachinat destul! Ai o limbă ascuţită care mi se va părea deosebit de plăcută la momentul potrivit. Voi şti eu ce să fac cu ea. Atunci, rămâne pe luni. La ora nouă.

Înainte ca Demelza să deschidă gura, Caroline interveni:

— Mai avem loc pentru două persoane în trăsură. Vă ducem noi acasă. Îţi găseşti o lectică, Monk?

— O să mă duc la White's pentru un ceas sau două. Ai chef să mă însoţeşti, Poldark? Poţi intra ca oaspete al meu.

Ross ezită, apoi spuse cu amabilitate:

— Mulţumesc, nu, cred că nu. Nu sunt suficient de bogat pentru a-mi permite să pierd bani şi nici atât de sărac, încât să-mi doresc să câştig.

— Ce idee plictisitoare! pufni Adderley. Banii sunt importanţi tocmai prin faptul că trebuie socotiţi întotdeauna ca fiind neimportanţi.

III

Mai târziu în seara aceea, în timp ce Demelza era pe cale să adoarmă, Ross spuse:

— Să ştii că măcar o dată Adderley a avut dreptate.

— Cum? Despre ce? La ce te referi?

— Banii ar trebui consideraţi întotdeauna ca fiind neimportanţi. Acum, că am o mină şi acţiuni la topitorii şi toate celelalte, devin prea ataşat de bani.

— Eu am fost toată viaţa ataşată de bani. Poate pentru că sunt fiică de miner. Poate pentru că n-am avut niciodată foarte mulţi. Tot ce ştiu este că sunt fericită când am câteva monede în pungă şi că sunt tristă când n-am. Nu-mi dau seama cum ar putea fi altfel.

— Totuşi, Adderley s-ar putea să aibă dreptate în privinţa asta, dar în toate celelalte greşeşte. Greşeşte mai ales dacă îşi imaginează că voi

sta să mă uit cum încearcă să-mi seducă nevasta.

— Şi chiar crezi că are cea mai mică şansă? Cum soţul ei tăcea, Demelza se ridică în capul oaselor, complet trează. Ross, ce-ţi trece prin minte? Doar nu te gândeşti serios că… Din cauză… din cauză că s-a întâmplat odată, din cauză că, odată, am ţinut profund la alt bărbat, crezi, presupui că aş putea s-o fac din nou… cu primul care îmi apare în cale? Din cauza… din cauza lui Hugh Armitage voi fi suspectată ori de câte ori un bărbat îmi acordă o atenţie specială? *Ross*, răspunde-mi!

— Nu! rosti el cu fermitate.

— Nu s-ar putea repeta – şi în niciun caz cu un bărbat precum căpitanul Adderley.

— Atunci, ar trebui să-mi arăţi mai clar că nu se poate repeta.

— Cum?

— Nu-l mai încuraja.

— *Nu-l* încurajez! Însă trebuie să fiu politicoasă!

— De ce?

Ea făcu un gest de disperare.

— Uneori, Ross, tare mă chinuieşti. Chiar mă chinuieşti! Sunt… sunt la Londra pentru prima dată. Este o societate nouă. Sunt soţia ta… cu adevărat, dincolo de faptul că-ţi port numele, dincolo de hârtia care ne leagă, şi asta după atât de mult timp. Sunt *fericită*, entuziasmată, trăiesc altfel. Iar un bărbat vine la mine şi începe să-mi adreseze complimente. Este… este educat, de familie bună, membru al parlamentului. Să-i întorc spatele pentru a-ţi face pe plac? Să-i dau o palmă pentru a te mulţumi? Să mă retrag într-un colţ şi să refuz să-i răspund? Mai bine n-aş fi venit!

— Mai bine n-ai fi venit decât să-l laşi să te pipăie! Cred că-ţi cunoaşte fiecare os din braţul stâng, de la încheietură până la umăr.

Se lăsă tăcerea.

— Atunci, spune-mi ce trebuie să fac, oftă Demelza. Vrei să mă întorc acasă?

— Fireşte că nu!

— Atunci, spune-mi cum să mă port.

— Ştii foarte bine cum să te porţi.

— Nu-i cinstit! În orice caz, n-o să accepte un refuz. A zis că vine să mă ducă la Vauxhall lunea viitoare, când vei fi la Cameră.

— Şi te duci?

— Fireşte că nu! O să fiu plecată… sau n-o să mă simt bine. O febră ar fi numai bună ca să-i răcorească ardoarea. O să-mi pictez nişte pete pe faţă şi o să mă uit pe fereastră la el… Ross, nu lăsa ca asta să strice sejurul nostru la Londra!

— Nu, spuse el, nu. Îi cuprinse umerii cu un braţ. Dar nu poţi întotdeauna să-ţi alungi sau să-ţi domoleşti sentimentele, iar când te

văd în compania altui bărbat – atinsă şi pipăită de el –, mi se trezesc vechile emoţii, vechile gânduri, vechile suferinţe. Care nu sunt chiar atât de vechi.

Demelza se lipi de el şi nu spuse nimic multă vreme, dar somnul îi zburase.

IV

Un coş cu flori sosi în dimineaţa următoare. Ross vru să-l arunce, însă Demelza nu-l lăsă. Florile o interesau şi îi plăceau indiferent de provenienţă, iar în acel buchet erau unele cum nu mai văzuse.

Îşi petrecură duminica împreună cu Dwight şi Caroline, călărind până dincolo de Hampstead şi luând prânzul şi cina cu ei. În dimineaţa zilei de luni primi alte flori. La cinci şi jumătate, Caroline veni s-o ia şi se duseră la celălalt teatru regal, Covent Garden. Era trecut de ora nouă, iar Demelza, simţind că mânca prea mult, refuză invitaţia de a se întoarce la Hatton Garden pentru supeu, spunând că avea să mănânce ceva uşor acasă. Odată ajunsă, constată că luminile erau aprinse în salon. Dădu buzna în cameră presupunând că Ross se întorsese, dar îl găsi pe Monk Adderley tolănit într-un fotoliu.

Purta un costum din cea mai fină mătase, într-o nuanţă albăstruie, iar manşetele cămăşii erau decorate cu butoni de chihlimbar.

— O, bine ai venit! zise el ridicându-se încet. M-ai făcut să te aştept, dar nu contează. Plăcerea este cu atât mai mare.

— Cum ai intrat?

— Pe uşa din faţă, iar apoi am urcat scările, doamnă. Nu a fost dificil.

Făcu o plecăciune asupra mâinii ei, îngăduindu-i să-i vadă cicatricea printre firele de păr.

— Ţi-a deschis doamna Parkins?

— Da. I-am spus că sunt fratele dumitale. Un şiretlic simplu. Îi rulă mănuşa în jos şi îşi lipi buzele de dosul încheieturii ei. Întotdeauna aleg soluţiile cele mai simple. De pildă, anul trecut, am dorit să intru în apartamentul unei tinere lady, dar maică-sa era la parter şi îi verifica pe toţi cei care urcau. Aşa că am împrumutat hainele unei croitorese şi am urcat fără ca bătrânul cerber să se uite de două ori la mine. Pot fi o fată acceptabil de drăguţă.

— Îmi pare rău, dar trebuie să-ţi cer să pleci, domnule căpitan.

— Să *plec?* Te-am jignit cu ceva? Ce frumos ai aranjat florile de la mine!

— A fost drăguţ din partea dumitale să mi le trimiţi. Demelza îngenunche, aţâţă focul şi adăugă doi cărbuni, oferindu-şi un răgaz pentru a se gândi. Dar asta nu te îndreptăţeşte să… să…

— Să intru în camera dumitale printr-o stratagemă? O, haide! Nu

aveam altă modalitate de a te găsi singură.

— De ce ai vrea să fii singur cu mine?

— Uită-te în oglindă, draga mea.

— Sunt măritată, domnule căpitan.

— O, da! Ştiu asta, spuse el cu o nuanţă de amuzament în voce.

— Iar soţului meu nu-i va plăcea să te găsească aici.

— Şi nici nu mă va găsi. Am afară un om care îl va reţine suficient de mult în stradă pentru ca eu să pot ieşi pe uşa din spate. Dar asta-i puţin probabil să se întâmple în următoarele două ore. Stau toţi acolo şi bat câmpii despre corpul de voluntari.

— Te rog, pleacă. Nu vreau s-o chem pe doamna Parkins.

— Nici eu nu vreau. Dar n-am putea măcar să stăm de vorbă puţin?

— Despre ce?

— Orice subiect preferi. Viaţă. Dragoste. Literatură. Dă-mi voie să-ţi povestesc despre bărbaţii pe care i-am omorât.

— Data viitoare când ne vom întâlni.

El se apropie de o vază.

— Uită-te la astea! Le vezi? Ştii cum se numesc aceste flori?

— Nu.

— Se numesc dalii. Au fost importate în Anglia pentru ca bulbii lor să fie mâncaţi de săraci, în loc de cartofi. Dar neruşinaţilor nu le-a plăcut gustul, aşa că acum nu se mai vinde rădăcina, ci floarea.

În timp ce vorbea se apropie din nou de ea, dar Demelza se îndepărtă.

— Vei remarca faptul că n-au niciun miros.

— Am remarcat.

— Dă-mi voie să te ajut să-ţi dai jos pelerina.

— O să mi-o dau jos după ce pleci.

Ochii lui se îngustară foarte tare.

— Te temi de mine?

— Absolut deloc.

— Îţi displac?

— N-nu…

— Pari cam nesigură. Te temi de ce ţi-aş putea face? N-ai avut niciodată alt bărbat, în afară de soţul dumitale? Nu vrei să înţelegi complexităţile mai subtile ale iubirii?

— Chiar despre iubire e vorba, domnule căpitan?

El ridică din umeri.

— Numeşte-o cum vrei. Te pot instrui cu cea mai mare delicateţe. Monk îşi puse blând degetele pe pieptul ei şi le lăsă acolo câteva clipe, apoi ea se îndepărtă tăcută.

— Vezi? spuse el.

— Ce să văd?

— Cât de repede reacţionezi.

— Te flatezi singur.

— Serios? Lasă-mă să-ţi dovedesc!

Demelza clătină din cap.

— Sunt… profund înamorat, continuă el. Şi să nu crezi că e ceva trivial. Eşti o femeie extrem de fermecătoare.

— Sunt profund flatată, dar…

— Hai să stăm jos, şi îţi voi spune despre farmecele dumitale.

— Regret, nu!

— De ce eşti atât de aspră?

— Aspră? Nu sunt deloc aspră! Doar că nu simt ce ai vrea dumneata să simt.

— Asta se poate schimba, te asigur. Am un leac suprem, pe care ţi-l voi explica…

— Nu acum. Altă dată, domnule.

Se priviră unul pe altul.

— Pe legea mea, ai o voce ciudată, zise el. Presupun că e accentul din West Country **[38]** .

— Sunt din West Country.

— Ei bine, îmi place. Ţipi când te posedă un bărbat?

Demelza trase adânc aer în piept.

— Cred că, peste o clipă, o să… o să zici că sunt mironosiţă, aşa că poate ar fi mai bine să-ţi spun acum, ca să te scutesc de osteneală…

— Doamnă, îmi pui în gură cuvinte pe care eu…

— Eşti gentleman?

El se înroşi.

— Aşa presupun.

Era prima dată când apărea o culoare pe chipul lui.

— Atunci, iartă-mă că, după cum pe bună dreptate ai zis, sunt de departe din vest şi nu înţeleg manierele londoneze, dar nu este de datoria unui gentleman să se retragă atunci când o doamnă i-o cere?

Colţurile ochilor lui se încreţiră.

— Numai dacă gentlemanul a intrat deja.

Asta lămuri lucrurile. Demelza se duse la funia clopoţelului.

— Consider că remarca dumitale a fost puţin… ofensatoare. Te rog să pleci!

El o mai studie câteva clipe, calculându-şi şansele. Îşi scoase batista şi îşi tamponă pe rând fiecare nară.

— Promite-mi că te-aş putea vizita altă dată.

— Te rog!

El chicoti încetişor.

— Pe legea mea! Ştiu despre ce-i vorba. Nu de mine eşti îngrozită, ci de soţul dumitale. Te bate?

— Da, adesea.

— Când o să-i obosească braţele, spune-i să trimită după mine.

V

A doua săptămână la Londra a soţilor Poldark nu fu la fel de plăcută ca prima. Demelza îi spusese lui Ross de vizita lui Adderley, cu toate că trecuse peste nişte detalii. Era mai bine să afle de la ea decât din alte surse şi să suspecteze că îl înşela. El o dojeni pe doamna Parkins – pe viitor, nimeni nu mai avea voie să intre în camera lor dacă ei nu erau acolo, indiferent de pretext. Însă relaţia lor nu mai fu la fel de bună ca înainte. Norul creat de bănuieli şi de explicaţiile insuficiente putea da naştere la fulgere în orice clipă.

Vizitară Royal Academy şi British Museum, iar la începutul celei de-a treia săptămâni luară cina acasă la familia Boscawen, în Audley Street. Nu fu un chin atât de mare cum se temuse Demelza, pentru că mama vicontelui, văduva marelui amiral, era o bătrână vivace care compensă absenţa doamnei Gower.

După ce doamnele se retraseră, cei doi bărbaţi discutară despre invadarea Olandei, care, după primele succese, se împotmolise din cauza problemelor legate de aprovizionare şi a generalilor şi amiralilor care ezitau să-şi asume alte riscuri. Lordul Falmouth observă sec că, din câte auzise, Poldark devenise un soi de bancher, iar Ross îi explică ce se întâmplase.

— Sper că nu te gândeşti că asta interferează în vreun mod cu obligaţiile pe care le am faţă de dumneata ca membru al parlamentului.

— Nu. Dar nici nu cred că, dacă aş spune da, ai ţine prea mult cont de asta.

— Mă nedreptăţeşti, milord. Aş ţine cont de orice ai spune. Cu toate că, evident…

— Da, exact.

— Dar sper că, în prezent, există mai puţine aspecte în privinţa cărora dumneata şi lordul de Dunstanville nu sunteţi de acord.

Lordul Falmouth pufni.

— Basset este un om insistent şi întotdeauna a fost aşa. Este prea *activ* în privinţa comitatului. În unele cazuri, face lucruri bune, dar în general îşi vede doar propriile interese. Totuşi, cred că, de când a fost înnobilat, s-a mai domolit puţin… În sfârşit, am înţeles că acum *Hawkins* e prieten cu Warlegganii. Din câte îl cunosc pe Sir Christopher, cred că a existat un preţ.

— Iar George Warleggan a fost dispus să-l plătească.

— Este interesant, zise Falmouth îndepărtându-şi firicelele de tutun de pe buze. Dacă tot ce spui despre Warleggani e adevărat, încercând să falimenteze banca lui Pascoe, n-au reuşit decât să-i asigure acestuia

o poziţie mai solidă şi să-l facă pe duşmanul lor – adică pe tine – partenerul lui!

— Cred că Harris Pascoe ar fi preferat mult mai mult să rămână cu propria bancă în locul acestui aranjament, spuse Ross. Pot să confirm totuşi că succesul lor a fost limitat. În ceea ce mă priveşte, nu consider că este o numire serioasă, dar, da, e interesant modul cum am ajuns să fiu bancher.

— Te-aş susţine, zise lordul Falmouth, chiar şi dacă ăsta ar fi singurul motiv.

În lunea următoare urma să se discute în Cameră despre noul tratat de alianţă cu Rusia. Nu era ceva în care Ross să se simtă foarte implicat, dar era probabil să participe unii dintre cei mai faimoşi vorbitori – lordul Holland avea să propună un amendament, iar Pitt şi Fox era de aşteptat să vină şi ei. Aşa că se duse la ora trei ca să ocupe un loc bun de unde să urmărească dezbaterea programată la patru.

După cum se întâmpla în mod obişnuit în Cameră, înainte se dezbăteau sau se amendau proiecte de legi de importanţă mai mică, iar unul dintre acestea, legat de sprijinirea mutilaţilor de război, trebui votat formal, nu prin simpla ridicare a mâinilor, ceea ce îi stârni lui Ross interesul. Pentru un astfel de vot, uneia dintre tabere i se cerea să iasă, iar la intrare, reprezentanţii erau număraţi. Cealaltă parte rămânea în sală. Era responsabilitatea preşedintelui Camerei să decidă cine avea să iasă, dar în mod normal ieşeau cei care propuneau şi susţineau noua lege. La fel se întâmplă şi atunci, şi poate că Ross ar fi trebuit să-şi dea seama că nu era bine să iasă.

Într-o sală în care abia dacă existau 300 de fotolii pentru 558 de parlamentari era de aşteptat să fie o problemă cu scaunele înainte de o dezbatere importantă, iar dacă ieşeai ca să votezi era probabil să-ţi pierzi locul. Din acest motiv, adesea reprezentanţii nu votau o lege cu care erau de acord doar ca să nu-şi piardă locurile, iar uneori solicitarea unui vot formal era o tactică, ştiindu-se că mai puţini aveau să iasă pentru a o vota decât ar fi fost cei care ar fi ridicat mâinile ca s-o aprobe.

În acel caz, legea era la prima citire şi avu o majoritate de treisprezece voturi, dar când Ross se întoarse îşi găsi locul ocupat de căpitanul Monk Adderley.

— Ah… făcu Ross.

Adderley îşi ridică privirea şi se uită la el printre pleoapele pe jumătate închise.

— Ai pierdut ceva, Poldark?

— Da… locul meu.

— Pe ăsta nu-l poţi avea, dragul meu. În Cameră nu există „locul meu”, după cum bine ştii. Va trebui să stai în picioare, în spatele sălii, nu-i aşa?

Un individ mic şi gras care stătea lângă Monk chicoti fără să ridice privirea.

— Dar „mănuşile mele” există? întrebă Ross.

— Mănuşile dumitale? Dumneata ar trebui să ştii, Poldark. Eu de ce aş şti?

— Pentru că le-am lăsat pe acest scaun. Mi se pare că stai pe ele.

— Eu? spuse Adderley căscând. Deloc, dragul meu. Nu m-aş atinge de ele. Vezi dumneata, nu mă mai interesează niciunul dintre… bunurile dumitale folosite de alţii.

Mulţi oameni încă mergeau prin sală, unii dintre cei care se întorseseră încercau să se strecoare până la nişte scaune, un bărbat stătea în picioare şi vorbea, sau încerca să vorbească, despre o altă lege, aşa că numai vreo zece văzură mişcarea bruscă – încăierarea – care se produse în rândurile din spate. Mâna lui Ross ţâşnise să-l înşface pe Adderley de lavalieră, săltându-l în picioare. Cu cealaltă mână, Ross îşi luă mănuşile. Adderley fu trântit cu o bufnitură pe scaun.

— Linişte! Linişte! strigară câţiva oameni.

— Îmi cer scuze, Adderley, zise Ross întinzându-i pălăria care îi căzuse. Eram sigur că mănuşile mele sunt acolo. Îmi cer scuze, domnule, rosti el înclinându-se spre preşedinte, după care părăsi Camera.

VI

După vreo două ore, un anume domn John Craven se prezentă în George Street şi aduse o scrisoare care spunea:

Dragă Poldark,

Insulta pe care mi-ai adresat-o în Cameră nu este de natură a fi compensată cu nişte simple scuze. Consider că eşti un fanfaron infam şi că tot curajul pe care îl afişezi este o mască pentru a-ţi ascunde laşitatea. Astfel, doresc să-ţi ofer ocazia de a-mi dovedi dacă meriţi acest epitet sau nu.

Doresc să ne întâlnim în Hyde Park, miercuri la ora 6 dimineaţa, fiecare cu o pereche de pistoale, ca să ne lămurim neînţelegerile. Secundul meu, John Craven, ţi-a adus această scrisoare şi vreau să-i comunici cine te va reprezenta.

De asemenea, din motive care probabil că îţi sunt clare, doresc ca această întâlnire să rămână strict secretă.

Umilul dumitale servitor,

Monk Adderley

Capitolul 28

I

Demelza era plecată când sosise scrisoarea. El nu-i spuse nimic când se întoarse. În seara aceea, stătu de vorbă cu Dwight.

— Dar este monstruos! se revoltă medicul. Pentru un mic incident în Cameră? Aşa ceva se întâmplă mereu! Omul e *nebun!* Din cauza rănii pe care a avut-o la cap. Ar trebui să ignori toată povestea.

— I-am scris deja că accept.

Dwight se holbă la prietenul său de parcă nu i-ar fi venit a crede ce auzise.

— Ce-ai făcut?

— Am acceptat.

— Ross, n-ar fi trebuit să faci asta! Toată povestea asta trebuie să se termine imediat!

— Nu se poate.

— Dar… dar nu există nicio *miză!* E doar o furtună într-un pahar cu apă. În orice caz, individul este un duelist remarcabil. A omorât doi sau trei oameni!

— Şi eu am omorât.

— În dueluri?

— Ei bine, nu. Dar ştiu să folosesc o armă. După cum s-au lămurit ciorile care îmi atacă recoltele.

— Nu tragi în ciori cu pistolul, Ross! De când n-ai mai folosit un pistol?

— O să exersez puţin mâine. Ştii de ce am venit? Ca să te rog să-mi fii secund. Având în vedere prietenia noastră, deja i-am comunicat numele tău.

Dwight îşi muşcă mănuşa. Se plimbau prin faţa casei Carolinei şi începea să plouă.

— Ei bine? stărui Ross.

— Da, îţi voi fi secund, spuse răstit Dwight, pentru că astfel am dreptul să intervin şi să văd ce se poate face pentru a anula această prostie scandaloasă.

— Slabe şanse să reuşeşti. De asemenea, mai există şi avantajul că, dacă vreunul dintre noi va fi rănit, nu va trebui să căutăm un doctor.

Dwight se încruntă citind scrisoarea la lumina galbenă a felinarului de pe stradă.

— De ce a subliniat că vrea ca întâlnirea să fie secretă? Desigur, ştiu…

— John Craven mi-a explicat. Dacă Adderley va… reuşi să tragă cu precizie, este esenţial să nu se ştie că el a fost responsabil. Dacă ajunge a *treia* oară la proces, va fi întemniţat pentru mulţi ani.

— După cum merită! Dar, Dumnezeule, el este cel care te-a provocat la duel! Chiar vom accepta condiţiile lui? N-am auzit niciodată ceva mai revoltător!

— Mie îmi convine, spuse Ross. Dacă îl omor pe Adderley, nici eu nu vreau să ajung la proces. O dată a fost suficient.

Dwight privi chipul întunecat al prietenului său.

— Se va afla. Astfel de lucruri nu pot fi ascunse cu totul.

— Ei bine, este un risc pe care trebuie să ni-l asumăm amândoi.

Se opriră lângă chepengul deschis al unei pivniţe unde doi oameni care arătau ca nişte pitici negri descărcau butoaie de bere dintr-o căruţă. Alături, cineva descărcase un morman de cărămizi, ceea ce făcea aproape imposibilă trecerea pe trotuarul inegal.

— Demelza ştie?

— Nu, şi nu trebuie să afle. Şi nici Caroline. Din fericire, mai este doar o zi de aşteptat. Nu uita, Dwight, ai jurat să păstrezi secretul. *Nimeni* nu trebuie să afle.

— Sugerezi să mergem mâine la Strawberry Hill, aşa cum am stabilit?

— Desigur. Altminteri, vor bănui că se petrece ceva.

Dwight clătină disperat din cap.

— Şi când vei exersa tragerea cu pistolul?

— La prima oră. Fiindcă vom pleca abia la zece.

— Aşa că şi eu trebuie să-mi încep devreme eforturile în vederea unei reconcilieri. Ross, în ce condiţii ai accepta să-ţi retragi cuvintele?

— Eu n-am niciun cuvânt de retras, Dwight. Doar am acceptat provocarea.

Dwight făcu un gest de iritare.

— Spunând asta, susţii că nu l-ai insultat în Cameră?

— I-am cerut scuze la momentul respectiv.

— El le-a auzit?

— Aşa ar fi trebuit.

— Ţi-ai cerut sincer scuze?

— Nu.

O luară pe Hatton Garden Street, locuită de oameni mai înstăriţi.

— Offf… nu m-am gândit o clipă că, venind la Londra, voi fi implicat într-o poveste atât de infantilă şi de prostească precum asta. Pentru că *aşa* este, Ross. Având în vedere că deja există atât de multă suferinţă şi durere în lume. Având în vedere că suntem în război. Ucidem destui oameni şi fără să ne mai omorâm între noi.

— Spune-i asta lui Adderley. Dacă doreşte să-şi retragă provocarea din acest motiv, eu sunt dispus să las lucrurile baltă.

— Vorbeşti de parcă nu ai fi dispus cu *adevărat*, remarcă Dwight.

După câteva clipe, Ross spuse:

— Mă cunoşti prea bine, Dwight. În orice caz, o să las totul în

seama ta.

II

La ora zece în dimineaţa următoare, porniră toţi patru spre Strawberry Hill. Construit de marele Sir Horace Walpole, castelul era unul dintre monumentele pe care Caroline considera că era obligatoriu să le viziteze. După ploaia rece din ajun, vremea se îmbunătăţise, iar norii albi se adunaseră la apus ca o pavăză. Era o zi frumoasă pentru a scăpa de mirosurile Londrei, o zi frumoasă pentru a călări, iar distanţa până acolo era de numai vreo zece kilometri.

În cele câteva minute pe care le petrecură singuri înaintea plecării, Dwight îi spuse prietenului său:

— Nu credeam că este posibil, dar Adderley e şi mai intransigent decât tine. Însă el are o scuză pentru faptul că este instabil, în vreme ce tu nu ai niciuna.

— Ce-ai fi vrut să fac? întrebă Ross. Să mă duc la el acasă, să bat la uşă, iar când mi-ar fi deschis, să îngenunchez şi să mă umilesc cerându-mi scuze? Să-mi cer scuze că m-am enervat fiindcă mi-a insultat soţia?

— Eşti sigur că asta a fost intenţia lui?

— Desigur. Exact asta a vrut.

— În orice caz, o astfel de provocare venită din partea unuia ca el nu are importanţă. Ţi-aş sugera să te duci la el diseară şi să-i spui că nu te interesează eroismul lui fals. Că eşti un veteran al războiului american. Iar dacă va susţine că eşti laş, oamenii nu vor face altceva decât să râdă de el.

Ross zâmbi, dar nu-i răspunse.

Ajunseră la Twickenham în jurul prânzului. Walpole murise cu doi ani în urmă, însă onorabila doamnă Darner, fata celui mai bun prieten al lui Walpole, generalul Conway, locuia acolo şi menţinea tradiţia de a permite zilnic câte unui grup de patru persoane să viziteze palatul.

Demelzei îi plăcu în mod deosebit grădina. În ea se aflau flori cum nu mai văzuse niciodată, copaci şi tufe cum nu-şi imaginase vreodată.

— Şi, Ross, ce bine ar fi dacă am putea avea la Nampara o asemenea *peluză* – sau măcar una care să-i semene puţin. Este atât de netedă, atât de *verde*.

Mai indulgent cu ea decât fusese în ultima vreme, Ross îi explică faptul că iarba n-ar fi putut fi nicicând atât de bogată pe solul nisipos al coastei nordice şi că, pe acea peluză, era cosită la trei centimetri înălţime de către ucenici care învăţau să devină grădinari. Demelza spuse că foarte bine, la întoarcerea acasă avea de gând să facă *ceva*. Voia să aibă un *soi* de peluză, nu doar smocuri de iarbă, vizuini de iepuri şi gropile săpate de Garrick **[39]** . Ce frumos ar fi arătat nalbele

ei pe o pajişte verde bine îngrijită! Şi văzu şi un arbore cu flori cum îi dăduse Hugh Armitage cândva – magnolii. Îşi aminti numele de îndată ce văzu copăcelul.

Şi în excentricul castel construit în stiluri diferite erau multe lucruri interesante, interiorul fiind o adevărată comoară – o cameră plină cu camee italiene, o alta cu miniaturi şi tabachere. Erau tablouri în acuarelă şi ulei, rozarii şi statuete din bronz, sticlărie franţuzească, dantele de Bruxelles, figurine din porţelan de Dresda, măşti chinezeşti, săbii turceşti, figurine din fildeş, evantaie şi ceasuri, iar în bibliotecă erau atât de multe cărţi, încât ar fi fost imposibil să le ghiceşti numărul.

După cină, în drum spre casă, Demelza comentă că uneori era posibil să fii *prea* bogat şi să aduni prea mult din toate. În opinia ei, nimic nu putea fi mai plăcut decât să ai o pasiune pentru ceva, fie că era vorba de evantaie, fildeş sau sticlă, iar dacă îţi permiteai, îţi puteai face o colecţie, adăugând câte o piesă preţioasă după alta, după care îţi aranjai colecţia pe rafturi şi te bucurai de ea ori de câte ori o vedeai. Dar Sir Horatio, care trăise până la adânci bătrâneţi, îşi făcuse un mare număr de colecţii, dintre care unele aveau foarte multe piese. Dacă sunt atât de multe, cum să-ţi mai facă plăcere? Şase lucruri minunate vor fi mereu şase lucruri minunate. Dar şase mii nu mai pot fi apreciate fiecare în parte.

— Aşa e şi cu nevestele, zise Ross. Totul are o limită.

— Asta e valabil şi în sens invers, spuse Caroline. Totuşi, am auzit că în India există un maharajah care, în palatul său, este singurul bărbat printre o mie de femei.

— Din câte ştiu, femeile sunt una dintre puţinele comori pe care Walpole nu le-a colecţionat, zise Dwight. Dar sunt de acord cu Demelza, chiar şi un om cu un gust deosebit poate fi lipsit de gust dacă şi-l manifestă prea exagerat.

— La fel şi în cazul unui bărbat curajos? întrebă Ross.

— Exact!

Când ajunseră în apropiere de Londra, Caroline spuse:

— Ce-ar fi să cinaţi cu noi? Mătuşa mea are întotdeauna pe masă mai multe decât ar putea mânca vreodată.

— Eu mă gândisem să mergem iarăşi la teatru, zise Ross. Am auzit că se joacă altceva. O comedie de Goldsmith.

Toţi îl priviră surprinşi.

— Abia dacă o să ne întoarcem la timp, îi atrase atenţia Caroline. Şi n-am avea vreme să ne schimbăm.

— Atunci, mergem îmbrăcaţi aşa cum suntem, hotărî Ross. Sau pierdem primul act. Cât e ceasul? A, da, am putea s-o facem! Şi poate că o să luăm o cină uşoară după aceea.

Aşa făcură. Lăsară caii într-un grajd de pe Stanhope Street şi

intrară într-o lojă la numai cinci minute după ridicarea cortinei.

În următoarele două ore se distrară copios. Uneori, Dwight îşi privea prietenul. Ştia că şi amuzamentul acestuia, şi al lui nu puteau fi decât prefăcute. Ross făcea eforturi remarcabile de a se controla, iar Dwight se întrebă dacă nu cumva, cuprins de un fatalism sumbru, nu acceptase aproape total ce avea să-i aducă viitorul.

Nu rămaseră la scenetele de după piesă, dar zăboviră suficient cât să audă începutul cântecului: „Păstorule, mi-am pierdut mijlocul, nu mi-ai văzut trupul? Sacrificându-mă gustului modern, m-am purtat ca o proastă". Demelza îl fredonă încet, cu vocea ei uşor răguşită, până ajunseră în Hatton Garden, când ceasul arăta ora nouă.

Doamna Pelham ieşise, aşa că luară singuri supeul. Tocmai se anunţase că ambele Camere ale parlamentului aveau să-şi încheie mai devreme sesiunile şi că nu era probabil să se reunească înainte de a treia săptămână din ianuarie, ceea ce o făcu pe Demelza – deja binedispusă de piesă – să vorbească entuziasmată despre Crăciun. Petrecerea ei din anul precedent fusese atât de reuşită, încât dorea s-o repete exact la fel. Caroline spuse că întotdeauna era o greşeală să încerci a repeta ceva, iar Demelza oricum nu putea face asta pentru că ea intenţiona să-şi petreacă Crăciunul în Cornwall, ceea ce ar fi stricat tiparul. Demelza zise că asta nu ar face decât să îmbunătăţească tiparul, la care Caroline răspunse că nici vorbă de aşa ceva şi că intenţiona să-i invite la Killewarren pe *toţi* membrii familiei Poldark pe care îi putea găsi, dar şi pe cei din familia Blamey care nu erau pe mare la momentul respectiv. Auzise ce tânăr fermecător era James Blamey şi spera să-l vadă cu ochii ei. Cât despre copii, ei bine, Killewarren era o casă mai mare decât Nampara şi i-ar fi plăcut să audă ropot de picioruşe prin ea, chiar dacă nu erau ale lui Sarah.

Cina continuă într-o ciondăneală pe jumătate înverşunată, pe jumătate veselă, până când doamna Pelham se întoarse însoţită de trei oaspeţi, primul fiind bărbatul de patruzeci de ani înalt şi brunet care în acel moment era „prietenul ei special", onorabilul St Andrew St John. Susţinător devotat al lui Fox, era burlac, moşier şi avocat pledant, iar la doar douăzeci şi patru de ani fusese subsecretar de stat, Fox fiind atunci secretar. Ulterior, se retrăsese din politică odată cu protectorul său, dar îi plăcea viaţa la Londra şi mai ales, din câte se părea, doamna Pelham. Al doilea era domnul Edward Coke din Longford, Derbyshire, un bărbat cam de aceeaşi vârstă, care nu se remarcase cu nimic în Cameră, dar care avea multe de spus în afara ei, un alt partizan al lui Fox. Al treilea era un burlac în vârstă bogat şi ciufut, pe nume Jeremiah Crutchley, reprezentant al burgului St Mawes, care fusese prieten cu Samuel Johnson.

Se mai aduseră scaune în jurul mesei, servitoarele veniră repede cu şervete, pahare, vin şi farfurii cu mâncare, iar conversaţia generală

începu. La un moment dat, Ross îl auzi pe St Andrew St John murmurându-i ceva lui Dwight şi îi ceru:

— Domnule, vrei, te rog, să repeţi?

— Cred că un supeu reprezintă o ocazie potrivită pentru flecăreală, nu pentru o conversaţie serioasă, zise St John. Totuşi, i-am zis prietenului dumitale că generalul Bonaparte a reuşit să treacă de blocadă şi a ajuns în Franţa.

— Când?

— La începutul acestei luni, interveni Coke. Se spune că marele om a stat pe mare şase săptămâni şi abia a scăpat neprins! A ajuns la Fréjus cu doar patru corăbii şi a fost întâmpinat ca un rege. Fox se gândea să-i trimită un mesaj de felicitare.

Se lăsă tăcerea. După câteva clipe, Ross spuse:

— De la moartea lui Hoche, Bonaparte a rămas singur. Fără îndoială, armatele franceze îl consideră salvatorul lor.

— Ceea ce nu cred că poate fi, zise Crutchley, care, ca şi Ross, îl susţinea pe Pitt şi era de acord cu efortul de război. Când a fost imobilizat în Egipt, toate cuceririle lui din Europa au fost pierdute. Acum avem un cap de pod ferm în Olanda, iar cât de curând Rusia ni se va alătura acolo. Aproape toate coloniile franceze sunt în mâinile noastre – Ceylonul, toată India de Sud, Capul Bunei Speranţe, Minorca, Trinidad. Cel mai bun lucru pe care îl poate face „salvatorul" lor este să aducă acasă armatele înfrânte şi să ceară pace.

— Ne-am irosit forţele la Helder, mormăi Coke cu o oarecare satisfacţie. Dacă am fi fost mai hotărâţi, am fi avut toată Olanda deja.

— Asta dacă Abercrombie n-ar fi fost silit, săptămâna trecută, să se folosească de miliţia aia slab pregătită…

— Domnilor, interveni Caroline, domnul St John are dreptate. Un supeu este o ocazie pentru o conversaţie uşoară, indiferent cât de grele sunt platourile pe care le punem pe masă. A fost interesantă serata la care aţi participat?

III

Stătură până târziu, bând, râzând şi vorbind. Fusese o zi lungă în aer liber, iar ochii Demelzei începură să se închidă de somn cu mult înainte de a spune noapte bună şi de a lua două lectici spre casă. Ross întârziase plecarea cât de mult putuse, vrând s-o obosească astfel încât să doarmă târziu în dimineaţa următoare.

Când în sfârşit ajunse în pat, vorbi câteva clipe despre grădina de la Strawberry Hill şi toate lucrurile fascinante care se aflau în ea. Din câte ştia ea, nimeni din Cornwall nu încercase să facă o asemenea grădină. Existau un mic parc la Tregothnan şi amenajări splendide pe domenii precum Tehidy şi Trelissick, dar Strawberry Hill reprezenta

un exemplu de arhitectură peisagistică pe o suprafaţă mică, de numai câţiva acri – copaci de toate formele, dimensiunile şi culorile superb aranjaţi, tufe aurii, piramide albastre, coloane cenuşii, abundenţa de plante înflorite dintre ele scoţându-le în evidenţă. De unde luai asemenea copaci şi arbuşti? De unde îi *cumpărai?* Trebuia să-i comanzi din Indii, Australia şi America? Ross îi răspunse că nu prea ştia, dar avea să se intereseze. Ştia că ar fi trebuit s-o prevină că nici măcar un sfert din plantele la care râvnea n-ar fi rezistat în solul nisipos şi la vânturile încărcate cu sare de pe coasta nordică a Cornwallului, dar nu se îndura s-o dezamăgească în momentele acelea. O aşteptă să adoarmă, apoi se dezbrăcă fără zgomot, se strecură în pat lângă ea şi zăcu vreme îndelungată cu mâinile încrucişate sub ceafă, privind tavanul.

Aranjase să fie trezit la ora cinci. Se sculă şi, la lumina ferită a unei lumânări, se spălă, se bărbieri şi se pieptănă. Afară încă era întuneric beznă şi probabil că aşa avea să fie şi la şase. Îşi spuse că, până se încheiau formalităţile preliminare, avea să se crape de ziuă. La urma urmelor, adversarii trebuiau să se *vadă* unul pe altul.

Nu se mai bătuse niciodată în duel, dar îi fusese secund unui coleg ofiţer la New York, după ce acesta se certase cu un locotenent din alt regiment. Se duelaseră pe câmpul din spatele taberei. Amândoi fuseseră grav răniţi. Chiar şi atunci, la doar douăzeci şi doi de ani şi mult mai înclinat spre romantism, se gândise că toată procedura era o modalitate exagerată şi demodată de soluţionare a divergenţelor. În perioada aceea, media duelurilor din tabără era de unul pe săptămână, adesea murind oameni buni, iar el ştia că, deşi atât autorităţile civile, cât şi cele militare interziseseră duelurile, numărul lor abia dacă scăzuse.

Adesea, disputa se isca de la o glumă banală care fusese prost înţeleasă. Dwight greşea presupunând că disputa lui Adderley era prea neînsemnată pentru o asemenea rezolvare. Când fusese la Londra în martie trecut avusese loc o ceartă la Stephenson's Hotel, pe Bond Street. Vicontele Falkland băuse acolo cu nişte prieteni, printre care şi un anume domn Powell, şi remarcase în treacăt: „Iarăşi eşti beat, Pogey?" Powell îi dăduse o replică dură, iar Falkland îl lovise cu un baston. În duelul care urmase, Falkland, un om de patruzeci şi unu de ani, fusese împuşcat mortal. Aşa că duelurile continuau şi aveau să continue. Însă el nu-şi imaginase vreodată că avea să fie implicat în aşa ceva.

Cu mulţi ani în urmă îşi făcuse un testament pe care i-l încredinţase domnului Pearce – acum, probabil că ajunsese, împreună cu toate celelalte cutii cu documente legale, la cel care preluase afacerea pe butuci a bătrânului. Asta se întâmpla înainte de naşterea copiilor, când urma să aibă loc procesul de la Bodmin care s-ar fi putut

încheia cu condamnarea lui la moarte. Se gândi că ar fi trebuit ca, la un moment dat, să-şi pună afacerile în ordine. Ştia că unii oameni din Cornwall îşi făceau un testament nou ori de câte ori trebuiau să plece la Londra.

Ei bine, era prea târziu. În mai puţin de o oră, lucrurile aveau să fie decise. La şase fără un sfert auzi zgomot de copite pe caldarâm. Majoritatea felinarelor de pe aleea îngustă se stinseseră din lipsă de ulei de peşte, dar la lumina celor câteva rămase aprinse văzu că Dwight, în ciuda protestelor sale furioase, nu întârzia la întâlnire.

Ross privi trupul adormit al soţiei lui. Chipul ei era pe jumătate ascuns, şi hotărî să n-o atingă, pentru că se trezea foarte uşor. Îşi puse pelerina şi pălăria, se apropie fără zgomot de uşă, care scârţâi înnebunitor, apoi, cu lumânarea licărind în mână, coborî scările. Când ajunse la uşa casei, stinse lumânarea, o puse pe o poliţă şi ieşi în stradă.

Aerul era rece şi cădea o burniţă uşoară. Ross încălecă pe calul adus de Dwight şi se uită la prietenul lui.

— Ai avut dificultăţi?

— Doar dificultatea de a crede că un om atât de raţional ca tine, cel mai bun şi mai vechi prieten al meu, este capabil să se dedea la o asemenea nebunie şi să meargă până la capăt.

— Dacă nu se luminează curând, va fi mai primejdios pentru păsările din copaci, spuse Ross. Sau vom ţine o torţă în cealaltă mână?

— Chiar şi după standardele absurde de astăzi, duelul ăsta încalcă toate regulile. Adderley fiind cel care te-a provocat, ar fi trebuit să-ţi permită să alegi armele. Totuşi, înainte de a te consulta cu mine, i-ai acceptat toate condiţiile.

— Pentru că mi-au convenit. N-am folosit o sabie decât atunci când am exersat la regiment, cu şaptesprezece ani în urmă. Măcar în privinţa pistolului, am o idee foarte clară despre ce se întâmplă când apeşi pe trăgaci.

— Ai exersat puţin ieri-dimineaţă?

— Da, cu un sergent, la Savoy. Sfatul lui principal a părut să fie: „Aveţi grijă cum încărcaţi pistolul, domnule – prea mult praf de puşcă distruge echilibrul, o viteză prea mare afectează precizia glonţului. Dacă nu e cât trebuie, este mai bine să fie mai puţin”. Din moment ce tu te vei ocupa de pistoale, nu eu, nu pot decât să-ţi transmit această perlă de înţelepciune.

Se întoarseră şi începură să urce dealul. Merseră pe Strand, pe Cockspur Street şi prin Hay Market spre Piccadilly, iar de acolo, către Hyde Park Corner. Câteva siluete întunecate încă stăteau la pândă în aşteptarea unei victime pe care s-o jefuiască. Atunci când intrară pe Tyburn Lane auziră clopotul ceasului şi strigătul paznicului:

— A trecut de ora şase şi totul e bine!

Era ultima strigare înainte ca omul să plece acasă. În Hyde Park, cu toate că nu bătea vântul, frunzele cădeau întruna ca într-un decor convenţional de pe o scenă. Ploaia tocmai se oprise. Când ajunseră la locul stabilit, nu văzură pe nimeni în lumina slabă a zorilor şi, preţ de cinci minute, aşteptară acolo, în timp ce pe nările cailor ieşeau aburi în aerul rece. Dwight spera că Adderley se răzgândise. Curând însă auziră zgomot de copite şi fornăitul unui cal neliniştit, iar două siluete apărură din semiîntuneric.

— Dumnezeu mi-e martor, rosti Monk ţeapăn ca o lance, că am crezut c-ai fugit acasă, în Cornwall.

— Dumnezeu mi-e martor, spuse Ross, că am crezut că vei invoca beneficiul clerului.

Nu era un bun început pentru stabilirea premiselor unei reconcilieri, dar, în vreme ce înaintau printre copaci, Dwight îl trase deoparte pe Craven şi îl invită să descalece şi să stea de vorbă. Între timp, Ross străbătu încet poiana pe care o aleseseră, cu mâinile la spate, inhalând adânc aerul rece al dimineţii, ascultând ciripelile somnoroase ale păsărilor care se trezeau. Adderley rămase nemişcat precum una dintre acele plante-creion pe care Demelza le admirase atât de mult cu o zi în urmă.

Dinspre oraş începu să se zărească o lumină slabă. Aerul era proaspăt acolo, nepoluat de mirosurile oraşului. Frunzele foşneau sub picioarele lui Ross. Dwight se apropie de el. Era tras la faţă.

— Am convenit cu Craven că lumina va fi suficient de bună peste douăzeci de minute. Avem acest răgaz pentru a ajunge la o împăcare.

— Nu vreau nicio împăcare, replică Ross.

— Pe toţi Dumnezeii! rosti Dwight, deşi pentru el era ceva rar să blesteme. Chiar n-are *niciunul* dintre voi puţin bun-simţ? Vărsarea de sânge nu va rezolva nimic!

— Hai să ne plimbăm puţin, zise Ross. Aerul dimineţii este rece, iar sângele încălzit te ajută să ai mâna fermă.

Se plimbară printre copaci, o sută de metri într-o direcţie, o sută de metri înapoi.

— Hai să nu dramatizăm situaţia, Dwight, dar, dacă se întâmplă ca el să ţintească mai bine decât mine, fiindcă tu şi Caroline sunteţi prietenii noştri cei mai buni, veţi avea responsabilitatea celor de la Nampara.

— Desigur.

— Nu am lăsat nimic scris. Va trebui să fie o înţelegere verbală.

— Ne-am înţeles!

Timpul trecu încet. Ross îşi aminti o poveste pe care o auzise undeva, despre doi oameni care se provocaseră la duel, iar apoi se nimeriseră să ia masa împreună la un club pe care îl frecventau amândoi, într-o companie selectă. După ce luaseră prânzul, îşi

petrecuseră seara şi cinaseră împreună, se duseseră, fiecare cu trăsura lui, la locul întâlnirii şi stătuseră pe întuneric până la ora şase dimineaţa, când ieşiseră şi se împuşcaseră mortal.

În cele din urmă, copacii se profilară cu claritate, iar în depărtare se putură vedea contururile clădirilor. Din fericire, după încheierea ploii se produsese o spărtură în nori, aşa că se făcu brusc lumină atunci când răsări soarele.

— Haide, a venit vremea! spuse Dwight.

Capitolul 29

I

Se apropiară şi, în timp ce pistoalele erau examinate şi încărcate, Dwight făcu un ultim efort.

— Domnule căpitan Adderley, cred că până şi dumneata recunoşti că, după producerea incidentului din Cameră, căpitanul Poldark şi-a cerut scuze pentru mica sa izbucnire. A fost o comportare de gentleman, iar dumneata te-ai purta tot ca un gentleman dacă i-ai accepta scuzele. Ce-ar fi să vă strângeţi mâinile şi să vă duceţi acasă, la un mic dejun copios? Nimeni în afară de voi nu ştie despre această întâlnire. La cererea dumitale, a fost păstrat secretul. Aşa încât nu este vorba de salvarea onoarei. Nu ai nimic de pierdut, ci numai de câştigat dacă vei considera asta o dispută superficială, care nu merită să se încheie cu vărsare de sânge.

Chipul macabru al lui Adderley arăta de parcă îşi petrecuse toată viaţa numai pe întuneric.

— Dacă Poldark îşi cere din nou scuze acum şi dacă se angajează să-mi trimită în scris scuze formulate în termeni potriviţi, s-ar putea să accept. Cu toate că aş avea o părere proastă despre el dacă aş accepta.

Dwight se uită la Ross.

— Singurul meu regret este că i-am cerut scuze atunci, spuse acesta.

Medicul făcu un gest de disperare. Craven interveni:

— Haideţi, domnilor, că pierdem vremea. Ar trebui ca totul să se termine înainte de răsăritul soarelui.

— Încă ceva, spuse Adderley. Am înţeles că secundul dumitale i-a dat secundului meu scrisoarea de provocare pe care ţi-am trimis-o.

— Da. Aşa cum ai cerut.

— Iar al meu i-a dat scrisoarea prin care mi-ai răspuns. Aşa că nu există nicio dovadă a punerii la cale a acestui duel, cu excepţia acestor doi domni care au jurat să păstreze secretul. Zgomotul făcut de pistoale s-ar putea să atragă atenţia chiar şi la această oră matinală,

aşa că, dacă te ucid sau te rănesc, n-o să pierd timpul interesându-mă de starea dumitale, ci o să încalec şi o să plec cât de repede pot. Dacă, din întâmplare, mă vei răni dumneata, ai permisiunea mea totală să faci acelaşi lucru. Iar cine va fi rănit va spune că a fost atacat de un tâlhar.

— De acord, zise Ross.

— Aş detesta să ajung să lâncezesc în temniţă pentru că am vărsat sângele *dumitale*, dragul meu, spuse Adderley.

Se postară spate în spate. Amândoi erau înalţi, dar Ross era mai masiv. Ţineau câte un pistol încărcat şi armat în fiecare mână. „Prea mult praf de puşcă distruge echilibrul. Dacă nu e cât trebuie, este mai bine să fie mai puţin. O viteză prea mare afectează precizia glonţului.” De asta se temea cineva? Nu prea. O dorinţă de violenţă, de distrugere, care se afla pe jumătate într-un om, pe jumătate în celălalt om. De a trage. A trage. Rătăcirile imaginaţiei încetară. La fel şi neliniştea. Carnea şi fragilitatea ei nu erau la fel de importante ca voinţa şi integritatea ei. Oamenii îşi riscau tot viitorul la o aruncare de zaruri. Cu inima bubuind, dar cu mâinile ferme, cu ochii limpezi, cu toate simţurile treze, simţi un miros de fum de lemn ars, auzi dangătul unui clopot îndepărtat.

— Veţi face paisprezece paşi, rosti Craven. Voi număra. Acum! Unu, doi, trei…

Făcură paşii lent, în ritmul numărătorii.

— …treisprezece, paisprezece. Stânga-mprejur! Coborâţi armele! Foc!

Amândoi traseră simultan şi se păru că amândoi ratară. Lumina încă nu era prea bună. Ross auzise glonţul şuierând pe lângă el.

— Este suficient! spuse Dwight apropiindu-se.

Adderley lăsă pistolul descărcat să-i cadă din mână şi îl ridică pe celălalt. Văzând asta, Ross făcu la fel. Exact când trase, pistolul îi fu smuls din mână şi simţi o durere mistuitoare în antebraţ. Spre surprinderea lui, forţa glonţului îl răsucise. Se aplecă strângându-şi braţul, iar prin fum, îl zări pe Adderley pe jos.

Sângele îi şiroia printre degete în jeturi groase. Dwight ajunsese lângă el şi încerca să rupă restul mânecii sfâşiate.

— Mai bine te-ai duce să-l vezi pe Adderley, îl îndemnă Ross.

— Imediat. Trebuie să-ţi…

— Doctore Enys! spuse Craven trăgându-l de haină. Căpitanul Adderley este grav rănit.

— Du-te, zise Ross văzând că prietenul său ezita.

— Leagă-ţi strâns şi cât mai repede partea de sus a braţului, altminteri vei sângera de moarte.

Ross se aşeză pe o piatră şi încercă să rupă o fâşie din cămaşă. Nu voia să cedeze, dar în cele din urmă o bucată de dantelă se rupse şi cu

toate că era subţire, era rezistentă. Şi-o petrecu pe sub biceps cu mâna teafără, iar apoi, fiindcă nu reuşi s-o lege, o răsuci şi o tot răsuci până se strânse foarte tare. Antebraţul era plin de sânge. Nu putu vedea dacă glonţul îi distrusese osul, dar nu reuşea să-şi mişte degetele. Copacii se mişcau într-un mod ciudat, şi tot ce putea face era să nu se prăbuşească pe frunzele veştede şi umede.

Cei trei bărbaţi formau un grup la… nu puteau fi peste treizeci de paşi. Oare îl nimerise cu primul, sau cu al doilea glonţ? Şi dacă îl lovise, cât de bine (sau rău) îl ţintise? Strânse din dinţi şi se ridică. Braţul încă îi sângera, dar sângele nu mai ţâşnea. Deja pierduse mai mult sânge decât cu ocazia celor două răni pe care le căpătase în America. Începu să meargă.

La fel de încet ca la începutul duelului, numai că distanţa era de două ori mai mare. Era cale lungă. Douăzeci şi opt de paşi. Adderley mişca. Ăsta era un lucru bun. Însemna că nu era mort. Nu era mort. În timp ce Ross se apropia, John Craven se desprinse brusc din grup şi o luă la fugă printre copaci, către poarta parcului.

Dwight avea geanta lângă el, îi tăiase lui Adderley haina, vesta şi cămaşa şi ţinea în mână nişte tifon. Se părea că rana era la baza stomacului sau în partea de sus a piciorului drept. Ross se apropie clătinându-se.

Pleoapele lui Adderley fluturară.

— Ale naibii pistoale, murmură el. Nu sunt… precise. Aproape că te-am ratat cu totul… dragul meu.

— Unde s-a dus Craven? întrebă Ross.

— Să aducă o lectică, răspunse Dwight.

— Nu s-a… dus călare…

— S-a gândit că e mai repede aşa. De obicei sunt lectici lângă barieră. Ross, stai jos aici! Apoi ţine tifonul ăsta pe coapsa lui Adderley, cu mâna stângă. Iar eu o să-ţi leg braţul.

— Pot să ţin şi singur tifonul, îngăimă Adderley. Tu pleacă, Poldark. Până nu vine cineva. Aşa… ne-am înţeles.

— O să stau până vine lectica, zise Ross.

— Prostul naibii! spuse Adderley. Ştiam eu! Aş vrea să te fi omorât. N-ai loc de-atâţia proşti!

Ross se aşeză pe iarbă şi apăsă tifonul pe stomacul lui Monk, în vreme ce Dwight îi legă braţul. Făcu asta cu rapiditate şi eficienţă, iar după câteva minute, scoase garoul pe care şi-l pusese Ross.

— Poţi ajunge călare acasă? întrebă el.

— Cred că da.

— Atunci, pleacă. Adderley are dreptate. Craven s-ar putea întoarce cu doi gardieni.

— Împuşcă-l dacă face asta, zise Adderley.

— S-ar putea să nu aibă de ales.

— O să stau până vine lectica, rosti Ross cu încăpăţânare.

Primele raze de soare mângâiau vârfurile copacilor. Încă umede, frunzele îngălbenite erau luminate de suliţe arămii. Monk era deja doar pe jumătate conştient. Ross îl privi întrebător pe Dwight. Acesta făcu un gest evaziv.

Aşteptară.

Frunzele continuară să cadă, aterizând ciudat pe cei trei bărbaţi tăcuţi. Se auzi zgomot de picioare care alergau, şi Craven apăru urmat de o lectică. Gâfâind, purtătorii ei o lăsară jos, iar Monk Adderley fu pus cu mare dificultate în ea. Părea să fi leşinat de-a binelea.

— Domnule Craven, voi însoţi eu lectica. Dumneata ajută-l pe căpitanul Poldark să încalece şi ia ambii cai, spuse Dwight.

— Cred că voi merge cu voi, zise Ross.

— Nu, rosti Craven. Este corect să pleci, iar condiţiile au fost stabilite clar. Aşa că respectă-le. Te sfătuiesc să te duci acasă şi să chemi alt medic.

În timp ce lectica se îndepărta, Craven îl împinse cumva pe Ross în şaua calului său. Cu braţul susţinut de lavalieră, Ross luă frâiele, întoarse calul şi porni pe ceea ce avea să fie interminabilul drum până în George Street.

II

La ora nouă, Dwight îl găsi pe Ross în pat, dar neîngrijit de alt doctor deoarece refuzase să fie văzut de altcineva. Demelza făcea tot ce putea pentru el. Părea mai bolnavă decât atunci când avusese difterie.

— Ei bine, zise Ross. Ce-i cu Adderley? întrebă el strângând din dinţi când Dwight îi desprinse bandajul.

— I-am extras glonţul care i se înfipsese chiar lângă vintre. Plumbul este steril, şi am luat toate măsurile de precauţie posibile.

Se lăsă tăcerea cât examină rana.

— Cum e?

— Se putea şi mai rău. Glonţul a smuls o aşchie din radius. Ulna **[40]** este intactă.

— Al naibii să fiu de ştiu dacă l-am nimerit cu primul sau cu al doilea glonţ.

— Cu al doilea. Lovitura pe care ai primit-o în braţ te-a făcut să ţinteşti puţin mai jos. Demelza, ai un castron?

— Poftim.

— Unul mai mare. Şi nişte brandy. Ross, o să fie mai dureros decât ar fi trebuit pentru că, dacă o făceam imediat, şocul ar fi făcut ca braţul să fie parţial insensibil.

— Nu vreau brandy, spuse Ross. Fă ce ai de făcut.

Aşa că Dwight făcu ce avea de făcut şi curse mult sânge, iar la un moment dat, trebui să taie marginea rămasă pe os în locul unde se desprinsese aşchia. Sudoarea se prelinse pe chipul lui Ross în timp ce, cu mâna teafără, strânse balustrada patului până o îndoi, pe chipul Demelzei curseră sudoare şi lacrimi, bandajul fu pus, Demelza, preocupată ca totul să rămână secret, duse singură afară vasele însângerate, iar Dwight îşi închise geanta. Apoi şezură cu toţii şi băură brandy. Şi o tăcere îndelungată se lăsă între ei. Cele câteva cuvinte rostite când şi când tulburară tăcerea, dar nu o alungară. Fiecare se retrăsese în propriile gânduri – confuze, amare, neliniştite, amestecate cu amintiri. Afară, Londra se trezise de-a binelea, iar zgomotelor obişnuite ale străzii li se alătură pentru scurt timp mugetul unei vaci. La etaj, două servitoare aveau treabă – li se auzeau paşii pe duşumele.

În cele din urmă, Dwight încercă să alunge urâta vrajă.

— Aţi auzit vreodată de un om pe nume Davy?

Ross îşi ridică privirea.

— Cine?

— Davy. Humphrey Davy **[41]** – cred că aşa îl cheamă.

— Nu. Cine este?

— Un tânăr din Cornwall care lucrează într-un laborator din Bristol. Pretinde că a descoperit sau inventat un gaz nou, numit oxid de azot, care, atunci când este inhalat, anesteziază simţurile. Omul n-are nici douăzeci şi unu de ani, dar deja şi-a publicat descoperirile. Susţine că, deoarece gazul este capabil să anihileze durerea, e probabil să poată fi folosit la operaţiile chirurgicale. Mi-aş fi dorit să fi avut azi aşa ceva.

— Şi eu, oftă Ross.

Dwight se ridică.

— Fără îndoială, chiar dacă afirmaţiile lui sunt adevărate, vor trece ani până când medicii îi vor testa descoperirea. Avem o gândire foarte conservatoare.

Se lăsă din nou o tăcere grea.

— Ţi-a mai trecut durerea? întrebă Demelza.

— Puţin, spuse Ross. Ştiţi, mă gândeam… Oricât de mult a dorit Adderley ca povestea asta să rămână secretă, având în vedere că amândoi am ajuns în starea în care am ajuns, este foarte probabil să se afle.

Demelza se uită la Ross, care era tras la faţă şi al cărui bandaj deja începea să se îmbibe cu sânge. Şi gândi: „N-o să-l iert niciodată pentru asta!”

III

În zilele următoare, Demelza se gândi la tot ce se întâmplase.

Considera că era o blasfemie să rişti atât de mult pentru atât de puţin. I se relevase o latură nouă, mai întunecată a lui Ross, cum nu-şi imaginase că ar fi avut. Dar, de asemenea, soţul ei i se dezvăluise ca o persoană capabilă să se supună unei tradiţii prosteşti a clasei din care făcea parte, tradiţie pe care el, dintre toţi oamenii, ar fi trebuit să aibă atâta raţiune încât s-o dezavueze.

Însă Ross se simţi atât de rău vreme de câteva zile, încât ea nu avu inima să-i spună nimic. Singura persoană căreia îi putu mărturisi ce avea pe suflet era Caroline.

— Şi eu am fost surprinsă, zise aceasta, dar, dacă mă gândesc mai bine, nu mă miră chiar atât de tare. Era de aşteptat.

— Nu înţeleg ce vrei să spui.

Caroline evită să-i explice.

— Monk Adderley este un luptător. Aşa va fi câte zile va avea. A fost pur şi simplu un ghinion că l-a ales pe Ross.

Sprâncenele negre ale Demelzei se arcuiră şi se contractară dureros.

— Nu asta ai vrut să zici, Caroline. Şi nici eu nu m-am referit la asta. Ei vorbesc despre onoare. Onoarea care trebuie să primească satisfacţie. Ce este onoarea?

— Un cod de conduită. O tradiţie îndelungată. Ross ar fi pierdut respectul celorlalţi dacă nu s-ar fi luptat.

— Respectul cui? În niciun caz al meu. Însă precis ar fi pierdut lucruri puţin mai importante. Viaţa! Sănătatea! Fiindcă încă nu ştim cu certitudine dacă se va înzdrăveni. Plus soţia, copiii, casa, cariera! Chiar se compară toate astea cu respectul?

— Aşa sunt bărbaţii.

— Pe mine nu mă interesează bărbaţii care sunt aşa! Caroline, cu patru ani în urmă Ross a mai riscat toate astea – pentru a-l scoate pe Dwight din închisoarea franceză Quimper. *Asta* consider eu onoare! Ce a făcut acum e dezonoare!

Caroline se uită la prietena ei.

— Fii blândă cu el, Demelza! Îl cunoşti mai bine decât mine, dar cred că o să-şi pună cenuşă în cap pentru toată situaţia asta.

— Aşa ar şi trebui! Cu toate astea, am impresia că, în mare parte, este vina mea.

— Vina ta?

— Ei bine, responsabilitatea mea. Eu am fost motivul. Eu am fost *în realitate* motivul pentru care s-au certat. Ştii asta, nu-i aşa?

— Ştiu că ai fost motivul *parţial*. Dar nu cred că s-ar fi ajuns atât de departe doar din cauza asta. Ross şi Monk s-au detestat din clipa în care s-au văzut, iar asta ţine de instinct, nu de comportament.

Demelza se ridică.

— Comportamentul meu a fost de vină?

— Din câte am văzut eu, nu.

— Vezi tu, eram… fericită. Eu şi Ross eram cu adevărat fericiţi pentru prima oară… de dinainte de Hugh, iar eu eram entuziasmată, mă simţeam bine în noua societate. Poate că am avut un comportament prea neîngrădit cu Monk Adderley. Poate că am un comportament prea neîngrădit pentru societatea londoneză. Poate că bărbaţii de peste tot se simt prea încurajaţi de comportamentul meu, chiar şi cei din Cornwall. Dar aşa m-am *născut*. Desigur, în toţi aceşti ani am învăţat multe, dar poate că nu destule. Ross n-ar fi trebuit să mă aducă aici!

— Draga mea, nu poţi generaliza după o singură întâmplare nefericită. Puteai să vii la Londra şi de douăzeci dă ori fără ca aşa ceva să se întâmple. Fii mulţumită că nu-i mai rău. Oricare dintre ei sau amândoi ar fi putut muri.

— Exact la asta mă gândesc în fiecare clipă, suspină Demelza.

Iar apoi Monk Adderley muri.

IV

Febra lui Ross începu să scadă în a treia zi şi tocmai îşi făcea planuri să se ridice din pat – împotriva voinţei Demelzei –, pentru a-i face o vizită adversarului său, când John Craven aduse vestea.

Ross îl privi într-o tăcere sumbră, întinzându-se din nou pe pernele de pe care abia se ridicase parţial. Aflată la fereastră, Demelza îşi muşcă pumnul. Craven spuse:

— Medicul său l-a îngrijit tot timpul, şi doctorul Enys l-a vizitat aseară, dar nu s-a mai putut face nimic. Din câte a zis doctorul Enys, se pare că s-a produs un blocaj al unui vas de sânge.

— Când?…

— În dimineaţa asta. John Craven îşi trecu o palmă peste mâneca hainei, se uită la Demelza, apoi îşi îndepărtă privirea. Am venit să-ţi spun pentru că asta a dorit el. Şi să te avertizez.

— Da. Înţeleg.

— El le-a zis tuturor că exersa cu pistoalele în Hyde Park şi că unul i s-a descărcat accidental în stomac. Iar eu voi confirma asta.

— Mulţumesc, domnule Craven.

— Nu-mi mulţumi mie, căpitane Poldark. Mi se pare dezgustător să tolerez o minciună. Făcând asta, îmi pun propria onoare în joc.

— Atunci, n-o face.

— Înainte de începerea duelului, eu şi doctorul Enys am jurat că asta vom face. Având în vedere întorsătura pe care au luat-o lucrurile, s-ar putea să fie necesar să mergem cu minciuna mai departe decât ne-am fi aşteptat. Însă asta nu e vina dumitale, ci aşa a fost să fie.

— Atunci, te eliberez de acel jurământ.

— Ross…

Domnul Craven se uită din nou la Demelza.

— Nu te teme, doamnă. Nu cred că ne poate elibera de jurământ nici dacă vrea s-o facă. Cel care ar fi putut s-o facă e mort.

Nimeni nu spuse nimic. După o vreme, Craven rupse tăcerea:

— Căpitanul Adderley mi-a mai zis să-ţi spun – şi nu fac decât să transmit mesajul lui – că te-ai dovedit un mare neghiob rămânând în parc până la venirea celor cu lectica. Din acest motiv, acum există doi martori care au văzut că acolo mai era un bărbat rănit. Iar dumneata, domnule, este evident că nu-ţi poţi ascunde rana. Totuşi, căpitanul Adderley mi-a dat instrucţiuni să-i plătesc pe cei doi purtători ai lecticii cu câte cinci guinee, pentru a le închide gura, şi cred că asta va fi îndeajuns.

Ross înghiţi un nod şi îşi linse buzele.

— Tocmai mă pregăteam să mă duc să-l văd. Am vrut să mă duc ieri, dar doctorul Enys mi-a spus că trebuie să stau în pat încă o zi. Acum…

Craven îşi drese glasul.

— Căpitanul mi-a zis să-ţi atrag atenţia că acum îi datorezi zece guinee.

Ross se holbă la el.

— A, desigur. Vrei să?…

— A spus că te roagă să i le plăteşti domnului George Warleggan în contul unui pariu.

Demelza se răsuci brusc de la fereastră, dar hotărî să nu spună nimic.

— Un pariu legat de mine? întrebă Ross.

— Nu neapărat, domnule. Nu cunosc motivul acelui pariu.

Două femei ţipau una la alta pe stradă, iar undeva mai departe, diverşi negustori ambulanţi îşi făceau clopoţeii să răsune.

— Să înţeleg că Adderley nu avea pe nimeni în întreţinere, domnule Craven?

— Pe nimeni. A lăsat un testament care conţine o singură propoziţie, prin care îi lasă totul domnişoarei Andromeda Page.

Ross se strâmbă când îşi mişcă braţul rănit.

— Îţi sunt foarte îndatorat, domnule Craven. Îţi pot oferi un brandy? Nu prea am altceva.

— Mulţumesc, nu. Trebuie să plec. Am de discutat cu doctorul Enys. Mâine se va face o anchetă.

— Voi fi acolo, desigur.

— Desigur, nu vei fi acolo! Asta ar încălca toate condiţiile duelului impuse de la început de căpitanul Adderley. După cum am spus, nu-mi place nimic din toată afacerea asta, cu atât mai puţin implicarea mea.

— Faptul că nu l-am văzut înainte de a muri este ceva ce voi

regreta tot restul vieţii mele.

Craven ridică din umeri.

— Ei bine, domnule căpitan, a fost o luptă dreaptă, care s-a desfăşurat corect. Asta pot garanta. Nu ai ce să-ţi reproşezi. Monk Adderley a fost un om ciudat, înclinat spre excese. Trebuie să-ţi spun că, deşi nu ţi-a purtat nici urmă de pică pentru rana mortală pe care i-ai pricinuit-o, una dintre ultimele remarci pe care le-a făcut a fost: „Aş vrea să-l fi omorât pe omul acela!”

V

Ancheta coronerului avu loc în sala de la etaj a hanului Star and Garter de pe Pall Mall. Demelza ar fi vrut să asiste, dar Dwight nu o lăsase. Cu cât existau mai puţine legături cu căpitanul Adderley, cu atât mai bine. Aşa că rămase cu Ross acasă şi aşteptă să afle ce se întâmplase.

Dură aproximativ o oră. Primul martor fu doamna Osmonde, proprietăreasa lui Adderley, care declară că acesta sosise acasă la şapte şi jumătate într-o dimineaţă, cu o rană gravă în vintre. Fusese adus de o lectică purtată de doi oameni şi fusese însoţit de domnul Craven şi de doctorul Enys. Căpitanul Adderley se retrăsese în dormitor după ce îi spusese că se împuşcase accidental în timp ce exersa tragerea cu pistolul în Hyde Park. De asemenea, lăsase o declaraţie scrisă care susţinea acest fapt, iar ea fusese unul dintre martorii care îi confirmaseră semnătura. După aceea fu chemat domnul Craven în boxa martorilor, iar acesta spuse că ieşise să călărească dimineaţă devreme şi auzise o împuşcătură. Se dusese în direcţia sunetului şi îl găsise pe căpitanul Adderley, prietenul lui, zăcând pe jos şi sângerând din pricina unei răni. Plecase imediat să caute o lectică, iar pe drum se întâlnise cu doctorul Enys, pe care îl rugase să se ocupe de rănit; acesta îi oferise un tratament temporar, până era dus acasă. Confirmă mărturia doamnei, el fiind celălalt martor al declaraţiei lui Adderley. Răspunzându-i coronerului, fu de acord că Adderley era un duelist cunoscut, dar spuse că, din câte ştia el, în dimineaţa cu pricina nu avusese loc niciun duel. La următoarea întrebare declară că, în afară de Adderley, nimeni nu se aflase acolo la sosirea lui.

Doctorul Enys, următorul martor, declară că fusese condus în Hyde Park de către domnul Craven şi că îl îngrijise pe rănit acolo unde îl găsise, apoi la el acasă, până în momentul morţii.

— Nu mai era nimeni acolo când aţi sosit pentru a-i da primele îngrijiri rănitului? întrebă coronerului.

Doctorul Enys ezită o fracţiune de secundă, îşi linse buzele, apoi rosti:

— Nu, domnule.

Doctorul Corcoran îl urmă în boxa martorilor şi confirmă declaraţia doctorului Enys cum că Monk Adderley murise ca urmare a rănii pricinuite de un glonţ care îi intrase în vintre, iar ulterior cauzase blocarea unui vas de sânge şi insuficienţa cardiacă.

— Este posibil ca rana să fi fost autoprovocată? puse coronerul întrebarea pe care uitase să i-o adreseze lui Dwight.

Doctorul Corcoran spuse că, în opinia lui, era improbabil, dar nu imposibil. Doctorul Enys fu chemat din nou şi i se puse aceeaşi întrebare. Răspunse că, în opinia lui, era posibil.

Coronerul întrebă apoi dacă cei doi purtători ai lecticii fuseseră găsiţi, dar se părea că dispăruseră, iar nimeni nu le cunoştea numele. Juriul se retrase şi reveni după zece minute cu verdictul de „moarte accidentală”.

Însă aproape în acelaşi timp în care avea loc ancheta, în cercurile parlamentare şi aristocratice se răspândi zvonul despre ceea ce se întâmplase în realitate. Nimeni nu ştia cine dezvăluise adevărul. Desigur, se ştia despre scurta dispută din Cameră. Poate că Adderley îi spusese ceva Andromedei Page. Apoi se discută dacă autorităţile aveau să ia măsuri împotriva supravieţuitorului în condiţiile în care nu existau alte dovezi cu excepţia faptului că „se ştia”. Ross era hotărât să se ducă la înmormântarea lui Adderley, iar Dwight trebui să-şi folosească forţa fizică pentru a-l împiedica. Risca să-şi atragă vreo insultă sau vreo izbucnire furioasă din partea unuia dintre prietenii lui Monk şi cu siguranţă ar fi provocat comentarii.

Din fericire sub acest aspect, încă se simţea foarte rău şi reuşea să stea doar o oră sau două pe zi în şezut. Cu toate că într-un fel fuseseră mai grave, rănile căpătate în America nu-l deranjaseră atât de tare. Spre îngrijorarea lui Dwight, rana de la braţ refuza să se vindece. Demelza încercă să-l convingă pe Ross să adopte o anumită atitudine în caz că aveau să fie vizitaţi de vreun poliţist sau de un alt reprezentant al legii. La început, el spusese că nu putea decât să răspundă la întrebări. Când ea voise să ştie dacă avea să răspundă cinstit sau necinstit, el replicase că depindea de ce anume avea să fie întrebat. Asta n-o satisfăcu, aşa că îi puse întrebare după întrebare ca să vadă ce intenţiona să spună. Nu primi răspunsuri foarte satisfăcătoare până când nu-l întrebă ce rost avusese ca doi bărbaţi onorabili să mintă sub jurământ de dragul lui dacă el le dispreţuia ajutorul.

Aşa că zilele se scurseră lent una după alta în timp ce ei stăteau în casă, aşteptând bătaia la uşă a unei oficialităţi.

Capitolul 30

I

În stilul lui pervers, Adderley îşi jucase jocul cu adversarul lui până la capăt, aşa că George Warleggan aflase de rana lui abia miercuri. Joi dimineaţă se dusese acasă la Adderley, dar găsise draperiile deja trase şi pe proprietăreasă văzându-şi de treabă în timp ce aştepta băiatul să vină cu vestea că doctorul Corcoran pronunţase decesul. Chiar şi atunci, avusese nevoie de ceva vreme ca să descopere ce se întâmplase. Rezultatul anchetei nu-l convinsese defel, iar bârfele şoptite îi confirmaseră bănuielile. Îl înfuria gândul că adversarul lui Adderley era posibil să scape de pedeapsa justiţiei.

În lunea următoare îi făcu o vizită domnului Henry Bull, KC **[42]**, la biroul său de la Westminster. Îl cunoscuse cu nouă ani în urmă, când domnul Bull se ocupase de procesul unui om acuzat de revoltă, de incitare la revoltă şi distrugere, precum şi de atacarea unui ofiţer vamal, fapte pasibile cu condamnarea la moarte. De atunci, George păstrase legătura cu el văzând cum accedea spre o poziţie de influenţă. În prezent era avocat al regelui, ceea ce însemna că era principalul reprezentant al Coroanei în instanţele amiralităţii şi cele ecleziastice.

George consideră că era cea mai potrivită persoană pe care o putea aborda – adică, cea mai potrivită dintre cele pe care le cunoştea –, iar domnul Bull, cunoscând puterea şi influenţa tot mai mari ale domnului Warleggan, avu grijă să-l întâmpine cu politeţea şi atenţia cuvenite. Cu politeţe şi atenţie, îl ascultă pe domnul Warleggan în timp ce acesta îşi exprimă nemulţumirea.

— Ei bine, da, spuse el. Desigur că mi-l amintesc bine pe Poldark. Un om tare încăpăţânat. Ar fi trebuit să fie spânzurat atunci, dacă ar fi fost să se facă dreptate, însă juriile voastre din Cornwall sunt prea sentimentale în privinţa localnicilor. Dar în acest caz, domnule, în acest caz… chiar dacă tot ce se zvoneşte este adevărat, unde sunt dovezile? Ai? Ancheta a avut loc, verdictul e moarte accidentală. Pentru a redeschide ancheta, am avea nevoie de nişte dovezi care să coroboreze aceste speculaţii.

— Poldark a fost rănit şi zace în camera lui. Asta ştie toată lumea.

— Da. Adevărat. Dar cum demonstraţi că există o legătură? Poate că oamenii se grăbesc să tragă concluzii.

— Cel puţin, ar trebui să fie interogat.

— Ar putea fi, dar nu sunt sigur în ce temei. Nimeni nu l-a *acuzat* de nimic. Adderley e mort. Nimeni nu l-a văzut pe Poldark în Hyde Park în acea dimineaţă. Sau, dacă l-au văzut, au minţit pentru a-i salva pielea. Am impresia că a existat un fel de pact. Foarte neobişnuit, dar ştii că Adderley a avut mai multe necazuri decât Poldark – cel puţin în privinţa duelurilor –, aşa că aş presupune că s-au înţeles să se lupte

fără secunzi, fără vreun martor, şi naiba să-l ia pe cel învins. Foarte neobişnuit, aş spune, căci nu aşa ar trebui să se comporte nişte gentlemeni. Dar amândoi au fost militari, infanterişti mai precis, amândoi, nebuni ca Aiax **[43]** , aşa că la ce să te aştepţi?

— Mie mi se pare că este revoltător să presupui că bunul lui prieten Craven trecea „întâmplător" pe-acolo în momentul împuşcăturii. Şi că doctorul Enys era în zonă la acea oră matinală. Nu s-a făcut nicio încercare, efectiv nu s-a făcut nicio încercare de a-i găsi pe cei doi purtători ai lecticii cu care a fost dus Adderley acasă. După cum nu s-a făcut nicio încercare de a găsi vreun alt martor de la faţa locului. Toată povestea miroase a născocire, domnule!

— Poate. Poate. Domnul Bull îşi ţuguie buzele groase şi privi hârtiile din faţa lui. Ei bine, domnule Warleggan, oricât m-aş bucura să-ţi fiu de ajutor – cu toate că nu prea este teritoriul meu –, nu există nicio acţiune *oficială* pe care ţi-aş putea-o sugera în această etapă. Însă dacă o anchetă neoficială ar duce la descoperirea unor informaţii promiţătoare, aş fi încântat să le aud şi să le transmit celor în măsură să le folosească.

George trebui să se mulţumească cu atât deocamdată. Cu ocazia vizitelor sale regulate la White's, unde avusese grijă să se ducă de trei ori pe săptămână după ce fusese ales, constatase că Sir John Mitford, procurorul general, era şi el membru al clubului. George îl ştia doar din vedere, dar deja reperase un membru care cunoştea pe toată lumea şi care nu prea avea bani, aşa că era bucuros să se împrietenească cu oricine avea mulţi, motiv pentru care, într-o seară, îl aşteptă şi, când îl văzu pe Sir John intrând în fumoar după cină, îi ceru noului său prieten să-l prezinte.

Zis şi făcut. Mitford îl salută cu amabilitate, iar după câteva momente de conversaţie superficială, al treilea bărbat se retrase.

Aşa că George putu să îndrume cu tact discuţia în direcţia dorită şi comentă cât de mult regreta clubul pierderea unuia dintre cei mai populari membri ai săi. Mitford întrebă despre cine era vorba şi sprâncenele lui se apropiară – a, da, tânărul Adderley, mare păcat, cu toate că omul nu putuse niciodată să joace o mână cinstită la whist fără s-o transforme într-un pariu cu mize revoltătoare. George spuse că el regreta în mod deosebit pierderea, pentru că Monk Adderley fusese cel care îi susţinuse candidatura la club, plus că îi fusese un prieten vechi şi preţuit. După alte câteva remarci de acest gen, cuvântul „crimă" fu introdus în conversaţie. Sir John se miră – de unde până unde crimă, că doar verdictul fusese moarte accidentală? George zâmbi.

— Da, domnule, dar nimeni nu crede asta.

— A, zise Mitford, te referi la povestea cu duelul? Da, ştiu, toată lumea vorbeşte. Cum îl cheamă pe cel care ar fi fost implicat în asta?

Pol-cumva. Nu cred că l-am cunoscut sau că ştiu ceva despre el.

George îi făcu o descriere sumară, dar cuprinzătoare a carierei lui Ross şi îi oferi şi nişte detalii despre acuzaţiile care i se aduseseră la Bodmin, spunându-i că, în opinia generală, se făcuse vinovat de infracţiunile pentru care fusese pus sub acuzare, dar că fusese eliberat de către un juriu corupt.

— Ah! Pare un tip care nu pune prea mare preţ pe lege. Dar aşa era şi Adderley. Aş zice că nu e mare diferenţă între ei. Păcat că nu s-au omorât unul pe altul.

— Ei bine, Sir John, nu s-au omorât, spuse George. Dar îndrăznesc să afirm că, dacă Poldark scapă nepedepsit, dacă nici măcar nu e *acuzat*, s-ar comite o mare eroare judiciară.

Mitford îl privi pe sub sprâncene.

— Dragă domnule Warlesson, după cum îţi poţi da seama, eu nu am cum să fiu la curent cu toate întâmplările nefericite din această metropolă. Şi nimeni altcineva nu poate. După cum probabil ştii, oraşul duce o mare lipsă de poliţişti. De pildă, în districtul Kensington există doar trei poliţişti şi trei ajutoare de poliţişti care se ocupă de un teritoriu cu o suprafaţă de patruzeci de kilometri pătraţi. La ce te poţi aştepta? Sir John îşi drese zgomotos glasul. Dar în fond, dacă priveşti lucrurile din altă perspectivă, cine poate spune că Adderley nu s-a sinucis? Ştim cât de ahtiat era după bani. În acest club sunt oameni care n-o să mai vadă niciodată culoarea aurului lor. Şi chiar dacă a fost cum zici dumneata…

— Da?…

— Adderley nu a fost împuşcat în spate, nu-i aşa? Nimeni nu pretinde că acest Pol-cumva nu l-a împuşcat în luptă dreaptă, nu?

— Duelul este ilegal, Sir John. Toate marile autorităţi – Coke, Bacon şi restul – au afirmat că nu diferă cu nimic de o crimă obişnuită. Iar în acest caz, este cu atât mai rău cu cât a avut loc în secret.

Sir John se ridică.

— Am o întâlnire de afaceri, aşa că te rog să mă scuzi. Cât despre legile noastre, se întâmplă să le cunosc. Dacă un om este ucis într-un duel, adversarul său e acuzat de crimă. Totuşi, îţi amintesc că aceleaşi legi solicită dovezi că o faptă a fost comisă. Bârfele şi suspiciunile nu sunt martori de încredere când ajung în faţa unui judecător. Când o să ai mai multe decât o simplă flecăreală de salon, te rog să-mi dai de veste.

În drum spre salonul de jocuri, Sir John se uită la lista noilor membri afişată în hol pentru a se lămuri dacă domnul Warlesson era trecut pe ea.

Aşa că George plăti doi oameni pentru a face investigaţii, iar Ross continuă să-şi îngrijească rana în vreme ce Demelza aştepta.

Avură destui vizitatori. Întreţinură cu grijă basmul că se rănise în timp ce îşi curăţa pistolul şi vorbiră despre eşec după marile speranţe legate de campania din Olanda, despre tensiunile şi suspiciunile dintre ruşi şi englezi ca urmare a faptului că ruşii care debarcaseră la Yarmouth beau uleiul din felinarele de pe străzi, despre uralele cu care generalul Bonaparte fusese primit în Franţa, despre speranţele că avea să se încheie pacea şi despre sila provocată de războiul care dura de opt ani. Sau vorbiră despre ultima piesă, ultimul scandal şi ultimele zvonuri legate de sănătatea regelui. Nimic personal.

În tot acest timp, într-un colţişor al minţii Demelzei zumzăia cu o răutate ciudată cântecelul a cărui melodie nu o putea uita:

Păstorule, mi-am pierdut mijlocul,
Nu mi-ai văzut trupul?
Sacrificându-mă gustului modern,
M-am purtat ca o proastă…

Apăru şi un musafir surprinzător. Când doamna Parkins îi rosti numele, Demelza se duse la uşă ca să se asigure că auzise bine. Era Geoffrey Charles Poldark.

— Ia te uită! Mătuşică Demelza, pari atât de speriată! Crezi că sunt o fantomă? Îmi permiţi să-l văd pe stimatul meu unchi?

Palid şi slab, intră în cameră. Ross şedea într-un fotoliu, îmbrăcat în cămaşa de noapte, cu braţul încă zvâcnindu-i, dar simţindu-se mai bine. Îi zâmbi tânărului şi îi întinse mâna stângă, dar Geoffrey Charles se aplecă şi îl sărută pe obraz. Apoi o sărută pe Demelza. Purta o haină şi pantaloni trei sferturi din mătase în dungi albastre şi maro şi o vestă din mătase albă.

— Pe toţi dracii! rosti el. Unchiule Ross, ce-i cu povestea asta cum că te-ai împuşcat în mână? Martor mi-e Dumnezeu că n-aş fi crezut niciodată că poţi fi atât de neatent! Şi cum este? Pe jumătate vindecată, sper. Aproape ca nouă? Data viitoare, ai de gând să încerci să-ţi nimereşti piciorul? Că te-aş sfătui să n-o faci. Rănile la picior sunt mult mai dureroase.

— Te avertizez că este primejdios să râzi de un invalid. Îmi sare ţandăra foarte repede. Dar tu ce cauţi aici? Tragi chiulul de la studii pentru a deveni un filfizon?

— Ce caut aici? Câtă recunoştinţă! Îmi vizitez o rudă bolnavă, asta fac. E o scuză suficient de bună pentru a lipsi de la orice curs, nu-i aşa?

— O să trecem cu vederea de data asta, spuse Ross. Demelza, vrei să tragi, te rog, clopoţelul? Băiatului i-o fi foame.

— Mi se pare foarte amuzant că, la vârsta mea, toată lumea

presupune, de fapt e convinsă, că îmi este mereu foame, zise Geoffrey Charles.

— Şi nu-ţi este?

— Ba da.

Râseră cu toţii.

— Serios, totuşi, spuse Ross după ce Demelza ceru să li se aducă ceai, *crumpets* **[44]** şi *sconcs* **[45]** cu unt.

— Serios. Acum, că mama şi unchiul George locuiesc în King Street, nu mi-e deloc greu să vin aici, aşa că îmi iau adesea o după-amiază liberă şi mi-o petrec cu ei – de fapt, cu mama şi cu Valentine, fiindcă unchiul George este adesea plecat cu afacerile lui. Astfel că, aflând ce ai păţit, m-am gândit să te vizitez pe tine în schimb.

Sporovăiră o vreme, într-o atmosferă plăcută pentru prima dată după duel. Ross spuse:

— Intenţionasem s-o aduc pe mătuşa ta în vizită la tine sau să te invit la noi, dar, după cum îţi dai seama, având în vedere că eu şi unchiul George… Ei bine, am ezitat să fac ceva ce ar fi putut s-o supere pe mama ta.

— Ah! exclamă Geoffrey Charles. *Dicenda tacenda locutus* **[46]**. Ştii, mătuşă Demelza, unii îşi petrec ceasuri întregi pentru a învăţa limbi stupide doar ca să pară superiori în faţa celor care n-au avut timp de pierdut. Aş prefera de o mie de ori să stau cu Drake şi să învăţ cum se face o roată.

Demelza îi adresă unul dintre zâmbetele ei radioase.

— Deci ei nu ştiu că eşti aici? întrebă Ross.

— Nu. Şi nici nu vor afla. Cu toate că, peste scurtă vreme, n-o să mai dau doi bani pe ce crede unchiul George. În mai puţin de doi ani o să fiu la Magdalen College de la Universitatea Oxford, iar atunci o să mă simt propriul stăpân.

Ross îşi mişcă braţul pentru a-i domoli zvâcnirile dureroase.

— Geoffrey, n-o să poţi prelua domeniul Trenwith decât peste trei ani. Şi vei avea doar proprietatea, nu şi bani lichizi. Fără unchiul George care să te finanţeze, casa aceea va deveni o ruină – aşa cum era înainte ca mama ta să se mărite cu el. Având în vedere toate astea, te-aş sfătui să fii mai discret – nu doar de dragul mamei tale, ci şi de al tău. Dacă, odată ajuns la o vârstă mai matură, să zicem peste cinci ani, vei considera că e bine pentru tine să rupi legăturile cu domnul Warleggan şi să-ţi revendici pe deplin moştenirea, sper că, până atunci, voi avea destui bani proveniţi din mină şi din alte surse ca să te ajut să-ţi întreţii domeniul care îţi aparţine de drept. Dar asta se va întâmpla în viitor. În prezent…

Geoffrey Charles se sprijini încruntat de spătarul fotoliului.

— Îţi mulţumesc, unchiule. Este foarte frumos ce ai spus. Sper însă că nu voi avea nevoie de ajutorul tău. Cu toate că, Dumnezeu ştie,

gusturile mele deja depăşesc alocaţia. Cât de degradant este subiectul banilor! Şi cât de dezagreabil este că tatăl meu vitreg are atât de mulţi! N-ai vrea să găsim un subiect de conversaţie mai interesant? Dacă nu e prea delicat, n-ai putea să-mi spui mai multe despre cum ai ajuns să fii împuşcat în mână?

— Nu, zise Ross.

— Ah! Deci nici ăsta nu-i un subiect interesant… Mătuşică, eşti atât de dulce, că-mi vine să te mănânc. Fetele din Londra sunt mai drăguţe decât cele din Cornwall. Dar din când în când, vezi câte una de la noi care le întrece pe toate.

— Cred că un subiect mai interesant ar fi mâncarea, spuse Demelza zâmbindu-i din nou. Mi se pare că vine ceaiul.

III

Plecă pe la ora şapte, stârnind temerile Demelzei în privinţa siguranţei lui pe străzile Londrei. Primise permisiunea să-şi petreacă noaptea la Grosvenor Gate, aşa că nu era nicio grabă. Merse pe jos până la Strand, croindu-şi drum printr-un grup de prostituate care se agăţară de hainele şi de trupul lui când trecu printre ele, şi în scurt timp găsi o lectică.

Când ajunse acasă, găsi o plăcută atmosferă de familie. George era acolo şi răsfoia o carte – de fapt, părea un registru contabil – în faţa focului. Elizabeth şedea în celălalt fotoliu, frumoasă ca întotdeauna, cu toate că Geoffrey Charles avu impresia că se îngrăşa. Încă nu-i spuseseră. Într-un colţ al camerei, Valentine Warleggan, care nu împlinise şase ani, cu părul negru şi chipul ascuţit, dar frumuşel, se legăna pe căluţul său. Elizabeth îl întrebă cum se distrase la grădina zoologică şi comentă că stătuse prea mult. El răspunse că reptilele se trezeau abia la căderea nopţii şi că îşi petrecuse ultima oră în terariu. Constatase că, de când studia la Harrow, îi era uşor să mintă.

George îl întâmpină cu amabilitate. Lui George trebuia să i se recunoască meritul că întotdeauna îşi tratase fiul vitreg cu consideraţie. Fiul lui vitreg fusese cel care refuzase să-l accepte. Fiul lui vitreg fusese cel care refuzase să dea uitării trecutul. Relaţia lor era aşa cum fusese întotdeauna – se tolerau politicos, ceea ce era cam tot ce îndrăznea să spere Elizabeth.

Deşi pariul făcut cu Monk Adderley se încheiase atât de prost, George era într-o stare de spirit rezonabilă în acea seară. Oamenii lui găsiseră în ajun doi purtători de litieră care susţineau că îl duseseră pe Adderley acasă, dar, în urma întrebărilor mai precise, se dovedise că minţeau şi că făcuseră acea afirmaţie doar pentru a primi recompensa oferită de George, aşa că orice avocat i-ar fi desfiinţat în cinci minute la tribunal. În consecinţă, fuseseră trimişi să-şi vadă de treabă, la fel şi

oamenii lui George, cu instrucţiunea de a fi mai atenţi în privinţa peştelui pe care-l prindeau în năvod.

George privi lucrurile filosofic. Odată cu moartea lui Monk, pierduse una dintre cele mai preţioase modalităţi de a-şi face legături sociale; pe de altă parte, Adderley reprezentase în timpul vieţii o cheltuială împovărătoare. Nu îi păsa deloc de bani, iar de când devenise prieten cu George, ajunsese să-l considere o sursă inepuizabilă. Făcuse împrumuturi unul după altul. Uneori îi restituia o mică sumă, numai ca să ceară una şi mai mare. Aşa că, deşi pierderea lui era tristă, nu era întru totul o pierdere. George se gândi că se putea descurca foarte bine şi de unul singur.

Şi chiar dacă Ross Poldark nu avea să fie acuzat oficial pentru uciderea lui, soarta fusese totuşi dreaptă. Ross suferise o rană gravă, care, potrivit zvonurilor, era posibil să ducă la pierderea braţului, iar scandalul ar fi putut să-i afecteze considerabil cariera. Dacă George îi evaluase corect, Boscawenii erau foarte stricţi în privinţa respectării legii şi nu doreau să fie reprezentaţi în parlament de un instigator care ucisese un alt deputat într-un duel clandestin, neglijând formalităţile cuvenite. Cât despre banca recent înfiinţată, veştile despre scandal aveau să ajungă rapid în Cornwall, iar bancherii, care urmau îndeaproape litera legii, nu aveau să fie nici ei încântaţi.

Pe de altă parte, afacerile lui George prosperau. Cu o zi în urmă, domnul Tankard, avocatul şi agentul lui personal, venise la Londra cu numeroase documente şi informaţii. Acum, că practic deţinea burgul St Michael, George căuta modalităţi de a-şi reduce costurile cu proprietăţile. Existau acolo circa patruzeci de chiriaşi care plăteau foarte puţin. Însă faptul că acele case erau într-o stare atât de proastă, încât mai aveau puţin şi se prăbuşeau peste ocupanţii lor nu-i împiedica pe titularii contractelor de închiriere să aibă drept de vot şi să se folosească de el. Astfel de oameni votau pentru cine li se spunea dacă aveau destule stimulente din partea proprietarului. Iar George era proprietarul. Şi constatase că votanţii, deşi servili într-o anumită măsură, nu erau uşor de satisfăcut. Desigur, îi plăteai ca să te aleagă, dar asta nu însemna că era singura ocazie când se aşteptau la beneficii.

Planul lui era să dărâme pur şi simplu casele cele mai vechi şi mai dărăpănate. Avea să dureze câtva timp şi poate era necesară o oarecare fermitate, dar se putea face. De pildă, dispariţia a zece case îi reducea cheltuielile viitoare cu un sfert. Firește, ocupanţii lor aveau să protesteze cu vehemenţă, însă el deja cumpărase nişte cocioabe aflate lângă o mină moartă, la vreo trei kilometri distanţă, şi pusese să fie reparate. Nimeni nu l-ar fi putut acuza că era inuman. Creaturile pe care intenţiona să le mute acolo erau atât de sărace, şi casele din care le scotea erau atât de şubrede, încât chiar se putea lăuda că le făcea un

bine. Singura diferenţă era că, nemaifiind plătitori de chirii în burgul parlamentar St Michael, principalul lor mijloc de trai avea să dispară. George se gândi că era chiar posibil ca ei să fie obligaţi să *muncească*.

Tocmai examina registrul adus de Tankard, în care erau descrise în detaliu casele ce urmau să fie dărâmate, ocupanţii lor, vârstele acestora şi datele la care ei şi familiile lor urmau să fie evacuaţi.

— Valentine, e timpul să iei cina, spuse Elizabeth. Cred că doamna Wantage a uitat de tine.

— Da, ma-ma. Peste două sau trei minute, ma-ma.

Cu o cravaşă în mână şi cu o şuviţă de păr negru legănându-i-se pe frunte, Valentine îşi călărea căluţul-balansoar. Era clar implicat într-o misiune primejdioasă, care nu putea fi întreruptă.

Geoffrey Charles îl privi amuzat.

— Pe legea mea, cred că Valentine urmează să se bată într-un duel.

„Thomas Trevethan, pantofar, citi George. 57 de ani, locuieşte cu sora lui, Susan Hicks, văduvă, 59 de ani." Trevethan deja îi trimisese o scrisoare prin care îl ruga să-i sprijine afacerea cu cizme şi pantofi. Bine că scăpa de el. „Tom Oliver. Lăptar, 40 de ani, soţie şi patru copii." Pe cine aproviziona cu lapte? Fără îndoială, avea o singură vacă costelivă. „Arthur Pearson, producător de malţ." Ce profesii aveau paraziţii ăia!

Geoffrey Charles râdea zgomotos cu râsul lui strident, pe jumătate spart, aşa că Elizabeth, zâmbind, îşi puse broderia în poală, iar George, registrul. Până şi Valentine îşi pierdu concentrarea, iar căluţul lui începu să se legene mai puţin violent.

— Ce este? întrebă Elizabeth. Ce-i, Geoffrey Charles? Ce te amuză atât de tare?

— Va-Valentine! Geoffrey Charles se sufoca de râs. Uitaţi-vă la el! Pe legea mea, este imaginea vie a unchiului Ross!

Capitolul 31

I

Pe 9 noiembrie, Dwight desfăcu din nou cu grijă bandajele, adulmecându-le pe măsură ce le îndepărta. Acestea dezvăluiră că braţul încă era inflamat, însă doar în jurul rănii. Umflătura dispăruse.

— Ross, nici nu-ţi imaginezi ce noroc ai, spuse el.

— Cum aşa?

— Acum trei zile credeam că va trebui să-ţi amputez braţul deasupra cotului. După cum sunt sigur că ştii, există o etapă când otrava din sânge se răspândeşte rapid. Atunci se pune problema pierderii unui membru pentru salvarea vieţii.

— Să nu-i zici Demelzei.

— Ştie deja. Nu puteam să risc fără permisiunea ei.

— Şi acum, cum este? întrebă Ross privindu-şi braţul.

Dwight rula bandajul.

— Probabil că vopseaua din mânecă a intrat în rană… Acum? Cred că, în vreo patru săptămâni, te vei putea folosi de mână. Dar Demelza va mai trebui să-ţi mai cureţe rana o vreme.

— Abia îmi pot mişca degetele.

— Nu te strădui prea tare. Fă nişte exerciţii uşoare în fiecare dimineaţă. Ross, săptămâna viitoare mă întorc în Cornwall. Am rămas atât de mult doar pentru tine.

— Caroline te însoţeşte?

— Nu… Spre sfârşitul lunii mai sunt câteva evenimente la care vrea să participe. Se va întoarce la începutul lui decembrie.

— Sper că, de data asta, va sta mai mult.

Dwight puse bandajul în geantă şi o închise. În lumina dimineţii, chipul lui părea neaşteptat de tânăr sub părul ce încărunţea.

— Aşa cred. Asta a spus.

— Indiferent ce a însemnat vizita ta pentru Caroline, mie aproape că mi-a salvat viaţa.

— Propriul corp ţi-a salvat viaţa, Ross, fiind destul de puternic încât să respingă infecţia.

— În orice caz, mai puternic decât mintea, care n-a fost capabilă să reziste infecţiei reprezentate de Monk Adderley.

— Toată povestea asta s-a isprăvit. Trebuie să te gândeşti la viitor, nu la trecut.

— Nu sunt sigur că s-a terminat. O astfel de faptă are consecinţe.

Dwight îşi făcea de lucru cu încuietoarea genţii.

— Ce-ar fi să vii cu mine acasă?

— Nu. Încă nu. Mai sunt nişte lucruri pe care trebuie să le rezolv.

— Nu poţi desface ce s-a făcut, Ross. Este o chestiune de adaptare la o nouă situaţie.

— Ei bine, vom vedea…

A doua zi, ceaţa se ridica deasupra fluviului când Ross îşi vizită patronul. Îl găsi pe lordul Falmouth acasă şi dispus să-l primească. Stătură de vorbă într-un salonaş retras, deoarece doamna Boscawen lua ceaiul cu câteva doamne în salonul mare.

Lordul Falmouth îi strânsese lui Ross mâna stângă şi sugerase cu răceală să bea amândoi un vin de Canare. Purta o tichie, o haină de culoarea prunei, lucioasă la coate, o pereche de pantaloni trei sferturi din mătase neagră şi ciorapi.

— Sper că… rana autoprovocată ţi se vindecă.

— Mulţumesc, milord, da, se vindecă. Cu toate că i-a luat destul de mult. Doctorul Enys spune că va mai dura o vreme până când mă voi

putea iscăli.

— Asta îţi va fi de folos când te vei întoarce la prietenii tăi bancheri.

— Asta în speranţa că mai vor să aibă de-a face cu mine.

Falmouth îi dădu paharul oaspetelui său.

— Ai avut noroc că ţi-ai putut aduce propriul medic. Ăsta este un lux pe care nici chiar eu n-am fost sigur că mi-l permit.

Ross zâmbi.

— Se întoarce la începutul săptămânii viitoare. După aceea, va trebui să mă descurc singur sau să apelez la cineva din Londra. Sorbi din vin şi făcu o pauză. Multe s-au întâmplat de când am luat masa împreună ultima oară, lord Falmouth.

— Am remarcat.

Expresia vicontelui era indescifrabilă. Niciodată genul de om care să dezvăluie ce simţea, în clipa aceea părea să evite cu grijă acest lucru. Cu excepţia unei vagi nuanţe de sarcasm, vocea îi era neutră, de parcă aştepta ca vizitatorul său să spună ce gândea înaintea lui.

— Bănuiesc că se ştie deja cum au stat lucrurile de fapt, spuse Ross. Totuşi, cred că nu se ştie cu exactitate, şi m-am gândit că este bine să afli de la mine de îndată ce am putut să ies din casă.

— Dacă eşti sigur că vrei să-mi spui.

— De ce n-aş fi?

— Pentru că un zvon este una, iar o mărturisire e alta. Este mai bine ca unele lucruri să rămână nespuse, domnule căpitan.

— Milord, te asigur că, exceptând acest caz, vor rămâne nespuse. Dar eu reprezint oraşul Truro din partea dumitale şi, cu toate că uneori nu acord prea multă atenţie acestui lucru, consider că este normal să afli adevărul.

— Foarte bine. Falmouth se duse la uşile de sticlă, care dădeau spre o seră, şi le închise. Spune ce ai de spus.

Ross îi relată povestea duelului. După ce termină, lordul umplu din nou paharele, atent să nu dea pe dinafară.

— Şi ce anume doreşti de la mine?

— Eventual, un sfat.

— Ce fel de sfat?

— În Cornwall sunt cunoscut drept un om care se înfurie relativ uşor. La Londra nu am această faimă. Desigur, duelul a fost o luptă dreaptă, dar simplul fapt că s-a desfăşurat clandestin şi că justiţia nu a putut lua măsuri împotriva mea – sau cel puţin *se pare* că nu poate – sugerează că, dacă aş fi fost judecat, aş fi fost pedepsit. Iar dumneata vrei să te reprezinte la Westminster un parlamentar, nu un scandalagiu violent, stigmat pe care-l voi purta o vreme. Aşa că m-am gândit că ar fi corect să demisionez, iar în locul meu să numeşti pe cineva mai potrivit. La urma urmelor, acum nu sunt niciun fel de probleme cu

Truro, care îţi aparţine în întregime. Nu va fi nevoie de alegeri. Chestiunea s-ar putea rezolva în două luni.

Lordul Falmouth se ridică şi trase de şnurul clopoţelului. Un servitor veni repede.

— Adu-mi o sticlă de vin de Canare mai vechi.

— Da, milord.

— Şi ia sticla goală.

— Da, milord.

Tăcerea se menţinu până la sosirea celeilalte sticle de vin.

— Ăsta-i mai bun, zise Falmouth. Îţi rămâne pe limbă un vag gust de fum. Din păcate, mai am puţin. Mama l-a cumpărat anul trecut.

— Într-adevăr, spuse Ross. Are mai multă consistenţă.

— În ceea ce priveşte problema dumitale, Poldark, îmi spui de fapt că te-ai săturat de Westminster şi că vrei să pleci oricum?

— Nu asta am zis. Dar este posibil ca, după anul în care am fost în parlament, dumneata să te fi săturat de mine.

Vicontele aprobă din cap.

— Nu-i exclus. Destul de frecvent, am avut opinii diferite. Însă doar una sau două chestiuni au fost importante – de pildă, Legea emancipării catolice. Diferenţele noastre de opinii nu apar *de fapt* în privinţa problemelor, ci a principiilor.

— Nu sunt sigur că înţeleg ce vrei să spui.

— Ei bine, hai să vorbim concret despre un lucru. Îţi displace modul în care a evoluat Revoluţia Franceză şi eşti gata să i te opui cu tot ce-ţi stă în putere. Dar în sinea ta, crezi în principiile libertăţii, egalităţii şi fraternităţii, cu toate că nu vezi lucrurile la fel şi nu foloseşti aceste cuvinte. Umanitatea, sentimentele dumitale sunt de acord cu ele şi nu sunt atât de îngrădite de raţiune, care îţi spune că sunt ţeluri imposibil de atins.

Ross rămase tăcut o vreme.

— Dar dacă elimini sentimentalismul, republicanismul, violenţa revoluţiei, dumneata nu eşti atras de aceste idealuri?

Falmouth zâmbi cu buzele strânse.

— Poate că eu am învăţat să mă stăpânesc mai bine, să-mi impun să mă las condus doar de raţiune. Să zicem că cred mult în fraternitate, oarecum în libertate şi deloc în egalitate.

— Adică exact invers faţă de ce fac francezii acum, zise Ross. Au insistat atât de mult asupra egalităţii, încât nu mai este loc pentru libertate şi prea puţin pentru fraternitate. Dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Atunci, o să-ţi răspund acum. Vicontele se plimbă prin încăpere timp de câteva momente, îşi scoase tichia şi îşi scărpină capul. Când o să vreau să demisionezi, îţi voi comunica. Iar când vei dori să demisionezi, te rog să-mi spui. Îmi place ca un membru al

parlamentului să aibă *ceva* caracter. Dar o prostească, nefericită şi fatală chestiune legată de onoare, oricât de neplăcută ar fi, nu poate constitui un temei pentru o asemenea decizie. Cu toţii învăţăm din greşelile noastre. Eu asta încerc să fac. Şi sper că şi dumneata, domnule căpitan.

Ross puse paharul pe masă.

— Mulţumesc. Asta doream să ştiu.

— Dar du-te acasă, spuse Falmouth. Du-te acasă imediat! N-ai nimic important de făcut aici. Ştii cum se spune: Ochii care nu se văd se uită. Asta e valabil şi în cazul legii. Dacă le trece prin minte să-ţi pună întrebări, s-ar putea să vină în George Street, dar cu siguranţă nu vor face un drum de aproape cinci sute de kilometri ca să te interogheze pe domeniul dumitale din Cornwall.

— Înţeleg.

— Atunci, pleacă chiar mâine sau cât de curând îţi poţi rezolva afacerile de-aici.

Ross se gândi câteva clipe îndelungate.

— Milord, apreciez gândurile pe care le ai pentru bunăstarea mea. Este foarte amabil din partea dumitale… Dar n-aş putea pleca în aceste momente. Nu pot *fugi*.

Vicontele Falmouth ridică din umeri.

— Poftim, Poldark! Iarăşi nu suntem de acord. Şi iarăşi, în privinţa unei chestiuni de principiu. În viaţă trebuie să fii raţional, nu sentimental.

II

Aşa că veni vremea să apară din nou în public, în Camera Comunelor şi în societate. Într-un fel, era un test. Adderley avea puţini prieteni, dar multe cunoştinţe. Fusese un „personaj” care se aflase pretutindeni şi care nu mai era nicăieri. În locul lui se afla acum un înalt bărbat din Cornwall cu braţul susţinut de o eşarfă şi uneori, atunci când era de aşteptat, însoţit de drăguţa lui soţie. Nou-veniţi, străini. Desigur, doamna Pelham îi luase sub aripa ei, dar… Se simţea lipsa lui Adderley. Existau priviri piezişe, şoapte în fundal, conversaţii curmate când anumiţi oameni se apropiau.

Spre surprinderea lui Ross, în Camera Comunelor fu mai uşor. Parlamentarii păreau să considere că era firesc ca un duelist inveterat să sfârşească mai devreme sau mai târziu din cauza obiceiului său. Principala reacţie fu sporirea respectului faţă de cel care îl ucisese. După cum se exprimase deputatul de Bridgnorth, Poldark fie era un pistolar al naibii de bun, fie avusese un noroc chior.

În timpul acelei săptămâni foarte tensionate şi foarte dezagreabile, în mintea Demelzei răsună neîncetat acel cântecel: „Păstorule, mi-am

pierdut mijlocul, nu mi-ai văzut trupul?" De neuitat, în ciuda irelevanţei complete pentru toate gândurile şi temerile ei.

La un moment dat îi zăriră pe George şi pe Elizabeth la o serată, iar Ross îşi aminti de ciudata cerere a lui Adderley. Era ceva ce trebuia să facă, indiferent cât de dificil şi de jenant avea să fie. Totuşi, era nepotrivit să-i dea lui George zece guinee într-o încăpere plină de oameni, căci s-ar fi putut simţi insultat. În plus, atât Ross, care nu avea un spirit prea grozav de observaţie când era însoţit, cât şi Demelza remarcară cât de mohorâţi păreau amândoi. Asta nu putea să aibă vreo legătură cu prezenţa lui Poldark, pentru că nu-l văzuseră. Demelza avu impresia că nu-şi vorbiră deloc toată seara, lucru confirmat ulterior de Caroline, care îi spuse că, din cât se zvonea, soţii Warleggan erau pe punctul de a se despărţi.

— Să se *despartă?* exclamă Demelza. Dar ea este însărcinată!

Caroline ridică din umeri.

— Ceva s-a întâmplat în ultima săptămână, dar nu ştiu ce. La recepţia dată de mătuşa mea erau destul de fericiţi, i-am văzut râzând împreună.

— De la cine ai auzit asta?

— Doamna Tracey i-a vizitat marţi şi a zis că Elizabeth arăta foarte rău şi că atmosfera din casă era foarte neplăcută.

— Este posibil să fi fost din cauza morţii lui Monk Adderley?

— Mă îndoiesc. Aş crede că a fost ceva mult mai personal.

În toiul seratei, un bărbat frumos, de vreo patruzeci de ani, pe nume Harry Winthrop, care era rudă cu marchizul de Bute, se apropie curtenitor de Demelza, însă ea îl tratã cu o răceală care friza impoliteţea. În seara aceea, luă o decizie.

III

Două zile mai târziu, Ross îl văzu pe George în pasajul care ducea la St Stephen's Chapel. Era însoţit de un alt parlamentar, iar în jur erau alţi câţiva oameni. Avea să fie atunci sau niciodată. N-ar fi putut găsi un moment mai puţin nepotrivit pentru a scăpa de neplăcuta sarcină.

Îl strigă şi grăbi pasul pentru a-l ajunge din urmă, zicându-şi: „Ar fi trebuit să-i trimit banii, ar fi trebuit să-i trimit".

George Warleggan se răsuci, iar Ross fu surprins de expresia de pe chipul lui când văzu cine îl strigase. Îl privea cu o asemenea ură, încât Ross se opri. Nu mai văzuse niciodată un venin atât de pur. Ţinuse oare chiar atât de mult la Monk Adderley?

— Scuză-mă, te rog, îi spuse George însoţitorului său. Se pare că sunt solicitat. Ne vedem peste câteva clipe.

— Desigur.

Celălalt bărbat se uită rapid la expresia cumplită de pe chipul lui George, la braţul lui Ross susţinut de eşarfă şi la cicatricea de pe faţa lui. Apoi se îndepărtă.

— Ce-i?

— După cum ştii, am avut o întâlnire cu prietenul tău, căpitanul Adderley, zise Ross. Ce s-a întâmplat cu acea ocazie nu-ţi pot spune, dar, înainte să moară, mi-a transmis un mesaj prin intermediul prietenului său John Craven. Nu este un mesaj pe care să-l transmit cu plăcere mai departe deoarece nu vreau să discut cu tine despre acest subiect, dar ultima dorinţă a unui om care a murit nu e ceva ce pot ignora.

— Ce?

George abia putea să-şi descleştеze maxilarele ca să vorbească.

— Mi-a cerut să-ţi dau zece guinee.

Ross scotoci cu mâna stângă şi scoase zece monede din buzunar.

— Pentru… ce?

— Am înţeles că a făcut un pariu cu tine şi a pierdut. Habar n-am ce legătură are asta cu mine şi nici nu mă interesează să aflu. Aş presupune că are o legătură, din moment ce mi-a cerut să fac asta. S-ar potrivi cu ideile lui cavalereşti.

Îi întinse banii. George se uită la ei, apoi la Ross. Privirea înveninată din ochii lui nu se schimbase. În cele din urmă, îi luă şi-i numără, apoi azvârli cele zece monede în faţa lui Ross şi se îndepărtă.

Din fericire pentru toţi, John Bullock, reprezentantul Essexului, tocmai venise să vorbească cu Ross, aşa că văzu incidentul şi izbuti să-l apuce de braţ.

— Uşurel, băiete, uşurel! O singură ceartă este de-ajuns pentru o sesiune. Hai să nu avem parte de încă una chiar acum!

Cu toate că se apropia de şaptezeci de ani, Bullock era un bătrân foarte puternic, iar forţa cu care strângea braţul lui Ross nu se diminuă.

— Dumneata… ai văzut ce s-a întâmplat, icni Ross strâmbându-se de durere când îşi mişcă braţul rănit pentru a-şi şterge câteva picături de sânge de pe faţă. Ai văzut ce s-a întâmplat!

— Da, am văzut. Şi e mare păcat să se irosească atât aur bun. Dacă îmi permiţi, te voi ajuta să culegi monedele.

— Aş putea să-l…

Ross se opri. Dorise să spună „să-l provoc la duel pentru asta”, dar îşi dăduse seama că Bullock înţelesese instantaneu. Oricât de insuportabilă ar fi fost provocarea, un al doilea duel l-ar fi terminat.

Un alt membru al Camerei se apropiase şi culegea aurul care se împrăştiase în toate direcţiile. Amândoi îi dădură monedele lui Ross, care încremenise năucit şi privea fix coridorul în timp ce îşi tampona faţa, însă el refuză să le ia.

— Banii îi aparţin lui Warleggan. Nu-i pot lua. Vă rog să-i daţi lui. Nu cred că mă pot stăpâni dacă mă apropii de el acum.

— Eu cred, spuse Bullock împăciuitor, că ar fi cel mai bine să-i punem în cutia săracilor. Nu mă încântă sarcina de a-i da niciunuia dintre voi.

IV

Când ajunse acasă, Ross nu-i spuse nimic Demelzei. Când ea îl întrebă cum se alesese cu zgârieturile de pe faţă, el îi zise că trecuse prin rău famatul district Petty France tocmai când se băteau nişte ucenici şi că nişte pietre îl loviseră.

Fiecare rămase cufundat în propriile gânduri pe care nu dorea să le împărtăşească. Intimitatea splendidă şi fericirea din prima săptămână petrecută la Londra parcă nici nu existaseră.

Pe când se pregătea de culcare, Demelza îl întrebă:

— Ross, te simţi în siguranţă acum?

— Cum adică?

— Adică, crezi că ai scăpat de poliţie? Au trecut trei săptămâni. Dacă ar fi vrut să te pună sub acuzare, n-ar fi făcut-o deja?

— Presupun că da.

— Asta spunea Caroline astăzi.

— Îi sunt recunoscător că te-a liniştit.

— Ross, nu-i nevoie să fii sarcastic cu mine.

— Îmi cer scuze. N-ar trebui.

— Ei bine, şi eu i-am fost recunoscătoare că m-a liniştit, iar asta a spus-o nu doar Caroline, ci şi St Andrew St John, care este avocat şi ar trebui să ştie câte ceva despre asta. A zis că, în opinia lui, primejdia cea mai mare a trecut.

— Mă bucur.

— *Eu* mă bucur. Iar braţul ţi se vindecă.

— Adevărat.

Ross nu păru să bage de seamă nevoia ei de alinare.

Cu toate că se culcară devreme, Ross adormi târziu. Avu vise oribile despre Monk Adderley – că era un şarpe uriaş care se unduia pe podeaua Camerei şi scuipa venin. Auzi pe cineva ţipând şi văzu că era Elizabeth. Apoi văzu că ea şi Demelza urmau să se dueleze şi că el trebuia să stea între ele ca să le împiedice. Totuşi, ele îşi descărcară armele, şi o ploaie de monede îl lovi în faţă şi în cap. Apoi George rosti pe un ton batjocoritor: „Treizeci de arginţi. Treizeci de arginţi”.

Se trezi dintr-un somn greu când afară deja se luminase de mult. Draperiile încă acopereau geamurile, dar huruitul căruţelor şi strigătele de pe stradă îi spuseră că era târziu. Demelza se sculase, locul ei era gol.

Îşi înălţă capul şi se uită la ceas. Era nouă şi zece.

Afară era o asemenea hărmălaie, încât trase draperia ca să vadă ce se petrecea. Se încinsese o bătaie între doi vânzători de iepuri şi câţiva muncitori irlandezi zdrenţăroşi care încercaseră să dea, în schimbul iepurilor, nişte peşti nu tocmai proaspeţi şi probabil furaţi. Nereuşind, încercaseră să-i ia pur şi simplu. O mulţime de spectatori – negustori ambulanţi, femei care vindeau diverse lucruri, servitori şi ucenici – se adunase în jurul oamenilor care se băteau şi înjurau. Indiferent de rezultat, nici peştii, nici iepurii nu aveau să fie vandabili după aceea.

Ross trase draperia la loc întrebându-se unde era Demelza. Abia atunci văzu scrisoarea, în ea scria:

Ross,

Mă duc acasă. Dwight pleacă în dimineaţa asta, la ora 7, de la Crown and Anchor, şi l-am întrebat dacă pot să merg cu el.

Ross, simt că nu mai pot sta la Londra. Nu ştiu dacă e bine sau rău, dar ştiu că eu am fost cauza duelului dintre tine şi Monk Adderley. Şi mă tem să nu se întâmple din nou. Şi din nou.

N-ar fi trebuit să vin, pentru că am ajuns din simplitatea vieţii mele în societatea londoneză, iar dorinţa mea de a fi prietenoasă şi politicoasă cu toată lumea a fost interpretată ca mai mult de-atât. Până şi tu ai considerat că este altceva.

Ross, mă duc acasă – acasă la tine, la ferma ta şi la copiii tăi. Când te vei întoarce, voi fi acolo, iar atunci vom vedea cum e mai bine să facem.

Cu drag,

Demelza

Capitolul 32

Unul dintre purtătorii lecticii întrebă:

— La ce număr aţi spus, milady?

— La 14, zise Elizabeth.

— Aha. Asta trebuie să fie în celălalt capăt al străzii, milady. Fără îndoială. Vă ducem acolo.

O luară la pas pe caldarâmul denivelat, strigând pentru a-şi croi drum printre pietoni:

— La o parte, domnule! La o parte!

Pool Lane era o stradă îngustă şi şerpuită care se îndrepta către nord dinspre Oxford Road şi devenea tot mai îngustă pe măsură ce se îndepărta de aceasta. Când ajunseră la numărul 14, o uşă verde, proaspăt vopsită, Elizabeth fu cât pe ce să le spună oamenilor să o ducă acasă. Numai amintirea celor petrecute în ultimele zile o făcu să nu renunţe.

De când Geoffrey Charles făcuse acea remarcă inocentă, George

fusese insuportabil. Cumplit la acea observaţie era că, deşi nu întru totul adevărată – Valentine era un băieţel a cărui înfăţişare se schimba precum a unui cameleon, în funcţie de starea de spirit –, odată făcută, plutea incontestabil în atmosferă. Fusese mai degrabă un blestem decât un comentariu. Era ca şi cum cuvintele rostite de fiul lui Francis semnalaseră recunoaşterea de către un Poldark a unui alt Poldark. Ceva de dincolo de mormânt. Fireşte că era total neadevărat – şi aşa ar fi înţeles oricine într-o situaţie raţională.

Era cu atât mai îndurerată cu cât vedea că, dincolo de furia lui, şi George era îndurerat. Până în clipa în care Geoffrey Charles făcuse acea declaraţie, ei doi fuseseră mai fericiţi ca oricând. Elizabeth era o femeie care înflorea în societate – cu toate că avusese prea puţin parte de evenimente mondene de-a lungul vieţii, se simţea în elementul ei. Cu ani în urmă, pe vremea când Francis încă trăia, iar ea ducea o existenţă izolată şi săracă la Trenwith fiindcă Francis pierdea la jocuri de noroc puţinii bani pe care îi producea domeniul, George o vizitase într-o zi şi îi spusese pe tonul lui respectuos cât de mult îl întrista s-o vadă irosindu-şi frumuseţea în preajma câtorva rude şi în camerele pustii ale unei case care cădea în paragină, deşi ea merita, şi avea să primească, aprecierile înaltei societăţi dacă acesteia i se permitea vreodată s-o zărească. Ba chiar se aventurase să sugereze că frumuseţea nu ţinea o veşnicie.

Ei bine, mulţi ani mai târziu, George se ţinuse de cuvânt. Când fusese parlamentar de Truro, Elizabeth îl însoţise la Londra şi, pentru o scurtă perioadă, îi făcuse plăcere, dar apoi el devenise nesigur de sine, defensiv în societate şi gelos – sau cel puţin invidios – din pricina modului în care ea se purta, de parcă se afla acolo unde i se cuvenea. De data asta, fusese altfel. Nu doar că el era sigur că avea să ocupe acel loc atâta vreme cât poftea, dar îi aparţinea exclusiv şi nu era obligat să se alieze cu nimeni. Ba chiar decisese cine avea să fie al doilea reprezentant al burgului în Cameră. Cam cu o lună în urmă, renunţând la prudenţă, îi vorbise lui Elizabeth despre planurile sale şi despre scrisoarea pe care, la îndrumarea domnului Robinson, i-o scrisese Primului Lord al Trezoreriei, domnul William Pitt. Ba chiar îi arătase o copie a scrisorii, şi propoziţiile sale încă răsunau în mintea ei: „…că am rezolvat acele chestiuni în comitatul Cornwall, şi i-am explicat domnului John Robinson că pot fi folosite pentru susţinerea guvernului şi administraţiei dumneavoastră. Şi la fel voi face şi de-acum înainte, după cum se va putea vedea. Iar interesele mele vor fi cele pe care veţi dori să le susţin. Din acest motiv, aş dori ca, înainte de întrunirea parlamentului, să-mi acordaţi onoarea unei audienţe de îndată ce veţi fi disponibil, pentru a stabili aranjamente mai detaliate…”

„Audienţa” încă nu avusese loc, dar Robinson îl asigurase pe

George că îi va fi acordată. George îi spusese lui Elizabeth că, deşi nu se putea pune direct problema unui *quid pro quo*, totuşi lui Pitt urma să i se dea de înţeles că un titlu de cavaler acordat domnului Warleggan avea să garanteze alianţa aşa cum nici o altă formă de răsplată nu ar putea s-o facă.

Amândoi fuseseră entuziasmaţi de acea perspectivă. Pentru George ar fi fost o distincţie atât la propriu, cât şi psihologică. Să devină Sir George ar fi fost apogeul realizărilor sale. Poate că peste un an sau doi avea să devină şi baronet, pentru ca titlul să poată fi lăsat moştenire. Pe Elizabeth o încânta gândul de a deveni Lady Warleggan. Desigur, obârşia sa îi garanta poziţia cu mai multă fermitate decât ar fi făcut-o un titlu oarecare. De fapt, în familia Chynoweth exista tradiţia – tradiţie cu care se mândreau – că, timp de o mie de ani, membrii ei fuseseră proprietari de pământ şi distinşi gentlemeni, neexistând niciun titlu nobiliar. Dar Elizabeth, încă de când se măritase cu George, fusese conştientă că scăzuse în ochii localnicilor, aşa că astfel lucrurile s-ar fi îndreptat.

Fusese convinsă că primirea acelui titlu şi naşterea copilului aveau să consolideze căsnicia lor aşa cum nu fusese niciodată înainte. Iar ea încă era frumoasă – mai ales cu părul coafat aşa cum fusese în seara deschiderii parlamentului. Poate că nu-i mai rămăsese atât de mult timp ca atunci când George îi vorbise în salonul de iarnă de la Trenwith, dar încă mai avea câţiva ani buni în care să-şi exercite farmecul.

În acea atmosferă optimistă, unul dintre ei se trezea dimineaţa cu perspectiva unei zile bune, pe când celălalt ajungea în pat abia înaintea zorilor, făcând planuri de viitor complicate şi agreabile.

Într-o clipită, totul dispăruse. Un comentariu nechibzuit al fiului ei le otrăvise vieţile. Reveniseră la situaţia din urmă cu trei ani, când toate suspiciunile şi neîncrederea dăduseră pe dinafară şi provocaseră o mare ceartă între ei. Acum era mai rău, având mai multe de pierdut şi multe deja pierdute. Fiecare suflare de-a lor era încărcată de otravă.

Acela era motivul vizitei ei din ziua aceea. Preţ de un minut se gândea că era nebună de-i trecea aşa ceva prin minte, iar în minutul următor i se părea singura cale de ieşire.

Îi plăti pe purtătorii lecticii şi, cu voalul acoperindu-i faţa, bătu la uşă. Fu întâmpinată de un băieţel evreu slăbuţ, îmbrăcat într-o haină de mătase neagră şi pantaloni trei sferturi. Îşi spuse numele – doamna Tabb – iar el o pofti înăuntru. După trei minute petrecute într-o cameră de aşteptare, fu condusă într-o cameră din spate, iar doctorul Anselm se ridică la intrarea ei.

Născut în ghetourile Vienei, Franz Anselm venise în Anglia în 1770, la douăzeci şi doi de ani, sărac, având doar câteva guinee cusute în cămaşă şi o trusă medicală care îi fusese confiscată de vameşi la

Dover. Se dusese pe jos la Londra – după ce străbătuse toată Europa pe jos – şi, după un an în care aproape că murise de foame, găsise de lucru ca îngrijitor la Westminster Lying-in Hospital, ce se deschisese de curând. După cinci ani petrecuţi acolo, devenise asistentul unui mamoş pe nume Lazarus, şi care lucra în Cloth Lane, lângă Golden Square, iar când Lazarus îşi tăiase din greşeală degetul disecând o femeie care murise de febra lăuziei, Anselm începuse să facă practică. Fără să aibă nicio calificare, dar înarmat cu o enormă încredere în sine, cinci ani de observaţie pragmatică, un instinct pentru natura omenească pe care îl moştenise de la mama lui şi un exemplar *Set of Anatomical Tables* **[47]** al lui William Smellie, îşi crease o reputaţie.

Se mutase la adresa actuală cincisprezece ani mai târziu, iar după alţi cinci ani cumpărase casa. De la femeile sărace ale oraşului, trecuse la cele bogate. Cu toate că nu avea înaintea numelui litere care să-i ateste studiile, tot mai multe femei apelau la serviciile lui. Îl plăceau, erau impresionate de el, adesea doar pentru că nu era ca alţi doctori. Avea o abordare diferită, o conştiinţă flexibilă, o înţelegere intimă şi o toleranţă în privinţa modului cum funcţiona lumea, precum şi ample cunoştinţe de medicină europeană. Dar cel mai preţios dintre toate era instinctul mamei lui faţă de suferinzi.

De aproape, era chiar şi mai urât şi mai intimidant decât păruse la recepţia doamnei Tracey. Avea ochii ca nişte tăciuni negri acoperiţi de rouă, care priveau pe sub o pereche de sprâncene imense şi neîngrijite. Buza de sus şi fălcile mari n-ar fi părut deplasate la o maimuţă. Dacă s-ar fi aflat pe capul unei păpuşi, părul lui ar fi fost considerat prea lânos, prea artificial.

— Doamnă… ăăă… Tabb, rosti doctorul Anselm cu o voce foarte blândă, surprinzătoare din partea unui bărbat atât de masiv. Ne-am mai întâlnit?

— Nu, spuse Elizabeth. Mi-aţi fost recomandat.

— Pot întreba de către cine?

— Aş prefera… ar prefera să nu vă spun.

— Foarte bine. Cu ce vă pot fi de folos?

Elizabeth îşi linse buzele. Descoperi că nu putea vorbi. El aşteptă câteva momente, apoi îşi ridică sprâncenele.

— V-aş putea oferi ceva de băut, doamnă… ăăă… Tabb? Un întăritor, nişte suc de portocale? Nu am nimic alcoolic.

— Nu… mulţumesc. Domnule doctor, ceea ce doresc să vă spun este extrem de confidenţial… vă veţi da seama…

— Dragă doamnă, multe persoane cu titluri de nobleţe, inclusiv două ducese şi două prinţese, mi-au încredinţat secretele lor. Dacă n-aş fi în stare să păstrez secrete, n-aş putea păstra nici cabinetul şi nici nu mi-aş dori.

Era o încăpere bizară, prea luxos mobilată pentru a fi de bun-gust.

Era ca şi cum doctorul Anselm compensase nu numai trupeşte anii de lipsuri, ci şi senzorial. Covorul era arăbesc, cu un model strident în roşu şi galben. Draperiile erau franţuzeşti, şi anume din Lyon, făcute din mătase cu un desen luxuriant. Tapiseriile de pe pereţi erau şi ele franţuzeşti, înfăţişând scene din Vechiul Testament. Fotoliul în care se aşezase Elizabeth era de o bogăţie rar întâlnită la mobilierul modern. Candelabrul era veneţian. Singura dovadă a modului în care era câteodată folosită acea încăpere era o canapea lungă şi plată, cu o cuvertură din mătase de un galben-deschis. Îşi reprimă un fior la gândul că i s-ar fi putut cere să se întindă acolo.

— Am treizeci şi cinci de ani, spuse ea brusc. Când m-am măritat, eram destul de tânără. Apoi soţul meu a murit. M-am recăsătorit. Iar acum sunt însărcinată.

Buzele groase ale doctorului Anselm se despărţiră într-un zâmbet blând.

— Aşa deci.

— Daţi-mi voie să vă spun că nu e ilegitim.

— Aha…

— Şi nici nu vreau să scap de copil.

— Mă bucur să aud asta. În orice caz, doamnă… ăăă… Tabb, dacă apreciez corect, sunteţi însărcinată în cinci luni?

— Şase.

— Bine. Bine.

Doctorul încuviinţă din cap şi aşteptă.

— Mi s-a zis că aveţi multe talente, domnule Anselm, spuse ea pe un ton şovăielnic.

— Într-adevăr.

— Ei bine, din motive pe care nu vi le pot explica… pe care nu doresc să vi le explic, aş vrea ca acest copil să se nască la şapte sau opt luni.

El o privi surprins, apoi se uită în altă parte. Un ceas franţuzesc de bronz aurit bătu o jumătate de oră.

— Vreţi să ziceţi că doriţi să naşteţi înainte de a vă veni sorocul?

— Da.

— Dar doriţi ca pruncul să se nască viu?

— Da, da! Desigur.

Anselm îşi împreună vârfurile degetelor păroase şi privi covorul.

— Este posibil? întrebă Elizabeth în cele din urmă.

— Este posibil. Dar nu-i uşor. Şi există un risc.

— Pentru mine sau pentru copil?

— Pentru amândoi.

— Şi cât de mare ar fi?

— Depinde. Va trebui să vă examinez.

„O, Doamne!” se gândi ea.

— Mai aveţi copii?

— Da, doi.

— Câţi ani aveaţi când i-aţi născut?

— Pe primul la douăzeci de ani, iar pe al doilea la douăzeci şi nouă.

— Un interval considerabil. Sunt ai aceluiaşi bărbat?

— Nu.

— Iar acum este un alt interval mare – cinci ani şi jumătate, şase?

— Vor fi exact şase ani în luna în care aş dori să se nască acest copil.

— Înţeleg. Au existat complicaţii la naşterea celorlalţi?

— Nu.

— Şi s-au născut amândoi la termen?

Ea ezită.

— Da.

— Care a fost prima lună în care nu v-a venit ciclul?

— Acum? În mai.

— Puteţi fi mai precisă?

— Trebuia să-mi vină în data de paisprezece. Îmi amintesc foarte bine. Sau poate în treisprezece.

— Erau regulate sau veneau la intervale diferite şi variau ca durată?

— Erau regulate. Uneori, variau ca durată.

Fotoliul scârţâi când doctorul Anselm îşi extrase din el trupul masiv, ducându-şi apoi pântecul până la un bufet chinezesc. Îl deschise, scoase un calendar şi îl puse pe biroul Ludovic al XV-lea. Cufundă tocul într-o călimară şi notă nişte cifre pe o foaie de hârtie.

— Asta însemnă că ar trebui să naşteţi la termen în februarie, cel mai probabil în prima parte a lunii. Ceea ce doriţi de la mine este să vă sfătuiesc ce să faceţi pentru a naşte copilul viu şi sănătos în decembrie sau ianuarie. Am dreptate?

— Da.

— Locuiţi la Londra? Aţi dori să am grijă de dumneavoastră?

— Intenţionasem să stau la Londra, dar acum cred că mă voi întoarce la… ei bine, la casa de la ţară.

Franz Anselm îşi mângâie cu pana tocului obrajii, care, deşi fuseseră bărbieriţi cu doar trei ore în urmă, deja se umbriseră.

— Doamnă Tabb. Înainte de a merge mai departe, v-aş ruga să vă gândiţi mai bine la ce doriţi să faceţi. Natura are legi imuabile, şi orice intervenţie asupra lor este periculoasă. Dacă aţi fi venit la mine cu o sarcină de două luni, aş fi putut să-i pun capăt mult mai simplu şi în mai mare siguranţă decât este cazul acum. Deşi e foarte posibil să fac ce doriţi şi cu toate că păreţi a fi sănătoasă, v-aş aminti că aveţi treizeci şi cinci de ani, ceea ce reprezintă un dezavantaj. În al doilea

rând, dar mai important, îmi cereţi să vă prescriu un medicament ale cărui efecte nu le voi putea urmări ca să intervin într-un sens sau altul.

Elizabeth încuviinţă din cap abătută. Anselm continuă:

— Cred că am dreptate presupunând că doriţi să pară o naştere prematură *naturală* şi că prezenţa unui doctor care ar urmări în mod evident să producă acest rezultat ar fi contrară dorinţelor dumneavoastră.

Ea aprobă din nou.

Tăcerea se aşternu în încăpere, făcând să se audă mai tare clopoţeii vânzătorilor ambulanţi din stradă.

— Uneori, nici noaptea nu e linişte, zise doctorul Anselm. Cel care duce corespondenţa pentru un penny vine la miezul nopţii şi face mare hărmălaie cu clopoţelul lui. Iar adesea, anunţurile sunt strigate târziu pentru a atrage mai mult atenţia. Plus că unii dintre oamenii străzii par să nu doarmă niciodată.

Elizabeth se ridică şi spuse:

— Doctore Anselm, cred că am greşit venind la dumneavoastră. N-aş fi făcut asta dacă n-aş fi avut un mare necaz.

— Vă rog, luaţi loc! Trebuie să mai discutăm puţin despre asta, la rece, fără a ne pierde cu firea, iar apoi s-ar putea să ne fie mai uşor să luăm o hotărâre.

Nefericită, îi urmă sfatul şi se aşeză din nou.

Anselm străbătu camera şi se întoarse cu un pahar cu suc de fructe îndulcit, pe care ea îl bău. Dădu mulţumit din cap.

— O reţetă proprie. Este foarte liniştitor pentru nervi. Doamnă Tabb…

— Da?

— Ceea ce sugerez… ce vă voi sugera, dacă în urma examinării se dovedeşte că aveţi o sănătate bună şi că sarcina este normală în acest stadiu, va fi să vă prepar un medicament pe care îl puteţi lua cu dumneavoastră chiar astăzi. E un preparat simplu, pe bază de plante, rezultat din distilarea mai multor ierburi preţioase şi a unei ciuperci care creşte pe secară. Dacă îl veţi lua aşa cum vi-l prescriu – nici mai mult, nici mai puţin, vă voi scrie exact cantitatea – şi la data la care vă spun, este foarte posibil să naşteţi un copil viu, la termenul pe care vi-l doriţi. Vă voi indica două date, una în decembrie, alta în ianuarie. Va fi la alegerea dumneavoastră, dar eu categoric v-o recomand pe cea din decembrie.

— De ce?

— La şapte luni, deşi mai puţin dezvoltat, copilul este bine poziţionat pentru naştere. Către luna a opta, se răsuceşte şi nu mai are o poziţie atât de bună. La şapte luni se nasc mai mulţi copii vii decât la opt luni.

— Înţeleg.

— Vă sugerez să păstraţi medicamentul asupra dumneavoastră. La urma urmelor, s-ar putea să vă decideţi să nu-l luaţi, iar atunci veţi naşte la termen, aşa cum a stabilit natura. Dar dacă nu vă răzgândiţi, îl veţi avea la dispoziţie. Presupun că veţi avea un medic care să vă supravegheze la vremea aceea, nu-i aşa?

— O, da!

— Bine. Deci… Ei bine, dacă apar complicaţii – de pildă, dacă spasmele uterine continuă mult timp după naşterea copilului –, nu ezitaţi să-i mărturisiţi doctorului ce aţi făcut. S-ar putea să vă simţiţi rău, iar în acest caz va fi necesar ca el să ştie ce aţi luat. Cu siguranţă, nu sunt singurul medic din lumea asta care poate să păstreze un secret.

Elizabeth îi zâmbi vag.

— Totuşi, nu e obligatoriu să se întâmple asta şi n-ar trebui să se întâmple. Modul deosebit în care sunt combinate aceste ierburi ar trebui să prevină asemenea complicaţii.

— Mulţumesc.

— Foarte bine atunci, zise doctorul Anselm. Vă rog să vă întindeţi pe canapea. Îmi voi limita examinarea la strictul necesar pentru a nu vă produce decât cel mai mic disconfort posibil.

Capitolul 33

I

În lunga călătorie spre casă alături de Dwight, Demelza se simţi sfâşiată între gândul că îl părăsise pe Ross şi convingerea că nu mai putea sta cu el la Londra. Se ajunsese la o situaţie imposibilă, iar singura soluţie era să se despartă deocamdată. Indiferent ce efect ar fi avut asta asupra viitorului lor împreună, nu putea fi mai rău decât riscul asumat altminteri.

Încercă să dea deoparte necazurile şi durerea produse de vizita la Londra, care păruse atât de promiţătoare şi începuse atât de bine. Orice avea să simtă Ross la întoarcerea acasă, orice avea să se întâmple cu căsnicia lor, peste o zi, peste câteva ore, peste câteva minute ea avea să-şi revadă copiii, casa, prietenii, servitorii şi tot – cu excepţia lui Ross – ce o interesa cel mai mult pe lume. Trebuia să se concentreze asupra acestor lucruri.

I se păru ciudat să se întoarcă în Cornwall după prima ei plecare. Remarcă din nou pustietatea ţinutului, dar se bucură să-şi umple plămânii cu aerul plăcut, asemenea unui tonic. Remarcă din nou sărăcia comitatului în comparaţie cu zonele rurale bogate şi bine îngrijite prin care trecuse. Pe de altă parte, diferenţa dintre bogaţi şi

săraci nu era atât de strigătoare la cer. Cu una sau două excepţii, reşedinţele familiilor de vază erau mult mai mici şi mai puţine decât cele din restul ţării şi, din câte îşi dădea seama, săracii din Cornwall nu erau mai săraci, iar nobilimea locală se înţelegea mai bine cu cei care munceau pentru ea.

Din Truro, singura modalitate de a merge mai departe era să închirieze cai, ceea ce şi făcură. Îl îndemnă pe Dwight să se ducă direct la Killewarren, dar el insistă s-o conducă acasă. Atunci când îşi făcu apariţia, însoţită de el, izbucniră brusc o mare agitaţie şi ţipete de încântare, pălăria îi fu dată jos din greşeală, iar o pereche de braţe durdulii şi una de braţe slăbuţe o cuprinseră, Jane şi John Gimlett se grăbiră să-i ureze bun venit, la fel şi Betsy Maria Martin, şi Ena Daniel, şi toţi ceilalţi. La un moment dat, Clowance izbucni în lacrimi, iar când fu întrebată de ce, răspunse că plângea pentru că şi mama plângea. Demelza zise că e o aiureală, ea nu plângea niciodată, era doar ceapa pe care o avea în buzunar, dar, când ei îi cerură să le-o arate, nu putu scoate decât o portocală. Când Dwight dădu să plece, ea îl rugă să rămână peste noapte, ştiind că nu avea niciun copil care să-l întâmpine, însă el clătină din cap şi spuse că abia aştepta să-l vadă pe Clotworthy.

A doua zi, discuţiile nu conteniră o clipă la Nampara. Copiii erau sănătoşi, cu toate că Jeremy ajunsese în pragul morţii din cauza unui furuncul de pe braţ. Sau cel puţin asta spuse Jeremy, doar că întâmplător aceea era propoziţia favorită a momentului. O auzise pe doamna Zacky Martin folosind-o şi îi plăcuse atât de mult, încât o repeta ori de câte ori avea ocazia.

Clowance chiar crescuse, deşi fără a da vreun semn că ar scăpa de rotunjimile de căţeluş. Demelza se gândi că niciunul dintre copii nu era atât de curat cum ar fi trebuit. Cu toate că probabil li se acordase mai multă atenţie decât atunci când ea era acasă, păreau cam neîngrijiţi. Era foarte ciudat. Parcă le lipsea linsul unei pisici-mamă.

În plus, cât fusese plecată, relaţiile dintre servitori nu fuseseră foarte bune. În prezenţa ei domnea o pace absolută, dar, imediat ce rămăseseră singuri, se părea că doamna Kemp presupusese prea multe (sau nu făcuse destule), că Jane Gimlett considerase că Betsy Maria Martin nu fusese ascultătoare (sau ea fusese prea aspră) şi că John Gimlett nu-i spusese lui Jack Cobbledick ceva ce trebuia făcut cu porcii (sau că Cobbledick neglijase să facă). Şi tot aşa, cu cuvinte respectuoase sau mai puţin respectuoase, până când Demelza îi zise fiecăruia în parte că nu mai dorea să audă nimic şi că totul trebuia să revină la armonia de dinainte.

Toate astea ar fi trebuit s-o ajute să uite de evenimentele de la Londra sau cel puţin s-o împiedice să se mai gândească prea mult la ele. Însă contactul cu toate lucrurile bine cunoscute şi toate

preocupările legate de intensa viaţă de familie accentuară amintirea fiecărui detaliu al şederii la Londra, aşa cum o lumină strălucitoare accentuează umbrele din jur. După cum le scrisese Zacky, producţia din octombrie fusese bună, şi veni să raporteze că şi cea din noiembrie era la fel. Vânduseră bine minereul în Truro, iar preţurile crescuseră în general. Wheal Maiden încă se dovedea săracă în cositor, dar extrăseseră o cantitate modestă de cupru roşu, similară cu cea scoasă din recent epuizata mină Wheal Leisure, plus mici cantităţi de argint şi plumb. Acestea din urmă nu erau de aşteptat să se găsească în cantităţi care să justifice investiţia în deschiderea unei mine pentru exploatarea lor, dar ca produse adiacente reprezentau o mică suplimentare a profitului.

A doua zi, Sam veni în vizită şi o sărută pe Demelza cu obişnuitul amestec atent dozat de respect şi fervoare religioasă, căci era sora lui mai mare şi soţie de moşier, dar era şi fiica lui întru Hristos. Ea îl întrebă imediat de Drake.

— S-a întors la Atelierul lui Pally, după cum i-a cerut Ross, şi munceşte acolo. Acoperişul a fost reparat, pereţii au fost zugrăviţi, ceva mobilă a fost cumpărată sau făcută, iar draperiile, covoarele şi saltelele pe care ai fost atât de bună să le trimiţi au fost puse la locul lor. Urmează să-şi reia afacerea, iar terenul va fi arat în curând. Dar încă n-a ieşit din întunericul tristeţii în care i-au căzut spiritul şi sufletul. Mă tem că l-au cuprins chinurile iadului şi că s-a înstrăinat de Dumnezeu.

— Sam, după cum ţi-am mai spus, îngrijorarea mea în privinţa lui Drake nu este la fel ca a ta. Fireşte că vreau să fie fericit şi pe lumea cealaltă. Dar acum mă preocupă fericirea lui pe lumea asta. Te-am întrebat cum stă cu *moralul*, nu cu spiritul.

— Surioară, Drake este posomorât şi tăcut, iar asta nu-i stă în fire, după cum bine ştii.

— Se mai vede cu Rosina?

— Nu ştiu. Dar cred că nu.

Demelza se ridică şi îşi dădu la o parte de pe faţă o şuviţă de păr. Era îmbrăcată într-o rochie din muselină crem, cu un mănunchi de chei atârnând la brâu, iar Sam se gândi cât de tânără părea încă. Dar palidă. Şi mai puţin drăguţă. De parcă spiritul i-ar fi fost apăsat de ceva. O întrebă:

— Este ceva în neregulă cu viaţa *ta*, surioară? Ai necazuri cu trupul sau cu sufletul?

Ea zâmbi.

— Poate că puţin din amândouă, Sam. Dar nu pot vorbi despre asta acum.

— E bine pentru suflet să se despovăreze în faţa lui Hristos.

— Nici asta nu pot face. Deşi poate că e păcat… Dar spune-mi

despre Drake. Ţi-a zis vreodată ce s-a întâmplat când s-a dus la Truro?

— Doamna Whitworth n-a vrut să-l vadă. L-a gonit de parcă ar fi fost un străin. Drake spune că s-a schimbat atât de mult, încât n-ai recunoaşte-o. Şi, desigur, acum îl consideră pe Drake mult inferior. Asta este… Oricum n-ar fi fost o căsnicie reuşită, însă Drake nu şi-a dat seama de asta decât când a fost prea târziu… Ţi-am zis că ne-au vizitat doi poliţişti?

— Când? Au venit la tine acasă? De ce?

În timp ce asculta povestea lui Sam, Demelza simţi în suflet o răceală tot mai intensă la gândul monstruoasei suspiciuni pe care o presupunea acea vizită; pe de altă parte, se gândi la Ross, întrebându-se dacă nu cumva nu fusese şi *el* vizitat de poliţie. Dacă veneau nişte poliţişti, şi ea nu era acolo, poate că aveau să-l încolţească şi să-l facă să recunoască. Stomacul i se strânse. Dacă autorităţile din Cornwall se deranjaseră să-l caute pe Drake, atunci cele din Londra, care se presupunea că erau mult mai eficiente şi mult mai severe, nu puteau să nu ia măsuri împotriva lui Ross până la urmă…

— Aşa că m-am întrebat adesea dacă Lady Whitworth a crezut una ca asta…

Cu mare dificultate, Demelza reuşi să fie din nou atentă la Sam.

— Ce vrei să spui?

— Ei bine, doamna Whitworth – Morwenna – a susţinut cândva că îl iubeşte pe Drake. Dar dacă l-a respins aşa – atât de tăios, cu atâta duşmănie –, m-am gândit că, dacă Lady Whitworth crede că Drake ar putea fi implicat în moartea domnului Whitworth, s-ar putea ca şi Morwenna să gândească la fel.

— Vrei să zici că acesta ar fi motivul pentru care l-a alungat?

— Poate.

Demelza se gândi câteva clipe, apoi scutură cu hotărâre din cap.

— Dacă Morwenna a ţinut cât de puţin la Drake, probabil că a ajuns să-l cunoască bine. Nimeni care ajunge să-l cunoască pe Drake nu l-ar putea suspecta vreodată de aşa ceva.

Făcură câţiva paşi. Oare cât avea să mai treacă până când Ross părăsea Londra? Poate doar câteva zile. Sau poate că plecase deja… dacă i se permisese. Se întrebă ce reacţie îi stârnise biletul ei. În momentul acela, relaţia lor părea să se fi blocat iremediabil. Tot ce făceau, spuneau şi gândeau se întâmpla dincolo de nesfârşita barieră a mândriei rănite şi a neînţelegerii.

— Scuză-mă, Sam, ce-ai zis?

— Te întrebam dacă… atunci când ai fost la Tehidy… ai văzut-o.

— N-am mai fost la Tehidy de când ea s-a dus acolo. Ross a fost de două sau de trei ori, dar abia dacă o cunoaşte. Vrei să întreb de ea?

Sam îşi strânse pumnii.

— Nu. S-a măritat şi mă rog să aibă o căsnicie fericită. E mai bine

să las lucrurile aşa cum sunt.

— La Londra există vorba că iadul e pavat cu intenţii bune, oftă Demelza. Asta pare să se întâmple cu toate intenţii mele bune – şi pentru fraţii mei, şi pentru mine.

Sam îi puse o mână pe braţ.

— Surioară, să nu mai spui asta niciodată. Să nu regreţi niciodată ceva ce ai făcut din bunătatea inimii.

II

Două zile mai târziu, Demelza merse pe jos opt kilometri pentru a-l vedea pe Drake. După viaţa sedentară din Londra, spera că puţină mişcare avea să-i domolească tulburările inimii.

În plus, aflase că Jud Paynter era foarte bolnav, aşa că, în drum, putea să-i facă o vizită.

Urcă prin pitoreasca vale pe lângă râul roşiatic, care bolborosea, pe lângă Wheal Grace, care fumega, pe lângă şteampuri, care zăngăneau, pe lângă nişte măgari care răgeau şi nişte căruţe care huruiau (la urma urmelor, chiar era Londra mult mai zgomotoasă?), pe lângă Wheal Maiden, apoi coborî spre biserica din Sawle şi trecu de răscrucea cu drumeagul care ducea către Sawle Combe.

Caprele păşteau în landă, mulţumite de vegetaţia rară cu care nici un alt animal domestic n-ar fi putut trăi. (Trebuia să treacă şi pe la Nanfani, pentru că Char fusese bolnav.)

Când ajunse la familia Paynter, se simţi uşurată să-l găsească pe Jud prea puţin schimbat. Cu siguranţă, era mai slab – ca un buldog murat în alcool –, dar la fel de plin de nemulţumiri ca întotdeauna şi mâncând tot ce i se punea în faţă. Prudie povesti că se simţise destul de rău, dar nu fuseseră decât gaze şi probleme cu bila, iar toate astea se întâmplaseră fiindcă se îmbătase foarte tare miercurea trecută, la cârciuma lui Tweedy, iar apoi se abătuse din drumul spre casă şi căzuse în iazul cu lemne al lui Parker, şi era păcat că nu se înecase acolo, ca să se încheie tot bâlciul.

Iazurile cu lemne erau bazine sau locuri îndiguite dintr-un râu unde lemnul era lăsat să se înmoaie înainte de utilizare. Buştenii lăsaţi în apă erau foarte alunecoşi, lucru care-l nemulţumise profund pe Jud.

— Mă simţeam rău şi înainte de asta! Nu, coniţă, n-a avut nicio legătură cu băutura. Eram *treaz* şi mergeam spre casă încet ca melcul, cu căciula pe cap, cu fularul pe nas şi pe gură, mă îndreptam spre casă încet ca melcul, simţindu-mă istovit după munca pe care o făcusem în ziua aia, c-a trebuit s-o bag în groapă pe văduva Treamble. Uriaşă femeie era, şi tare ne-am mai spetit ca să-i vârâm coşciugul în groapă! Ziceau că n-au putut s-o bage aşa cum trebuie în sicriu şi au trebuit s-o îndese invers. Şi aşa o să stea, cu fundu-n sus, până în ziua judecăţii de

apoi! Şi cine ştie ce-o să zică bunul Dumnezeu când o să vadă o femeie ieşind din coşciug cu fundu-n sus? Socot c-o să fie uimit şi ruşinat de o asemenea privelişte… Prudie, nu m-aş mira ca şi tu să păţeşti asta când o să-ţi vină rândul.

— Asta n-o să se întâmple înainte să te văd pe tine în groapă! replică Prudie.

— Aşa că mergeam, coniţă, mergeam treaz ca un jude, sau chiar mai treaz, şi am ajuns la puntea aia – nu are mai mult de zece paşi –, şi am dat s-o trec, şi, pe toţi dracii, de îndată ce-am pus piciorul pe ea scândurile au început să alunece! Şi alunecau, şi alunecau, şi alunecau ca un drum îngheţat plin cu găinaţ de gâşte. Am făcut un pas, apoi încă unul şi tot aşa, şi alunecam tot mai tare, până când picioarele mi-au fugit de sub mine şi, *pleosc*, am căzut în apă. M-am scufundat tot mai adânc şi am înghiţit apă, care avea gust de rahat. Mare minune c-am găsit după aia drumul spre casă! Iar de-atunci, nu-s zdravăn, coniţă.

— N-ai fost niciodată zdravăn, spuse Prudie. Şi nici nu vei fi vreodată. Nici la paştele cailor. Nici după aia. Nici mult după aia. Jud Paynter n-o să fie zdravăn nici când soarele se va răci. Pentru că nu te-ai *născut* zdravăn!

Demelza rămase un sfert de oră, ascultă bârfele din ţinut, apoi evadă în aerul curat de-afară. Când Prudie o urmă, îi dădu o jumătate de guinee, aşa cum făcea de obicei, alegându-se în schimb cu lacrimi de recunoştinţă. Nu apucă să se îndepărteze, că hărmălaia certei izbucni din nou în căsuţa lor.

Trecu prin Grambler şi pe lângă porţile domeniului Trenwith, apoi făcu ocolul pe care îl făcea toată lumea pentru a evita să intre pe pământul lui Warleggan. Se îndreptă spre Trevaunance Cove şi Place House, de unde nu se mai vedea promontoriul. Acolo, nişte boi trăgeau un plug, iar nişte băieţei îi mânau cu strigăte ritmice de încurajare.

— *Ho*, Fallow, *ho*, Chestnut! *Haide*, Tartar, *haide*, County! *Ho*, Fallow, *ho*, Chestnut! *Haide*, Tartar, *haide*, County!

Şi cuvintele se repetau tot aşa. Stătu o vreme să-i privească. O întindere de nori care semăna cu o pătură de lână atârna deasupra mării.

În cele din urmă, coborî dealul spre Atelierul lui Pally.

Drake potcovea un cal, în vreme ce fermierul aştepta. Îi adresă un zâmbet rapid, iar fermierul îşi duse mâna la pălărie.

— Nu mai durează mult.

— Nu te grăbi, spuse ea intrând în casă.

III

În timp ce beau un ceai, stătură de vorbă pe îndelete. Drake îi spusese mai multe decât oricui până atunci – parţial pentru că era sora lui dragă, pe care n-o mai văzuse de două luni şi jumătate, parţial pentru că deja trecuseră şapte luni de la ultima lui tragedie. Cu inima îndurerată de necazurile proprii, îl ascultă cu mai multă înţelegere.

— N-o să mă însor niciodată, spuse el, şi cred că nici Sam n-o va face. S-a terminat. Nu mai simt mare lucru sau chiar nimic. Ca şi data trecută, am muncit. Am muncit întruna. Într-o bună zi o să fiu bogat! Râse. Poate că este bine să suferi din dragoste dacă vrei să faci bani. Nu prea mai ai la ce altceva să te gândeşti.

— *Tu* nu te gândeşti să faci bani.

— Nu. Nu mă *gândesc* la asta. Pur şi simplu muncesc, iar banii vin.

— Drake, îţi aminteşti petrecerea de Crăciun de anul trecut? Ei bine, anul acesta, Caroline vrea s-o dea – aşa că va fi la Killewarren, nu la Nampara. Dar altfel, va fi la fel. Dacă vom merge, vreau să-mi promiţi că o să vii şi tu.

— Dacă *veţi* merge?

— Ei bine… depinde. Având în vedere ce s-a întâmplat la Londra, depinde. Nu ştiu dacă Ross se va simţi în stare să meargă la o petrecere de Crăciun…

Drake studie expresia de pe chipul surorii lui şi îşi dădu seama de profunzimea problemelor care aşteptau întoarcerea lui Ross. Demelza adăugă:

— Dar chiar dacă eu şi Ross nu vom merge, sau unul din noi nu va merge, îmi doresc ca tu să te duci. Caroline vă va invita pe tine şi pe Sam. Nu trebuie să crezi că există vreo barieră între voi pentru că ei sunt bogaţi. Îmi sunt cei mai dragi prieteni.

— Ea a fost foarte bună cu mine. Ori de câte ori a fost vreo treabă de făcut, mi-a încredinţat-o mie. Iar pe vremea când locuia aici permanent, venea şi stăteam de vorbă de parcă eram egali.

— Foarte bine atunci.

— Hai să aşteptăm să vină Crăciunul, surioară!

Demelza privi afară. Pătura de nori se întinsese deja deasupra pământului, trimiţând cerul la culcare.

— Trebuie să plec. Le-am spus să nu mă aştepte cu masa.

— Se pare că va ploua. Rămâi să mănânci cu mine.

— Nu astăzi, Drake. Dar îţi mulţumesc.

— O să te conduc o bucată de drum.

— Nu, o să pierzi clienţi…

— Clienţii pot să aştepte.

Merse cu ea până pe culme, la Sawle Combe. O privi îndepărtându-se în după-amiaza ceţoasă, cu gluga pelerinei pe cap, într-o fustă lungă şi cenuşie, şi cu pantofi solizi, până o pierdu din vedere printre brazii de la Wheal Maiden. Apoi se întoarse şi porni spre casă, aplecându-şi

capul sub ploaia slabă.

Când ajunse, fermierul Hancock îl aştepta nerăbdător. Adusese doi boi care trebuiau potcoviţi, iar în dimineaţa aceea trimisese un băiat care să-l prevină pe Drake, însă Drake uitase. Aşa că în următoarea oră fu ocupat. După ce Hancock plecă, Drake îşi tăie câteva felii din şunca pe care o cumpărase de la Trevethani cu o zi în urmă, când îşi tăiaseră porcul. Se sătură cu şunca, nişte pâine, ceai şi două mere, iar apoi o altă treabă îl ţinu ocupat până la ora patru.

Aşa treceau toate zilele. Deja nu mai era mult până la lăsarea întunericului când cei doi băieţi Trewinnard veniră după munca de la câmp, uzi până la piele şi dornici să plece acasă. Îi lăsă să se ducă şi se apropie de poartă pentru a-i urmări urcând dealul spre St Ann's.

Iarna era mai puţină treabă, mai puţini clienţi veneau după apusul soarelui, iar în lungile seri pe care le petrecuse înainte făcând, la lumina lumânării, cazmale, scări şi alte obiecte pe care să le vândă proprietarilor de mine, acum făcea mobilier pentru a-l înlocui pe cel distrus în incendiu. Asta i se părea o muncă mai solicitantă, dar, odată isprăvită, era unul dintre puţinele lucruri care îi ofereau o satisfacţie. Iniţial, folosise lemn de calitate inferioară, dar recent cumpărase nişte stejar şi nuc de calitate şi era hotărât să facă alte piese în locul celor încropite la repezeală.

Nu mai avea rost să stea la nesfârşit la poartă, cu ploaia picurându-i pe faţă. Nimeni nu mai venea la ora aceea. Avea pui de hrănit şi nişte gâşte de îngrăşat pentru Crăciun.

Dădu să se îndepărteze de poartă, dar privirea lui ascuţită zări un om în haină lungă ce cobora dealul dinspre St Ann's, având în mână o geantă. Părea să ezite şi până la urmă se opri la casa familiei Roberts, probabil ca să întrebe încotro s-o ia. Doamna Roberts îi arătă în josul dealului. Omul îşi continuă drumul. Nu era îmbrăcat foarte elegant, dar părea respectabil, nu un vagabond sau un cerşetor.

Drake intră în magazie ca să ia nişte grăunţe pentru păsări. Privi puii cum se apropiară de el pe picioarele lor lungi şi subţiri şi cum se repeziră apoi ca nişte pumnale azvârlite spre grăunţele împrăştiate prin poiată. Când auzi poarta deschizându-se, ieşi din nou în curte.

— Dacă sunteţi amabil, mi-aţi putea spune… Oh! Apoi, cu voce stinsă: Drake!

Drake scăpă vasul cu grăunţe, care se rostogoli pe muchie până într-un colţ, risipind boabele peste tot.

— O, iubita mea… Ai venit acasă?

IV

Ea se aşeză în faţa lui în micul salonaş, cu părul încă jilav din pricina ploii, cu lacrimi atârnând de genele ochilor care nu vedeau

bine. Îşi dăduse jos pelerina şi rămăsese în rochia de lână maro, arătând ca o pasăre înaltă şi udă care venise să se adăpostească şi care, odată uscată şi odihnită, avea să-şi ia zborul din nou. Drake îngenunchease pentru a-i descheia pantofii negri, cu bot drept, care erau uzi, dar ea se crispase la atingerea lui. Îşi încălzea mâinile ţinând în ele o ceaşcă de ceai şi se străduia să nu tremure.

— Am plecat azi-dimineaţă… spuse ea vorbind rapid, fără pauze. Devreme în această dimineaţă. Iniţial, m-am gândit… m-am gândit să-i las un bilet, dar mi s-a părut că ar fi o laşitate. Am simţit că, dacă uneori în trecut am fost laşă, e timpul să încetez. Aşa că m-am dus în dormitorul ei înainte să se scoale şi i-am zis ce am de gând să fac. La început, a râs de mine fiindcă nu m-a crezut, apoi, când şi-a dat seama că vorbeam serios, a devenit… a început să se umfle de furie. Asta e ceva ce şi so… ce şi Osborne putea să facă… să se umfle de furie, de enervare, de frustrare.

El o privi fără să spună nimic, abia venindu-i să creadă că era acolo.

— A zis că o să mă împiedice, a zis că o să-i cheme pe servitori şi o să-i pună să mă încuie… iar apoi, o să mă închidă într-un spital de nebuni. Aşa cum încercase şi Osborne să mă închidă într-un spital de nebuni. Dar eu i-am zis că n-are niciun drept, că nimeni nu are niciun drept şi că, oricum, ce-i pasă, că sunt văduvă acum, am întrebat-o de ce-i pasă ce fac. Ce-i pasă? Că reprezint doar o cheltuială în plus şi un motiv de supărare. Şi că o să i-l las pe fiul meu… fiul meu.

— Morwenna, nu mai vorbi despre asta dacă te supără.

— *Vreau* să vorbesc, Drake. Trebuie să *vorbesc*. Trebuie să-ţi spun tot ce *pot*…

În momentul acela, se sufocă şi rămase tăcută o vreme. Ceaiul fierbinte îi aprindea bujori în obraji.

— Aşa că, după ce a ţipat la mine timp îndelungat, a zis că bine, pot să plec, dar că, dacă plec, n-o să iau decât ce pot duce într-o geantă şi că, dacă plec, să nu mă întorc târându-mă. I-am spus că plec şi că n-o să mă întorc niciodată… nici târându-mă, nici altminteri. Apoi am plecat şi m-am dus la o fermă din apropiere, iar fermierul m-a dus cu căruţa până la Grampound, iar de-acolo, după ce am aşteptat ore în şir, am luat diligenţa până la Truro, după care iarăşi am aşteptat până a apărut o căruţă care venea încoace. Am mers cu ea până la Goonbell, iar de-acolo am venit pe jos. A trebuit să întreb adesea, pentru că habar n-aveam unde stai.

Drake nu se mai sătura s-o privească. Ultima dată când vorbiseră astfel, între patru ochi, fusese cu peste patru ani în urmă. O recunoştea din nou. Când, în cele din urmă, Morwenna îşi ridică privirea spre el, se uită stingher în altă parte.

— Ai mâncat?

— Azi-dimineaţă.

— Am nişte şuncă. Şi mai e puţină brânză. Şi mere. Şi pâine.

Ea clătină din cap ca şi cum ar fi fost irelevant.

— Dă-mi voie să-ţi aduc o pătură în care să te înveleşti, insistă el.

— Drake, trebuie să-ţi zic ce s-a întâmplat în aprilie.

— Mai contează?

— Pentru mine, contează. Trebuie să-ţi spun. Chiar dacă va fi dureros.

— Atunci, spune. Totuşi, să ştii că nu mai contează.

Ea îşi îndepărtă de pe frunte câteva şuviţe umede. Ochii îi erau ca două heleşteie în întuneric.

— Ştii că niciodată n-am ţinut la Osborne?

— L-ai urât.

Morwenna căzu pe gânduri.

— Ştii că, pe vremea când eram tânără, nu ştiam ce e ura? Niciodată… niciodată, nu a făcut parte din mine. Abia după ce m-am măritat. Este ceva cumplit. Face să se zbârcească tot ce e bun în tine. E ca şi cum un copil ar deveni bătrân în câteva luni. Se cutremură. Aş vrea să uit că am simţit asta pentru *el*… pentru oricine. Drake, n-am putea spune doar că *n-am ţinut* niciodată la Osborne?

— Fie şi-aşa.

— După ce John, copilul meu, s-a născut, am fost bolnavă şi am suferit şi mai mult sufleteşte când am aflat că, în vreme ce eu zăceam, Osborne îşi luase altă femeie. Nu-ţi pot spune cine. A fost extrem de degradant fizic, cumplit de degradant, dar nu pentru că l-am dorit vreo clipă *înapoi!* Of, nu-ţi povestesc deloc bine!

El se ridică, îi luă ceaşca, i-o umplu din nou şi i-o oferi. În continuare, părea să se crispeze la atingerea lui.

— Apoi, după câteva luni – nu-mi amintesc câte luni –, această femeie a plecat, iar el a vrut să reia relaţia cu mine. Eu am refuzat, şi ne-am certat cumplit. Am continuat să-l refuz şi am făcut ameninţări teribile. Vreme îndelungată, cred că au fost doi ani, nu m-a atins, nu l-am lăsat să mă atingă… Dar apoi, cu vreo şase luni înainte să moară, a venit la mine şi… m-a siluit. După aceea a făcut-o din nou. Nu doar o dată. S-a repetat iarăşi şi iarăşi…

El îşi încleştă pumnii.

— Chiar trebuie să-mi spui asta?

— Da! Fiindcă trebuie să înţelegi de ce, după ce a murit, m-am simţit *contaminată*… iar simplul gând la atingerea carnală – atingerea oricui – mă făcea să-mi fie greaţă şi mă înnebunea. În perioada în care l-am respins, el spunea că sunt nebună, dar aproape că am înnebunit abia după moartea lui! Înţelegi *măcar puţin* asta, Drake? Tot ce a fost frumos între noi, tot ce a fost tandru, tot ce a fost adevărat, tot ce poate exista între un bărbat şi o femeie – deşi nu cred că mulţi au

simţit atât de profund cum am simţit noi –, totul, *totul* a fost transformat în urâţenie, bestialitate, josnicie…

Morwenna puse ceaşca pe masă cu o mână nu prea sigură. Preţ de câteva clipe, singurul zgomot din încăpere fu trosnetul lemnelor în focul pe care-l aprinsese Drake.

— Când aveam vreo cincisprezece ani, continuă ea, m-am dus cu tata la St Neots, unde avea de ţinut predica. A doua zi, în drum spre casă, am întâlnit o ceată care vâna cerbi şi am văzut cum a fost ucis un cerb tânăr… N-o să uit niciodată. Brusc, cu toată graţia şi frumuseţea lui zveltă, zăcea pe o piatră, iar un cuţit i-a spintecat burta; toate măruntaiele, inima, ficatul şi celelalte organe i-au fost smulse şi le-am văzut aburinde şi puţind în soare.

— Morwenna!

— Dar era *acelaşi* cerb, Drake, *acelaşi* cerb! Când tu ai venit, eu n-am văzut decât contactul fizic a două trupuri, şi asta m-a făcut să simt cea mai cumplită repulsie, am simţit fiori reci, iar stomacul mi s-a dat peste cap. Aşa că, după cum poţi vedea, am fost puţin… încă mai sunt puţin nebună.

— Iubito…

— În plus, am descoperit… în săptămâna morţii lui, am constatat că iarăşi sunt însărcinată cu el.

— Asta înseamnă că?…

Se uită instinctiv la pântecul ei.

— L-am pierdut… cu două luni în urmă. O, nu deliberat! N-am făcut nimic. Dar sărmanul copilaş trebuie să fi simţit că… îl uram. Iarăşi, cuvântul ăsta! Am zis că n-o să-l mai folosesc. Am pierdut copilul. Pur şi simplu, s-a întâmplat.

Drake răsuflă lent.

— Aşa că… ai venit acum.

— Acum, am simţit că măcar pot veni să te văd.

— Sper că nu doar pentru *asta*. Unde altundeva te-ai putea duce?

— La Trenwith.

El se apropie de foc şi îl răscoli din nou, apoi coborî repede cele două trepte spre bucătărie, tăie o felie de pâine, puse deasupra nişte feliuţe subţiri de şuncă şi i-o aduse pe o farfurie.

— Mănâncă asta.

— Nu vreau.

— Ai *nevoie*. Trebuie să te hrăneşti după ce ai stat atât de mult nemâncată.

După o scurtă ezitare, muşcă dintr-un colţ, mestecă, înghiţi şi muşcă din nou. După ce termină, îi zâmbi vag.

— De ce să te duci la Trenwith? o întrebă el.

— Este cel mai bun loc. Părinţii verişoarei mele locuiesc acolo.

— Ţii neapărat să-i vezi?

— Au fost întotdeauna cumsecade cu mine.

— Dar ai venit aici mai întâi.

— Trebuia să te văd… să-ţi explic.

— Asta-i tot?

— Da… asta-i tot.

O tăcere îndelungată se lăsă între ei. În cele din urmă, Drake spuse:

— Când am venit la Truro, mă gândisem că o să te iau cu mine, că o să-ţi cer să te măriţi cu mine de îndată ce se încheia perioada de doliu. M-am grăbit atât de tare… am cedat unui impuls… Ar fi trebuit să mă stăpânesc.

— Nu aveai de unde să ştii ceea ce tocmai ţi-am zis.

— Dar acum… Nu vrei să te măriţi cu mine, Morwenna?

Ea clătină din cap fără să-l privească.

— Nu pot, Drake.

— De ce nu?

— Pentru că simt ce simt.

— Ce vrei să zici?

— Că am prea puţin de oferit.

— Nu te vreau decât pe tine. Asta-i tot ce vreau.

— Dar tocmai asta nu pot să-ţi dau.

— De ce nu, iubito?

— Drake, n-ai înţeles. Pentru că, în mintea mea, încă sunt contaminată. Nu pot să privesc iubirea… şi ceea ce înseamnă căsătoria… fără *repulsie*. Dacă m-ai săruta acum, poate că nu m-aş cutremura, pentru că şi alţii m-au sărutat. Ar fi doar… o formă de salut. Dar dacă mi-ai atinge trupul, m-aş feri instantaneu, pentru că mi-aş aminti de mâinile *lui*. Ai băgat de seamă cum am reacţionat când ai vrut să-mi deschei pantofii?

— Da.

— Ei bine, nu e vorba că n-aş suporta să mi se atingă pantofii, ci orice parte a corpului. Pentru că *sunt* nebună. Puţin. În privinţa asta. Gândul de a… de a mă culca alături de un bărbat… contactul fizic… şi ceea ce urmează… doar gândul…

Îşi ascunse chipul în mâini.

— Chiar şi cu mine?

— Chiar şi cu tine.

Îşi scoase ochelarii din geantă şi îi şterse cu o batistă.

— A trebuit să-i dau jos pentru că, pe drum încoace, ploaia fină mă orbea. Acum, te pot vedea mai bine. Drake, rosti ea pe un ton neutru, trebuie să plec. Îţi mulţumesc că m-ai primit. După felul cum m-am purtat cu tine în aprilie, eşti atât de bun, atât de amabil.

Drake se ridică, dar nu se apropie de ea.

— Morwenna, trebuie să-ţi spun că, exact înainte ca domnul Whitworth să moară, urma să mă însor cu o fată din Sawle pe nume

Rosina Hoblyn. Crezusem că te-am pierdut pentru totdeauna. Cei care ţin la mine îmi ziceau că-mi irosesc viaţa. Şi aşa era. Aşa că m-am logodit cu Rosina. Dar când am aflat că *el* a murit, m-am dus la Rosina şi am rugat-o să mă elibereze de legământ. Şi am venit la Truro. Iar tu m-ai respins. Dar după ce m-ai respins, nu m-am întors la Rosina, chiar dacă ea poate că m-ar fi primit. Am decis să nu mă însor niciodată. I-am spus surorii mele – a trecut astăzi pe-aici – că n-o să mă însor niciodată. Şi ăsta e adevărul adevărat, fără urmă de minciună! Prin urmare…

Îşi coborî privirea spre ea.

— Prin urmare, ce?

— Prin urmare, n-ar fi mai bine să te măriţi cu mine decât să mă vezi singur… pentru tot restul vieţii?

Morwenna îşi acoperi gura cu mâna.

— Drake, tu tot nu *înţelegi*.

— O, ba da, înţeleg. Dădu să îngenuncheze în faţa ei, dar se controlă la timp şi se lăsă la pământ ceva mai departe de ea. Fii soţia mea cu numele… mărită-te cu mine în biserică, aşa cum se cuvine… asta-i tot ce-ţi cer. Iubirea… ceea ce numeşti tu iubire carnală… dacă va veni într-o zi, bine. Dacă nu, nu. Eu nu te voi presa. Tu vei decide.

Ea îşi îndepărtă mâna de la gură cât să spună:

— Nu ţi-aş putea *cere* asta. N-ar fi corect faţă de tine. Tu mă *iubeşti!* Ştiu asta. Atunci, cum ai putea… cum ai putea să respecţi o promisiune pe care n-ar fi cinstit ca eu să-ţi cer s-o faci?

— Când fac o promisiune, o respect. Nu mă iubeşti îndeajuns ca să crezi asta?

Morwenna clătină din cap.

— Uite ce e, oftă el, de ce ai venit astăzi la mine?

Îl privi fără să răspundă. Drake spuse răbdător:

— Nu pentru că doreai să mă vezi?

Ea încuviinţă pe tăcute.

— Viaţa înseamnă mai mult decât iubire carnală, nu-i aşa?

— Da… o, da, dar…

— Fii cinstită! Chiar nu vrei să fii cu mine? Nu vrei să fii cu mine mai mult decât cu oricine altcineva de pe lumea asta?

Morwenna ezită un moment îndelungat, apoi aprobă iarăşi.

— Dar…

— Nu-i ăsta cel mai important lucru dintre toate? Să fim împreună. Să muncim împreună. Să stăm de vorbă. Să ne plimbăm. Sunt atât de *multe* de iubit… chiar dacă nu este iubirea la care te referi. Răsăritul soarelui, ploaia, vântul, norii, vuietul mării, cântecul păsărilor… mugetul vacilor, strălucirea porumbului, parfumul primăverii. Mâncarea şi apa proaspătă. Ouăle abia luate din cuibar, laptele cald, cartofii abia dezgropaţi, gemurile de casă. Fumul lemnului, un pui de

măcăleandru, clopoţeii, căldura focului… Şi aş putea continua la nesfârşit. Dar dacă te bucuri de toate astea alături de cineva pe care îl iubeşti, plăcerea este *împătrită!* Crezi că n-aş da orice să te văd mereu zâmbind în acel fotoliu? Ce este viaţa dacă o trăieşti singur?

— O, Drake! Lacrimile începură să-i şiroiască pe faţă şi pe mâna cu care îşi acoperea gura, şi pe cealaltă mână. Îi căzură pe rochie, care era deja udă de la ploaie. O, Doamne… m-am… m-am temut de asta…

— Nu te poţi teme să ai ce-ţi doreşti mai mult în viaţă.

— Nu… Mă tem de propria slăbiciune. Mă tem că nu te voi convinge niciodată. Te iubesc, fireşte. Mi-am spus-o în fiecare noapte. Adesea, era ca o mantră… îmi dădea putere. Dar asta nu înseamnă că mai sunt o femeie întreagă. Drake, sunt… defectă… şi invalidă… pe dinăuntru… în *mintea mea!*

— Haide, linişteşte-te, spuse el. Uite, nici măcar nu mă apropii ca să-ţi şterg lacrimile.

Capitolul 34

I

Parlamentul îşi încheie lucrările la 20 noiembrie, urmând să se reunească din nou la 21 ianuarie. Cei care urmau să revină la următoarea sesiune aveau s-o facă într-o nouă viaţă, într-un nou secol.

Având două luni de pierdut, Warlegganii se deciseră până la urmă să se întoarcă în Cornwall. Elizabeth se hotărâse, iar George nu obiectă. Părea să fie prea puţin interesat de ea şi de copilul incert care călătorea cu ei. Şi nu părea să-i pese prea mult nici de copilul pe care-l purta, de-acum vizibil, în pântece. Nu mai fu călătoria lejeră, triumfătoare de la dus. Dacă trăsura o zgâlţâia, asta era, dacă lungimea etapelor o obosea, asta era, dacă în camerele hanurilor trăgea curentul, asta era. Ajunseră la Truro duminică, 1 decembrie, dar în oraş era atâta boală, încât Elizabeth spuse că prefera să se ducă la Trenwith. George îi zise că n-avea decât să facă ce dorea, că el avea afaceri de care trebuia să se ocupe. (Şi chiar avea, fiindcă unii dintre chiriaşii din St Michael refuzau cu obstinaţie să se mute.)

Elizabeth plecă la Trenwith în data de 5, luându-l pe Valentine cu ea.

Ross o vizită pe Caroline în ziua de 21, iar ea îl întrebă dacă nu putea aştepta câteva zile, ca să se întoarcă împreună. Camerista ei urma să-i însoţească, după cum avu grijă să sublinieze, astfel că nu aveau să fie singuri, cum fuseseră soţia *lui* şi soţul *ei.* Ross îl ajuta pe John Craven să pună în ordine afacerile lui Monk Adderley şi să achite cele câteva datorii pe care le lăsase, aşa că fu de acord. Dacă era să fie

vizitat şi interogat de poliţie, o zi sau două nu mai contau – devenise fatalist în privinţa asta. Dar zilele trecură una după alta, iar el nu fu convocat nicăieri şi nici nu i se bătu la uşă. O vizită o dată pe Andromeda Page, însă ea deja se combinase cu un conte tânăr, recent venit de la Cambridge, şi avea prea puţin timp de pierdut din cauza unui fost amant. Astfel trece gloria lumii…

Sâmbătă, 30 noiembrie, cu aceeaşi trăsură care pleca de la Crown and Anchor din Strand la ora şapte dimineaţa, Ross, Caroline şi camerista ei porniră spre Cornwall. Deşi susţinuse contrariul chiar şi faţă de sine, Ross se simţi uşurat să părăsească Londra. Când avea să se întoarcă, *dacă* avea să se întoarcă, toată povestea urma să fie de domeniul trecutului.

Pe 6 decembrie, Demelza primi un mesaj adus de unul dintre gemenii Trewinnard şi imediat se duse călare la Atelierul lui Pally. Drake o întâmpină la poartă. Chipul lui îi spuse totul.

— A venit?…

— E înăuntru. I-am spus că te-am rugat să vii.

Când o ajută să descalece, îi ţinu mâna puţin mai mult decât ar fi fost necesar.

— Surioară… fii blândă cu ea!

Demelza zâmbi.

— Crezi că nu sunt suficient de blândă?

— Ba da… De asta, te-am chemat. Dar cred…

— Ce crezi?

— Că, dacă ceva nu merge bine, o să-şi ia zborul din nou. Du-te la ea…

Morwenna se afla în salonaş şi curăţa cartofi. Se ridică imediat şi îşi scoase ochelarii. Demelza îi zâmbi, iar ea îi zâmbi pe jumătate şi îşi netezi şorţul, părând înaltă şi nesigură, şi nelalocul ei.

— Doamnă Poldark…

— Doamnă Whitworth.

— Vă rog… luaţi loc!

— Cred că ar fi mai bine dacă ne-am spune pe numele mic, sugeră Demelza.

Se aşezară, iar Morwenna îşi aranjă vasul, cuţitul şi coşul în faţă, de parcă ar fi creat o linie de apărare.

Demelza privi prin mica încăpere sărăcăcioasă. După câteva clipe, spuse:

— Drake are mare nevoie de cineva care să-i poarte de grijă.

— Da…

— Mi-a zis că vrea ca tu să fii aceea.

— Da.

— Tu vrei asta, Morwenna?

— Cred că da… Doar că nu ştiu dacă pot.

— Eşti bolnavă?

— O, nu! Sunt în putere. Fizic, sunt puternică.

— Atunci?…

Drake veni cu inevitabilul ceai, şi preţ de câteva minute băură în tăcere. Apoi, cu un tact considerabil, Drake o făcu pe Morwenna să repete o parte din conversaţia pe care o avuseseră cu o seară în urmă. Când termină, Demelza spuse încet:

— De când ai plecat, Drake a fost foarte nefericit, Morwenna. A trăit doar pe jumătate. Acum, că te-ai întors la el, nu crezi că ar fi păcat să vă despărţiţi din nou?

— Da… Dar…

— I-ai zis ce părere ai despre căsătorie, iar el acceptă pe deplin că, dacă te măriţi cu el acum, căsnicia lui nu va fi completă… asta dacă nu te vei răzgândi la un moment dat. Jură că îţi va respecta dorinţele.

— Da, ştiu.

— Îl crezi?

Morwenna se uită la Drake.

— Da…

— Atunci, te măriţi cu el?

Morwenna privi prin încăpere de parcă ochii ei ar fi căutat o cale de scăpare. În cele din urmă, îşi linse buzele şi murmură:

— Ştiu doar că vreau să fiu cu el pentru tot restul vieţii mele…

— Nu cred că poate exista un motiv mai bun pentru o căsătorie, spuse Demelza.

— Atâta vreme cât *înţelege* că nu mai sunt *normală*, adăugă disperată Morwenna. Nu mai sunt! Nu sunt!

— I-am explicat aseară, îi spuse Drake Demelzei. Pur şi simplu, să fiu cu ea este mai bine decât orice altceva.

— Scuză-mă că zic asta, dar să fii soţie de fierar este altceva decât să fii soţie de vicar. Nu mai ai o poziţie socială bună şi va fi de muncit – muncă grea, cu mâinile şi cu spinarea. Drake nu-şi permite să aibă o servitoare. La asta te-ai gândit?

— Asta nu contează, rosti Morwenna cu dispreţ. Am fost cea mai mare dintr-o familie care a avut numai fete. Iar mama nu a fost niciodată puternică. Eu eram cea puternică. Aşa că am învăţat să gătesc şi să am grijă de casă. Desigur, am avut servitoare, dar ele nu făceau totul… În ultimii ani, am dus o viaţă de lady – altcineva gătea şi servea, eram tratată ca o persoană importantă. Dar în mintea mea şi în sufletul meu o invidiam pe servitoarea adolescentă, pe fiica grădinarului, pe cerşetoarea care venea la uşă – aş fi preferat să mătur străzile decât să fiu în situaţia în care eram! Crezi că acum n-aş munci?

— Ca să fii cu Drake?

Ea ezită din nou.

— Da.

— Ai putea să-i speli hainele şi să freci podelele?

— Nu-i nevoie să facă asta, interveni Drake.

— *Desigur*, spuse Morwenna. Asta nu înseamnă nimic… nimic.

Demelza încuviinţă din cap.

— Şi nu te va deranja dacă mama ta se va supăra?

— Am aproape douăzeci de ani, zise Morwenna cu asprime. Nimic din ce ar spune oricare rudă nu ar conta.

„Atât de tânără!" gândi Demelza uitându-se de la unul la altul. Morwenna părea mult mai în vârstă, mult mai bătrână decât Drake. Asta îi făcuse suferinţa. Dar cine ştia ce putea face fericirea? Demelza fusese împotriva acestei relaţii aproape de la început. Nu din motive personale, ci pentru că Morwenna nu era potrivită pentru Drake, având în vedere că se născuse într-o familie bună şi că era rudă cu Warlegganii. Însă expresia din ochii lui Drake… Ce diferenţă faţă de ziua precedentă!

— Atunci, te măriţi cu el, Morwenna?

— Credeam că am răspuns.

— Nu ai zis „da".

— Atunci… da.

Morwenna avusese nevoie de ceva vreme ca să rostească acel cuvânt, de parcă ar fi trebuit să are un câmp de temeri şi reţineri pentru a ajunge la el. Drake se foi şi răsuflă încet.

— Mă bucur pentru amândoi, spuse Demelza.

— Cât de curând ne putem căsători? întrebă Drake.

— O să dureze un timp. Morwenna, nu vrei să vii să stai cu noi la Nampara? Am fi bucuroşi să te primim.

— Aş prefera să stea aici, zise Drake.

Demelza zâmbi.

— Morwenna trebuie să decidă. Dacă vei locui în acest district, poate că ar trebui să iei în seamă ce ar putea spune lumea.

— Nu-mi pasă, replică Morwenna.

— Aş putea s-o rog pe doamna Trewinnard să vină să doarmă aici, spuse Drake. Dacă e nevoie, o să dorm la familia Trewinnard.

— Cum vrei tu, Drake, zise Morwenna.

— Ar *trebui* să fie decizia Morwennei, insistă Demelza.

Tânăra văduvă şovăi.

— Îmi cer scuze. Uneori, mi-e greu să mă concentrez… Voi rămâne aici, Demelza. Îţi mulţumesc, dar voi rămâne aici.

Demelza o sărută.

— După ce te vei mărita, iar Drake va fi sigur că nu mai poţi scăpa, sper că te va aduce la Nampara şi că îl vei cunoaşte pe Ross – să-l cunoşti bine şi aşa cum trebuie – şi să petrecem clipe frumoase împreună.

Ieşi. După câteva clipe, Drake o urmă şi îşi lipi obrazul de al ei.

— Fii binecuvântată, surioară! Fii binecuvântată! Ai putea să mai faci ceva pentru mine în dimineaţa asta?

— Ce anume?

— Să mă însoţeşti la preotul Odgers. Mi-e groază să mă gândesc că trebuie să aşteptăm trei săptămâni! Nu s-ar putea face mai repede?

— De ce ar conta?

— Mi-e teamă să nu se răzgândească. Felul cum ai zis că trebuie să fiu sigur că nu mai poate scăpa… Nu sunt sigur că *nu* mai poate scăpa – nu până nu ne căsătorim. Mi-e teamă că s-ar putea întâmpla ceva. Mi-e teamă că ar putea să se răzgândească şi să plece.

II

Domnul Odgers spuse:

— Ei bine, doamnă Poldark, aş fi bucuros să vă fac pe plac, dacă ar exista vreo portiţă în legile bisericeşti, dar, după cum ştiţi, nu există. Azi este vineri. Dacă ar fi să fie cum vreţi dumneavoastră, ar trebui să fac primele strigări duminică, cu toate că de fapt e nevoie de un răgaz mai mare. Dar dincolo de asta…

Micul cleric fusese scos din bucătărie, unde îşi ajuta nevasta să săreze o bucată de porc. Atitudinea lui era linguşitoare, dar sentimentele erau amestecate. De fapt, era profund şocat. Fiind un om corect, dacă ar fi fost presat, ar fi fost dispus să admită că nu considera tocmai o blasfemie faptul că o fiică de protopop şi văduva fostului său vicar, pe care se obişnuise s-o trateze cu deferenţa meritată de poziţia ei, era pe cale să renunţe la acea poziţie şi să se mărite cu un fierar de rând care, pe deasupra, mai şi respingea doctrinele bisericii anglicane, dar, în opinia lui, cam asta era.

Dacă ar fi fost singur, Drake ar fi fost primit cu mare răceală. Dar nu era. Venise împreună cu soţia căpitanului Poldark, iar căpitanul Poldark era membru al parlamentului şi un apropiat al vicontelui Falmouth; având în vedere că, pe neaşteptate, ba chiar providenţial, funcţia de paroh devenise disponibilă, asta reprezenta o şansă, o ultimă şansă care îi fusese oferită domnului Odgers. Aşa că nu-şi permitea s-o ofenseze sub nicio formă pe soţia căpitanului Poldark.

Soţia căpitanului Poldark îşi arcui sprâncenele şi spuse:

— Domnule Odgers, parcă am auzit sau am citit că există ceva care se numeşte „autorizaţie specială”.

— Ah, da, doamnă. Se poate obţine numai de la arhiepiscopul de Canterbury. Dar o autorizaţie, doamnă, o autorizaţie care este altceva decât o autorizaţie specială, se poate obţine de la arhidiaconul de Cornwall sau de la reprezentantul său în comitat.

— Şi cine este acesta?

Domnul Odgers se scărpină pe sub peruca din păr de cal.

— În mod normal, arhidiaconul cred că locuieşte în Exeter, mai puţin când face una dintre… ăăă… vizitele sale. Dar sediul său se află la Bodmin. Cred că dacă vă duceţi acolo… dacă tânărul se duce acolo… Nu suporta să-i spună pe nume lui Drake. Da, şi dacă cineva îl însoţeşte ca să jure pentru el, cred, doamnă, că autorizaţia i-ar fi acordată, iar eu aş putea oficia căsătoria de îndată ce o primesc.

Demelza se uită la Drake.

— Asta ar însemna vreo patruzeci de kilometri. Adică, optzeci dus-întors. Vrei să faci un drum atât de lung?

Drake încuviinţă din cap.

— Ce anume trebuie făcut? întrebă ea.

— Va trebui să daţi o declaraţie sub jurământ că nu există impedimente legale. *El* va trebui s-o dea. Şi să aibă un martor care să confirme că locuieşte în această parohie. Locuieşte în această parohie, nu? Da, desigur, admise el nemulţumit. Va avea nevoie de bani. Cred că va costa vreo două guinee, dar nu sunt sigur. Iar persoana care îl însoţeşte va trebui să fie pregătită să plătească şi ea o sumă considerabilă.

— Poate fi o femeie acea persoană?

— O, da! Dar nu… viitoarea lui…

— Mă gândeam la mine.

— Vă atrag atenţia că cel mai bine ar fi să aşteptaţi până luni pentru a fi siguri că o să-l găsiţi, zise domnul Odgers. Mă refer la clericul care îi ţine locul arhidiaconului. Sfârşiturile de săptămână sunt perioade aglomerate, şi s-ar putea să fie plecat.

Odată ieşiţi din nou în dimineaţa vântoasă, Demelza spuse:

— Ei bine, asta-i tot ce putem face.

— Îmi împrumuţi un cal.

— Desigur.

— Şi vii cu mine?

— Cred că e mai bine să vin eu decât Sam. Faptul că sunt măritată cu Ross îmi conferă un soi de…

— Ştiu. O sărută. N-o să uit asta.

Avea să-i prindă bine să plece pentru o zi. Toată acea aşteptare a lui Ross îi tocea insuportabil nervii.

— Apropo, zise ea, Sam ştie?

— Încă nu. I-ai putea spune tu. Cred că o vei face mai bine decât mine.

III

O ploaie torenţială de iarnă inundă drumul lângă Marlborough, iar trăsura cu care mergeau Ross şi Caroline fu reţinută pe loc o zi.

Duminica de 8 decembrie o petrecură la Plymouth, ştiind că a doua zi aveau să ajungă acasă.

Mâncaseră împreună în fiecare zi, într-o atmosferă plăcută, şi discutaseră numeroase subiecte, de la nebunia ţarului până la taxa pe cai, dar se feriseră de cele personale. Ross o considera pe Caroline o companie agreabilă, plină de duh când vorbea pe o temă anume, dar rezervată altminteri. Spre deosebire de Demelza, nu ştia să flecărească banalităţi.

Se cazară la hanul Fountain şi cinară într-un separeu confortabil, cu scaune tapiţate cu pluş roşu şi masă din nuc. Ross fu cel care, pentru prima dată, dădu la o parte vălul politeţii impersonale amintindu-i lui Caroline de întâlnirea ei cu Dwight pe care el o aranjase la acel han. Trecuseră doar vreo şase ani de-atunci.

— Parcă a trecut o jumătate de viaţă, spuse Caroline. Iar lui Dwight, probabil că i se pare şi mai mult, această perioadă incluzând nu doar captivitatea din Franţa, ci şi patru ani de căsnicie cu mine.

— M-am gândit adesea cât de arogant am fost să vă pun să vă întâlniţi aproape cu forţa, imaginându-mi că ştiam mai bine decât voi ce viitor vi se potrivea.

— Ross, necazul e că tu eşti un om arogant. Uneori, este o mare calitate, alteori, nu.

— Ei bine, cu acea ocazie cum a fost?

Caroline zâmbi. Se schimbase pentru masă într-o rochie de un verde rece, nuanţa ei preferată, deoarece contrasta cu părul ei roşcat şi îi sublinia verdele ochilor, care, în combinaţie cu alte culori, puteau părea de un banal căprui sau cenuşiu.

— O calitate, spuse ea. Dwight este singurul bărbat cu care am dorit vreodată să mă mărit… Dar poate că nu singurul cu care am vrut să mă culc.

Ross tăie o bucăţică din friptura de oaie şi îi adaugă puţin sos de capere.

— Nu cred că asta-i ceva neobişnuit, zise el.

— Nu… toţi ne uităm în altă parte uneori. Dar apoi ne uităm unde trebuie.

— De obicei…

Caroline mai mâncă puţin, tăie nişte carne şi o plimbă prin farfurie. Apoi spuse brusc:

— Eu şi Dwight, tu şi Demelza – îţi dai seama cât de virtuoşi suntem după standardele de astăzi?

— Fără îndoială.

— Absolut fără nicio îndoială. Atât de mulţi dintre prietenii mei din Londra… Dar lasă Londra. Din comitatul în care trăim. Uită-te câte relaţii există printre prietenii noştri sau prietenii lor, unele secrete, altele făţişe. Şi acelaşi lucru, dar probabil că după alt tipar, este

valabil şi în cazul săracilor.

Ross sorbi din vin.

— Aşa a fost mereu.

— Da. Dar tot mereu au existat şi câteva căsnicii adevărate printre celelalte, căsnicii în care iubirea, fidelitatea şi adevărul şi-au păstrat importanţa. A ta este una dintre ele, iar a mea e alta. Nu-i aşa?

— Ba da.

Caroline bău îndelung, o jumătate de pahar, spre deosebire de sorbitura lui Ross. Se sprijini de spătarul acoperit cu pluş roşu.

— Totuşi, Ross, mi-ar face plăcere să mă culc cu tine în noaptea asta.

El se uită rapid în ochii ei.

— Ai putea să faci asta?

— Da. De fapt, mereu am vrut s-o fac… după cum poate ştii.

— Crezi că ştiu?

Se uitară unul la altul.

— Cred că da. Cred că ai putea face dragoste cu mine cum puţini bărbaţi ar fi în stare – răspunzând aroganţei mele cu aroganţa ta.

Între ei se instală o scurtă tăcere.

— Dar… murmură ea peste câteva clipe.

— Dar?

— Dar ar fi imposibil. Chiar dacă tu ai fi dispus. Am instinctele unei curtezane, dar sentimentele unei soţii. Îl iubesc prea mult pe Dwight. Şi o iubesc prea mult pe Demelza. Şi poate că şi pe tine te iubesc prea mult.

Ross îşi ridică privirea şi îi zâmbi.

— Ăsta-i cel mai frumos compliment dintre toate.

O uşoară îmbujorare se ivi pe chipul ei, apoi dispăru.

— Nu a fost intenţia mea să-ţi fac un compliment, Ross, ci doar… doar încerc să-ţi spun nişte lucruri pe care cred că ar trebui să le auzi. Dacă am scăpa de Ellen – ceea ce aş putea să fac cu uşurinţă – şi am face dragoste *toată* noaptea, iar cu prima ocazie când aş ajunge la Nampara, i-aş spune Demelzei ce am făcut, crezi că ar fi îndurerată?

— Da.

— Şi eu cred acelaşi lucru. Dar îi sunt prietenă bună. Suntem profund ataşate una de alta. Poate, cu timpul, mă va ierta.

— Ce încerci să-mi spui?

— Încerc să-ţi spun că, dacă aş înştiinţa-o despre ce s-ar petrece între noi, ar suferi. Dar nu mai mult decât ai făcut-o tu să sufere la Londra.

Ross îşi puse cuţitul pe farfurie.

— Nu înţeleg nimic.

— Ai ucis un om din cauza ei. O, ştiu că ai fost provocat. Şi ştiu şi că cearta a pornit de la un scaun din Cameră. Şi ştiu că nu v-aţi plăcut

unul pe altul de la început. Însă motivul adevărat pentru care ai ajuns să-l ucizi a fost ea, nu-i aşa?

— Parţial, da. Dar nu pricep…

— Ross, când te-ai duelat cu Monk Adderley, de fapt nu pe el voiai să-l ucizi, am dreptate?

— Nu pe el?

— Nu… ci pe Hugh Armitage.

El luă o înghiţitură zdravănă de vin.

— La naiba, Caroline, a fost un duel pur şi simplu…

— Nici vorbă să fie aşa, iar tu ştii asta! L-ai omorât pentru că nu-l puteai ucide pe Hugh Armitage, care era deja mort. Însă Hugh era un bărbat cumsecade, viril, sensibil – singurul gen de bărbat de care Demelza ar fi fost, de care s-ar fi putut simţi vreodată atrasă. Probabil că ai ştiut din primul moment că ea nu s-ar fi gândit nici măcar o clipă la un crai de doi bani precum Monk Adderley.

— Uneori, nimeni nu analizează astfel de lucruri.

— *Fireşte* că nu le analizează – tocmai ăsta-i necazul! Tu te-ai lăsat complet dominat de sentimente. Şi, în plus, te-ai duelat cu cine nu trebuia.

Ross îşi dădu farfuria deoparte şi îşi puse degetele pe masă.

— Şi să nu-ţi treacă prin cap să te ridici şi să mă laşi singură, adăugă ea, fiindcă ăsta n-ar fi nicidecum un comportament demn de un gentleman.

— N-am nicio intenţie să mă ridic şi să te las singură. Dar îţi pot asculta cu mai multă atenţie predica dacă nu mănânc.

— Predica s-a terminat. Îţi poţi savura mâncarea în linişte.

— După toate astea, nu cred că mai pot să-mi savurez mâncarea, nici în linişte, nici purtând o conversaţie plăcută.

— Poate că n-ar fi trebuit să-ţi spun toate astea.

— Dacă astea erau părerile tale, trebuia să mi le spui. Încerc să mă gândesc cu atenţie la ce mi-ai zis – să fiu raţional, nu sentimental. Ştii că eşti a doua persoană care, în decurs de două săptămâni, mă acuză că iau decizii pe baza sentimentelor? N-ai bănui niciodată cine a fost prima. Dar asta este. Lasă-mă să mă gândesc…

Ea începu din nou să se joace cu friptura. După câteva momente rupse o bucăţică de pâine cu degetele ei lungi, însă nu dădu niciun semn că ar fi intenţionat s-o mănânce.

— S-ar putea să fie ceva adevăr în vorbele tale, continuă el. Cum aş putea fi sigur? Fără îndoială, am simţit multe, m-am gândit mult la Demelza şi la Hugh în ultimii doi ani. Când am aflat de Demelza, a fost ca şi cum aş fi pierdut o parte din credinţă… o parte din încrederea în caracterul oamenilor. Nu am învinuit-o atât de mult pe ea, cât ceva din umanitate. Să nu râzi de mine că vorbesc atât de prosteşte şi de pompos.

— Nu râd. Dar dacă…

— A fost ca şi cum aş fi descoperit o imperfecţiune absolută. Ceea ce m-a mânat în ultimul timp poate că a conţinut şi gelozie, dar nu a fost *numai* gelozie. Câteodată, descopeream un nou motiv de deprimare, o nouă nevoie de revoltă, de înlăturare a constrângerilor pe care viaţa civilizată încearcă să le impună. Se opri s-o studieze, apoi vorbi mai departe: Fiindcă ce înseamnă viaţa civilizată, dacă nu impunerea unor standarde nerealiste fiinţelor omeneşti imperfecte de către alte fiinţe omeneşti la fel de imperfecte? Mi se părea că există o putreziciune pe care doream permanent s-o îndepărtez. Se opri din nou şi respiră lent, încercând să facă ordine în complexitatea propriilor sentimente.

— Şi toate astea au apărut… au fost pricinuite de înstrăinarea de Demelza?

— O, nu în totalitate. Câte ceva. Doar o parte. Tocmai ai zis că sunt arogant, Caroline. Poate că unul dintre aspectele aroganţei este incapacitatea de a accepta ceea ce uneori trebuie să accepţi din partea vieţii. Sentimentul geloziei este o ofensă la adresa spiritului, o senzaţie degradantă care trebuie călcată în picioare. Bătu darabana în masă. Dar în ceea ce-i priveşte pe Demelza şi pe Monk Adderley, cred că mă nedreptăţeşti. Demelza l-a încurajat într-o anumită măsură. Vorbea mereu deoparte cu el, stabileau întâlniri – sau le accepta pe cele propuse de el. Şi îi permitea s-o pipăie…

— O, aiurea! îl întrerupse Caroline. Ăsta-i modul Demelzei de a fi politicoasă, flirtează puţin în glumă. Ori de câte ori iese în lume, un bărbat sau altul este mereu atras de vitalitatea ei deosebită şi de farmecul ei. Când se simte bine, nu se poate abţine să nu manifeste această… scânteie provocatoare. Bărbaţii sunt atraşi de ea, şi ei îi face plăcere. Dar totul este *inocent*, Ross, pentru numele lui Dumnezeu! După cum ar trebui să ştii. O să-l provoci pe Sir Hugh Bodrugan la duel? A atentat de mai multe ori la pudoarea Demelzei decât oricare alţi doi bărbaţi pe care îi cunosc. Îl vei provoca la un duel cu… bastoane?

Ross râse fără tragere de inimă.

— Trebuie să ştii că gelozia apare numai când există un risc.

— Şi tu chiar crezi că Monk Adderley a reprezentat un risc?

— Aşa… am crezut. Nu a fost chiar atât de simplu. Dar în orice caz, el m-a provocat pe mine, nu eu pe el.

Caroline îşi schimbă poziţia şi se întinse.

— Of, trăsura aia m-a obosit tare mult! Încă o zi, şi ajungem acasă.

Chelnerul veni şi luă farfuriile, dar lăsă cuţitele şi furculiţele pentru următorul fel. Ross murmură:

— Da, aş putea să mă culc cu tine.

Ea îi zâmbi.

— Dar din aceleaşi motive, nu o voi face, adăugă el.

— Îţi mulţumesc, domnule căpitan.

— Mi-ai fost *întotdeauna* o bună prietenă, de foarte mult timp. Aproape de dinainte să ne cunoaştem bine.

— Cred că te-am plăcut din prima clipă.

— Chiar şi atunci, a fost ceva mai important de-atât.

Ea ridică din umeri, dar nu spuse nimic deoarece chelnerul se întoarse. După plecarea lui, rosti:

— Poate că am fost dură cu tine în seara asta, Ross… Vai, cum am putut să zic asta? Că am fost dură cu *tine!* Este ciudat să mă aflu într-o situaţie în care n-am îndrăznit niciodată să mă pun. Ei bine, înţeleg puţin ce ai simţit în legătură cu Hugh şi Demelza. Ţi-a ros sufletul vreme de doi ani. Şi te va chinui şi de-acum încolo, dacă îi îngădui. Nu neg că o singură deziluzie, dacă este profundă, poate duce la o deziluzie generală. Dar acum a fost vărsat sânge. Chiar dacă era sângele altcuiva. Hai să nu mai discutăm dacă cearta ta cu Monk Adderley a avut vreun rost sau nu. S-a isprăvit, şi *nimic* nu mai poate schimba lucrurile. La fel stau lucrurile şi în cazul certei cu Hugh Armitage. Şi la fel ar trebui să fie şi în cazul certei cu umanitatea. Şi în cazul certei cu Demelza. Ea a fost cumplit de îndurerată de ce s-a petrecut la Londra. Ce a fost drept şi ce a fost greşit în asta nu contează la fel de mult ca faptul că ai omorât un om din cauza ei *şi* că ai riscat totul – viaţa ta şi într-un fel şi viaţa ei – pentru o ciorovăială fără sens, lucru care unei persoane de viţă nobilă s-ar putea să-i pară modalitatea supremă şi onorabilă de a rezolva o dispută, dar pe care fiica unui miner – mai ales când are un simţ al valorilor atât de ferm şi de sănătos – îl poate considera irascibilitatea unui om rău.

— Dumnezeule! gemu Ross. Ei bine, o să păstrez asta în suflet şi o s-o las să se coacă o vreme.

— Tu mi-ai vorbit deschis cu şase ani în urmă, spuse Caroline. Aşa că şi eu îţi vorbesc deschis acum.

— Din dragoste? întrebă el.

Ea încuviinţă din cap.

— Din dragoste.

Capitolul 35

I

La prima oră a zilei de luni, Demelza şi Drake plecară la Bodmin. Morwenna rămase la Atelierul lui Pally. Doamna Trewinnard îşi petrecuse fiecare noapte la Drake acasă, iar în timpul zilei gemenii Trewinnard erau acolo pentru a răspunde la apelul clopoţelului.

Morwenna nu manifestase vreo dorinţă de a ieşi, mulţumindu-se să şadă şi să coasă, să ajute la gătit sau la treburile casei. Ea şi Drake vorbiseră puţin; schimbau doar banalităţi, fiecare simţindu-se puţin intimidat în prezenţa celuilalt. Ea era ca o sălbăticiune rănită pe care el încerca s-o îmblânzească – nu făcea mişcări bruşte şi nu încerca s-o atingă de teamă să n-o sperie. La început crezuse că avea o suferinţă fizică pe care i-o ascunsese, dar nu era aşa. Apoi decise că sufletul ei era rănit şi că avea nevoie de timp ca să-şi revină.

Nu trecuseră nici măcar de gardul care împrejmuia mica lui proprietate de cinci acri. Îi arătase pământul cu mândrie, iar ea îi pusese întrebări despre munca lui şi îl urmărise cu interes la lucru. Uneori, se afla la parter când oamenii aduceau diverse obiecte la fierărie, dar nu ieşea niciodată. Nu fuseseră la biserică duminică, dar, la sugestia Demelzei, se făcuse prima strigare pentru cununie. Era mai sigur aşa, în caz că apăreau probleme la Bodmin.

Sâmbătă, Sam venise în vizită şi fusese foarte impresionat de aerul liniştit şi modest al Morwennei, dar şi de euforia evidentă a fratelui său. Drake ştia că nu s-ar fi opus căsătoriei, dar se temuse de ceea ce ar fi putut sugera vocea şi atitudinea lui. Din fericire, temerile lui se dovediseră neîntemeiate. Sam recunoscuse pe dată în acea fată tăcută şi discretă, dar elegantă o posibilă membră a turmei lui. Desigur, legătura ei mult prea strânsă cu biserica o făcea deocamdată insensibilă la mesajul lui religios, dar, la cât suferise ca urmare a primei sale căsnicii, ar fi putut să se lase îndrumată pe calea cea dreaptă, atrăgându-l şi pe Drake după ea.

Acestea erau însă planuri de viitor. În prezent, Sam se uită la chipul fratelui său şi văzu că se simţea bine, aşa că îi mulţumi lui Dumnezeu pentru acea bucurie deopotrivă trupească şi spirituală. După ce plecă, îşi dădu seama că era egoist şi nevrednic să simtă acea mică strângere de inimă gândindu-se cât de bine ar fi fost dacă şi el ar fi putut s-o aibă pe Emma.

Ziua de luni se dovedi a fi frumoasă, dar cu un vânt puternic. John Gimlett, care se considera un profet în privinţa vremii, spuse că avea să plouă mai târziu, după ce soarele ajungea în spatele vântului. Probabil observase că, departe în zare, marea se zbuciuma, iar păsările veneau spre uscat.

Drake şi Demelza plecară la ora opt, cam pe când Ross şi Caroline treceau prin Liskeard. La unsprezece, Elizabeth veni s-o vadă pe Morwenna.

Era în salonaş, ocupându-se de draperiile pe care Drake le tivise inelegant, când unul dintre neidentificabilii gemeni Trewinnard băgă capul pe uşă şi spuse:

— Dacă sunteţi bună, coniţă, sosit-a o lady să vă vază.

Elizabeth urcă treptele. Roşie la faţă, Morwenna se ridică, uitându-

se în jur în căutarea unei căi de scăpare, însă, nezărind niciuna, acceptă să fie sărutată. Elizabeth era verişoara ei cea mai dragă, dar încuviinţase căsătoria ei cu Ossie. Cu toate că George insistase cel mai mult, Elizabeth fusese de acord. Totuşi, în ultimul an, ba chiar şi mai înainte, Elizabeth îi arătase o înţelegere sinceră. Iar după naşterea lui John Conan, ea fusese cea care insistase că Morwenna nu era tratată bine de doctorul Behenna şi că trebuia chemat doctorul Enys. De asemenea, o ajutase cu tot ce putuse după moartea lui Ossie.

În atmosfera ostilă de la vicariat, Morwenna ar fi întâmpinat-o ca pe o prietenă. În acest adăpost cald şi liniştit în care Drake o ascundea ca într-un cocon, Elizabeth reprezenta duşmanul.

— Ieri s-a făcut o strigare, spuse Elizabeth. Cum de n-am ştiut? Drake nu-i aici?

— Nu, e plecat. Ia loc, te rog!

Se aşezară şi se uitară una la alta, însă ochii Morwennei nu vedeau mare lucru. După câteva momente, se adună şi zise:

— Te pot servi cu ceva? Ceai sau lapte fierbinte? Mă tem că nu avem nimic mai tare.

— Nu, mulţumesc. Dar m-aş bucura să mă odihnesc câteva minute. Vântul este atât de puternic!

Morwenna privi silueta verişoarei sale.

— Sper că n-ai venit pe jos, având în vedere că eşti…

— Ba da. Îmi face bine. Elizabeth descheie nasturii pelerinei de un cafeniu-închis şi lăsă gluga să-i cadă. Nu e foarte departe de Trenwith, doar vreo trei kilometri. Probabil că n-ai venit niciodată încoace pe vremea când locuiai acolo.

— Ba am venit de câteva ori. Dar abia dacă îmi amintesc zona asta. Ne plimbam mai mult în cealaltă direcţie. Geoffrey Charles dorea adesea…

— Ştiu, draga mea, ştiu. Asta s-a terminat. A fost o perioadă foarte tristă din relaţia noastră. Noi n-am ştiut. N-am înţeles.

Morwenna se gândi că Elizabeth părea brusc îmbătrânită. Dar poate că sarcina o storcea de puteri.

— Iar acum, continuă Elizabeth, te vei mărita cu Drake până la urmă. Veţi locui aici? Se uită în jur. Soţii Poldark sunt mulţumiţi?

Morwenna se îmbujoră.

— Aşa sper.

— Nu ţi-au spus?

— Căpitanul Poldark încă e plecat. Sper că nu vor avea niciodată vreun motiv să se simtă ruşinaţi din pricina mea.

— Aş zice că aşa ceva e foarte improbabil. Dar Lady Whitworth?

— Ea nu a fost mulţumită.

Elizabeth îşi aranjă rochia pentru a-şi ascunde pântecul.

— Cred că a fost foarte dificil să locuieşti cu ea. Una dintre cele

mai înspăimântătoare bătrâne… Pur şi simplu i-ai spus că pleci şi ai plecat?

— Da.

— Şi… John Conan?

Morwenna clipi.

— A rămas acolo.

— Nu te-a durut să-ţi părăseşti *fiul?*

— Da… şi nu. Te rog, nu-mi mai pune întrebări!

— Iartă-mă! N-am vrut să te supăr.

— Nu… Morwenna împături draperia şi o lăsă jos. Vezi tu, Elizabeth, n-am simţit niciodată că era cu adevărat copilul meu. Era copilul lui *Ossie*. Fiul lui Ossie. Sunt convinsă că, după ce va creşte, va fi exact ca tatăl lui!

Afară, clopoţelul anunţă venirea cuiva. Vântul izbi casa şi o făcu să scârţâie.

— Nu l-ai putut accepta pe Ossie niciodată, nu-i aşa? Îmi… după ce l-am cunoscut mai bine, te-am înţeles. La vremea aceea, nu ţi-am putut pune întrebări mai personale. Acum însă, dacă vei dori vreodată să vorbeşti despre asta…

— Nu.

— Dar trebuie că a fost un mare sacrificiu să-ţi părăseşti astfel copilul, spuse Elizabeth. Nu te-ai gândit să-l iei cu tine?

Morwenna se ridică.

— Elizabeth, pe cât am ţinut la el când era bebeluş – şi fireşte că am ţinut la el –, în aceeaşi măsură nu-l vreau acum. Este un *Whitworth!*

Elizabeth se uită pe fereastră la copacii care se îndoiau. Fără vreun motiv anume, poate doar din cauza amărăciunii din vocea Morwennei, ceva păru să se reflecte în sticla imperfectă. Sticluţa cu medicamentul maroniu şi tulbure, pe care o adusese în trăsură tocmai de la Londra şi care se hurducase în bagajul ei, dar nu se spărsese, devenise un simbol, un simbol amar al dezintegrării propriei căsnicii. „El este un Whitworth! El este un Poldark!”

— Desigur, nu locuieşti aici până te măriţi, nu?

— O femeie vine în fiecare seară, aşa că sunt supravegheată.

— Nu, nu, Morwenna, trebuie să stai la Trenwith! Aşa se cuvine. Ai putea sta în vechea ta cameră.

— Nu, mulţumesc.

Elizabeth se încruntă, simţindu-se puţin ofensată.

— Data trecută, te-ai măritat de la Trenwith. De ce nu şi acum?

— Şi să mă conducă domnul Warleggan la altar?

Elizabeth îşi ridică privirea, surprinsă de sarcasmul acelei făpturi blânde.

— Domnul Warleggan e la Truro şi vrea să rămână acolo. S-ar

putea să vină de Crăciun. Vei reuşi să te măriţi înainte de Crăciun? Socotind repede în minte, spuse: Da, exact. În ce zi cade Crăciunul, într-o miercuri? Te-ai putea mărita în ajunul Crăciunului.

— Poate.

Morwenna nu se simţi în stare să-i dezvăluie unde plecaseră Demelza şi Drake în ziua aceea. Elizabeth ar fi zis că nu era nicio grabă, că amândoi încă erau tineri, că, după atâta aşteptare, ce rost avea să se grăbească? Era posibil chiar să reuşească s-o convingă. Aceasta era cea mai mare primejdie – că opinia ei avea să conteze cel mai mult.

— Sperasem să-l văd pe Drake, spuse Elizabeth peste câteva momente. Întârzie mult?

— Mă tem că destul de mult.

— Voiam să mă văd cu el pentru că nu doresc să existe resentimente între noi.

— Nu cred că există, spuse Morwenna. Cred că te admiră. Pentru binele pe care i l-ai făcut cândva.

Elizabeth se îmbujoră.

— Uitasem de asta… N-a fost mare lucru. Se ridică. Rămâne să-l văd altă dată, fiindcă n-aş vrea să mă prindă furtuna pe drum. Morwenna…

— Da?

— Nu vrei să vii în vizită la Trenwith? Mama şi tata sunt amândoi acolo, şi amândoi ţin la tine enorm. Sunt foarte fragili acum, dar sunt sigură că ar vrea să te vadă înainte de cununie ca să te felicite.

— Desigur.

Cele două femei se sărutară cu ceva mai multă căldură decât la venirea lui Elizabeth – cel puţin din partea Morwennei. Când Morwenna deschise uşa, aceasta îi fu smulsă din mână şi se clătină în balamale. Vântul se năpusti în bucătărie, dărâmând o sticlă şi o balanţă.

— Dumnezeule! exclamă Elizabeth. Şi-a dublat forţa de când am venit. Din fericire, nu-mi va bate direct în faţă pe drumul spre casă.

— Mai stai puţin. Poate că este doar o scurtă perioadă de violenţă care va trece.

— Am locuit prea mult timp pe coastă ca să cred asta! S-ar putea să bată aşa şi douăsprezece ore. Nu, o să mă descurc.

— S-ar putea să cazi, iar în starea ta…

— Şi ce-ar conta?

Morwenna se retrase puţin ca să-şi privească verişoara.

— Nu înţeleg ce vrei să spui.

Elizabeth încercă s-o dreagă.

— Am vrut să zic că nu cred că mi-ar face vreun rău.

— Dar data trecută n-ai căzut? Bunătatea naturală a Morwennei

trecu prin vălul preocupărilor care îi întunecau mintea. Stai! O să te conduc o bucată de drum.

— Nu! Uite, doar lângă uşă e atât de rău. După ce ajung în curte…

— Împreună vom fi mai puternice. Mă duc să-mi iau pelerina.

În timp ce ieşeau anevoie din curte, Morwenna îi strigă unuia dintre băieţii Trewinnard:

— Mă duc s-o conduc pe doamna Warleggan înapoi la Trenwith.

— Am priceput, coniţă.

Fu o luptă îndelungată, căci vântul dinspre sud-vest tocmai îşi adunase forţele şi le împingea parcă din toate părţile. Evident, Morwenna nu-i putu întoarce spatele verişoarei sale până nu o văzu în siguranţă acasă, la conacul de pe domeniul Trenwith. Elizabeth spuse că, dacă Morwenna tot venise atât de departe, ce-ar fi să intre măcar o clipă pentru a-i saluta pe părinţii ei? Cutremurându-se din pricina amintirilor, Morwenna intră în marele hol plin cu tablouri. Apoi, în timp ce vântul urla afară şi zgâlţâia marea fereastră zăbrelită cu plumb de parcă ar fi vrut s-o smulgă, acceptă invitaţia de a rămâne la masă.

II

Furtuna din 9 decembrie 1799 fu doar puţin mai rea decât celelalte şase care se produceau în general în fiecare an, dar se remarcă prin valurile uriaşe care înaintaseră mult pe ţărm. Se manifestase cel mai sever în largul Atlanticului, iar efectele se văzură pe coastă. Nouă corăbii de diverse dimensiuni eşuară în principal pe coasta sudică, în zona stâncilor Manacles, dar câteva ajunseră şi pe coasta de nord. Pe plaja Hendrawna nu apăru niciuna.

În acea zi, diverşi oameni se îndreptau din direcţii diferite spre Sawle-with-Grambler. Ross şi Caroline prinseseră noua diligenţă expres care pleca de la Torpoint la şapte şi jumătate şi trebuia să ajungă la Truro curând după prânz. Furtuna îi întârzie câteva ceasuri, aşa că trecuse de ora două când, după un prânz frugal luat la Royal, încălecară pe caii închiriaţi pentru a parcurge ultima etapă.

Demelza şi Drake ajunseseră în Bodmin la o oră rezonabilă, dar reverendul John Pomeroy, paroh de Lesnewth, vicar de Bodmin şi reprezentant al arhidiaconului, era plecat şi se întoarse abia după prânz. Cu toate că nu le puse piedici în calea obţinerii autorizaţiei, trecu ceva vreme până când fură îndeplinite toate formalităţile, iar după aceea Drake trebui să mai facă o vizită înainte de a se întoarce acasă.

Cealaltă persoană notabilă care călărea spre coastă era domnul George Warleggan.

Primul care ajunse la destinaţie – după Caroline şi camerista ei, pe care le lăsase la porţile domeniului Killewarren – fu Ross. La fel ca

soţia lui cu câteva săptămâni în urmă, sosi pe neanunţate. Prima persoană care îl văzu fu un băieţel de opt ani, slab şi cu picioare lungi, care străbătea grădina ţinând în mână un ghem de sfoară. Ţipătul lui se pierdu în urletul furtunii, dar curând ajunse în braţele tatălui său; imediat după aceea se stârniră toată agitaţia şi confuzia care se produseseră şi la sosirea Demelzei. În toiul haosului, Ross întrebă unde era soţia lui. Află că mami plecase cu unchiul Drake, dimineaţă devreme, şi zisese că avea să se întoarcă până la cină.

— Tati! ţipă Jeremy acoperind sporovăială surorii lui şi urările de bun venit ale servitorilor. Tati, vino şi să te uiţi la *mare!*

Aşa că se duseră cu toţii s-o privească, mergând doar până la gărduleţul de la marginea plajei, deoarece mai departe era primejdios. Acolo unde se afla plaja când mareea nu era foarte înaltă parcă se dădea o bătălie între valuri gigantice. Marea distrugea dunele joase şi smulgea din rădăcini vegetaţia de pe ţărm. La un moment dat, un val se năpusti peste solul pietros şi atinse baza gărduleţului, lăsând în urmă o dâră de spumă care le pătă încălţările. În mod obişnuit, valurile veneau dinspre apa adâncă spre apa mică, pierzându-şi înălţimea pe măsură ce se apropiau de ţărm. În ziua aceea, valurile loveau faleza de sub Wheal Leisure cu o asemenea forţă, încât generau alte valuri, care se propagau în unghi drept faţă de cele fireşti, stârnind jerbe înalte de apă când se ciocneau. Un alt talaz se sparse de stâncile mai domoale de sub Long Field. Munţii de spumă adunau tot ce absorbea marea, iar apoi expulzau totul ca pe nişte proiectile spre uscat. Valurile erau atât de înalte, încât orizontul nu se mai vedea, iar norii erau atât de joşi, încât atingeau marea.

Pe când îşi conducea înapoi în casă vorbăreaţa familie, Ross încercă să descopere de ce mama copiilor lipsea toată ziua, dar nimeni nu părea să ştie. Apoi Jane Gimlett îl trase deoparte şi îi şopti ceva la ureche. Ross dădu din cap şi se uită spre cerul care se întuneca. Din nou, ceva important se petrecuse în absenţa lui. Ea ar fi trebuit să se întoarcă acasă înainte de izbucnirea furtunii, iar peste o oră avea să fie întuneric.

Gimlett îi dusese calul în grajd, iar după ce bău un pahar de bere, mângâie feţele entuziasmate ale copiilor şi le spuse că o să iasă şi că se va întoarce peste o jumătate de oră, dar că, din păcate, vântul bătea prea tare pentru ca ei să-l poată însoţi. Urcă la mină şi stătu de vorbă cu Zacky Martin şi alţi câţiva; în timp ce se îndrepta spre casă, îl văzu pe Drake călărind la deal. Dorind să evite o întâlnire în acel moment, rămase în spatele unei magazii până când fierarul trecu, apoi începu să coboare.

Demelza, care aflase de sosirea lui, se uita după el din prag. Atunci când îl zări, merse până la marginea grădinii ca să-l întâmpine, stăpânindu-şi dorinţa de a o lua la fugă.

El se opri şovăitor şi spuse:

— Ei bine, Demelza…

— Eşti?… S-a întâmplat ceva?

— Când?

— După ce am plecat, desigur.

— Nu, povestea e moartă şi îngropată.

— O!

— Cred că nu mi-am ales bine cuvintele.

— Ba da, zise ea. Povestea e moartă şi îngropată.

— Cu toate că, în mintea mea, va supravieţui multă vreme.

Peste câteva clipe, se aplecă s-o sărute. Buzele ei erau reci şi ademenitoare.

— Te-ai întors de mult?

— De mai puţin de-o oră. Am venit cu Caroline. Trăsura a întârziat.

— Ce zi…

Se uitară în jur bucuroşi că aveau un subiect despre care să vorbească fără a le fi tulburate sentimentele. Spuma plutea ca nişte baloane de săpun peste grădină şi atârna în fâşii zdrenţuite de tufe şi crengi, precum seminţele de clematite sălbatice. Ross spuse:

— Acesta este motivul pentru care unii dintre frumoşii copaci de la Strawberry Hill n-ar putea creşte aici.

— Chiar şi cei care cresc aici par jalnici.

— Când am ajuns acasă, Jeremy încerca să-i lege pe unii cu sfoară.

— Serios? Iubeşte plantele. Azi-dimineaţă, vântul bătea normal. Am fost la Bodmin cu Drake.

— Mi-a spus Jane.

— O să-ţi povestesc mai târziu. Ai mâncat, Ross?

— Ceva frugal, la prânz. Dar pot aştepta până la cină.

În clipa aceea, amândoi erau mulţumiţi de neutralitatea banalităţilor, de faptul că existau întâmplări obişnuite. Dacă avea să fie război sau pace între ei, iubire sau iubire pierdută, înţelegere sau neînţelegere, afinitate sau lipsă de afinitate, asta trebuia să mai aştepte. Până una alta, muchiile tăioase puteau fi estompate de rutina căminului.

Se întoarseră şi intrară în casă împreună.

Între timp, cu autorizaţia la brâu, Drake se îndrepta spre Sawle. Demelza i-o împrumutase pe Judith până a doua zi, aşa că ajunse acasă la preotul Odgers la vreme pentru a-i găsi pe el şi pe fiul cel mare bătând în cuie o bucată de jgheab desprinsă de furtună. Drake se simţea atât de mărinimos faţă de lume în general, încât îi promise că, de îndată ce furtuna se potolea, avea să vină să-i înlocuiască toată partea de deasupra uşii cu una nouă. Spuse că bucata pe care o puneau ei deja se şubrezise şi nu avea să reziste până la sfârşitul iernii.

Îi făcuse acea ofertă fără a intenţiona să-l tămâieze, dar preotului

Odgers îi trecu prin minte că poate tânărul era mai răsărit decât crezuse. Privi autorizaţia printr-o pereche de ochelari sparţi, spuse că totul era în regulă şi îl întrebă când doreau să se căsătorească, lunea următoare? Drake zise că prefera mai curând, nu se putea? Odgers spuse că, ei bine, nu se menţiona nicăieri că nu se putea mai devreme; când sugera tânărul să fie? Tânărul sugeră că a doua zi. Odgers tresări de parcă l-ar fi călcat cineva pe picior şi zise că era imposibil, că era ocupat a doua zi, avea alte angajamente, tot felul de treburi de făcut, nu avea cum. Poate că, dacă îşi modifica programările, găsea o fereastră miercuri dimineaţă. Drake, care remarcase efectul propunerii de a-i înlocui o parte din jgheab, spuse că bine, dar, dacă domnul Odgers reuşea să-i strecoare a doua zi la orice oră, nu conta cât de devreme sau de târziu, el îi putea înlocui toate jgheaburile casei până la sfârşitul iernii. Tocmai primise nişte fier numai bun pentru asta, care putea fi prelucrat rapid, iar apoi vopsit înainte a fi instalat. O treabă solidă, care avea să reziste mulţi ani. Domnul Odgers tuşi în fularul de lână şi zise:

— Atunci, la unsprezece şi jumătate. Aveţi grijă să nu întârziaţi, adăugă el când Drake dădu fericit să plece. Nu pot oficia slujba după prânz. E împotriva legilor.

— Mulţumesc, domnule Odgers. Vă asigur că n-o să întârziem. Socotesc că o să fim la biserică imediat după ora unsprezece.

— Am spus *unsprezece şi jumătate!* Iar asta, desigur, depinde de furtună. Din cauza climei de aici, sărmana mea biserică are atât de multe de îndurat…

Când sări în şaua lui Judith, Drake rosti în gând o rugăciune, implorând ca turla înclinată a bisericii din Sawle să mai reziste măcar acelei furtuni. Vijelia parcă se mai domolise odată cu lăsarea amurgului, însă Judith tot înainta anevoie sub loviturile rafalelor, în vreme ce chiar şi acolo, la şaizeci de metri deasupra mării, fuioare de spumă pluteau fantomatice, urcând şi coborând în curenţii de aer.

Pentru Drake fusese o zi lungă, care urmase altor zile lungi, dar în niciuna dintre ele nu se simţise obosit. Abia dacă dormise trei ore în fiecare noapte de la sosirea Morwennei, însă nu simţea niciun fel de somnolenţă în timpul zilei, după cum nu simţea nici în clipa aceea şi după cum nu avea să simtă nici când urma să pună capul pe pernă. Dacă ar fi fost nevoie, ar fi străbătut din nou călare cei optzeci de kilometri până la Bodmin şi înapoi. Viaţa se manifesta în el ca o scânteie incandescentă, strălucitoare, fiecare clipă, fiecare gând dându-i un suflu nou, menţinând-o aprinsă. Ross îi spusese cândva: „Nimic n-ar trebui să-ţi poată distruge viaţa în felul acesta”. Dar asta se întâmplase. Poate că tot nimic – nicio persoană – n-ar fi trebuit să-i poată *face* viaţa aşa cum fusese în ultimele zile. „S-o refacă”, cum s-ar fi exprimat Sam. Dar asta se întâmplase. Iar dacă adâncurile erau prea

adânci, cu siguranţă nicio înălţime nu putea fi prea înaltă. Poate că trebuia să existe o lege morală împotriva nefericirii – şi, de asemenea, să nu fie niciuna împotriva fericirii.

Nu avea îndoieli serioase în privinţa iubirii pe care i-o purta Morwenna. În clipa aceea nu se gândea la altceva decât că, prin căsătorie, putea să fie sigur de ea, restul n-avea decât să vină când va veni. Era pregătit să fie răbdător, aşa cum promisese, să aştepte luni sau ani. Ce conta dacă era o căsnicie pe jumătate? Potrivit zicalei, printre orbi, chiorul e împărat. În urmă cu câteva zile, fusese orb.

Pe creasta ultimului deal descălecă, pentru că Judith era foarte obosită, şi o conduse la vale pe un drumeag îngust. Observă cu o oarecare surprindere că la Atelierul lui Pally nu era nicio lumină. Cu siguranţă, înăuntru era deja beznă, iar Morwenna nu trebuia să-şi încordeze ochii dacă cosea. Un firicel de spaimă se strecură în sufletul lui. Dar poate că era la poartă, aşteptându-l. Ea era cea care avea motive să fie îngrijorată.

Însă nu era la poartă. Şi casa, şi atelierul păreau pustii. În mod normal, băieţii Trewinnard munceau din zori până în amurg, dar, într-o asemenea zi, i-ar fi trimis acasă la ora trei. Plecaseră? Plecase Morwenna? Petrecu frâiele calului peste un stâlp şi dădu fuga în casă.

— Morwenna! Morwenna!

Trecu prin bucătărie şi intră în salonaş, apoi urcă pe jumătate scara spre dormitoare. Nu era nimeni. Focul era stins. Nu mai avea nimic. Revenise la starea din urmă cu o săptămână. Urcă restul scării şi se uită în camera în care dormise ea. Geanta ei era acolo, la fel şi cămaşa de noapte, papucii, peria şi pieptenul. Deci cel puţin nu…

— Domnule! Era unul dintre gemenii Trewinnard, nu ştia care. Domnule, coniţa Whitworth a ieşit.

— *A ieşit?* Unde s-a dus? întrebă el, simţind un soi de uşurare.

— S-a dus la Trenwith.

— La Trenwith?

Uşurarea dispăru.

— Coniţa Warleggan a venit azi-dimineaţă. Coniţa Whitworth a zis c-o conduce acasă, că coniţa Warleggan e grea şi vântu' bătea tare.

— Când s-a întâmplat asta, Jack?

— Jim, domnule! Jack a plecat. Am dat cu banu', să vedem care rămâne până vă întoarceţi. Ăă… nu ştiu. N-avem ceas. Da' cre' că a fost înainte de amiază.

— A zis… a mai zis ceva… cât o să stea?

— Nu, domnule, n-a mai zis nimic. A zis doar că se duce s-o conducă pe coniţa Warleggan. Cre' că tre' să se-ntoarcă.

— Mulţumesc, Jim. Du-te acasă!

— Da, domnule.

Abia oprindu-se să trântească uşa în urma lui, Drake alergă spre

calul obosit, urcă în şa, îşi înfipse călcâiele în burta lui şi porni să urce dealul în goană, îndreptându-se spre Trenwith.

Capitolul 36

I

De îndată ce se aşeză la masă, Morwenna regretă decizia de a rămâne. Îi fusese foarte greu să refuze şi nu dorise să-i supere pe cei doi bătrâni care o întâmpinaseră cu căldură. Şi nu dorise s-o supere nici pe Elizabeth, care, indiferent cât îi greşise din neştiinţă, încercase după aceea s-o ajute cum putuse. Mai mult, se împrietenise cu Drake şi îi oferise sprijin într-o chestiune de mare importanţă pentru supravieţuirea atelierului său de fierărie. De asemenea, îi făcea plăcere să-l revadă pe drăgălaşul băieţel brunet, Valentine Warleggan. Cu ocazia vizitelor pe care verişoara ei le făcuse cu familia la Truro, Morwenna îl văzuse adesea şi se ataşase de el. Acum, puştiul se aşezase lângă ea la masă şi o servea cu mai multă mâncare şi băutură decât ar fi putut înghiţi.

Toate astea erau în regulă, dar acea casă îi amintea în mod sumbru de nefericirea pe care o trăise acolo, de scenele urâte şi de inima sfâşiată. Simplul fapt că se afla acolo îi aducea în memorie vremea când era guvernanta lui Geoffrey Charles, o adolescentă impresionabilă, uşor de dominat de către cei mai în vârstă decât ea. Iar asta îi submina convingerea din prezent. Aflându-se acolo, nimic nu mai părea bine definit, nimic nu mai părea decis. Îşi spuse că era doar slăbiciunea ei creată de tensiunile din ultimii ani. Nehotărârea nu-i era înrădăcinată în fire. Dar îi era înrădăcinată în minte.

Îşi dădu seama că se temuse degeaba să nu-i ofenseze pe bătrânii soţi Chynoweth. Deşi ei ştiau că era văduvă şi că avea un copil, nu erau cu adevărat interesaţi de ea sau preocupaţi de treburile ei. Cei patru ani de când plecase de la Trenwith ca mireasă timidă o fi reprezentat o viaţă pentru Morwenna, dar pentru ei erau doar nişte luni de existenţă repetitivă a cărei monotonie era întreruptă doar de diversele boli de care sufereau. Iar buna primire pe care i-o făcuseră nu se baza cu adevărat pe o afecţiune personală, ci pe recunoaşterea unei fiinţe omeneşti care, în trecut, fusese dispusă să le asculte cu înţelegere nemulţumirile.

Terminaseră felul principal, iar vasele grele tocmai erau luate de pe masă când George sosi. Mai întâi se auzi zgomot la uşă, voci îndepărtate şi sunet de paşi. Apoi vocile se apropiară, şi pe pietrişul din dreptul geamului răsună un tropot de copite. Elizabeth se ridică îmbujorată şi îşi puse o mână pe spătarul scaunului.

Cu cizme înalte şi un costum de călărie tutuniu, George intră şi îi dădu unui servitor pelerina şi pălăria. Părul îi era răvăşit de vânt, aşa că ridică o mână să-l îndrepte. Faţa îi era neobişnuit de roşie din cauza vântului.

— Ia te uită! Familia la masă. Am întârziat?

— Deloc, spuse Elizabeth. Totul poate fi adus înapoi imediat. Stevens, Morrison…

— Da, doamnă.

— Şi Morwenna, zise George privind peste masă după ce o salută pe soacra lui. Nu mi-am imaginat că o să te găsesc aici.

— A venit doar în vizită, spuse Elizabeth. Ce zi! Ce te-a adus pe o astfel de vreme?

— Un impuls. Şi am simţit că trebuie să mă ocup şi de afacerile…

— *Papa! Papa!* Nu te-a luat vântul pe sus?

— Şi Valentine, rosti George sarcastic. Ce familie fericită!

— *Papa!* Ai văzut marea? Este e-nor-mă! Tom şi Bettina m-au dus s-o văd la Trevaunance Cove!

— Au trecut şase luni de când am fost ultima dată aici, şi îmi dau seama că prezenţa stăpânului are un efect salutar asupra servitorilor. George se aşează vizavi de Morwenna şi se uită în jur. A… ei bine, nu, codul nu cred că-i de mine, Stevens. Şi nici vita prăjită. Gâsca a fost bună?

— N-am mâncat, spuse Elizabeth. Tată?…

— Da? Ce-i? A, da, gâsca a fost destul de bună. Totuşi, vom avea nevoie de una mai mare pentru Crăciun. Pe-aici sunt destul de puţine gâşte mari. Din cauza primăverii urâte, au ieşit din ouă târziu.

— *Papa!* Am auzit că acoperişul a fost smuls de pe casa lui Hoskin. A fost ca şi cum ai smulge o perucă de pe capul unui chel. Aşa a zis Bettina. Ca şi cum ai smulge o perucă de pe capul unui chel!

— O să locuieşti la Lady Whitworth? o întrebă George pe Morwenna, ignorându-l pe băieţel. Fără îndoială, o să ai o viaţă destul de plină de restricţii.

— Ei bine, nu, spuse laconic Morwenna.

— *Papa*…

— Valentine, interveni Elizabeth, te rog, nu mai vorbi atât de mult la masă! Dă-i puţin pace tatălui tău!

— Pacea, spuse George tot fără să se uite la Valentine, este ceva ce apreciem numai după ce o pierdem. La fel ca şi credinţa, la fel ca şi încrederea, la fel ca şi siguranţa.

Începu să mănânce.

— Apropo de pace, zise domnul Chynoweth mângâindu-şi barba subţire. Am înţeles că tipul ăla, George Washington, a murit. În orice caz, a fost ca un ghimpe. Iar reputaţia îi era exagerată. Ei bine, presupun că este sfârşitul unei epoci. Şi al unui secol. Dumnezeu ştie

ce va aduce viitorul.

Scrută cu neîncredere viitorul care nu-i aparţinea.

Elizabeth îi ceru majordomului să fie adus desertul pentru ceilalţi comeseni. Acesta constă din tarte cu cireşe, tarte cu fructe uscate, plăcinte cu mere, budincă de prune cu frişcă, cremă de vanilie şi jeleu. Mâncară fără să scoată o vorbă, doar şuieratul vântului tulburând tăcerea. Prezenţa lui George era amplă, străină şi dominantă în salon, ca a unui rege care tocmai se alăturase unui grup de supuşi. Toţi se străduiau să se poarte normal, dar nimeni nu prea reuşea.

Morwenna se uită la Elizabeth şi, când îi prinse privirea, îi dădu de înţeles că voia să plece. Elizabeth clătină vag din cap în semn de avertizare.

— Din câte am putut să văd, spuse George, grădina e în stare proastă. Ce-au făcut oamenii?

— În această perioadă a anului e greu să menţii o grădină îngrijită. Şi pe un astfel de vânt. Am văzut că din bradul de la poartă atârnă o creangă.

— Tot copacul ar trebui tăiat. Au sosit ucenicii?

— Ieri-dimineaţă.

— M-au costat cincisprezece lire fiecare. M-am gândit că e prea mult, având în vedere că provin dintr-un azil de săraci, dar mi s-a spus că sunt tineri vrednici.

— Aşa par. Dar, George, pe unul dintre ei, pe care îl cheamă Wilkins, nu-l primesc în casă pentru că are variolă. Va trebui să doarmă în sat.

— O, George! exclamă doamna Chynoweth scormonind în memoria imediată şi făcând eforturi ca să articuleze corect cuvintele. Şt-ştiai că mica noastră Morwenna se va mărita din nou?

Morwenna o privi îngrozită pe bătrână – de-a lungul întregii sale vizite, acest lucru nu fusese pomenit deloc. Habar n-avusese că doamna Chynoweth era la curent.

— Nu ştiam, zise George, după care lăsă jos cuţitul pentru a sorbi din vin. Asta ar putea fi o modalitate de a scăpa de dificultăţile pe care le ai. Cu cine te măriţi?

— *Papa*, interveni Valentine, am făcut nişte picturi în cartea de colorat pe care mi-ai cumpărat-o la Londra. Trebuie să ţii cartea dreaptă, că altfel culorile curg. O să-ţi arăt după ce mă ridic de la masă. Mama, pot să mă ridic?

— Nu, dragul meu, încă nu…

— Statele Unite, exclamă Chynoweth trezindu-se dintr-o scurtă picoteală. Aşa îşi spun. Cică democraţie. Ha! Dar ce spune preşedintele lor despre asta, ce spune? Ai? Vă zic eu! Spune: „Amintiţi-vă că n-a existat niciodată o democraţie care să nu se fi sinucis”. Asta zice. Cum îl cheamă? Am uitat. Adamson sau Adams, sau aşa ceva.

O rafală puternică izbi casa, părând s-o împingă din loc. Un lacheu intră şi luă farfuriile. Elizabeth spuse:

— Cafetiera din argint pe care am cumpărat-o de la Londra are una dintre balamalele capacului defectă. Ar trebui s-o ducem înapoi.

— Am dat douăzeci şi şase de lire pe ea, bombăni George.

— Bătrânul tău cal, Kinsman, a avut probleme cu stomacul. I-am dat o sticlă din elixirul lui Daffy şi s-a simţit puţin mai bine, dar mă tem că e din cauza vârstei.

— Zi-le să-l eutanasieze, decretă George.

— *Papa*, zise Valentine, în ziua în care am sosit a fost atât de amuzant! Abia intrasem în casă când am văzut un şoim care urmărea o vrabie, şi vrabia a intrat în holul mare pe uşa deschisă şi s-a ascuns sub bufet, iar şoimul a urmărit-o până în casă. Ce agitaţie a fost! Toţi servitorii încercau să alunge păsările afară. Şi până la urmă, vrabia a zburat afară, cu şoimul după ea!

Se lăsă tăcerea, iar toţi ascultară şuieratul vântului. În cele din urmă, Elizabeth spuse:

— Fermierul Hancock a trecut ieri pe-aici. Îşi făcea griji în legătură cu reînnoirea arendei celor treizeci de acri pe care i-ai dat. Zice că acum plăteşte treizeci şi cinci de lire pe an.

— Hancock ar fi trebuit să ştie că nu se cade să te deranjeze cu necazurile lui, replică George. Tankard o să vină săptămâna viitoare.

— N-am ştiut. Desigur, n-am ştiut nici de venirea ta.

Tăcerea se lăsă din nou.

— Cu cine te măriţi? o întrebă George pe Morwenna.

Morwenna se uită la el cu o privire pierdută.

— Ieri, Lucy Pipe a v-venit cu vestea asta de la b-biserică, spuse doamna Chynoweth. Am uitat cum îl cheamă. Un tâmplar sau un fierar, sau aşa ceva. Aş zice că nu e pe măsura ei. Nu ştiu ce părere are maică-sa.

— Despre Carne e vorba? întrebă George fără să-şi ia ochii de la Morwenna.

— *Papa*, zise Valentine. După ce mâncăm, vii sus ca să-ţi arăt…

— Stevens, mârâi George răsucindu-se spre majordom. Te rog, ia copilul de-aici.

Urmară câteva momente furtunoase, în care Valentine, cu ochii în lacrimi, dar care nu curgeau, fu scos din încăpere. După ce agitaţia se încheie, George repetă:

— Despre Carne e vorba?

Morwenna îi susţinu privirea şi rosti simplu:

— Da.

Lângă porţile domeniului Trenwith, o rafală de vânt aproape doborî şi calul, şi pe călăreţ, aşa că Drake sări din şa şi alergă alături de Judith pe aleea cu pietriş. I se părea foarte lungă, dar îngrijorarea îi alungă teama de o întâlnire nedorită cu paznicii. Ajuns la uşa din faţă, o legă pe Judith de un stâlp şi bătu cu pumnul în uşă. Nu era vremea de politeţuri fine.

În cele din urmă, un bărbat o deschise doar câţiva centimetri, ţinând-o zdravăn pentru că vântul încerca să se năpustească înăuntru.

— Da?

— Este Mor… e doamna?… Am venit s-o iau pe doamna Whitworth.

Lumina din casă dezvălui hainele fierarului.

— Du-te la uşa din spate.

Uşa dădu să se închidă, însă Drake puse piciorul în prag.

— Am venit s-o văd pe doamna Whitworth! Fosta domnişoară Chynoweth. A spus că vine încoace. Asta se întâmpla pe la prânz. Ezită. Doamna *Warleggan* e acasă?

— Omule, du-te la uşa din spate, unde ţi-e locul, altminteri…

— Te rog, pot s-o văd pe doamna Warleggan?

Chiar când disputa ameninţa să degenereze, o uşă din casă se deschise, astfel că se făcu mai multă lumină.

— Ce se petrece, Morrison?

— A venit un om, domnule…

Uşa fu izbită de o rafală, iar vântul se năpusti urlând ca o liotă de copii supăraţi şi dădu ocol holului.

— Îmi cer scuze, domnule Warleggan, zise Drake cu chipul crispat. Nu vreau să deranjez, dar am auzit că Morwenna se află aici, şi am venit s-o iau.

— Carne, îmi încalci proprietatea! Încălcarea proprietăţii se pedepseşte cu asprime, iar eu sunt magistrat. Ai trei minute să pleci de pe pământul meu. George îşi scoase ceasul. Apoi o să-mi trimit paznicii după tine.

Elizabeth ieşi din camera aflată în spatele lui. Chipul îi era încordat din cauza eforturilor pe care le făcea să-şi stăpânească sentimentele.

— O, Drake, nu-i aşa? Probabil că…

— Doamnă, o caut pe Morwenna. Dacă…

— A plecat. Cu nici zece minute în urmă.

Un copil ţipă la etaj, iar o uşă fu trântită cu violenţă.

— A plecat? Unde? Unde, doamnă?

— A plecat. Am crezut că se…

— A plecat singură?

— Da, n-a vrut să stea…

— Vin de la atelierul meu, spuse Drake. N-am întâlnit-o pe drum.

— Mai ai două minute, se răsti George. Iar dacă pui la îndoială

cuvântul soţiei mele, îi chem pe paznici chiar acum, căţelandru insolent ce eşti! Cât despre târfa chioară cu care ai de gând să te însori, o să am grijă să nu mai calce niciodată în casa asta! Şi nici să mai aibă de-a face cu cineva de-aici! Ai *priceput?* Dacă mai pune vreodată piciorul pe acest domeniu, va fi acuzată de cerşetorie!

— Drake, zise Elizabeth, dacă ai venit pe alee… Este posibil ca ea s-o fi luat pe scurtătură.

— A plecat cu doar zece minute în urmă? Drake ezită o clipă, apoi spuse: Mulţumesc, doamnă! *Mulţumesc!*

Tremurând de furie şi de îngrijorare, se răsuci şi dădu să iasă, dar, înainte să treacă pragul, uşa fu trântită, împingându-l pe trepte. O dezlegă pe Judith, încălecă din nou şi porni împotriva furtunii.

Probabil că Elizabeth spusese adevărul. Totuşi, putea fi sigur că se dusese acasă? Poate că rătăcea pe undeva pe stânci. Dacă George se purtase cu ea aşa cum se purtase cu el, probabil că era cumplit de tulburată. Iar prin întuneric, cu acei nori joşi şi cu vântul sălbatic…

Lovind calul în coaste, trecu de porţi şi o luă spre casă.

Cum începuse refluxul, era mai puţină spumă în aer, dar crenguţe, praf şi tot felul de resturi uşoare intrau în ochii lui Judith, făcând-o să fie şi mai nervoasă. Doar câţiva oameni erau pe afară, cu toate că abia se înserase. Puţini se încumetau să iasă pe o asemenea vreme. La câte o casă adăpostită într-o scobitură din versant se zărea un licăr de lumină. Dincolo de Trevaunance, vântul se domoli puţin. Brusc, Judith sări îndărăt, aproape făcându-l să cadă din şa – era un bursuc care le tăiase calea ca un duh rău. Şi dacă Morwenna căzuse, iar el n-o observase din cauza întunericului? Se temea să-i strige numele, căci ar fi putut s-o sperie. Poate că, nerecunoscându-i vocea, s-ar fi ascuns într-un şanţ până trecea de ea. Sau, mai rău, era posibil ca, în urma vizitei la Trenwith, să-i fi revenit starea nevrotică ce o făcuse să-l respingă în aprilie, aşa că ar fi refuzat să-i răspundă.

Trebuia ca el s-o *vadă* primul, să vadă ceva mişcându-se. Se rugă în tăcere.

Luna se înălţa pe cer, slăbind puterea nopţii, însă vântul urla aprig, dându-i impresia că străbătea un tunel îngust din care orice fel de viaţă dispăruse de mult. Cei câţiva copaci golaşi îşi înclinau capetele sub norii răzleţi, iar pământul se ghemuise în movile urâte şi umbre, parcă de nerecunoscut în semiîntuneric.

Când ajunse la ultima pantă, cea mai abruptă dintre toate, descălecă din nou înainte de a porni la vale alunecând prin noroi şi împiedicându-se de pietre. La Atelierul lui Pally era întuneric. O singură lumină strălucea pe dealul de vizavi. Apoi o văzu.

Nu se îndoi nicio clipă că era ea, pentru că arăta exact ca atunci când venise joia trecută. Înaltă, masculină în pelerina ei lungă, abia ridicându-şi picioarele în mers. Ajunsese la poarta fierăriei. Dădu

drumul frâielor şi porni în fugă spre ea, rostindu-i numele, dar vocea îi era prea slabă, aşa că vântul i-l smulse de pe buze şi îl luă cu el.

— Morwenna!

Ea îl auzi şi se răsuci în direcţia lui, dar gluga pelerinei şi bezna din jur îl împiedicară pe Drake să-i zărească faţa.

— Drake!

— Te-am *căutat*, te-am *căutat* pretutindeni! spuse el când ajunse lângă ea.

— Drake, şopti Morwenna; ezită puţin, apoi se aruncă în braţele lui.

— Am fost la Trenwith. Mi-au spus că tocmai plecaseşi.

— M-am uitat după tine. Am crezut că nu te-ai întors acasă. Tremura şi respira anevoie, părând epuizată.

— Nu te-am văzut. Probabil că ai venit prin pădure.

— Am venit prin pădure.

— Nu te teme, iubito! Totul s-a terminat. Nu mai ai de ce să-ţi faci griji.

Avu grijă să n-o sărute şi să n-o ţină în braţe împotriva voinţei ei. Dar constată că, în clipa aceea, ea se agăţa de el.

III

George o găsi pe Elizabeth în dormitorul ei, unde se dusese după ce îl liniştise pe Valentine, vorbise cu el şi îi admirase picturile. Se plimbă prin încăpere preţ de câteva momente, luând câte un obiect şi studiindu-l, apoi punându-l la loc. În cele din urmă, spuse pe un ton firesc:

— Este plăcut să fiu din nou în această casă. Când lipseşti atât de mult, îi uiţi calităţile.

Fără să răspundă, Elizabeth îşi examină în oglindă o mică pată care-i apăruse pe faţă.

— A fost un drum dezagreabil şi o primire dezagreabilă, continuă George. Mă tem că mi-am ieşit din fire mai devreme.

— Nu a fost nimic dezagreabil până când nu ai făcut tu ca totul să fie dezagreabil.

El întoarse încet capul şi o studie cu ostilitate tăcută.

— Eşti pe deplin mulţumită că verişoara ta se mărită cu acel metodist insolent şi şleampăt?

— Nu, nu sunt deloc fericită. Dar înainte de asta, am încercat s-o îndrumăm şi am îndrumat-o greşit. Acum, nu mai e nimic de făcut. Este femeie în toată firea, nu mai e o copilă, este văduvă şi n-are alte obligaţii în afara celei pe care a acceptat-o soacra ei. Nu o putem controla, şi e o prostie să nu recunoaştem acest fapt.

— O prostie? Înţeleg. Şi din partea ta n-a fost o prostie că ai

invitat-o aici?

— Nu mă aşteptam să te întorci astăzi.

— Şi asta îţi scuză fapta?

— Nu consider că este necesară vreo scuză, replică ea.

— Aha, deci aşa stau lucrurile!

— Da… aşa stau.

George desluşi nuanţa oţelită din vocea soţiei sale, ceea ce însemna că era pusă pe ceartă. Îşi dădu seama că, în clipa aceea, furia ei era mai mare decât a lui. A lui atinsese apogeul mai devreme, când o dăduse pe Morwenna afară, şi începea să se transforme într-un amuzament sarcastic.

— Ţi s-a părut normal ca fata… femeia aia să-mi răspundă aşa cum mi-a răspuns?

— Dar ţie ţi s-a părut normal să-i spui ce i-ai spus? Cum ai putut să sugerezi că Drake Carne ar avea vreo legătură cu moartea lui Osborne?

— Nici vorbă să fi zis aşa ceva. Dacă ea a preferat să interpreteze lucrurile în felul acesta…

— Ştii că s-a făcut o investigaţie şi s-a dovedit că el se afla departe la momentul respectiv.

— O, s-a dovedit… Nu se poate dovedi nimic! La urma urmelor, se pare că el are cel mai mult de câştigat.

— Uneori, nu te înţeleg, George. Parcă ai fi… mânat de ceva.

— O, da, sunt mânat de ceva! Uneori, sunt mânat de ceva.

Elizabeth începu să-şi perie părul fin, aranjându-l cu grijă. El făcu un efort s-o împace.

— Sper că ai fost bine, sănătoasă.

Din glasul lui nu răzbătea însă nicio emoţie.

— M-am simţit destul de bine. Dar scenele cum au fost cele de mai devreme nu-mi fac bine deloc.

— Îmi pare rău.

— *Chiar* îţi pare?

El îşi analiză gândurile.

— Îmi pare rău că te-ai supărat din pricina vorbelor mele. Nu-mi pare rău că am dat-o afară din casă pe creatura aia neruşinată, chiar dacă este verişoara ta. Şi nu-mi pare rău nici că l-am trimis la plimbare pe amorezul ei necinstit.

— Eu m-am simţit înjosită, replică Elizabeth.

George se înroşi. Fusese lovit în punctul cel mai vulnerabil. Niciun Ahile n-ar fi putut avea un călcâi mai evident prin care să-şi piardă mândria şi încrederea în sine.

— N-ai niciun *drept* să spui asta.

— Crezi că n-am?

— *Spun* că n-ai!

George dădu draperia la o parte şi privi afară, la peisajul luminat de lună. Camera lui Elizabeth dădea spre o curticică interioară unde vântul nu avea suficientă putere pentru a crea un curent care să se strecoare printre geamurile zăbrelite cu plumb. Cu un ultim efort de a se arăta conciliant, râse sec şi rosti:

— Am venit călare până aici special pentru a te vedea, şi am ajuns să ne certăm din pricina unor oameni vulgari care n-au de fapt nicio legătură cu noi.

— Există cineva care are legătură cu noi.

— Cine?

— Valentine.

El lăsă draperia să cadă. Elizabeth şedea la măsuţa de toaletă, îmbrăcată într-un capot lung şi vaporos care îi ascundea sarcina, iar silueta ei cu umerii firavi şi spinarea dreaptă părea aproape la fel de tinerească precum în urmă cu douăzeci de ani, când o văzuse prima dată. Obişnuitele sentimente amestecate se luptară în sufletul lui în vreme ce o privea. Ea era singura făptură umană capabilă să-l tulbure în felul acela.

— Am fost… ocupat… abia am avut timp să mănânc. Am venit aici să mă *odihnesc*. Flecăreala lui Valentine mă enervează.

— Este flecăreala normală a unui băieţel. A fost teribil de supărat din cauză că l-ai gonit. Cum George nu spuse nimic, Elizabeth îl întrebă: Ai trecut pe la el mai târziu?

— Nu.

— Atunci, ar trebui s-o faci.

Gâtul lui George se încleştă din nou. Alt reproş. Din clipa în care intrase în camera ei, fiecare vorbă a ei fusese un reproş. De parcă *ea* era stăpâna. De parcă ei îi aparţinea totul – banii, minele, banca, proprietăţile, locul din Cameră, relaţiile de afaceri! Era *insuportabil!* Îi venea s-o lovească. Îi venea s-o strângă de gât şi s-o reducă la tăcere într-o clipită.

Elizabeth se răsuci spre el şi îi zâmbi vag.

— Ar trebui s-o faci, George.

Sentimentele lui explodară în clipa aceea, ca un val spărgându-se de stâncile imuabile. Imuabilă era şi preocuparea lui faţă de acea femeie şi faţă de gândurile ei în ceea ce-l privea.

— Elizabeth, spuse el cu asprime. Ştii cât de chinuit sunt uneori!

— Din cauza cuvintelor nechibzuite ale *altui* copil?

Punea problema pe tapet.

— Posibil. Parţial. Ştii cum se spune… Dacă vrei să afli adevărul, întreabă un copil…

— Deci tu crezi că Geoffrey Charles a zis pe negândite adevărul, iar ceea ce am jurat eu este o minciună?

George îşi înclină capul ca un taur întărâtat.

— Nu poţi descrie *întotdeauna* o situaţie în termeni atât de precişi. Să spunem doar că, uneori, mă simt chinuit de acest gând, iar atunci vorbesc fără să-mi mai bat capul cu amabilităţile unei conversaţii politicoase. Ceea ce, fără îndoială, te face să te întrebi dacă ai făcut bine măritându-te cu un fiu de fierar.

— N-am zis asta.

— Ai spus ceva pe-aproape.

— Nu, nu-i adevărat. Şi dacă tu eşti chinuit, George, cum crezi că mă simt eu când intri în această casă şi te iei de toată lumea şi eşti violent cu verişoara mea şi crud cu fiul nostru? Fiul *nostru*, George! Al *nostru!* Nu, nu mă gândesc că m-am măritat cu un fiu de fierar, ci cred că m-am măritat cu un om care încă poartă o povară cumplită pe umeri, povara diabolică a geloziei, de care *nimic* şi *nimeni* nu-l pot scăpa. Nimic din ce spun! Nimic din ce am jurat! Nimic din ce aş putea *face!* Vei purta la nesfârşit această povară sinistră şi ne vei distruge căsnicia din cauza ei. Dacă vom rămâne împreună…

George privi în întunericul din sufletul lui şi recunoscu că vorbele ei erau adevărate. Încercă să-şi stăpânească furia, se luptă cu ea, se sili să şi-o înăbuşe.

— Da, bine, am mai vorbit despre asta.

— Am crezut că am lămurit-o.

— Nu este un subiect plăcut. Cred că bătrâna Agatha a aruncat un blestem asupra căsniciei noastre şi…

— Agatha? Se răsuci repede spre el. *Mătuşa* Agatha? Ce legătură are ea cu asta?

George medită câteva clipe.

— Nu intenţionasem să-ţi spun vreodată…

— Cred că este vremea să-mi spui, indiferent ce este de spus!

El mai ezită puţin, muşcându-şi buza.

— Nu mai contează acum.

— Spune-mi!

— Ei bine, în noaptea în care a murit, când am urcat să-i zic că avea doar nouăzeci şi opt de ani, şi nu o sută, cum pretindea, s-a uitat la mine şi, cred că pentru a-mi face rău, pentru a se răzbuna…

— *Ce* a spus?

— A spus că Valentine nu este copilul meu.

Elizabeth îl privi îndurerată.

— Deci de la *ea* a pornit totul…

— Da. În mare măsură. De fapt, totul.

— Şi tu ai crezut-o? Ai crezut o bătrână pe jumătate dementă?

— A zis că nu erai măritată de suficient timp cu mine ca să naşti un copil la termen.

— Valentine s-a născut *prematur*. Am căzut pe scări!

— Asta ai spus tu…

— Asta am *spus* eu! Deci, în ciuda a *tot* ce ţi-am zis, tu îţi închipui că eu trăiesc intenţionat în minciună de când s-a născut Valentine? Crezi că n-am *căzut* pe scări, că am născocit totul pentru ca tu să crezi că Valentine e copilul tău, deşi nu este? Şi toate astea ţi le-a zis mătuşa Agatha?

— Nu. Dar a fost clar ce a vrut să spună. Şi de ce ar fi zis aşa ceva?…

— Pentru că te *ura*, George, de-aia! Te ura la fel de mult cum o urai tu! Şi cum să nu te urască şi mai tare când i-ai distrus preţioasa aniversare? Ar fi spus orice, absolut orice-i trecea prin cap ca să-ţi facă rău înainte de a muri.

— Am crezut că tu ţineai la ea.

— Fireşte că ţineam!

— Atunci, de ce să spună ceva care te-ar fi afectat la fel de mult ca pe mine?

— Pentru că, în clipa aceea, să te rănească pe tine era mai important decât orice altceva. Probabil că aşa a fost! A fost o mare răutate din partea ta să-i distrugi ultima bucurie…

— Nu a fost nicio răutate, a fost adevărul!

— Pe care nu era nevoie să-l ştie nimeni, în afară de tine! Dacă mi-ai fi dezvăluit intenţiile tale, te-aş fi convins să nu spui nimic despre asta. Petrecerea ar fi fost aşa cum şi-a dorit şi toată lumea ar fi fost fericită, iar peste câteva luni, mătuşa Agatha s-ar fi stins în pace, mulţumită de marele ei triumf. Dar nu! A trebuit să te duci la ea şi să-i spui… a trebuit să ai parte de jalnica ta răzbunare meschină! Aşa că ea a încercat să-ţi dea o replică pe măsură, să te lovească cu orice armă avea la îndemână. Ştia că te bucuraseşi enorm la naşterea copilului tău, că erai teribil de mândru să ai un *fiu*, un fiu care să-ţi calce pe urme şi care să-ţi ducă numele mai departe. Aşa că a încercat să distrugă *asta*. Nu cred că s-a gândit o clipă la mine… sau la Valentine. Unicul ei ţel era să se răzbune pe *tine!* Şi a reuşit, nu-i aşa? Elizabeth râse cu amărăciune. A reuşit mai bine decât şi-ar fi imaginat! Din clipa aceea, veninul ţi-a intrat în sânge şi o să-ţi tortureze mintea până vei muri! Ce răzbunare, George, ce răzbunare cumplită doar pentru că ţi-ai dorit un mărunt triumf meschin! Din clipa aceea, fiecare zi ţi-a fost distrusă de mătuşa Agatha!

Chipul lui era acoperit de sudoare.

— La naiba, cum îndrăzneşti să-mi spui aşa ceva? Cum poţi să mă faci jalnic, mărunt şi meschin? N-am de gând să tolerez asemenea insulte! Se răsuci, părând că voia să iasă din cameră. Am vrut doar să lămuresc lucrurile în privinţa vârstei ei, asta a fost tot. Era de aşteptat ca un Poldark să trişeze…

— N-a ştiut!

— Ba eu bănuiesc că a ştiut. Ajuns la uşă, se întoarse din nou şi se

apropie de masa de toaletă. Iar ceea ce mi-ai spus în seara asta, Elizabeth, dincolo de insultele impardonabile, este total neadevărat! Nu-i adevărat că Agatha mi-a otrăvit viaţa de când a murit. Elizabeth, nu mai râde!

Elizabeth îşi dusese pumnii la gură încercând să-şi stăvilească râsul, isteria. Sughiţă şi tuşi, după care râse din nou, apoi îi veni să vomite.

— Ţi-e rău?

— Cred că o să leşin.

George observă că se clătina, aşa că se duse repede în spatele ei şi o cuprinse pe după umeri şi pe după mijloc. Când dădu să cadă de pe scaun, el o ţinu, o ridică în braţe şi, privindu-i ochii împăienjeniţi, o duse în pat. După ce Elizabeth se întinse, culoarea îi reveni încet în obraji. Frumosul ei păr blond, puţin ciufulit din pricina agitaţiei recente, strălucea în lumina lumânării ca un heleşteu sub razele lunii.

— Ce este? Ce s-a întâmplat?

Acum, supărarea lui era pricinuită de îngrijorare, nu de furie.

— Nimic.

— Ceva trebuie să fie! Ce să-ţi aduc? O chem pe Ellen.

— Nu… Dă-mi sărurile de mirosit… În sertar…

El i le aduse şi aşteptă. O vreme tăcură amândoi, iar acea pauză îngădui sentimentelor lor să se domolească. După un timp, George se apropie de şemineu şi o privi de acolo.

Elizabeth mai inhală o dată, apoi expiră.

— Copilul s-a mişcat… şi m-a durut.

— Ar fi bine să chemăm un doctor, spuse el. Deşi Dumnezeu ştie pe cine să chemi în acest ţinut înapoiat! Choake s-a ramolit, iar Enys e prea cu nasul pe sus…

— O să-mi revin.

— Ne întoarcem la Truro imediat după Crăciun. Sau înainte. E mai sigur să-l avem pe Behenna prin preajmă.

— M-ai supărat extrem de tare, murmură ea. Mă simţeam bine.

— Se pare că am o influenţă proastă, spuse el vârându-şi mâinile în buzunare.

— Chiar ai!

— Atunci, să plec?

— Nu vreau să pleci, dar n-aş mai suporta încă o scenă ca asta.

— Poate că ai prefera să mă port ca primul tău soţ – să umblu cu femei uşoare, să beau până nu mai ştiu de mine, să-mi pierd banii la cărţi…

— Ştii bine că nu vreau asta!

— Deci faptul că ţin la tine are şi dezavantaje, nu? Faptul că pentru mine contează ce faci şi ce ai făcut…

Ea nu răspunse. Conflictul din sufletul lui mocnea în continuare,

dar George îşi dădea seama că nu mai putea spune nimic pe acea temă. Grija pentru sănătatea ei îi impunea să facă pace, însă nu ştia cum.

— O să mă duc la Valentine, spuse morocănos în cele din urmă.

— Mulţumesc.

— Casa asta blestemată e cu *ghinion*. Parcă toate nenorocirile ni se întâmplă aici.

— Ce nenorociri ni s-au întâmplat?

— N-am ales bine cuvântul. Tot ce zic azi pare greşit… Făcu un efort pentru a-şi reprima supărarea. Tu ştii că… afecţiunea pe care ţi-o port nu se diminuează niciodată.

— Mi-e greu să cred asta.

— Ei bine, ăsta-i adevărul! Înfuriat din nou, strigă: *Trebuie* să ştii asta, Elizabeth! Tu eşti singura persoană la care am ţinut vreodată!

— Există un singur mod de a mi-o dovedi.

— Care?

— Iubeşte-l şi pe Valentine.

IV

După plecarea lui, Elizabeth rămase în pat şi moţăi o vreme.

Se simţise cu adevărat rău şi se temuse că va leşina. Copilul fusese foarte agitat, iar cearta o epuizase. Totuşi, după o oră se ridică, intră în camera alăturată şi scoase o sticluţă din valiză.

Ştia că se apropia ora ceaiului, dar ceruse să nu fie deranjată şi oricum nu-i era sete. Luă sticla în pat, împreună cu o lingură, deşurubă capacul şi adulmecă lichidul roşcat-maroniu din interior. Avea un miros stătut, de ciuperci mucegăite. Puse o picătură pe limbă. Nu era deosebit de neplăcut.

După ce plecase de la doctorul Anselm, fusese cât pe ce să arunce sticla. Până la urmă hotărâse s-o păstreze, dar fusese sigură că nu avea să ia acel medicament. Pe măsură ce se apropia vremea să-l ia, acea convingere i se întărise. Fiind adesea bolnavă, dar nu grav, îşi păzea sănătatea ei cu mare grijă. Doctorul Anselm nu-i ascunsese faptul că exista un risc, deşi nu specificase clar care anume. În primul rând, pentru copil. Şi nu dorea să-i rişte viaţa. Spera că va avea o fată. Uneori, i se părea că era înconjurată de bărbaţi. O fetiţă ar fi fost o mare bucurie şi i-ar fi adus multă alinare.

Dar atitudinea lui George din seara aceea îi arătase că, deşi el încerca, nu-şi putea alunga vechile suspiciuni. Oare un copil născut la şapte luni avea să le elimine definitiv? În mod cert, avea să fie impresionat. Nu avea de unde să ştie că soţia lui apelase la mijloace artificiale pentru a grăbi naşterea. *Trebuia* să-i distrugă suspiciunile definitiv. Chiar dacă, la maturitate, Valentine avea să fie brunet, înalt

şi cu oase mari. Un al doilea copil *prematur*. N-ar mai fi putut nutri vechea gelozie.

Aşa că, dacă îşi asuma riscul şi totul decurgea bine, căsnicia ei s-ar fi întremat şi, ceea ce era foarte important, Valentine urma să aibă parte de o viaţă normală. Dacă se perpetua atmosfera de suspiciune din ultimii ani, avea să devină o epavă nervoasă. Însă dacă acel spectru era alungat o dată pentru totdeauna, putea moşteni tot ce Warlegganii construiseră pentru el. Şi nimic nu-i făcea mai multă plăcere lui Elizabeth decât prietenia care se născuse între cei doi fii ai săi. Dacă primul – la care încă ţinea enorm – era sărac, iar al doilea fiu era bogat, şi ei doi se iubeau, era posibil ca Valentine să-l ajute pe Geoffrey Charles să trăiască la Trenwith în condiţiile la care avea dreptul. Desigur, Valentine încă era foarte mic şi toate astea aveau să se întâmple mult mai târziu, dar ea avea să privească altfel viitorul dacă poziţia lui Valentine ca moştenitor al lui George era asigurată.

Oare aceasta era modalitatea de a i-o asigura? Aşa se părea. Nu se întrevedea nici o altă soluţie.

Scoase din nou capacul sticlei şi puse o picătură de lichid în lingură. Era un recipient mic, fără etichetă. Instrucţiunile erau trecute pe o hârtie aflată în geanta ei, iar ea le ştia pe dinafară. „Opt linguri de lichid înainte de culcare, în a doua săptămână din decembrie. Dacă medicamentul nu are efect, nu repetaţi doza.”

V

Mult mai târziu în acea seară, după ce copiii se duseseră la culcare, Ross o întrebă pe Jane unde era stăpâna ei.

— A ieşit undeva, domnule. Cre’ că s-a dus să vadă ce fac porcii. Da’ cre’ c-a ieşit prin spate. Şi parcă zicea că vrea să vadă marea.

Ross îşi puse pelerina şi se duse s-o caute. Dacă în urmă cu două ore abia reuşise să se ţină pe picioare, în clipa aceea doar câte o rafală ocazională îl făcea să se clatine. Norii se spărseseră, iar luna strălucitoare, care mai avea două zile până să fie plină, se înălţa pe cer.

O văzu stând lângă vechiul zid, la adăpostul unei stânci ieşite în afară. Acela era locul ei favorit, de unde se vedea toată plaja Hendrawna.

Călcă zgomotos ca să n-o sperie, dar ea tot tresări.

— M-ai făcut să-mi sară inima din piept!

— Am bănuit că eşti aici.

— Da, voiam să stau doar pentru câteva minute. Când eşti plecat, vin adesea aici.

— Aş fi zis că ai avut parte de suficient aer curat pe ziua de azi.

— De fapt, am venit să admir priveliştea. Uită-te şi tu!

Marea se retrăsese pe jumătate, iar plaja părea sfâşiată în lumina lunii. Era plină de spumă, de parcă nişte lapte dăduse în clocot şi cursese din cratiţă.

— Slavă Domnului că nu m-am întors acasă pe mare!

— Slavă Domnului că n-ai făcut-o!

Rămaseră tăcuţi o vreme.

— Nu s-a mai întâmplat nimic la Londra? întrebă ea. Chiar nimic?

— Nimic.

— Mă… bucur să aflu.

— Doamna Parkins s-a supărat că ai plecat atât de neaşteptat. Se temea că nu ţi-a plăcut camera.

— Sper că i-ai spus că nu-i aşa.

— I-am spus că nu-ţi mai place de mine.

— Nu e tocmai adevărat…

Se lăsă tăcerea.

— Drake se însoară mâine? întrebă Ross după o vreme.

— Aşa vrea. Dacă domnul Odgers va putea.

— Ar fi cazul să poată. Pentru noi.

— Sunt speranţe de data asta? Pentru domnul Odgers.

— Cred că am aranjat. Dar, desigur, asta trebuie să vină de la patron, aşa că o să afle pe cale oficială.

— Mă bucur tare mult! În special pentru doamna Odgers şi pentru copii. Asta înseamnă că va primi… cât?

— Două sute de lire pe an. Adică de aproape patru ori mai mult decât are acum.

— Mă bucur, repetă Demelza.

Timp de câteva minute, vântul năprasnic îi împiedică să vorbească.

— Dar cel mai mult mă bucur pentru Drake, zise ea când rafalele se mai potoliră. Mult, mult mai mult, desigur. Nu ţi-ar veni a crede cât de mult s-a schimbat. E cu totul alt om. A cântat tot drumul spre casă.

— Crezi că o să ţină?

— Nu ştiu. Am cunoscut-o mai bine. Dar în orice caz, Ross, cred că, dacă doi oameni se iubesc aşa cum se iubesc ei, atunci cel mai bine este să se căsătorească, indiferent ce le va aduce viitorul. Chiar dacă se va alege praful peste câţiva ani, nimic nu le va lua perioada în care au fost fericiţi. Să fii îndrăgostit este diferenţa dintre a trăi cu adevărat şi a exista pur şi simplu.

— Aşa e.

După un minut, Demelza continuă:

— Drake este foarte… dornic să facă totul aşa cum trebuie. Astăzi, fiindcă tot ne-am dus la Bodmin, în drum spre casă ne-am oprit pe la mama Morwennei pentru ca el să-i ceară permisiunea de a se însura cu ea. Am încercat să-l fac să renunţe, dar n-am reuşit. Acesta este motivul pentru care ne-am întors atât de târziu.

— Şi i-a dat permisiunea?

— Aş vrea să ştiu cuvântul potrivit pentru a o descrie. Snoabă?

— Cred că da.

— Fireşte, mai întâi a început să se vaite. „Micuţa mea Morwenna, vai, cum să se irosească aşa?…” Dar de dragul lui Drake, a trebuit să fac şi eu pe snoaba. I-am spus că Drake, cu toate că nu se îmbracă foarte bine şi nu are o vorbire aleasă, nu este un fierar oarecare. După ce i-am zis că are un cumnat care e proprietar de mină, membru al parlamentului şi partener la noua Cornish Bank din Truro, s-a dat pe brazdă.

— „Snoabă” e cuvântul potrivit, mormăi el.

— Nu, Ross, nu chiar. Însă totul s-a terminat cu bine – ea şi-a şters lacrimile şi a zis că este prea năucită ca să ne conducă până la uşă, iar Drake a avut tupeul să o sărute, apoi le-a sărutat pe cele două surori ale Morwennei care erau de faţă, nişte fete foarte drăguţe. Aşa că poate a fost bine că ne-am dus acolo.

— Pe una dintre surorile ei cred că am văzut-o azi în Truro. O făptură foarte ciudată. Cu haine lălâi, cu un mers lălâu, dar… atrage privirile cumva.

— Şi Morwenna atrage privirile, spuse Demelza. În fond, pe ale lui Ossie le-a atras.

— Spre nefericirea tuturor… Dar ea o face cu toată modestia, spre deosebire de acea soră. Ţi-e frig?

— Nu.

— Demelza… Ţi-am adus un mic cadou.

— O! Unde-i?

— O să ţi-l dau mâine, sau când va avea loc nunta.

— De ce trebuie să aştept?

— Intenţionasem să ţi-l dau de Crăciun. Apoi m-am gândit să ţi-l dau în seara asta. Însă mi-am amintit de ocaziile trecute când ţi-am dat cadouri şi mi s-a părut că este o modalitate prea uşoară de a-ţi intra din nou în graţii…

— Crezi că e nevoie s-o faci?

— Ei bine… ce s-a întâmplat la Londra nu a fost în regulă.

— Atunci, poate că mai întâi ar trebui să te ierţi tu, sugeră ea.

— Poate. Sau poate că e acelaşi lucru. În orice caz, ar fi o modalitate prea uşoară de a îndrepta lucrurile. Un cadou, câţiva bani cheltuiţi, şi păcatul a dispărut ca prin farmec. Nu merge aşa.

În acel moment, lumina lunii inundă brusc peisajul. Demelza îşi ridică privirea spre cerul pe care norii goneau.

— Te-am părăsit, zise ea. Te-am lăsat singur, deşi n-ar fi trebuit s-o fac… primejdia încă nu trecuse.

— Poate că a fost singurul lucru pe care l-ai putut face.

— La vremea aceea, aşa mi s-a părut. Dar mai târziu, după ce am

ajuns acasă, m-am gândit că nu era aşa. N-am procedat bine.

— Uneori, când noi doi am avut mari neînţelegeri, am discutat despre ele. Am vorbit şi am întors problemele pe toate părţile şi, până la urmă, cred că am ajuns la concluzii acceptabile. Dar alteori, nu am spus nimic. Doar câte un cuvânt sau două de regret ori de înţelegere. Şi asta ne-a fost de folos. Acum, nu sunt sigur cum e mai bine să facem. Câteodată, mă gândesc că vorbitul, explicatul pot duce la o înţelegere greşită în aceeaşi măsură în care lămuresc nişte aspecte. Şi totuşi, nu putem să trecem cu vederea ce a fost, nu putem trece mai departe ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Nu, Ross, nu cred că putem.

— Ce aş putea spune ca să îndrept lucrurile?

— Poate că nu prea multe. Poate că aşa e cel mai înţelept. Dar eu ce pot spune?

— Ei bine, nu ştiu. În viaţa noastră de dinainte de asta, ne-am rănit grav unul pe altul. Ce s-a întâmplat acum nu e mai rău, în anumite privinţe ar trebui să fie mai puţin rău. Şi totuşi e o rană adâncă.

— Da, e o rană adâncă.

Ajunseseră la miezul problemei.

— De data asta, spuse Ross, eu sunt principalul vinovat, poate chiar singurul. Dar cel puţin nu-mi caut nicio scuză.

— O, Ross, nu…

— Poate că, până la urmă, iertarea cuiva este determinată de iubirea pe care i-o porţi. Uneori, iubirea mea a lipsit. A ta lipseşte acum?

— Nu! Şi nici nu va lipsi vreodată. Nu iubirea lipseşte, Ross, ci *înţelegerea*.

— Înţelegerea vine din cap, iubirea vine din inimă. Ţie ce ţi se pare mai important?

— Nu e chiar atât de simplu.

— Nu, ştiu că nu este, recunoscu el încet. Ar fi *trebuit* să ştiu.

Norii goneau atât de repede, încât părea că luna era azvârlită dintr-o parte în alta pe cer.

— Poate că amândurora ne pasă prea mult, spuse Demelza.

— Este ceva ce li se întâmplă multor cupluri care au fost căsătorite timp de paisprezece ani. Dar cred că, dacă putem recunoaşte asta, ne îndreptăm spre înţelegere.

— Dar să-ţi pese nu înseamnă să te gândeşti la celălalt? Poate că nu am făcut-o prea mult.

— Cu alte cuvinte, iubirea noastră a fost egoistă…

— Nu *chiar* aşa. Dar uneori…

— Deci, trebuie să fim mai toleranţi unul cu altul… Dar cum putem ajunge la toleranţă fără indiferenţă? Nu e şi mai rău aşa?

După un minut, ea spuse:

— Ba da.

— Atunci, ăsta este răspunsul tău?

— Răspunsul meu?

— Soluţia ta.

— Poate că trebuie doar să ne vedem de viaţă… şi să învăţăm, Ross.

— Şi să iubim, adăugă el.

— Asta mai presus de orice!

Capitolul 37

I

Drake sosi la Nampara la şapte. După ce le spuse ora la care era programată cununia, porni spre casa lui Sam. Demelza luă un cal şi se duse la Caroline ca s-o roage să-i împrumute o rochie pentru Morwenna, deoarece Caroline avea cam aceeaşi înălţime, apoi se îndreptă spre Atelierul lui Pally.

Acolo apărură probleme, pentru că Morwenna, cu toate că părea foarte suplă, semăna cu sora ei Rowella şi avea rotunjimi acolo unde trebuia, deşi nu s-ar fi zis, iar rochia Carolinei nu putea fi încheiată. Asta se mai întâmplase o dată, dar numai Morwenna ştia. Cu patru ani în urmă, rochia de nuntă a lui Elizabeth trebuise modificată ca să i se potrivească. Acum avea loc o altă nuntă, în grabă şi mai mare, în *aceeaşi* biserică, cu *acelaşi* preot – doar că mirele era altul. Trebui să facă mari eforturi pentru a-şi ţine în frâu nervii întinşi la maximum. Însă cearta cu George Warleggan din seara precedentă – lucrurile cumplite pe care i le spusese, cumplitele insinuări împotriva lui Drake – cumva îi înlăturase blocajul psihic, ceea ce nu era efectul pe care şi-l dorise domnul Warleggan. Ea îl *apărase* pe Drake – ar fi făcut-o chiar şi cu preţul vieţii –, iar făcând asta, lucrurile i se clarificaseră în suflet şi în minte. Căsătoria cu Drake era un rai pe care şi-l dorea, unde îşi putea găsi pacea în cele din urmă. Conflictul din ajun îi alungase toate îndoielile.

Drake, dând dovadă de mai multă subtilitate decât şi-ar fi imaginat Demelza că era capabil, avu grijă să nu o sufoce şi să nu se agite prea mult din cauza ei. Nu o întrebase ce se petrecuse la Trenwith. Îşi văzuse de treabă în dimineaţa următoare, la ora zece pregătise o masă uşoară pentru ei doi, după care, privind castelele de nori cumulus de deasupra mării, apreciase că nu avea să plouă până la căderea nopţii. Astfel trecu timpul; rochia din mătase crem cu câteva inserţii roşii fu făcută cumva să se încheie, Drake îşi puse haina cea nouă, şi puţin după ora unsprezece porniră cu toţii călare spre biserică. Acolo îi

aşteptau Ross şi cei doi copii, doamna Kemp, cu sarcina de a-i supraveghea, Sam şi Peter Hoskin, un coleg de-al său, Jud şi Prudie, care nu fuseseră invitaţi, Caroline, făcându-le o surpriză, precum şi alte două sau trei persoane care auziseră de eveniment şi doriseră să asiste.

Cu cinci minute înainte de unsprezece şi jumătate veniră reverendul şi doamna Odgers. Ceremonia începu şi, parcă într-o clipită, se încheie, consfinţind legătura indisolubilă dintre cei doi miri. După ce Drake şi Morwenna semnară în registru, ieşiră cu toţii din biserică, trecând prin cimitirul ticsit de morminte cu pietre funerare înclinate în toate direcţiile, ca nişte dinţi stricaţi; vremea aspră şterse numele înscrise pe ele, iar ocupanţii gropilor fuseseră de mult transformaţi în ţărână şi daţi uitării.

Demelza, care purta pe piept o camee splendidă, îi invită din nou pe Drake şi pe Morwenna să vină la Nampara, la ceai şi prăjituri, şi din nou se alese cu un refuz. Ross o sărută pe Morwenna, Demelza o sărută şi ea, apoi Caroline şi apoi Sam. Drake o sărută pe Demelza, apoi pe fratele său. Şi Caroline o sărută pe Demelza, lăsându-l pe Ross la sfârşit. Urmară multe strângeri de mâini, după care domnul şi doamna Drake Carne încălecară şi porniră pe scurtul drum spre casă.

— Gata, s-a făcut! rosti Demelza ţinându-şi pălăria, care ameninţa să-şi ia zborul. S-a făcut, Sam! Asta şi-au dorit cel mai mult pe lume de când au dat cu ochii unul de altul.

— Dumnezeu i-a menit să trăiască în frumuseţe, unul lângă celălalt, spuse Sam.

Demelza privi cele două siluete micşorate care treceau pe lângă porţile de la Trenwith. Peste zece minute aveau să fie acasă, singuri, fericiţi în nou găsita lor izolare, bând ceai, vorbind – sau poate tăcând –, dorindu-şi doar să fie împreună, având încredere unul în celălalt. Se întoarse spre celălalt frate al ei, care îşi dusese mâna streaşină la ochi ca să vadă mai bine cuplul care se îndepărta. Restul grupului începuse să se împrăştie. După ce, cu o atitudine slugarnică, îşi luaseră rămas-bun de la Ross, domnul şi doamna Odgers se îndreptară spre casă. Caroline stătea de vorbă cu Ross. Jeremy rupea nişte muşchi de pe o piatră de mormânt şi încerca să citească literele de pe ea. Clowance sărea de pe o bordură pe alta. Doamna Kemp discuta cu o cunoştinţă. Cerul era brăzdat de parcă cineva dăduse cu mătura pe el, iar norii se contopiseră cu marea, care mugea de parcă îi înghiţise.

Clowance păşi pe o bordură de lângă Jud şi Prudie, care plecau şi ei.

— Ai grijă unde calci, frumuşico. Dacă pui piciorul unde nu trebe, un schelet uriaş o să sară din mormânt şi să te muşte de deşte!

— Bou bătrân! răbufni Prudie. Nu-l băga în seamă, drăguţo! Calcă unde pofteşti, că nimeni n-o să te deranjeze.

Merseră mai departe ciorovăindu-se, iar Clowance rămase cu degetul mare în gură, privind în urma lor. După ce ajunseră la o oarecare distanţă, coborî cu grijă pe marginea aleii şi se grăbi să se întoarcă la mama ei.

Demelza o duse la Ross.

— Unde-i Dwight? o întrebă ea pe Caroline. Sperasem că o să veniţi amândoi la ceai.

Caroline se încruntă.

— Tocmai îi spuneam lui Ross. Dwight urma să vină cu mine, dar, imediat după ora zece, a fost chemat la Trenwith, şi de-atunci nu ştiu nimic de el.

— Probabil că unul dintre bătrâni nu se simte bine, opină Demelza. Doctorul Choake e atât de beteag din pricina gutei…

— Nu, spuse Caroline. L-au chemat pentru Elizabeth.

Urmă o scurtă tăcere.

— Au zis despre ce-i vorba?

— Nu…

Ross îşi scoase ceasul.

— Ei bine, au trecut două ore deja.

— S-ar putea să aibă legătură cu bebeluşul, spuse Demelza.

— Şi eu m-am gândit la asta, zise Caroline. Dar sper că nu, fiindcă ar fi prematur… deşi am înţeles că şi Valentine s-a născut prematur.

Urmă o altă tăcere.

— Da, spuse Ross într-un târziu.

II

George o găsise pe Elizabeth zăcând pe duşumeaua dormitorului ei, pe la ora opt în acea dimineaţă. Căzuse leşinată, dar nu se rănise. O culcase la loc în pat şi propusese să cheme un doctor, dar ea îl asigurase că nu păţise nimic. Numai boala lui Choake şi antipatia sa faţă de Enys îl convinseseră pe George să accepte.

Peste o oră şi jumătate însă, Elizabeth se plânse de dureri de spate, aşa că George trimise imediat un om care să-l cheme pe Dwight. Dwight veni, o examină şi spuse că se afla în prima fază a naşterii. George puse pe cineva să se ducă în galop până la Truro, pentru a-l aduce pe doctorul Behenna.

Prezenţa acestuia nu se mai dovedi necesară. Durerile erau constante, n-o lăsau aproape nicio clipă, iar contracţiile erau regulate şi severe. La ora unu, Elizabeth dădu naştere unei fetiţe care cântărea doar 2,3 kilograme, avea faţa ridată şi roşie şi o guriţă care se deschidea ca să ţipe, însă nu părea capabilă să emită decât un mieunat slab ca al unui pisoi nou-născut. Păr nu avea, aproape că nu avea nici unghii, dar era cât se putea de vie. Dorinţa lui Elizabeth de a avea o

fiică se îndeplinise.

Nu exista nicio asistentă calificată care s-o îngrijească, aşa că Dwight trebui să facă apel la Ellen Prowse, Polly Odgers şi şleampăta Lucy Pipe. Însă totul decurse bine, nu apărură complicaţii, iar după ce se spălă şi îşi aranjă hainele, coborî la parter pentru a-l informa pe mândrul tată de norocul lui.

Încă de la începutul acelei dimineţi, George fusese chinuit de îndoieli şi temeri oribile, iar când Dwight îi spuse că avea o fiică, iar mama şi copilul se simţeau bine, se duse şi îşi turnă o altă porţie de brandy tare, sticla lovindu-se de pahar din pricină că mâinile îi tremurau. Pentru prima dată în viaţa lui, băuse prea mult.

— Îţi pot oferi ceva, doc… ăăă… doctore Enys?

— Nu, mulţumesc. Apoi, Dwight se răzgândi de dragul bunei înţelegeri între vecini. Ba totuşi aş vrea, dar ceva slab.

Băură împreună.

— Soţia mea a scăpat cu bine? întrebă George aşezându-se pe un scaun.

— Da. Într-un fel, un copil prematur este mai puţin traumatizant pentru mamă, deoarece e mult mai mic. Spasmele au fost însă neobişnuit de violente, iar dacă acesta este rezultatul căzăturii, va trebui să fie îngrijită cu mare atenţie în următoarele câteva săptămâni. V-aş sfătui să angajaţi o doică.

— Da, da. Dar copilul cum se simte?

— Şi el va trebui îngrijit cu mare atenţie o vreme. Nu există niciun motiv pentru care să nu se dezvolte foarte bine, dar un copil prematur prezintă întotdeauna mai multe riscuri. Presupun că va veni medicul dumneavoastră curant…

— Am trimis după doctorul Behenna.

— Sunt sigur că îi va prescrie tratamentul corect.

— Când mă pot duce să le văd?

— I-am dat soţiei dumitale un somnifer care o va face să doarmă până diseară, şi i-am mai lăsat unul doamnei Odgers, în caz că va avea nevoie la noapte. Te poţi duce acum, dacă doreşti, dar nu sta mult.

George ezită.

— Bătrânii tocmai se aşază la masă. Dacă doreşti să iei prânzul cu ei…

— E vremea să mă duc acasă. Am stat aici patru ore, iar soţia mea probabil că se întreabă ce-i cu mine.

— Este în regulă să fie lăsate singure acum… adică fără niciun doctor?

— O, da! Dacă doreşti, o să revin diseară, pe la ora nouă, dar cred că doctorul Behenna va fi aici deja.

— Dacă a plecat imediat ce a primit mesajul, ar trebui să ajungă cam într-o oră. Mulţumesc pentru promptitudine şi eficienţă!

După ce doctorul Enys plecă, George ezită dacă să intre şi să le spună bătrânilor că erau bunici din nou. Se gândi că, deşi ştiau că Elizabeth intrase în travaliu, nu se aşteptau să nască atât de curând, iar Lucy Pipe putea fi trimisă mai târziu ca să le comunice vestea. Dorinţa lui cea mai mare era s-o vadă pe Elizabeth.

Puse paharul pe masă şi se apropie de oglindă pentru a-şi aranja ţinuta şi a-şi netezi părul. Îşi şterse transpiraţia de pe faţă cu o batistă. Arăta acceptabil. Nu se mai simţise aşa niciodată – fusese teribil de îngrijorat toată ziua, iar acum, uşurarea era imensă. Nu era drept ca un om să fie supus unui asemenea stres emoţional – îl făcea să se simtă vulnerabil şi ruşinat.

Urcă scările şi bătu la uşă, iar Polly Odgers îi deschise.

Elizabeth era foarte palidă, dar părea mai puţin epuizată decât după lungul travaliu care precedase naşterea lui Valentine. Ca întotdeauna, frumuseţea ei fragilă era amplificată de faptul că stătea întinsă. Părul ei se unduia pe pernă, încadrându-i chipul ca o ramă aurită, iar când îl văzu pe George, Elizabeth luă o batistă şi îşi şterse buzele uscate. Într-un pătuţ pentru copii aflat lângă vatră, un bebeluş foarte micuţ se foia şi dădea din picioruşe.

— Bună, George, spuse ea.

— Polly, lasă-ne singuri, zise el.

— Prea bine, domnule.

După plecarea servitoarei, se aşeză greoi şi se uită la Elizabeth gâtuit de emoţie.

— Deci… totul e bine.

— Da. Totul e bine.

— Te doare?

— Acum, nu. Doctorul Enys a fost foarte bun.

— A fost a doua oară când s-a întâmplat. La fel ca înainte. Şi atât de repede…

— Da. Însă data trecută, sarcina a fost de opt luni. Acum a fost de şapte.

— Ai *căzut*, rosti el pe un ton acuzator. Şi data trecută ai căzut.

— Am leşinat. A fost bizar. Îţi aminteşti că am leşinat şi la începutul sarcinii?

— Elizabeth, eu…

Ea privi cum soţul ei făcea eforturi să-şi găsească cuvintele, dar nu-l ajută.

— Elizabeth, veninul mătuşii Agatha…

Elizabeth dădu obosită din mână.

— Hai să uităm asta!

— Veninul ei. Veninul ei mi-a… După cum ai spus ieri, de la moartea ei, mi-a afectat viaţa.

— Şi pe a mea, fără să ştiu cauza.

— Eu sunt un om aspru. Independent. După cum ştii. Îmi este foarte greu să… mă descarc în faţa cuiva. În astfel de cazuri, suspiciunile înfloresc. M-am lăsat pradă suspiciunilor şi geloziei.

— Iar eu nu am avut prea multe şanse să mă apăr.

— Da… ştiu. Dar trebuie să te gândeşti că şi eu am suferit. Îşi încovoie umerii şi o privi posomorât. Iar ce mi-ai spus în acea seară de acum doi ani… e adevărat. Iubirea şi gelozia fac parte din acelaşi tot. Numai un sfânt se poate bucura de una fără să sufere de cealaltă. Iar eu am avut un motiv întemeiat pentru a fi bănuitor…

— Un motiv întemeiat?

— Aşa am crezut. Mai ales din cauza blestemului acelei bătrâne, aşa mi s-a părut. Acum îmi dau seama că am greşit. În mod clar, asta a afectat căsnicia noastră. Dar sper că lucrurile pot fi reparate.

Ea rămase tăcută, bucurându-se de câteva clipe fără durere, fără chin, căci laudanumul îşi făcea încet efectul şi estompa muchiile tăioase ale existenţei. George îşi trăsese scaunul mai aproape şi o luase de mână. Era un gest foarte neobişnuit din partea lui. De fapt, nu-l mai făcuse niciodată. Deci bărbatul cel dur se îmblânzise.

— Tu trebuie să te decizi, murmură ea, ştiind foarte bine care avea să fie rezultatul.

George spuse pe un ton care-şi regăsise fermitatea:

— Avem o viaţă întreagă înainte. Acum, că… acum, că îmi pot scoate asta din cap. Oricât de mult regret că i-am permis să intre, s-a întâmplat. Nu pot… nimeni nu poate şterge trecutul. Elizabeth, trebuie să-ţi spun că a fost greşeala mea. Poate că acum… de-acum înainte… îmi vei putea ierta o parte din nefericirea pe care ţi-am produs-o… şi mă vei putea ierta pentru perioada dezagreabilă.

— Du-te acum şi te uită la fiica noastră, îl îndemnă ea strângându-i mâna.

El se ridică şi se apropie de pătuţ. În penumbră, chiar dincolo de lumina flăcărilor din şemineu, ochişorii albaştri fără gene clipiră, iar guriţa se închise şi se deschise. Îi întinse un deget, şi o mânuţă nu mai mare decât o nucă rozalie şi moale se strânse în jurul lui. Remarcă faptul că era mult mai mică decât fusese Valentine. Dar Valentine se născuse la opt luni. Rămase o vreme acolo, legănându-se puţin pe picioare nu atât din cauza uşoarei ameţeli provocate de alcool, cât de satisfacţia pe care o simţea inundându-l. Era impresionat. Ceva primordial din firea lui respingea constrângerile sentimentale pe care i le impuneau căsnicia şi paternitatea. O parte din el ar fi fost mult mai mulţumită să aibă de-a face toată ziua cu cifre şi negocieri, la fel ca unchiul Cary, nu cu asemenea dispute aprige, cu asemenea bătălii ale sentimentelor care îi afectau existenţa la nivel personal.

Şi totuşi, datorită lor trăia mai intens, iar când rezultatul era mulţumitor, ca în clipele acelea… Se apropie din nou de pat.

— Ce nume îi dăm?

Elizabeth deschise ochii.

— Ursula, rosti ea fără să ezite.

— Ursula?

— Da. Tu i-ai dat băiatului numele Valentine, aşa că acum e rândul meu. Pe naşa mea, care mi-a fost şi străbătuşă, o chema Ursula. Soţul ei a murit când ea avea treizeci de ani, şi a fost văduvă treizeci şi opt de ani.

— Ursula, spuse George, vrând parcă să vadă ce senzaţie îi trezea pe limbă acel nume când îl rostea. Nu am nicio obiecţie. Dar a avut ceva special naşa ta?

— Cred că ea a fost cea care a adus inteligenţa în familia Chynoweth. Admiţând că tu crezi că avem aşa ceva! S-a împrietenit şi a încurajat-o pe Mary Wollstonecraft **[48]** , şi a tradus cărţi din greacă.

— Ursula Warleggan. Da, nu-mi displace deloc. Valentine Warleggan. Ursula Warleggan. O să fie o pereche faimoasă.

Ameţită de somn, Elizabeth remarcă totuşi cu mare satisfacţie alăturarea numelor şi îl binecuvântă în gând pe doctorul Anselm pentru contribuţia la obţinerea unui asemenea rezultat.

George îşi dădu seama că era vremea să plece, dar mai avea un lucru de spus.

— Elizabeth.

— Da?

— Ieri, n-am venit fără motiv. Aveam ceva să-ţi zic.

— Sper că ceva de bine.

— Da, de bine. Îţi aminteşti că l-am vizitat pe domnul Pitt în ziua de dinaintea plecării din Londra?

— Ştiam că te duci la el, dar nu mi-ai spus ce s-a întâmplat.

George oftă şi îşi frământă banii din buzunar.

— Nu. Ei bine, am avut un motiv. După cum ştii. Sper să nu mai apară niciodată. E de datoria noastră să avem grijă să nu mai apară niciodată… Dar trebuie să-ţi spun că discuţia mea cu cancelarul a fost foarte agreabilă şi foarte utilă. Eu i-am promis că îi voi acorda toată susţinerea, iar el a fost suficient de amabil încât să-mi accepte dovezile de loialitate.

— Mă bucur.

— Ei bine, asta s-a întâmplat cu trei săptămâni în urmă. Ieri-dimineaţă am primit o scrisoare de la John Robinson prin care mă informa că Pitt a considerat că este posibil să-mi accepte cererea – unica mea cerinţă – şi că va fi încântat să-i recomande Maiestăţii Sale să-mi acorde titlul de cavaler în prima zi a noului an.

Un zgomot slab, ca un mic suspin, se auzi dinspre leagănul bebeluşului, acela fiind primul său comentariu legat de această lume ciudată, nouă pentru el.

Elizabeth deschise larg ochii, acei ochi superbi, de un albastru cenuşiu, care îl fascinaseră întotdeauna.

— O, George, sunt *foarte* încântată!

George zâmbi larg – ceva rar pentru el.

— Bănuiam eu că vei fi… Lady Warleggan.

Se auzi o uşoară bătaie în uşă. Era Lucy Pipe.

— Mă scuzaţi, domnule, a venit doctorul Behenna. Să urce?

— Nu. Să nu urce. Mai întâi, stăpâna ta trebuie să doarmă.

Capul din uşă se retrase rapid.

— Trebuie să dormi, draga mea, spuse George cu o voce mai caldă decât o avusese vreodată.

Pleoapele lui Elizabeth coborâră.

— Da.

— Somn uşor, Lady Warleggan, murmură el aplecându-se şi sărutând-o.

— Mulţumesc, Sir… Sir George.

III

După călătoria lungă şi obositoare, doctorul Behenna se simţi foarte iritat când i se spuse că bebeluşul deja se născuse şi că mama şi pruncul se simţeau bine. Şi se enervă şi mai tare când George nu-i îngădui să-şi vadă pacienta. În majoritatea caselor, fireşte că ar fi urcat scările fără a sta la discuţii şi ar fi intrat direct în dormitor, dar în cazul Warlegganilor – cu pretenţiile lor de proaspăt îmbogăţiţi – trebuia să fie mai atent.

Când, în cele din urmă, catadicsi să coboare, domnul Warleggan fu categoric. Soţia lui născuse cu bine copilul şi trebuia să doarmă. Doamna Odgers era cu ea şi avea să le dea de veste dacă apărea vreo problemă. George ştia că Behenna era unul din acei oameni incapabili să intre fără zgomot într-un dormitor, aşa că deocamdată trebuia să rămână la parter.

Pentru a-l domoli îl conduse în sufragerie, unde bătrânii soţi Chynoweth picoteau cu paharele de brandy şi de porto în faţă, iar celor de la bucătărie li se ceru să servească un prânz târziu pentru doi bărbaţi înfometaţi.

Doamna Chynoweth fu evident încântată să afle că avea o nepoată şi, la fel ca doctorul Behenna, se supără că nu i se permise să se ducă imediat la ea. Domnul Chynoweth era mult prea adormit ca să se bucure, ba chiar îşi puse capul pe masă şi sforăi tot restul prânzului. Noroc că era o masă mare, aşa că medicul şi stăpânul casei putură mânca la celălalt capăt.

George nu era niciodată din cale-afară de vorbăreţ, iar doctorul Behenna încă era supărat, aşa că vocea dominantă de la masă, adesea

singura, fu cea aristocratică, dar poticnită a bunicii, doamna Joan Chynoweth – născută Le Grice, după cum avu grijă să sublinieze, una dintre cele mai vechi şi mai distinse familii din Anglia.

— Prostii! bombăni în şoaptă Jonathan Chynoweth, care reuşise să audă destule, în ciuda somnolenţei pricinuite de alcool. O familie cât se poate de banală. A venit din Normandia cu numai două secole în urmă. Foarte banală.

Soţia lui se lansă în lungi speculaţii pe seama numelui potrivit pentru copil. George îşi văzu de mâncare amintindu-şi cum fusese data trecută, la naşterea lui Valentine, când avusese loc o conversaţie similară în privinţa numelui care trebuia ales. Numai că atunci şi tatăl lui se aflase acolo, la fel şi Agatha Poldark, ghemuită ca o zgripţuroaică diabolică într-un fotoliu. Din când în când lansa câte o sugestie, aşa cum îşi scuipă o năpârcă veninul.

George nu era un om superstiţios, dar îşi aminti că mama lui fusese îngrozită de bătrână – într-o epocă mai îndepărtată, Agatha ar fi fost înecată sau arsă pe rug fără prea multe discuţii. Şi-ar fi meritat din plin pedeapsa, pentru că nici măcar un spirit demonic nu i-ar fi putut face atâta rău. Până şi bronşita tatălui său păruse să se agraveze după acea noapte în care focul fumegase de parcă fusese aţâţat de forţe supranaturale. Cât de prost putuse fi ca să se ia după bătrâna aia blestemată? Până şi la naşterea lui Valentine, avusese grijă să le atragă atenţia că se născuse într-o zi cu eclipsă de lună, aşa că urma să fie ghinionist toată viaţa.

Desigur, de la început îl urâse pe George, chiar înainte ca el să o remarce. Întruchiparea vie a patru generaţii Poldark cărora le supravieţuise, fusese ofensată la culme de apariţia acelui ciocoi – tolerat iniţial acolo pentru că era coleg de şcoală cu Francis. Îi urmărise cu oroare evoluţia pe măsură ce George pusese mai întâi stăpânire pe Francis, apoi pe acea casă. Pe cât de intolerabil fusese pentru Agatha să vadă ce se întâmpla, pe atât de stimulator şi de plăcut fusese pentru George să facă toate acele lucruri.

Cu toate că repetiţia îi diminuase în timp plăcerea – aşa cum se întâmplă cu toate plăcerile –, el încă simţea o satisfacţie aparte când intra în eleganta casă în stil Tudor şi, privind în jur, îşi amintea vizitele din copilărie şi din tinereţe, din vremea când fusese lipsit de lustru, de sofisticare şi de maniere frumoase. Pe-atunci, familia Poldark i se păruse la un nivel de neatins, fantastic de stabilă ca poziţie şi avere. Charles William, tatăl lui Francis, gras şi impresionant în lunga lui haină purpurie, cu izbucnirile lui, cu dispoziţia schimbătoare, cu bunăvoinţa lui condescendentă. Sora văduvă a lui Charles William, doamna Johns. Fiul şi nora ei, reverendul şi doamna Alfred Johns. Sora mai mare a lui Francis, Verity. Ross, celălalt văr al lui Francis, brunet şi tăcut, dificil, pe care George îl antipatiza încă din

şcoală. Şi tatăl lui Ross, ruda mereu absentă, pentru că intrase în atâtea încurcături dezonorante, încât numele lui nu mai era pomenit în acea casă. Deasupra tuturor tronase mătuşa Agatha, bătrâna fecioară pe jumătate respectată, pe jumătate ignorată, dar având un spirit vigilent pe care familia îl aprecia.

Toţi plecaseră. Verity la Falmouth, soţii Alfred Johns la Plymouth, Ross la casa lui, restul în mormânt. Iar el, puştiul necioplit de-atunci, deţinea totul. După cum deţinea şi multe alte proprietăţi din Cornwall. Dintre toate însă, domeniul acela îl preţuia cel mai mult.

— Ursula, rosti el gândind cu voce tare.

— Cum? exclamă doamna Chynoweth. Cine? Ce spui?

— Aşa o va chema.

— Pe copilă? Pe nepoata mea?

— Asta este dorinţa lui Elizabeth. Iar mie îmi place.

— Ursula, zise Jonathan pentru sine. Mica ursoaică. Foarte bine! Consider că-i foarte bine.

Îşi puse din nou capul pe masă şi începu să picotească.

Doamna Chynoweth îşi tamponă ochiul teafăr.

— Ursula. Aşa o c-chema pe bunica Morwennei. A fost n-naşa lui Elizabeth. A murit r-relativ recent.

George se crispă, dar nu spuse nimic.

— Nu că am ţinut din cale-afară la ea, continuă doamna Chynoweth. Se g-gândea prea mult la drepturile f-femeilor. Tata mi-a s-spus cândva… Tata mi-a s-spus cândva: „Dacă o femeie are ciorapi albaştri, trebuie să aibă g-grijă ca juponul să-i ascundă”. Ea nu avea grijă. Niciodată… niciodată nu avea g-grijă.

— Scuze, dar aş putea să capăt muştarul? interveni doctorul Behenna.

— De ce ai zis „mica ursoaică”? îl întrebă George pe Jonathan, dar socrul lui îi răspunse cu un sforăit.

— Cred că asta înseamnă numele, spuse doctorul Behenna. Domnule Warleggan, să înţeleg că-mi oferi găzduire în noaptea asta?

— Mica ursoaică, murmură George. N-am nicio obiecţie. Iar numele Ursula Warleggan sună foarte bine. Se uită cu răceală la doctor. Ce-ai zis? Da, desigur. Fireşte că vei rămâne peste noapte. Nu este un drum pe care ai dori să-l faci pe întuneric, nu-i aşa?

Behenna îşi înclină capul cu un aer la fel de glacial.

— Prea bine. Dar având în vedere că am fost împiedicat să-mi văd pacienta, mă întreb dacă, până la urmă, e nevoie de serviciile mele.

— Pentru Dumnezeu, omule! izbucni George. Copilul s-a născut cu nici trei ore în urmă. Doctorul Enys i-a dat soţiei mele un medicament, iar acum dorm amândoi. Fireşte că îi vei vedea după ce se vor trezi! Până atunci, aş fi zis că este o elementară chestiune medicală să-i laşi să se odihnească.

— Într-adevăr, spuse Behenna supărat. Chiar aşa!

— Nici măcar mie nu mi-a f-fost permis să-i văd, rosti doamna Chynoweth. Şi, la urma urmelor, o b-bunică are anumite drepturi. Dar d-dragul domn Warleggan va decide… Tu decizi m-majoritatea lucrurilor, George, şi, pe s-sufletul meu, aşa e şi n-normal să fie într-o casă c-condusă aşa cum se cuvine.

George reflectă că nu aşa stătuseră lucrurile în casa soacrei sale, ea fiind cea care ţinuse întotdeauna frâiele, nu Jonathan. Cu toate astea, la Trenwith înţelegea foarte bine importanţa ginerelui său. Dacă n-ar fi fost el, de amândoi s-ar fi ales praful în vechea lor casă, Cusgarne, pe când aici trăiau în confort şi fără griji, la căldură, hrăniţi, îngrijiţi şi trândăvind până aveau să moară. Doamna Chynoweth nu fusese nicicând o femeie care să ignore realitatea practică a unei situaţii.

Cu toate astea, George era conştient că doamna Chynoweth ar fi fost cândva îngrozită la gândul că frumoasa, tânăra şi delicata ei fiică ar fi putut să accepte o căsătorie atât de degradantă, şi anume cu vulgarul băiat Warleggan.

În sfârşit, timpul trecuse, şi scara valorilor nu mai era aceeaşi.

Elizabeth dormi până după cină, când se trezi mult mai înviorată, iar toţi cei care doriseră s-o vadă primiră permisiunea să urce. Ursula fu studiată şi admirată. Doctorul Behenna îşi limită la minimum examinările şi se declară satisfăcut. La miezul nopţii, toţi se duseră la culcare. La ora trei dimineaţa, doctorul Behenna fu trezit de Ellen Prowse, care îi spuse că pe stăpâna ei o dureau rău braţele şi picioarele.

Capitolul 38

I

George trimise după Dwight abia joi dimineaţă. În momentul acela, Caroline, simţind nevoia să fie o vecină bună, tocmai îşi punea pălăria pentru a o vizita pe Elizabeth şi a-i admira bebeluşul. Auzind despre ce era vorba, îşi dădu jos pălăria şi îl lăsă pe Dwight să se ducă singur.

George era palid şi nedormit.

— Doamna Warleggan are dureri mari de treizeci şi şase de ore deja. M-aş bucura dacă te-ai duce să vezi ce poţi face pentru a o ajuta.

Dwight se uită la Behenna, care spuse ţeapăn:

— Travaliul prematur a dus la inflamarea viscerelor, ceea ce se manifestă prin spasme severe, asemănătoare crampelor, în extremităţile corpului. Tot ce se poate face s-a făcut, dar domnul Warleggan consideră că, fiindcă dumneata ai adus copilul pe lume, trebuie să o consulţi în continuare.

Dwight încuviinţă din cap.

— Ce i-ai prescris?

— Puţină luare de sânge. Infuzie din frunze de mătrăgună. Săruri de pelin şi amoniac. Un purgativ uşor pentru a elimina presiunea excesivă a fluidelor asupra terminaţiilor nervoase.

Behenna părea enervat – de obicei, niciun medic nu-i dezvăluia unui rival detaliile tratamentului, iar Dwight fu surprins de francheţea lui.

O bătrână ieşi dintr-o cameră şi traversă holul. Dwight o recunoscu pe doamna Chynoweth. I se adresă lui Behenna:

— M-ai putea conduce, colega?

Când ajunse în dormitor, Dwight o privi îngrozit pe Elizabeth. Parcă îmbătrânise cu zece ani, iar faţa îi era trasă şi crispată de durere. Adulmecă discret aerul, apoi se apropie de pat.

— Doamnă Warleggan! Ce schimbare tristă! Trebuie să te facem bine cât mai curând.

— Fireşte că o vom face bine cât mai curând! Behenna era chiar în spatele lui. Îi dispreţuia pe doctorii care le dădeau de înţeles pacienţilor cât de rău arătau. Peste câteva zile, vei fi din nou pe picioare.

— Spune-mi ce simţi. Unde te doare?

Lăuza îşi umezi buzele pentru a vorbi, dar nu fu în stare. Se uită la Dwight, iar acesta îşi înclină capul aproape de gura ei. Elizabeth îngăimă:

— Picioarele… Tot corpul… *mă doare*… Niciodată, nu m-am simţit atât de rău… nu am avut o asemenea *durere*.

Dwight văzu că limba ei era umflată şi pătată cu sânge de un roşu întunecat.

— I-ai dat opiacee? îl întrebă pe Behenna.

— Da, i-am dat ceva. Dar în acest stadiu este mai important să măreşti elasticitatea venelor şi să elimini toxinele din circuitul sangvin.

— Mi-e atât de *frig*… şopti Elizabeth.

Dwight se uită la focul care dogorea în şemineu. Lucy Pipe şedea alături şi legăna încetişor pătuţul copilului. Puse mâna pe fruntea bolnavei, apoi îi luă pulsul, care era foarte rapid. Degetele unei mâini erau albastre şi umflate.

— Cred că ar trebui să te examinez, doamnă Warleggan. Mă voi strădui să nu te doară.

Dădu cu grijă pătura la o parte şi îi palpă delicat abdomenul. Ea tresări şi gemu. Trase pătura mai jos şi se uită la picioarele ei. Cuprinse în palmă laba piciorului drept, se uită la cea stângă, după care îşi trecu palma peste fiecare picior până la genunchi.

O înveli la loc şi îşi îndreptă trupul. Îşi dădea seama de ce doctorul

Behenna fusese atât de sincer în privinţa tratamentului. Nu-i făcea niciun bine. Un ţipăt slab se auzi dinspre pătuţ. Se răsti:

— Scoateţi copilul de-aici!

— O! exclamă Elizabeth, brusc mai însufleţită. O, nu! De ce?

— Pentru că trebuie să te odihneşti şi ai nevoie de o linişte perfectă, spuse Dwight cu blândeţe. Nici cel mai mic zgomot nu trebuie să te deranjeze.

George, care tocmai intrase în cameră, îşi privea soţia cu încruntarea concentrată a cuiva care se teme să nu fie învins la un joc ale cărui reguli nu le cunoaşte.

— Cum e? întrebă el.

Dwight îşi muşcă buza.

— Mai întâi, îţi voi da ceva puternic pentru a-ţi alina durerea, doamnă Warleggan. Doctorul Behenna a avut dreptate să presupună că este o boală a sângelui. Va trebui să lucrăm împreună pentru a vindeca această boală.

— Care este leacul? vru George să ştie.

— Va trebui s-o luăm din aproape în aproape, domnule Warleggan. Mai întâi, trebuie să identificăm exact boala. Apoi ne vom ocupa de restul. Îi voi da chiar acum un opiaceu puternic, iar după aceea va trebui să încercăm să-i încălzim membrele. Dar în modul cel mai delicat posibil. Ţi-e sete, doamnă Warleggan?

— Mereu…

— Atunci, să i se aducă limonadă, cât de multă poate bea. Să i se pună cărămizi calde sub picioare, iar mâinile să-i fie masate uşor. Cărămizi calde, nu fierbinţi, care să fie schimbate din oră în oră. Înainte de toate, trebuie să refacem căldura corpului. Asta este cel mai urgent. Vreau ca focul să fie mereu la maximum, iar geamul, întredeschis. Rămâi, doctore Behenna?

— Am pacienţi în oraş, dar pot să aştepte.

Dwight îi zâmbi lui Elizabeth.

— Ai răbdare, doamnă, vom încerca să te ajutăm cât mai repede posibil. Se răsuci spre George: Trebuie să aşteptăm, domnule Warleggan. Deocamdată, nu mai putem face nimic. Doctore Behenna, am putea schimba câteva cuvinte în particular?

Posomorât, Behenna aprobă din cap. Cei doi bărbaţi se duseră în dressingul lui Elizabeth, cu drăguţele sale cuiere roz şi elegantele feţe de masă din dantelă. Behenna închise uşa.

— Ei bine?

— Să înţeleg că nu crezi că este o inflamare a viscerelor? întrebă Dwight.

Behenna se încruntă.

— Excesiva sensibilitate a terminaţiilor nervoase sugerează o inflamaţie severă, care ar putea avea simptomele acestea.

— În mod clar, n-ai fost într-un lagăr cu prizonieri de război.

— Ce vrei să spui cu asta?

Dwight ezită din nou. Îi era groază chiar şi numai să formuleze cuvintele.

— Ei bine, mie mi se pare clar. Nu simţi niciun miros?

— Trebuie să recunosc că există un iz foarte slab pe care nu l-am remarcat până la prânz. Dar asta…

— Da, *asta*. Deşi numai Dumnezeu din cer ştie ce a făcut-o să ajungă într-un asemenea hal.

— Sugerezi, domnule, că tratamentul meu este răspunzător în vreun fel?

— Nu sugerez nimic…

— La fel de bine aş putea sugera eu că, dacă aş fi fost aici la naştere, această stare s-ar putea să nu fi apărut!

Dwight îl privi lung.

— Amândoi suntem medici, domnule doctor, şi cred că amândoi suntem la fel de dedicaţi alinării şi vindecării bolilor omeneşti. Tratamentele noastre s-ar putea să difere la fel de mult ca două limbi străine, dar scopul nostru este acelaşi, şi integritatea noastră cred că nu poate fi pusă la îndoială. Aşa încât ţi-aş sugera că nimic din ce aş fi putut face eu la naşterea fără complicaţii a copilului şi nimic din ce ai fi putut face dumneata la prescrierea tratamentului n-ar fi trebuit şi n-ar fi putut să-i producă doamnei Warleggan simptomele de care suferă acum.

Behenna se plimba prin încăpere.

— De acord!

— O contracţie a arterelor care restricţionează, iar apoi inhibă afluxul de sânge, continuă Dwight. Asta pare să se întâmple. Foarte primejdioasă este restricţionarea circulaţiei spre membre. Şi nu pare să existe niciun *motiv* pentru asta! După cum ţi-am spus, naşterea a fost fără evenimente – prematură, dar altminteri nu s-a remarcat decât prin spasme uterine foarte rapide şi excesiv de puternice. Am considerat că asta este o caracteristică a pacientei – la urma urmelor, săptămâna trecută o femeie a născut la nicio oră după ce s-a plâns de primele dureri. M-am gândit că fie e asta, fie o consecinţă a căzăturii pe care a suferit-o, nu că ar fi un indiciu de complicaţii patologice. Iar acum, această… Cauza este dubioasă, la fel şi boala.

— Mergi prea departe şi prea repede, îl dojeni Behenna.

— Sper că da. Sper din suflet să fie aşa! În orice caz, vom afla curând.

— Sper că n-ai de gând să-i comunici suspiciunile dumitale domnului Warleggan.

— Nici nu mă gândesc. Între timp, deşi s-ar putea să pui la îndoială diagnosticul meu, cred că nu te opui tratamentului meu, nu?

— Nu… Nu-i poate face niciun rău.

II

Ross îşi petrecu în Truro toată ziua de vineri 13, în calitate de partener şi garant participând la a doua întrunire a conducerii de la Cornish Bank. Duelul nu fu menţionat, deşi probabil că toţi ştiau de el, lucru dovedit de faptul că nimeni nu făcu vreun comentariu despre rigiditatea mâinii lui drepte. Începea să şi-o poată mişca, dar încă îi era greu să se semneze.

Cea mai mare parte a conversaţiei fu ca păsărească pentru el, dar se strădui să menţină o atenţie politicoasă. În chestiuni de politică, constată că putea fi de un oarecare ajutor; cu toate că lordul de Dunstanville avea probabil multe urechi la Londra, Ross era singurul membru al parlamentului dintre cei prezenţi, aşa că putea interveni pe ici, pe colo.

Luă cina şi dormi la Harris Pascoe, care încă mai locuia la sora lui, în Calenick. Vechea clădire a Băncii Pascoe avea să fie vândută sau dărâmată, iar Harris căuta o casă mai mică în Truro, aproape de centru, de unde să poate ajunge pe jos la bancă. Se adaptase bine la noua lui viaţă şi, cu toate că îi lipsea satisfacţia de a nu depinde de nimeni, scăpase de multe griji. După cum îi spuse lui Ross în obişnuitul stil autocritic, ăsta nu era un lucru rău pentru cineva de vârsta şi cu sănătatea lui.

Ross plecă sâmbătă dimineaţă şi ajunse acasă la amiază. Era cea mai întunecată zi a anului, a întregii ierni, pentru că, deşi nu ploua, lumea era învăluită într-un nor imens, iar zorii şi amurgul erau doar termeni care indicau o schimbare foarte vagă a vizibilităţii.

De îndată ce ajunse acasă, Demelza îl informă că Elizabeth era grav bolnavă. Aflase asta cu o zi în urmă, de la Caroline, şi se dusese în dimineaţa aceea la Killewarren ca să afle mai multe.

— Doar acolo m-am putut duce, spuse ea. Dacă între noi ar fi fost relaţiile normale dintre nişte vecini…

— A spus dacă s-a produs vreo schimbare?

— Nu în bine. Dwight era la Trenwith.

— Copilul trăieşte?

— O, da, şi este sănătos, cred. Prematur, dar sănătos.

Se priviră în ochi, dar nu ziseră nimic.

Ca de obicei, luară prânzul cu copiii; cum doamna Kemp devenise un fel de locuitor permanent al casei, fu şi ea prezentă, aşa că nu lipsi conversaţia. De unde înainte fusese taciturnă, Clowance se întrecea cu Jeremy la sporovăială, indiferent dacă asculta cineva sau nu.

Ross nu mâncă prea mult, iar pe la jumătatea mesei îi şopti Demelzei:

— Trebuie să plec.

— Aşa e. Doar că mă tem pentru tine.

— Îmi pot purta de grijă.

— Dacă va fi să te întâlneşti cu Tom Harry pe domeniu… cum ai braţul slăbit…

— Nu m-ar putea opri dacă sunt călare. Iar într-o astfel de ocazie, George cu siguranţă mă va primi.

— Eu… nu m-aş baza pe asta, Ross.

— Nu. Ross îşi aminti de ultima lor întâlnire. Totuşi, trebuie să încerc.

— Vrei să vin şi eu?

— Nu… Pot să înghit nişte insulte, nu şi dacă-ţi sunt adresate ţie.

— Ia-l pe Gimlett.

— N-ar putea să sperie nici măcar un şoricel. Pe Tholly Tregirls l-aş fi luat, dar nu pot să-l scot din cârciuma lui şi să-i cer să mă însoţească într-o vizită de curtoazie.

— O vizită pentru a te interesa de starea cuiva care este bolnav, îi atrase ea atenţia.

— Cum spui tu… Cred că o să plec acum, cât mai e lumină afară – atâta câtă este.

— O să aprind lumânările, spuse Demelza.

Într-un cor de întrebări, Ross se ridică şi se duse să-şi pună pelerina şi pălăria. Înainte de a pleca, o sărută pe Demelza, ceea ce era neobişnuit pentru el la acea oră a zilei.

— Nu sta prea mult, altminteri o să-mi fac griji, murmură ea. Pentru siguranţa ta.

El zâmbi.

— Pentru siguranţa mea.

Afară, aruncă o privire spre mare, care nu mai era deloc sălbatică. Parcă era o pânză uleiată care se îndrepta spre ţărm, ridicată alene de un curent, doar marginea având un tiv zdrenţuit, de un alb murdar. Pescăruşii sărbătoreau întunecimea zilei.

Când intră pe porţile domeniului Trenwith, văzu că mai multe lumini deja licăreau în casă. Se gândi că puţine case reflectau mai bine starea de spirit a proprietarilor. Cu optsprezece luni în urmă, când se dusese acolo în acea seară de vară, trepida de veselie. În clipa aceea părea încremenită şi rece, la fel de rece ca de Crăciunul când o vizitase pe mătuşa Agatha.

Nu erau paznici pe domeniu. Descălecă şi bătu la uşă. Fu deschisă aproape imediat de un servitor pe care nu-l cunoştea.

— Sunteţi?…

— Am venit să întreb cum se simte doamna Warleggan, spuse Ross. Este acasă domnul Warleggan?

— Doamna Warleggan… Păi…

— Numele meu este Poldark.

— Oh!

Omul păru să îngheţe.

— Ce este? se auzi o voce din spatele lui.

Era George. Chipul îi era în umbră, dar glasul îi fusese extrem de rece.

— Am venit cu gânduri paşnice, George, spuse Ross. Pur şi simplu, vreau să întreb cum se simte Elizabeth. Sper că mai bine.

În casă erau zgomote, dar îi fu greu să le identifice.

— Dă-l afară pe acest om! se răsti George.

— Vreau să ştiu cum se simte, insistă Ross. Asta-i tot. Cred că, atunci când se îmbolnăveşte cineva, orice veche duşmănie poate fi dată deoparte, indiferent cât de puternică este.

— Dă-l afară pe acest om!

Uşa dădu să se închidă. Ross puse piciorul în prag, îşi propti în ea umărul teafăr şi împinse. Servitorul se împletici îndărăt şi se lovi de o masă. Ross intră. O singură lumânare licărea în hol, semănând cu un ochi galben care juca în lumina cenuşie a zilei.

Ross închise uşa în urma lui.

— Pentru numele lui *Dumnezeu*, George! Chiar trebuie să fim atât de ordinari, încât să ne certăm ca nişte câini răpănoşi în astfel de momente? Spune-mi că se simte mai bine. Spune-mi că se simte la fel. Spune-mi ce zic doctorii, şi *voi pleca*. Şi voi fi bucuros să plec! Singurul lucru care m-a făcut să vin a fost îndelungata relaţie pe care o am cu… această casă şi cu cei care locuiesc aici. Sunt înrudit prin căsătorie cu Elizabeth şi îi doresc tot binele…

— Dracu' să vă ia şi pe tine, şi pe familia ta, şi sângele vostru, o dată pentru totdeauna! izbucni George.

Se sufocă şi se opri, de parcă şi el ar fi fost bolnav. Ross aşteptă, dar George nu mai spuse nimic. Servitorul, care îşi recăpătase echilibrul, aranja la loc masa pe care o răsturnase.

— Nu plec până nu aflu cum se simte, declară Ross.

— Elizabeth? spuse George. O, Elizabeth! Elizabeth a murit.

III

În tăcerea care urmă, servitorul plecă pe neauzite.

Holul rece, plin de ecouri, semăna cu o biserică. Lumina bolnăvicioasă de-afară se strecura prin ferestrele cu ochiuri de sticlă şi cădea pe masa cea mare, în şemineul gol, pe unica lumânare care ardea.

— Nu… se poate… Ross trase adânc aer în piept. Ea… nu se poate…

— Acum două ore, spuse George pe un ton detaşat. A murit

ţinându-mă de mână. Îţi face plăcere să afli asta?

Ross recunoscu sunetul pe care îl auzise puţin mai devreme. Cineva plângea, o femeie, era aproape ca un bocet, ca o jelanie celtică. Nimeni n-ar fi recunoscut-o pe doamna Chynoweth, a cărei voce fusese estompată şi poticnită de ani întregi.

— Elizabeth a… Nu pot să cred… George, nu cumva este vreo?…

— O glumă? O, ba da, uneori glumesc, dar nu atât de josnic pe seama pierderii soţiei.

Ross rămase locului de parcă picioarele i-ar fi fost ţintuite în podea. Îşi linse buzele şi îl privi fix pe celălalt bărbat.

— Du-te, ticălosule! ţipă George. Du-te s-o vezi! Du-te şi vezi ce a făcut din cauza ta!

Un bărbat ieşi din salonul de iarnă. În orice altă împrejurare, Ross l-ar fi recunoscut pe doctorul Behenna.

— Domnule Warleggan, te rog, nu-ţi mai face singur rău. Nu s-a putut face nimic mai mult, iar acum, nimic nu se mai poate face…

George se răsuci spre el.

— Căpitanul Poldark se află aici. Căpitanul Poldark, membru al parlamentului. Nu mă crede că soţia mea – la care a râvnit de mult timp – e moartă. Crede că glumesc. L-am poftit să se ducă să vadă.

— Domnule Warleggan, dacă ţi-aş putea sugera…

— Unde este?

George se uită la Ross.

— În dormitorul roz, care dă spre curtea interioară. Presupun că ştii drumul prin casă, din moment ce ai considerat mereu că îţi aparţine. Du-te şi vezi cu ochii tăi. Nu e nimeni cu ea. Nimeni nu poate sta cu ea.

— Domnule căpitan… începu Behenna, dar Ross deja se îndrepta spre scări.

Le urcă poticnindu-se pe alocuri. Era întuneric în casă, o singură lumânare ardea la capătul culoarului lung. Trecu de fostul dormitor al lui Verity, de fostul dormitor al lui Francis, de fostul dormitor al mătuşii Agatha. Diverse umbre îi barau calea. Se împiedică de un scrin înalt. Podeaua scârţâia sub picioarele lui. Trecu de încăperea în care el şi Demelza dormiseră şi făcuseră dragoste cândva. Urcă cinci trepte. Acele cinci trepte pe care Elizabeth căzuse înainte de naşterea lui Valentine.

Ajunse la uşă. Nu găsi puterea s-o deschidă. Era camera în care venise s-o vadă pe Elizabeth cu şapte ani în urmă – o întâlnire care declanşase atâtea necazuri! Deşi necredincios şi necatolic, simţi brusc nevoia să-şi facă cruce.

Deschise uşa, iar duhoarea îl izbi ca un zid. Patul era acolo, Elizabeth era pe el şi două lumânări ardeau. Focul încă licărea în şemineu.

Draperiile erau trase, dar o fereastră era întredeschisă. Singura mişcare din încăpere era uşoara legănare a perdelei roz în vântul după-amiezii. Pe noptieră se aflau o clepsidră, un bol, un biberon pictat şi două lămâi. Pe masa de toaletă erau colierul de granate al lui Elizabeth, un pahar cu trei lipitori, o foarfecă, o sticlă cu apă şi o lingură. Papucii ei erau în faţa şemineului, iar pe plita acestuia, un ceainic susura încetişor.

Se agăţă de clanţă, simţind cum i se întorcea stomacul pe dos. Ea nu se ridică să-l salute.

Năpădit de valuri de greaţă, îşi scoase batista şi îşi acoperi nasul şi gura. Îşi privi prima iubire. Lumânările pâlpâiau în curentul creat de uşa deschisă.

Se apropie încet de pat. Moartea îndepărtase urmele durerii, ale epuizării şi ale febrei. Doar că pielea îi era galbenă. Nepieptănat, dar curios de îngrijit, părul îi încadra chipul aristocratic. Lipsit de expresie, chipul ei păstrase în moarte acea frumuseţe dulce pe care atât de mulţi bărbaţi o admiraseră. Te puteai gândi că, din clipă în clipă, pleoapele ei aveau să se ridice, iar buzele, să se arcuiască într-un zâmbet de bun venit. Doar că pielea îi era galbenă.

Iar sub pătură, abia ascunzându-le, se aflau ororile cangrenei şi descompunerii. Se accentuau cu fiecare clipă în care ea zăcea acolo. Cât de departe ajunseseră deja? Începuse să putrezească de vie, aşa că timpul înmormântării fusese deja depăşit cu multe zile.

Îşi înghiţi voma, apoi îşi luă batista de la gură şi o sărută. Buzele ei erau ca un chit rece şi moale.

Îşi puse din nou batista la gură, moment în care izbucni în hohote de plâns. Camera începuse să se legene, aşa că simţi nevoia să se sprijine de un scaun.

Dintr-odată, se răsuci şi se năpusti afară din cameră. Uşa trântită în urma lui scoase un sunet lugubru – uşa unui cavou. Un cavou care trebuia izolat de tot ce încă era viu.

Străbătu coridorul şi coborî scările clătinându-se, fără să se uite la George, care îl privea.

Ieşi din casă, se duse la calul său şi îşi sprijini capul de gâtul lui, incapabil să încalece.

IV

George spuse:

— Spune-mi cât îţi datorez, şi îţi voi plăti.

— Îţi voi spune la momentul potrivit. Nu e nicio grabă.

— Să mă anunţi când doreşti să-ţi fie adus calul de la grajd.

— Fiindcă s-a lăsat din nou seara, rosti Behenna rigid, aş prefera să dorm aici. De asemenea, cred că ar fi recomandabil să mai examinez o

dată copilul înainte de a pleca.

— Nu se simte bine?

— Ba da. Dar nu sunt sigur că doica ştie ce are de făcut. Fetele astea de la ţară…

— Este cea mai bună care a putut fi găsită într-un timp atât de scurt.

— Oh, desigur! I-am dat doamnei Chynoweth un opiaceu puternic, aşa că ar trebui să doarmă deja. Femeile sunt la etaj?

— Femeile sunt la etaj.

— Cred că sicriul ar trebui închis cât mai repede posibil.

— Sunt sigur că şi ele sunt de aceeaşi părere.

Undeva într-o cameră din apropiere, Valentine se certa cu dădaca lui. Încă nu ştia nimic, ci doar că mama nu se simţea bine.

George porni să se plimbe prin casa tăcută, rece şi plină de umbre. Ceea ce tocmai i se întâmplase era contrar tuturor experienţelor sale de viaţă. În patruzeci de ani avusese parte de puţine eşecuri, şi toate fuseseră pricinuite de mâna omului, ceea ce însemna că lucrurile puteau fi îndreptate. Majoritatea chiar fuseseră îndreptate în timp. Puteai să accepţi un refuz, o înfrângere, iar apoi, cu atenţie, să evaluezi amploarea şi natura înfrângerii şi să-ţi pui mintea la treabă pentru a aranja evenimentele viitoare aşa încât să rezolvi problema sau să o ocoleşti. Desigur, din când în când el şi părinţii lui avuseseră câteva boli minore, iar faptul că toată lumea îmbătrânea şi murea trebuia luat ca atare. Dar în patruzeci de ani nu *pierduse* pe nimeni – în orice caz, pe nimeni important.

Aşa că acea înfrângere totală i se părea dificil – imposibil – de acceptat. De la vârsta de douăzeci de ani, Elizabeth reprezentase ţelul lui – mult timp inaccesibilă, căci nu se întrezărea absolut nicio posibilitate de a pune mâna pe ea. Totuşi, până la urmă, o dusese la altar. Acela fusese triumful lui cel mai mare. De atunci, cu toate că îngăduise suspiciunii şi geloziei să urle în el şi să-i afecteze viaţa casnică, furia fusese orientată contra unei fiinţe care-i aparţinea, supărarea amară se înscrisese în zona posesiei personale. Aşa că, în rarele ocazii când gelozia dusese la ceartă, fusese mereu gata să cedeze dacă ea ameninţa că avea să-l părăsească. Poate că fusese nefericit *cu ea* şi se străduise cu îndârjire să-i facă şi ei viaţa nefericită, dar în mintea lui nu se pusese niciodată problema că avea să rămână vreodată *fără ea*.

Pentru că Elizabeth era cea pentru care el muncise – ca să-i facă plăcere, ca s-o supere, ca s-o observe, ca s-o critice, ca să se consulte cu ea, ba chiar ca s-o jignească, ca să se laude cu ea în faţa altora, ca să-i cumpere lucruri, iar mai presus de toate, ca s-o *impresioneze. Nu exista nimeni altcineva!* Iar acum, după ce cuvintele mătuşii Agatha îşi pierduseră veninul, când otrava dispăruse în cele din urmă, şi ei

puteau avea o relaţie mai apropiată, când tocmai li se născuse o *fiică* pe lângă fiu, când puteau începe cu adevărat o nouă viaţă şi *în special* când el era pe cale să obţină cea mai înaltă distincţie – titlul de cavaler… El, George Warleggan, nepotul unui fierar… cavaler… Sir George… Sir George şi Lady Warleggan… intrând la o recepţie… toată lumea ridicându-şi privirile… unul dintre cei mai bogaţi şi mai influenţi oameni din Cornwall, membru al parlamentului, deţinătorul unui burg parlamentar şi cavaler, iar la braţul lui, aristocratica, graţioasa şi blonda Elizabeth… Lady Warleggan… Şi exact atunci, totul îi fusese *răpit*.

Era de nesuportat. Privi prin încăperea în care se afla – o cameră de oaspeţi unde nu ştia cum ajunsese. Cum era alături de vechea cameră a Agathei, se duse repede acolo. Îl blestemase, ea *îl blestemase!* În tot timpul acela, blestemul ei îl chinuise, şi tocmai când era pe cale să scape de el, zgripţuroaica îl blestemase din nou, distrugându-i definitiv viaţa.

Mobilierul era practic neschimbat – acela era patul în care murise. Dădu un şut violent mesei de toaletă, rupându-i un picior. Apoi o răsturnă, şi masa căzu cu un trosnet; oglinda se sparse, iar obiectele de toaletă se împrăştiară pe podea. Smulse uşa şifonierului şi o hâţână. Aceasta se desprinse încet şi căzu cu o bufnitură surdă, trăgând după ea un scaun şi spărgând în cădere o masă de lemn. Lumânarea se clătină pe raftul unde o pusese şi aproape căzu şi ea.

Simţea nevoia să dea foc acelei case blestemate, să aprindă perdeaua şi colţul cuverturii, că era destul lemn vechi care să ardă după aceea. Ar fi fost un rug potrivit pentru Elizabeth şi pentru toţi membrii nenorociţi ai familiei Poldark care locuiseră vreodată acolo.

În ciuda furiei demente, nu era în firea lui să distrugă bunuri, mai ales o casă care, în clipa aceea mai mult decât niciodată, era de drept a lui. Cu mâinile încă tremurând de mânie, privi în jur, apoi smulse de pe pereţi două tablouri care îi aparţinuseră Agathei şi dădu cu ele de podea. În noaptea următoare, sau poate chiar în noaptea aceea, avea să se ducă la biserica din Sawle şi să-i profaneze mormântul – avea să pună doi oameni să spargă piatra funerară, să-i scoată din pământ corpul putrezit şi să-l *arunce* undeva, să-l *arunce* pentru a fi ciugulit de ciori. Orice, orice ca să se răzbune pentru această suferinţă de nerăzbunat care îi fusese pricinuită.

Luă lumânarea şi ieşi din cameră, fără să observe că seul topit i se prelingea pe degete şi pe duşumea. Rămase în faţa uşii incapabil să-şi stăpânească furia, dar deocamdată nu găsea pe ce să şi-o reverse. Ar fi intrat din nou s-o vadă pe Elizabeth, însă ştia că era mai bine să aştepte până când terminau s-o pună în sicriu, iar camera era bine dezinfectată cu clorură de var. Oare atunci ar fi fost în stare s-o facă? Nu era sigur.

Ea îl părăsise. Ea îl *părăsise!* Nu-i venea să *creadă*.

Nu suporta gândul că trebuia să se întoarcă la parter, unde risca să-l întâlnească pe vraciul acela inept sau, mai rău, pe tatăl decrepit al lui Elizabeth. Dacă dădea cu ochii de el, ar fi ţipat: *„Tu* de ce trăieşti? *Tu* la ce-mi foloseşti? De ce nu muriţi şi tu, şi mizerabila ta nevastă?"

O fată ieşise pe o uşă şi se uita la el. Era Polly Odgers.

— Îmi cer scuze, domnule. Nu ştiam ce-i în neregulă… Adică *şi mai* în neregulă. Am auzit zgomotele alea… trosnete şi bufnituri… Nu mi-am dat seama de unde vin.

— Nu-i *nimic*, rosti el printre dinţi. Nu s-a întâmplat nimic.

— Oh… Mulţumesc, domnule. Scuzaţi-mă!

Dădu să se retragă.

— A trezit zgomotul copilul?

— O, nu, domnule, doarme foarte bine! Şi mănâncă foarte bine! Am impresia că a crescut mult în doar patru zile.

El o urmă în cameră. Doamna Simons, tânăra doică, îi făcu o plecăciune când intră.

George privi fetiţa. Ursula Warleggan. Elizabeth îl părăsise. Doar asta îi rămăsese. I-o lăsase pe Ursula.

Rămase nemişcat vreme îndelungată. Cele două tinere îl priviră în tăcere, având grijă să nu-i tulbure gândurile.

O ţinuse de mână când murise. Când Behenna îi spusese că nu mai era nicio speranţă, intrase în acea cameră dezgustătoare, se aşezase lângă ea şi o luase de mână. O mână îi era umflată rău, dar cealaltă îi era subţire şi albă ca întotdeauna. Crezuse că era inconştientă, dar degetele ei se mişcaseră în mâna lui. Era mâna stângă, iar verigheta se afla pe deget, verigheta care proclama mândria capturii, verigheta pe care i-o pusese pe deget în biserica St Mary din Truro, cu mai puţin de şapte ani în urmă. Cu atâta mândrie şi simţind un asemenea triumf!

Spre sfârşit, ea îşi revenise puţin şi încercase să-i zâmbească cu buzele uscate şi decolorate. Apoi zâmbetul dispăruse şi o expresie îngrozită îi apăruse pe chip. „George, şoptise. Se face întuneric! Mi-e frică de întuneric." El îi strânsese mâna mai tare, de parcă forţa lui ar fi putut s-o reţină în această lume, s-o smulgă din ghearele ororilor care o trăgeau spre mormânt.

Se gândi la toate astea privind copila care era tot ce îi lăsase Elizabeth. Nu era filosof şi nici clarvăzător, dar, dacă ar fi fost, poate că s-ar fi mirat de faptul că frumoasa, fragila şi blonda lui soţie născuse trei copii dintre care niciunul nu semăna câtuşi de puţin cu ea. Cu toate că Elizabeth avusese o constituţie puternică, poate că vreo slăbiciune a străvechiului neam Chynoweth explica faptul că trăsăturile ei nu se regăseau pe chipurile copiilor, care erau leit taţii lor. Geoffrey Charles amintea deja de Francis. Valentine, pe măsură ce creştea, urma să semene tot mai mult cu omul care tocmai părăsise

casa. Iar mica Ursula avea să devină solidă, puternică, cu gâtul gros şi hotărâtă ca un fierar.

Fetiţa se foi în somn – încă era atât de micuţă, încă era atât de fragilă. „Ai grijă de copii”, şoptise Elizabeth. Foarte bine, foarte bine, asta avea să facă, dar ce rost avea? *Asta* era ce dorise *soţia* lui – persoana pentru care făcuse totul, piatra de temelie. Toată munca lui, toate planurile, tot ce organizase, acumulase, negociase şi obţinuse… fără ea, totul era în *van*. Ar fi putut să dea de perete cu acel pătuţ aşa cum făcuse cu mobila din camera Agathei, să-l sfărâme cu tot cu conţinutul lui fragil, aşa cum viaţa lui fusese distrusă, pustiită de o lovitură a sorţii nemiloase. Învinovăţea soarta neştiind că pe el ar fi trebuit să se învinovăţească.

Polly Odgers se aplecă şi îndepărtă un colţ al păturicii de pe gura fetiţei.

— Draga de ea!

— Ursula, murmură George. Micuţa ursoaică.

— Poftim?

— Nimic, spuse George.

Şi, pentru prima dată, îşi scoase batista ca să-şi şteargă ochii.

Capitolul 39

Ross se îndrepta spre casă ţinându-şi calul de dârlogi. Şocul şi groaza îi înmuiaseră picioarele atât de tare, încât păşea agale, cu Sheridan alături, mai mult instinctiv decât conştient.

Trecu prin satul Grambler şi pe lângă biserica din Sawle, apoi ajunse în landă. Vântul foşnea peste câmpie.

Pentru el era drumul cel mai familiar din lume. În copilărie şi în adolescenţă alergase mereu de la o casă la alta, călărise şi mersese pe acel drum de mai multe ori decât putea estima. Dar în seara aceea, Sheridan fu cel care-l conduse.

Câţiva oameni trecură pe lângă el şi îi dădură bună seara. Era un obicei din Cornwall, nu întotdeauna din prietenie, ci adesea din curiozitatea de a-l identifica pe celălalt pe întuneric. În seara aceea, nu răspunse. Nu-şi putea scoate din minte oroarea. Ca soldat, văzuse destule, dar de data asta era altceva. Faptul că ea putrezea, deşi încă rămăsese atât de frumoasă era ceva ce nu avea să poată uita niciodată. Asta devenise iubirea lui. Asta devenise frumuseţea. Un putregai. Dumnezeule mare!

Se cutremură şi scuipă. Greaţa îi umplea stomacul precum cangrena din cauza căreia murise Elizabeth.

Ajunse lângă Meeting House, care se afla în apropiere de Wheal Maiden. Înăuntru se vedea lumină. Probabil că era Sam. Poate, câţiva membri credincioşi se rugau sau îl ascultau citind. Poate că era bine să

intre să îngenuncheze într-un colţ, să ceară îndrumare şi să se roage pentru umilinţă. Asta le lipsea tuturor oamenilor. Umilinţa şi perspectiva. Dar ultima era primejdioasă. Dacă aveai imaginea de ansamblu, puteai desluşi sfârşitul. Dintr-odată zări o mişcare în întuneric.

— Tu eşti, Ross?

— Demelza! Ce cauţi aici?

— M-am gândit să vin până aici, să te aştept. De ce mergi pe jos?

— Am… vrut să-mi ofer un răgaz.

— Ştiu ce s-a întâmplat, spuse ea. Caroline l-a trimis pe Myners să ne anunţe.

— Mă bucur că ştii.

Porniră spre casă.

— Îmi pare atât de rău, oftă Demelza.

— Hai să nu vorbim despre asta!

Coborâră în vale. Imediat ce ajunseră acasă, ea îi scoase pe copii din salon, iar el se aşeză în faţa focului şi bău din brandy-ul pe care i-l aduse. Pe când îl ajuta să-şi scoată cizmele, îl întrebă:

— Vrei să rămâi singur?

— Nu, dacă vrei să rămâi.

Aşa că Demelza le spuse copiilor să stea cuminţi în bucătărie, apoi îşi luă lucrul de mână şi se aşeză în celălalt fotoliu aflat în faţa şemineului. Ross bău brandy cam o oră. Ea bău două porţii mici. În cele din urmă, el îşi ridică privirea şi spuse:

— Îmi pare rău.

— Vrei să iei cina?

— *Nu!* Nu vreau *mâncare*. Dar tu mănâncă. Copiii sunt în sufragerie?

— Nu ştiu. Mie nu prea mi-e foame.

— A fost o zi tare întunecată, zise el. Mereu am fost de părere că, în zilele din decembrie, starea de spirit a oamenilor este la cel mai jos nivel. Astăzi este o astfel de zi.

— Dintr-un motiv întemeiat. Ea?…

— Aş prefera să nu vorbesc despre asta.

Mai şezură acolo o oră. Ross îşi sprijinise capul de spătarul înalt al fotoliului şi moţăia. Demelza ieşi, le spuse noapte bună copiilor şi îşi tăie o felie de pâine şi nişte brânză. Când se întoarse, el zise:

— Cred că mă duc să mă plimb.

— La ora asta?

— Da… S-ar putea să mă ajute. Nu mă aştepta.

— Nu vrei să vin cu tine?

— Cred că o să mă duc prea departe.

— Nu uita să te întorci, spuse ea.

Când ieşi, luna se înălţa pe cer, invizibilă în spatele unui nor, dar

luminând calea. Se duse pe plaja Hendrawna, unde marea era retrasă departe spre larg. Nisipul se sfărâma sub picioarele lui, casant precum gheaţa. Vagă ca o fantomă, umbra i se mişca pe lângă picioare.

Se duse pe drumul urmat de Drake în suferinţa lui, cu câteva luni în urmă, dar la Holy Well părăsi plaja şi urcă pe treptele din stâncă până ajunse pe vechea potecă folosită de pelerini cu secole în urmă. Urcă şi coborî, ocoli dunele de nisip, fără să audă cum marea murmura în apropiere, merse clătinându-se mai departe, trecu de Dark Cliffs şi Ellenglaze, ocoli Hoblyn's Cove şi intră în valea de dincolo. Cu excepţia câte unui mic arendaş sau a câte unui ţigan, acel teren era pustiu, bătut de vânt şi nisipos, cu vegetaţie rară – doar iarbă aspră şi tufe răzleţe de grozamă şi iarbă-neagră. Nici măcar un copac. Nu-şi amintea să mai fi venit vreodată acolo de când se întorsese din America, în urmă cu şaisprezece ani. Nu avea de ce să vină acolo. Doar atunci când încerca să scape de el însuşi.

Se aşeză o dată sau de două ori, nu atât pentru a se odihni, cât pentru a se gândi, dar, de îndată ce începea să se gândească, se ridica şi pornea mai departe. Pe măsură ce noaptea trecea, cerul se lumina, iar până la urmă apăru şi luna, neclară, strâmbă şi îmbătrânită. Marginile stâncoase ale falezei deveniră mai aspre, precum chipurile bătrânilor de pe care carnea începe să se topească. În golfuleţele întunecate, iarba de mare se adunase pe stânci şi duhnea a descompunere.

Trecură ore bune până se întoarse şi porni pe lungul drum către casă. Deja se punea problema ca trupul lui obosit să preia controlul de la mintea lui obosită. Sau ca gândirea conştientă să se concentreze doar asupra efortului muscular. Ajuns în cele din urmă pe plajă, mări pasul pentru a o lua înaintea fluxului. Când ocoli stâncile de la Wheal Leisure, apa îi ajungea deja la genunchi.

Lumina zilei începea să se furişeze pe cer când zări Nampara. Îi apăru încet, ca şi cum cineva ar fi dat la o parte draperiile dintr-o cameră întunecată. O ploaie fină începuse să cadă. Trecu peste pârleazul familiar şi pe lângă liliac şi intră în casă. Înfrigurat din pricina apei sărate pe care o simţea lipicioasă pe picioare, intră fără zgomot în salon, sperând că focul încă nu se stinsese de tot şi că îi mai putea oferi puţină căldură.

Focul încă ardea, dar era mic. În clipa în care se lăsă pe vine în faţa lui, cineva se mişcă în fotoliu. Tresări, apoi văzu cine era.

— Ţi-am *spus* să te duci la culcare, zise el.

— De ce m-aş fi dus? replică ea.

Rămaseră tăcuţi câtă vreme Ross puse nişte cărbuni în şemineu şi folosi foalele pentru a aţâţa focul.

— Ţi-e frig? o întrebă.

— Da. Ţie nu-ţi este?

El încuviinţă din cap, apoi se duse şi dădu draperiile la o parte, în lumina posomorâtă a zilei, văzu că ea nu se dezbrăcase, ci doar îşi acoperise genunchii cu o pătură şi îşi pusese un şal pe umeri.

— Hai să-ţi pregătesc micul dejun!

— Nu mi-e foame. Dar tu mănâncă ceva.

— Nu, nu. Nu mi-e foame nici mie. Schimbându-şi poziţia, Demelza spuse: Eşti ud.

— Nu contează. O să mă schimb curând.

Îşi turnă un pahar cu brandy ca să-şi alunge din gură gustul sălciu al celuilalt brandy. Îi oferi şi ei unul, dar ea refuză.

— Te-ai plimbat toată noaptea?

— Da. Cred că cizmele astea sunt aproape terminate. Şi le scoase, apoi se lăsă din nou pe vine în faţa focului, astfel că pe chip îi dansa o lumină caldă. Brandy-ul îi ajunse în stomac, arzându-l şi făcându-l să se strâmbe. Ai dormit?

— Puţin.

— M-ai aşteptat.

— Te-am aşteptat.

El se sprijini de spătarul celuilalt fotoliu.

— Este sfârşitul unui secol. Mi se pare… potrivit. Peste câteva săptămâni va fi anul 1800.

— Ştiu.

— Din câteva motive foarte bune, pentru mine pare că este mai mult decât sfârşitul unui secol. Mi se pare că este sfârşitul vieţii aşa cum o ştiam noi.

— Din cauza… morţii lui Elizabeth?

El se crispă.

— Nu întru totul. Dar şi de asta, desigur.

— Nu vrei să vorbeşti despre asta?

— Nu… dacă nu te superi.

Tăcerea se instală din nou. În cele din urmă, ea spuse:

— Ei bine, sfârşitul secolului nu înseamnă sfârşitul vieţilor noastre, Ross.

— Oh… pur şi simplu mă chinuie acum o criză de depresie cumplită. Peste vreo lună sau două o să privesc lucrurile altfel. O să-mi revin treptat.

— Nu-i nicio grabă.

— Poate că mereu este o grabă.

Mai puse nişte cărbuni în foc, şi un firicel de fum intră în cameră.

— Du-te la culcare înainte de a se trezi copiii, spuse ea.

— Nu. Vreau să vorbesc cu tine, Demelza. Despre lucrurile la care m-am gândit. Nu cu mult timp în urmă, ai pierdut pe cineva pe care… l-ai iubit. Este… foarte dureros.

— Da, murmură ea. Este foarte dureros.

— Totuşi… întinse mâna şi luă paharul cu brandy, apoi îl lăsă jos fără să guste din el. Am iubit-o cândva pe Elizabeth, iar amintirea acelei iubiri a fost ceea ce m-a îndurerat cel mai mult. Cândva luna asta sau luna viitoare, voi împlini patruzeci de ani. Aşa că e un motiv de grabă. Amintirea şi teama de a nu pierde iubirea sunt lucrurile care dor cel mai mult.

— Nu prea înţeleg ce vrei să spui.

— Ei bine, într-un fel durerea mea este egoistă. Poate că despre asta predică Sam. Nu poţi fi bun fără a-ţi reprima sinele.

— Şi chiar vrei să faci asta?

— Nu e ceva ce îşi doreşte cineva, ci ceea ce ar trebui să facă.

— Sinele… spuse Demelza gânditoare. Chiar nu există nicio deosebire între a ţine cont de sine şi a fi egoist? Nu există nicio deosebire între a aprecia toate lucrurile bune ale vieţii şi a exploata aceste lucruri bune în avantajul propriu? Eu cred că există.

El îi privi părul negru care îi cădea neglijent pe umeri, rochia din mătase de un galben canar de sub şal, mâinile niciodată perfect liniştite, pieptul care se ridica şi cobora şi ochii întunecaţi ce reflectau o inteligenţă plină de însufleţire.

— Ce am văzut aseară mi-a îndurerat inima. Să observ pierderea farmecului şi frumuseţii lui Elizabeth m-a durut. Dar, în primul rând, m-a speriat.

— Te-a speriat, Ross? De ce?

— Presupun că m-am speriat să nu te pierd.

— Slabe şanse.

— Nu mă refer la posibilitatea de a te pierde în favoarea altui bărbat – cu toate că şi asta e foarte rău. Mă refer la pierderea fizică, pierderea ca persoană, ca prezenţă umană alături de mine şi cu mine pentru tot restul vieţii.

Inima ei bătu mai tare de iubire pentru el.

— Ross, nu e nicio şansă să mă pierzi. Decât dacă mă alungi.

— Nu e vorba de şansă, este o certitudine, spuse el. Văzând-o pe Elizabeth astfel… Ne aflăm la sfârşitul unui secol, la sfârşitul unei epoci…

— Este doar o dată calendaristică.

— Nu, nu e doar atât. Nu pentru noi. Pentru nimeni, dar în special nu pentru noi. Este… e o cumpănă. Am ajuns atât de sus, iar acum privim în jos.

— Cu siguranţă, privim înainte.

— Înainte şi în jos. Îţi dai seama că va veni o vreme, inevitabil va veni o vreme când n-o să-ţi mai aud vocea sau tu n-o s-o mai auzi pe a mea? O fi sentimental să spun asta, dar este… este ceva intolerabil, inimaginabil, insuportabil…

Demelza se ridică brusc din fotoliu, îngenunche lângă vatră, luă

foalele şi începu să aţâţe focul. O făcuse pentru a-şi ascunde lacrimile care îi atârnau de gene. Îşi dădu seama că el se afundase în întunericul suprem al sufletului, că se lupta în ape adânci şi că probabil numai ea îi putea întinde o mână pentru a-l ajuta să iasă.

— Ross, nu trebuie să te temi. Asta nu te caracterizează. Nu-ţi stă în fire.

— Poate că firea cuiva se schimbă pe măsură ce înaintează în vârstă.

— Nu trebuie să se schimbe.

Ross se uită la ea.

— Ţie nu ţi-e niciodată frică?

— Ba da. O, ba da! Poate că în fiecare clipă a zilei, dacă îmi îngădui să mă gândesc la asta. Dar nu poţi trăi normal dacă gândeşti astfel. Eu sunt aici. Tu eşti aici. Copiii sunt la etaj. Asta-i tot ce contează în clipa de faţă. Sângele îmi curge prin vene. Şi ţie îţi curge sângele prin vene. Inimile noastre bat. Ochii noştri văd. Urechile noastre aud. Percepem mirosuri, vorbim şi simţim.

Se ghemui lângă el pe covor, iar el o cuprinse cu un braţ şi privi în întuneric fără să vadă.

— Şi suntem împreună, adăugă ea. Nu asta este important?

— Chiar şi atunci când este cum a fost la Londra?

— Aşa ceva nu trebuie să se mai întâmple niciodată.

— Nu, spuse el. Nu trebuie să se mai întâmple niciodată.

— Fireşte că există un sfârşit, continuă Demelza. Este în firea lucrurilor. E ceva ce toţi au avut de înfruntat încă de la începutul lumii. Iar asta este – cum ai zis? – intolerabil. E intolerabil! Aşa că nu trebuie să te gândeşti la asta. Nu trebuie să te preocupe. Pentru că este o… certitudine care trebuie uitată. Nu putem… nu trebuie să ne temem de certitudini. Tot ce cunoaştem e acest moment, iar în acest moment, Ross, suntem vii! Trăim. Chiar trăim. Trecutul s-a terminat, s-a dus. Ce va veni încă nu există. Va fi mâine! Doar în prezent putem trăi, în orice clipă. Iar în clipa aceasta, acum, noi suntem vii şi împreună. Nu putem cere mai mult. Nu există nimic mai mult de cerut.

Sfârşitul volumului VII

[1] William Pitt (1759–1806) şi Charles James Fox (1749–1806), doi dintre cei mai mari rivali din parlamentul britanic şi cei mai faimoşi şi talentaţi politicieni ai

vremii lor. (n.tr.)

[2] Maşinărie folosită în trecut pentru sfărâmarea minereurilor. (n.tr.)

[3] Lege care, în secolul al XVIII-lea, acorda numai nobililor dreptul de a ucide anumite animale sălbatice. (n.tr.)

[4] John Wesley (1703–1791), cleric şi teolog anglican care, împreună cu fratele lui, Charles, şi cu clericul George Whitefield au iniţiat mişcarea metodistă. (n.tr.)

[5] Scriitor şi cleric anglican (1771–1845). (n.tr.)

[6] Grup format din cinci persoane, deţinător al puterii executive în Franţa între 26 octombrie 1795 şi 9 noiembrie 1799. Este urmaşul Convenţiei Naţionale. (n.tr.)

[7] În 1759, tatăl lui Napoleon, Carlo, dornic să-şi evidenţieze legăturile ereditare cu nobilimea toscană, şi-a schimbat numele „Bonaparte" în forma italiană „Buonaparte". În 1769, cel de-al doilea fiu al său, Napoleon, a fost înregistrat la naştere cu acest nume de familie. (n.tr.)

[8] Louis Lazare Hoche (1768–1797), general francez care s-a remarcat în timpul războaielor revoluţiei. (n.tr.)

[9] Este vorba de MP – Member of Parliament. (n.red.)

[10] Lazare Nicolas Marguerite Carnot (1753–1823) a fost un politician, inginer şi matematician francez. (n.tr.)

[11] Nebunie circulară (psihoză maniaco-depresivă) (în limba franceză în original). (n.tr.)

[12] Iresponsabilă (în limba latină, în original). (n.tr.)

[13] În anglicanism, Biserica Înaltă, *High Church*, susţine respectarea strictă a rugăciunilor şi a postului şi se opune tendinţelor de aprofundare a Reformei, denumit peiorativ Biserica Joasă, *Low Church*, care predică toleranţa faţă de disidenţi. (n.red.)

[14] Pavel I, împărat al Rusiei în perioada 1796–1801. A considerat că invadarea Egiptului de către Franţa reprezenta o ameninţare la adresa intereselor Rusiei, ceea ce a dus la deteriorarea relaţiilor dintre cele două ţări. Au existat zvonuri că era nebun; totuşi, excentricităţile sale nu erau ieşite din comun şi nu există dovezi reale că ar fi avut probleme psihice. (n.tr.)

[15] Esquire, Member of Parliament. (n.tr.)

[16] Desert rece cu frişcă, zahăr, lămâie şi vin. (n.tr.)

[17] Bacşiş în limba franceză, în original (n.red.)

[18] Sardea. (n.tr.)

[19] 1 stânjen = 185 cm. (n.tr.)

[20] Invincibila Armada – flota care, în 1588, a fost trimisă de Filip al II-lea,

[21] Salut şi adio! (în limba latină, în original) (n.tr.)

[22] O cercetare privind cauzele şi efectele vaccinului împotriva variolei (în limba engleză, în original). (n.tr.)

[23] Locţiitor (în limba latină, în original). (n.tr.)

[24] John Opie (1761–1807) – pictor de scene istorice şi portrete, originar din Cornwall. (n.tr.)

[25] 1 livră = 0,453 kg. (n.red.)

[26] Monede britanice de aur în valoare de 20 de şilingi. (n.tr.)

[27] Bachelor of Arts – licenţiat în ştiinţe umaniste. (n.tr.)

[28] În 1799, Napoleon a încercat să oprească în Siria ofensiva turcilor asupra

Egiptului. Gaza şi Jaffa au căzut în mâinile francezilor destul de uşor, în Gaza fiind masacraţi aproximativ 2.000 de turci. Francezii s-au lovit de greutăţi la Saint-Jean-d'Acre, apărat de paşa Djizzar. Oraşul era aprovizionat de flota engleză, sub comanda lui Sidney Smith, iar până la urmă, nu a fost cucerit, aceasta fiind una dintre puţinele înfrângeri suferite de Napoleon. (n.tr.)

[29] Richard Colley Wellesley (1760–1842), pe numele iniţial Wesley, a fost guvernator al Madrasului (acum, Chennai) şi guvernator general al Bengalului în perioada 1797–1805. (n.tr.)

[30] Referire la cântecelul pentru copii *Humpty Dumpty* (Hopa-mitică). „Humpty Dumpty a căzut de pe un zid şi toţi caii regelui, şi toţi oamenii regelui nu l-au putut repara." (n.tr.)

[31] William Cullen (1710–1790) a fost un medic, chimist şi agricultor scoţian, unul dintre cei mai importanţi profesori de la Edinburgh Medical School, în perioada când era cea mai prestigioasă facultate de medicină din spaţiul anglofon. (n.tr.)

[32] Herman Boerhaave (1668–1738) a fost un medic, botanist şi umanist olandez. Este considerat fondatorul învăţământului medical clinic. (n.tr.)

[33] Iertarea de pedeapsă a celor care aparţineau clerului era o practică a Evului Mediu. (n.tr.)

[34] În engleză, *monk* înseamnă „călugăr". (n.tr.)

[35] Robert Walpole (1676–1745) a fost un politician britanic, prim-ministru al Marii Britanii între 1721 şi 1742. (n.tr.)

[36] Roma n-a fost construită într-o zi. (în limba franceză, în original). (n.tr.)

[37] Conform autorului, ar însemna „thy sweetness", adică „dulceaţa ta". (n.tr.)

[38] Partea de sud-vest a Angliei. (n.tr.)

[39] Câinele Demelzei. (n.tr.)

[40] Ulna – osul cubitus.

[41] Humphry Davy (1778–1829) a fost un inventator şi chimist englez, fondatorul electrochimiei. A inventat o lampă pentru mineri şi o formă foarte timpurie a becului incandescent. (n.tr.)

[42] *King's Counsel*, avocat al Coroanei britanice (n.tr.)

[43] După moartea lui Ahile, atât Aiax, cât şi Ulise pretind armura lui ca răsplată pentru eforturile lor în Războiul Troian. În cele din urmă, după lungi dezbateri, armura îi revine lui Ulise. Înnebunit de furie, Aiax măcelăreşte un grup de oi, crezând că sunt nişte ostaşi ahei. (n.tr.)

[44] Un fel de turtă englezească pufoasă şi moale, care seamănă cu clătitele americane. (n.tr.)

[45] Pâinici tradiţionale scoţiene care pot avea diverse umpluturi. (n.tr.)

[46] Lucruri care nu trebuie spuse. (n.tr.)

[47] Set de planşe anatomice (în limba engleză, în original). (n.tr.)

[48] Mary Wollstonecraft (1759–1797) a fost o scriitoare britanică, prima teoreticiană a feminismului iluminist. (n.tr.)